Retrospectivă atletică

de DAN DEȘLIU

Așadar, Romînia ciștigă din nou Balcaniada de atletism, obținînd a treia victorie în competiția băieților și a șaptea în cea feminină. Performanța, deși scontată, nu este mai puțin îmbucurătoare ; ea marchează încă o treaptă sărbătorească în palmaresul culorilor noastre și dă o satisfacție în plus suporterilor spectaculoasei discipline.

De remarcat că adversarii, îndeosebi echipele Iugoslaviei și Bulgariei, au oferit replici dintre cele mai viguroase, majoritatea titlurilor fiind adjudecate la capătul unor dispute acerbe, care s-au soldat cu o adevărată ploaie de recorduri naționale și balcanice. De altfel, era firesc să se întîmple așa, ținînd seama de apropiatul start olimpic, acest magnet al energiilor sportive de pretutindeni.

Prin prisma evenimentului cvadrienal, recentul examen al atleților noștri a fost departe de a ne satisface pe de-a-ntregul. În afara Iolandei, ciștigătoare sigură a oricărui concurs la care participă, au confirmat justețea selecției Viorica Viscopoleanu, Șerban Ciochină, Maria Diaconescu și Mihaela Peneș. Ar mai putea intra, eventual, în discuție, Ana Sălăgean, Lia Manoliu, Olimpia Cataramă, Kurt Sokol, Ilie Popa. Și — cam atît. Rezultatele meritorii ale altor atleți — Astafei la prăjină, Ioana Petrescu la 200 plat, Bloțiu și Barabaș la semifond, Costache la ciocan, Spiridon la înălțime, Grecescu la maraton, nu îngăduie totuși nici o speranță în compania așilor celor cinci cercuri. În ciuda succesului final, Balcaniada ne-a prilejuit cîteva decepții amare : eșecul pe toată linia al lui Valeriu Jurcă, solicitat în mod exagerat (200 m + 400 m + 400 m garduri, serie și finală + ștafeta 4×400 m !), lamentabila evoluție a unui fost corifeu (Zoltan Vamoș), cifrele palide ale cuplului de sulițași Popescu-Bizim. De asemenea, și-a arătat încă o dată colții vechea racilă a dezvoltării nearmonice; există încă, după atîția ani, destule probe în care nu ne vedem cu ochiul liber: 10.000 m plat, greutate băieți, 400 m plat băieți și fete, 110 și 80 m garduri. Există, în plus, situația la fel de îngrijorătoare a cîtorva specialități în care prezența unui „vîrf" acoperă șesul nemărginit din rest... De pildă, la 800 m plat, după Florica Grecescu (care se retrage din activitatea competițională) și Elisabeta Teodorof (care o va imita, probabil, nu peste multă vreme) — nici o speranță la orizont. Aceeași situație la înălțime (după Iolanda), la sprintul feminin (după Petrescu), la 5000 m (după Barabaș).

Incontestabil, atletismul nostru a înregistrat în ultimul timp unele progrese demne de atenție, prin șlefuirea anumitor valori recunoscute, prin promovarea cîtorva elemente tinere și talentate. Deși, în comparație cu trecutul, saltul apare evident, în raport cu arena internațională el nu ne poate mulțumi. Este suficient să aruncăm o privire asupra tabelei recordurilor europene și mondiale, atît de des „deranjată" în acest sezon, pentru a ne da seama de drumul pe care-l avem de parcurs. Adevărat, am ajuns la 4,75 la prăjină, dar în Europa se sare astăzi frecvent între 4,90 și 5 m ; sulița zboară tot mai adesea în preajma a 90 m, la lungime se tinde spre 8,50, pe 400 m garduri se obțin timpuri cu care la noi te mai poți clasa în primele locuri pe aceeași distanță — dar fără obstacole...

În concluzie — nu-i de-ajuns să progresăm : trebuie s-o facem într-un ritm adecvat, fără a ne auto-încinta cu succese parțiale — silindu-ne să atingem cît mai curînd posibil un nivel general apropiat de buna clasă internațională.

VIGNETE OLIMPICE

Desene de Gh. CHIRIAC

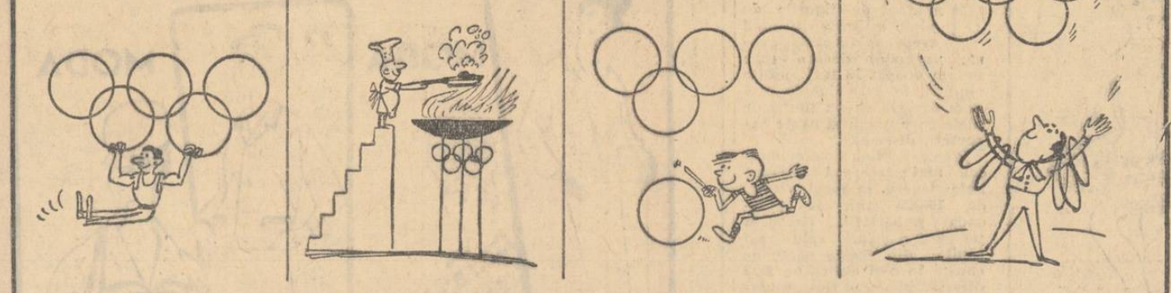

VARIETĂȚI-VARIETĂȚI

Homo olimpicus

În urma unor cercetări întreprinse de numeroși specialiști, în Italia și Anglia au apărut două lucrări care cuprind, printre altele, și unele aprecieri și date privind descrierea „atletului olimpic ideal" de-a lungul anilor.

Făcînd o paralelă între studiile efectuate în 1928 și pînă azi, rezultă următoarele date : de atunci și pînă în prezent media de înălțime a sprinterilor a crescut cu 4 cm., iar la greutate cu 7 kg. La alergătorul de 400 metri, înălțimea medie a crescut cu 8 cm, iar la greutate cu 10 kg. La atletul semifondist creșterea este de 4 cm la înălțime și de 4 kg la greutate, la fondiști de 4 cm și 1 kg, iar la maratoniști 4 cm la înălțime, dar aceiași greutate ca și în 1928.

Pentru Murray Rose!

Refuzul forurilor sportive din Australia de a-l include pe cunoscutul recordmen mondial Murray Rose pe lista participanților la Jocurile Olimpice, a provocat o vie reacție în toată lumea sportivă.

Printre cei care au înțeles să ia atitudine împotriva unei asemenea manifestări birocratice, se află și celebrul antrenor american de înot Bob Kiphuth care a adresat președintelui C.I.O., dl. Avery Brundage, o scrisoare prin care cere să i se permită lui Rose să participe ca individual.

Pe de altă parte, se observă că și în Australia hotărîrea privitoare la Rose a declanșat în cercurile sportive o reacție puternică, schimburile de opinii fiind destul de violente.

În realitate și în vis!

Unul dintre cei mai populari jucători de hochei pe gheață din Canada, Roy Chandler, a fost eroul unei întîmplări puțin obișnuite.

In urma unui somn foarte agitat și al unui coșmar, el s-a trezit așa de brusc încît și-a deplasat o vertebră, fapt care a necesitat spitalizarea lui.

Menționînd această întîmplare, ziarele subliniau faptul că acest jucător care are o activitate de peste 10 ani la hochei și a suferit numeroase accidente, n-a fost în schimb niciodată imobilizat la pat. Performanța a reușit-o în vis !...

Nouă echipe s-au retras din campionatul mondial de fotbal

Nouă țări africane : Camerun, Etiopia, Ghana, Liban, Maroc, Nigeria, R.A.U., Sudan și Tunisia au anunțat în mod oficial că se retrag din campionatul mondial de fotbal în semn de protest împotriva sistemului de repartizare a echipelor africane, în turneele eliminatorii. Prin actuala repartizare o singură echipă din Africa sau Asia va avea posibilitatea să ajungă în turneul final.

Știrea de mai sus, transmisă de agenția „Algerie Presse Service", a fost confirmată parțial la Zürich, sediul F.I.F.A. Din surse semioficiale, s-a declarat că este puțin probabil, avîndu-se în vedere valoarea echipelor respective, să se revină asupra deciziilor anunțate.

Cu 92 km pe oră

Cu ajutorul unui dispozitiv bazat pe un sistem radar, un medic din orașul Sarrebruck, dr. Groh, a calculat că viteza maximă a unui balon de fotbal, lovit cu piciorul, poate ajunge la 92 kilometri pe oră. Cu ajutorul unui alt aparat el a demonstrat că un atlet dezvoltă la plecarea într-o cursă de 100 m o putere egală cu greutatea a 200—300 kilograme.

Mozaic

● *DEȘI forurile sportive au declarat că nu vor accepta meciul-revanșă Clay-Liston, ultimul își continuă antrenamentele. Lipsa de sparing-parteneri l-a făcut pe Liston să ofere cîte 40 de dolari pentru fiecare repriză, totuși nimeni nu se încumetă să se antreneze cu el. În disperare de cauză, Liston a anunțat că își va muta locul de antrenament în alt stat (California).*

● *LA VÎRSTA de 75 de ani, un alpinist elvețian, Georges Estoppey, a reușit o performanță puțin obișnuită : a reușit să escaladeze vîrful Allahinhorn, înalt de 4 034 metri.*

● *LA GRENOBLE, locul de desfășurare a viitoarei ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă, ediția 1968, au început primele lucrări de amenajare a unor baze sportive. Este vorba de orășelul olimpic și de patinoarul central care va avea o capacitate de 10 000 persoane.*

● *CAMPIONUL mondial de box la toate categoriile, Cassius Clay, s-a căsătorit cu Sanji Roy, o tînără în vîrstă de 22 de ani, de profesie manechin la o casă de mode din Chicago.*

● *PRODUCĂTORUL Bob Hope a început să turneze un film închinat vieții boxerului american Rocky Marciano, fost campion mondial la box la toate categoriile, care s-a retras de pe ring fără să fi suferit vreo înfrîngere.*

● *ÎN CADRUL unui concurs de înot disputat în bazinul Dauphins de Sete (Franța), în program a figurat și o probă de 1 000 m, deschisă înotătorilor amatori. Toți absolvenții probei primeau drept recompensă o diplomă. Printre aceștia s-a aflat și dl. M. Trousseiller, în vîrstă de 78 de ani !...*

● *TITLUL de campion al colecționarilor de insigne în R. F. Germană îl deține un jucător de fotbal internațional, Mantred Schmit, care posedă nu mai puțin de 1 200 de insigne.*

LUPTĂTORII NOȘTRI ÎN PREAJMA OLIMPIADEI

Moderna sală a sporturilor din Constanța a cunoscut, nu demult, o animație cu totul deosebită. Plină pînă la refuz, ea a fost o admirabilă gazdă a celei de a XIII-a ediții a Balcaniadei de lupte clasice și libere, care a reunit numeroși sportivi de valoare, medaliați la campionatele mondiale și la edițiile anterioare ale Jocurilor Olimpice. Participarea la întrecerile de la Constanța a dublului campion mondial Cazim Aibaz (Turcia), a campionului olimpic Dumitru Pîrvulescu (R.P.R.) ca și a campionilor balcanici Casabov Radoslav și Vencislav Penov (Bulgaria) și Urmer Eserghil, Gigasettin Yilmaz și Necde Ucar (Turcia), a făcut ca actuala ediție a Balcaniadei să se situeze la un înalt nivel tehnic. Fiind ultimul concurs de amploare înaintea Jocurilor Olimpice de la Tokio, el a prilejuit o concludentă și serioasă verificare a stadiului de pregătire a participanților — dintre care mulți vor fi prezenți și la Tokio.

În întrecerile de la Constanța reprezentanții noștri au realizat o remarcabilă performanță la lupte clasice, cucerind șase titluri de campioni balcanici.

În legătură cu nivelul tehnic al participanților și cu șansele pe care cei mai buni dintre ei le au la Jocurile Olimpice de la Tokio — am avut o convorbire cu Vascul Popovici Ion, șef de lucrări la Institutul de cultură fizică și antrenor al lotului nostru olimpic de lupte.

— Cum au cucerit reprezentanții noștri cele șase titluri de campioni balcanici la lupte clasice ?

— Rezultatul acesta reflectă ampioarea și înaltul nivel tehnic atins de sportul luptelor în țara noastră. El îmbogățește un palmares pe care reprezentanții noștri l-au făcut deosebit de valoros cu prilejul tuturor marilor competiții internaționale la care au participat — în frunte cu campionatele mondiale din Suedia și Jocurile Olimpice de la Roma.

Încă de la prima categorie — cea de 52 kg — am fi putut inaugura șirul victoriilor dacă bulgarul Toma Petrov, aflat la egalitate cu reprezentantul nostru Dumitru Pîrvulescu, nu și-ar fi adjudecat victoria la... cîntar, fiind mai ușor decît Pîrvulescu cu 280 grame !

Concluzii după ultimul mare concurs de verificare

Ion Cernea a ciștigat detașat — cu 10 puncte diferență — în meciul cu fostul campion balcanic Vencislav Penov.

Surpriza actualelor campionate balcanice a constituit-o, fără îndoială, reprezentantul nostru Marin Bolocan, care a învins prin tuș pe Hristo Kocev și Krijan Ferenc și a realizat un meci egal cu campionul balcanic de anul trecut Urmer Esergil (Turcia). Valeriu Bularca — în limitele categoriei 70 kg — a terminat la egalitate cu dublul campion mondial Cazim Aibaz și și-a adjudecat victoria datorită diferenței de greutate.

Ion Țăranu, după un excelent start, s-a comportat mai slab în ziua a doua. La categoria 87 kg Gheorghe Popovici a făcut meci egal cu campionul balcanic de anul trecut, dar a ciștigat titlul avînd un număr mai mare de victorii.

Nicolaie Martinescu s-a comportat constant bine, depășindu-și net toți adversarii.

Cel mai frumos meci al campionatelor a fost, după părerea mea, cel dintre Ion Cernea și Vencislav Penov.

— După acest serios examen, care sînt șansele reprezentanților noștri la Tokio ?

— La lupte clasice putem aștepta întrecerile cu multă încredere. Balcaniada — prin specificul ei regional — nu a putut aduna la start pe toți concurenții de valoare de la Tokio. Totuși maniera în care și-au adjudecat victoriile în fața unor valoroși adversari ne îndreptățește pe deplin speranțele : Cernea, Martinescu, Bularca, Popovici, Țăranu și Pîrvulescu. Dacă Bolocan se va comporta și la Tokio, ca aici la Constanța, sînt ferm convins că va constitui o surpriză a întrecerilor din cadrul Jocurilor Olimpice.

— Ce părere aveți despre rezultatele obținute la lupte libere ?

— În acest sport sîntem încă la începutul afirmării. Întrecerile de la Constanța ne-au atras atenția asupra anumitor aspecte asupra cărora trebuie să mai insistăm în pregătirea lotului reprezentativ. Am însă încredere că Bola Francisc, Tăpăloagă Gheorghe și Stîngu Ștefan se vor comporta la înălțimea așteptărilor în confruntările internaționale care îi așteaptă.

Florin ȘERBAN

UN PIONIER AL SPORTULUI ROMÎNESC

Maestrul emerit Albin Morariu

Aproape că nu există concurs de gimnastică de mai mare amploare în care să nu întîlnim printre oficiali sau spectatori pe maestrul emerit al sportului Albin Morariu. Omul care mai bine de patru decenii din viață le-a închinat sportului, trăiește și azi în preajma sportivilor, îndrumîndu-le pașii, împărtășindu-le din bogata sa experiență. Cititorilor neavizați, marei mase a tinerilor iubitori ai sportului care n-au avut prilejul să-l cunoască pe Albin Morariu, li se adresează aceste rînduri...

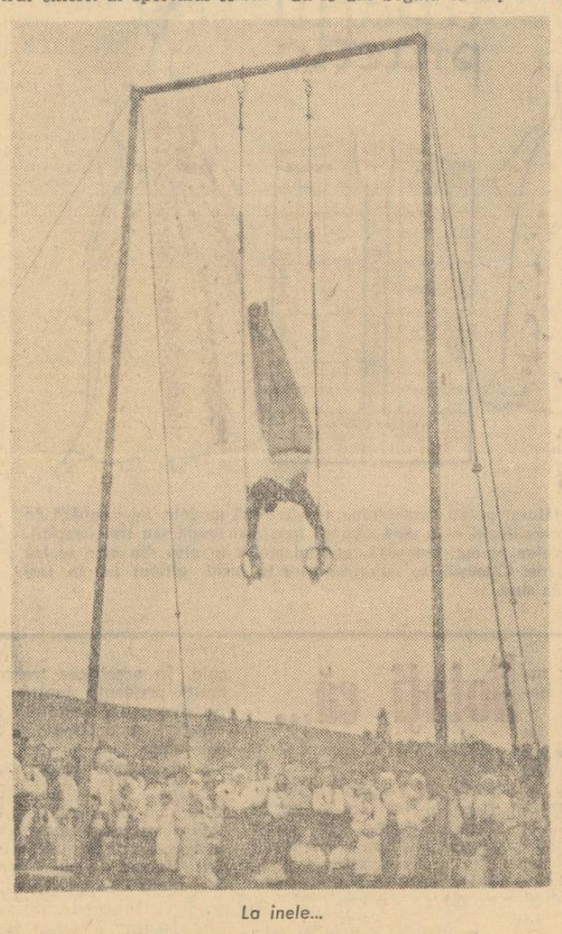

La inele...

Cluj, 1920. Seară geroasă de februarie. Elevul Albin Morariu și-a terminat lecțiile și acum... Ce va face acum ? Ca de obicei, lunea și miercurea va merge la sala de sport, acolo unde se antrenează frații lui mai mari Constantin și Vasile. *„De ce nu le urmezi exemplul ?* — l-a îndemnat într-una din zile, bătrînu' Morariu.

Fire spontană, Albin n-a așteptat un nou îndemn. Și iată-l, în zilele următoare lucrînd cu o rîvnă impresionantă, alături de frații lui. Toți erau entuziasmați de progresele pe care le făcea tînărul Albin. Rezultatul ? Chiar în anul de debut în gimnastică, el devine campionul unei grupări sportive clujene.

Și anii trec... În 1926, pe lista participanților la campionatele de gimnastică ale țării se află înscris un nume nou : Albin Morariu. Forță, suplețe, îndeminare, ținută exemplară, iată ce exprima corpul său zvelt, bine proporționat. Evoluția sa la fiecare aparat a fost răsplătită cu nesfîrșite aplauze. Iar la urmă, cu titlul de „campion absolut" al țării. În următorii ani, Albin Morariu s-a situat de șase ori consecutiv pe primul plan al gimnasticii din țara noastră.

Încă de pe atunci, anticipînd preceptele moderne ale sportului de performanță, Albin Morariu nu s-a limitat la ramura sportivă căreia i se dedicase cu atîta pasiune. Paralel, el putea fi văzut pe pistele de atletism, în fața mesei de tenis, mînuind cu abilitate racheta sau pornind în sarjă pe planșele de scrimă. *„Multilateralitatea,* o spune Albin Morariu ori de cîte ori are prilejul, *contribuie la succes, indiferent de sportul pentru care simți, în principal, atracție"*... Și încă ceva care ține de concepția sa înaintată despre sport : *împărtășirea permanentă a cunoștințelor acumulate.* În repetate rînduri îl găsim în mijlocul sătenilor demonstrînd frumusețea gimnasticii, căutînd totodată să descopere noi și noi talente.

Praga, 1932... Cu prilejul unui mare concurs internațional, gimnastul clujean confirmă în mod strălucit calitățile și pregătirea sa deosebită, obținînd locul I la inele și cucerind placheta de aur. În același an, la Los Angeles în S.U.A., urma să se dispute Jocurile Olimpice de vară. Albin Morariu, care era cel mai îndreptățit să reprezinte gimnastica din țara noastră la această competiție supremă a sportivilor lumii, n-a putut fi prezent. Statul burghezo-moșieresc „n-avea" fonduri pentru trimiterea sportivilor romîni la J.O. *„A fost marea decepție sportivă a vieții mele fiindcă mă simțeam în stare să cuceresc una din medalii... Poate chiar pe cea de aur !"*

Să nu fie considerate lipsite de modestie cuvintele lui Albin Morariu. Un an mai tîrziu, el ia parte la o întrecere directă cu sportivul maghiar Ștefan Pelle, gimnast cu mare rezonanță pe acea vreme, campion olimpic și mondial. Întrecîndu-l la mai multe aparate, sportivul din orașul de pe malurile Someșului a avut marea satisfacție de a fi putut dovedi, prin fapte, nedreptatea care i se făcuse prin neparticiparea la J. O. de la Los Angeles. Vitregit de realitățile vremii, Albin Morariu nu a putut arăta marea măiestrie la care ajunsese.

Anii concursurilor și competițiilor de mare anvergură au rămas doar în amintire. Timpele inimoasului sportiv începuseră să se platineze. A venit timpul cînd trebuia să împărtășească generației tinere din tainele muncii sale. Și, iată-l antrenor. Dar, nu numai la gimnastică, așa cum veți fi tentați să credeți, ci și la atletism, scrimă și tenis de masă. În 1936 îl întîlnim la Praga, la campionatele mondiale de tenis de masă. Calitatea : antrenor și conducător al echipei Romîniei pregătită de el. Printre componenții formației — actualul antrenor emerit Farcaș Paneth și cunoscuții sportivi Pitu Pop, V. Marin, V. Vladone etc. La Praga, comportare excepțională : victorie cu 5—0 asupra Ungariei și calificarea în finală unde echipa noastră a pierdut, la mare luptă, cu 5—4 în fața Austriei...

Ca antrenor de atletism, Albin Morariu n-a apărut pe primul plan al... scenei. I-a lăsat drum deschis prietenului său, dr. Ion Arnăut, cunoscutul și apreciatul antrenor clujean, cu care, în tinerețe a făcut multă vreme ucenicie în sport. În schimb, pentru a doua oară, consacrare în gimnastică. La Sofia, în 1964, cînd echipa feminină — pregătită și condusă de Albin Morariu — a țării a cucerit titlul de campioană balcanică!... Iar acum? Acum, Albin Morariu la o vîrstă la care alții au predat... ștafeta, își continuă neobosit activitatea ca antrenor de gimnastică al clubului sportiv muncitoresc Cluj.

De dimineață și pînă seara neobosit, Albin Morariu vizitează sălile de gimnastică din orașul de sub Feleac, asistă pe antrenori și profesori, pe elevi și nu de puține ori, pentru „descifrarea" vreunui exercițiu mai dificil — execută chiar el o serie de elemente. Ca președinte al comisiei de gimnastică a consiliului regional U.C.F.S. Cluj, Albin Morariu se deplasează în satele și orașele regiunii, pledînd pentru această ramură sportivă și aducînd în marea familie a sportului grația și îndemînarii, noi și noi adepți.

Vara acestui an ni l-a înfățișat pe Albin Morariu într-o nouă postură, cea de inovator sportiv... El a conceput un sistem de bastonașe electrice care au fost folosite — constituind o notă de atracție și inedit — în cadrul marii demonstrații cultural-sportive organizată pe stadionul Republicii în cinstea celei de a 20-a aniversări a eliberării patriei.

...Acesta este Albin Morariu ...Un nume nespus de drag tineretului, sportivilor noștri. Un om și un cetățean de nădejde, totodată unul din pionierii sportului din țara noastră.

Tiberiu STAMA
și Mircea TUDORAN

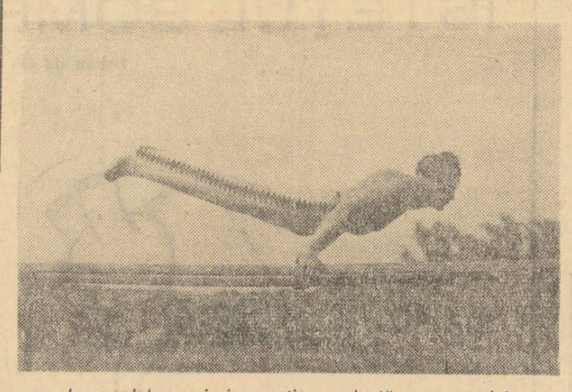

...sau la paralele, aceiași execuție excelentă a maestrului emerit Albin Morariu

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

ȘAH

Sportivitate

Aveam poziție mai proastă decît a lui și era necavaleresc să ciștig prin căi „judecătorești" (deși avea depășire de timp). Cărțile lui poștale le păstrez. ...Nu doream să apar ca unul care vrea să ciștige cu orice preț... V-am comunicat că cedez partida. ...Nu-i nici o nenorocire. Data viitoare am să fiu mai atent".

Rîndurile de mai sus le-am extras din scrisoarea prin care unul din semifinialiștii „Cupei Magazin", ediția a III-a — Vasile Ghericoiu, București — a adresat-o arbitrului de grupă, înștiințîndu-l că cedează partida sa cu Filip Eckstein din Timișoara. Partidă care, precizăm, avea un caracter decisiv pentru calificarea în finală.

Comportarea lui Vasile Ghericoiu denotă o sportivitate care se cuvine menționată. Recunoscînd că într-un anumit moment al partidei a comis o greșeală, Ghericoiu nu a încercat să recurgă la anumite manevre procedurale, să găsească vreun punct mai puțin clar în hățișul prevederilor regulamentare. Și nici nu a încercat să continue partida dintr-o poziție vădit inferioară, subestimîndu-și adversarul. In mod sportiv s-a recunoscut învins și și-a felicitat adversarul.

Nu vrem să diminuăm importanța regulamentelor de concurs. Dar există unii jucători prin corespondență care încearcă de multe ori să suplinească inferioritatea lor la tablă prin tot felul de „chichițe" avocățești cu referiri la o interpretare mai mult sau mai puțin corectă a prevederilor regulamentare. Sau prin continuarea partidei în poziții pierdute, în speranța că poate-poate adversarul va gîndi mai mult cu o zi sau ștampila poștei va fi neclară, permițînd o nouă intervenție la arbitru...

Unor astfel de jucători, mai ales, gestul de sportivitate amintit le poate fi exemplu.

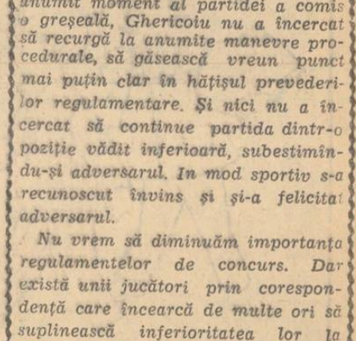

Probleme premiate

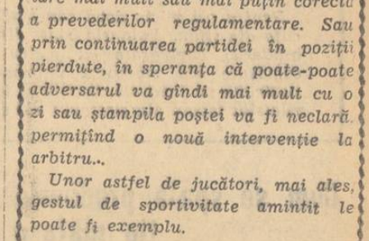

Albul joacă și dă mat în 3 mutări.

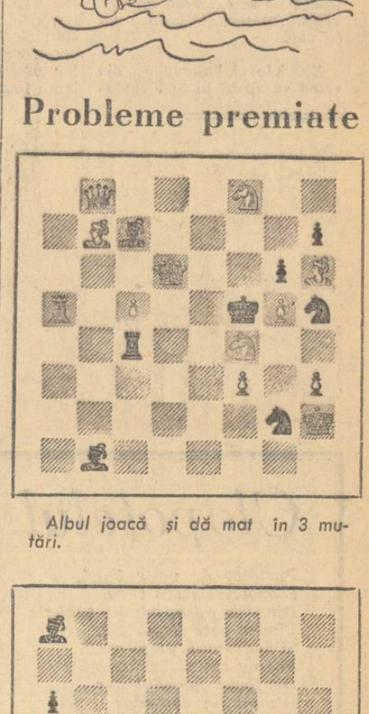

Albul joacă și dă mat în 4 mutări.

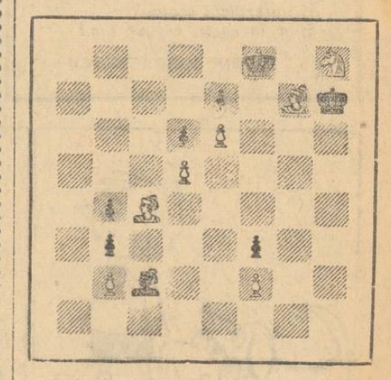

Albul joacă și dă mat în 9 mutări.

bună dimineața... noapte bună...

Pentru cei mici: două cămășuțe ce se pot executa din șifon. Volanele sînt din dantelă sau broderie, cumpărate cu metrul. Pijamale și cămășuțe din stămburi imprimate, în culori pastelate pe fond alb, de 0,70 m lățime. Garniturile sînt făcute din șireturi fie în colți, fie drepte.

COSMETICE

În afară de tipurile de piele întîlnite în mod frecvent (uscată, grasă, normală) despre care ne-am ocupat în mai multe rînduri, în articolul de față vom descrie cîteva tipuri de piele care prezintă unele caractere deosebite.

Pielea acneică afectează cel mai frecvent persoanele tinere, în jurul virstei de 15—20 ani, în perioada pubertății. Greșeala pe care o comit cele mai multe din aceste persoane constă în a-și aplica pe față diferite produse recomandate de diverși binevoitori și care lasă urme ce se remediază greu. Acneea poate apare și la o vîrstă mai înaintată ca urmare a dezechilibrului glandelor cu secreție internă, a tulburărilor gastro-intenstinale, a tulburărilor sistemului nervos, a insuficienței suprarenale etc. Cei suferinzi de acnee se vor adresa imediat medicului dermatolog care va prescrie tratamentul local și general foarte important pentru remedierea acestei stări.

În timpul tratamentului se va evita folosirea fondului de ten și a cremelor grase. De asemenea este interzisă practicarea masajului facial. Pentru a preveni infectarea obrazului nu vom atinge fața niciodată decît cu mîna perfect curată, iar în cazul în care stoarcem punctele negre sau coșurile vom avea grijă să dezinfectăm regiunea respectivă.

Pielea alergică este pielea care prezintă sensibilitate sau intoleranță față de anumite substanțe, care sînt inofensive pentru multe persoane dar provoacă la altele eczemă, urticarie, umflături, roșeață etc.

Alergia poate fi cauzată de vopselele de păr, briantine, lacul de unghii, rujul de buze, fondul de ten, cremele parfumate etc. De aceea este necesar, prin eliminare, să determinăm substanța care ne provoacă acest neajuns. Diagnosticul o dată stabilit este suficient să suprimăm produsul respectiv pentru a obține vindecarea.

Pielea tăbăcită se datorează în general abuzului de astringente de către persoanele cu tenul gras și porii dilatați. Prin folosirea acestor loțiuni glandele sebacee au de suferit fiind supuse la o muncă suplimentară, iar rezultatul este asprirea și tăbăcirea pielii.

De aceea metoda recomandată în astfel de cazuri este folosirea de loțiuni și măști, ușor astringente, pentru ca porii dilatați să se închidă puțin cîte puțin. De asemenea comedoanele vor fi stoarse cu regularitate pentru ca porii să nu se închidă peste ele.

Anca BOGDAN

MODA

Se apropie toamna. Iată cîteva sugestii de pardesie și taioare din tweed-uri, gabardină, jerse etc. asortate cu gulerașe de blană, cordoane gen fundă, garnituri de piele și tigheluri pronunțate.

Desene de Tanți PFENNINGS

REȚINEȚI:

Colierul cu un pandantiv din email se curăță aplicînd pe email o pastă făcută din magneziu, caolin și talc, în părți egale, bine amestecate și umezite cu cîteva picături de apă.

Se clătește cu apă curată și se dă luciu cu un molton uscat.

★

Nasturii de alamă își recapătă luciul prin frecare cu oțet și mălai. Se clătesc cu apă curată și se șterg cu un molton uscat.

★

Pieptenele des sau rar se curăță prin frecare cu o perie aspră, apă și săpun. Se pun în apă cîteva picături de alcool și se clătește.

PE SCURT

● **Pentru a economisi pasta de dinți, nu apăsați pe mijlocul tubului și pe măsură ce pasta s-a consumat înfășurați tubul.**

● **Cu pastă de dinți se curăță și argintăria: se pune un strat subțire de pastă pe obiectul de argint, se freacă apoi ușor cu o cîrpă moale și se clătește cu apă călduță. Se șterge prin tamponare spre a-i păstra luciul. De asemenea, operația poate fi făcută și cu bicarbonat de sodiu.**

Curățirea argintăriei care ține cel mai mult se face cu apă caldă și săpun de rufe, frecînd cu o perie aspră (cum ar fi chiar cea de parchet). Se clătește tot cu apă caldă și se șterge cu o cîrpă moale.

● **Pentru a avea o față netedă folosiți apa de ploaie sau zeama de castraveți.**

Florile se udă singure!

Dragostea pentru frumos își găsește expresia în preocuparea unei largi categorii de cetățeni de a crea un cadru cît mai plăcut acolo unde locuiesc. Frumusețea pastelată a noilor blocuri de locuințe este adesea întregită de farmecul multicolor al florilor de pe balcoane, din holuri și apartamente. Zorelele, petuniile și multe alte flori care ne încîntă privirea, necesită să fie zilnic udate, mai ales pe vreme de arșiță. Această cerință trebuie împlinită zilnic, mai ales în cazul cînd florile se cultivă în vase mai mici sau jgheaburi, amenajate pe terase sau balcoane, unde cantitatea de pămînt este mică, rezerva de apă foarte limitată și evaporația puternică.

Iată de ce găsirea unui sistem simplu și practic de udare continuă a florilor poate prezenta interes pentru cei care pleacă timp de cîteva zile în excursii sau scurte deplasări. Un astfel de sistem l-am experimentat cîțiva ani cu rezultate dintre cele mai bune. Aplicarea acestei metode, care nu necesită nici un fel de investiții, începe cu udarea obișnuită a florilor, înainte de plecarea de acasă. Operația următoare constă în umplerea cu apă a unor sticle de preferință nu mai mici de un litru. Numărul sticlelor depinde de lungimea jgheaburilor cu flori sau după numărul de vaze existente. Se face apoi o adîncitură în stratul de pămînt umed, atît cît să încapă gîtul unei sticle. În acestea se pun sticlele cu gîtul în jos rezemate pentru a nu cădea și fără ca să fie apăsate. Prin apăsare se formează dopuri de pămînt care împiedecă scurgerea apei din sticle. De menționat că distanța dintre sticle poate fi mai mare sau mai mică, de 20—25 cm., avîndu-se în vedere temperatura aerului și desigur durata plecării de acasă.

Ce se realizează în mod practic? Apa din sticle curge picătură cu picătură la interval de secunde și numai pe măsură ce pămîntul de la rădăcina florilor se usucă. În caz de ploaie sau de udare suplimentară curgerea apei se oprește imediat.

Ing. C. BORDEIANU

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Util de știut despre băile sărate

● **Băile sărate se folosesc cu scop de tratament nu numai în diferitele forme ale reumatismului cronic, ci și în vindecarea și consolidarea fracturilor și a luxațiilor și în diferite boli ale sistemului nervos periferic ca: nevralgii, nevrite, polinevrite etc. Înainte de a pleca la tratament este absolut necesar să cerem avizul medicului de specialitate.**

● **Băile sărate se practică de la caz la caz, fie reci în mare sau în lacuri sărate, fie calde în sanatorii. În ambele cazuri ele acționează atît prin compoziția chimică a apei, concentrația sărurilor minerale, cît și prin proprietățile ei fizice (temperatura, presiunea în raport și cu suprafața de corp cufundată în baie etc.).**

● **În ceea ce privește temperatura băii, este bine să știm că băile la o temperatură, așa zisă, indiferentă (34°—36°), cu o durată de 10—15 minute se folosesc cu scop reconfortant și tonifiant. Este suficient ca temperatura băii să fie cu un grad mai mare (37°), iar durata să crească la 30 de minute sau mai mult, ca efectul băii să fie calmant și să predispună la somn. De obicei, băile sărate cu scop curativ, se folosesc calde (36°—39°), timp de circa 10—15 minute. Această temperatură îmbunătățește circulația sîngelui, ridică metabolismul, îmbunătățește eliminarea toxinelor prin transpirație și calmează durerea. Concomitent are loc acțiunea sărurilor minerale și în special a sării (Cl Na) absorbite prin piele.**

● **Acțiunea băilor sărate calde este puternică, de aceea astfel de băi trebuie făcute numai cu avizul și după indicațiile medicului balneolog.**

● **Băile sărate reci, făcute în mare sau în lacuri, pot fi făcute de toți oamenii sănătoși și la indicațiile balneologului și de unii bolnavi, cu scopul stimulării reacțiilor, al tonificării și călirii. Bolnavii reumatici bazedovieni, cei prea slăbiți și sensibili la răceală, nu au voie să facă băi reci.**

● **Tehnica unei băi reci constă în o prealabilă încălzire la soare, timp de 20—30 minute, scurtimea băii reci, care nu trebuie să depășească 5'—15' (în raport cu temperatura apei, a aerului, mișcarea aerului, starea bolnavului etc. și măsuri de luat după baie (ștergerea și chiar fricționarea cu un prosop aspru, mișcări etc.).**

● **O mare importanță are în timpul băii de mare sau de lac sărat, mișcarea în apă. Apa fiind sărată, ușurează înnotul, mișcăriile fiind mai libere datorită densității ei crescute. Această situație permite bolnavilor, cărora li s-au prescris astfel de băi, să facă un program de mișcare cu o gamă mai variată și amplitudine crescută, ceea ce este de mare folos în tratamentul unor forme de reumatism degenerativ cronic (artroze, spondiloze etc.) și în unele semianchiloze.**

● **Numărul băilor sărate calde depinde de boală, de forma ei și de starea bolnavului. De multe ori acest număr este de circa 16—18 băi, cîte una zilnic, cu 2—3 pauze de o zi, în timpul curei.**

● **După fiecare baie sărată, fie caldă, fie rece, bolnavul trebuie să se odihnească timp de cel puțin o oră.**

Dr. V. I.

Actualități medicale

● Folosirea luminii în tratamentul unor intoxicații. *În intoxicațiile acute cu oxid de carbon s-a încercat de curînd o nouă metodă de tratament care are la bază folosirea luminii. Prin utilizarea unui oxiregenerator expus la lumină se obține în mai puțin de jumătate de oră disocierea carboxihemoglobinei din sîngele bolnavului și dezintoxicarea lui.*

● Boli de ochi tratate prin ultrasunete. *În Japonia s-a încercat în tratamentul miopiei și prezbiopiei aplicarea ultrasunetelor pe globii oculari. Rezultatele promițătoare ale acestei terapii se datoresc realizării unui veritabil masaj vibrator și coloric al globilor oculari și ameliorării circulației retiniene.*

● Fotografierea temperaturii. *Utilizîndu-se aparate foarte sensibile s-a reușit în ultimul timp să se fotografieze temperatura diferitelor regiuni ale corpului omenesc. Obținerea unor astfel de termograme se bazează pe proprietatea organismului de a emite iradiații infraroșii. Ținînd seama că unele regiuni ale corpului în care s-au produs procese inflamatorii emit cantități mai mari de raze infraroșii, termogramele pot căpăta o importantă valoare diagnostică în descoperirea precoce a inflamațiilor latente nedecelabile prin investigațiile obișnuite chimice și de laborator.*

● Zgomotul și hipertensiunea arterială *Într-unul din numerele recente ale revistei „Le moniteur des pharmacies" se menționează rolul important al zgomotului în geneza hipertensiunii arteriale. După cercetările unui medic — dr. Andriuchin — hipertensiunea arterială ar apărea mai ales la persoanele care sînt expuse continuu la zgomote intense.*

● Conservarea alimentelor prin ozon. *De curînd s-a pus la punct o metodă cu ajutorul căreia alimentele ce urmează a fi conservate pot fi sterilizate cu ușurință prin tratarea lor cu aer care conține ozon, în cantitate mare. Înainte de a fi consumate, alimentele se supun ventilării pentru eliminarea ozonului.*

Dr. I. L.

Cum se spală produsele sintetice — tip mătase

Țesăturile din relon, uni și imprimate se spală ușor, prin agitare în apă călduță (35-40 grade) la care se adaugă Alba lux sau Perlan alb. După spălare, clătirea se face în apă rece, de cîteva ori, pînă ce apa rămîne limpede. Nu folosiți la spălare apă prea fierbinte, căci riscați ca țesătura să se deformeze. Stoarcerea să o faceți prin presare, evitînd răsucirea, iar în timpul uscării feriți țesăturile de razele soarelui cît și de orice sursă de căldură. După uscare țesăturile se calcă cu un fier călduț. Materialul gofrat nu se calcă.

Eșarfele și baticurile din relon se spală în apă călduță în care se adaugă Perlan alb sau Alba lux. Clătirea se face întîi în apă călduță, apoi în apă rece. În general, e bine să cunoaștem că, produsele din fire sintetice se usucă la umbră, în locuri ferite de soare sau de orice sursă de căldură. Atît eșarfele cît și baticurile din relon se calcă cu un fier călduț.

Cravatele din tergal se spală prin agitarea în apă călduță în care se adaugă ca detergent Alba lux sau Perlan alb. După spălare, pentru clătire, folosim întîi apă călduță, apoi apă rece. Stoarcerea se face prin apăsare, iar uscarea pe o formă de lemn lustruit. Nu se calcă.

Colțul celor mici

Clopoțelul

Purtător de veste bună,
Clopoțelul școlii sună.
Ding-ding-ding-ul lui răzbate
Pînă-n sate depărtate.
Și îndeamnă ca să vină
Pui de om să ia lumină.
I-a făcut Partidul dar
Primul lui abecedar
Să învețe, ca să știe
Să citească și să scrie.

Pui de om, să iei aminte
Că de astăzi înainte
Cartea îți va da putința
Ca să cucerești știința
Și, slujindu-te de carte,
Să ajungi cît mai departe:
În uzină inginer,
Constructor pe șantier,
Profesor și cărturar,
Doctor sau economist,
Pictor, agronom, chimist,
Mai ales că — nu uita —
Vei avea în slujba ta
Și puternicul atom.
Spor la carte pui de om!

FLORIN IORDĂCHESCU

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

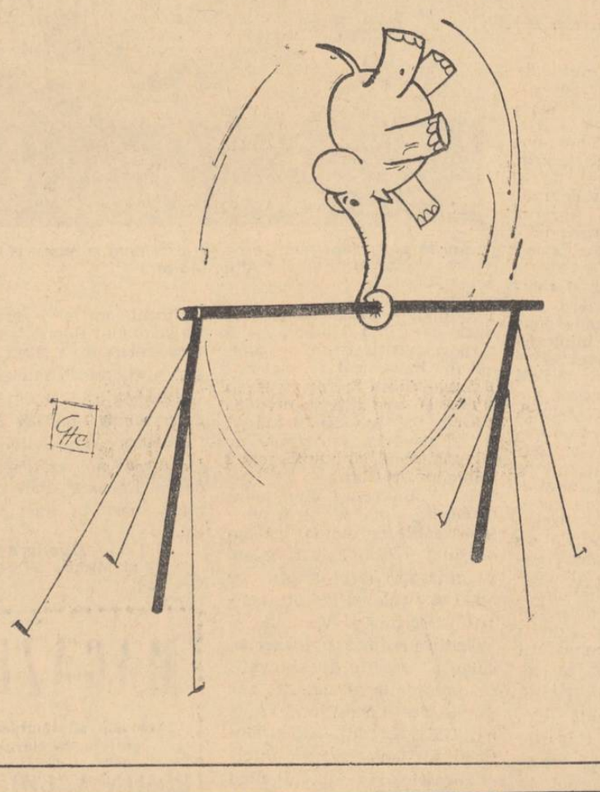

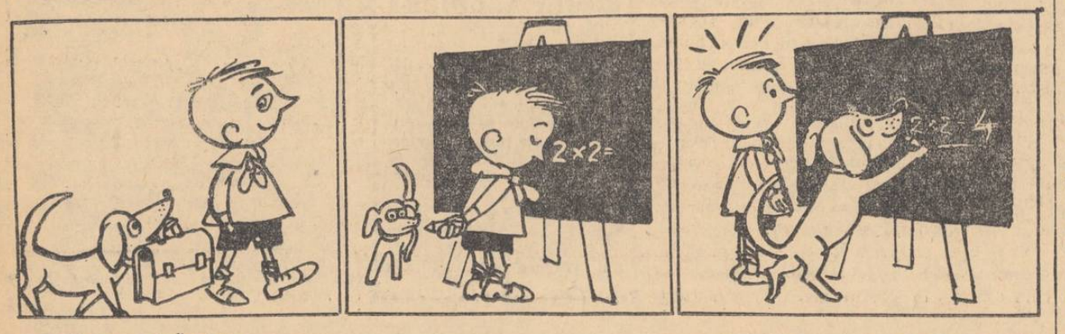

PETRUȘ și LĂBUȘ

Desene de C. GHEORGHE

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Ciorbă de zarzavat, dreasă cu smîntînă; friptură la cuptor — salată de roșii; fructe.

— Jumări de ouă cu brînză; ardei umpluți cu orez; tartă de prune.

— Budincă de dovlecei; șnițel cu cartofi prăjiți — salată; pepene verde.

— Salată de vinete-ardei copți; roșii umplute cu carne; pere.

— Sufle de fasole verde; papanași cu smîntînă; struguri.

— Salată macedoneană; sufle de pasăre; salată de fructe.

SALATĂ MACEDONEANĂ

Este o salată russe, numai că la ea se adaugă bucăți de carne sau de pește. Elementele principale din care se pregătește această salată trebuie să fie în cantități egale, atît pentru carne cît și pentru legume. În această salată se pun: cartofi, morcovi, ciuperci, fasole verde, conopidă, sfeclă, toate fierte și apoi tăiate mărunt. După ce s-au răcit se adaugă, la aceste legume, fie carne de pasăre, fie limbă, jambon, carne de pește, chiar și anchois. Se mai pun: castraveciori, tarhon, ouă tari, măsline — fără sîmburi — se amestecă totul cu maioneză, zeamă de lămîie, sare, piper.

SUFLE DE PASĂRE

Cantități pentru 6 persoane: 1 kg. carne de pasăre. Sos: 30 g. unt, 30 g. făină, 3 dl. smîntînă, 5 ouă, sare, piper. Se fierbe pasărea, se curăță carnea de pe oase, după care se dă de 2—3 ori prin mașina de tocat. Separat facem sosul din unt, făină și smîntînă. Amestecăm carnea cu sosul la care adăugăm după aceea gălbenușurile unul cîte unul. La sfîrșit punem și albușurile bătute spumă. Se unge o formă cu grăsime, se toarnă compoziția în ea, se fierbe la bain-marie 15—20 minute. Lîngă acest suflé servim un sos de roșii sau o salată de varză roșie.

SALATĂ DE FRUCTE

Cantități pentru 6 persoane: se taie în cuburi 2—3 mere, 2 pere, un pepene galben, bine copt și parfumat, un ciorchine de struguri, 1—2 piersici, 1—2 prune.

Peste ele se presară 4—5 linguri de zahăr — după gust — se stropește bine cu rom. Se lasă la rece cel puțin 2 ore înainte de a fi servită. Cine dorește poate să pună și puțină frișcă, în momentul cînd se servește la masă.

tiparul practic

Din tiparul alăturat puteți confecționa aceste două modele. Se cumpără de două ori lungimea care doriți să o aibă cămașa (poate fi lungă sau trei sferturi). Pentru cămașa cu volan se mai cumpără încă un metru în plus din care se fac volanele croite pe bie. Cămășile se încrețesc ușor în jurul gîtului iar în rest tiparul grăiește de la sine.

Notați că...

...pentru a călca bine rufele trebuie să ținem seama de următoarele:

● O rufă trebuie să fie perfect uscată după ce a fost călcată. Cearșafurile, înainte de a fi stropite, se întind bine de cele patru colțuri. Se calcă apoi bine marginile. Dacă au monogramă, aceasta se calcă pe dos. Se împăturește cearșaful astfel ca să se obțină un dreptunghi cu latura mare de circa 40 cm.

● Prosoapele se calcă ușor, dînd o singură dată cu fierul de călcat. Se împăturesc. Șorțul se calcă astfel: întîi se calcă betelițile, apoi buzunarele și apoi restul. Se poate păstra agățat pe umeraș.

● Rufăria de relon se poate călca cu fierul ușor cald. În acest caz trebuie multă prudență pentru a nu distruge obiectul la atingerea cu un fier de călcat încins.

● Pantalonii de doc sau o haină de doc se calcă numai cu cîrpa udă, aplicată deasupra și peste care se trece fierul de călcat încins. Uneori — acolo unde este posibil — se va călca pe dos. În acest caz, se evită luciul pe care-l face fierul de călcat.

S. NOVAC

Vinurile românești au cucerit noi medalii de aur și argint la concursul de la Liubliana.

OSPĂTARUL : — Nectar ?
BACHUS : — Lasă-te de fleacuri : Cotnar și Murfatlar !

Umorul altora

MEDICUL : — Ce vă supără ?

PACIENTUL : — În general mă supără copiii, dar acum am venit pentru reumatism.

★

— De ce nu ții în livadă o sperietoare ?

— Nu-mi trebuie... Sînt eu toată ziua acasă.

★

Mămica către fetiță :

— De cîte ori te-am învățat să nu te amesteci cînd vorbesc oamenii mari. Așteaptă pînă cînd termină.

— Am încercat, mămico, dar ei nu termină niciodată.

★

— Tu ai învățat papagalul să înjure ?

— Nu, bunicuțo. I-am spus numai ce nu are voie să repete.

★

Pare-se că mi-au fost schimbate cămășile la spălătorie. Gulerul e atît de mic încît mă strînge de mă înăbuș. Nu-i cămașa mea...

— De unde ai mai scos-o, răspunde soția. E cămașa ta, dar ești tu distrat. Ai băgat capul în butonieră.

★

Fred dă buzna în bar și comandă plin de el :

— Hallo, barmane ! Repede, trei whisky pînă nu începe scandalul.

Barmanul se execută prompt, iar clientul grăbit înghite unul după altul cele trei pahare cu whisky.

— Despre ce scandal vorbește, îl întreabă barmanul. Cînd începe?

— În clipa asta, spuse Fred. N-am nici o lețcaie...

★

— Ați face bine să vă descotorosiți de cîinele dv. Aseară, fiica mea a trebuit să-și întrerupă lecția de pian, deoarece cîinele a lătrat într-una.

— Da, înțeleg că sînteți supărat, dar să știți că fiica dv. a fost cea care a început.

★

PICTORUL ABSTRACȚIONIST : Gentlemanul căruia i-am făcut portretul a venit aseară și m-a rugat să-i fac un nas ceva mai colorat.

PRIETENUL : — Nimic mai simplu. Nu e greu deloc.

PICTORUL : — Desigur, n-ar fi greu, dar nu mai țin minte unde i-am pictat nasul.

★

— Aș vrea să cumpăr o carte.

— Ceva ușor ?

— Mi-e indiferent, sînt cu mașina.

BĂRBAȚI ȘI FEMEI

(„New York Herald Tribune")

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN • MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Despre educație

Schiță de Peter Karvas (R.S.Cehoslovacă)

Există o lege — o lege de fier — că tatăl nu trebuie să fie deranjat în timpul lucrului. Legea se aplică întotdeauna în mod neclintit, exceptîndu-se anumite cazuri.

Se deschise ușa și băiatul cu înfățișare vinovată se opri în prag. Își dădea seama de gravitatea faptei sale, totuși nu putea deloc să se abțină. Cu degetul arătător apăsat pe buza de jos, ca și cînd s-ar fi gîndit cu ce ar trebui să înceapă ; cu genele lungi lăsate în jos, parcă s-ar fi aflat sub povara vreunui păcat. În sfîrșit, se hotărî, oftă din greu și spuse încet, dar totuși destul de tare, ca să acopere zgomotul mașinii de scris :

— Tăticule...

Oftat supărat, asta însă nu schimbă nimic. Băiatul meu rămase în ușă ; știa că asta se va termina rău, totuși nu putea deloc să se abțină.

— De cîte ori ți-am spus... începui eu cu glas ridicat.

— Da, mă întrerupse repede, însă acum am ceva foarte important. Da, da, e adevărat ! Pe cuvînt de onoare, foarte important !

Cuvîntul de onoare al unui băiat atît de mare e un lucru serios. Fără să țin cont de asta, rece, cu tonul omului care nu se interesează deloc de răspunsul primit la întrebarea sa, îi spusei :

— Ei bine, despre ce-i vorba ? Spune repede.

Băiatul își luă inima în dinți, închise ușa în urma lui și se apropie de masa mea de scris. Își ridică privirea și deodată îmi zise :

— Tăticule, fă-mi puțină educație.

Din ziua cînd îmi ceruse să-i scriu neapărat o carte pentru el, una mică, mică de tot, însă cu poze și muzică, încă nu mi se prezentase cu o asemenea cerere neașteptată. Mașinal stinsei lampa de pe masă și, după cît îmi aduc aminte, îi spusei ceva cu totul nelalocul lui : „Ce anume ai în vedere ?" sau „Cum trebuie înțeles asta ?".

Băiatul strînse din umeri.

— Ei, așa. Fă-mi puțină educație. În carte scrie că părinții fac educație copiilor. Scrie ? Scrie. Tu ești părinte ?

— Da, am răspuns eu destul de hotărît.

— Bine, mă privi el mulțumit. Iar eu sînt copil. Fă-mi educație.

Lucrurile începură să ia o întorsătură serioasă. Mă apucai să conversez.

— Ascultă-mă, începui eu să-l lămuresc și-i pusei mîna pe umăr. Acum am o lucrare foarte urgentă.

Și aprinsei din nou lampa de pe masă.

Băiatul se încruntă ușor.

— Toți părinții fac educație copiilor lor. Vecinii noștri de asemenea fac educație lui Dusanek al lor. Numai tu nu-mi faci niciodată educație.

„Desigur, a auzit asta de la maică-sa", gîndii eu și-i spusei :

— Ce tot îndrugi: Oare eu nu mă ocup de educația ta chiar de la nașterea ta, ei da, de la nașterea ta ?

— Nu-mi aduc aminte... spuse el gînditor.

Mă ridicai și mă plimbai prin cameră. Cîndva am dat examen la pedagogie. Acolo era vorba despre ceva, dar sigur nu știu despre ce. Mă uitai atent la fiul meu, iar el îmi replică :

— Vezi, acum tu nu lucrezi. Ai putea să-mi faci educație. Fă-mi un pic de educație, apoi ai să lucrezi din nou, bine ?

Nu găsii ce să-i răspund imediat. Iar el, socoti aceasta drept acceptare; se așeză pe marginea canapelei, își puse mîinile pe genunchi și așteptă. Se vede că-l interesa foarte mult ce anume am să fac cu el ; judecînd după toate aparențele, el credea că educația este un lucru extraordinar.

— Sună telefonul, mi se pare, spusei eu.

El clătină din cap. Într-adevăr telefonul nu sunase.

— La vîrsta ta, exclamai eu cu tonul moralizator, șapte zeci și cinci la sută din educație o primești de la mamă.

Nu înțelese bine, dar pentru orice eventualitate răspunse :

— Mama e la serviciu.

Situația devenise disperată. Începui să-mi pierd speranța de a mai reveni la munca mea.

— Știi ce ? mă întrebă el deodată.

Mi se păru că zăresc o scăpare : probabil că și-a adus aminte de lada cu unelte. Însă el continuă.

— Știi ce ? Eu acum știu de ce nu vrei să-mi faci educație.

M-aș fi mulțumit cu orice explicație copilărească, dar el exclamă :

— Pentru că tu nu știi să faci educație.

„Asta a auzit-o tot de la maică-sa", îmi veni în minte din nou și-mi ieșii din fire :

— Te rog, asta-i de-acum obrăznicie.

— Nu știi !, bătu el din picior.

— Ei bine! — îmi pierdusem răbdarea. Află mai întîi că eu am dat examen la pedagogie, în al doilea rînd, am citit multă pedagogie și în general sînt un om cult, în al treilea rînd am experiență.

Nu este exclus ca spunînd acestea să fi roșit puțin, dar asta n-are importanță.

Fața copilului se lumină puțin.

— Bine. Mă privi el cu șiretenie, se așeză mai comod pe canapea, se sprijini în spate și-și strînse mîinile. Atunci începe.

— Ce să încep ?

— Să-mi faci educație.

— Ascultă, îi spusei eu sever. Educația nu-i o treabă ușoară. Ea durează mulți ani, e o problemă complicată, o muncă grea...

— Să începem atunci de astăzi, continuă el. Bine ?

— Dar înțelege-mă că eu am început-o de mult; Oare nu-ți dezvolt interesul pentru tehnică ? Nu ți-am făcut o macara, un tractor și o cale suspendată ?

— Eh ! ai făcut ! întări el serios. Apoi zîmbi. Fiindcă îți plac mult mașinile.

— Dar oare nu-ți formez eu dragostea pentru literatură ? Nu-ți citesc în fiecare zi cîte o poveste ?

— Nu în fiecare zi.

— Ei bine, atunci în fiecare lună. Sau nu te învăț eu să nu bei apă atunci cînd mănînci supă, că nu e frumos să clefăi, că mîncare din castron trebuie să ia mai întîi cei mari, și pe urmă tu ?... Asta ce este, nu-i educație ?

Mă uitai discret la ceas ; nu e timpul oare să se întoarcă nevastă-mea ? Ascultai atent dacă se aude liftul sau cheia în ușă. Era o liniște grea, numai băiatul stînd pe canapea exclamă amărît :

— Nu știi să faci educație !

Îmi luai rămas bun de la muncă, pierzînd orice speranță că va veni vreun oaspete sau va izbucni vreun incendiu, mă așezai pe canapea, îl luai pe băiat pe genunchi, îl mîngîiai părintește pe cap și-i spusei :

— Omul este o ființă socială. Pentru ca din tine să iasă un membru folositor societății, trebuie să fii educat.

— Ce socială?, îmi spuse el. Eu voi fi șofer. Acest lucru a fost hotărît de mult și aprobat de toți.

— Șoferul, de asemenea, este un membru folositor al societății.

Băiatul mă privi de jos în sus.

— Bine, răspunse nehotărît băiatul. Continuă-ți educația.

— Ei bine, iată. Un adevărat membru folositor al societății trebuie să fie cinstit, muncitor, conștiincios, drept, un om mîndru și prietenos.

Observai însă că el nu asculta raționamentele mele cu atenția cuvenită.

— Tu mă asculți ? îl scuturai ușor.

— Tătucule, întrebă el, dar mama, e și ea un membru folositor al societății ?

— Desigur, întării eu, ca și cînd această problemă ar fi fost pe deplin clarificată în familia noastră.

— Dar cine este mai folositor : mama sau tu ?

Înțelesei toate urmările nepreveăzute ale răspunsului la această întrebare, oricare ar fi fost el, și tușii.

— Problema aceasta se lămurește în momentul de față. Spune-mi, telefonul într-adevăr n-a sunat ?

— Nu, răspunse el. Tătucule... dar trebuie să fii întotdeauna...

— Ce anume ? !

— Ei, muncitor, și celelalte...

— Se înțelege, întotdeauna.

Trecură cîteva clipe.

— Hm, se miră el, și toate acestea poate să le facă un singur om ?

— Trebuie.

Observai că, în sfîrșit, am produs impresie asupra lui. Îmi simții inima mai ușurată.

— Bine, spuse el cu îndrăzneală, voi încerca.

— Minunat ! începînd de astăzi nu vei minți niciodată, ai să-i dai înapoi lui Dusanek paiața, ai să faci ordine în lada cu unelte, ai să ceri iertare lui tanti pentru că i-ai ascuns din nou ochelarii, iar înainte de masă ai să te speli pe mîini, frumos.

Mă privi surprins.

— Astea nu le-ai spus. Ai pomenit numai că trebuie să fii muncitor, mîndru...

— Și cinstit ! Asta înseamnă să spui adevărul, să restitui păpușa, să ceri iertare...

— Hm,... făcu el din nou și căzu pe gînduri.

Bănuiesc că toate acestea erau peste puterile lui.

Îndreptă ochii spre mine, însă în același timp își plecă capul.

— Mîinile am să le spăl de două ori, spuse el, dar iertare nu cer.

— Asta n-ar fi cinstit, obiectai eu.

— De trei ori... șopti el. Și fața, și genunchii...

Desen de Beca RIND

Am fost neînduplecat. Iar el nu înțelegea de ce nu mă pot convinge asemenea sacrificii. Se mai gîndi o clipă, apoi, încetișor, se ridică de pe scaun și se îndreptă spre ușă.

— Unde te duci ? întrebai eu.

— Am ceva urgent de lucru, spuse el posomorît. O să începem educația la toamnă. Și dispăru.

Între timp se întoarse nevastă-mea. M-am făcut că mi-am întrerupt munca urgentă și-i zisei în treacăt :

— Am dat putină educație fiului tău.

— Se cunoaște ! Cum am intrat în odaie mi-a strigat : „De ce ai venit așa tîrziu, mamă" !

În timpul mesei maicăsa i-a spus de cîteva ori :

— Cînd se mănîncă supa nu se bea apă, ai auzit ? Nu lua primul din farfurie, așteaptă mai întîi să ia cei mari! De cîte ori să-ți spun să nu clefăi !

Apoi se adresă către mine :

— E îngrozitor ! Crește copilul ca un sălbatic. Nimeni nu are grijă de el... totul trebuie să fac eu...

Mă uitai la băiat, iar el la mine. Și, dacă nu mă înșel, în ochii lui mari licări — probabil fără să-și dea seama, însă clar — expresia solidarității bărbătești.

În românește de I. BABIN

Poșta redacției

GEORGE SARAVAN — București : **Careul „Orez" are unele defecte, care-l fac nepublicabil. Astfel, în afara numărului prea mare de puncte negre, este vorba de cîteva cuvinte incorecte, precum și de termeni prea „tehnici". Pe viitor, evitați conjugările, cuvinte (de trei litere) care nu înseamnă nimic (!), cuvinte articulate etc.**

P. C. H. — Brașov. **Nu aveți motive serioase de îngrijorare. Obiceiul din tinerețe nu poate lăsa urme. Mai îngrijorător este faptul că din punct de vedere afectiv sînteți zdruncinat. Este necesar un consult la un medic psihiatru.**

VALERIU POP — Craiova. **Trebuie neapărat să vă faceți repetate analize ale materiilor fecale pentru a vedea dacă există sau nu oxiuri. De asemenea și o anoscopie pentru a vedea dacă există sau nu o fisură anală.**

AL. IONESCU — București : **Careul dv. mi-a parvenit prea tîrziu pentru a mai putea fi de actualitate pentru Ziua marinei. În afară de aceasta însă, jocul cuprinde prea multe pătrate negre, defectuos distribuite (cu spații prea mici de încrucișare, cu apendice în colțuri etc.) precum și unele erori. Deși are toate aceste lipsuri, noi mai studiem, ce se poate face... În așteptare, mai perseverați, cu mai multă atenție, și veți fi binevenit !**

MIHAI PORNIA — Ploiești. **Caricaturile trimise revistei nu sînt publicabile, nefiind reușite din punct de vedere artistic.**

MICKY — Iași. **Este vorba exclusiv de un sistem nervos mai sensibil, și nu de urmări ale practicilor din tinerețe. Credem că un consult la medicul neurolog vă va fi de folos.**

VALERIU M. — București. **Pasiunea pe care o aveți de a deveni arbitru de fotbal, o puteți realiza urmînd o școală specială. Asemenea cursuri sînt organizate de U.C.F.S., căreia trebuie să vă adresați.**

MARCU FILOTI — București: **Careul „Jocuri" se află în evidență și își așteaptă rîndul.**

PANAIT COSTACHE — Constanța. **Nedumeririle ce le aveți privind obligațiunile CEC, pot fi lămurite la agenția din orașul în care locuiți.**

ZANESCU ALEXANDRU — Timișoara. **Am găsit că multe dintre propunerile pentru îmbunătățirea ustensilelor necesare turismului sînt interesante și ar putea să constituie un prețios ajutor în munca celor care se ocupă de această problemă. De aceea le-am și trimis organelor în drept.**

R. GH. — București. **Nu vă faceți probleme. Este probabil vorba de o oboseală trecătoare, legată de activitatea mai susținută din ultima vreme.**

M. NICHIFOR — București : **Careul „Cu haz !" va fi și el publicat, dar... cu puțintică răbdare !**

U. F. — Ploiești. **Relații în legătură cu carnetul de calificare în meseria de sudor, puteți lua de la comitetul sindical din întreprinderea unde lucrați sau de la consiliul sindical orășenesc.**

F. RIZESCU — București : **„Ras, tuns și.. încrucișat" a mai fost pieptănat (după ultima modă) și va apare în măsura... fotoliilor libere !**

ION PASCAL — București : **Din abundentul material existent la dosar, am mai dat și vom da treptat drumul la cîte ceva.**

I. ENICOLA — Vulcan. **Povestirea „Cu trenul la mare" nu e pe specificul revistei noastre și deși ați ajuns cu bine la mare, nu poate apare.**

L. PĂNCULESCU — București. **Dacă nu ați terminat întregul curs al școlii respective, nu vă poate lua în considerare cei doi ani.**

IOVAN MOISE — Oradea. **Puteți urma școala medie, curs seral, numai după o vechime în cîmpul muncii de cel puțin 3 ani.**

NICOLAE IONUȚ — S.M.T. Dobra. **Cîntecele preferate le puteți găsi imprimate pe discurile „Electrecord", la magazinele specializate din fiecare oraș.**

ALEXANDRU ILIESCU — Urlați. **După susținerea examenului de stat toți inginerii sînt plasați în producție și fac o practică de stagiatură, indiferent ce școli și funcții au avut înainte de a intra în învățămîntul superior, iar salarizarea este de stagiar.**

M. DAN — Timișoara. **Luați legătura cu casa de creație din oraș care se ocupă și de piesele într-un act pentru teatrul de amatori.**

TUKY — Cluj. — **Sigur că este foarte greu să dai un sfat într-o asemenea împrejurare. Totuși părerea noastră este să nu vă grăbiți în luarea unei hotăriri definitive mai ales că așa cum recunoașteți și în scrisoare, aveți și partea dv. de vină. Este bine să discutați cu calm atunci cînd se ivesc împrejurările descrise și să încercați să-l ajutați în rezolvarea ultimei probleme dacă aceasta este hotărîtoare.**

I. GOGU — Cluj. **Dacă materialul trimis revistei trata impresiile culese de pe litoral la concert (nu numai despre soare, apă și cerul senin) ar fi avut șanse de apariție.**

DRAGOMIR COMAN — Galați : **Vă rugăm să vedeți mai întîi răspunsul dat tov. Gh. Băncescu din București.**

În ceea ce privește a doua întrebare, am trecut-o redactorilor sportivi, pentru un răspuns competent.

C. VIȘINESCU — com. Teiu (Argeș) : **În linie generală careul ar fi mers (eventual cu mici modificări) dacă tema nu ar fi la ora actuală depășită. Noi reținem jocul în evidență, fără a promite nimic. Pe viitor vă rugăm să ne trimiteți eventualele careuri pe teme sezoniere sau ocazionale, mult mai din vreme (față de eveniment).**

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Nimic despre munți...

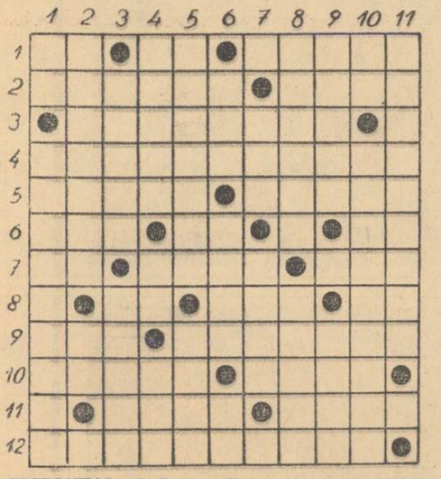

ORIZONTAL : 1. Panaghia ! — Vasile Constantin — Înverșunat. 2 Carpați (pl.) — Personaj legendar (bibl.) 3. Carpați. 4. Caraiman (pl.) 5. Ural — Plantă erbacee otrăvitoare (Paris quadrifolia). 6. Suprafețe agrare. — Tudor Florescu. — Mililitru. 7. Jean Athanasiu — Scriitor de cancelarie (invechit). — Ciocîrlia (neart.) 8. Măsură chinezească. — Montblanc. — La cotă ! 9. Diminutiv feminin. — Babele (neart.) 10. Vulcan. — Interjecție poporană de chemare. 11. Acesta (reg.) — La cheia... 12. Tatra (pl.).

VERTICAL : 1. Nămoloasa (fig.) — Carpați. 2. Tezaurul... de la Pietroasa. — În iezer ! 3. A pironi ochii (fam.) — Retezatul (neart.) 4. Defecte (invechit) — Notă muzicală. — Una din insulele Ciclade. 5. Urlătoarea (verb fig.) — Poveste. 6. Localitate în Austria. — Jungfrau. — La motor ! 7. Comunicare între două fiorduri în Norvegia. — Vîrful cu Dor. 8. Valea Vinului... în Moldova ! — Flori. 9. Lac — Piatra... mistică ! 10. Bir ! — Bucegi (pl.). 11. Carpați (pl.).

PY RAMIDON

Cuvinte mai rare : **OMRI — NIO — ERL — EID**

Populară

ORIZONTAL : 1) Ie cusută cu riuri și fluturi lucitori — Vălul de borangic din portul mîndrutei. 2) Podoabă de mărgele în ținutul Hunedoarei — Creator de artă populară. 3) Mireasmă — Țesătură țărănească de lînă — Fir de cusut sau țesut. 4) Mare artist popular ce ne-a desfătat cu cîntecul strunelor lui, îndeosebi cu vestita „Ciocîrlie" — Numai. 5) Curelușă — Piese din portul național femeiesc sau bărbătesc, cusute cu ajur sau flori colorate. 6) A se împurpura — Notă muzicală — Dintr-o bentiță ! 7) Dar — Lăzile ce-nchid în ele zestrea fetei de la țară. 8) Neintrecutul nostru făuritor de artă populară — Pieptar din aba, stofă sau catifea cu arnici (dim). 9) Dinsul — Banca de la poarta caselor țărănești (pl) — Stăpînul frumuseților vieții. 10) Rămurică pentru îngrădituri — Vas — Una lingă alta ! 11) Măsura ogoarelor — Lemn pentru încrestat obiecte de artă — Din vremea străbunilor daci — 12) Așezat pe malul unei ape curgătoare — Dinsele, frumoasele.

VERTICAL : 1) Policioară pentru păstrat ulcele și farfurii — Cutiuța de lemn sau metal a școlarului. 2) Cufere cu încrestături sau desene colorate pentru păstratul hainelor sau merindelor — Îngrăditura în care săteanul își închide vitele (pl). 3) În cutiuță ! — Folosit la zidărie... 4... și construcții — Argila (pl). 5) Țesătură de pînză rară și subțire — Onomatopee pentru strigătul corbului — În țesătură ! 6) Acum în Moldova — Poartă ! — Iară. 7) Donită cu „apă rece" purtată de „Rodica" lui Alecsandri. 8) Marea meșteră în cusături de artă a grecilor din vechime — Școlăriță. 9) Soarele din ogradă ! — Broderia de pe mîneca lei, numită și altiță (pl). — Din cireșar în cireșar (pl). 10) Primul metal folosit de om — Nimfa pădurilor — Pronume. 11) Fir de borangic — Strălucitorul smalț al vaselor de pămînt. 12) Fata din Banat — Podoabă inaugurată la nuntă — Micuțele ce dau la iveală mîndre cusături.

I BUCURA

Pentru toată lumea

ORIZONTAL : 1 Rege al Ungariei. — Lac în lumea africană. 2. Este de rîsul lumii (fem.) — Curelușă de mașină (pl.) 3. Din lumea celor care nu cuvîntă — Miligram — Aproape la început ! 4. Arbuști originari din Veneția ! — Mai descurcăreață decît altă lume. 5. Materie primă în industria chimică. — Rareori. 6. Pană — A trece în lumea viselor. 7. Poet comic roman — Numărul celor mai vestite monumente ale lumii antice. 8. Exclamație — Divinitate solară — Dromader. 9. Cenușii — Localitate în Olanda — Interjecție care alungă animalele. 10. Magneziu — De față cu toată lumea — Secure ! 11. Sport ce se practică mai ales în lumea satelor — Lumea săptămînală ! 12. Autorul poeziei „Altă lume" — Ținea lumea pe umeri (mit).

VERTICAL : 1. Greșeli mărturisite... în vălul lumii ! — Lumea înconjurătoare. 2. Au fost șapte în lumea antică — Plecat în lumea largă. 3. A lămuri lumea — Poftim! 4. Pentru ochii lumii... — Tirbușon chirurgical. 5. Oraș în Peru — Uită-te ! 6. A cutreiera lumea în lung și în lat — Fluviu în Spania. 7. Hectolitru — Trilobiți din Boemia — Unul dintre cei mai buni jucători de fotbal din lume. 8. District în Danemarca — Am șters... ultimele litere ! — Divinitate indiană. 9. N-a venit singur pe lume... — Rezultatul unei împărțiri. 10. El și Ea... — Din lumea păsărilor (fig.) — Sandu Luca. 11. „Se..... lumea" (Maria Banuș) — Vede lumea în negru (fem.). 12. La capătul lumii — Așezare plină de lume.

Dan LAURENȚIU

Cuvinte mai rare : *IRE — NAR — EES — TIO — ICA — SAO — AMT.*

Dezlegările jocurilor apărute în nr. trecut

TĂIETURI...

ORIZONTAL : Milescu — Vînt — M — Operat — Lama — Ia — Laș — Păcală — Tac — Atila — Uneltite — Reea — Acu — Arpad — I — Tulbure — Iago — Fidea — Ioda — An — — Secantă — Lu — An — Pl Reo — Tiran — L — I — Cosași — Acută — Tăiș — Rupe — Șlep — Atu — Separa — Act — Lămîi — Erudiție.

BALNEO-CLIMATERICĂ

ORIZONTAL : Sugaș — Hebe — Ls — Arămite — Aldea — Rila — Orel — Agr — M — Ars — Catania — Aptă — Su — Acest — Sue Pelet — Sta — Călimănești — Oi — Olănești — T — Costinești — Bu — Nati — A — Ciliar — Își — Utsu — Anzi — Tămășeu — Stana — A — Apa — Sovata.

SCRISORI

ORIZONTAL : Cehov — Pălărie — Amor — Salutări — Ri — Eveniment — Ani — Ara — E — Iac — Geantă — Pat — A — Istorică — P — Vr — Acasă — Ura — Tit — Lu — T — Stampilă — E — Cil — Ifa — Na — Rominia — Ft — M — Șut — Pu — Țeluri — Anonimă — Retur — Cer — Telegrame.

CUNOAȘTEȚI ?

Istoria scrisului...

1. — Descifrarea hieroglifelor este legată de numele unui vestit orientalist francez, de la începutul secolului al XIX-lea. Cunoașteți numele acestuia ?

2. — Știți cîte „volume", scrise pe tăblițe de lut, au fost descoperite de arheologul Layard, aparținînd bibliotecii regelui Asurbanipal din Ninive, capitala Asiriei ?

3. — Din ce erau făcute primele „caiete de școală" în antichitate ?

4. — Cine a inventat tehnologia transformării tulpinilor de papirus în material de scris ?

5. — Știți cine și cînd a alcătuit primul alfabet ?

6. — Cel mai important material de scris — care a înlăturat aproape cu desăvîrșire pergamentul — a fost și este hîrtia. Cunoașteți vechimea acestei descoperiri și pe autorii ei ?

7. — Cînd s-au făcut primele încercări tipografice ?

RĂPUNSURI :

1. — Jean Champollion (1790—1832), a găsit cheia descifrării hieroglifelor, elaborînd gramatica și dicționarul limbii egiptene antice.

2. — Biblioteca regelui Asurbanipal număra 30 000 „cărți" — scrise pe tăblițe de lut — pe baza cărora s-au putut studia știința și literatura asiriană.

3. — Tăblița de lemn acoperită cu un strat de ceară era „caietul" școlarilor greci și romani, în care se scria cu vergeluțe de metal cu vîrful ascuțit, numite „stil" (condei).

4. — Egiptenii. Papirusul creștea mai ales în Delta Nilului.

5. — Se presupune că primul alfabet a fost alcătuit de către fenicieni, cu circa 1300 de ani î.e.n.

6. — Hîrtia, în forma cea mai primitivă, este o invenție a chinezilor din jurul anilor 100 a.e.n.

7. — Inventatorul tiparului este Johann Gensfleisch — cunoscut sub numele Gutenberg (1394—1468) — care a deschis în anul 1450 o tipografie și a tipărit Biblia latină, cea dintîi carte tipărită din lume.

...și a microscopului

1. — De unde provine numele de microscop și cine a folosit prima dată această denumire ?

2. — Care a fost primul constructor de lentile și microscoape ?

3 — Cum se numește celebrul naturalist olandez care, cu ajutorul microscopului construit de el, a văzut primul globulele roșii ale sîngelui și apoi microbii ?

RĂSPUNSURI :

1. — Numele de microscop (de la micros = mic și scopia = vedere, adică vederea lucrurilor mici) a fost dat „ochiului de sticlă" de savantul grec Demesciano, contemporan cu Galileo Galilei.

2 — Zaharias Jensen, din Middelburg, orășel de pe insula olandeză Walcheren, a făurit, în 1590, primul microscop.

3. — Anton van Leeuwenhoek (1632—1723), întemeietorul microbiologiei științifice.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40 240

În plină sărbătoare a muzicii

DE LA STÎNGA LA DREAPTA: un violonist celebru și... o vioară celebră: Henryk Szeryng îndreptîndu-se către sala de concert cu al său Stradivarius în mînă; peste cîteva minute, R. Karelskaia, va deveni... lebădă; William McAlpin este nu numai un renumit tenor englez ci și un pasionat fotoamator; discuțiile creatoare nu contenesc nici în camera de hotel, iar dacă fotoreporterul are curaj... ni-i poate prezenta aici pe Rubanyi Vilmoș, directorul Operei și Filarmonicii din Debrețin împreună cu Katona Béla, profesor la Conservatorul „Franz Liszt" din Budapesta.

Fotografii: Ion POPOVICI

Aspecte și impresii de la cel de al III-lea Concurs și Festival internațional „George Enescu"

1958, 1961, 1964... Numai trei ediții și iată la București — floarea muzicii contemporane din întreaga lume. Afluența celebrităților artei pe care a slujit-o Enescu, dă în aceste zile Capitalei imaginea pe care violonistul mexican Henryk Szeryng a caracterizat-o cu o expresie menită să sublinieze spiritul prieteniei între popoare pe care-l cultivă această sărbătoare internațională a muzicii: o întîlnire la nivel înalt între reprezentanții muzicii de pretutindeni.

Într-adevăr, de la reporterii noștri trecut și pînă acum — cînd concurenții se pregătesc să-și primească laurii, iar maeștrii se reîntorc încărcați de ovații din sălile de concert — au avut loc multe manifestări de neuitat, au sosit în mijlocul nostru noi oaspeți renumiți, s-a acumulat atîta strălucire artistică, — încît putem vorbi, pe drept cuvînt, de crescendo-ul impresionant al urîașei paritturi a Festivalului.

Cu Zubin Mehta — la repetiție

Cei care l-au ascultat și l-au văzut dirijînd pe acest mare artist încă, au încercat deopotrivă o inegalabilă desfătare artistică și o profundă uimire. Zubin Mehta are numai... 29 de ani și este directorul orchestrei simfonice din Montreal (Canada). În ciuda vîrstei, arta sa dirijorală este atît de sensibilă, de precisă, de revelatoare, încît nu poți spune decît că, parcă anume pentru el, s-a născut zicala: **„valoarea n-așteaptă numărul anilor".**

Care e secretul măiestriei sale? Am încercat să-l aflăm pentru dv., strecurîndu-ne într-o dimineață de repetiții, în sala Radioteleviziunii. Fără frac și... fără pulite, Zubin Mehta insuflețea cu baletul minilor sale — în care fiecare deget dă discret indicații altui grup de instrumente — un repertoriu pretențios de muzică simfonică contemporană, care a inclus și concertul compozitorului Anatol Vieru, premiat recent în Elveția. Atent la fiecare detaliu, prevenitor, descriind în aer, cu bagheta, volute simbolice — ele însele capabile să sugereze execuția — dirijorul trainica arhitectură orchestrală pe care urmărește să o obțină — a rămas, totuși, în capătul multor ore de repetiții — bine dispus, calm, spiritual... Trăind bucuria muzicii cu seninătate de ascultător, Zubin Mehta surprinde însă, cu finețea

Acum șase ani concurent, Li Min-cean, premiat al primului Concurs „George Enescu", este membru în juriu la actuala ediție.

În sălile de concert și la Operă

„Al treilea Festival internațional Enescu — scria deunăzi marele cotidian francez „Le Monde" — dobîndește anul acesta o strălucire deosebită, datorită calității programelor și prezenței a numeroși artiști străini". În continuare, ziarul consemna omagiul adus lui Enescu prin interpretarea a opt lucrări simfonice, două de muzică de cameră și a operei „Oedip", în seria manifestărilor actuale ediții, alături de opere ale lui Stravinski, Hindemith, Webern, Bartok, Strauss, Prokofiev, Șostakovici, Haciaturian și Britten, ca și a numeroase pagini de compozitori români contemporani. Apoi, opera **„Pelléas și Melisande"** de Debussy, oratoriul **„Ioana pe rug"** de Honegger... În sfîrșit, **„Lacul lebedelor"**, **„Floarea de piatră"** cu Bolșoi Teatr, sau **„Iancu Jianu"**, **„Bărbierul din Sevilla"**, **„Boris Godunov"**, **„Nunta lui Figaro"**, recitalurile de lieduri, lucrări corale, de muzică instrumentală și de cameră, de balet. În aceastăă eflorescență festivalieră, marele eveniment: prezentarea în primă audiție mondială a poemului **„Vox Maris"** („Vocea mării") despre care însuși Enescu făcea mărturisirea că, lucrează la acest **„ultim proiect al său de mai bine de 15 ani".** Consemnarea, făcută în 1951, arată că marele muzician începuse elaborarea poemului pentru orchestră și cor în perioada anilor 1934—1938, după terminarea lui **„Oedip".** Este interesant de menționat și faptul că, neavînd răgazul trebuitor pentru o ultimă revizie și recopierea partiturii, cum obișnuia să facă, Enescu nu considera lucrarea finită.

Prezentarea poemului, în interpretarea orchestrei Radioteleviziunii dirijată de Iosif Conta, a prilejuit oaspeților aprecieri estetice dintre cele mai interesante. Compozitorul sovietic Aram Haciaturian semnala **„tehnica componistică de cel mai înalt nivel, orchestrația interesantă; iar limbajul muzical îl reprezintă pe Enescu așa cum îl știam și încă ceva: poemul reprezintă, fără îndoială, ultimul său cuvînt".** Iar prof. Nadia Boulanger a spus: **„În Franța, Enescu este considerat un compozitor universal. Să asculți opera lui înseamnă enorm de mult. Nu poți intra în detalii, deoarece nu cunoaște partitura poemului simfonic „Vox Maris". Am auzit însă lucrarea și am fost foarte emoționată și impresionată. În ceea ce privește orchestra găsesc că a fost la înălțime, iar dirijorul — excelent".**

De altfel, despre calitățile excepționale ale lui Enescu, îmi vorbesc în aceste zile toți cei care l-au cunoscut. Compozitorul grec Solon Mihailidis îmi relata, astfel, o întîmplare petrecută prietenului și compatriotului său, violonistul Parichian care a fost, cîndva, vreme de un deceniu, prim concert maistru al orchestrei Filarmonia din Londra. Luînd lecții cu Enescu, a avut surpriza să constate că maestrul îl asculta stînd cu spatele. Dar cît de sensibilă era urechea sa și cît de puternic se concentra asupra muzicii, o dovedește faptul că, la un moment dat, l-a întrerupt atrăgîndu-i atenția că plimbă arcușul pe coarde în direcția opusă celei indicate în partitură, — deși nu-l vedea. Dacă adăugăm că Enescu era pe atunci la o vîrstă înaintată putem înțelege și mai bine ce înzestrare excepțională avea acest artist multilateral — **„cel mai mare compozitor al secolului"** — cum l-a caracterizat compozitorul Mihailidis.

La rîndul său, **Vlastimir Nikolovski**, președintele Uniunii Compozitorilor din Iugoslavia, vizionînd premiera pe țară a operei „Pélléas și Mélisande" de Claude Debussy a declarat entuziasmat: „Execuția orchestrei mi-a plăcut foarte mult. Din punct de vedere stilistic ea a fost la un nivel mondial. Am apreciat, de asemenea, soliștii — fiecare și-a adus o valoroasă contribuție în spectacol — cu atît mai mult cu cît sarcinile în interpretarea unei muzici cu o țesătură simfonică complexă erau foarte grele. Am remarcat în mod deosebit pe Teodora Lucaciu și Octav Enigărescu. Regia și scenografia au fost la înălțime. Sînt făcute cu foarte mult gust și înțelegere a concepției lui Debussy. Împreună și-au adus din plin aportul la realizarea unei interpretări de înaltă ținută artistică a operei marelui compozitor francez. Felicit din toată inima pe artiștii români care au realizat un asemenea spectacol, după părerea mea, unul din cele mai bune din lume".

Amintiri, întîlniri, surprize

Întrunirea la Festival a atitor reprezentanți de seamă ai lumii muzicale oferă un inedit material biografic celor dornici să cunoască și unele amănunte ale vieții artistice. Așa de pildă, violonistul Henryk Szeryng mi-a mărturisit că, încă la vîrsta de 13 ani (în 1933), a cîntat sub bagheta lui George Georgescu și că Enescu îi aprecia în anii de debut, mai mult compozițiile decît creația interpretativă. El a avut bucuria unei reîntîlniri... școlare la Festival cu profesoara Nadia Boulanger cu care a studiat la Paris înainte de războiul. Astăzi, Szeryng — devenit el însuși un maestru al muzicii — dispune de un repertoriu cu adevărat uimitor: 35 de concerte pentru vioară și orchestră, în afara a numeroase lucrări de muzică de cameră.

Tot în aceste zile, a avut loc în hall-ul hotelului **„Athenée Palace"** o întîlnire neașteptată: profesorul iugoslav Emil Hajek, membru al juriului secției de pian l-a îmbrățișat pe prof. D. M. Țiganov, fostul său elev, membru în juriul secției de vioară. Cei doi muzicieni se revedeau după 39 de ani! Prof. Țiganov păstrează și astăzi o amintire scumpă: prima vioară a reputatului cvartet Beethoven, care-i amintește anii încîntători ai studenției. El își amintește cuvintele prof. Hajek care „este primul ce mi-a spus că nu este deajuns să ai o vioară bună în mînă, ci trebuie să înveți să cînți bine cu ea". Și, adaugă el, „am căutat să-l urmez sfatul".

O altă scenă impresionantă a avut loc atunci cînd Li-Min-cean a oferit dirijorului Mircea Cristescu, ca amintire din partea sa, un disc Chopin în interpretarea reputatului pianist chinez, precum și o lucrătură națională în bambus.

Numeroși oaspeți neau mai cunoscut țara. Violoncelistul Gaspar Cassado a mai concertat altădată în București și în alte orașe. Chiar Herbert von Karajan a mai fost la noi, în anul 1944, cînd, a avut ocazia să-l cunoască personal pe Enescu. Totodată, creațiile unor oaspeți sînt binecunoscute publicului foarte larg — așa cum este valsul **„Moulin Rouge"** de Georges Auric, sau muzica lui Roman Vlad la filmele **„Frumusețea diavolului"** cu Gérard Phillipe, **„Romeo și Julietta"**, după Shakespeare, **„O viață"** după Maupassant — ca să amintim numai cîteva din cele 50 de filme pentru care compozitorul a scris muzica.

★

Cu neputință de a fi îmbrățișată amănunțită întreaga bogăție și varietate în care se exprimă prestigiul fără precedent al manifestărilor — putem concluhe însă că Festivalul a cuprins în desfășurarea sa impetuoasă, înălțătoare pe cei mai de seamă creatori și interpreți ai zilelor noastre. Alături de ei — dar nu în umbra lor, căci maeștrii își dăruiesc diminețile, ca membri în juriil, talentelor noii generații intrate în concurs — s-a desfășurat o exigentă competiție internațională ale cărei rezultate le vom cunoaște în cîteva zile și ai căror laureați îi vom asculta într-un mare concert — luni seara. Pînă atunci, să urăm tuturor — oaspeți și participanți — veniți în țara lui Enescu, să ducă la bun sfîrșit țelul pentru care s-au întrunit a treia oară, la acest început de toamnă — în București Cîci „să nu uităm — spunea Enescu cîți: acopul artei este: **CĂTRE MAI BINE".**

Eugen ATANASIU

P.S. Și o surpriză pentru iubitorii muzicii: astăzi după amiază, **„Electrecordul"** lansează primele discuri stereofonice românești cu imprimarea integrală a operei **„Oedip"** de George Enescu.

DE SUS ÎN JOS: Compozitorul Georges Auric, președintele Societății artiștilor, compozitorilor și editorilor de muzică din Franța, din nou în mijlocul nostru; „Un autograf, vă rog !"... și se adresează admiratorii baghetei sale dirijorului indian Zubin Mehta, în fața la „Athenée Pallace"; încîntat să-și revadă țara de baștină, compozitorul Roman Vlad vorbește perfect românește deși s-a stabilit în Italia de peste un sfert de veac.

La Teatrul din Petroșeni

Deschiderea noii stagiuni la Teatrul de stat „Valea Jiului" din Petroșeni se face cu piesa „Citadela sfărîmată". de Horia Lovinescu.

Regia aparține Marietei Sadova, scenografia lui Mircea Marosin.

Aceasta este cea de-a șaptesprezecea stagiune ce se inaugurează la teatrul minerilor din Petroșeni.

„Fii cuminte, Cristofor !"

Teatrul de stat „Al. Davilla" din Pitești a prezentat în premieră în orașul Cîmpulung-Muscel noua piesă a lui Aurel Baranga, „Fii cuminte Cristofor !", comedie în trei acte.

Spectacolul este pus în scenă de Constantin Dinischiotu, iar scenografia este semnată de Emil Moise.

Expoziție comemorativă „Constantin Brîncoveanu"

Palatul brîncovenesc de la Mogoșoaia, unul dintre cele mai frumoase monumente de arhitectură românească de la începutul secolului al XVIII-lea, găzduiește de puțin timp o interesantă expoziție.

Expoziția a fost deschisă cu prilejul împlinirii a 250 de ani de la moartea domnitorului, viitor al acestui palat din împrejurimile capitalei noastre.

Organizată de secția de artă feudală a Muzeului de artă al R.P.R., expoziția prezintă materiale privind viața artistică a epocii respective, piese de muzeu de o mare valoare artistică și documentară.

Numeroșii vizitatori ce-și petrec orele de repaos în aceste locuri pitorești pot vizita expoziția între orele 11—18, în afara zilelor de luni și marți.

Expoziția comemorativă „Constantin Brîncoveanu" prilejuiește un bun mijloc de mai bună cunoaștere a unei epoci din trecutul nostru istoric.

Țăndărică în noua stagiune

Înainte de a deschide stagiunea la București, Țăndărică a pornit-o prin cîteva orașe ale țării — Piatra Neamț, Bîrlad, Focșani, Brăila— pentru a prezenta spectacolul „Eu și materia moartă" cu artistul emerit Mircea Crișan în reprezentație. Turneul acesta l-a încheiat pe data de 15 septembrie, urmînd ca apoi să se întîlnească din nou cu publicul din capitală. E vorba de întîlnirea cu spectatorii adulți, căci inaugurarea stagiunii pentru micii spectatori, care va avea loc la 27 septembrie, se va face cu spectacolul „Băiatul și vîntul" al scriitoarei bulgare N. Trandafilova Direcția de scenă aparține regizorului Ștefan Lenkiș. Decorurile au fost realizate de Mioara Buescu, iar păpușile de Ella Conovici. Între artiștii mînuitori se află: Antigona Papazicopoi, laureată a Premiului de Stat, Eugenia Dumitriu, Suzana Kato, Elvira Chladek, Silvia Melinte, Laura Ionescu, Petrina Fotache.

Una din apropiatele premiere ale teatrului „Țăndărică" va fi spectacolul cu piesa „Katia și crocodilul" în direcția de scenă a artistei emerite Margareta Niculescu.

La capitolul proiecte pentru noua stagiune putem consemna, între altele, montarea unui spectacol pentru adulți, după o piesă a lui Frederico Garcia Lorca și un spectacol pentru cei mici după „Amnarul" de Andersen.

De peste hotare

● *ANNIE GIRARDOT pregătește două noi roluri: într-o comedie intitulată „Păpușile" în regia lui Philippe Clair și în ecranizarea piesei lui Arthur Miller intitulată „După cădere", în regia lui Luchino Visconti.*

● *„OSPĂȚUL FIARELOR" se intitulează filmul lui Christian Jaque a cărui acțiune se desfășoară într-un oraș de provincie în Franța anilor 1942, demascînd slugărnicia mîrșavă a celor care se plecau în fața ocupantului. În distribuție: Francis Blanche, Claude Rich, Antonella Lualdi și alții.*

● *FESTIVALUL DE LA EDIMBURGH din acest an a relevat pe tînărul pianist englez Michael Roll, în vîrstă de 27 de ani. Deși critica socotește că nu e încă pregătit pentru a da viață marilor creații beethoveniene, el a dat totuși interpretări strălucite unor lucrări de Scarlatti, Britten, Chopin, Mussorgski.*

GIGLIOLA CINQUETTI este una dintre prezentîndu-și, la actuala ediție a Festivalului internațional al filmului de la Veneția, ultima sa creație, intitulată „Deșertul roșu", cu Monica Vitti și Richard Harris, în rolurile principale. Acesta este primul său film în culori.

● *TRADIȚIONALELE DANSURI aztece și coregrafia tipic mexicană sînt cultivate și primesc o nouă strălucire în creațiile Baletului Național Mexican condus de Amalia Hernandez. Ansamblul este alcătuit din o sută de dansatori, cîntăreți și instrumentiști care, în afara obișnuitelor spectacole date în Mexic, întreprind turnee în cele două Americi și în Europa.*

Într-o pauză a filmului „Neamul Șoimărești"

Într-o scenă din piesa „O femeie cu bani"

UNUL DIN CELE ȘASE

Unul din cele șase teatre populare cu stagiune permanentă este și cel din Lugoj (e luat e finită unul trecut). În orașul de pe Timiș, vestea a produs multă bucurie și satisfacție. 50 de artiști amatori au pornit cu mult entuziasm încă din vara anului trecut, să-și pregătească rolurile. Ei trebuiau nu numai să confirme prin calitatea spectacolelor odată mai multe succesele anterioare ce le adusese în cadrul festivalurilor de teatru locuri frunțașe, diplome, ei și să facă față exigențelor sporite ale spectatorilor.

Munca de multe săptămîni a fost încununată de succes. Piesa lui Radu Cosașu „Mi se pare romantic" cu care s-a ridicat cortina noului teatru, a fost un început promițător. Peste 8 000 de spectatori din Lugoj, Caransebeș și Reșița, Boșca română și Boșca montană, de la Oțelul roșu sau din satele mai mari ale raionului, au petrecut clipe plăcute alături de actorii din Lugoj. Primei premiere i-a urmat o alta, „Titanic vals" a lui Tudor Mușatescu, iar acesteia, ultima premieră din prima stagiune „Oameni și umbre" de Ștefan Berciu.

Spectatorii, după cum era firesc, doreau să-i cunoască pe actori și aceasta era poate cea mai frecventă întrebare pusă celor din juriul ansamblului. Ei au aflat că Gheorghe Isaia din „Mi se pare romantic" este Eugen Gangan, casier C.F.R. în Lugoj, iar Florian Papadopol din „Oameni și umbre" este Tiberiu Ciorogariu, funcționar la Întreprinderea de gospodărie locală. Elisabeta Gaidargiu este lucrătoare la Întreprinderea textilă din localitate, ea interpretează rolul secretarei de partid Maria Cerna din „Mi se pare romantic", ca și rolul Olgăi Pretorian din „Oameni și umbre". Aceștia, ca și Aurel Mitroiu, funcționar la o întreprindere minieră, Jana Cotarcea, gospodină, Dumitru Popescu, Sebastian Bot, Ioan Ene și toți ceilalți actori amatori din Lugoj își împart timpul între preocupările de fiecare zi la locurile lor de muncă și scena teatrului. Apropape toți au învățat la școala populară de artă din oraș, după cum ei învață din îndrumările regizorului Ilona Kora, din cărți și din spectacolele ansamblurilor profesioniste la care sînt nelipsiți.

La 15 octombrie Teatrul popular din Lugoj își deschide stagiunea. Pentru aceasta s-au reluat repetițiile au piesa „Oameni și umbre" care va deschide a doua stagiune la Lugoj, paralel cu pregătirea la „Școala femeilor" de Molière.

5 MINUTE CU... DEM. RĂDULESCU

Cu popularul interpret de comedii ne-am întîlnit recent în pasajul Comedia, ieșind de la o reprezentație.

— Cum v-ați petrecut concediul ?

— Am avut, cum s-ar spune, un concediu activ. Perioada de vară a început cu un turneu de mare succes cu piesele „O femeie cu bani" și „Adam și Eva", întreprins de colectivul Teatrului Național „I. L. Caragiale" în întreaga țară, turneu care mi-a prilejuit posibilitatea de a lua legătură cu spectatori noi, entuziaști și competenți și de a putea urmări și constata vastul program de construcții care se desfășoară în toate colțurile patriei.

După aceea am plecat la... munte.

— ? ! ? ! ?

— Am plecat în regiunea Suceava pentru a... turna în filmul „Neamul Șoimăreștilor", unde interpretez rolul lui Lie, aghiotantul lui Tudor Soimaru. Filmul este în curs de finisare și sînt convins că acest film, pe ecran lat, în culori și stereofonic, va fi bine primit de spectatori.

— Ce ne puteți spune despre rolul lui Lie?

— Trebuie să mărturisesc că am muncit mult pentru rolul acesta. Lie este un adevărat tip de țăran român, un hîtru bun de glume, care rezolvă problemele fie ușoare, fie grele (chiar în mod mente tragice) cu mult umor și prezență de spirit.

Pentru a sublinia eforturile pe care mi le-a solicitat filmul, vreau să amintesc de o secvență turnată la Sighișoara. La ora 3 noaptea s-a filmat o scenă în care mă „plimbam" pe acoperișurile cetății. Pentru siguranța mea, mă țineam de o frînghie. Mai greu mi-a fost cînd a trebuit să-i dau drumul acestei frînghii...

— Și cum a continuat „concediul" ?

— Din răcoarea munților (dar de fapt unde am transpirat bine) am poposit pe litoral pentru a prezenta Festivalul de muzică ușoară, după care am plecat la Cluj, unde am luat parte la turnarea filmului cu titlul provizoriu „Examene". Spectatorii vor avea o surpriză în ceea ce mă privește. Regizorul Gh. Vitanidis m-a distribuit, în acest film, într-un rol... negativ. Spirea, un tip odios, vedeți, este demascat ca un reprezentant al tarelor burgheziei Filmul își desfășoară acțiunea în lumea studenților și a examenelor. Așteptăm cu nerăbdare verdictul spectatorilor, care m-au urmărit în alte filme: „Un suris în plină vară", „Dragoste la zero grade", „Politica cu delicatese" în roluri diametral opuse.

— Presupun că „concediul" a luat sfîrșit. Care sînt actualele preocupări ?

— Repet în două pîese. Prima, „Prințesa cea urîtă", va fi prezentată la televiziune la 19 septembrie. A doua, „Domnișoara Nastasia", în care joc rolul lui Ionel, va vedea lumina rampei între 1—10 octombrie.

— Cînd vă vom revedea în cadrul emisiunilor de varietăți ?

— La 4 octombrie, cînd se va relua emisiunea.

— Vă dorim cît mai multe zîmbete pe fețele spectatorilor.

— Mă voi strădui.

GH. RUSSU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

MILIARDELE CHIMIȘTILOR

Cine vede marele Combinat de îngrășăminte chimice de la Roznov, cu arhitectura lui caracteristică — turnurile cilindrice de granulare, înalte de 40 m, împerechiate parcă după modelul unui binoclu; turnurile de răcire ca niște enorme ture de șah; uriașele gazometre, de 15 000 m³; duzelul de difuziune înfipt în cer, de buza căruia flutură veșnic un petic de fum brun; nesfîrșitul sistem de țevi care ocolește locul ca un șarpe de casă, macaraua portal, încheiată pe patru picioare albastre — patruped din familia cine știe cărui fantastic pachiderm, capabil să ridice și să deplaseze o greutate de 10 vagoane — cine vede toate acestea, fie și din goana trenului, cu greu va recunoaște aici, în beton, metal și sticlă, pruncul gigant al unei inspirații de laborator.

Niciodată n-a visat țăranul că baliga adunată de sub picioarele vitelor, în grajd, și folosită de el, la îngrășatul pămîntului, va căpăta o dată un concurent în azotatul de amoniu, alb și fin, fabricat în cetăți automatizate. Îngrășămintele nu se mai culeg pur și simplu de la coada vacii: se fabrică. Se fabrică pe scară industrială. Se fabrică de fapt o parte din belșugul recoltelor viitoare.

Ochii

O încăpere cu plafon de sticlă alburie, montat pe un suport metalic; dușumeaua acoperită de un covor din material plastic pe care pașii se pierd în tăcere. O încăpere tăcută, căptușită cu tablouri de comandă. Un tînăr cu o față încă adolescentină privește atent: cu un ochi pătrunzător, deprins să descifreze alfabetul special al cifrelor, harta originală a proceselor de producție. În fața lui,

Alexandru SEVER

(Continuare în pag. a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII — Nr 364 • Sîmbătă 26 septembrie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

DIN SUMAR:

În prag de nou an universitar
INTERVIU CU C. MARINESCU
prorectorul Institutului pedagogic din Galați
(Pagina a 2-a)

Cine mai spune „AVANSAȚI... ÎNAINTE"?
de PETRU VINTILĂ
(Pagina a 2-a)

NOTE DE CĂLĂTORIE
IMAGINI ETIOPIENE
(Pagina a 3-a)

De la tratamentul leucemiei — la grefa de organe
(Pagina a 4-a)

LAURII UNUI CONCURS ȘI ECOUL UNUI FESTIVAL
(Pagina a 8-a)

DIN CABANĂ ÎN CABANĂ

Din Sinaia, din Poiana Țapului, din Bușteni, din Predeal, din Pietroșița și din Moeciu, din Zărnești și din Rișnov, triunghiuri și puncte, cercuri și pătrate, galbene, roșii, albastre, urcă o dată cu drumurile în munte. Impregnate pe piatră, în scoarța copacilor, frumos desenate pe săgeți de tablă, marcajele traversează Bucegii în lung și în lat. Porniți pe urmele lor, turiștii escaladează înălțimile devenind o zi sau două, două sau mai multe, vecini cu cerul.

Cînd ai la dispoziție o șosea bine întreținută, și mașinile IGOS-ului din Sinaia, nu e greu să fii turist. E drept, nimeni nu te va admira apoi pentru performanța de a fi atins „Cota 1400", dar uneori parcă, comoditatea e preferabilă gloriei.

Așadar, iată-te la 1400. De jos, din Sinaia, Hotelul Alpin ți se părea a fi foarte sus și foarte departe. De aici, dimpotrivă, Sinaia se vede ca în palmă, chiar și fără binoclu. — „Uite Cazinoul" și „Uite Peleșul" și „Uite calea ferată". Dar sînt unii care au binoclu și privesc — vorba eternului Topîrceanu — „ca la teatru madam".

De fapt însă, „teatrul" începe de acolo de unde amatorii de turism autopurtat, descoperă că telefericul spre „Vîrful cu dor" e defect. La „Cota 1400" încetează deci comoditatea și începe... gloria. De alpinist, desigur.

★

De fapt, dacă stai strîmb (ceea ce cu rucsacul în spate nu e tocmai dificil) și judeci drept, ascensiunea spre „Vîrful cu dor" se dovedește mai lesnicioasă decît ți-ai imaginat. Drumul larg de care (drum de vară) te poartă pe nesimțite în jurul culmilor, sus, tot mai sus, pînă la 1885 de metri altitudine. Cei mai grăbiți sau mai nerăbdători, o iau de-a dreptul peste pajiștea alpină, disprețuind peisajul pictat în toate culorile acestei toamne timpurii, de la vinețiu la roșu și galben. Căci turismul are și el un soi de maniaci ai vitezei. Mai repede, mai sus, mai departe, mai repede. Și pentru că în munți (ce să-i faci, lipsa lor) peisajul rămîne întotdeauna în urmă, cei grăbiți au de obicei în față stîncile închizătoare de orizont. Și performanțele de viteză, bineînțeles...

★

Drumul ușor, ușor, dar dacă nu ești atent riști să treci prin fața cabanei, tocmai dincolo, pe platoul Bucegilor. E o ceață la „Vîrful cu dor" ca-n poveștile londoneze. Iar vîntul înălțimilor nu iartă, ca totdeauna cînd soarele se încăpățînează să rămînă în vale. În cabană e însă cald, muzică și... zvonuri. Se zice că buletinul meteorologic ar fi anunțat „în munți lapoviță și ninsoare". Și cum ceața refuză să cedeze terenul, încep dilemele. — „Urcăm mai departe sau...?" — „Coborîm în Valea Ialomiței?" — „Care e marcajul Bolbocilor?"

În sfîrșit, ceață sau nu, cei mai curajoși sau mai grăbiți pornesc mai departe spre Piatra Arsă. Ceilalți, rămîn să înnopteze pe priciurile de lemn în așteptarea ninsorii sau măcar a lapoviței. Ar fi o aventură cu totul originală, acum în septembrie. Și ce-ar mai fi de povestit mai tîrziu acolo jos!

★

Aventura s-a prezentat însă sub o formă cu totul neprevăzută și fără vreo legătură cu fenomenele meteorologice. Se numea automobil, era de tip GAZ cu două diferențiale, aparținea Întreprinderii regionale de stațiuni balneo-climatice și luase de multă vreme locul tradiționalului măgăruș în aprovizionarea cabanelor. Urca de la „Vîrful cu dor" mai departe spre „Babele". La Babele — 2200 metri altitudine cu mașina? Și de ce nu? Pe margini de prăpastii, pe creste, pe un drum mai mult potecă — ascensiunea e de data aceasta mult mai complicată decît fantezia. Și șoferul, un maestru.

În lumina lunii — ceața a dispărut ca gonită de bagheta magică a zînelor din „Valea Cerbului" — Sfinxul și Babele au ceva de peisaj selenic. Dar și frigul e tot lunar. Așa

Dana MUȘAT

(Continuare în pag. a 2-a)

Fotografia: Ioan ȘTEFĂNESCU

Acasă la...
COANA CHIRIȚA

Artistul poporului ne-a primit cu binecunoscuta ospitalitate moldovenească. La o cafeluță și o delicioasă dulceață de vișine, am parcurs împreună firul amintirilor celor aproape 50 de ani de activitate teatrală ai talentatului actor ieșean. Într-adevăr, la 18 ianuarie 1965 se împlinesc 50 de ani de cînd directorul teatrului, Mihail Sadoveanu, a remarcat aptitudinile unui proaspăt elev de la Conservator încredințîndu-i un rol într-o piesă franțuzească, „Femeia X". Debutul fiind reușit, lui Miluță Gheorghiu i-a fost apoi repartizat rolul lui Ciubăr Vodă din „Despot Vodă" și apoi alte diverse roluri, în toată perioada cît a urmat Conservatorul.

— Și apoi a urmat perioada operetei...

— N-am știut că ați fost și actor de operetă. Cu ce prilej?

— La București tocmai murise Achil Popescu, unul dintre cei mai cunoscuți „juni comici" ai operetei de pe atunci. Veniți într-un turneu la Iași, actorii Avram Nicolau și Bărcănescu au descoperit că am o mare asemănare cu Achil Popescu. Și cum eram în căutarea unui înlocuitor al acestui excelent comic, m-au „luat pe sus" și m-au dus în capitală. Am jucat acolo, la „Eforie", pînă la izbucnirea primului război mondial cînd am fost încorporat.

Paul MARIAN
M. BERAM

(Continuare în pag. a 8-a)

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE A R.P.R.

O adevărată bijuterie

Deunăzi, vizitatorii standului transporturi și telecomunicații din cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R. asistau la o scenă deosebită. La volanul autocamionului „Bucegi" luase loc un om care se vedea că nu face parte din personalul expoziției. Acesta, netulburat de numărul mare al celor care-l asistau, face contactul, apasă pe automat, pune în funcțiune motorul, îl ambalează. Mișcările sale sigure i-au trădat imediat profesia de șofer. Într-adevăr era șoferul Ghiorghi Konstantinov Pancev, de la Întreprinderea de reparații auto din Sofia, venit în excursie în țara noastră. De obicei, demonstrațiile practice de funcționare a diferitelor mașini în expoziție sînt efectuate de ghizii standului. Fiind însă vorba de un oaspete din străinătate, s-a făcut o excepție de la regulă.

Curiosul vizitator cerceta cu ochii omului de specialitate fiecare amănunt de construcție, asculta bătăile ritmice ale motorului, urmărea aparatele de bord. La rugămintea lui s-a desfăcut capota motorului. Aceeași cercetare migăloasă. „Grozav motor!", a exclamat G. K. Pancev după ce a văzut totul. „Am numai lucruri bune de spus la adresa muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor romîni care au proiectat și executat asemenea mașini. Motorul de 8 cilindri în V este o adevărată bijuterie, ca realizare. Țin să remarc gradul înalt de finisaj al tuturor exponatelor de la acest sector".

Anton DROST

(Continuare în pag. a 2-a)

Pregătirea cabinelor pentru montare pe șasiul autocamionului „Carpați" la uzinele „Steagul roșu".

„Via Fierbinți"

Prima cunoștință cu Fierbinții se face de obicei... la casele de bilete din gări sau birouri de voiaj C.F.R.

— Plecați la Iași — te întreabă casierul — prin Mizil sau Fierbinți?

Adesea, posesorii biletelor spre Moldova cu indicația „Via Fierbinți", nici nu apucă să zărească clădirea acestei gări din Bărăgan. Trenurile accelerate, care pleacă din Gara de Nord, fac prima oprire tocmai la Urziceni.

La o distanță de 1 km de gara Fierbinți e comuna cu același nume. O gară și o așezare oarecare de pe întinsul patriei...

Legende, documente, cîntece

Am dori să aflăm cîte ceva din istoria acestei comune.

Mi-a venit în ajutor profesorul Florian Popescu, directorul școlii medii din localitate.

— Ceea ce vă povestesc — a ținut el să precizeze — se bazează pe cîteva legende pe care le-am auzit de la cîțiva oameni mai în vîrstă. Se zice că, înainte de terminarea satului, ar fi fost pe malul Ialomiței, la întretăierea a două drumuri care legau „dealul" de „cîmp", un han. Drumeții ce călătoreau prin așa-zisele „drumuri ale sării" se opreau la hanul grecului Ianc. Hangiul era meșter mare în gătitul bucatelor. Cei care se abăteau pe aici, găseau întotdeauna cîrnați calzi, gogoși abia scoase din uleiul încins, ceaiuri fierbinți. Firma pe care o pusese în fața hanului indica această calitate a mîncărurilor servite. Pînă la urmă, hanul a început să fie cunoscut sub denumirea de „La Fierbinți", denumire care s-a extins mai tîrziu și asupra așezărilor care s-au înfiripat.

Mai multe documente aflate la București, se referă la satele care în prezent alcătuiesc comuna Fierbinți, la viața grea pe care au dus-o oamenii prin partea locului, la lupta lor pentru un trai mai bun. Un document datînd din 1618 glăsuiește că mai mulți megiești din satul Stroiești au vîndut din cauza sărăciei „Danciului, postelnic din Doicești și Radului logofătul, jumătate de ocină din Stroiești, din Ialomița pînă la Colceag și din cîmp și din pădure, și din apă, și din silistea satului jumătate și din hotar pînă la hotar jumătate de ocină drept 25 000 de aspri bani gata". În 1842, își avea moșia aici, marele vornic Alexandru Scarlat. Se spune că „Ghica Barbă Roșie" — cum i se spunea marelui vornic — ar fi pierdut moșia la cărți în favoarea unui turc „Cafegi Pașa". Cert este că unele documente atestă că pînă în 1864 proprietarul moșiei era Sevastița Alexandrescu Cafegi Pașa. Un alt document datînd din 1857 confirmă alegerea lui Mircea Mălăieru din satul Fundul Danciului — unul din conducătorii mișcării țărănești pentru împroprietărirea țăranilor — ca deputat al „obștilor sătești" din Districtul Ilfov, în adunarea Divanurilor Ad-hoc. Documentele vremii

Th. MARCAROV

(Continuare în pag. a 2-a)

De data aceasta, Marin Constantin, contabilul gospodăriei, prezintă ultima situație financiară tovarășilor Ștefan Frățilă, președinte și ing. Gh. Zaharia, agronomul unității.

Fotografia: Nicu VASILE

MILIARDELE CHIMIȘTILOR

(Urmare din pag. 1)

sumedenie de cadrane: ochi rotunzi, pătrați, ogivali, dreptunghiulari, ochi încheănăruiți cu negru, încercănați. Ochi fără pleoape. Ochi curioși cu care fabrica își privește stăpînul, acesta abia ajuns la vîrsta bărbăției. Se privesc ochi în ochi, măsurîndu-și puterile: ochii unui colos de beton și metal, uimit că imensa lui putere stă sub un deget atît de fragil — și cît de imperios poate să fie acest deget! — și ochii limpezi ai unui tînăr abia ieșit de pe băncile școlii profesionale de chimie. Secția de azotat — și Tudor Papa.

E aici o imagine curentă. Pretutindeni, pe la diferitele încheieturi ale acestui combinat — în care cîteva fabrici conlucrează să producă uree, azotat de amoniu, amoniac și oxigen — numeroase aparate care reglează, verifică și țin evidența producției, privesc cu ochi sticloși lumea aceasta a cărei putere o face inteligența. Dispersați pe aria întregului combinat și împărțiți în trei schimburi, cei 1 600 de muncitori abia se ghicesc.

Sîntem într-o lume în care cel mai tînăr muncitor e mai bătrîn aici decît combinatul cu cel puțin 18 ani. Sîntem într-un combinat modern cu un înalt indice de automatizare; cu muncitori specializați: nici unul nu are mai puțin de o școală profesională. Iar cînd unul ca Tudor Papa, destul de bătrîn ca să poruncească colosului și destul de tînăr ca să mai urmeze o școală medie serală, se ambiționează cu toată puterea să urmeze o facultate de chimie, atunci înțelegi mai bine în ce fel își sînt contemporani combinatul modern și muncitorul specializat.

Agricultura și chimia

Combinatul de la Roznov nu este în țara noastră nici singurul de acest fel, nici cel dintîi. O industrie de îngrășăminte chimice n-a lipsit de fapt nici odinioară. Dar dacă în 1938 se fabricau abia cîteva zeci de mii de tone de îngrășăminte chimice, în 1955 producția de îngrășăminte cu fosfor a crescut la 314 000 tone, iar în 1961 aceea de îngrășăminte cu azot a ajuns la peste 100 000 de tone.

Noi combinate chimice de îngrășăminte cu azot s-au construit la Ucea, Făgăraș, Roznov; altele sînt în curs de construire la Craiova și Tîrgu-Mureș. Uzine pentru îngrășăminte cu fosfor s-au construit la Valea Călugărească și Năvodari; e în construcție combinatul de îngrășăminte compuse de la Turnu-Măgurele. Victoria socialismului în agricultură acționează cu o putere irezistibilă și în această ramură a chimiei industriale.

La mai puțin de un an de la intrare în funcțiune Combinatul de la Roznov izbutește să producă o uree superioară.

Producția combinatului e considerabilă. Ceea ce produce Combinatul de la Făgăraș într-o zi, produce astăzi Roznovul într-o oră. Și fiecare tonă de azotat de amoniu sau de uree ieșită din magaziile combinatului poate să însemne un plus de cereale în silozurile țării.

Dar cine sînt acești oameni care cultivă în retortele lor de metal plusul acesta de belșug? Într-o întreprindere unde media de vîrstă e de 24 de ani — inginerul șef are 35 de ani. Cocan Mihai, specialistul acesta în azot, cu o experiență de 10 ani în producție, trecut prin toată filiera ierarhiei, de la tehnician și desenator tehnic la șef de secție și șef de fabrică — e un om în același timp activ și meditativ, iute cînd trebuie să sesizeze o problemă și cumpănit cînd trebuie să ia o hotărîre.

Iată-l pe inginerul Baumgartner — șeful serviciului de automatizare și de tehnică a măsurării pe întregul combinat. Oriunde există în combinat un aparat de măsură, control și reglare, elemente de automatizare, aparate electrice și electronice — ele intră sub jurisdicția sa. Să repare, să verifice, să regleze, să acordeze, aceasta îi este profesiunea și patima.

Cu fruntași ca lăcătușul mecanic Albuț Ioan, șeful unei echipe de întreținere și intervenție; cu buni coordonatori ca inginerul Saru Emil, șeful de instalație la azotatul de amoniu; cu controlori exigenți ca inginerul Căplescu Elena de la laboratorul central care răspunde de calitatea produselor finite ale întregului combinat; cu oameni ca aceștia și cu mulți alții ca ei, imaginea tradițională a țăranului călcînd apăsat în urma plugului — definitiv modificată de apariția tractorului — se modifică încă o dată: știința e activă în agricultura noastră nu numai în prezența inginerului agronom, ci și în aportul chimiștilor.

Cînd întreaga industrie de îngrășăminte chimice va produce la nivelul maxim al capacității sale și întregul complex de chimizare a agriculturii va acționa în condițiile superioare ale agriculturii noastre socialiste — cantitatea totală de îngrășăminte chimice va fi echivalentă cu un spor de milioane de tone de produse agricole. După calcule aproximative, dacă în următorii cîțiva ani vom obține numai un milion de tone de îngrășăminte chimice, calculate în substanță activă, acest milion ar putea aduce cel puțin un spor de 365 mii tone de grîu, 1,1 milioane tone de porumb, 316 mii tone de floarea-soarelui, 1,1 milioane tone de sfeclă de zahăr, 500 tone de cartofi, 645 mii tone legume, 1,4 milioane tone de porumb siloz, 175 mii tone de struguri, 200 mii tone de fructe... Un spor a cărui valoare ar fi de 3 miliarde lei.

— Și aceste miliarde — îmi spune surîzînd inginerul șef — le putem aduce țării noi, chimiștii! Pînă la un punct, adăugă el, jucîndu-și în palme granulele ca un orez fin, sîntem agricultori și noi.

Iată de ce, pe drept cuvînt, se poate afirma că măcar o parte din belșugul recoltelor viitoare se organizează în măruntaiele complicate ale combinatului și se adună potențial în vastele sale magazii. Cînd vagoanele trag la gura magaziilor s-ar zice că încarci nu saci cu azotat de amoniu și uree — ci holde, grădini și vii pentru a le distribui generos în toate colțurile țării. Dacă le-am traduce în hectare, ar trebui să acceptăm că acești chimiști au descoperit secretul nemaipomenit de a spori în fiecare an volumul mapamondului cu pămînturi de dimensiunile unui ținut. Visezi atunci defilînd pe poarta combinatului — așa cum visezi uneori în goana trenului, — de-a lungul unor mari călătorii — nesfîrșite pămînturi roditoare, legănate de toate aromele belșugului.

Alexandru SEVER

O adevărată bijuterie

(Urmare din pag. 1)

Trecuse o bună bucată de vreme de cînd venise la acest stand, văzuse și încercase cîteva din autocamioanele „Carpați" și „Bucegi" expuse, și G. K. Pancev tot nu se îndura să plece. Punea întrebări cu privire la uzina constructoare, la utilajul cu care este dotată, la istoricul fabricării autocamioanelor românești. La fiecare din aceste întrebări, oaspetele a primit răspunsuri dintre cele mai competente. Așa a aflat că în zece ani de cînd se produc autocamioane în țară, în uzină s-au construit noi hale de fabricație, s-au modernizat utilajele. Automatizarea și mecanizarea — în general tehnica nouă — au pătruns puternic în uzina de la poalele Timpei. Oamenii — de altfel cunoscuți meseriași cu tradiție — au trebuit să învețe necontenit, să se specializeze, transformîndu-se în cunoscători ai celor mai moderne mașini și utilaje. Ghidul i-a vorbit despre primul tip de autocamion produs în uzină care nu este expus în stand, despre faptul că numai în cîțiva ani meșterii brașoveni au reușit să sporească producția de autocamioane de opt ori, de felul cum s-au format cadrele de proiectanți, constructori și tehnologi ai producției de serie, despre caracteristicile noilor tipuri de autocamioane „Carpați" și „Bucegi", i-a enumerat cîteva din cele peste 40 de întreprinderi care colaborează la realizarea autocamionului.

Cel care explica face parte din secția montaj general a uzinei. Și în timpul cînd dădea lămuririle necesare amintea și de oameni: „Acesta este montat de cutare, un om vesel care cîntă tot timpul. Cealaltă...". În felul acesta oaspetele bulgar cunoaște acum nu numai autocamioanele ci și o parte a constructorilor săi. A auzit de tînărul inginer Tiberiu Roth, șeful secției, de adjunctul acestuia — inginer Apostol Stoica, unul din primii montatori de autocamioane, care învățînd continuu a reușit să devină inginer. A aflat cum și-a schimbat meseria Gheorghe Miclăuș, care din tîmplar montator de cabine a devenit lăcătuș montator, tot de cabine. Această schimbare a fost urmarea firească a înlocuirii lemnului pentru cabine cu metalul. Cunoaște pe cei doi soți Petre și Maria Cociu, pe Nicolae Costea, unul dintre cei mai buni maiștri ai secției.

Înainte de plecare, mulțumind gazdelor pentru amabilitatea cu care a fost tratat, oaspetele bulgar și-a manifestat regretul că nu este posibilă o altă excepție de la regulă: aceea de a porni pe loc la drum cu unul din noile autocamioane românești expuse la Expoziție.

Anton DROST

„Via Fierbinți"

(Urmare din pag. 1)

consemnează că în 1888 la Fierbinți au avut loc mișcări țărănești îndreptate împotriva boierului Arion și a primarului care-i jecmănea.

Mult timp prin părțile Fierbinților s-a auzit acest cîntec de jale:

„Cît e cîmpu-n lung și-n lat
Toată viața l-am arat,
L-am arat, l-am semănat,
Cu palma l-am semănat
Dar nimic n-am adunat.
C-am dat bir stăpînilor —
Tinerețea anilor.
S-am dat perceptorilor
Straiele feciorilor."

Există o poezie a cifrelor?

Dacă n-aș fi cunoscut povestea cu „hanul de la răscruce" aș fi rămas convins că denumirea comunei vine de acolo că astăzi oamenii de aici, au inimi... fierbinți. Colectiviștii țin mult la gospodăria colectivă din care fac parte și își dau toată silința s-o vadă mai bogată, mai frumoasă. Întîmplarea a făcut ca la începutul vizitei în gospodărie să stăm de vorbă cu tovarășul Marin Constantin, contabilul principal al unității.

Acest „om al cifrelor" îți prezenta cu atîta înflăcărare situația financiară a unității, încît te convingea, pentru totdeauna, că cifrele au poezia lor. Așa am aflat că gospodăria din Fierbinți a obținut anul trecut un venit bănesc total de 7 356 000 lei, revenind la 100 hectare de teren agricol 175 157 lei. În prezent, valoarea proprietății obștești este de aproape 233 000 lei la 100 hectare de teren, mult sporită față de anul trecut. De aici, de la Fierbinți, s-au vîndut în 1963, pe baza contractelor încheiate cu statul: 683 tone de grîu, 985 tone de porumb, 56 tone de orez, 2 100 hectolitri de lapte, 310 porci grași. În acest an, colectiviștii și-au pus în plan să culeagă recolte și mai bogate, să sporească cirezile și turmele. Venitul total planificat: aproape 8 milioane lei!

Contabilitatea ne furniza date elocvente despre dezvoltarea gospodăriei, compara cifrele recente cu cele din anii precedenți, demonstra evoluția gospodăriei colective „Răsăritul".

La un moment dat, a venit în birou inginerul Mugurel Horhoianu, zootehnistul gospodăriei.

— Nea Marine — se adresă contabilului — dînșii poate vor să cunoască și oamenii. Îi omori cu cifrele. S-au convins doar că la dumneata evidențele sînt tinute la zi...

Despre un vocabular și încă ceva

...Și ne-am dus cu el în sectorul zootehnic. Oricît ne-am feri nu putem să nu prezentăm din nou cîteva cifre. De data aceasta ni le-a furnizat... inginerul zootehnist Mugurel Horhoianu.

— Pînă la sfîrșitul anului — ne-a spus el — colectiviștii și-au propus să ajungă la un efectiv de 820 taurine, din care 330 vaci, 1 400 porcine, 1 150 ovine, 7 500 păsări-matcă.

În sectorul zootehnic se simte mîna gospodarului. Construcțiile — majoritatea cu o capacitate mare de adăpostire a animalelor — sînt amplasate după un plan bine chibzuit. Îngrășarea porcilor care are aici o frumoasă tradiție, se preconizează să treacă pe baze industriale. Meșterii gospodăriei au ridicat, într-un timp scurt, o construcție modernă, unde la administrarea furajelor, la adăpatul și la evacuarea gunoiului, se folosesc mijloace mecanizate.

— Sînt șef de brigadă aici — ne spune colectivistul Stan Gheorghe. Dar nu prea mă pot lăuda că am mulți oameni în brigadă. Nici nu este nevoie. O bună parte din lucrări sînt mecanizate, se practică întreținerea în comun, în loturi mari a animalelor. Metodei care o aplicăm, specialiștii îi spun creșterea și îngrășarea porcilor în flux continuu, colectiviștii noștri îi spun mai simplu: grăsuni... pe bandă rulantă. Căci obținem anual, 4 serii de porci grași la interval de 3 luni.

Colectiviștii Nicolae I. Marin și Dumitru N. Petcu, cu care am stat de vorbă, ne-au întregit imaginea pe care ne-am făcut-o că aici — în acest colț al Bărăganului — agricultura are tot mai multe contigențe cu industria.

...ritmicitatea în livrarea porcilor a fost restabilită...

...automatele vacumatice vor rezolva problema furajării porcilor în bune condițiuni.

Sînt cîteva fraze pe care le-am notat. Ele exprimă un fenomen contemporan: industrializarea în zootehnie are urmări și asupra... vocabularului.

Dar surprizele de ordin industrial nu se încheie aici. Inginerul zootehnist ne conduce la stația de incubație, dotată cu aparate moderne.

— Capacitatea de incubație pe serie — ne spune amabilul nostru interlocutor — este de 20 000 pui și boboci. În 1964, am livrat cincizeci de mii de pui și unității vecine. Am ajuns și... furnizori.

La incubatoare nu era „sezon de vîrf", dar am auzit numai cuvinte de laudă despre munca celor „trei Mărioare": colectivistele Maria Iordan, Maria Dinu și Maria Dobre.

Brigadierii

La întoarcere de la păsunea de pe valea Colceagului — tabăra de vară a vacilor gospodăriei — ne abatem pe la brigada legumicolă. Aici facem cunoștință cu colectivistul Stelian Nițu, șeful brigăzii care anul trecut a adus gospodăriei un venit de aproape 1,5 milioane lei. Cei din neamul lui Nițu au fost întotdeauna grădinari.

— Îmi amintesc — ne povestește brigadierul — că mai în fiecare an, tata lua în arendă 3—4 hectare de pămînt pe care-l muncea cu copiii. Udatul se făcea cu o „roată bulgărească". Pînă la urmă, după multă trudă, nu ne alegeam mai cu nimic.

Astăzi, alături de ceilalți membri ai brigăzii lucrează și colectiviștii Sima Nițu, Oprea Nițu, Oprina Trandafir și Elena Nițu, frații și surorile brigadierului. Pentru irigatul culturilor legumicole, brigada are la dispoziție motoare și motopompe.

Despre brigadieri ne-a vorbit cu multă căldură Ștefan Frățilă, președintele și ing. Gheorghe Zaharia, agronomul gospodăriei.

— Avem șefi de brigadă cu multă experiență — ne-a spus președintele — Șoimu Bănică, Alexandru Răducanu obțin an de an, rezultate bune.

— În primăvară — continuă agronomul — în fruntea unei brigăzi fruntașe pe gospodărie, a fost pus un nou responsabil. Dar și acesta — deși nu are prea multă experiență — nu s-a lăsat întrecut...

La început, brigadierul Iordan N. Constantin se cam sperie de sarcina pe care o primise. Nu-i vorbă, se pricepea destul de bine în ale plugăriei, cunoștea oamenii, pămîntul pe care-l luase în primire. Și totuși... De vreo doi ani însă a avut în primire camera-incubator a gospodăriei. Acum, i se dăduse în seamă o brigadă care pînă atunci obținuse rezultate din cele mai bune.

— Cîmpul — îi atrase atenția un prieten — are multe „secrete". Dacă nu cauți să le afli, nu faci mare lucru.

Fostul „responsabil cu cloștile" a dovedit oamenilor, chiar din prima zi, că ține la prestigiul brigăzii, că vrea să mențină titlul de brigadă fruntașă, le-a cerut tot sprijinul. N-a trecut cu vederea atunci cînd a constatat că lucrările agricole executate nu erau de bună calitate. Și, încet, încet, și-a apropiat oamenii.

★

Colectiviștii din Fierbinți sînt harnici nu numai în gospodăria lor cu frumosul nume „Răsăritul", unde-și făuresc o viață tot mai îmbelșugată, ci sînt și cetățeni destoinici care înfrumusețează înfățișarea așezării lor: au apărut numeroase case noi, școli, magazine. Cetățenii — în frunte cu deputații Petru Partenie, Maria Gh. Dinu, Ștefan Frățilă, Bănică D. Șoimu — au efectuat numeroase lucrări de folos obștesc. În biroul tovarășului Gh. Dobrescu, președintele sfatului popular comunal, am văzut pusă la loc de cinste diploma care precizează că s-a decernat premiul I pe raionul Urziceni, comunei Fierbinți, pentru rezultatele obținute în înfrumusețarea comunei. Și fiindcă veni vorba de premianți, este cazul să consemnăm că aici, la concursul formațiilor artistice de amatori din acest an, corul de la Fierbinți a ocupat primul loc iar bibliotecara Tita Ștefan, solistă de muzică populară românească, a cucerit aplauzele spectatorilor tocmai la Cairo, cu prilejul Festivalului de artă folclorică unde grupul romîn a obținut premiul I. Iată ce lucruri ți-e dat să afli într-o comună oarecare, în care acceleratul nu oprește, dar al cărei nume e consemnat pe multe bilete de la calea ferată cu formula lapidară: „Via Fierbinți".

Th. MARCAROV

Două din cele „Trei Mărioare" care lucrează în sectorul avicol: Maria Iordan și Maria Dinu

Foto: Nicu VASILE

Brigadierii

La întoarcere de la păsunea de pe valea Colceagului — tabăra de vară a vacilor gospodăriei — ne abatem pe la brigada legumicolă. Aici facem cunoștință cu colectivistul Stelian Nițu, șeful brigăzii care anul trecut a adus gospodăriei un venit de aproape 1,5 milioane lei. Cei din neamul lui Nițu au fost întotdeauna grădinari.

— Îmi amintesc — ne povestește brigadierul — că mai în fiecare an, tata lua în arendă 3—4 hectare de pămînt pe care-l muncea cu copiii. Udatul se făcea cu o „roată bulgărească". Pînă la urmă, după multă trudă, nu ne alegeam mai cu nimic.

Astăzi, alături de ceilalți membri ai brigăzii lucrează și colectiviștii Sima Nițu, Oprea Nițu, Oprina Trandafir și Elena Nițu, frații și surorile brigadierului. Pentru irigatul culturilor legumicole, brigada are la dispoziție motoare și motopompe.

Despre brigadieri ne-a vorbit cu multă căldură Ștefan Frățilă, președintele și ing. Gheorghe Zaharia, agronomul gospodăriei.

— Avem șefi de brigadă cu multă experiență — ne-a spus președintele — Șoimu Bănică, Alexandru Răducanu obțin an de an, rezultate bune.

— În primăvară — continuă agronomul — în fruntea unei brigăzi fruntașe pe gospodărie, a fost pus un nou responsabil. Dar și acesta — deși nu are prea multă experiență — nu s-a lăsat întrecut...

La început, brigadierul Iordan N. Constantin se cam sperie de sarcina pe care o primise. Nu-i vorbă, se pricepea destul de bine în ale plugăriei, cunoștea oamenii, pămîntul pe care-l luase în primire. Și totuși... De vreo doi ani însă a avut în primire camera-incubator a gospodăriei. Acum, i se dăduse în seamă o brigadă care pînă atunci obținuse rezultate din cele mai bune.

— Cîmpul — îi atrase atenția un prieten — are multe „secrete". Dacă nu cauți să le afli, nu faci mare lucru.

Fostul „responsabil cu cloștile" a dovedit oamenilor, chiar din prima zi, că ține la prestigiul brigăzii, că vrea să mențină titlul de brigadă fruntașă, le-a cerut tot sprijinul. N-a trecut cu vederea atunci cînd a constatat că lucrările agricole executate nu erau de bună calitate. Și, încet, încet, și-a apropiat oamenii.

★

Colectiviștii din Fierbinți sînt harnici nu numai în gospodăria lor cu frumosul nume „Răsăritul", unde-și făuresc o viață tot mai îmbelșugată, ci sînt și cetățeni destoinici care înfrumusețează înfățișarea așezării lor: au apărut numeroase case noi, școli, magazine. Cetățenii — în frunte cu deputații Petru Partenie, Maria Gh. Dinu, Ștefan Frățilă, Bănică D. Șoimu — au efectuat numeroase lucrări de folos obștesc. În biroul tovarășului Gh. Dobrescu, președintele sfatului popular comunal, am văzut pusă la loc de cinste diploma care precizează că s-a decernat premiul I pe raionul Urziceni, comunei Fierbinți, pentru rezultatele obținute în înfrumusețarea comunei. Și fiindcă veni vorba de premianți, este cazul să consemnăm că aici, la concursul formațiilor artistice de amatori din acest an, corul de la Fierbinți a ocupat primul loc iar bibliotecara Tita Ștefan, solistă de muzică populară românească, a cucerit aplauzele spectatorilor tocmai la Cairo, cu prilejul Festivalului de artă folclorică unde grupul romîn a obținut premiul I. Iată ce lucruri ți-e dat să afli într-o comună oarecare, în care acceleratul nu oprește, dar al cărei nume e consemnat pe multe bilete de la calea ferată cu formula lapidară: „Via Fierbinți".

Th. MARCAROV

ÎN PRAG DE NOU AN UNIVERSITAR

În cele patru facultăți ale sale Institutul pedagogic din Galați pregătește cadre didactice în specialitățile matematică, fizică-chimie, științe naturale și agricole, filologie. Pentru a cunoaște ce pregătiri s-au făcut în vederea începerii cursurilor, am adresat cîteva întrebări tov. C. MARINESCU — *prorectorul Institutului.*

— Care sînt principalele acțiuni realizate în vederea îmbunătățirii procesului de învățămînt în noul an?

— În primul rînd, vreau să amintesc de multiplicarea unor cursuri. În același timp, fondul documentar al bibliotecii a fost completat cu o serie de lucrări valoroase, ajungînd în prezent la circa 35 000 volume.

Ținînd seama de faptul că, începînd din acest an, pe toată perioada de învățămînt, practica pedagogică sporește de la 3 la 4 semestre, rectoratul și conducerile facultăților au stabilit în acest sens o seamă de măsuri. Astfel, în colaborare cu secția de învățămînt a sfatului popular regional Galați s-au întocmit tematici cu privire la sarcinile ce revin directorilor de la școlile în care se desfășoară practica pedagogică. Vom urmări ca în aceste școli să existe îndrumători cu o temeinică pregătire și experiență practică, ca laboratoarele să fie dotate cît mai corespunzător cu aparate demonstrative și reactivi la lucrările practice de fizică și chimie pe care le vor efectua studenții.

— Ce ne puteți spune despre asigurarea bazei materiale corespunzătoare desfășurării satisfăcătoare a cursurilor?

— În acest scop ne-au fost alocate fonduri importante. O parte dintre acestea s-au folosit pentru lucrări de întreținere și reparații generale, care au fost terminate din vreme. Altele au fost destinate unor reamenajări. S-au creat două amfiteatre noi, cu cîte 300 de locuri, a fost extins spațiul celor 18 laboratoare și 6 ateliere didactice. Mai trebuie adăugat faptul că se organizează un laborator de mineralogie, că laboratorul de mașini agricole este reprofilat pe baza celor mai recente realizări din acest domeniu, fiind dotat cu piese noi. Pentru îmbunătățirea metodei vizuale în predare, laboratorul de fotocinematografie a fost, de asemenea, reorganizat, adăugîndu-i-se noi aparate și cabine, care asigură condiții optime de lucru. Pentru documentarea cadrelor didactice și a studenților s-a amenajat o sală specială. O altă sală este destinată lecturii diferitelor periodice, reviste de specialitate, colecții.

Interviul nostru cu tov. C. MARINESCU, prorectorul Institutului pedagogic din Galați

— Ce pregătiri s-au mai făcut pentru studenți?

— Institutul nostru a fost înzestrat de curînd cu un nou cămin studențesc, dotat cu tot ce e necesar. S-au luat măsuri în vederea funcționării în cît mai bune condiții a cantinei studențești.

Studenții Institutului pedagogic din Galați au o bună experiență în activitatea cultural-artistică. În această privință, ei găsesc un sprijin și în cursul care se referă la munca culturală de masă, inclus în program, specific profesiunii pentru care se pregătesc. Ei desfășoară o intensă activitate cultural-artistică în cadrul formației de teatru, brigăzii artistice de agitație, a orchestrei și a echipei de recitatori. Pregătite la clubul institutului sau în cadrul Asociației studenților din centrul universitar Galați, programele sînt prezentate și în diferite localități din regiune. Clubul nostru a fost pregătit în așa fel, încît formațiile artistice să găsească condițiile necesare desfășurării unei activități și mai bogate în noul an de învățămînt. Rezultate bune s-au înregistrat și în activitatea sportivă. Echipa de handbal este calificată în categoria A, iar la gimnastică participă un însemnat număr de studenți, ca de altfel și la celelalte discipline sportive.

Avem, de asemenea, programate excursii de documentare, vizite colective la muzee, expoziții, locuri istorice și alte acțiuni care vor face ca studenții să-și petreacă timpul liber în mod plăcut și instructiv.

Toate preocupările de care am amintit au drept scop formarea temeinică a cadrelor didactice, capabile să educe noi și noi generații de tineri din patria noastră.

L. BASSERO

CINE MAI SPUNE „Avansați... înainte"?

O știre apărută deunăzi în gazete, ne-a anunțat că pe liniile I.T.B. circulă în momentul de față 241 tramvaie, troleibuze și autobuze fără taxatori. Carnetele cu bilete stau la vedere pe o măsuță și banii se introduc într-o cutie metalică. Se iscase un început de literatură inspirată din profesiunea taxatorilor care îndemnau călătorii „vă rugăm avansați... înainte" sau spuneau cu o gramatică subit îngrijorată: „avansați, pentru că stă cineva prost pe scară". Unii taxatori anunțau stațiile într-un fel pitoresc: „urmează piața mare și tovarășele gospodine sînt rugate să coboare pentru efectuarea cumpărăturilor"; „urmează spitalul Colțea, dar motocicliștii care călătoresc cu tramvaiul pot sta liniștiți"; „tovarășul care citește ziarul pe locul destinat bătrînilor este rugat să cedeze scaunul uneia din cele cinci persoane vîrstnice care stau lîngă dumnealui în picioare".

Se pare că „Urzica", „Teatrul de estradă" și caricaturiștii au pierdut o bogată și veche temă de inspirație. Cu cine au să se mai certe acei călători care se scoală mereu cu josu-n sus, care vin cu o hîrtie de-o sută de lei ca să ia un bilet de 25 de bani, care se urcă prin față și coboară prin spate și care spun cu aplomb vecinilor călcați pe bătături: „dacă nu-ți place, ia-ți mașină mică"?

Tramvaiul fără taxator devine mai mult ca oricînd un fel de școală pe roți. Opinia publică are parcă mai mult decît pînă acum, rolul unui profesor colectiv care predă de dimineața pînă seara disciplina severă, dar liber consimțită, a politeții, a bunei comportări și a eticii, a stimei reciproce și a civilizației cotidiene, obișnuite.

Am aflat că la numărătoarea banilor din cutiile metalice ale vehiculelor fără taxator, se găsește — suprapusă exact — contravaloarea biletelor cumpărate de călători. Aritmetica aceasta arată evident că taxatorul era o prezență de o pitorească inutilitate și că el exercita o profesiune nițel anacronică și vetustă.

Mai sînt și cazuri, extrem de rare (poate unul la mie!) de fraudă. Ea capătă deîndată observația micii colectivități din autobuz și, incorectitudinea astfel sancționată, cu ochii în jos, e sigur că nu va mai încerca recidiva. O călătoare, altminteri bine îmbrăcată, a introdus în cutie cu cinci bani mai puțin decît costa biletul. Călătorul din spate martor, fără intenție de controlor, a observat aritmetica aceasta deficitară și a spus cu o promptitudine demnă de toată lauda: „îmi îngăduiți să pun eu cei cinci bănuți pe care ați uitat să-i puneți dumneavoastră?" Călătoarea s-a fistichit, a căutat în poșetă, a găsit minuscula monedă care exprima exact distanța pînă la etica elementară și a îngăimat scuza aproximativă: „nu observasem".

Și totuși, întrebarea noastră are în ea nițică nostalgie: cine mai spune „avansați... înainte?". A dispărut un tip și un subiect de literatură. De la „Unic", autoservirea a trecut și s-a urcat în troleibuz. Îi dorim călătorie frumoasă.

Petru VINTILA

Din cabană în cabană

(Urmare din pag. 1)

că lumina electrică, chiar dacă mai puțin poetică, ni se pare în orice caz mai primitoare.

★

Peștera Ialomiței spre care duce un curios complex de poduri de lemn, e ținta multor turiști mai puțin încercați. De la Pietroșița prin Scropoasa și Cheile Zănoagei, ajungi aici, urcînd pe Valea Ialomiței pe o șosea forestieră largă și bine întreținută. „Ăștia-s munți? Ăsta-i bulevard" — conchide cineva care tocmai venea pe la Bran din Făgăraș. De altfel părerea aceasta puțin măgulitoare pentru „turiștii" Văii Ialomiței, pare să-i fie confirmată și de cei care umplu pînă la refuz restaurantul cabanei Peștera. După liniștea impresionantă de la „Babele", după ceața de la „Vîrful cu dor", după pacea înaltă ce învăluie platoul Bucegilor, cele cinci tranzistoare care acompaniază fiecare pe altă lungime de undă emisiunea transmisă prin difuzoarele cabanei, par a te aduce brusc, într-o lume citadină. Au dispărut și șorturile și pantalonii de munte, și ghetele, au apărut în schimb pantalonii ușori, în culori vii, amintind de litoral și sandaletele cu talpă de plută. În locul GAZ-ului de aprovizionare staționează în fața cabanei un Wartburg, o Skodă și chiar un... Trabant.

★

La „Padina" staționează o motocicletă, la „Bolboci", în fața stației funicularului, încă vreo două. Camioanele încărcate cu lemne trec peste Dichiu și Păduchiosul spre Ploiești. Multele chei ale Ialomiței, munții pe care i-a străbătut prima în decursul a mii de ani, Tătarul și Zănoaga, Cocora și Orza, privesc nedumeriți afluxul civilizației din valea altădată atît de tăcută. Și totuși, „Peștera" e la peste 1600 de metri și „Scropoasa", cantitate neglijabilă pentru turiștii experimentați, la peste 1200.

Turismul, chiar fără să fii autoportat, devine un sport tot mai comod.

★

— Așadar, unde vă petreceți duminica? — La „Babele", la „Peștera", la „Vîrful cu dor", sau mai simplu, cu rucsacul în spate, din cabană în cabană, drumețind. Duminică de duminică, în altă vale și pe altă creastă.

— „Și dacă e ceață?" — „Trece". — „Și dacă în munți e ninsoare și lapoviță?". „Va fi o aventură neprevăzută". — „Și dacă vă cuprinde mania vitezei?". „Nu ne cuprinde — ne mai avînd secrete, Bucegii au totuși frumusețe ce trebuie văzute"...

— Cu bine atunci, ne întîlnim duminica viitoare la cabană!

Dana MUȘAT

Note de călătorie

IMAGINI ETIOPIENE

În viteza celor aproape 1000 de kilometri pe oră ai cvadrimotorului cu reacție „Ethiopian Airlines", în care ne îmbarcasem la Atena, aproape de miezul nopții, priveam, după cinci ore de zbor, în revărsatul zorilor, caleidoscopul geografic etiopian. Aveam impresia că zburăm deasupra unei imense fortărețe. De la 4000 de metri înălțime se vedeau clar munții stîncoși, cu forme din cele mai bizare, văi și podișuri acoperite cu păduri de un verde oliv, în luminișurile cărora apăreau rar, rar de tot, așezările omenești. Prin geamul rotund al aeronavei zăream pînza de lacuri și rîurile Etiopiei încorsetate de munți. Eram aproape 60 de pasageri cu aceeași destinație : Addis Abeba.

Călătoream spre locuri necunoscute și căutam să-mi imaginez hipopotamii, rinocerii, leii, care marcau pe harta oferită de societatea de transport aeriană regiunile în care trăiesc aceste animale și pe deasupra cărora zburam. Mai adăugați și senzațiile pe care le încercam cînd îmi aminteam cele descrise în cărțile de călătorie ale vechilor exploratori ai Africii și o să aveți imaginea unui călător care străbate pentru prima oară acest drum.

După toate calculele, mai aveam vreo 40 de minute pînă la aterizare. Într-adevăr, avionul nostru „pierdea" ușor din înălțime, distingeam acum mult mai clar viața de sub noi. Pluteam peste șesuri presărate ici-colo cu tufișuri și ogoare în formă de pătrățele, zăream satele împrejmuite de eucalipți tineri, colibele rotunde cu acoperișuri țuguiate denumite tukuli, țărani la munca cîmpului...

Capitala Etiopiei a făcut asupra noastră o impresie deosebită. Orașul este situat la 9 grade nord de Ecuator, pe un podiș înalt de 2550 metri. În decembrie, temperatura este ca la noi în august. Noaptea ploua însă torențial, dar toate diminețile erau însorite și ușor învăluite în ceața albastră de după ploaie. Dacă peste tot am fost primiți cu căldură și simpatie, nu la fel de ospitaliere s-au dovedit pentru noi condițiile geo-climatice. Cel mai îngrijorat om din delegație era doctorul Dumitru Tomescu. Ne aflam doar la 2550 metri altitudine, înălțime greu de suportat pentru un organism neaclimatizat. Datorită aerului rarefiat și lipsei de oxigen, chiar și la scurtele plimbări prin oraș simțeam jenă la respirație, oboseală și chiar amețeli. Pentru aclimatizare, în primele 2-3 zile, delegația noastră a aplicat un regim special : exerciții de gimnastică respiratorie, efort fizic limitat și mult repaus în această atmosferă deficitară de oxigen. Lipsa de fosfor, de calciu, simțită în aceste situații a fost completată cu alimentele care le conțineau (pește, brînză de vaci, ouă, creier) și cu medicamente corespunzătoare. În zilele următoare ne-am simțit minunat și am pornit la drum...

„Floare nouă — floare rară"

Europeanul poposit pe aceste meleaguri descoperă că nu cunoaște decît foarte puțin din istoria și civilizația acestei țări. Cu cît pătrunzi mai adînc în ea, cu atît descoperi mai multe lucruri interesante, cu atît te simți mai atras de ea. Ne-am dat seama de aceasta încă de la numirea acestei capitale. Desigur, Addis Abeba. Localnicii îi spun scurt Ababa ; ghizii ne îndemnau să-i spunem „New Flower" (Floare nouă), denumire cel mai des întîlnită în prospectele societății de turism. În alte localități și îndeosebi țăranii etiopieni și-au botezat capitala „Floare rară" — una din explicații fiind — după spusele lor — aceea că puțini ajung să cunoască acest oraș. Sînt mai multe cauze. De pildă, întinderea teritoriului țării — 1.200.000 km. pătrați, suprafață în care ar putea încăpea Franța, Italia, Spania și Danemarca laolaltă. Apoi cea mai mare pare a Etiopiei este acoperită de munți înalți, cu vîrfuri care ating chiar și 3000 metri, în numeroase regiuni singurul mijloc cu care se poate călători fiind catîrul. Adăugați la aceasta și faptul că multe triburi duc o existență nomadă și veți înțelege de ce o mare parte din cei aproximativ 22.000.000 de locuitori își denumesc capitala „Floare rară".

Asmara : Bd. Haile Selassie I

În capitală trăiesc peste un milion de oameni. Addis Abeba este așezată pe mai multe coline și este destul de întinsă, cu cartiere răsfirate și contraste frapante. În centrul orașului se află statuia împăratului Menelik II, eminent om de stat al țării. Izolat de restul lumii, poporul etiopian a atras atenția lumii spre sfîrșitul veacului trecut cînd trupe italiene au încercat pentru prima oară în 1896 să cucerească această țară. Tentativa a fost respinsă de armatele lui Menelik II, la Adua. Curajul poporului etiopian s-a relevat din nou în 1935 cînd a luptat împotriva trupelor fasciste. În 1941, poporul etiopian și-a redobîndit independența prin eroica sa luptă condusă de împăratul Haile Selassie I. În oraș există un monument ridicat în memoria eroilor războiului din 1935.

...În Addis Abeba, călătorul este surprins în primul rînd nu de exotismul african, ci de aspectele vieții moderne. Pe străzile principale se construiește în stil european. În centru, pe lîngă cele două palate imperiale se află clădirea Parlamentului, universitatea, un teatru și numeroase săli de cinematograf. Pot fi văzute multe construcții noi, blocuri de locuințe și spitale. O podoabă a arhitecturii moderne este palatul „Africa Hall" unde au loc conferințele Organizației Unității Africane. Construită în anul 1960, după proiectul arhitectului Arturo Nezzdini, monumentala clădire a Națiunilor Africane — înaltă de 10 etaje — se aseamănă cu palatul O.N.U. din New York. În jur se află clădirile majorității reprezentanțelor diplomatice.

Interesante sînt Biblioteca națională și cea a universității, precum și cele două muzee. Centrul orașului este înțesat de magazine mai mari sau mai mici.

Am petrecut ultimele zile ale lui decembrie la Addis Abeba. Populația eterogenă a acestei capitale în care predomină amharienii, și din care fac parte, de asemenea, naționalitățile gallas, tigre și somalii, nu sărbătorește Anul Nou la 1 ianuarie, ci la 11 septembrie (dar nu numai atît ; după un vechi calendar, etiopienii sînt cu 7 ani în urmă, adică în 1958 !) Cu toate acestea, în capitala Etiopiei se făceau pregătiri pentru revelionul... celor care s-au stabilit aici, veniți de pe alte meleaguri. Ca în ajunul oricărei sărbători, țăranii etiopieni, înfășurați în burnusuri albe, vindeau trandafiri și garoafe la fiecare colț de stradă. Pe bulevardele principale ale orașului, în vitrine, au apărut brazi încărcați cu cadouri și zăpadă din vată.

În jungla Nazareth

Într-una din zile am vizitat împrejurimile. Din capitală drumul urcă sus pe munte, în serpentine și în fața ochilor ți se înfățișează o panoramă magnifică. De pe muntele Antotto, care domină văile Nilului Albastru și ale rîului Awas, se văd vestigiile fostei capitale, astăzi un imens cîmp de ruine. Deasupra noastră roiau vulturii albi africani. În drum spre barajul de la Koka, pe cursul rîului Awas, la aproximativ 150 km. de Addis Abeba, trecem prin jungla Nazareth. După ce savurasem, ca un element de atracție, micul parc din capitală, în care se aflau închiși într-o cușcă uriașă o bogată colecție de lei ținuți în captivitate, după ce am vizitat mica grădină zoologică de la Palatul Imperial și făcusem „cunoștință" cu cei doi lei, Zobil și Agaritu, preferații Împăratului Haile Selassie I, vedem într-un decor de vegetație luxuriantă, în jungla Nazareth, cete de maimuțe ce săreau din pom în pom, speriate de zgomotul automobilului. Oprim mașina într-un luminiș. În tufișurile dese de pe mal își aveau culcușul rinocerii și crocodilii. Una din călăuzele noastre ospitaliere descarcă în aer cîteva focuri de pistol. La aproximativ 300 de metri, de pe malul Awasului sar în apă crocodilii, căscînd boturile cu dinții ascuțiți. Privim spectacolul cu interes și... emoție. Reptilele speriate alunecau pe luciul apei dar rinocerii au rămase nepăsători, nu și-au tulburat somnul de amiază. În cei 30 de kilometri prin junglă am întîlnit puține animale mari. Pentru ca să le poți vedea, trebuie să le cauți, să aștepți apariția lor, să le urmărești cînd merg la adăpat ș.a.m.d. Nu aveam timp, deși am fi dorit mult să zărim un rinocer sau măcar un... hipopotam. Se vede însă că fiarele sălbatice nu erau la fel de dornice de a se expune obiectivului nostru fotografic. Păcat. Ne continuăm drumul.

Zărim în depărtare muntele Ampa, cu unul din cele mai înalte vîrfuri din Etiopia, iar în față o șosea ce avea să ne conducă spre instalațiile hidroelectrice de la Koka. Construcția este monumentală. Lacul de acumulare are 1500 milioane m.c. Se produc 80—110 milioane kWh, în funcție de ploile anuale. În Etiopia mai funcționează cîteva asemenea centrale hidroelectrice, totuși energia electrică pe cap de locuitor este încă scăzută.

La întoarcere ne oprim la marginea unui șirag de trei lacuri de origine vulcanică. Aici, la numai 35 km. de Addis Abeba, la Debrezeit, pe malul unui lac, se află o frumoasă stațiune, cu un elegant hotel, șranduri și un cazino „tip Monte Carlo". Se vorbește numai englezește, italienește și franțuzește.

Asfaltul șoselei spre Addis Abeba șerpuiește de-a lungul liniei ferate ce duce spre Djibuti. De o parte și de alta, țăranii etiopieni secerau „teful" (un soi de grîu pitic care crește numai aici), alții îl treierau cu boii care călcau în picioare paiele. În Etiopia se fac două recolte de tef pe an. Trecem prin Akaki și Kaliti, sate așezate chiar pe marginea șoselei. Țăranii își mînau catîrii cu spinările încărcate de fîn și vreascuri. În jurul tukulilor, păsteau gheboșii zebu, animale folosite la munca cîmpului.

În Marcato

„Să nu părăsiți Addis Abeba — ne-a spus directorul hotelului «Guenet» — pînă nu vă cumpărați o amintire din Marcato".

Cuvîntul vine de la italienescul mercato — tîrg. Curiozitatea ne-a împins și într-acolo. Fără îndoială, unul din punctele de atracție al capitalei îl constituie acest tîrg cu sute de prăvălioare. Traseul se întinde în zig-zag, pe o porțiune de mai mulți kilometri, pe ulițe strîmte. Se poate cumpăra orice, de la lama de ras „Gilette" la aparatele de radio cu tranzistori. Turiștii sînt însă atrași de covoarele și coșurile colorate, împletite de mînă, de picturile pe pergament din regiunile Axum și Lalibela, de armele băștinașilor și cupele de corn ale vînătorilor. Cumpărătorilor li se oferă de asemenea și piei de leopard sau maimuță... Un negustor ne arată, cu un gest îmbietor, obiectele de artă cu motive naționale din vitrina lui : casete din fildeș, tabachere de aur, pantofiori pentru femei ornați cu arabescuri etc. Am cumpărat de la el un pui de... crocodil împăiat, în amintirea celor adevărați pe care i-am văzut plutind pe Awas.

C. MANTU

Femeie de naționalitate amhariană

De pretutindeni

Și în orașele și satele Olandei venirea toamnei coincide cu începutul anului școlar. Și, la fel ca pretutindeni, și aici intră, în fiecare an, pe porțile școlilor noi generații de elevi. Între „bobocii" școlii din Deinum, localitate din provincia Friesland, se numără și cei patru gemeni — doi băieți și două fetițe — ai familiei Lautenbach. Iată-i pe cei patru noi elevi, lîngă biciclete, salutîndu-i pe părinți, înainte de a lua „startul" în prima zi de școală.

UN LOCUITOR al orașului Coventry, din Anglia, un oarecare Arthur Arch, în vîrstă de 95 ani, trăiește de 42 de ani cu 20 de minute întîrziere. „Foarte simplu, explică Arch, în anul 1922 toate ceasurile au fost puse să meargă înainte cu 20 de minute. Eu n-am acceptat niciodată acest lucru. Nu voi îngădui nimănui să-mi răpească 20 de minute din viața mea". Neconformismul lui, după cum recunoaște Arch, i-a pricinuit mari neplăceri. În decursul celor 42 de ani el a fost concediat de nenumărate ori, întrucît întîrzia mereu cu 20 minute la lucru.

●

„PLĂTEȘTE după cum ți-a plăcut piesa" — aceasta este deviza cu care teatrul „Royal Alexandra" din Toronto, Canada, caută să atragă publicul. Prețul biletului este direct proporțional cu aprecierea spectatorului : acesta plătește prețul întreg, jumătate sau — nimic. Adică, după cum i-a plăcut piesa.

●

DIRIJORUL australian Denis Vaughan lucrează la o a treia parte, care urmează să întregească celebra simfonie în si minor, „Neterminata", de Franz Schubert. Drept material de bază, el folosește un scherzo și un trio schubertian, care s-au păstrat sub formă de schițe pentru pian și pe care Vaughan le orchestrează acum. Nu trebuie adăugate decît opt măsuri care lipsesc din originalul acestor compoziții.

●

KUMUKOV HUȘIBA, din Caucaz, nu reprezintă un record de longevitate în U.R.S.S. El are doar... 117 ani și e supranumit „omul cu inimă de fier". De curînd a căpătat pe cel de-al 101-lea descendent al său. Hușiba are 31 strănepoți și 60 stră-strănepoți.

●

NUMELE moscovitei Lidia Kuratkova e bine cunoscut filateliștilor din multe țări. Ea își datorește popularitatea bogatei sale colecții de timbre, cu care s-a prezentat la numeroase expoziții internaționale. Temele colecției Kuratkovei sînt „Femeile și sportul" și „Femeile din țările socialiste".

JOSEFINA SHABALALA din Iohannesburg și Mrs. Hutson din Filadelfia sînt doi din cei trei oameni cunoscuți din întreaga lume ca deținătorii unei aceleiași grupe sangvine încă necaracterizată științific.

Mrs Huston va naște în curînd și medicii prevăd necesitatea unei transfuzii de sînge salvatoare pentru noul născut. Dintr-o revistă de specialitate au aflat că în urmă cu șapte ani s-a constatat, din întîmplare, că negresa Josefina Shabalala aparține aceleiași grupe sangvine extrem de rare. Pentru copilul din Filadelfia s-a apelat la negresa din Iohannesburg. Sîngele donatoarei a și ajuns pe calea aerului la clinica universitară din Filadelfia. Astfel, sîngele unei negrese sud-africane, va salva viața unui nou născut din Filadelfia.

La cincizeci de mile depărtare de Roma, dincolo de orașul medieval Viterbo, în apropiere de localitatea Bomarzo, se află ruinele unor curioase construcții datînd de prin secolul al XVI-lea e.n. Este vorba de „Grădina din Bomarzo", cunoscută de asemenea și sub numele de „Grădina monștrilor", datorită unor sculpturi înfățișînd fel de fel de chipuri și figuri de monștri. Iată în fotografie unul din vestigiile monștrilor de la „Grădina din Bomarzo" — intrarea într-un mic templu.

Un tînăr timplar din Chicago, pe nume Curt Moberg, a ajuns, la un moment dat, într-o situație critică. Deși își iubea soția cu care avea doi copii, aceasta — pe nume Cecilia — a intentat împotriva lui o acțiune de divorț, fiind nemulțumită de felul cum se comportă soțul ei în căsnicie.

Nedorind să se despartă de Cecilia, Curt a acceptat să semneze un „acord" de „reconciliere", redactat de soția sa. Acordul cuprinde 30 de articole în care, printre altele, sînt prevăzute următoarele obligații ce-i revin soțului :

— va căuta să lucreze tot timpul anului ;
— va da soției sale în fiecare săptămînă o sumă stabilită din cîștigul său ;
— nu va face nici o datorie personală ;
— nu se va înscrie la nici o asociație de pescari sau vînători ;
— soția se va ocupa permanent de conducerea financiară a gospodăriei ;
— soțul va ieși în oraș numai în compania soției ;
— va recunoaște că familia este înainte de orice și va petrece majoritatea timpului său cu soția și cei doi copii ai săi...

În timp ce avocatul lui Curt Moberg a remis „documentul" judecătorului, acesta, după ce l-a citit, nu s-a putut abține să-i sufle procurorului la ureche : „Dacă mie mi s-ar pune asemenea condiții, aș prefera să mă arunc pe fereastră..."

●

CELE MAI UȘOARE și mai comode ghete de fotbal din lume, au fost confecționate în R.D.G. Noile ghete au trecut cu bine proba de încercare și au primit calificativul excelent din partea jucătorilor. Ele sînt confecționate din piele de cangur.

●

AUTORITĂȚILE bisericești din Dumbarton (Scoția) sînt îngrijorate de o tendință pe care o califică drept primejdioasă : sînt tot mai frecvente cazurile în care slujitori ai cultului preferă să plece în domeniul „altor profesiuni". Potrivit unor date culese în urma unui studiu special, eparhia din Dumbarton a pierdut astfel în ultimul timp patru preoți. Alți doi au cerut recent aprobarea să-și prezinte demisia intenționînd, în cazul cînd cererea le va fi satisfăcută, să devină învățători de școală primară.

„E O AVIATOARE INĂSCUTĂ", a spus despre eleva sa engleza Evelyn Hobolay, pilotul instructor Keneth Barker. Iar eleva, în vîrstă de... 83 de ani, a declarat : „Mi-am împlinit în sfîrșit visul. Dorința de a învăța să pilotez o nutresc încă din 1927, cînd am pus prima oară piciorul pe bordul unui avion".

●

ÎNTR-O suburbie londoneză, un hoț a intrat într-un garaj și a forțat o casă de bani, aflată acolo. Poliția n-a găsit alte urme ale infractorului decît un mic medalion pierdut de acesta în timp ce fugea și pe care era gravată inscripția „Să nu furi !".

●

TREI elevi din orașul Veliki Grandișta (Iugoslavia) au prins recent în apele Dunării un somn lung de 2 m și cîntărind 80 kg. Se pare că peștele a țipsise în nisipul de lîngă țărm. Somnul s-a zbătut timp îndelungat împotrivindu-se micilor pescari care, pînă la urmă au reușit să-și tragă prada pe uscat.

●

UN GRUP de oameni de știință din Israel lucrează în prezent la construcția unui aparat de telefon care va permite surdomuților efectuarea de convorbiri telefonice. Aparatul este alcătuit dintr-un emițător înzestrat cu cinci clape și un receptor cu membrană. Manevrînd clapele se obțin oscilații, vibrații de anumite frecvențe. Ele sînt capturate de membrană și transmise spre degetele ascultătorului.

●

CEA MAI MARE cantitate de precipitații atmosferice ce cad pe pămînt se înregistrează în Paraguay — în apropiere de frontiera cu Brazilia. Acolo plouă într-una. Nici unul dintre locuitorii acestor meleaguri nu-și amintește ca ploaia să fi încetat vreodată.

●

ZIARUL „Aftonbladet" (Stockholm) a oferit nu de mult o surpriză cititorilor săi : deschizînd ziarul ei au simțit un miros plăcut de lăcrămioare. „Vă trimitem dragi cititori un buchet de flori", se putea citi pe manșeta ziarului. Explicația tehnică a surprizei constă în aceea că la cerneala de tipar s-a adăugat o aromă de lăcrămioare. Surpriza a fost într-adevăr plăcută pentru publicul cititor. Dar tipografii și vînzătorii de ziare au umblat cîteva zile după apariția acestui număr, cu amețeli din pricina mirosului de lăcrămioare.

●

O CEREMONIE ce s-a desfășurat în fața ofițerului stării civile din Lisabona a legalizat, în sfîrșit, legătura de cincizeci de ani dintre Maria Bento Gaspar, în vîrstă de 91 de ani, și tovarășul ei de viață, cu nouă ani mai tînăr. După primirea felicitărilor Maria Gaspar s-a retras, obosită, în camera ei, s-a întins pe pat ...și a murit.

Cu prilejul unor săpături efectuate la Zemborzyce, lîngă Lublin (R.P. Polonă) au fost, de curînd, descoperite oase de mamut. La o adîncime de 8 metri, s-au găsit doi colți și oasele unei fălci. Colții cîntăresc cîte 50 kilograme și au fiecare o lungime de aproximativ 3 metri. În fotografia de mai sus poate fi văzut unul din cei doi colți de mamut, relativ bine conservat, în solul nisipos al regiunii.

De pretutindeni • De pretutindeni • De pret

CORESPONDENȚĂ DIN LONDRA

Gustul telespectatorilor și profiturile

Lordul Thomson, magnat al presei britanice și proprietarul unei rețele de televiziune, a făcut o dată declarația revelatoare că a fi proprietarul unei companii de televiziune comercială este echivalent cu „deținerea unei licențe de a-ți tipări proprii tăi bani". În cursul verii, cînd a avut loc greva tehnicienilor rețelei independente de televiziune din Marea Britanie, a ieșit la iveală că o mină de asemenea companii de televiziune, proprietate particulară, a obținut în ultimii șase ani un profit net de 146 milioane de lire sterline, din care 24 de milioane numai în anul 1963. Dacă ținem seama de faptul că acțiunile unui mare număr al acestor companii sînt deținute de numai cîteva persoane, vedem limpede că lordul Thomson nu a făcut simple spirite...

Datele privitoare la profiturile pe care le aduce televiziunea comercială din Anglia proprietarilor ei nu sînt prea larg cunoscute deși calitatea programelor oferite telespectatorilor, în schimbul acestor profituri respectabile, este viu criticată.

Profesori, părinți, organizații obștești și chiar unele ziare au acuzat adesea companiile particulare de televiziune că prezintă prea multe programe ce subminează morala tineretului. Peste tot s-au formulat plîngeri în legătură cu creșterea numărului de programe în care este vorba de acțiuni polițiste, instanțe judecătorești, furturi pe scară largă și violențe de tot soiul. Un critic a făcut socoteala că într-o singură săptămînă au fost prezentate 23 de programe de televiziune înfățișînd exclusiv crime, majoritatea lor fiind difuzate prin rețeaua companiilor independente. În unele seri, au fost proiectate nu mai puțin de patru asemenea programe. La un moment dat, s-a arătat că, nu mai puțin de 60 la sută din programele difuzate în fiecare seară ar fi de proveniență americană. În plus, s-au înregistrat multe plîngeri că reclamele comerciale îl induc în eroare pe telespectator.

Răspunzînd acestor critici, magnații televiziunii susțin că de fapt ei nu fac decît să dea publicului ceea ce el își dorește. Această afirmație este însă inexactă, așa cum confirmă și rezultatul unui sondaj recent, care arăta că, în majoritatea lor, cei chestionați nu sînt satisfăcuți de ceea ce le oferă televiziunea comercială. Dar cum foarte multe ziare au legături de ordin financiar cu companiile comerciale de televiziune, nu este surprinzător faptul că presa nu a acordat decît un spațiu restrîns rezultatelor acestui sondaj.

Iată ce spun, în limbajul cifrelor, rezultatele acestui sondaj : 44 la sută din cei întrebați sînt convinși că se vehiculează prea multă violență în programele televiziunii comerciale, iar 28 la sută socotesc această apreciere în parte justă. 47 la sută declară că se transmit prea multe materiale de proveniență americană, iar 24 la sută sînt în parte de acord cu această afirmație. Aproape 40 la sută din telespectatorii chestionați se arată nemulțumiți de faptul că programele sînt în mod excesiv dominate de sexualitate, în timp ce 20 la sută sînt în parte de acord cu acest punct de vedere. Jumătate din numărul celor chestionați critică într-un fel sau altul lipsa de echilibrare în alcătuirea programelor.

Statistica de mai sus confirmă întrutotul părerea acelor observatori care afirmă că, departe de a da telespectatorilor programe pe gustul lor, televiziunea comercială încearcă să formeze gustul publicului pentru un anumit gen de programe. Din fericire însă, fără prea mare succes.

Bob LEESON

Septembrie 1964.

Haralamb Zincă: Zefirul

Culegere a unor lucrări scrise într-o perioadă de mai bine de zece ani, volumul lui Haralamb Zincă — „ZEFIRUL", *apărut recent în Editura militară — înfățișează cititorilor o întreagă suită de fapte de vitejie din timpul luptelor pentru înfrîngerea și alungarea trupelor fasciste de pe teritoriul patriei și apoi de pe teritoriile Ungariei și Cehoslovaciei.*

Autorul cultivă cu succes genul scurt — însemnarea, schița, povestirea. Subiectele schițelor și povestirilor din partea întîi a volumului pot fi redate în cîteva cuvinte: Pătrunș de profundă responsabilitate față de misiunea ce i-a fost încredințată, un partizan preferă să cadă zdrobit de pe trenul în mers, împreună cu hitleristul care l-ar fi putut împiedica să așeze mina (în noapte). În luptele din apropiere de Băneasa, ostașul rănit, rămas singur, simte cu înfrigurare încercuirea hitleristă, înfruntă inamicul cu ultimele gloanțe, se aruncă între morții din dispozitiv, pînă ce va fi eliberat de o grupă a formațiunilor patriotice de luptă (Tărie). Pe frontul Mureșului, ostașul de legătură trece apa rîului înotînd doar cu o singură mînă, cealaltă fiindu-i zdrobită de schijele unui proiectil al inamicului (Legătura). Un sublocotenent cade cu cîteva clipe înainte de a face ultimul pas pînă la eliberarea întregului teritoriu al patriei (Ultima brazdă). „Pacea e la o azvîrlitură de băț", luptele continuă încă cu înverșunare cînd pe firul liniei telefonice a diviziei se aude un glas de fată, aducînd parcă alinarea zefirului în momentele de încleștare din linia întîia a frontului (Zefirul). Am putea continua mai departe cu zguduitoarele fapte din Stropul de apă, De veți trece cîndva, Bateria nemuritoare *și altele, la fel de semnificative și grăitoare.*

O dragoste fierbinte față de eroii săi, o poezie anume a clipelor de maximă încordare se desprind din toate aceste scurte schițe și povestiri, în care fapte aparent neînsemnate sînt luminate puternic de pana scriitorului, ieșind la iveală sensul plin de măreție patriotică a actelor de eroism ale poporului nostru în lupta antihitleristă.

În partea a doua a aceluiași volum, H. Zincă publică o seamă de însemnări și reportaje în care evocarea unor fapte istorice din trecut, a tradițiilor de luptă a poporului pentru libertate și independență națională își capătă prețuirea profundă în activitatea de zi cu zi a poporului nostru constructor, în activitatea militarilor Forțelor noastre Armate, ostași de toate armele, care muncesc cu pricepere și energie pentru a învăța meșteșugul armelor, pentru a fi demni de glorioșii lor înaintași. Un legitim interes va trezi, desigur, în această parte a volumului și reportajul „Secvențe din viața primului pilot din lume care a zburat cu proteze la ambele picioare", autorul evocînd figura renumitului aviator romîn Gh Bărbulescu, care în anul 1927, deși cu ambele picioare amputate ceva mai jos de genunchi, a reușit să realizeze adevărate performanțe aviatice ale vremii.

Înmănunchind în spații restrînse întîmplări de un dramatism intens, volumul lui Haralamb Zincă merită a fi apreciat și recomandat cu toată căldura.

Valeriu Pop: La sud de Tropicul Racului

În ultimii ani, articolele și reportajele despre Cuba (unele publicate în volume) au cunoscut la noi o răspîndire apreciabilă. Nu numai cifric, ci — ceea ce este mai important — ca arie de cuprindere a numeroaselor aspecte de viață din această mică, dar eroică țară latino-americană — Perla Antilelor — ale cărei realități în continuă înnoire suscită pe drept atenția cititorilor.

Recent, această „galerie cubană" a fost întregită cu „LA SUD DE TROPICUL RACULUI" *de* Valeriu Pop *Este o broșură cu puține pagini, a cărei valoare merită s-o subliniem. Autorul și-a propus să abordeze în pagini broșurii poate mai puține probleme; fapt este însă că la capătul unei lecturi plăcute, interesante, imaginea pe care cititorul o capătă despre Cuba socialistă este cu atît mai vie, mai cuprinzătoare.*

Împreună cu autorul, parcurgem cu ușurință date și momente importante din trecutul și prezentul Cubei, din etapele de grea cumpănă și înflăcărată luptă a poporului cubanez pentru răsturnarea jugului străin și a dictaturii lui Batista. Mocada și Bayamo, Playa Coloradas și Sierra Maestra — puncte hotărîtoare ale acestei lupte — sînt evocate lapidar, cu precizie și putere de convingere.

O însemnată parte a broșurii e consacrată problemelor actuale, muncii creatoare a oamenilor Cubei socialiste, pe care autorul a avut prilejul să-i întîlnească nemijlocit. Instantanee care redau pulsul viu al capitalei cubane („Havana înfățișează vizitatorului încă de la primul contact și în modul cel mai direct problemele, succesele, grijile, sarcinile poporului cuban"), oameni și fapte din diferite puncte ale provinciei Oriente, leagănul revoluției, din Cojimar — locul unde Hemingway s-a inspirat în a scrie „Bătrînul și marea" — sînt imagini succinte, dar îndeajuns de sugestive pentru a reda atît cadrul natural, cît mai ales profilul nou al oamenilor, al țării.

Un element pozitiv, pe care poate nici o lucrare de „reportaj pur" nu-l poate înlocui, îl constituie străduința autorului nu numai de a ne înfățișa diverse aspecte ale vieții cubaneze de astăzi, dar și de a le explica, de a descoperi sensul lor, așa cum face în capitolele despre noua viață a satului, despre problemele actuale ale economiei și vieții social-politice a Cubei.

O broșură valoroasă, a cărei lectură este întregită de culegerea de fotografii „Cuba în imagini", anexată la sfîrșit.

V. IONESCU

PRIETENA MEA **cartea**

Săptămîna

Poezia romînă contemporană

Cel de al 250-lea număr al Bibliotecii pentru toți, cuprinde poeziile a 110 scriitori contemporani. Ordinea autorilor este cronologică, astfel încît cititorul are posibilitatea să cunoască contribuția fiecărei generații la dezvoltarea poeziei noastre noi. Volumul beneficiază de o prefață a lui Eugen Simion, de un interesant tabel cronologic al apariților și un indice alfabetic pe autori.

Microbuzul de seară
de EUGEN TEODORU

Volumul conține 14 povestiri și schițe cu o tematică ancorată în actualitate. Scriitorul folosește de asemenea evocarea, după cum în unele dintre povestiri, precum „Îndoiații fără durere", relatarea capătă accente de satiră.

Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare
Culegere de studii îngrijită de M. BERZA

Volumul amplu conține 13 studii însoțite de reproduceri privind fenomenul cultural în lunga perioadă de domnie a lui Ștefan, care s-a caracterizat printr-o bogată creație culturală. Dintre studii amintim: Cultura scrisă, Cultura orășenească, Moldova și Bizanțul, Arta epocii, Considerații asupra picturii din altarul Voronețului. O bogată bibliografie istorică a epocii încheie volumul.

Veniturile populației și nivelul de trai al R.P.R.
de prof. ing. SIMION ȚAIGĂR

Lucrarea tratează despre legătura dintre orînduirea social-economică din țara noastră și nivelul de trai, repartizarea venitului național, salariul real, fondurile de consum social, veniturile reale ale populației și consumul material, dezvoltarea acțiunilor social-culturale. Lucrarea este însoțită de grafice și tabele ilustrative.

aceasta

Dreptul de proprietate socialistă și alte drepturi reale principale de tip nou în dreptul R.P.R.
— de prof. dr. TRAIAN IONAȘCU și SALVATOR BRĂDEANU —

Tratează despre tipurile și formele proprietății, ale dreptului de proprietate și ale celorlalte drepturi în societatea socialistă, (caracterul proprietății socialiste de stat și a celei cooperatist-colectivistă, problemele legate de fondul unitar al bunurilor, dreptul de administrare operativă directă, dreptul de folosință gratuită, particularitățile regimului juridic al terenurilor etc., etc.).

Pactul de neagresiune și securitatea internațională
de ADRIAN COMĂNESCU

Lucrarea analizează principiul neagresiunii și al securității colective în perioada dintre cele două războaie mondiale, precum și principalele propuneri cu privire la încheierea unui pact de neagresiune. Un capitol este rezervat problemelor legate de încheierea unui pact de neagresiune între N.A.T.O. și Organizația Tratatului de la Varsovia.

Constante fizice principale ale hidrocarburilor și ale unor compuși organici
de S. RAȘEEV și S. ISTRATI

Lucrarea se adresează inginerilor petroliști și chimiști, în special proiectanților, precum și studenților. În primul volum se dă formula generală de structură, greutatea moleculară, temperatura normală de fierbere și topire, densitatea, indici de refracție a hidrocarburilor aliatice, aliciclice, a celor mononucleare și polinucleare izolate.

în librării

ROBOTUL CU ȘENILE

Ne aflăm pe un mare șantier naval. În prim plan, coca (trupul) unui transatlantic, aproape unui munte de fier, din jurul căruia se retrage, încet, furnicarul constructorilor. Montorii și sudorii și-au terminat treaba. Pentru ca vasul să poată fi lansat la apă, mai trebuie efectuată o singură operație: vopsitul. Operație destul de lungă și grea, care necesită mînă de lucru calificată. O echipă de opt vopsitori ar termina treaba în 25 de zile.

Dar iată că, în locul acestei echipe, lîngă coca vasului se oprește o furgonetă în care se află un singur om. Unul din pereții furgonetei se deschide în afară, formînd o punte. Pe ea coboară tacticos patru vehicule minuscule (90 cm lungime și 45 cm lățime), care se deplasează pe șenile.

Cele patru tanchete se îndreaptă încet spre trupul transatlanticului și, o dată ajunse lîngă acesta, se urcă pe peretele vertical într-un mod care ar face să pălească de invidie și pe cei mai încercați alpiniști.

În urma fiecăruia rămîne o panglică strălucitoare de vopsea. O dată ajunși la bordul superior, roboții execută o întoarcere pe loc și, coborînd, așternu o nouă panglică de vopsea, alăturată primei.

Din cînd în cînd, omul de la volan manevrează manetele unui pupitru. Dacă și de partea cealaltă a vasului acționează patru roboți asemănători, vopsitul va dura opt zile. Iar costul operației va reprezenta doar jumătate din acela necesitat de vopsirea prin procedeele tradiționale.

Robotul cu șenile pe care vi l-am prezentat în acțiune a fost elaborat de către ESSO Research and Engineering Company pentru a servi la vopsitul marilor suprafețe metalice, (vapoare, rezervoare de stocaj ale produselor petroliere etc.) În construcția sa au fost aplicate o serie de soluții ingenioase pentru realizarea scopului propus.

Astfel, pentru a se putea deplasa în orice poziție, în șenilele sale de cauciuc sînt înglobați magneți puternici care „lipesc" robotul de suprafața metalică. Propulsia e asigurată printr-o turbină cu aer, care acționează șenilele, iar dirijarea se face prin intermediul unor comenzi pneumatice. Vopseaua, distribuită sub presiune, este aplicată pe un rol (asemănător cu acela pe care-l folosesc zugravii) care o așterne după ce suprafața a fost preparată de un curățitor mecanic — montat și el pe robot.

Marile ecrane

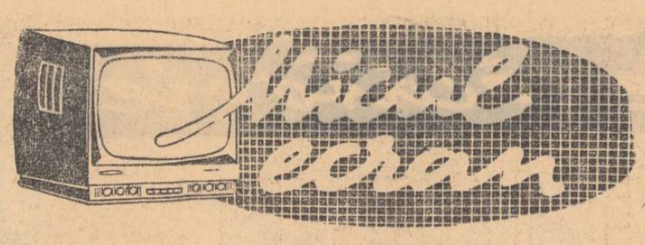

27 SEPTEMBRIE

8.30 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNE PENTRU COPII ȘI TINERETUL ȘCOLAR: 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Cântonete, serenade. Își dau concursul: Mihaela Botez, Elena Simionescu, Simona Ștefănescu, Elena Dacian, Ion Buzea, Eliseu Simulescu, Vasile Moldovan, Victor Vlase, Cornel Patrichi. 19.55 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. 20.35 SÎMBRA OILOR. O tradiție populară legată de plecarea oilor, în fiecare an, la pășunat, constituie tema acestui film. 20.30 Filmul ÎMBLÎNZITORII DE BICICLETE. 22.05 OMUL DIN UMBRĂ, LA SOARE... ...enigmă muzical-coregrafică în 7 cîntece și cel puțin o glumă de Radu Anagnoste și Valeriu Lazarov. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

28 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: Să privim cerul. O vizită la Observatorul astronomic central. 19.40 VITRINA LITERARĂ. În cuprinsul emisiunii, vor fi prezentate cîteva din cele mai remarcabile apariții editoriale din ultima vreme: Tudor Arghezi — „Scrieri", volumul V; George Călinescu — „Cronicile optimistului"; „Din lirica mării" — antologie de versuri ale poeților noștri clasici și contemporani. 20.40 Filmul O MOȘTENIRE CU BUCLUC. 22.00 TELESPORT. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

29 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știți să desenați, copii?!: „Un punct, un cerc și două linii" — povestire de Octav Pancu-Iași. 19.25 CUNMIN — ORAȘUL VEȘNICEI PRIMĂVERI. Itinerar turistic. 19.45 Transmisiune de la Teatrul pentru tineret și copii: ACUZAREA APĂRĂ de Ștefan Berciu. Distribuția: Judecătoarea (Eugenia Eftimie); Procurorul (Ion Cosma); Avocatul (Gh. Vrînceanu); Dr. Costea — Acuzatul (Dinu Ianculescu); Dr. Teodor Ulmu (Ion Manta, artist emerit); Mihai Ulmu (Nicolae Pomoje); Dr. Adela Jinga (Doina Tutescu); Liliana Stanciu (Doina Șerban); Victoria Pop-Rița (Emilia Manta); Prof. Vlad Doreanu (Jean Lorin); Petre Lefescu (Nicolae Ifrim); Marin Prodan (Marin Constantin); Dr. Tănăsescu Dumitru (Nicolae Făgădaru); O fată (Luluca Bălălău). Decoruri și costume: Elena Simirad-Munteanu; Direcția de scenă: Constantin Codrescu. În pauze: • Emisiune de știință: Ce e nou în cibernetică de prof. Edmond Nicolau. • ȘAH. În încheiere: Buletin de știri.

1 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aventurile echipajului Val-Virtej: ÎN MATTO GROSSO. 19.50 Sfatul medicului: Sănătatea școlarului de conf. dr. V. Petrescu-Coman. 20.00 LUNA DE MIERE FĂRĂ BĂRBAT. Original „start" al unei familii în care cei doi parteneri trec prin multe emoții, peripeții și experiențe pînă a-și fundamenta cu toată seriozitatea căsnicia. 21.25 Recital vocal-instrumental. Vor interpreta laureați ai Concursului Internațional „George Enescu". În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

2 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune pentru tineretul școlar: Vă place muzica? 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Shakespeare și artele plastice (II). 21.20 Documentarul N'FUMA. 21.30 Muzică distractivă. Cîntă o formație instrumentală condusă de Ionel Budișteanu, artist al poporului. Soliști: Floria Cornea, Jean Păunescu. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

3 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Năzdrăvăniile vulpii: Pisica vrea să mănînce vulturi — adaptare și dramatizare de Sergiu Milorian. 19.45 POVESTEA PĂSĂRII TYO. 20.00 Rodul toamnei îmbelșugate. Montaj folcloric în interpretarea unei formații instrumentale condusă de Nicolae Băluță, artist emerit și soliștii: Angela Buciu, Minodora Nemeș, Ana Piuaru, Pop Simion, Vasile Cănănău. Coregrafia: Petre Bodeu, artist emerit. 20.30 Documentarul TONITZA. 20.50 Comici vestiți ai ecranului: STAN ȘI BRAN ÎN RETROSPECTIVĂ. A fost cîndva, în Anglia, un actor de music-hall pe nume Stanley Jefferson Laurel. A fost cîndva, în America, un cîntăreț de operetă pe nume Oliver Hardy. La Hollywood, un regizor pe nume Hall Roach, specializat în comedie, a avut, într-o bună zi, ideea de a organiza „joncțiunea" celor doi artiști. A rezultat de aci celebrul cuplu cinematografic „Stan și Bran". În colaborare cu Arhiva națională de filme, televiziunea va prezenta o retrospectivă „Stan și Bran". 22.00 Cîntă DOINA BADEA. În încheiere: Buletin de știri. Sport.

NOTE DE TELESPECTATOR

Ca întotdeauna cu prilejul unor importante evenimente din viața poporului nostru, așa cum era de așteptat, cum era și firesc, televiziunea a acordat multă atenție celui de al treilea Concurs și Festival internațional „George Enescu", care s-a încheiat marți seara în acordurile înălțătoare ale Simfoniei a IX-a a lui Beethoven.

Zilnic, micul ecran a reflectat aspecte ale marii sărbători artistice care, timp de cincisprezece zile, a transformat Bucureștiul într-o capitală mondială a muzicii, reunind în sălile noastre de concert oaspeți distinși din numeroase țări ale lumii, personalități de frunte ale vieții muzicale universale. În acest interval de timp studioul de televiziune s-a străduit să cuprindă cîteva din cele mai interesante manifestări ale Festivalului și aspecte din freamătul de zi cu zi din sălile Concursului. Organizînd transmisii în direct, redacția studioului a ales acele concerte care să reprezinte trăsătura caracteristică a acestui Festival, preponderența acordată muzicii moderne. Alte transmisii în direct au dat telespectatorilor prilejul de a admira două din spectacolele de înalt nivel artistic prezentate de reputatul colectiv coregrafic al Teatrului Mare Academic de Stat din Moscova. Dacă li s-ar fi dat posibilitatea de a urmări pe micul ecran și unele dintre excelentele spectacole de operă, telespectatorii ar fi avut o imagine încă mai completă a serilor Festivalului. Desigur că cea mai izbutită și mai spectaculoasă transmisie în direct rămîne festivitatea de premiere și concertul laureaților.

Principala formă în care studioul a satisfăcut interesul și curiozitatea telespectatorului a rămas însă „agenda", reportajul divers și operativ realizat zilnic, de cele mai multe ori cu fantezie și iscusință. Partea cea mai bună a acestor agende a fost, desigur, stăruința cu care aparatele de filmat au însoțit pe cei mai mulți dintre oaspeții noștri. Unii dintre ei, invitați în studio, au dat recitaluri speciale, care au suplimentat și îmbogățit programul Festivalului. Foarte stăruitor în agendă a fost interviul, gen atît de potrivit la televiziune și care ține un loc tot mai mare în programele micului ecran. Fiind vorba aici, în principal, de oaspeți de peste hotare, interviurile s-au desfășurat în numeroase limbi străine, solicitînd în afară de redactori, și interpreți. Multe interviuri au fost interesante, — oaspeții au împărtășit telespectatorilor impresii și păreri despre nivelul Concursului și Festivalului, despre sălile noastre de concert, despre publicul nostru și despre București. Alte interviuri însă, din pricina șablonismului întrebărilor, au fost lipsite de substanță, punînd redacției sarcina de a le pregăti mai bine în viitor.

În general, reflectarea Concursului și Festivalului internațional „George Enescu", a fost, din nou, o reușită pentru redacția studioului de televiziune.

Șt. RADU

Un record

PATRU MIEI GEMENI

În dimineața aceea de duminică, cînd am trecut Borcea cu podul plutitor, un om care aștepta cu căruța încărcată cu bidoane de aluminiu să treacă pe celălalt mal laptele de la primul muls, ne-a luat drept excursioniști.

— Ce bine că aveți aparatul de fotografiat la dumneavoastră! La stîna noastră s-a întîmplat un lucru neobișnuit.

— Despre ce este vorba? l-am întrebat noi curioși.

— Pînă la stînă sînt numai 300 de metri. Așa că veți afla noutatea la fața locului, completă căruțașul.

După ce am parcurs un drum întortocheat printre sălciile de pe marginea Borcei și arbuști de cătină, ne-am oprit la punctul „Podmoale" din balta Vlădenilor. Aici l-am găsit pe un cioban cu părul alb ca neaua care păzește de 15 ani mioarele gospodăriei colective „Progresul" din Făcăieni. Bătrînul Sevastel Șerban — căci așa îl cheamă pe cioban — a petrecut cam 20 de ani în baltă. Datorită hărniciei sale, se obțin zilnic cîte 500 g de lapte pe cap de oaie. Mioarele sale dau cea mai mare producție de lînă.

Cînd a aflat de ce am poposit la stînă, a început să caute prin turmă. Ne-a arătat apoi o oaie țigaie cu coarne. O chema „Cornuța" și am aflat că ea a fătat de curînd 4 mieluși care începeau să zburde. Și cum oaia nu putea să-i alăpteze pe toți deodată, ciobanul a găsit pentru celelalte două mieluțe „mame adoptive" în turmă.

După ce aparatul de fotografiat a înregistrat pe peliculă pe cei 4 mieluși ai Cornutei, președintele gospodăriei, tovarășul I. Bratu, ne-a mai spus un amănunt din biografia acestei oi țigaie. În ultimii 3 ani, ea a avut nu mai puțin de 9 miei. Este un „record" în viața turmelor din balta Borcei.

La plecarea de la stînă, ne-a rugat să-i trimitem fotografia „Cornutei" și a mieilor ei. Ne ținem de cuvînt trimițîndu-i-le împreună cu însemnarea de față.

Viorel LUPU

Ciobanul Sevastel Șerban, cei patru miei gemeni și „Cornuța"

De la tratamentul leucemiei la grefa de organe

Care ar fi tratamentul ideal al unui bolnav care ar avea — să presupunem — ficatul sau rinichii atinși de o boală cu evoluție îndelungată, însă fatală? Întrebarea pare cu atît mai justificată, cu cît boli de felul celor de mai sus nu sînt rare, iar organe ca cele amintite au o însemnătate vitală pentru corpul omenesc, în absența lor viața fiind de neconceput.

Răspunsul este simplu: înlocuirea organelor bolnave, cu altele sănătoase. Posibilitatea procurării unor asemenea „piese de rezervă" există, iar tehnica chirurgicală a atins un astfel de grad de dezvoltare încît actul operator în sine este pe deplin posibil.

Împotriva unui astfel de tratament se ridică însă greutăți de altă natură — care păreau în trecutul apropiat de neînlăturat. Este vorba aici despre faptul că organismul căruia i se impune „convietuirea" cu un organ adus din afara lui, reacționează violent împotriva acestuia, operația de grefare nereușind. Și cu toate succesele izolate obținute pe acest tărîm, problema grefelor între doi indivizi diferiți continuă să rămînă nerezolvată.

Iată însă că — de curînd — succesele de necontestat, obținute de o echipă de medici francezi, au deschis un nou făgaș cercetării în vastul domeniu al grefelor, dînd speranța unei apropiate rezolvări a acestei extrem de importante probleme pentru viața oamenilor.

Ca și în alte cazuri asemănătoare, investigațiile au pornit de la necesitatea de a găsi o metodă de tratament a altei boli, a cărei importanță pentru medicină nu mai are nevoie de a fi argumentată: leucemia. Denumită impropriu „cancer al singelui", această boală se caracterizează printr-o dezvoltare de tip canceros a țesuturilor care fabrică în mod normal globulele albe existente în torentul sanguin. În cazul leucemiei, denumită mieloidă, boala cuprinde — în mod predominant — măduva oaselor, care fabrică neîncetat globule albe canceroase.

Care ar fi — în acest caz — metoda de a vindeca pe bolnav?

Fără îndoială, aceasta ar consta în înlocuirea măduvei osoase bolnave cu una normală, extrasă într-o cantitate corespunzătoare de la indivizi sănătoși.

Aici intervine însă reacția violentă a organismului receptor, reacție — uneori — mortală. Ca și în cazul altor grefe între indivizi deosebiți din punct de vedere biologic, transplantarea de măduvă osoasă provoacă o serie de tulburări, cunoscute sub denumirea de „sindrom secundar". Datorită conflictului dintre anticorpii proprii (substanțe care apără organismul omenesc împotriva agenților infecțioși, dar care se opun — în egală măsură — pătrunderii oricărei celule străine) și celulele „străine" introduse în corp pe calea grefei, tulburările amintite au constituit o stavilă — care părea de netrecut — în fața medicilor.

Se punea deci problema, dacă nu a evitării, cel puțin a controlării „sindromului secundar", a împiedicării sigure a acestuia de a deveni mortal. Acest lucru părea cu atît mai dificil, cu cît grefa de măduvă osoasă urma să aibă un caracter permanent.

Înainte de toate, pentru ca grefa de măduvă osoasă să poată „prinde", era neapărat necesar ca bolnavul tratat să nu fi suferit niciodată consecințele unei transfuzii de sînge.

Apoi, s-a observat că transplantarea avea cu atît mai mulți sorți de izbîndă, cu cît măduva osoasă era colectată de la mai mulți donatori.

În legătură cu acest din urmă fapt sînt necesare cîteva precizări. Nu ne referim aici la ideea — lesne de priceput — că, în acest fel, bolnavului i s-ar introduce în organism o cantitate mai mare de măduvă. Ci subliniem doar avantajul obținut prin aceea că organismul bolnav are posibilitatea de a „alege" el însuși — dintr-un „amestec" de măduvă — grupul care-i este cel mai apropiat, care-i „convine" cel mai bine, excluzînd — de la început — pe cele nepotrivite. În felul acesta, este evitat un „sindrom secundar" sever.

Poate unul dintre cele mai interesante învățăminte trase, este cel legat de „sindromul secundar". Apariția ca și desfășurarea sa moderată, s-au dovedit a fi indispensabile. Cum se explică acest lucru? Înainte ca bolnavului să i se grefeze măduva sănătoasă, este necesară distrugerea — în întregime — a celei canceroase. Procedeul prin care se obține un asemenea efect este cel al iradierii. Însă razele X nu distrug în totalitate celulele canceroase. De aceea, în măsura în care reacția grefonului contribuie la lichidarea totală a celulelor amintite, ea este salutară pentru organism. Mai mult decît atît: la șoarecii de experiență — asupra cărora această metodă s-a experimentat inițial și în legătură cu care s-a evidențiat existența unui virus al leucemiei — „sindromul secundar" s-a dovedit că are și o acțiune antivirotică. Și deși nu se știe încă precis dacă și leucemia umană este provocată tot de un virus, totuși, o asemenea reacție este binevenită.

De la experimente îndelung verificate, medicii au trecut la tratarea unui bolnav de leucemie, asupra căruia medicamentele obișnuite nu mai aveau vreun efect și care îndeplinea toate condițiile cerute de metoda amintită. În afară de aceasta, el mai avea marele avantaj de a beneficia de un număr de șase donatori apropiați: părinții, trei frați și o soră.

Nu vom insista aici asupra condițiilor speciale pe care le cere noua metodă de tratament a leucemiei, pe care le poate întruni numai un spital dotat cu un echipament extrem de complex.

Vom sublinia doar cîteva fapte grăitoare legate de modul de comportare a măduvii transplantate într-un nou organism.

După o săptămînă de la injectare, pacientul suferea acțiunea „sindromului secundar". Concomitent, grefonul medular își făcea simțită prezența. Se pare că organismul bolnavului își „oprise" din măduva introdusă pe cea colectată de la unul din frații săi, cu care se „înrudea" cel mai strîns din punct de vedere genetic. Într-adevăr, sîngele său era repopulat în întregime cu globule având aceleași caracteristici cu cele ale fratelui său.

Să revenim — acum — la problema generală a grefelor.

Rezultatul obținut dă speranțe în ceea ce privește rezolvarea multilaterală a acestei probleme, căci grefa de măduvă ar face posibile tcate celelalte tipuri de transplantări.

Într-adevăr, acceptînd grefa unui donator, organismul — schimbîndu-și tipul de anticorpi „fabricați" — este în situația de a „consimți" și alte țesuturi sau organe provenind de la același individ. Se poate deci afirma că, într-o asemenea eventualitate, orice grefă — pentru a putea reuși pe deplin — trebuie să fie precedată de o „înlocuire" a măduvei osoase proprii cu măduva osoasă a viitorului donator.

De altfel, experiențele au și confirmat acest punct de vedere. Încercînd grefe de piele, provenind de la cei șase donatori amintiți, asupra bolnavului de leucemie vindecat, medicii au constatat că singura care „prindea" era cea prelevată de la fratele cu pricina, ea „asimilîndu-se" perfect pielii înconjurătoare. Este vorba deci despre un important succes care va servi drept bază de plecare — viitorul urmează însă să-și spună cuvîntul — în efectuarea unor transplantări reușite care, dacă vor fi — probabil — mai spectaculoase, se vor baza, în schimb, pe același mecanism fiziologic ca și modestul experiment redat.

I. ADRIAN

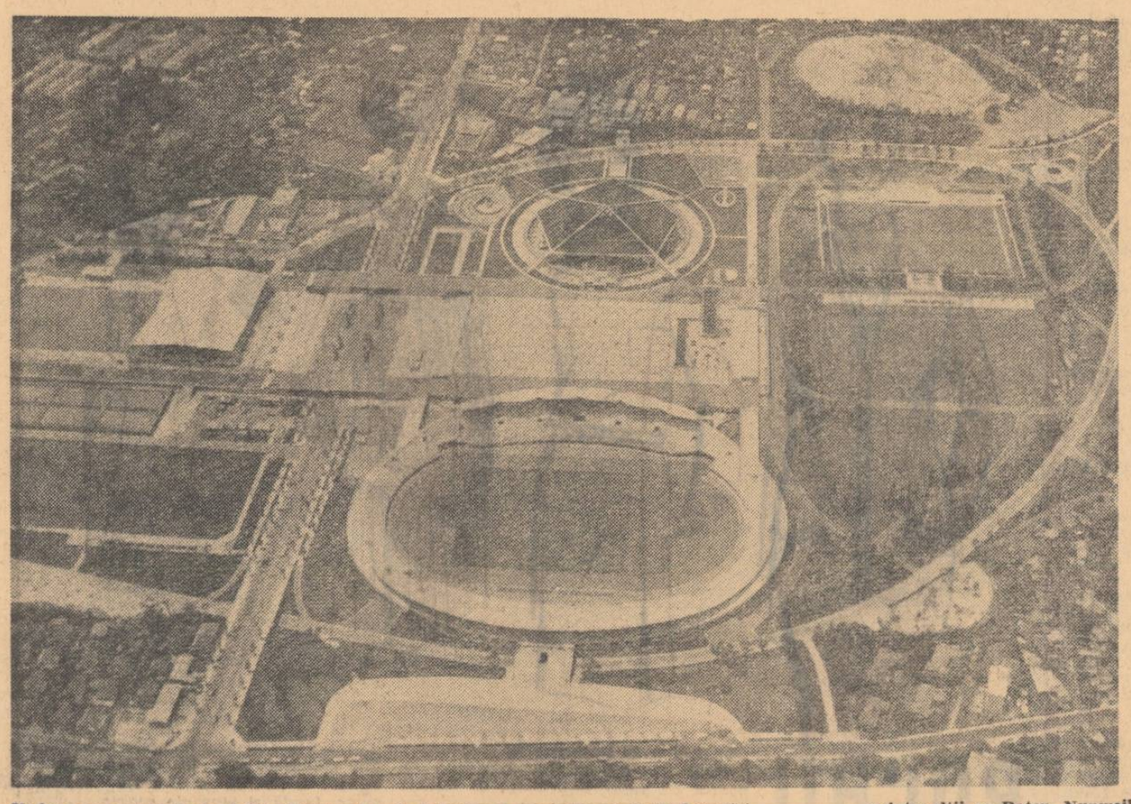

Vedere panoramică a satului olimpic și a instalațiilor anexe din capitala Japoniei.

SPORTIVII ROMÎNI au plecat la TOKIO

Tokio, orașul celei de a 18-a ediții a Jocurilor Olimpice este, în aceste zile, punctul de atracție al amatorilor de sport din lumea întreagă. De pe toate meridianele globului se îndreaptă spre Țara crizantemelor delegațiile celor peste 90 de țări înscrise la actuala ediție a marii confruntări sportive. La începutul acestei săptămîni a plecat la Tokio și primul grup de sportivi romîni cuprinzînd atleți, boxeri, cicliști, luptători, scrimeri, halterofili, cele două echipe de volei (băieți și fete) și echipajele de canotaj academic, adică loturile care vor intra printre primele în întrecerile de la Tokio. După multe ore de zbor sportivii noștri au ajuns în capitala Japoniei unde oficialitățile sportive, reprezentanții presei, radioului și televiziunii și numeroși sportivi japonezi le-au făcut o frumoasă primire. Chiar a doua zi după sosire, sportivii romîni, care se află cantonați în „secțiunea A" a principalului sat olimpic, au vizitat bazele sportive pregătite pînă la ultimul amănunt în vederea marilor confruntări și au efectuat și primele antrenamente în capitala Japoniei.

Prezența sportivilor romîni la Tokio, participarea lor la diferitele discipline ale Olimpiadei este așteptată cu mult interes de spectatorii japonezi care mai păstrează încă bunele impresii lăsate de sportivii romîni care ne-au reprezentat anul trecut la „Săptămîna sportivă internațională", o veritabilă avantpremieră olimpică. Totodată interesul cu care au fost înconjurați sportivii romîni la sosirea lor în Tokio s-a datorat și bunelor relații ce există între sportivii romîni și cei japonezi care, în ultima vreme, au susținut între ei întreceri la diferite discipline.

Delegația sportivilor romîni a plecat la Tokio cu dorința de a reedita și amplifica rezultatele bune obținute la ultimele două ediții ale Jocurilor Olimpice, de a ridica pe culmi tot mai înalte prestigiul cîștigat în ultimii ani de mișcarea noastră sportivă. Această dorință am întîlnit-o la toți aceia care și-au luat zborul spre Tokio. În același timp însă am desprins din declarațiile lor, din discuțiile purtate cu antrenorii și specialiștii care însoțesc delegația, că la Tokio lupta va fi foarte grea. Într-adevăr actuala ediție a Jocurilor Olimpice se anunță deosebit de echilibrată datorită valorilor apropiate ale sportivilor ce candidează la medalii, la care se adaugă condițiile de climă și alimentație ce leridică capitala țării organizatoare. Cucerirea medaliilor va fi cu adevărat o mare performanță.

Țara noastră va fi reprezentată de 147 de sportivi, dintre care 115 bărbați și 32 de femei. Aceștia vor lua startul la atletism, box, caiac-canoe, canotaj academic, ciclism, fotbal, gimnastică, haltere, lupte clasice și libere, polo pe apă, tir și volei. Cunoscînd, acum, și numărul sportivilor ce compun celelalte delegații, se poate spune că țara noastră se află printre țările care vor fi bine reprezentate la Tokio, din punct de vedere numeric.

Lotul nostru cuprinde cele mai valoroase elemente, selecționate cu grijă pe baza îndeplinirii la diferite concursuri interne și internaționale a normelor olimpice, mai severe ca oricînd în acest an. Iolanda Balaș, Viorica Viscopoleanu, Șerban Ciochină, C. Ciucă, Gh. Negrea, Aurel Vernescu, Vasile Nicoară, Fiți Balaș, Lazăr Baroga, Sonia Iovan, Elena Leuștean-Popescu, D. Pîrvulescu, Ion Cernea, Valeriu Bularca, Olga Orban-Szabo, Maria Vicol, Ion Tripșa, Ion Dumitrescu, sînt numai cîteva nume, bine cunoscute în arena internațională, care ne vor reprezenta la Tokio. Voleiul, care debutează anul acesta la Olimpiadă, se va bucura, fără îndoială, de o mare popularitate la Tokio, oraș care dovedește o mare pasiune pentru acest sport mai ales de cînd echipa feminină a Japoniei deține supremația mondială. Noi vom fi reprezentați și la turneul masculin și la cel feminin. De o deosebită simpatie s-a bucurat din momentul sosirii sale la Tokio echipa noastră masculină, campioană europeană, cotată printre principalele favorite ale Olimpiadei. La orele de antrenament, făcute la Tokio zilele trecute, voleibaliștii romîni au fost asistați de un mare număr de spectatori, jucători și antrenori japonezi și străini prezenți în satul olimpic.

Fotbalul, acest rege neîncoronat al sportului, va avea și la Tokio foarte mulți adepți judecînd după numărul mare de bilete vîndute pentru partidele programate în cele patru grupe. După o absență îndelungată țara noastră va fi prezentă și la această disciplină. Echipa noastră, care cuprinde, printre alții, pe Datcu, Nunweiller III, Ivan, Petru Emil, C. Dan, Koszka, Jenei, Pircălab, Constantin, Ion Ionescu, Creiniceanu, a plecat miercuri spre Tokio pentru a continua pregătirile și a se acomoda cu terenurile de joc din capitala Japoniei. Apoi, primul meci, cu Mexicul, care am dori să însemne începutul calificării pentru... finală. Tot miercuri a plecat spre Tokio și echipa de polo pe apă.

Spuneam că în Japonia sportul romînesc se bucură de bune aprecieri. O dovadă o constituie și faptul că au fost invitați nu mai puțin de 14 arbitri romîni ca să conducă diferite întreceri din cadrul Olimpiadei. Vor fi prezenți arbitrii de volei, fotbal, lupte, box, gimnastică etc.

★

Așadar după pregătiri care au durat patru ani, Tokio este gata pentru startul marii competiții. Să sperăm că sportivii noștri vor depune toate eforturile pentru a ne reprezenta cu cinste și la cea de a 18-a ediție a Jocurilor Olimpice. NOI LE DORIM MULT SUCCES!

Optimism și încredere, mai ales atunci cînd ești alături de Iolanda Balaș

Traversarea Canalului Mînecii cu ajutorul unei ștafete!

De foarte mulți ani, traversarea înot a Canalului Mînecii a stat în preocuparea multor sportivi de performanță, fie bărbați, fie femei. La timpul lor ziarele au publicat mereu numele temerarilor înotători care au izbutit să realizeze această dificilă performanță.

Recent, presa engleză a anunțat că un mare grup de eleve al unei școli engleze, pregătit de profesoara lor de sport, Dane Dale, a încercat și a reușit să treacă de pe malul francez pe cel englez într-un mod neașteptat. Grupul de eleve a fost împărțit în cîteva echipe care au traversat Canalul Mînecii sub forma unei ștafete.

ZILE PREOLIMPICE

Jocurile Olimpice bat la ușă. De astăzi, mai sînt exact două săptămîni pînă în ziua cînd de-asupra stadionului din Tokio va flutura steagul de mătase albă și un tînăr student din Hiroshima va aprinde focul sacru adus din Olimpia. În fiecare zi, de pe toate meridianele globului, avioane transcontinentale, vapoare și trenuri, pornesc cu aceeași destinație: Tokio. Țara crizantemelor. În satul olimpic de la Yoyogi, pe malul Pacificului, la Enoshima, Hakioji și Sagami sosesc fără încetare loturi de atleți, înotători, veliști, canotori, cicliști din cele peste 90 de țări care-și trimit solii la marile întreceri. Ultimele antrenamente și încercări de forțe, primele cunoștințe și prietenii la bazele sportive ce vor fi teatrul celei de-a 18-a Olimpiade.

La Tokio se discută despre timp, despre crizanteme și recorduri. Mai ales despre recorduri pentru că jocurile nu au fost întîmpinate niciodată cu atîtea uimitoare performanțe la toate probele și în toate sporturile.

Olimpiada de la Tokio se anunță ca un formidabil asalt care va permite elitelor sportului mondial să verifice progresul constant în lupta cu așa zisele limite umane.

Ce va fi totuși mai frumos și mai interesant de urmărit la Jocurile de la Tokio? Veți spune fără ezitare, și nu din snobism: atletismul și în primul rînd alergările, căci ritualul olimpic își trăiește momentul său suprem pe firul alb de lînă. Ca și în antichitate, cursele sintetizează ardoarea luptei și elanul temerar spre victorie. De la cea mai scurtă „sută" de metri, pînă la cea mai istovitoare, maratonul, alergările ne transmit fiorul cel mai adînc al momentului sportiv. Și ca întotdeauna la marile competiții, ele aduc cele mai multe semne de întrebare în calculul hazardat al pronosticului. Acum, înainte de Tokio, puțini ar cuteza să parieze într-o victorie sigură, chiar dacă ar fi vorba de un Bob Hayes sau Peter Snell. La sărituri sau la aruncări prezumtivii campioni olimpici pot fi găsiți mai ușor, fiindcă în aceste probe, ierarhia valorilor se conturează mai limpede.

Dar și aici pot interveni surprize. Fluctuațiile de formă ale marilor recordmani (cum este cazul norvegianului Pedersen) impune prudența pronosticului. Așa că nu e lucru neobișnuit ca acum, în pragul Olimpiadei, anchetele marilor cotidiene de sport să dea cu șanse de sută la sută doar două nume: Iolanda Balaș și Tamara Press.

Atletismul va fi, desigur, pentru inițiați, sportul nr. 1 al Olimpiadei, dar să nu uităm că Jocurile se desfășoară într-o țară unde publicul preferă gimnastica, judo-ul, voleiul și înotul, după cum a reieșit și din ultimele statistici. Prevedem de pe acum un mare interes al europenilor și sud-americanilor pentru turneul de fotbal și nu ne vom mira că India sau Pakistanul se vor pasiona pentru turneul de hochei pe iarbă, ignorînd poate zborurile lui Pennel sau demarajele lui Halberg. Programul de la Tokio, cel mai complex și mai bogat din toată istoria Olimpiadelor, ambianța și coloritul cu totul inedite ale stadioanelor nipone, fac din cea de-a 18-a Olimpiadă un eveniment al cărui ecou depășește cadrul obișnuit, transmițînd „febra olimpică" amatorului avertizat ca și omului de pe stradă.

I. GOGA

BREVIAR

CEHOSLOVACUL Ludvik Danek, atletul în vîrstă de 27 de ani, care și-a înscris numele în cartea de aur a atletismului, prin recordul său mondial la aruncarea discului cu 64,35 m., este convins că totuși americanul Oerter este marele favorit al probei la Tokio.

Iată de altfel, declarația sa:

— În momentul cînd am lansat discul în încercarea record, mi-am dat seama, deși vîntul sufla împotrivă, că el are o ascensiune corespunzătoare și va ateriza departe. Așteptările nu mi-au fost înșelate și succesul m-a bucurat foarte mult. Am șanse la o medalie la Tokio, dar favoritul meu rămîne Oerter, care manifestă mai multă constanță în aruncările peste 60 de metri.

★

DL. TOKUSABURO SAITO, conducătorul orchestrei olimpice, care va participa la ceremonia de deschidere și de închidere a Jocurilor Olimpice, se află în căutarea unor... trompetiști. Pînă acum, pentru cele 35 de locuri el n-a găsit decît 25 trompetiști calificați!

★

ÎN VEDEREA Jocurilor Olimpice, în cîteva depozite frigorifice din Tokio s-au înmagazinat cantități uriașe de alimente printre care 800 boi, 600 porci, 200 000 găini și 1,5 milioane ouă.

★

„CARTIERUL" feminin al orașului olimpic va fi păzit de 225 de polițiste japoneze care dispun în acest scop de zece mașini de patrulare, dotate cu emițătoare de radio, 64 motociclete și 12... cai!

★

AUTORITĂȚILE japoneze au hotărît ca în perioada Jocurilor Olimpice, în orașul Tokio, după ora 24, să nu se mai vîndă băuturi alcoolice.

In timpul Olimpiadei, la dispoziția presei, radioului și televiziunii

Care vor fi posibilitățile de care vor dispune presa, radioul și televiziunea pentru a putea transmite în toate colțurile lumii știri despre cea de-a 18-a ediție a Jocurilor Olimpice? Pînă acum s-au făcut multe. Se apropie de sfîrșit construcția noului centru modern de radio din Tokio care va fi înzestrat cu pavilioane de cinematografie și laboratoare foto, încăperi pentru comentatorii de peste hotare, cabine cu magnetofoane staționare, videomagnetofoane și altă aparatură specială. Cinci studiouri de televiziune din cele șapte proiectate și 40 de studiouri de radioemisiune din cele 45 proiectate, vor emite pentru celelalte țări. Se prevede, de asemenea, ca stațiile japoneze pe unde scurte să difuzeze emisiuni în 21 de limbi. Serviciul de televiziune prevede opt emisiuni care vor fi transmise centrelor de televiziune din numeroase țări ale lumii. Dreptul exclusiv de a transmite prin rețeaua de radio, televiziune și de a realiza jurnale filmate pentru televiziune aparține societății de Radiodifuziune japoneză. Pentru organizarea emisiunilor, societatea a pregătit sute de magnetofoane, zeci de telecamere, instalații de emisiune, centrale electrice mobile, microfoane, telefoane și alte aparate. Emisiunile directe vor fi realizate de pe 32 de stadioane și terenuri sportive. Pentru transmisia întrecerilor de marș, vor fi folosite, în afară de instalațiile de televiziune obișnuite, un autocamion și un elicopter cu instalații mobile. Variate vor fi formele de emisiuni pentru străinătate. În afară de emisiunile pe unde scurte va fi folosit și cablul transoceanic de telefon dintre S.U.A. și Europa, dintre S.U.A. și insulele Havai. Emisiunile de televiziune vor fi înregistrate după care, pe calea aerului, vor fi transportate în alte țări.

Pînă în prezent 71 de societăți de radiodifuziune din 59 de țări și 42 de societăți de televiziune din 39 de țări și-au exprimat dorința de a transmite emisiuni în timpul Jocurilor Olimpice. Ele au anunțat că vor să trimită la Tokio peste 550 de reporteri de radio și televiziune.

KORACI - atletul simplității

Koraci... Pînă ieri îl cunoșteam doar din rubricile de baschet ale ziarelor, cu numele veșnic împovărat de un coș cu 15, 16 și chiar 20 de mingi.

Astăzi, însă, Radiroj Koraci este una din figurile memorabile ale sălii Floreasca.

...Cînd crainicul l-a prezentat pentru prima oară publicului, sala întreagă nu și-a putut ascunde uimirea. „Van Gogh!" — a murmurat sectorul A... „Barbarossa!" — a replicat sectorul B. Oricum, omul acela înalt, ușor adus de spate, oarecum rigid, cu părul roșu, țepos, părea mai curînd un păstor irlandez decît marea vedetă a unei echipe vestite.

Dar comparațiile și asociațiile s-au oprit aici. În clipa în care Koraci a început să se miște, toate reperele au pierit. Koraci a devenit imediat ceea ce avea să fie în toate cele cinci seri ale Balcaniadei, adică cel mai bun jucător al turneului.

L-am regăsit în sala Floreasca, la antrenament, în dimineața ultimei duminici a turneului. Abordajul a fost simplu. Koraci e un atlet candid, modest și delicat, care nu se uită la ceas în fața omului cu carnetul.

— Vîrsta?

— 25 de ani.

(După luciul ochilor i-aș da 18, după cutele frunții — 40).

— Profesiunea?

— Am absolvit recent facultatea de electrotehnică. După Olimpiadă — diploma. Specializare: automatica.

— La ce club jucați?

— La OFK Beograd. Împreună cu Gordici, Nikolici și Rajkovici.

— De cînd jucați baschet?

— De la 16 ani. M-a „recoltat" Gordici, care mi-e vecin.

— Destul de tîrziu.

— E un fel de a spune... E adevărat că 16 ani nu e vîrsta ideală, dar în primii trei ani am suplinit totul, jucînd cît alții în zece.

— De ce numai în primii trei?

— Știam că la 19 ani voi deveni student și timpul meu liber se va înjumătăți. Oricum, primii ani sînt hotărîtori în baschet. Cine nu învață să scrie corect în primele clase, o face de trei ori mai greu mai tîrziu.

— Deși nu aveți ceea ce se cheamă un joc spectaculos, publicul nostru v-a aplaudat mult.

— Îi mulțumesc. Îi mulțumesc mai ales pentru că mi-a dat astfel dreptate. Pe mine nu mă interesează spectaculosul cu brizbrizuri. Pentru mine tot ce e simplu e mai frumos.

— Am observat că de la semidistanță aruncați întotdeauna la panou și mereu din același unghi.

— Fiecare face ce poate. Și eu asta pot mai bine. Am făcut ani în șir calcule în toate punctele „căciulii" și am ajuns la concluzia că aici e randamentul meu maxim.

— Vorbește matematicianul Koraci?

— Simplificarea e bază și în baschet.

— Cum ați ajuns la marile procentaje ale aruncărilor libere?

Intervine Gordici: „De cinci ani joacă mereu împotriva a doi adversari. Și cum pătrunderile lui Koraci se pot opri doar prin fault, vrînd-nevrînd exersează lovitura liberă de vreo 15 ori pe meci. Nevoia te învață..."

— Ce proiecte aveți pentru Olimpiadă?

— Cred că vom lupta pentru primele locuri, împreună cu sovieticii și brazilienii...

★

În această seară l-am urmărit din nou pe Koraci, atletul simplității. Și l-am admirat mai mult ca oricînd. Îmi demonstrase, încă o dată, marea artă a simplității...

Ioan CHIRILA

„Tarahumara" — alergătorii minune

În tot Mexicul se vorbește că la proba de maraton din cadrul Jocurilor Olimpice de la Tokio este posibil să se petreacă o surpriză asemănătoare aceleia din 1960 la Roma, cînd etiopianul de 28 de ani, Bikila Abebe a cîștigat aceastăcursă alergînd în picioarele goale. Se afirmă că de această surpriză este posibil să aibă grijă anul acesta un mexican, mai precis un „tarahumara" — denumire dată de indieni alergătorilor pe jos. Mexicanii stăruie ca unul dintre acești „tarahumara" să fie selecționat în lotul olimpic. Cererea nu este întîmplătoare. Indienii din Sierra Madre, inima munților Mexicului, pot fi considerați drept cei mai buni alergători din lume pe distanțe lungi. După cum amintește săptămînalul vest-german „Vorwärts" rezistența lor este atît de mare încît pot alerga aproape fără întrerupere, 270 km.

În fiecare an acești „supermaratoniști" mexicani se întrec dealtfel în cadrul unei competiții denumită „Carrera" — după care a fost denumită mai tîrziu marea cursă automobilistă ce se desfășoară în această țară. Traseul cursei este foarte dificil și străbate cîmpii, munți, văi, trecînd chiar peste fluvii. Indienii străbat traseul în lungime de 270 km. în jurul a 27 ore La prima vedere pare uimitor dar la Ciudad de Mexico se amintește că în anul 1927 o fată-indiană de 14 ani a alergat 45 km. în 4 ore și 42 minute iar unui alergător adult i-au trebuit 14 ore și 53 minute pentru a străbate 153,228 km.

Oricît ar părea de necrezut, în rîndurile acestor „tarahumara" există oameni care străbat pe jos distanțe de-adreptul fenomenale. Cazul lui Juan Maseira care alergă în mod obișnuit 270 km. în 27 ore „pălește" oarecum în fața performanței realizate de indianul Luis Rosas care a alergat 570 km. în 72 ore și a unui alt „tarahumara" căruia i-au trebuit cinci zile pentru a parcurge... 970 km!. Pînă acum nici unul dintre ei nu s-a întrecut pe o pistă de atletism. În schimb au fost puși să alerge distanțe clasice, pe traseele lor obișnuite, adică peste dealuri, munți, văi și rezultatele obținute nu pot decît să dea de gîndit specialiștilor probelor atletice de fond. Astfel, la 5 km. ei au înregistrat 16'20"0, la 10 km. — 34'20"8/10 iar în proba de maraton — 2h.52'0.

În fața unor asemenea „mașini de alergat" unele persoane au fost înclinate să considere că indienii „tarahumara" își datoresc performanțele unor... minuni. Specialiștii mexicani au arătat însă că nu este vorba de nici o minune, ci ei sînt dotați cu o rezistență fizică desăvîrșită deoarece de mici copii, în loc să meargă ei... aleargă în permanență. De aceea, numeroși mexicani consideră că dacă acești „tarahumara", care trăiesc destul de retrași în inima munților, vor fi convinși să participe la Olimpiada de la Tokio atunci probabil că numeroase recorduri pe distanțe mari vor fi doborîte.

In elegante costume olimpice, un grup de sportivi romîni așteaptă îmbarcarea în avionul spre Tokio. (De la stînga la dreapta: Ion Monea, Lia Manoliu, Viorica Viscopoleanu și V. Mîrza).

SAH

Femeile joacă mai bine șah decît bărbații?

Întrebarea de mai sus nu poate primi, desigur, un răspuns absolut categoric. Mulți maeștri au trebuit să se recunoască învinși de către Nona Gaprindașvilli, campioana mondială, deși nu mai puțini au cîștigat la ea. Campioana Franței, Chaudé de Silans, participă și ea, în mod curent, la turnee masculine, cu mai puține succese însă și, cu prilejul meciului R.P. Romînă — Franța, ea a figurat în echipa... masculină a oaspeților noștri. La turneele duminicale de șah fulger din sala Progresul din București ia parte, alături de maeștri, și maestra internațională Alexandra Nicolau, care cîștigă adeseori partide frumoase la adversarii ei de sex opus.

De curînd, un șahist misogin din Anglia a hotărît să-și spună și el cuvîntul în această problemă. Într-o scrisoare trimisă ziarului „Daily Telegraph", Steven Ponder — acesta e numele misoginului — a arătat că el a ajuns la concluzia că femeile nu au suficientă putere de concentrare pentru a putea juca bine șah.

Aflînd despre această afirmație, d-na Kitty Healing, amatoare de șah și mamă a doi copii, de asemenea, jucători de șah, s-a adresat ziarului amintit, exprimîndu-și indignarea pentru părerile exprimate de Ponder și provocîndu-l pe acesta la un meci de trei partide.

Steven Ponder a acceptat provocarea și întîlnirea dintre cei doi a fost organizată de „Daily Telegraph".

Urmărită de un public foarte interesat de finalul întîlnirii, cele trei partide au avut de fapt o desfășurare prea puțin palpitantă. După 40 de minute de joc, Ponder a cedat prima partidă. După 30 de minute a cedat-o și pe a doua, pentru ca, în sfîrșit, după încă 20 de minute, spectatorii să aplaude a treia victorie obținută de Kitty Healing, care dovedise, în ciuda părerii adversarului ei, suficientă putere de concentrare.

Felicitîndu-și partenera, Steven Ponder a declarat: „Data viitoare mă voi gîndi de două ori înainte de a vorbi".

De unde se poate vedea o dată mai mult, și caracterul educativ al șahului...

Alb — J. HAYGARTH
Negru — M. MINDLE
Jucată la campionatul Angliei 1964

1. d4, Cf6	25. Nf2, Td7
2. c4, g6	26. Nd4, N : d4 +
3. Cc3, Ng7	27. T : d4, Ce6
4. e4, d6	28. Td2, Df6
5. Ne2, 0—0	29. Tf2, Tde7
6. Cf3, Cbd7	30. e5 !, d : e5
7. 0—0, e5	31. ec4, Dg7
8. Tel, e : d4	32. f : e5, Rh8
9. C : d4, Te8	33. De3, b6
10. Nf1, Cc5	34. De2, c6
11. f3, c6	35. Cf6, Td8
12. Ne 3, a5	36. Cd5, Tb7
13. Dc2, Cfd7	37. Nd3, Cd4
14. Tad1, Df6	38. Dg5, Tg8
15. Dd2, De7	39. Cf6, Tf8
16. Nf2, Ce5	40. Te4, Ce6
17. Cc2, Nf8	41. De3, Td8
18. Ng3, Ne6	42. Td4, Td4
19. Ce3, Tad8	43. Ne4, Te7
20. De2, h5	44. Tf5 ! ! și negrul cedează. Sacrificiul decisiv
21. f4, Cg4	
22. h3, C : e3	T : h5 nu mai
23. D : e3, Ng7	poate fi evitat.
24. Df3, Nc8	

Soluțiile problemelor din numărul trecut

I. Alb — Rh2, Dd6, Ta5, Nb7, Nh6, Cf4. Cf8 pioni c5, f3, g5 și h3 = 11 piese. Negru — Rf5, Db8, Tc4, Nb1, Nc7, Cg2, Ch5, pioni g6 și h7 = 9 piese. Albul dă mat în trei mutări

1. Cc2! amenință 2. Cg3 + ,C : g3 3. De6 mat. Pentru a para această amenințare de mat, negrul are la dispoziție două apărări: 1...Dd8 și 1...Nd8 cu care evită. 3. Dd6. La **1...Dd8** urmează însă **2. c6 +, N : a5 3. De6** mat iar la **1...Nd8** urmează **2. Nc8 +, D : c8 3. Dd5** mat. O lucrare interesantă în care se tratează tema dezlegării unei figuri. Problema a fost distinsă cu premiul întîi la concursul revistei iugoslave „Problem" în 1957 și aparține compozitorilor Debelt și Tirulik.

II. Alb — Rf1, Db2 = 2 pi... Negru — Rh1, Na8, Nf4, pioni a6 ... c5, f2 și h2 = 8 piese. Albul dă ma... în 4 mutări. 1. Dh8! amenință 2. D:a8 ... 3D:d5 mat. Negrul, al cărui rege este închis în colț, se apără în primul rînd interpunînd nebunul de negru **1 ...Nb8!** Acum, dacă albul ia nebunul urmează 2 ... Nc6 și negrul nu mai poate fi făcut mat în numărul indicat de mutări. Albul joacă însă **2. Da1!** amenințînd 3. R : f2 mat. **2 ...Na7 3. Dd1!** (amenință Df3 mat) **d4 4. R : f2** mat. Dacă negrul ar fi jucat la prima mutare **1 ...Nb7** ar fi urmat **2. Dg7** cu dublă amenințare Dg2 mat și D : b7 Iar la **1 ...Nc6 2. Dc3** tot cu dublă amenințare. Problema al cărui autor este Halumbirek, a primit premiul întîi la un concurs din anul 1929.

III. Alb — Rc8, Nc4, Ng7, Ch8, pioni b2, d5, e6, și f2 = 8 piese Negru — Rh7, Nc2, pioni b3, b4, d6, e7 și f3 = 7 piese. Albul dă mat în 9 mutări.

Pentru a putea da mat în numărul de mutări indicat de autor, albul trebuie să ajungă cu nebunul pe alb pe g8. **1. Nb5** (cu intenția Ne8 — f7 — g8) **Ng6!** (negrul, evident, se opune acestui plan; acum, dacă 2. Ne8, N : e8, 3. R : e8 pat) **2. Na4!, Ne8** (negrul vrea să sacrifice nebunul pentru a forța astfel o situație de pat) **3. N : b3, Na4** (dacă 4. N : a4, b3 și iarăși pat) **4. Nc4, Nc2 5. Nb5, Ng6 6. b3, Ne4 7. Ne8, Nf5 8. Nf7 și 9. Ng8** mat. Problema distinsă cu premiul al treilea la concursul revistei „Șahmati o SSSR" 1963, aparține lui V. Soloviev.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

PRODUSE COSMETICE ROMÎNEȘTI

Menținerea ținutei îngrijite, improspătarea și punerea ei în valoare, nu este, desigur, un lucru ușor. Sînt necesare cunoștințe, străduință, perseverență și răbdare și, spun unii... vocație. Dar nu mai puțin simplă este și alegerea auxiliarelor în acest scop — cosmeticele. Mai ales că industria românească de cosmetice și-a lărgit în mod substanțial sortimentul o dată cu îmbunătățirea calității produselor. De aceasta ne-am convins o dată în plus vizitînd standurile acestei industrii la Expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.R. Să facem cunoștință cu o parte din aceste produse, multe din ele constituind noutăți.

Iată grupa produselor pentru îngrijirea tenului — creme, emulsii, loțiuni, măști de frumusețe. Să vă prezentăm cîteva creme „Sanda" Mai întîi pentru tenurile uscate și normale, **crema semigrasă** de calitate superioară **„Sanda"**. Ea conține pe lîngă componenții necesari întreținerii pielii și stimulatori biologici complexi ce mențin și prelungesc vitalitatea pielii. Pentru tenurile grase ea se poate folosi numai local, în porțiunea cu riduri (la ochi și la frunte). Din gama cremelor **„Sanda"** face parte și **crema contra punctelor negre,** care datorită substanțelor active ce le conține, apără pielea, previne și suprimă coșurile, punctele negre, îndepărtînd în același timp și celelalte impurități ale pielii. Și **crema astringentă „Sanda"** recomandată persoanelor ce au porii feței dilatați și tenul gras, are efectul de a închide porii dilatați, de a catifela și întreține pielea. În același scop se poate folosi și **masca de frumusețe astringentă „Tenofin"**, un nou produs al fabricii „Nivea" din Brașov.

Pentru tenul uscat avem la îndemînă **„Nectrin"**, cremă cu lăptișor de matcă, care este bogată în biocatalizatori naturali și dă un aspect proaspăt tenului. Tot pentru tenul uscat este indicată și **masca de frumusețe, emolientă, „Tenofin"**, care curăță și frăgezește tenul activînd în același timp circulația sîngelui.

În sfîrșit, o cremă pentru îngrijirea oricărui fel de ten, **crema cu ulei de avocado „Catifelin"** care este bogată în vitamine are efectul de a hrăni, regenera și netezi epiderma.

Dar cu aceasta n-am epuizat gama produselor pentru îngrijirea feței **Cremele „Flora", „Darclée", „Doina", „Magnolia"** și altele, vin să îmbogățească sortimentul acestora, ca și **loțiunile „Lara"** sau **„Mimoza", „Original"**, o loțiune contra pistruilor, **laptele demachiant „Doina"**. Am mai uitat de adăugat doar produsul **„Roua" pentru înviorarea ochilor.** Este un bun dezinfectant și calmant și, **demachiantul pentru ochi „Sanda"**, ce îndepărtează cu ușurință fardul de pe pleoape și gene. Și ca să nu ne îndepărtăm de acest subiect, să vorbim și de **fardul pentru pleoape „Sanda".** Faptul că se produce în cinci nuanțe, de culori diferite (lilas pastel, bleu pastel, verde pastel, bleu-vert, albastru) permite asortarea ușoară cu culoarea ochilor și a îmbrăcămintei dumneavoastră.

Nu vom vorbi aici de rujurile ce ne sînt prezentate, de asemenea, în sortiment bogat, căci sînt produse mai cunoscute. Ne vom opri însă asupra unui produs nou, auxiliar al rujului și anume, **crema „Atractiv".** Cine vrea să dea buzelor strălucire aplică, într-un strat subțire, peste rujul preferat, crema „Atractiv"

Mîinile și picioarele necesită de asemenea, o îngrijire atentă. Să vă prezentăm cîteva articole pentru acest scop. Multe persoane se plîng că unghiile de la mîini se degradează. Pentru combaterea acestei neplăceri se fabrică de curînd un **„ulei special pentru îngrijirea unghiilor"** care prin componenții săi (complex F., vitamina A, ulei de germeni de porumb etc.) ajută la tonificarea țesutului cornos. Totodată, pentru a da un aspect plăcut unghiilor în industria noastră de cosmetice se produce și **laculpastă „Sanda"**, în 6 nuanțe și culori.

Vizitînd standurile Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R.

După un mers prelungit sau după multe ore de stat în picioare, simțim desigur o oboseală firească. Pentru combaterea acestor fenomene avem la îndemînă **crema igienică „Pedotin"** ce contribuie la descongestionarea și calmarea picioarelor. Iar pentru diminuarea pielii grease de pe călcîie, cu bune rezultate se poate folosi **crema semi-grasă de emoliere** numită **„Keratolitica".**

De asemenea, pentru îngrijirea părului întîlnim cîteva produse noi. De pildă **„Tonichinin"** este un produs de calitate superioară pe care specialiștii îl recomandă spre folosire atît femeilor cît și bărbaților. El exercită o acțiune favorabilă asupra părului deoarece tonifică rădăcina, păstrînd în același timp elasticitatea lui normală O acțiune tonifiantă asupra părului, ce micșorează tendința de cădere, are **loțiunea „Capillon"** ce este ușor spumantă și diferit parfumată. La aceasta se adaugă **tonicul pentru păr „Călin", tonicul pentru combaterea mătreții „Călin"** ca și **briantina cristalizată „Călin".**

Cum industria noastră de cosmetice are în atenția sa și produsele specifice bărbaților, să prezentăm cîteva dintre ele. Din familia produselor **„Călin"** remarcăm: **„emolientul înainte de bărbierit"** ce micșorează rezistența firului de păr, permițînd astfel un ras ușor și plăcut. La aceasta se poate asocia **„crema de ras spumoasă"** ce păstrează suplețea pielii, ea calmează iritațiile În completarea acestora vin alte două produse **„Călin" — loțiunea după bărbierit** și **„Crema după bărbierit"**, cu efect antiseptic și de catifelare a epidermei. În cadrul acestor produse noutatea o constituie articolul **„preras electric"**, o loțiune recomandată a se folosi înainte de bărbieritul cu aparatul electric. Ea micșorează rezistența mecanică a perilor și are o acțiune regenerativă și calmantă asupra țesutului.

În sfîrșit, pentru produsele de igiena gurii semnalăm noutățile ca **pasta de dinți „Mărgăritar"** și **praful „Prohigen"** indicat pentru întreținerea și dezinfectarea protezelor dentare. La **grupa săpunurilor superioare, „Flora" „Santal" „Mona Lisa"** și altele cu alcalinitate redusă, se adaugă un altul nou **„Triumf", un săpun dezodorizant.**

Nu am amintit aici de alte produse de calitate superioară ca pudre, parfumuri, ape de colonie și multe altele din grupele prezentate mai sus. Lista lor ar fi prea lungă căci **în prezent în industria noastră de cosmetice se produc mai bine de 1 000 articole, în diferite dimensiuni și nuanțe de culori, prezentate în ambalaje din ce în ce mai atractive și frumoase.** Dar cum cititorii noștri au posibilitatea să-și facă o imagine completă asupra acestora vizitînd standurile de cosmetice din expoziție și mai ales magazinele specializate ale comerțului, noi ne vom opri aci cu prezentarea lor.

Elena PAVELESCU

MENIUL SAPTAMÎNII

— Salată de vinete; gulii umplute cu carne; fructe.
— Ochiuri cu mămăliguță; conopidă cu smîntînă; cremă de cacao.
— Supă de roșii cu tăieței; chiftele cu tarhon; struguri.
— Budincă de pîine; tocană de cartofi — salată de varză roșie; cremșnit.
— Ciorbă rusească; musaca de conopidă; pere.
— Salată orientală; budincă de varză; găluști cu prune.
— Supă de găină cu găluști de griș; pilaf de pasăre; strudel de mere.

Ghidul gospodinei

Cîteva preparate din conopidă

CONOPIDĂ CU ȘUNCĂ

Cantități pentru 6 persoane: o conopidă potrivită, 15 g. sare, 1/2 dl. lapte, 100 g. cașcaval ras, 100 g. ciuperci, 100 g. șuncă. Sos alb: 100 g. unt, 10 g. făină, 3 dl. lapte, 1 gălbenuș, zeamă de lămîie. Se fierbe conopida în apă clocotită cu sare, se lasă să se răcească, se taie în două în sens transversal. După aceia se pune un strat de caș-caval ras, altul de ciuperci înăbușite și tăiate mărunt, un rînd de șuncă mărunțită. Se așează deasupra jumătatea cealaltă de conopidă. Se face sosul alb la care se adaugă gălbenușul și zeama de lămîie. Se toarnă totul deasupra. La sfîrșit se adaugă puțin cașcaval ras. Se ține 5-10 minute la cuptor.

CONOPIDĂ ITALIANĂ

Cantități pentru 6 persoane o conopidă. 50 g pesmet, 100 g. limbă afumată, 2 dl. sos de roșii, 100 gr. brînză și 100 g. unt. Conopida fiartă în apă cu sare și scursă se așează într-o formă, unsă și tapetată cu pesmet, în felul următor: un strat de buchețele de conopidă, unul de limbă afumată, tăiată mărunt, 3-4 linguri de sos de roșii. După aceia din nou un strat de conopidă, jumătate din brînza rasă, limbă afumată, sos de roșii La sfîrșit se termină cu conopidă. Peste tot se toarnă brînză rasă amestecată cu pesmet și sos de roșii. Se ține la cuptor pînă se rumenește.

CONOPIDĂ CU TOCĂTURĂ DE PUI

Cantități pentru 6 persoane: o conopidă mai mare, 100 g. unt, un pui, 100 g. ciuperci, verdeață, piper, sare, o ceapă prăjită, 50 g. pesmet și 150 g. grăsime. Conopida fiartă se înăbușă în unt. Se prepară apoi o tocătură din carne de pui sau altă carne, se amestecă cu ciupercile înăbușite și ele și tocate, verdeață, piper, sare și ceapă prăjită Se ia apoi cîte un buchețel de conopidă, de jur împrejurul ei punem carne tocată iar după aceea o dăm prin ou și pesmet. Se pune să se prăjească în grăsime bine încinsă și multă. Se servește cu sos de roșii în care am pus și puțină zeamă de lămîie.

ROCHII

1) Rochie de stofă pentru femei, încheiată în față cu trei nasturi; se poartă cu fular imprimat; 2) Rochie din jerse; se poartă cu cordon din piele de culoare contrastantă; 3) Rochie de stofă în dungi cu manșete interioare din material uni, în culoarea unei dungi; 4) Rochie din stofă uni cu guler, fundă și manșete ecosez.

Desene de Ecaterina MALEK

m o d a

Cîteva idei pentru noile pardesie de toamnă

Desene de Tanți PFENNINGS

ALIMENTAȚIA VÎRSTNICULUI

Alimentația reprezintă la vîrstnici o necesitate majoră atît pentru menținerea, cît și pentru desfășurarea normală a diferitelor funcții, constituind calea cea mai eficientă pe care se poate acționa asupra fondului morfo-funcțional al organismului, influențînd vigoarea, capacitatea de muncă și chiar longevitatea. Modificările numeroase pe care le suportă organismul pe cale de îmbătrînire impun schimbări în modul de alimentație, precum și o revizuire a obiceiurilor alimentare. Totuși, fiecare organism are ritmul său de îmbătrînire propriu, în funcție de numeroși factori externi și interni, astfel că e greu de alcătuit un regim standard al omului bătrîn, regimurile individualizate trebuind să se bazeze mai mult pe reguli generale de dietetică

Considerăm un regim alimentar adecvat atunci cînd el se adaptează modificărilor morfo-fiziologice apărute o dată cu îmbătrînirea, realizîndu-se un bilanț echilibrat între ceea ce omul pierde și ceea ce el ingeră

Modificările morfo-funcționale ale tubului digestiv la bătrîni sînt: scăderea poftei de mîncare, lipsa de dinți sau proteze nepotrivite.

Scăderea fermenților din sucurile digestive necesare transformării alimentelor ca și diminuarea capacității de absorbție intestinală a acestora, au drept consecință o digestie mai grea.

La vîrstnici, trebuie să urmărim o adaptare calitativă și cantitativă a regimului alimentar.

Din punct de vedere calitativ, glucidele (zaharurile) sînt cele mai digerabile și absorbabile; din punct de vedere metabolic însă, arderea lor, pe măsură ce omul îmbătrînește, devine mai incompletă. Pe de altă parte, o alimentație bogată în glucide stimulează formarea de acizi grași, deci a grăsimii și — ca o consecință — apare obezitatea. Deci, la vîrstnic este necesară o reducere a consumului de zaharuri.

Un exces de făinoase (pîine, mămăliga, macaroane, orez, griș) este, de asemenea, contraindicat.

Dulciurile nu trebuie să predomine în alimentația bătrînilor avînd și neajunsul de a scădea pofta de mîncare. Ele se vor consuma la sfîrșitul meselor sub formă de desert. Cantitatea optimă de glucide este 200—300 gr pe zi.

Posibilitatea organismului de a metaboliza grăsimile resorbite, începe să scadă o dată cu înaintarea în vîrstă. În urma acestui fapt, ele se mențin mult timp în sînge și riscul de a infiltra pereții arterelor crește. Grăsimile pot fi de origine animală sau vegetală Cele de origină animală conțin o mare cantitate de colesterol, substanță ce se depune pe pereții vaselor, fiind capabilă să provoace ateroscleroza. De aceea, în ultimii ani se pune accent pe înlocuirea grăsimilor animale cu cele vegetale, cu efect hipocolesterolemiant. Grăsimile animale ce conțin mult colesterol sînt: untul, gălbenușul de ou, grăsimea de porc, creier, rinichi, inimă (organe). Practic, în rația oamenilor trecuți de 45—50 de ani, cantitatea de grăsime nu trebuie să treacă de 50—60 gr, ea avînd mai ales o origine vegetală (untdelemn de floarea-soarelui, de porumb, rapiță). În ultimul timp, se consideră că aceste grăsimi ar avea un rol profilactic, inhibînd sinteza colesterolului.

Principalul furnizor al substanțelor necesare reconstituirii țesuturilor sînt proteinele. Ele trebuie să fie compuse în special din proteine (albumine), animale, cu înaltă valoare biologică (lapte, brînză, ouă, carne).

La bătrîni, se instalează treptat o denutriție proteică ceea ce a creat necesitatea de a mări cantitatea de proteine ingerate la 2 g/kg-corp pe zi. Rația proteică poate fi compusă din lapte, produse lactate (iaurt, brînză de vaci), produse carnate (vacă, pasăre).

Este bine să se consume carne de 3—4 ori pe săptămînă.

În rația alimentară este necesar să se introducă și fructele crude, zarzavaturile verzi, pîinea neagră, care aduc vitaminele necesare organismului. Este de dorit folosirea zilnică a fructelor, a sucului de fructe care, pe lîngă o acțiune de mineralizare, au și un rol laxativ. Introducerea în regimul săptămînii a unei zile în care să se consume numai fructe, prezintă numai avantaje pentru menținerea sănătății. Atunci cînd situația impune acest fapt, se va administra în plus și vitamina C și vitaminele din grupul B

Cantitatea de sare ingerată trebuie să fie redusă la omul în vîrstă chiar dacă acesta nu suferă de hipertensiune arterială.

În ceea ce privește cantitatea de lichide, aceasta se poate ridica pînă la 1 500—1 800 ml pe zi în cazul cînd nu există vreo contraindicație. Se va reduce însă cantitatea de lichide consumate seara, pentru a nu provoca o diureză prea abundentă noaptea, împiedicînd odihna.

În fine, este importantă și pregătirea alimentelor pentru a le face apte de a fi digerate și folosite de către organism. Deoarece pot exista deficiențe ale dantурii, fructele vor fi curățite de coajă și tăiate mărunt. Se va evita consumarea unor preparate tari, greu de mestecat.

Ținînd seama de faptul că apetitul este scăzut la bătrîni, regimurile nu trebuie să fie monotone. Alimentele trebuie să fie preparate cu gust. În locul sării este indicat să se folosească în acest scop oțetul, lămîia, muștarul, puțin piper, pătrunjel, cimbru cu rol de stimulare a apetitului.

Se vor exclude prăjelile și rîntașul, înlocuindu-se cu sosuri dietetice, care să nu conțină grăsimi prăjite care sînt atît de dăunătoare sănătății.

În afară de problemele privind calitatea regimului alimentar, trebuie să subliniem și necesitatea stabilirii unui aport caloric zilnic, corespunzător vîrstnicului. Numărul de calorii este în funcție de activitatea fizică. O viață sedentară sau statul la pat, necesită o alimentație cu aport caloric scăzut. Deci în general, o dată cu înaintarea în vîrstă, se produce o scădere progresivă a cererii de calorii, un aport prea mare de alimente ducînd la obezitate. Numai controlul săptămînal al greutății corporale poate fi un indicator util în acest sens.

Realizarea modului de alimentație rațională a vîrstnicului constituie nu numai un mijloc esențial de menținere a stării sale de sănătate, de stimulare a funcțiilor sale pe cale de regresiune. ci și o profilaxie a bolilor ce pot apare.

a ajuns la următoarea concluzie:

— procentul de centenari este de 10 femei la 1 bărbat;

— majoritatea sînt oameni care au muncit din greu, munci manuale, mai cu seamă agricole, în aer liber;

— vîrsta atinsă de părinți este adeseori un indiciu pentru descendenți (aveți grijă deci de părinți);

— sobrietate în alimentație, carne puțină, accentul pe produse lacto-vegetariene;

— tip constituțional slab și de talie mică.

● CUNOAȘTEM toți „Penicilina", dar nu ca titlu de piesă și balet. Opera daneză din Copenhaga a montat un spectacol coregrafic cu acest titlu. Autorul era (bineînțeles) un medic.

Actualități balneofizioterapice

INJECȚII CU APE SULFUROASE ÎN TRATAMENTUL ATEROSCLEROZEI. — Institutul de balneologie și fizioterapie din București a pus la punct o nouă metodă de tratament pentru suferinzii de ateroscleroză, cu manifestări de hipertensiune arterială. Tratamentul constă din injecții intramusculare cu ape sulfuroase de tip Herculane (izvorul nr. 2). Aplicarea sub această formă a apelor sulfuroase de la Herculane nu produce solicitări hemodinamice și prezintă avantajul că este de un real folos și unor reumatici ce suferă concomitent de ateroscleroză și care, din cauza acestei ultime afecțiuni, nu suportă totdeauna tratamentul balnear.

INJECȚII CU EXTRACT DE NĂMOL ÎN TRATAMENTUL CORONARITELOR. În unele forme de insuficiență coronariană de natură aterosclerotică s-au obținut ameliorări ale simptomelor subiective prin injecții intramusculare cu extract de nămol de Techirghiol. Aceste injecții sînt nedureroase și sînt bine suportate de orice bolnav.

CÎMPURILE ELECTROMAGNETICE ÎN TRATAMENTUL REUMATISMULUI. În tratamentul complex al unor forme de reumatism inflamator și degenerativ se obțin în prezent rezultate remarcabile prin aplicarea cîmpurilor electromagnetice de joasă frecvență produse de aparatul Magnetodiaflux. Acest aparat original a fost conceput de Institutul de balneologie și fizioterapie din București și construit de către industria noastră de aparate medicale.

ACȚIUNEA TERAPEUTICĂ A UNOR NOI IZVOARE MINERALE. La Herculane a fost captat un nou izvor hidrominer al — izvorul Hercule II — a cărui apă termală e ușor radioactivă. Fiind lipsită de sulf această apă are indicații în unele forme de reumatism la suferinzii care nu suportă băile sulfuroase.

În această stațiune balneoclimatică s-a pus în valoare apa izvorului 7 Noiembrie, care are o puternică concentrație de sulf. Printre alte indicații terapeutice, apa acestui izvor este utilizată sub formă de irigații în tratamentul tricomoniazei.

Dr. I. LEGIC

Colțul celor mici

Numărătoarea

A-nceput educatoarea,
Astăzi, cu numărătoarea.
Pot, nu pot,
Copilașii toți socot
Pe vioaie evantaie
De grăsune mîini bălaie.

Zilele din săptămînă
Nu-ncap toate pe o mînă,
Trebuie împrumutate
Două degete surate,
De la mîna ce-a rămas
Ridicată pîn-la nas.

Stînd în băncile pitice,
La-ntrebări, un lan de spice
Flutură de-asupra lor
Și răspund cu toții-n cor.

Ca o coasă fermecată
Soneria așteaptă,
Hirș! în pîlcuri mici împarte
Lanul dorilor de carte.

Zarva taie brusc tăcerea,
Recreația-i ca mierea!

Vasile DIMA

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

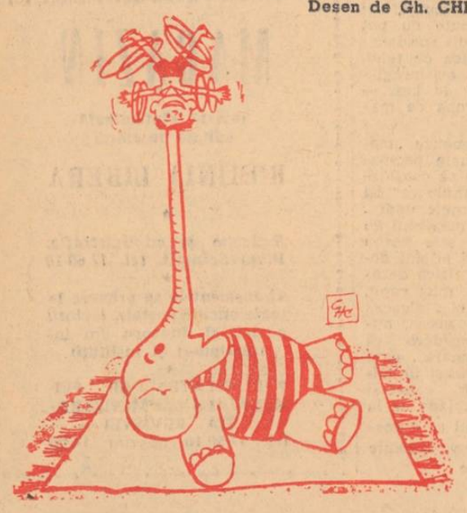

Pentru cei mici prezentăm cîteva modele: pantalonași ecosez și jachetă largă. Pentru amîndouă aveți nevoie de 0,50 m. material, lat de 1,40 m. Rochița poate avea o garnitură din dantelă sau feston. Pentru ea aveți nevoie de 1,10 m. material, lat de 0,90 m. Pelerina pentru copil o veți putea executa dintr-un material plușat sau catifea, pe care o veți borda pe margine cu o culoare foarte vie. Aveți nevoie pentru executarea ei de 1 m catifea, lată de 1,40 m. Pentru pardesiul ecosez și bonețica respectivă aveți nevoie de 1 m. stofă, lată de 1,40 m. Gulerul însă va fi alb. La fel și nasturii.

NOUTĂȚI MEDICALE

● DOCTORUL canadian Best (unul din descoperitorii hormonului pancreatic — insulina, descoperire pentru care a primit în 1923 premiul Nobel), aprecia recent, că cel mult în anul 1970 insulina sub forma actuală de injecții, va fi înlocuită cu insulina-tablete.

● UN GRUP de medici din Calcuta a reușit să determine în toate cazurile, sexul fătului, deci să stabilească înainte de naștere, dacă este băiat sau fată. Analiza fiind însă de o finețe deosebită, nu s-a generalizat pînă în prezent.

● UN CONGRES de geriatrie studiind îndeaproape condițiile favorizante ale longevității,

● UNA din substanțele prețuite azi ca un medicament natural împotriva aterosclerozei, este „pectina" conținută de mere. Ea coboară simțitor cifra colesterolului din sînge.

● UN specialist neurolog din Moscova afirmă că un magnet, suspendat deasupra capului celui care doarme, poate schimba radical „tipul" de visuri obișnuit al acestuia. Metoda este în studiu pentru combaterea coșmarurilor.

● ÎN ANGLIA se experimentează „saltele" de aer comprimat. Bolnavul este pur și simplu „suspendat" în aer, pe un strat de aer sub presiune reglată, pentru a evita orice contact cu așternutul. Procedeul va fi aplicat mai ales celor cu arsuri întinse.

MEDICUL vă sfătuiește

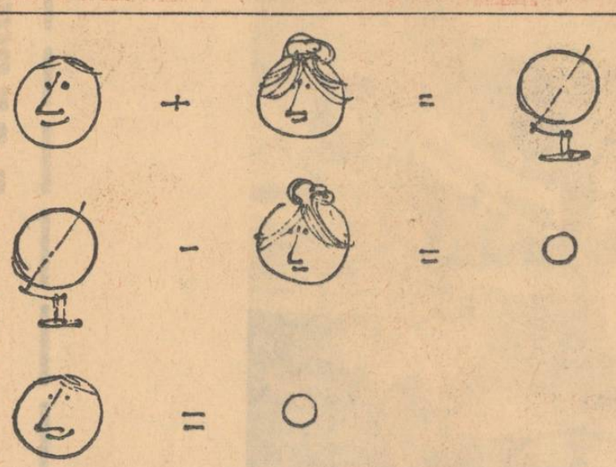

Rugăm cititorii să propună o explicație la acest desen. Cea mai bună explicație primită o vom publica într-un număr viitor al revistei.

Desen de Cik DAMADIAN

Umorul altora

EL: — Pentru ce pui pe scrisoare data de 30, cînd acum sîntem în 27?

EA: — Pentru că vreau să te rog s-o pui la cutie...

LA RESTAURANT

— Chelner, a trecut o oră de cînd aștept să-mi aduci peștele...

— Să fiți sănătos domnule, el vă așteaptă de trei zile!

★

— V-ați căsătorit din dragoste?

— Așa a fost la început. Peste doi ani însă, soția mea a moștenit un milion de dolari...

★

— Ați cîștigat 1000 de franci într-o oră. Este un adevărat record!

— Aș, nevastă-mea mă întrece cu mult. Ei nu-i trebuie nici zece minute ca să-i cheltuiască.

UN LOCATAR SCRUPULOS

— Am citit în anunțul dv. că vindeți mici animale pentru experiență. Puteți să-mi vindeți și mie 100 de șoareci?

— Dar, pentru ce vă trebuie?

— Sînt pe cale să mă mut și în contract se stipulează că trebuie să las apartamentul așa cum l-am luat.

SENSIBILITATE

— De cîte ori merg la teatru cu soțul meu, la fiecare dramă, el plînge de la primul act.

— Asta nu-i nimic! Al meu plînge din momentul cînd cumpără biletele..

LA MAGAZIN

— Vreau să-i cumpăr nevesti-mi, de ziua ei, o frumoasă eșarfă. Dar dacă nu-i place, mi-o schimbați?

— Desigur, domnule.

— De cîte ori?

★

— Președintele societății pentru protecția animalelor este aici?

— Nu, a plecat la vînătoare!...

ÎNTRE EI

— Și cum, Odette și cu tine v-ați căsătorit? Și sînteți fericiți?

— Odette este fericită și eu... căsătorit!...

LA RESTAURANT

— Chelner, ești sigur că friptura de iepure este proaspătă?

— O, domnule, cum să nu fiu sigur dacă acum o oră mai făcea „miau"..

ȘTIȚI CINE SÎNT EU?

Directorul unui spital de nebuni era nervos pentru că nu putea obține legătura cu un oraș vecin. În cele din urmă sună din nou centrala.

— Vă rog să-mi dați legătura mai repede. Nu știți, pe semne, cine sînt eu...

— Nu, nu știu cine sînteți — i se răspunse de la celălalt capăt al firului — dar știu de unde telefonați...

LA TRIBUNAL

PREȘEDINTELE adresîndu-se acuzatului: — După ce că mințiți încontinuu, mai jurați și pe capul părinților dv.

ACUZATUL: — N-am făcut nici un sacrilegiu, d-le judecător. Sînt un copil găsit...

1

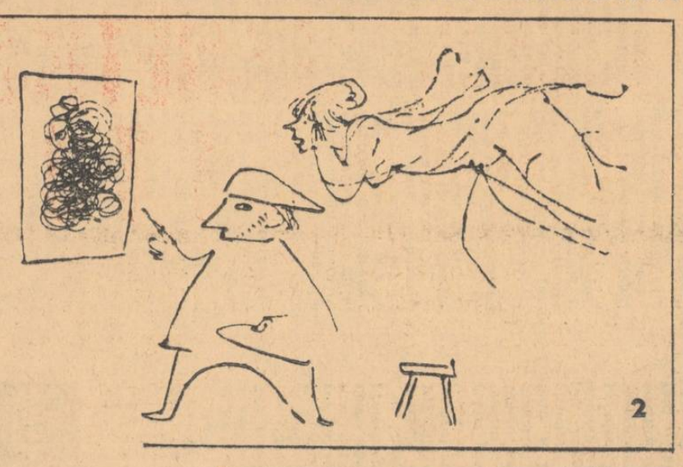

2

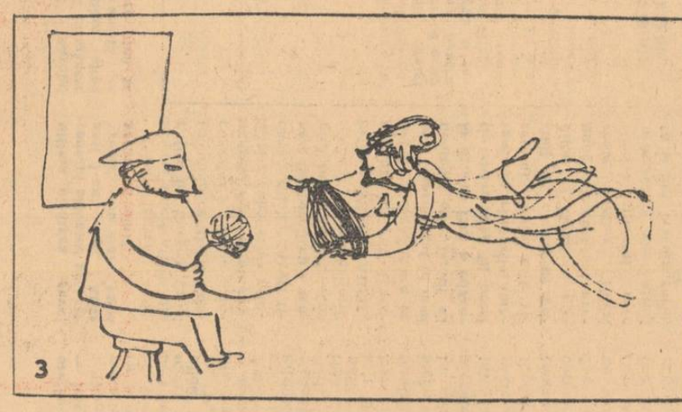

3

Desene de C I K Damadian

Variațiuni pe tema muzelor

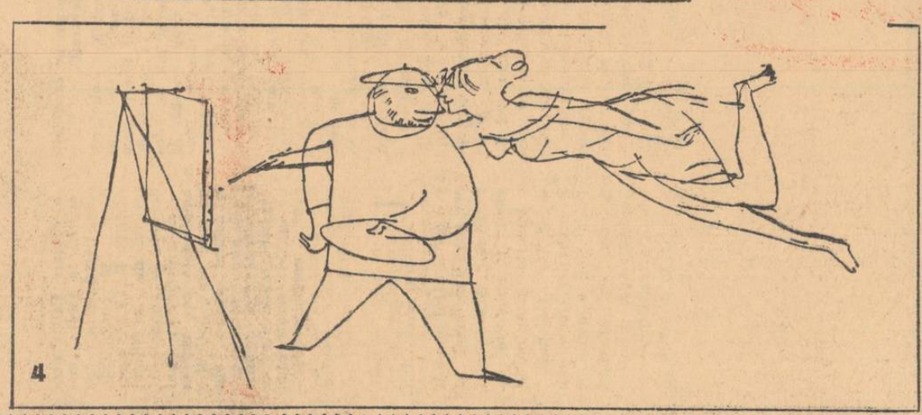

4

CRONICA RIMATĂ

Răvaș de toamnă

Frunze rupte din aramă
Au venit să-mi dea de știre,
Că nostalgică, mă chiamă
Toamna, vechea mea iubire...

Anii-mi scriu șuvițe sure
Fumul lor se pierde-n zare.
Cornul sună prin pădure
Deschizîndu-ne cărare...

Știu că îți respecți sorocul
Și-ți aduci de noi aminte,
Reumatismul meu — prorocul
Niciodată nu mă minte.

Vii cu zile argintate
Și cu ploi (cam faci risipă)
Satisfacții compensate
Cu lumbago și cu gripă

Imi zîmbești și-mi spui: Culesul
Viilor e-n toi, știi bine...
O să-ți piară tignafesul
Căci butoaiele sînt pline...

Am parfum de razachie
Boabe de mărgăritar
Hai, poftim, în mustărie
Vinul fierbe în pahar.

Ia bărdaca. Știu că-ți place
Ce tot faci pe supăratul?
...Toamnă, lasă-mă în pace
Nu îmi ispiti ficatul.

Te iubesc de la distanță
Și beau ape, nu-s povești!
Sînt la cură, în vacanță
Salutări din Olănești.

D. TABACU

Fel de fel

La lecția de istorie, eleva Jeni Simpson ridică două degete și întreabă: — Nu înțeleg miss Solly, în cartea mea de istorie alături de numele lui Columb se găsesc două cifre, 1451-1506. Învățătoarea zîmbi cu condescendență și adresîndu-se întregii clase întrebă: — Cine poate să-i explice?

— Eu, răspunse o elevă dolofană din banca întîi.

— Bine, Helen, spune-ne.

— Este numărul de telefon al lui Columb.

Pînă în ziua de astăzi există oameni care cred că atunci cînd se varsă solnița este semn de ceartă. Originea acestei credințe este foarte veche. Cîndva sarea era foarte scumpă și pentru multe popoare un lucru rar, de aceea era neplăcut cînd se vărsa o cantitate de sare.

Un reporter l-a întrebat o dată pe Einstein dacă marile sale idei el și le notează într-un bloc-notes, într-un carnet de însemnări sau într-o agendă specială. Savantul se uită la voluminosul bloc-notes al reporterului și-i răspunde: — Dragul meu... adevăratele idei mari îți vin atît de rar, încît nu este greu să le ții minte.

Doi școlari priveau la un măgar care păștea în voie pe o pajiște. Unul dintre ei admirînd urechile lungi ale animalului, spuse:

— Ce n-aș da să am și eu astfel de urechi.

— La ce bun, îl întreabă celălalt?

— Astfel aș auzi tot ce mi se șoptește.

Cele relatate s-au întîmplat în Grecia antică. Unul dintre comandanții de oști a rostit un amplu discurs în care promitea să săvîrșească minuni de vitejie. Urmează la cuvînt un alt comandant de oști, un viteaz fără seamăn însă care nu avea darul oratoriei. El n-a spus decît puține cuvinte: — Oameni ai Atenei, tot ce a spus antevorbitorul meu, eu am să duc la îndeplinire.

Filozoful francez iluminist Voltaire l-a întrebat o dată pe un abate care cam făcea abuz de ospitalitatea sa.

— Domnule abate, știți care este deosebirea între dv. și Don Quijote?

— Nu, răspunse mirat oaspetele.

— Don Quijote lua toate hanurile drept castele, în timp ce dv. luați castelele drept hanuri.

Abatele a înțeles aluzia și a plecat.

Poșta redacției

JEAN OLEANU (București), **MARIA PINTILIE** (Turda), **CHESCU OVIDIU** (Sibiu), **POPOVICI VALERIU** (Făget), **TRANCU ION** (București): **Vă felicităm pentru soluționarea problemei din nr. 358. Ținem însă să precizăm că redacția nu cere expedierea soluțiilor scrise, neintreținînd nici un fel de concurs de dezlegări; problemele publicate sînt destinate numai gimnasticii mintale și delectării cititorilor noștri.**

În ceea ce privește chestiunile ridicate, ele și-au găsit răspunsul prin apariția dezlegării în nr. 359.

GAVRIL CURTA — Cîlan. **Dintr-o greșeală în articolul intitulat „O discuție de unul singur la Sao Paolo', a apărut că înălțimea clădirii cu 34 de etaje este de 711 metri în loc de 111 metri. Vă mulțumim pentru observații și așteptăm și alte păreri și sugestii cu privire la calitatea revistei noastre.**

G. TH. — Cluj. **Lucrările vechi de popularizare exagerau în problema care vă interesează, întrucît consecințele practicii trecute nu au urmări de lungă durată. Urmează însă să duceți o viață normală din toate punctele de vedere.**

GH. LEONIDA — Iași: **Ambele careuri se află în evidența rubricii și își vor lua cîndva zborul...**

ILIE M. ILIE. Trebuie lămurit bine despre ce secreție este vorba. Ar trebui făcută o cultură. În alte privințe, nu trebuie să aveți nici un fel de probleme.

ION ABRUDAN — Baia Mare: **Am reținut monoverbul care necesită și el o mică modificare. Celelalte probleme ridicate au fost transmise redactorilor de resort.**

I. C. — Buzău. **Nu există limită de virstă în problema care vă interesează. Dar o simplă analiză vă poate da răspunsul în cazul dv. Este suficientă spermatograma.**

M. RĂDULESCU — Ploiești. **Cererile de locuință se adresează de către unul din soții salariați. La cerere se anexează și o adeverință de la întreprinderea unde lucrează celălalt soț în care se specifică că nu figurează pe tabelul instituției respective.**

ION GUGA — Cluj: **Avînd vîrf prielnic în pînze, atît „Eoliana", cît și celălalt careu au intrat... în apele noastre!**

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

La școală

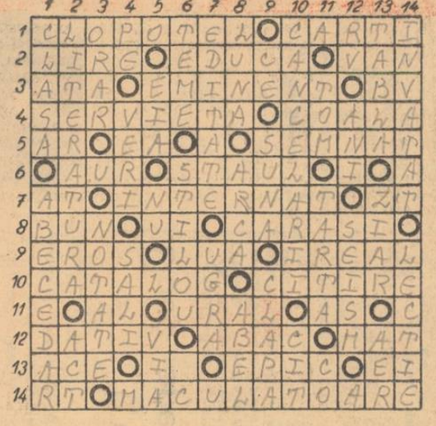

ORIZONTAL: 1) Anunță începutul și sfîrșitul orelor — Se dau gratuit elevilor din clasele I-VIII. 2) Instrumente muzicale... ce au dat nastere unui gen literar—A da educație — ...în deșert. 3) Fir de bumbac — Un elev foarte bine pregătit — Brașov (abr.) 4) Ghiozdane... pentru cei mari (sing.) — Hîrtie de scris. 5) Pătrat! — Pronume personal — Lucrare scrisă cu nume (masc). 6) Metal nobil —Adăpost pentru vite. 7) File din catalog! — Așezămînt școlar în care elevii au locuință și întreținere — Zăinescu Tudor. 8) Are numai nota zece — A vui — Pești de apă dulce. 9) Zeul dragostei la greci — A apuca — De domeniul fanteziei. 10) Oglinda clasei — Manual de limba română pentru clasele elementare. 11) Luate din milă! — Fluviu în U.R.S.S. — Cel mai bun. 12) Caz de declinare pentru substantive — Numărătoare pentru cei din primele clase — Epilog șahist. 13) Bolduri — Prepoziție — Gen literar — Dînșii. 14) Carte! — Caiete pentru notițe.

VERTICAL: 1) Sală de studiu — Manual pentru clasa I. 2) Carte de citire la plural! (și totuși la singular...) — Necesare pentru înscrierea la școală (sing.). 3) Program de învățătură — Insemnări luate la ore. 4) Vîrf de peniță! — Anotimpul vacanței mari (pl) — Loc unde se țin orele de curs. 5) Riu în U.R.S.S. — Negație — A viețui. 6) Lecții — Toc rezervor pentru scris — Prezente în bănci. 7) Cărți tipărite — Sat în regiunea Mureș. Autonomă Maghiară. 8) Trei fac un trimestru (sing.) — Corabie — Cunoscut matematician norvegian. 9) A treia la alfabet — A anunța începerea sau sfîrșitul orelor — Albe și negre la pian (sing.). 10) Clasa... profesorilor (pl) — Rezultatul împărțirii. 11) Carte — Prăjitură cu fructe — Început de colegialitate! 12) Radu Voinea — În clasa I toți școlarii au doar 7 — Cutremur. 13) Un dreptunghi negru în orice clasă — „Scînteia pionierului" — Atmosferă. 14) Studiat și reținut în memorie — ...materia și temele indicate de profesor pentru a fi pregătite acasă.

Constantin DUMITRESCU

Cuvinte mai rare: EIA — UGRA

Firicel de bumbăcel...

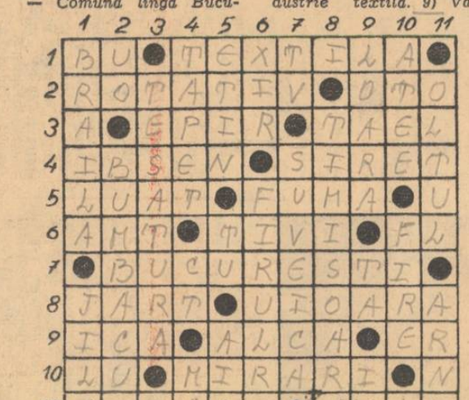

ORIZONTAL: 1) *Capăt de bumbac! — Arta..., întreprindere din Timișoara, care produce stofe de mobilă de calitate superioară și suveici.* 2) *Mișcarea mosoarelor în mașina de țesut — Prefix medical.* 3) *Regiune antică din Grecia — Greutate chineză.* 4) *Tatăl... Norei! — Fabrică moldovenească de zahăr (neart.)* 5) *Apucat — Verbul Carpaților și Snagovului...* 6) *District în Danemarca — A țese marginile — Gîtul flaconului!* 7) *Fabrică de stofe de mobilă, întreprindere nouă, care urmează să intre în funcțiune la sfîrșitul acestui an.* 8) *Interjecție onomatopeică — Oraș lîngă Aiud, cu mine bogate de sare.* 9) *Oraș în Peru — Specie de păsări — Erbiu.* 10) *Citit pe franțuzește — Uimiri.* 11) *Oraș în Italia pe lacul cu același nume — Om de stat turc.* 12) *Sistem anatomic din corpul omenesc (pl.) — Poate fi din cînepă, din iută, din in.* 13) *...Textilă, întreprindere de stofe de mobilă din Timișoara. — Prelucrați prin una din manevrele de țesătorie.*

VERTICAL: 1) *Oraș din țara noastră cu o fabrică de confecții. — Comună lîngă București cu o bumbăcărie cunoscută.* 2) *În duo! — Fabrică textilă din Timișoara.* 3) *Uzină textilă din Iași, care creează articole de modă în sectorul bumbacului — Cocoloș (trans.).* 4) *Pînză pentru căptușit și acoperit — Început de ctitorie! — Pentru ea fabrică „fețe" întreprinderile noastre textile.* 5) *Hidrocarbură — Cel mai scump pronume... — Vechi locuitor al Japoniei.* 6) *Culoarea neagră în alchimie — Întreprindere textilă care produce atît de țesut (două cuvinte).* 7) *Pronume — Țesătorie de bumbac din capitală, care produce stofe de mobilă — Produs cosmetic.* 8) *Oraș din țara noastră cu o puternică industrie textilă.* 9) *Vale franceză renumită prin castelele celebre ce se înșiră de-a lungul riului — Posesiv — Oraș din țara noastră în care întreprinderile textile sînt în plină dezvoltare.* 10) *Liber cugetătoare — În temă... (pl.) — Produs textil... pentru prins păsări!* 11) *Uzină textilă din Sf. Gheorghe — Bumbac răsucit într-un singur fir și vopsit în diferite culori.*

Athena RĂDULESCU

Cuvinte mai rare: *TAEL — AMT — ALCA — AALI — AINO — XIR*

Din nou pe stadioane

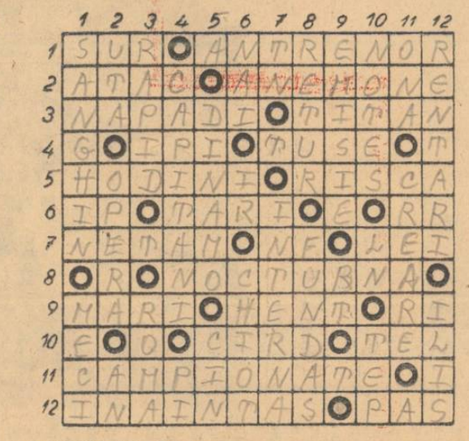

ORIZONTAL: 1. Cenușiu. — De „metodica" lui depinde comportamentul jucătorilor. 2. Compartiment decisiv pentru obținerea victoriei. — Floare numită popular și „dediței" (pl.) 3. A-și „copleși" adversarul (fig.) — Unul dintre cei mai mari jucători (fig.) 4. Abreviație latină. — Delimitează terenul de joc (pl.) 5. „A se reface" după efortul depus într-un meci (inv.) — Decide în ultimă instanță alegerea terenului de joc! 6. Comună în Transilvania. — Șuturi decisive... — Bir! 7. Frate bun cu... „nesam"! — Nicolaie Florea. — Metaforă de agresivitate dorită pentru atacanți, în timpul jocului... 8. Meci la... lumina becurilor. 9. Jucători la „seniori" (fig.) — Mînă pe minge... — Patria lui Mezeray. 10. Grup mare de animale sau de păsări. — Cucerirea campionatului pentru orice echipă... 11. Competiție fotbalistică (pl.) 12. Atacant la fotbal. — Element tehnic de legătură între jucători.

VERTICAL: 1. Temperamentul cam... „impulsiv" al unor jucători! — Dispută fotbalistică (de ex.) 2. Textiliștii din Arad... — A întreprinde o acțiune (în atac!) — Durata unui campionat. 3. Echipa din.. Giulești. — Capitală europeană, sediul unei Olimpiade. 4. Conducători pe teren. — Radicalul cercului! 5. Echipa de pe șoseaua Ștefan cel Mare. — Rang de odinioară. 6. Instrumentul lui Fănică Luca. — Pomadă. — Reacția „galeriei" la victoria echipei preferate (sing.) 7. Tăutu Niculaie. — Competiție sportivă în țară. 8. Repetiție... în materie de fotbal. — Post de bază într-o echipă. 9. Manifestare de radioteleviziune cu ocazia meciurilor. — Rădulescu Tudor. 10. Sine-qua-non-ul reporterului sportiv, care urmărește desfășurarea meciului. — Lene! — Ghimpe (pop.) 11. Riu în U.R.S.S. — Înființare. 12. Venituri. — Impozit asupra grîului (înv.).

Gh. POPA

Cuvinte mai rare: IPI — CIN — CNA — ILIS

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

POPULARĂ

ORIZONTAL: Bluză — Maramă — Latita — Țăran — Iz — Dimie — Ață — Dinicu — Numa — A — Ira — Cămăși — Roși — Do — E — En — Ci — Cufere — E — Popor — Ilicel — El — Laite — Om — Nula — Navă — AA — Ar — Nuc — Antic — Riveran — Iele.

NIMIC DESPRE MUNȚI

ORIZONTAL: Ic —Vc — Acerb — Mobile — Omri — Motoreta — C — Policlinici — Radio — Dalac — Ari — T — R — ML — Ja — ac — Lie — I — To — oc — Ot — Tea — Bă — ne — Uzina — Aide — R — Aist — Note — A tomobile.

PENTRU TOATĂ LUMEA

ORIZONTAL: Emerich — Cead — Ridicolă — Ire — Animal — MG — AP — Tufe — Isteață — Anilină — Arar — Ic — Adormi — T — C — Atta — Șapte — Of — Ra — P — Nar — Sure — Ees — Tio — MG — Public — SR — Oina — Revista — Stancu — Atlas.

Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial

ORWO FILM — Technoimport — Str Doamnei 5 — Bukarest

LA TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE TOAMNĂ DIN LEIPZIG, PRODUSELE ORWO SE EXPUN LA HANSAHAUS SONDERBAU 2

ORWO — VEB FILMFABRIK WOLFEN — DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK — ORIGINALWOLFEN

Concurs și expoziție de afișe C. E. C.

Casa de Economii și Consemnațiuni a R.P.R., în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici organizează un concurs și o expoziție de afișe cu următoarea temă:

„Rolul și avantajele economisirii la C. E. C."

Afișele pentru concurs și expoziție se vor prezenta pe formatul 70 × 100 cm, cașerate și vor fi astfel executate încît să permită tipărirea în maximum 6 culori.

Se poate prezenta un număr nelimitat de afișe.

Vor fi admise în concurs numai afișele care îndeplinesc condițiile menționate mai sus.

Pentru cele mai bune lucrări, Casa de Economii și Consemnațiuni acordă:

— UN PREMIU I în valoare de 6000 lei;
— UN PREMIU II în valoare de 4000 lei;
— UN PREMIU III în valoare de 2000 lei;
— PATRU MENȚIUNI a cîte 1000 lei fiecare.

Casa de Economii și Consemnațiuni își rezervă dreptul de a tipări un număr nelimitat de afișe dintre cele mai bune prezentate în cadrul concursului și expoziției, pentru care va plăti drepturile de reproducere, conform tarifelor legale în vigoare.

Afișele pentru concurs și expoziție se vor prezenta pînă la data de 15 octombrie a.c. inclusiv, la Casa de Economii și Consemnațiuni a R.P.R., Serviciul propagandă București — Calea Victoriei nr. 13.

Pe fiecare afiș se va scrie un motto și va fi însoțit de un plic închis, cuprinzînd numele, prenumele și adresa autorului. Motto-ul de pe afiș va fi trecut și pe plic.

Expoziția se va deschide la 24 noiembrie 1964 cu prilejul sărbătoririi CENTENARULUI Casei de Economii și Consemnațiuni.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

Laurii unui Concurs și ecoul unui Festival

Emoțiile au trecut. Un grup de tineri laureați, la cîteva minute după anunțarea verdictului juriilor (de la stînga la dreapta) : **EVELINA STOIȚEVA (R. P. Bulgaria), LUDOVIC SPIESS (R.P. Română), BEATRIZ PARRA DE GIL (Ecuador), BORISLAV ALEXANDROV (R.P. Bulgaria) și AGNES BALTZA (Grecia). 2. O fotografie de bun rămas : prof. NADIA BOULANGER (Franța) împreună cu compozitorul sovietic ARAM HACIATURIAN. 3. Și... ultimul nostru interlocutor la ultima conferință de presă a actualei ediții a Festivalului : celebrul pianist american ARTHUR RUBINSTEIN.**

Ultimele zile ale celui de al treilea Concurs și Festival Internațional „George Enescu" au fost, neîndoielnic și cele mai încărcate cu puternice emoții și înalte satisfacții artistice. Emoții — pentru concurenții intrați în etapa ultimă care așteptau, febril, rezultatele concursului. Satisfacții — pentru marele public al Festivalului care a avut privilegiul unor întîlniri de neuitat cu Rubinstein, Cluytens, Pritchard, André Navarra...

Și iată ziua palmaresului. Cei mai buni dintre cei buni — veniți la București din 25 de țări — au primit diplomele și medaliile care le deschid, în întreaga lume, drumul la public, și totodată, le dă imboldul de a urma gîndul marelui muzician : **Să tălmăcesc pînă în ultima clipă ceea ce freamătă în mine, să store pînă la ultima picătură sucul rodului sălbatec pe care anii l-au copt. Atîta vreme cît mai există vreau să cînt".**

Printre laureați — numeroși tineri artiști din patria lui Enescu. Ca și trecutele ediții ale Concursului, școala interpretativă românească și-a cules și de astădată roadele. **„Aveți tineri interpreți cu o tehnică foarte bună"** — îmi spunea compozitorul belgian JEAN ABSIL, membru în juriul secției de vioară. **„Cea ce m-a impresionat în mod deosebit este faptul că la dv., se face o educație sistematică în acest sens, în rîndurile tineretului. Faptul este vizibil nu numai pe podium ci chiar în sală unde am observat prezența multor tineri elevi și studenți care urmăreau concentrați ca și noi, cei din juriu, ore în șir, pe candidații — interpreți".**

Totodată, anunțarea premiilor a adus bucurie și unor tineri care au venit la concurs de la sute și mii de kilometri depărtare ca, de pildă, cîntăreața Beatriz Parra de Gil sosită din Ecuador, distinsă cu o mențiune de onoare. Am căutat-o, mai întîi, pe pianista sovietică Elisabeta Leonskaia, cîștigătoarea unei medalii de aur. Era plecată la poștă să trimită o telegramă, acasă, la Tbilisi. Violonista franceză Claire Bernard (cealaltă cîștigătoare a medaliei de aur) se afla în sala de repetiții : pregătea pentru concertul laureaților prima parte din concertul de Haciaturian, în onoarea compozitorului care este oaspete al Festivalului... L-am întîlnit în schimb pe tenorul englez William McAlpine, membru în juriul de canto, care ne-a vorbit despre **„o viitoare Callas"** descoperită la acest concurs. Deocamdată n-are decît... 19 ani ! Este AGNES BALTZA care, fericită de rezultatul dobîndit — premiul III — ne-a declarat : **„Sînt emoționată de reușita pe care am obținut-o la primul concurs din viața mea. Mulțumesc organizatorilor pentru condițiile excelente ce ne-au fost create aici, nouă, participanților".** Și a plecat grăbită să... probeze rochia pentru concertul laureaților.

La o cafea — între o repetiție și un concert — maeștrii povestesc amintiri despre cel al cărui nume îl omagiază Concursul și Festivalul. André Navarra își amintește cu o bucurie nedisimulată că era violoncelist în orchestra Operei din Paris cînd a avut loc premiera cu „Oedip", în 1936. Apoi, prin ce emoții a trecut cînd interpreta, în prezența lui Enescu, un concert în Anglia. În sfîrșit (apropo de concurs) ne împărtășește un dialog caracteristic pentru atitudinea marelui muzician față de cei tineri. Asaltat de numeroși pasionați ai muzicii, Enescu își găsea timp pentru fiecare să-l îndrume, să-i dea un sfat. Întrucît i s-a părut o risipă din timpul prețios al maestrului, interlocutorul nostru i-a spus, odată : **„De ce-i primiți pe toți ? Unii n-au ținut de puțin talent".** La care Enescu a răspuns : **„Le place muzica și atît e de-ajuns".** La rîndu-i, dirijorul Cluytens evocă concertul dirijat de Enescu la Aix les-Bains, o localitate de provincie din Savoia de sus unde au venit într-un număr atît de mare cei dornici să-l asculte, încît s-au ocupat toate hotelurile orașului și au intrat chiar și în cabinele sălii unde urma să aibe loc concertul... Adaogă că dorește să cumpere la București discuri cu lucrări de Enescu întrucît la Paris n-a reușit. Apoi oaspeții ne vorbesc despre programul și interpretările concertelor festivalului. Compozitorul italian Roman Vlad apreciază cu experiența sa de director al Festivalului de la Florența, varietatea și întinderea repertoriului **„de la Beethoven la Webern"**, muzicologul francez Marc Pincherle, compozitorul iugoslav Vlastimir Nikolovski și compozitorul elvețian André Marescotti sînt de acord în a elogia **„perfecțiunea"** — cum s-au exprimat dînșii — tinerei formații corale „Madrigal", dirijată de artistul emerit Marin Constantin.

Ultimul eveniment : RUBINSTEIN — din nou în mijlocul nostru. Sala mare a Palatului — neîncăpătoare. Maestrul — ne-a spus : **„ador publicul nu pot cînta fără el"** — darnic la bis-uri. După aceea, a împărtășit ziariștilor, cu o tinerețe care sfidează vîrsta, o bogăție fascinantă de amintiri, de impresii... Ne-a lăsat tuturor imaginea de a fi avut în fața ochilor noștri o pagină vie din istoria muzicii contemporane. Apoi, la pian : Chopin, Debussy, De Falla, Beethoven... Totul redat magistral și în același timp cu nobletea inimitabilă a simplității. Un auditor asemuia recitalul său cu transparența sublimă a cerului din acea zi de început de toamnă, iar o ascultătoare, la vîrsta timplelor albe, care-l auzise cîntînd cu decenii în urmă, ne-a spus : „Da, el a rămas tînăr..."

În hallul Ateneée Pallace-ului, oaspeții descind în haine de călătorie : fracurile, pentru concerte, se află din nou în valize. Oriunde își îndreptă privirile — străinii de mîini afectuoase, schimburi de adrese, îmbrățișări autografe, fotografii... Georges Auric, directorul operei pariziene și vechi oaspete al hotelului își reînnoiește aprecierile, adresîndu-se directorului Athenée Pallace, Constantin Pribol, cu cuvintele : **„Sînteți gazde excelente".** Obișnuitele scene ale despărțirii se multiplică la cifra impresionantă a oaspeților care au onorat cu prezența lor actuala ediție a Festivalului — dar aprecierile sînt identice. **„Trebuie să vă spun că nu am nimic de criticat. Dimpotrivă, sînt foarte încîntat"** — își ia la revedere, zîmbind, ROMAN VLAD.

...Și, astfel, unul cîte unul, oaspeți și participanți se reîntorc în țările lor, pe meridianele lumii, purtînd însă cu toții în adîncul sufletului, bucuria înălțătoare a muzicii și a întîlnirii de neuitat cu țara și poporul — care l-au dăruit oamenirii pe George Enescu — așa cum se înfățișează astăzi.

La revedere dragi oaspeți și tineri participanți, să ne revedem la al IV-lea Concurs și Festival, în 1967 !

Eugen ATANASIU
Fotografii : Ion POPOVICI

Ginci minute cu ARTISTUL POPORULUI SICĂ ALEXANDRESCU

Pe maestrul Sică Alexandrescu nu l-am mai văzut de la sfîrșitul stagiunii trecute, de la repetițiile generale cu „Eminescu". Era firesc dar, ca noua noastră întîlnire să consemneze o serie de surprize, de cele pe care fiecare om de teatru le are pentru fiecare stagiune. Prima din aceste surprize a fost o scrisoare în limba franceză aflată pe masa de lucru și care are, după cum se va vedea, urmările ei imediate.

— *Am fost invitat de „Vestzaktheater" din Amsterdam să pun în scenă „O noapte furtunoasă" și „Conu Leonida față cu reacțiunea", așa că mă pregătesc să plec în Olanda, unde voi sta probabil o lună de zile.*

— Ați mai pus în scenă la vreun teatru olandez ?

— *Nu. Dar acum cîțiva ani am pus „O scrisoare pierdută" la Anvers. Premiera s-a dat însă la Rotterdam, așa că probabil de aceea „Vestzaktheater", care este un teatru flamand ca și cel din Anvers, s-a oprit la Caragiale.*

— Așadar, „O noapte furtunoasă" și „Conu Leonida"...

— *Acestea sînt planurile teatrului. Eu însă voi propune trupei ca în locul „Nopții furtunoase" să pună în scenă cîteva schițe printre care „C.F.R.", „Doi amici" etc. Aceasta, pentru că nu sînt deloc sigur că olandezii ar gusta atmosfera de mahala românească de la sfîrșitul veacului trecut a „Nopții furtunoase"...*

— *Cunoașteți „Vestzaktheater" ?*

— *Deloc. De aceea nu-mi dau încă seama exact ce se poate face și cum se poate face. Sper însă să mă aclimatizez repede, fiindcă n-am prea mult timp. Mă așteaptă „Vlaicu Vodă".*

— Așadar, drama istorică a lui Davilla se întoarce pe scena Naționalului ?

— *Exact. De fapt, cu ea începe readucerea marilor piese clasice românești pe scena noastră. Cu alte cuvinte vrem să refacem în cîteva stagiuni repertoriul permanent clasic al Teatrului Național.*

— Ce ne puteți spune despre noua montare cu „Vlaicu Vodă" ?

— *Vreau să încerc să-l pun în scenă altfel decît s-a făcut aceasta pînă acum. Adică, mi se pare că acea curte pompoasă, puțin occidentalizată care a fost cadrul adecvat tradițional al lui „Vlaicu-Vodă", nu corespunde nici intențiilor autorului, nici realității istorice. Era o vreme cînd domnii noștri duceau o viață mai austeră, mai sobră, cînd principala lor preocupare era apărarea demnității și independenței naționale. Într-un fel motto-ul spectacolului pe care vreau să-l montez, ar putea fi versurile lui Eminescu din „Scrisoarea a III-a" : „Eu îmi apăr sărăcia și năcazul / Și-mi apăr libertatea și neamul"...*

— Ce ne puteți spune despre distribuție ?

— *În rolul lui Vlaicu va apare artistul poporului George Calboreanu. În Doamna Clara Irina Răchițeanu, în Banu Michet, Al. Giugaru, în Dragomir, Marcel Anghelescu, în Mircea Basarab, Emanoil Petruț, în Baronul Kaliany, C. Bărbulescu, în Anca, Simona Bondoc, în Pălia Italianul Gh. Cozorici.*

— O distribuție de zile mari.

— *Nici nu se putea altfel.*

— Iar în partea a doua a stagiunii ?

— *Stăm de vorbă atunci...*

Mariana PÎRVULESCU

Vă povestim filmul

„VESELIE LA ACAPULCO"

O PRODUCȚIE ÎN CULORI A STUDIOURILOR AMERICANE CU ELVIS PRESLEY

Cîntărețul american Mike Windgren (interpretat de Elvis Presley), sosește în stațiunea balneară mexicană Acapulco, în căutarea unui contract pentru a-și prezenta programul în fața turiștilor aflați aici.

Împrietenindu-se cu micul lustragiu Raul, acesta îl pune în legătură cu un director care-i procură angajamentul căutat. Mike începe, astfel, să cînte la localul de noapte „Perla" unde obține un mare succes, devenind favoritul publicului. Printre clienții localului se numără însă și două femei care se îndrăgostesc de Mike : Maggie, prietena campionului la săriturii de pe trambulină Moreno și Dolores, o matadoare, cunoștință recentă a lui Mike.

Împărțindu-și sentimentele lui Maggie, Mike îi povestește o întîmplare tragică din viața lui, în urma căreia își părăsise țara : într-un spectacol, fratele său căzuse de la trapez, suferind un accident mortal. Dar intrigile nu întîrzie să apară, pentru a-i despărți pe cei doi. Gelos, Moreno relatează întîmplarea lui Mike, la petrecerea oferită de Dolores cu prilejul ultimei sale lupte cu tauri, denaturînd-o în sensul că Mike își lăsase fratele să cadă de la trapez. În același timp, Raul aduce vestea că Maggie nu-l iubește pe Mike ci urmărește doar să se folosească de el pentru a putea pleca cu tatăl ei în Statele Unite.

Mike se hotărăște să se întoarcă în țara sa o dată cu începerea sezonului de circ, unde-l va lua și pe Raul. O dispută cu Moreno care se termină printr-o bătaie, îl rănește pe campionul la săriturii care execută pentru turiști un salt spectaculos în apa unui golf, mărginit de pereți abrupți de stînci. O cît de mică neatenție, i-ar fi pricinuit moartea. Totuși ea va trebui executată în cinstea unui cosmonaut, care vizita stațiunea. Mike se hotărăște să execute el riscanta săritură. Reușita deplină le ajută celor doi rivali să se împace, iar lui Maggie îi prilejuiește posibilitatea de a-și răsplăti iubitul cu... un sărut !

Acasă la... COANA CHIRIȚA

(Urmare din pag. 1)

— *În ce împrejurări v-ați făcut debutul în „Coana Chirița la Iași" ?*

— *Redescoperirea Chiriței este un merit care-i aparține tot lui Mihail Sadoveanu.*

Era prin 1929 cînd jucam la Iași o comedie, pe atunci de mare succes : „Mătușa lui Carol" de Albert Thomas. Maestrul Sadoveanu, văzîndu-mă în rolul lui Bobs din această piesă, a fost de părere că aș putea deveni un bun interpret al „Chiriței" propunînd introducerea acestei piese în repertoriul teatrului. Propunerea a fost susținută de comitetul de lectură, format pe atunci din reprezentanți de elită ai culturii ieșene, Ibrăileanu, Topîrceanu, Ralea, și alții. Și astfel, în acel an, în noiembrie, a avut loc premiera piesei, care a fost de la început primită cu multă căldură. Îmi amintesc că rochia Chiriței pe care o purtam în actul II, rochie pe care mi-o făcuse Teodor Kiriacoff, cîntărea vreo 30 de kilograme, iar peruca nu era nici ea prea ușoară.

De atunci, timp de 30 de ani, am fost Chirița în 1286 de rînduri. M-am apropiat mereu mai mult de acest rol și l-am îndrăgit.

Am avut marea bucurie să constat că abia în anii noștri, tezaurul dramaturgiei noastre clasice este cultivat la justa valoare, se bucură de aprecierea cuvenită. Ultimul spectacol cu „Coana Chirița", care a avut loc recent la Teatrul de vară din Iași, a avut nu mai puțin de 4 000 de spectatori.

Pentru a ilustra simbioza creată în decursul anilor între Miluță Gheorghiu și „Coana Chirița", amabila noastră gazdă ne-a istorisit două momente petrecute cu ani în urmă. În timpul unui turneu. Într-un orășel oarecare, „Coana Chirița" s-a trezit în cabină cu un admirator care și-a manifestat dorința stăruitoare de a face cunoștință mai apropiată, anunțînd chiar că o va aștepta la ieșire. După terminarea spectacolului, bineînțeles că a stat zadarnic în fața teatrului. S-a trezit însă în față cu un cetățean care semăna oarecum cu fața cu Coana Chirița și care i-a comunicat :

— Sora mea își cere scuze că nu poate veni la întîlnire. A trebuit să plece mai devreme.

Altă dată, la Timișoara fiind, actorul a primit de la niște localnici o invitație la o reuniune pe numele „Doamna Miluță Gheorghiu".

Discuția alunecă apoi spre alte roluri îndrăgite de actorul ieșean din cele peste 500 interpretate în decursul anilor.

— E mai puțin cunoscut faptul că unul din rolurile mult jucate de mine a fost și cel al lui Napoleon din „Madame sans Gêne" și alte 5 piese în care printre eroi apare Bonaparte. Adesea treceam, de la o seară la alta, din rolul Chiriței în cel al împăratului francez, ceea ce, bineînțeles, nu era deloc lesne.

Alte roluri îndrăgite ? Cele din „Mielul turbat" de Aurel Baranga și „Domnul Puntilla și sluga sa Matty" de Bertolt Brecht.

În încheiere artistul poporului ne-a vorbit despre preocupările sale pentru viitorul apropiat.

— În noiembrie se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui Matei Millo. Consider că e un excelent prilej pentru o pune în scenă și interpreta „Baba Hîrcă", una din marile creații ale întemeietorului teatrului românesc. De asemenea, mă pregătesc intens pentru viitoarea premieră ieșeană a „Cadavrului viu".

Paul MARIAN
M. BERAM

In premieră

Două operete originale

Săptămîna aceasta, pe scena Teatrului de Operetă bucureștean a răsunat gongul deschiderii noii stagiuni.

În prima parte a stagiunii, pe lîngă cele mai apreciate lucrări ale anului trecut, teatrul va prezenta două noi lucrări originale.

Reprezentată o singură dată cu prilejul „Săptămînii operetei românești", opereta „Tîrgul de fete" de Filaret Barbu, va avea premiera oficială astă-seară, cu Ion Dacian, artist al poporului și Lili Dușescu în primele roluri. Muzica are la bază motive folclorice, — fără ca prin aceasta să se diminueze accentul operetistic al părților — noua lucrare este montată de un colectiv regizoral format din Nicușor Constantinescu, Ion Dacian, Ion Mavrodin.

În acest timp au început repetițiile unei alte operete românești intitulată „Suflet de artist" al cărei subiect se petrece prin anii 1930-1940. Partitura operetei este formată din cele mai reprezentative melodii ale lui Ion Vasilescu, prelucrate în stil operetistic de compozitorul H. Mălineanu. Interpretarea este încredințată unui colectiv din care fac parte: Ion Dacian, Nicolae Tăranu, Sili Popescu, Cleopatra Melidoneanu, Maria Wauvrina, Virginica Romanovski, George Groner, Ștefan Gladariu, Nae Roman, Bimbo Mărculescu, Constanța Cîmpeanu, George Hazgan, Emil Popescu, Elisabeta Henția, Denise Vrancea etc.

Marian SANDU

Lili Dușescu și Toni Buiacici

HARAP ALB

Filme în pregătire

La capul podețului de lemn aruncat peste apa domoală, a gîrlei Colentina, reflectoarele studioului „București" deslușesc schimbările „retrograde" operate de cinematografie în peisajul cotidian. Pe o potecă prăfuită se arată coborînd, în tropotele cailor, o suită de curteni în veșminte de epocă, pe care îi recunoaștem abia la cîțiva pași a fi actorii Septimiu Sever, Constantin Codrescu, Nucu Păunescu și Nae Roman.

— Stop cadru ! Pregătiți scena următoare — se aude de lîngă camera de filmare glasul lui Gopo. Se pare că regizorul este satisfăcut de reușita secvenței trase, deoarece le zîmbește mulțumit actorilor și operatorului Grigore Ionescu, care-și scoate discret capul de sub pînza protectoare a aparatului...

— Harap Alb, iată un personaj pe care l-am îndrăgit din totdeauna, mărturisește FLORIN PIERSIC. Încă din copilărie el mi-a părut învestit cu atributele inchipuirii nelimitate. Mai tîrziu mi l-am imaginat la modul cinematografic concretizîndu-și calitățile în isprăvi minunate și închipuind eterna biruință a fiilor binelui asupra răului. Luptînd să-și cucerească dragostea și să și-o păstreze, eroul cunoscutului basm al lui Ion Creangă exprimă prin esența structurii sale sufletești caracterul omului simplu, integru și loial, umanitarismul generos, trăgîndu-și seva din filonul bogat al eposului popular. Noul meu rol, plasat în contextul transpunerii originale a basmului în viziunea artistică a cineastului Ion Popescu-Gopo, are însă o factură dramaturgică modernă.

Și fiindcă Harap Alb este în esență sa un personaj în mișcare, combativ, temerar și energic el va evolua în film într-o succesiune de probe fizice, pe care intenționez să le realizez „pe viu". Drept care, pînă în prezent, a trebuit să mă bat mai deunăzi în săbii cu colegul meu Cristea Avram — în film un „Spin" reprezentat la o manieră regizorală cu totul originală și de evidentă surpriză. Să mă lupt apoi „voinicește" cu un urs „de-adevăratelea" sau să execut o spectaculoasă cădere, cinematografică și foarte reală, de pe un pod cu calul în apa rîului.

— Mă bucur de colaboratori foarte bine calificați, artiști și tehnicieni care pot realiza cele mai dificile probleme cinematografice din domeniul imaginii — Gore Ionescu; sunetului — Dan Ionescu; scenografiei — Ion Oroveanu ; trucajelor — Al. Popescu; muzicii — D. Capoianu, ne spune GOPO. Secvențele cele mai grele sînt, bineînțeles, acelea cu cele cinci personaje, fantastice, respectiv cei „cinci magnifici", pe numele lor din film: Geriilă, — Puiu Călinescu; Setilă — Florin Vasiliu; Flămînzilă — M. Bogdan; Ochilă — Liliana Tomescu; Păsărilă — N. Radomir. Ei reprezintă de fapt forțe teribile ale naturii în stăpînirea unor copii capricioși pe care întîlnirea cu Harap Alb îi cucerește și-i transformă în prieteni devotați și de nădejde.

Ion MIHU

„Dragă mincinosule" la Studioul Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra"

Mîine, 27 septembrie, Sala Studio a Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" își deschide stagiunea cu o nouă premieră. Este vorba de piesa „Dragă mincinosule" a lui Jerome Kilty, care are la bază corespondența dintre marele dramaturg G. Bernard Shaw și actrița Stella Campbell. Avînd în rolurile principale, respectiv în acela al Stellei Campbell și a lui G. B. Shaw pe artiștii emeriți Beate Fredanov și Fory Eterle, spectacolul de la Studioul Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra" este pus în scenă, în scenografia lui I. Oroveanu, de maestrul emerit al artei, Many Ghelerter.

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII – Nr. 365

APARE ÎN FIECARE SÎMBĂTĂ

3 OCT. – 1964

8 PAGINI – 1,50 LEI

Tezaur de artă

Interviu cu acad. prof. George Oprescu

Voind să prezentăm cititorilor cîteva aspecte din valoroasa colecție de artă donată de acad. prof. George Oprescu, Academiei R. P. Romîne, i-am solicitat un scurt interviu. Amabil, d-sa ne-a invitat acasă, unde am avut și prilejul să vedem o mare parte din prețioasele exponate.

Muzeul din cartierul Cotroceni

Pe strada Dr. Clunet, la nr. 16, se află o casă cu un singur etaj, ale cărei ziduri sînt îmbrăcate aproape în întregime cu iederă. Aici, o mică firmă pe care scrie „Academia R.P.R., Muzeul de artă", ne-a indicat locul unde se află vestita colecție.

De la intrare sîntem întîmpinați de multitudinea de lucrări de artă expuse în toate încăperile muzeului. Mobile vechi de cîteva secole și de diferite tipuri pe care se află numeroase sculpturi și vase de porțelan minunat împodobite și colorate se văd în toate colțurile, precum și un număr mare de covoare și picturi.

Acad. prof. George Oprescu ne-a întîmpinat binevoitor, invitîndu-ne să luăm loc, după care a intrat imediat în subiect.

— Despre ce v-ar interesa să vă vorbesc în primul rînd ?

— Vă rugăm să ne faceți o scurtă prezentare a bogatei dv. colecții.

— Donația mea cuprinde aproximativ 10 000 de picturi, gravuri, desene și sculpturi. Cîteva din aceste lucrări au fost văzute de public cu prilejul unor expoziții recente (Ciucurencu, Tonitza etc.). De altfel, de cîte ori se deschide o expoziție retrospectivă sînt solicitat să colaborez cu opere din colecție.

Lucrările care se află aici ilustrează toate școlile și epocile importante din istoria gravurii, nelipsind nici un nume de mare artist de la Marcantonio-Raimondi și Lucas Pan Leyden, trecînd prin Dürer, Van Dyck și Rembrandt, Piranesi, Goya, Delacroix și Daumier, pînă în zilele noastre. Un grup important din muzeu îl constituie gravura franceză și desenul francez din secolele XVII-XIX, gravura italiană și desenul italian, care este lotul cel mai însemnat din colecție, cuprinzînd opere ale marilor maeștri din secolele XV-XIX, un ansamblu de desene și acuarele englezești din veacurile XVIII și XIX, precum și un grup de desene — mai puține la număr — din Țările de Jos, datînd din secolul XVII. Țin să adaug la acestea și gravura colorată în lemn, japoneză, din care am donat aproximativ 1 000 de opere.

O parte importantă din colecție o constituie opera lui Honoré Daumier (1808—1879), în exemplare selecționate, care și ea cuprinde cam 1000, din cele 4500 de litografii ale acestui mare artist, iar de Toulouse Lautrec am 35 de litografii.

— Din operele artiștilor romîni, ce lucrări conține muzeul ?

— Tocmai voiam să accentuez că desenul și acuarela românească sînt și ele bine reprezentate prin numeroase opere de Pallady, Steriadi, Ciucurencu etc. Iar în pictură, partea cea mai importantă a colecției o constituie lucrările românești de la Grigorescu și Aman, pînă în zilele noastre.

În ceea ce privește pictura universală, trebuie să spun că am cîteva opere pe care le consider de mare valoare. Astfel, în colecție se află cîteva picturi italiene de la începutul secolului XVI, olandeze din secolul XVII, Courbet, un Degas, un Renoir, un Monticelli, un Picasso din prima lui manieră, executat probabil în 1900 etc.

Simion SĂVEANU
Fotografii : Mihai POPESCU

(Continuare în pag. a 8-a)

Una din ultimele lucrări achiziționate: PORTRETUL SURORII LUI PICASSO. Operă de primă tinerețe a lui Picasso, executată probabil în 1900

Din sumar

CAZUL MATA HARI
DIN NOU ÎN DISCUȚIE
(Pagina a 3-a)

La TOKIO
în zilele premergătoare Jocurilor Olimpice
CORESPONDENTE SPECIALE PENTRU „MAGAZIN"
(Pagina a 5-a)

MODA pentru toamna 1964
(Pagina a 6-a)

„Domnișoara Nastasia"
PE SCENA „NAȚIONALULUI"
și cîteva amintiri despre
G. M. ZAMFIRESCU
(Pagina a 8-a)

PROIECT PENTRU O CĂLĂTORIE

Din Loamneș se urcaseră și cîțiva dintre constructorii de pe șantierul școlii celei noi. Printre ei recunoscui pe Boc — muncitorul acela înalt, ciolănos și blond, cu ochii albaștri și puri ca de copil, pe bătrînul Mihai Schnell, maistrul constructor și șeful lucrărilor șantierului. Pe amîndoi îi cunoscusem de dimineață, pe șantier. Cu bătrînul Mihai vorbisem despre mai multe. Era un interlocutor interesant, un constructor pătruns de poezia și pasiunea meseriei sale pînă la ultima fibră. Are un palmares bogat — ca toți constructorii de altfel. A colindat în toată țara cu oamenii lui, întorcîndu-se acasă la Sibiu în răstimpuri rare (acum s-a stabilit mai pe aproape). Șantiere erau destule, nu se plîngea că n-are ce face dar peregrinările lui prin țară au altă explicație. Maistrul nu căuta să definească mobilul lor, nu se complica în „disecții" și simplifica totul, spunînd glumeț că așa era obiceiul la constructori, că acesta era unul din atributele meseriei, că un constructor care nu umblă e ca un marinar pe uscat. Acum, dacă s-a apropiat de casă o face pentru că mai are puțin pînă să iasă la pensie. Se pregătește să intre în „atmosferă", să se obișnuiască cu prezența zilnică pe lîngă... fustele nevestei. Perspectivele nu-i prea surîd dar știe el că n-are să stea toată ziua la... gura sobei. Serios vorbind, așteaptă momentul acesta. Și nu pentru că nu s-ar mai simți în putere. La anii săi, bătrînul Mihai se ține drept, mîinile-i mari i-au rămas puternice, mobile, nervoase. Urcă sprinten scările, umblă toată ziua pe șantier, totdeauna gata să zică o glumă, să trimită o înțepătură, mai abitir ca un tînăr. Numai părul sur ca o perie rară și ridurile adînc săpate în jurul ochilor dau ceva semne asupra numărului anilor străbătuți. Și desigur și ochii. În obrazul său bronzat sclipesc prin niște deschizături ciudate, aproape triunghiulare, două luminițe mici, albastre. Cînd rîde, cînd vorbește, cînd se bucură, una dintre laturile triunghiului se face mică, mică, pînă ce pleoapele devin aproape paralele. Atunci chipul lui capătă o expresie greu de descifrat : șiretenie, ironie, înțelepciune, toate la un loc.

L-am întrebat — văzîndu-l în putere și foarte preocupat, pasionat de meserie — pentru ce spunea că așteaptă răgazul ce i-l va oferi pensi-

Elisabeta PETREANU
Desen de Beca RIND

(Continuare în pag. a 2-a)

Biblioteca noului

• O instituție unică în țară • 2 milioane de descrieri de invenții • Documente privind activitatea lui Edeleanu, Gogu Constantinescu și Vuia • Invenții valoroase românești înregistrate în ultimele două decenii • Copii de pe descrieri de invenții cerute în străinătate

Cînd Robert Stephenson, cunoscutul inventator al locomotivei cu aburi, a recunoscut că **„invenția nu e a unui singur om, ci a unei întregi pleiade de ingineri mecanici"**, el s-a gîndit la faptul că a folosit o seamă de rezultate obținute pînă atunci în acest domeniu.

Th. MARCAROV

(Continuare în pag. a 2-a)

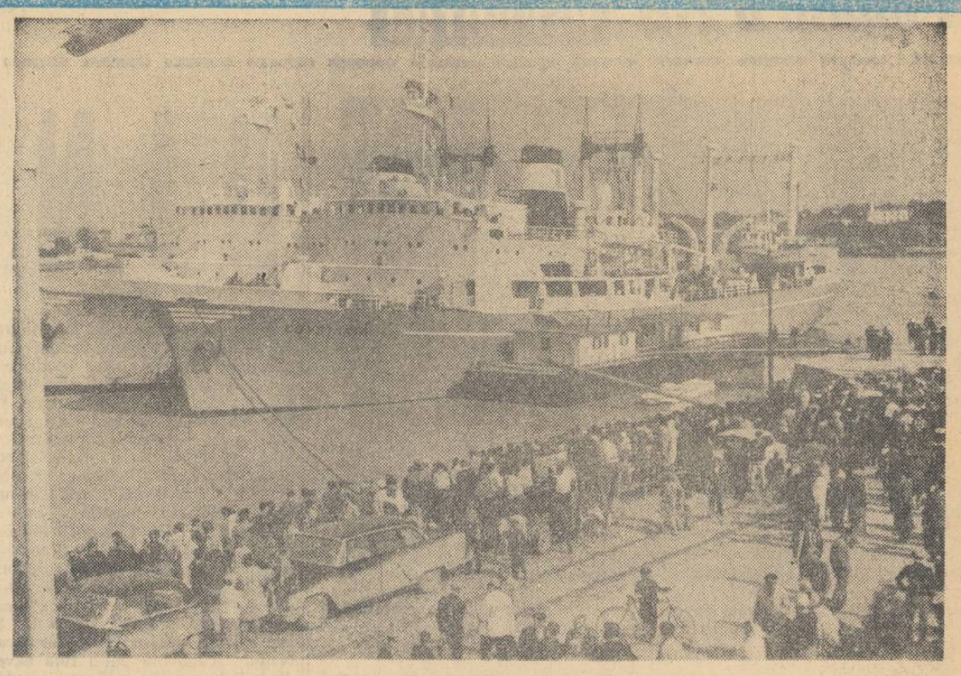

Mii de tulceni, soții, rude și prieteni au ținut să întîmpine cele două echipaje la sosirea în portul de bază.

Din Pacific la gurile Dunării

LA BORDUL VASELOR ROMÎNEȘTI DE PESCUIT OCEANIC, PE DRUMUL DE ÎNTOARCERE DIN PRIMA LOR CURSĂ

Pescadorul „Pălămida" era ancorat încă de dimineață în portul Mangalia. Cu toții eram nerăbdători să urcăm la bord pentru a pleca în întîmpinarea celor două nave românești de pescuit oceanic care se întorceau în țară din prima lor cursă. Orele treceau cu încetineală, dar marea era încă montată și nu permitea ieșirea în larg. Abia către seară, cînd starea timpului s-a mai îmbunătățit, putem părăsi Mangalia.

Este o noapte senină și luna ne luminează parcă calea pe care o urmăm. În curînd, luminile orașului rămîn mult în urmă. În rest numai apă și întunericul care ne înconjoară din toate direcțiile. Doar din cînd în cînd, apar la orizont luminile de semnalizare ale unor vase care trec la mare depărtare de noi. Hula se face încă simțită, legănînd puternic pescadorul.

Între timp, cabina radiotelegrafistului a devenit punctul de atracție al celor sosiți la bord. Aparatele aduc din eter radiogramele de pe navele în întîmpinarea cărora ne îndreptăm cu toată viteza. De pe „Constanța" și „Galați", abia ieșite din Bosfor, se transmit la țărmul românesc nenumărate vești adresate celor dragi care le așteaptă. În sfîrșit, după multe ore de încercări, putem intra și noi în legătură cu vasele oceanice. „Pălămida" ! „Pălămida" ! Sînt „Constanța". „Intru pe recepție". Și dialogul continuă pînă cînd se stabilesc precis coordonatele întîlnirii din largul mării. Deocamdată, echipajul de pe pescador este primul care urează bun sosit din lunga lor cursă, celor două vase oceanice.

Zorile ce ne găsesc în plină mare, vestesc nu numai o nouă zi, ci și apropiata oră a revederii. Cineaștii aflați la bord, chiar și cei cărora hula din timpul nopții nu prea le-a priit, își pregătesc de zor aparatele de filmat. Deocamdată trebuie însă să ne mulțumim, să privim cele două puncte negre ce au apărut la prova pescadorului. Desigur că sînt navele căutate. Abia cu ajutorul binoclului căpătăm însă certitudinea.

Cînd ne-am apropiat suficient, echipajul de pe „Pălămida" salută prin sirenă sosirea navelor în apele teritoriale românești. „Constanța" și „Galați" răspund imediat. De la bordul lor, membrii echipajelor ieșiți pe punte ne fac cu mîna, fluturînd batiste. Încă puțin și pescadorul nostru, cît o coajă de nucă pe lîngă navele de pescuit oceanic, acostează lîngă vasul „Constanța". Singura posibilitate de acces este scara de frînghie ce ni se aruncă. Puțin curaj și totul s-a rezolvat.

Sîntem acum la bordul navei „Constanța". Comandantul de cursă lungă Nicolae Milu și întregul echipaj ne primește cu căldură. Sîntem primii soli ai țării ieșiți în întîmpinarea lor. Strîngeri de mînă, îmbrățișări, emoții puternice. Întrebările curg cu nemiluita și dintr-o parte și dintr-alta. Ce mai e nou în țară ? Cum a fost călătoria ? În cele din urmă sîntem conduși de primitoarele noastre gazde în cabina de comandă de unde mai avem timp să zărim cum se îndepărtează de navă pescadorul care ne-a adus în larg.

Marșul navelor continuă cu toată viteza spre primul port românesc : Sulina. Profităm de acest răgaz pentru a sta de vorbă cu comandantul Nicolae Milu, care ne primește amabil în elegantul său birou. Cu multe luni în urmă, la 10 februarie 1964, în portul Osaka din Japonia, la orele 12 ora locală, cînd în țara noastră ceasornicele indicau 5 dimineața, în sunetele imnului japonez a fost coborît pavilionul Japoniei, pentru ca la bastionul din pupa al navei „Constanța", prima navă de pescuit oceanic construită pentru țara noastră, să fie ridicat pavilionul Republicii Populare Romîne. La acea oră, în apele Japoniei, odată cu acordul imnului național romîn, a apărut o parte din teritoriul patriei noastre, nava „Constanța", al cărei echipaj a început imediat pregătirile de plecare în prima sa cursă pe Oceanul Pacific de Sud. „Încă de la plecarea din șantier — ne spune comandantul N. Milu — întregul echipaj și personalul tehnic a început să-și dea examenele de conducere și manevrare a aparatelor cu care este dotată nava. Primii au fost mecanicii. Din prima parte a călătoriei s-a văzut că ei și-au însușit repede toate cunoștințele și le-au pus în aplicare în așa fel încît din inițiul marș pe marea Japoniei ei au reușit, în ciuda condițiilor atmosferice grele, să conducă toate aparatele fără nici o avarie. După plecarea în largul Oceanului Pacific, a trebuit ca și alt sector al navei să-și dea examenul său. Era rîndul personalului din sectorul frigotehnic. Faptul că mergem repede spre Ecuator, ne-a creat de altfel condiții propice de verificare a instalațiilor. În paralel își desăvîrșea cunoștințele personalul din sectoarele navigație și al mașinilor. A intrat apoi în tensiune sectorul de pescuit și prelucrare. Învățînd și executînd practic, alături de specialiștii japonezi ce-i aveam la bord, ei au demonstrat că vechea zicală românească — elevul își depășește repede profesorul — este valabilă. În general, perioada de deplasare din Japonia și pînă în Noua Zeelandă a fost pentru noi un prilej de aprofundare și perfecționare a cunoștințelor. Toate sectoarele de activitate ale navei au depus eforturi pentru ca să fim pe deplin pregătiți la sosirea în zona de pescuit. Personalul navigant la rîndul său a asigurat o navigație perfectă printre insulele din largul oceanului, printre mulțimea de masive de corali, străbătînd drumul pe timp de zi sau noapte, ceață sau furtună, cu multă precizie și ajungînd cu bine la locurile fixate anterior. Pînă în zona de pescuit s-a realizat o sudură perfectă între toate compartimentele de pe navă, lucru care s-a văzut o dată cu începerea pescuitului, cînd a început să funcționeze întregul ansamblu al vasului nostru.

Tudor GHEORGHIU
Fotografii : Nicu VASILE

(Continuare în pag. a 2-a)

Un oaspete neașteptat la bordul navei „Galați" : o focă din Marea Bering.

Foto : Dr. L. MUNTEANU

Victor Orban, comandantul navei „Galați"

Nicolae Milu, comandantul navei „Constanța"

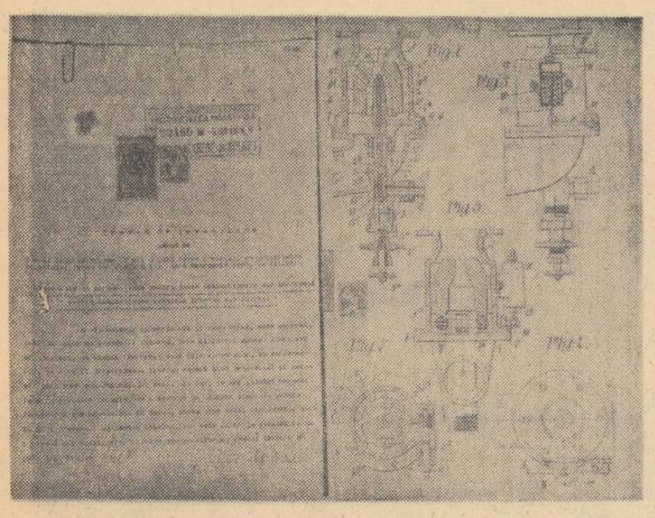

O reproducere după cererea de brevetare a dispozitivului de carburație, opera lui Traian Vuia

BIBLIOTECA NOULUI

(Urmare din pag. 1)

De aceea, nu-i de mirare că în unele orașe ale lumii s-au înființat biblioteci de un fel deosebit. Ele păstrează în dosare descrieri ale diferitelor invenții, realizate în țară și peste hotare. O asemenea bibliotecă — unică în țară — se află la București, funcționînd în cadrul Oficiului de stat pentru invenții.

În prezent, această bibliotecă dispune de circa 2 milioane de descrieri de invenții din care o bună parte provin din U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Elveția, R.F.G., Franța, Suedia și din alte țări. Cîteva documente vorbesc despre bogata tradiție a invențiilor și descoperirilor românești. Este cunoscută contribuția dr. Lazăr Edeleanu la progresul științific și tehnic al industriei și chimiei petrolului. El a obținut 40 de brevete de invenții în țară și 17 în străinătate. Într-un dosar se află un memoriu descriptiv depus în 1908, cu prilejul cererii unui brevet de invenție care l-a făcut cunoscut în lumea întreagă. Este vorba de metoda de rafinare selectivă a țițeiului cu bioxid de sulf lichid, care — așa cum scrie doctorul Edeleanu — „**se poate aplica la toate felurile de petrol brut, distilate și derivatele lor. Se aplică în mod special la petrolurile din Rominia, Galiția, Texas, California și altele similare**".

Inginerul George (Gogu) Constantinescu, părintele sonicității, are 120 de brevete înregistrate în toată lumea. Unul din ele, depus la 22 aprilie 1906 — existent în bibliotecă — se referă la folosirea unor rezervoare de beton armat perfect etanșe pentru păstrarea țițeiului și a derivatelor sale. „**Principiul acestei invenții** — scria ing. George Constantinescu, care din cauza greutăților și a dezinteresului oficialităților a fost nevoit în 1910 să plece în străinătate — **este realizarea impermeabilității pereților de beton armat, prin interpunerea între fluidul de păstrat și perete a unui strat de apă, astfel ca să se formeze închiderea hidraulică**". La 17 octombrie 1932 se înregistrează invenția „generatorul de aburi", iar la 19 decembrie 1934 o cerere de brevet de perfecționare a brevetului principal. Petiționarul: Traian Vuia. Dar această invenție, ca de altfel multe altele, a putut fi aplicată abia în anii puterii populare.

Ca urmare a avîntului pe care l-a luat în anii care au trecut de la eliberarea țării mișcarea de invenții și inovații, fondul bibliotecii a crescut considerabil. Dacă în trecut se înregistrau invenții care nu... descopereau nimic important, în prezent se eliberează „certificat de autor" numai în cazul unor invenții care aduc într-adevăr ceva nou în progresul științei și tehnicii. Dosarele existente conțin numeroase invenții realizate în ultimele două decenii. Să ne oprim asupra cîtorva. Colectivul condus de prof. dr. ing. C. Nenițescu a propus un procedeu de fabricare a acidului tereftalic din toluen, ing. N. Petcu a adus prin invenția brevetată o contribuție deosebită la valorificarea superioară a gazelor de sondă, colectivele conduse de ing. S. Anastasiu au găsit soluții pentru fabricarea unor detergenți cu mare putere de spălare. Inginerii Ion Dimitriu, Marin Popescu, T. Dumitrescu, I. Șoșdeanu au obținut certificate de autor pentru cîteva mașini agricole care își găsesc aplicare largă în agricultură. În spitale se folosesc în prezent aparatele „Electrodermatom" și aparatul pentru tratamentul toxicozelor la copii, realizate, primul de dr. Ștefan Dorobanțu și al doilea de dr. Andrei Avachian.

Numeroase invenții românești au fost apreciate în străinătate, obținîndu-se peste 300 de brevete. Pe adresa bibliotecii Oficiului sosesc scrisori din numeroase țări de pe toate continentele, în care semnatarii lor se interesează de invențiile realizate. „**Am fi încîntați să primim copii de pe descrierile de invenții publicate în Rominia**", scrie P.W. O'Brien, asistent comisioner de la Oficiul de brevete și drepturi de autor din Camberra — Australia. „**Dorim să facem schimb de descrieri de invenții**" — comunică A. A. Zaky, controlor la serviciul de brevete de invenții dintr-un minister din R.A.U. La rîndul său, prin grija Direcției generale de metrologie, standarde și invenții fondul bibliotecii crește continuu prin schimburi cu alte țări și prin achiziționări.

Zilnic, biblioteca oficiului este vizitată de specialiști din diferite întreprinderi și institute, de studenți, care cercetează materialul existent aici. Adesea trec pragul acestui așezămînt delegații din întreprinderi din Petroșeni, Mediaș, Hunedoara, Onești și din alte orașe ale țării, sosiți special să consulte unele descrieri de invenții. Și nu este exagerată afirmația că parcurgerea — în încăperile special amenajate ale bibliotecii — a rezultatelor obținute pe plan mondial într-un domeniu sau altul, deschide noi orizonturi de cercetare, călăuzește pașii viitorilor inventatori.

Th. MARCAROV

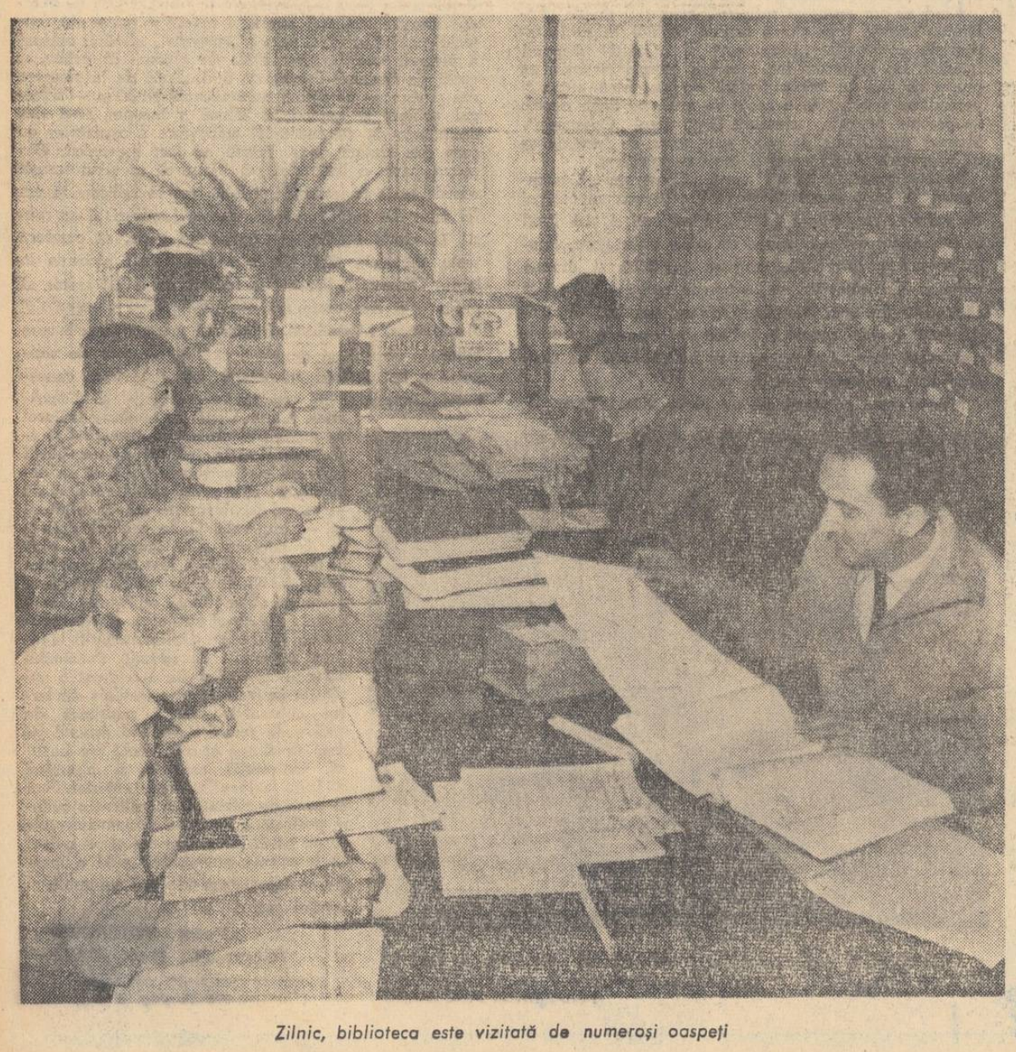

Zilnic, biblioteca este vizitată de numeroși oaspeți

DIN PACIFIC

(Urmare din pag. 1)

Perioada de pescuit s-a desfășurat între 24 martie și 6 iunie, în apele internaționale, în apropierea insulelor din Noua Zeelandă. S-au efectuat în total 232 traulări, pescuindu-se peste 1 000 tone de pește. În drumul de întoarcere spre patrie, pe oceanele Pacific și Indian, pe Marea Roșie, Marea Mediterană, Marea de Marmara și Marea Neagră, am avut de înfruntat nu puține intemperii. La un moment dat, în Oceanul Indian ne găseam în mijlocul a două taifunuri. Am izbutit în cele din urmă să scăpăm din această zonă, navigînd printre ele, dar am nimerit în partea de est a unui al treilea taifun, care venea spre noi. S-au luat măsurile cerute de o asemenea situație, schimbînd puțin ruta navei și deplasîndu-ne spre sud-est, pentru a ieși din zona centrală a acestei depresiuni tropicale. De altfel, echipajul nostru primise botezul încă din apele Noii Zeelande, unde trecusem chiar prin mijlocul unui ciclon".

La puțin timp după ce-a ieșit din cart, l-am întîlnit la bord și pe Petre Mureșeanu, ofițer II de navigație. „În întregul nostru drum de-a lungul a aproape opt luni de zile — ne-a relatat P. Mureșeanu — prezența țării noastre a fost în permanență manifestată prin diverse forme. Au existat în primul rînd legăturile zilnice cu țara prin stația de radio. Ceea ce ne-a emoționat mai mult a fost prima întîlnire cu o altă parte a teritoriului nostru, nava petrolieră „Ploiești" ce traversa Marea Roșie, în drum spre India. În rîndul echipajului acestui vas cu care am făcut schimb de vizite, am întîlnit o veche cunoștință cu care am lucrat mulți ani pe Marea Neagră".

Întîlnire în largul mării cu prima dintre cele două nave oceanice

Despre prezența țării noastre în această emisferă a globului, ne vorbește și faptul că nava „Constanța" a fost prima navă românească care a ancorat într-un port neo-zeelandez: Wellington. Iată și cîteva titluri din ziarele care apar în acest oraș, referitor la prezența navei românești: „În Rominia de-a lungul coastei neo-zeelandeze", „Lecții de la vasul romîn de pescuit". Despre același interes pentru nava românească vorbesc vizitele făcute pe vas în timpul staționării în port de către profesori ai universității din Palmerston și Wellington, precum și de studenții facultății de biologie și pescuit. În același timp un grup de cercetători neo-zeelandezi a participat la o parte a expediției de pescuit întreprinsă de nava noastră, executînd o serie de studii pentru țara lor.

O imagine din timpul campaniei de pescuit: vinciul electric a adus la bord traulul plin cu pește.

Puțin după orele 11, trecem la mai bine de 20 de mile marine est de Constanța. Începem să ne deprindem cu regulile de la bord, să-i cunoaștem și pe alți membri ai echipajului. Unul dintre cei mai tineri este pescarul Gheorghe Nichita. Din tată în fiu, întreaga lui familie s-a ocupat cu pescuitul la malul și în largul Mării Negre. El este însă primul care a urcat pe o asemenea navă mare pentru a pescui cu mijloace moderne, în oceane.

Sîntem anunțați prin radio că a sosit ora mesei, drept pentru care urmăm plăcuta invitație și intrăm în careul ofițerilor. Pe masă ne așteaptă aburind un borș de pește. Sîntem primii care gustăm din roadele pescuitului întreprins de navă. Și într-adevăr, carnea peștelui Thay, din care este preparat borșul, este deosebit de gustoasă. Cu nimic mai prejos sînt atît chifteluțele din carne aprovizionată în Japonia, cît și berea de aceiași proveniență la care nu putem să nu remarcăm temperatura foarte scăzută. Este deci cazul să dăm cuvîntul ing. frigotehnist Marian Murariu, responsabilul cu frigul pe vas. „Cu cîteva luni în urmă, am început în meseria mea pe nava „Constanța" un capitol destul de aparte. Vasul este dotat cu un complex de instalații frigotehnice ce cuprind 5 compartimente cu destinații bine distincte. Principala instalație de frig este cea destinată congelării în dulapuri refrigerente cu plăci și tunele cu aer. Vasul nostru a trecut de patru ori Ecuatorul și examenele date cu aceste ocazii de instalațiile noastre de frig au fost foarte severe. Pot să adaug, ca fapt divers, că la Ecuator în timp ce temperatura era de plus 38 de grade la umbră și barometrul înregistra o umiditate de 80—85 la sută, și nimeni dintre noi nu îndrăznea să scoată măcar vîrful unui deget pe punte, au fost numeroși colegi de pe vas care s-au plîns de guturai".

La prova începe să se vadă pămîntul patriei. Sulina este aproape. Un mic remorcher — pilotina — aduce la bord piloții care vor conduce vasele pe canal pînă în port. La orele 18,30, amîndouă vasele aruncă ancora. Este momentul să debarcăm și noi pentru a trece la bordul navei „Galați", pentru a cunoaște și celălalt echipaj care a înfruntat furtunile Mării Bering. Pe scara din babord, urcăm pe puntea superioară. Ne întîmpină comandantul de cursă lungă Victor Orban. La 34 de ani el a condus cu pricepere și cu energie moderna navă în prima sa cursă experimentală. „Nava noastră a pescuit în zona Mării Bering, în apele înghețate de la Polul Nord. Condițiile grele de navigație, furtunile de gradul 7 și 8, au constituit un examen greu pentru echipaj și în același timp, un bun prilej de a verifica comportarea în ansamblu a navei. Vasul nostru ca și „Constanța", pot într-adevăr rivaliza cu nave similare, întrunind calități tehnice la nivel mondial. Dotate cu un utilaj modern, atît pentru navigație cît și pentru pescuit, ele au posibilitatea de a acționa în condiții optime atît în mările reci ale nordului, cît și în cele din zona tropicală. Din prima cursă de pescuit, ne întoarcem cu 750 tone de pește congelat și 178 tone făină de pește, ceea ce echivalează cu 1 750 tone pește pescuit".

La bordul „Galațiului" îl recunoaștem și pe ing. Ștefan Mazăre, șeful serviciului de pescuit oceanic din cadrul Ministerului Industriei Alimentare, care a participat la prima cursă a navei. După ce ne istorisește întîmplări — nemaiauzite pentru noi — despre focile care urmau vasul urlînd ca lupii sau veneau pe bord odată cu traulul plin cu pește, inginerul Mazăre ține să sublinieze cîteva caracteristici mai importante ale vasului. „Nava poate pescui cu trei sisteme speciale în apele nordice: traul de fund, traul pelagic și drifter. La tropice se folosesc patru sisteme specifice acestor zone: plasă pungă, paragate de ton, undițe în viteză și pompă de pește cu lumină electrică. Vasul mai este dotat cu patru instalații care prelucrează peștele în fileuri, iar deșeurile rezultate sînt transformate în făină de pește. La bord funcționează aparatură de detectare a bancurilor de pește, iar pentru a stabili orizontul la care lucrează traulul, acesta este prevăzut cu un emițător de ultrascurte care arată adîncimea la care lucrează".

Orice încercare de a mai lua alte interviuri devine inutilă. Începe să se vadă Tulcea, portul de bază al navelor. Oamenii sînt vădit emoționați de apropiata întîlnire cu cei dragi. Ora revederii a sosit. Pionierii flotei noastre de pescuit oceanic se întorc victorioși pe pămîntul patriei.

Tudor GHEORGHIU

LA GURILE DUNĂRII

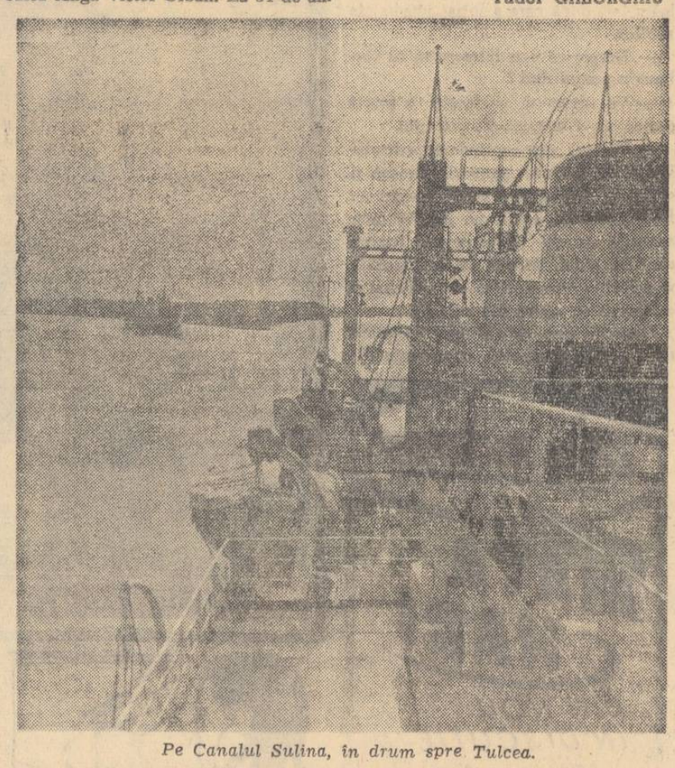

Pe Canalul Sulina, în drum spre Tulcea.

PROIECT PENTRU O CĂLĂTORIE

(Urmare din pag. 1)

onarea? Ce are de gînd să facă, mai precis cum se vede în ipostaza de... pensionar.

— Nu atît pentru ca să mă odihnesc. Am un gînd mai vechi. Vreau să fac o călătorie în țară. Așa am hotărît. Cum ies la pensie îmi iau nevasta — neapărat și ea — și la drum.

— Bine dar așa ceva e posibil și acum, oricînd. Concediile de odihnă și pentru asta sînt!

— Un concediu e prea puțin. Nu mi-ajunge, mi-ar trebui cîteva ca să ajung să colind pe unde am de gînd, pe unde am umblat, pe unde trebuie.

— De ce „trebuie"?

— Așa. Vreau să mă duc peste tot pe unde am lucrat. Vreau să-mi văd toate construcțiile. De la cele dintîi pînă la ultimele. E, la mijloc o viață de om, o viață de constructor! Știți, cînd mă gîndesc la drumul ăsta, la construcțiile pe care le-am ridicat, de unde am pornit, mi se pare că am să urc așa ca pe niște trepte.

Și însuflețit poate de frumusețea acestor imagini plastice, poate de parfumul amintirilor sau poate de fiorul bucuriilor unei vieți neirosite, bătrînul Mihai alerga cu gîndul prin locurile pe unde trecuse și lăsase în urmă ceva. La Galați, la Brăila, la Cluj, la Sibiu, la Calafat și în multe alte locuri. Cu cît se apropia mai mult de prezent, cu atît locurile unde trebuia să-și oprească gîndul erau mai numeroase.

Îl ascultam cum povestea mîndru, mulțumit de perspectiva bilanțului ce și-l propunea, bucuros că „nu trăise degeaba" și parcă-l vedeam urcînd treptele acelea pe care și le închipuia. Niște trepte care nu semănau cu cele pe care constructorii le fac clădirilor — trepte egale, pe care pasul urcă măsurat. Nu, erau niște trepte care nu se asemănau nici măcar între ele. Unele mai înalte, altele mai puțin. Iată, cele de la începutul meseriei de constructor, sînt niște trepte mici. Urcușul este lent, cu pasul mic, repetat, aproape obositor. Cu un „pas" ca ăsta n-ar fi ajuns departe, n-ar fi atins intensitatea bucuriilor și satisfacțiilor pe care le încearcă astăzi. Apoi, treptele devin mai îndrăznețe, din ce în ce mai îndrăznețe. Pentru fiecare, deschizătura pasului e alta, mai mare. Sînt acestea mai ales treptele urcate în ultimii ani. Din ce în ce mai înalte, mai aproape de verticală! De aici, cerul i se pare mai aproape. Poate că de aceia luminițele vii ale ochilor au devenit atît de albastre. Aici sus aerul e mai curat, mai pur! Razele soarelui sînt mai fierbinți. Ard privirile. Triunghiul deschizăturii ochilor s-a modificat iar și de la vîrful lui spre tîmple pornesc oblic liniile adînci săpate de ani în jurul ochilor. Iar luminițele acelea albastre cu sclipiri pline de șiretenie și ironie, abia se mai văd!

...Trecusem de Ocna Sibiului. În depărtare se vedeau acoperișurile roșii ale caselor din suburbii. Undeva, în dreapta, ridicîndu-și zidurile din marea de opal a ogoarelor, o clădire frumoasă, nouă, una din acele construcții moderne, tipice azi peisajului nostru industrial. Zveltă, cu acoperișuri din sticlă, arcuită în spațiu ca un curcubeu, „alerga" spre noi, tot mai aproape și mai aproape. În colțul lui de lîngă fereastră, cu Boc alături, bătrînul maistru privea. Deschizătura triunghiulară a pleoapelor se modificase iarăși, astfel că luminițele albastre abia se mai vedeau, iar la colțul pleoapelor, cutele adînci ale pielii se strînseseră în evantai. Ochii sorbeau, filtrau — rîdeau! Ne-a făcut un semn cu mîna — chemîndu-ne pe mine și pe Boc la fereastră — acolo în colțul lui, și-a întrebat numai dacă ne place. Fusese șantierul „lui" (construcția care ne-o arăta era noul centru frigorific al Sibiului, clădire foarte modernă și de mare utilitate vieții citadine). I-am răspuns că da, nu din complezență ci pentru că așa era.

Luminițele albastre au sclipit și razele din jurul ochilor s-au strîns și mai tare. Apoi, trenul a trecut și maistrul și-a întors privirile către noi. Rămăsese însă acolo, pe una din „treptele" sale.

...În fiecare zi, o dată dimineața, o dată seara, clădirea zveltă și frumoasă aleargă în întîmpinarea bătrînului maistru. În fiecare zi, el are imaginea concretă a uneia dintre treptele sale și visează la apropiatul răgaz cînd colindînd prin țară, pe unde a trecut, le va urca pe toate. Una cîte una, pînă sus, la ultima, condensînd totul într-o imagine, avînd astfel, simbolic traiectoria vieții sale. Cu cît linia va urca spre ultimii săi ani, cu atît poziția ei va fi mai apropiată de verticală, verticala ultimilor douăzeci de ani ai noștri.

Elisabeta PETREANU

NĂRAVURI ȘI MORAVURI

Fă-mi rost...

O lămurire e de la început necesară: pe eroul nostru l-ar putea chema și Costică, și Valerică, și nea Stelică, și orișicum altfel. Dar faptul că-l numim drept Fă-mi rost, nu e de loc un capriciu al peniței. Pur și simplu, acest nume e cel mai adecvat. Pe omul nostru acest nume îl cuprinde, îl exprimă, îl definește. Fă-mi rost este o specie bipedă aparte, un deliciu al personalității împlinite. N-are umplută butelia de aragaz, să-i faci rost! Îi lipsește cheia de la frigider, fă-i rost! Duce lipsă de o stofă extra, să-i faci rost! Dar cîte nevoi n-are omul! Vrea o călătorie la Suceava — de ce nu la Polul Sud? — fă-i iarăși rost! Și așa mai departe... Pentru că dumnealui se crede un adevărat buric al planetei, un fel de lampă în jurul căreia roiesc tot felul de fluturași care n-au altceva de isprăvit pe lume decît „să-i facă rost".

...Ne-a fost dat să ne întîlnim, zilele trecute, într-un loc unde nici nu ne așteptasem. Intram într-o florărie de lîngă Belu, pentru un buchet de crizanteme pentru mormîntul răposatei bunici a soacrei. Puștii, care mă însoțeau, au rămas afară în fața unei vitrine a magazinului alăturat.

Cer florile, dau să plătesc, cînd iată-mă întrerupt de personajul suspomenit.

— Nu vă supărați, îmi sînteți cunoscut de undeva. Vă recunosc după voce.

— ???

— Să nu fie de deochi, dar cum ați păstrat de bine accentul! Dacă nu mă înșel, de prin părțile Sighetului, nu?

— Și dacă vă înșelați?

— Cu neputință. Și numele vi-l știu. Și aveți și morgă! Ehei, ce mai oameni! Pe acolo toți au morgă!

Și uite așa, din vorbă în vorbă, iată-ne angajați în discuție.

— Știți, îmi spune personajul, de mult vroiam să vă rog să mă ajutați... să interveniți... adică să-mi faceți rost de-o intervenție la ministerul...

Caut să explic omului că n-am nici în clin nici în mînecă cu respectivul minister, că el personal poate să ceară audiență, să scrie, să reclame... Zadarnic. Fă-mi rost o ia din nou de la Adam la Eva, îmi laudă din nou vocea, morga, familia, făcînd o adevărată demonstrație de gîdilare a slăbiciunilor interlocutorului, cu scopul de a-l da gata în doi timpi și trei mișcări.

...O întîmplare cu totul fericită veni însă să pună capăt în mod brusc întregii discuții. Plictisiți de atîta așteptare, puștii dăduseră, între timp, buzna în florărie. Cel mai mic, hoțomanul, care trăsese cu urechea, mă trase acum și de mînecă:

— Tăticule, te rog frumos, fă-mi rost și mie de ceva... Vreau o pocnitoare de un leu bucata!...

C. VALENTINEANU

Cazul MATA HARI din nou în discuție

Vinovată!

Verdictul, dat în toamna anului 1917 de un tribunal militar francez, punea capăt unui proces de spionaj care stârnise atenția opiniei publice. Celebra dansatoare Mata Hari era declarată vinovată pentru acțiuni de spionaj în favoarea Germaniei. Pledoariile argumentate ale avocatului Malvi nu convinseseră pe juraţi. Sentința era capitală: pedeapsa cu moartea. Apelurile la grațiere nu au fost aprobate. Într-o dimineață cețoasă de octombrie, îmbrăcată într-o rochie elegantă, Mata Hari se prăbușea sub gloanțele plutonului de execuție, lîngă o baracă militară din Vincennes, o suburbie a Parisului...

A fost vinovată Mata Hari? Dezbaterile procesului și răspunsul juraților militari nu au mulțumit toată lumea care urmărea procesul. În rîndurile unora îndoielile persistau. Pentru opinia sa, avocatul acuzatei, Malvi, care era cunoscut ca un adversar al războiului, fusese chiar învinuit de înaltă trădare și condamnat la 5 ani deportare...

Pentru ce fapte plătise cu viața înalta și frumoasa dansatoare, al cărei chip punctat de ochi negri vrăjise inimile atîtor bărbați?

Născută în Olanda, în 1876, fiică a proprietarului unui magazin de pălării, Margaretha Geertruida Zelle — aceasta era numele de fată al dansatoarei — a urmat școala pînă la 16 ani. Un incident amoros — profesorul se îndrăgostise de ea — o obligă să părăsească băncile școlii. După căsătoria și divorțul de Macleod, ofițer colonial olandez, Margaretha vine la Paris și lucrează la o școală de călărie. Proprietarul acesteia o îndeamnă să se consacre dansului. Îi urmează sfatul și, pentru a atrage atenția publicului, își ia un nume exotic, Mata Hari — expresie malaieză care înseamnă „ochii zilei". La 13 martie 1905 are loc debutul ei la Guimet Oriental Museum. În scurt timp, dansatoarea „indiană" Mata Hari — cum o anunțau afișele — obține succese strălucite. Modul în care, în timpul dansului, lasă să-i cadă vălurile care-i acoperă trupul, face senzație. Bărbații încep să o înconjoare tot timpul. Dar Mata Hari nu-i preferă decît pe ofițeri — chiar dacă sînt săraci. Civilii — chiar bogați — nu-i plac.

Printr-o împrejurare oarecare, în 1916, umblînd să obțină un permis pentru a vizita pe front un iubit al ei, Mata Hari îl întîlnește pe căpitanul Ladoux, un conducător al serviciului de spionaj francez. Frapat de frumusețea dansatoarei, acesta îi propune să devină agentă. Mata Hari acceptă cu plăcere să execute diferite misiuni de spionaj și pleacă la Madrid. Acolo, în capitala neutră, frumoasa dansatoare care vorbea bine și limba germană, atrage atenția atașatului militar german, căpitanul von Kalle, care se îndrăgostește de ea. Mata Hari se împrietenește cu atașatul militar, prin intermediul căruia cunoaște și alți ofițeri germani. Devine amanta lui și reușește să obțină o serie de secrete militare. Cînd von Kalle vrea să profite de faptul că celebra sa prietenă are în cercul cunoștințelor ei numeroși ofițeri francezi, pentru a pune mîna pe informații necesare spionajului german, Mata Hari îi furnizează unele date — despre care ulterior, la proces, va declara că au fost date false, pe care le-a dat numai pentru a putea să-l înduce în eroare pe atașatul militar.

Vestea că Mata Hari a devenit amanta lui Kalle și acceptă cadouri din partea lui îl face circumspect pe căpitanul Ladoux. După o serie de cercetări, el ajunge la concluzia că Mata Hari face un joc dublu. Arestată, dansatoarea este supusă la numeroase interogatorii. Unul din anchetatori, căpitanul Bouchardon, îi arată într-o zi o lungă listă de ofițeri francezi cu care ea fusese văzută. Dar Mata Hari nu recunoaște că ar fi încercat vreodată să zmulgă acestora secrete militare pentru a le transmite lui von Kalle. Procesul se încheie cu condamnarea ei la moarte.

Cazul Mata Hari a pasionat numeroși publiciști, care au încercat să dovedească vinovăția sau nevinovăția ei. Despre viața spioanei s-au scris romane. Greta Garbo a interpretat-o într-un film. Totuși, multe elemente în plus față de cele dezvăluite la proces nu au fost aduse.

La mijlocul lunii septembrie, cazul a fost adus din nou în discuție. Un scriitor american de origină olandeză, Sam Waagenar, a publicat o carte intitulată „Uciderea lui Mata Hari", în care aduce o serie de elemente noi și interesante în sprijinul afirmației sale că celebra dansatoare nu a făcut spionaj în favoarea serviciului secret german. Waagenar a avut acces la arhivele secrete privind ancheta și procesul Matei Hari și a cercetat un album cu scrisori, fotografii și tăieturi din ziare al dansatoarei, obținut de la o cameristă despre a cărei existență nu se știa anterior. Waagenar, care a studiat vreme de mulți ani acest caz, nu a găsit, nici chiar în arhivele secrete cercetate, vreo dovadă că Mata Hari ar fi trădat, că ea ar fi furnizat secrete militare spionajului german. Scriitorul a ajuns la concluzia că procesul Mata Hari a fost înscenat și condamnarea dansatoarei a urmărit, prin vîlva pe care a avut-o, să abată atenția de la evoluția situației militare.

U. VĂLUREANU

De la o alegere la alta

— Programul d-voastră seamănă cu un meniu în care prețurile nu sînt marcate.

— Al d-voastră seamănă cu un meniu indigest care a costat și va costa foarte scump.

Și totuși nu este o dispută din domeniul alimentației publice ci o confruntare electorală. Dialogul a avut loc între principalii protagoniști ai campaniei pentru alegerile din Anglia.

Un ziarist francez remarca faptul că o parte importantă a

PE FIRUL EVENIMENTELOR

„clienților-alegători" sînt insensibili la această dispută „pentru că au impresia că li se oferă aceleași feluri de mîncare în sosuri diferite". În general și în alte țări unde se desfășoară, sau se pregătesc, campanii electorale în cadrul sistemului parlamentar burghez, s-a constatat de către diferiți observatori, ziariști, sociologi, o anumită apatie a unei părți importante a corpului electoral. Unii au ajuns să-și pună întrebări mai de fond: nu cumva această apatie este legată de faptul că mecanismul electoral și politic al acestor țări s-a demonetizat într-atît încît nu mai oferă alegătorilor iluzia că „sînt suverani" în alegerea și influențarea diferitelor programe politice și a exponenților lor?

Făcînd bilanțul campaniei electorale engleze o instituție de anchetare a opiniei publice constata că alegătorii manifestă în primul rînd interes pentru probleme ca: locuințe, asigurarea de lucru, pensii. Or tocmai aci programele celor două partide nu oferă alternative vizibile. În schimb s-a observat un anumit dezinteres față de problema rolului Angliei în lume, singurul domeniu în care cele două principale partide manifestă păreri divergente. Această situație contrastează cu cea din Statele Unite unde pe primul plan al preocupărilor au trecut problemele de politică externă, fenomen precipitat de declarațiile belicoase ale candidatului republican Goldwater, în problema armelor nucleare. Colegii republicani ai senatorului, simțind că pierd terenul, l-au cerut să retracteze. El a răspuns: „Vreau să educ poporul american să piardă teama de cuvîntul nuclear". Rezultatul concret al acestui „program educativ" a fost că poporul american a prins o teamă tot mai mare de însuși cuvîntul „Goldwater".

O anchetă făcută de săptămînalul „Time" în rîndurile acelor grupuri de alegători care sînt înscriși în categoria apaticilor a dat rezultate revelatoare. Scriitorul Robert Owens (Denver): „Goldwater este într-adevăr imposibil. Johnson mă lasă rece și totuși voi participa activ la campania în favoarea lui". G. Kinnear Pash (Los Angeles): „În general nu pot fi întîlniți aci mulți oameni care să fie într-adevăr pro-Johnson. Dar cea mai mare parte dintre ei sînt anti-Goldwater". Un medic republican din Vermont: „Nu-mi plac practicile politice ale lui Johnson, dar nu pot să votez pentru Goldwater. Este primejdios în era nucleară". Ar mai putea fi citate multe asemenea declarații în care teama de un candidat se îmbină cu răceala față de celălalt, ceea ce în ansamblu exprimă apatia și deziluzia față de mecanismul politic și nicidecum o alegere.

Cunoscutul ziarist francez Maurice Duverger în cadrul unei dezbateri asupra parlamentarismului burghez, scrie că „nici o mare națiune de la 1914 încoace n-a putut să asigure buna funcționare a parlamentarismului în cadrul sistemului cu mai multe partide".

Ziarul francez „L'Express" cu ocazia unei anchete în rîndurile parlamentarilor ajunge la concluzia că „membrii parlamentului nu mai știu în ce constă necesitatea lor. În această toamnă a anului 1964, pentru prima oară, ei pun în discuție însăși funcțiunea lor". Deputatul socialist Chandernagor sintetizează astfel experiența sa: „Sistemul parlamentar este în criză în întreaga lume (capitalistă — n.n.). Și aceasta mai întîi pentru că nu s-a transformat; apoi pentru că el nu mai are aceleași sarcini ca în urmă cu o jumătate de secol".

Cînd zvonul ascuțit al încleștărilor electorale se va potoli întrebările noi care își fac drum în rîndurile alegătorilor nu pot să nu persiste. Pînă cînd și răspunsurile vor fi adecvate.

N. LUPU

Cu WAN TUNG

DESPRE FILMELE ROMÎNEȘTI ȘI CHINEZEȘTI

Cu directorul adjunct al Consiliului cinematografic „China-film" Wan Tung, am stat de vorbă în largul mării, pe un vas costier cu care făceam împreună o călătorie de agrement de-a lungul litoralului. Oaspetele nostru întîmpina cu vădit interes evantaiul frumuseților ce se desfășurau înaintea ochilor noștri. În această ambianță de bună dispoziție, discuția noastră a debutat cu o întrebare firească:

— Ce filme romînești au plăcut publicului chinez?

— Amintesc cîteva: „Dincolo de brazi", „Setea", „Lupeni 29", „Portretul unui necunoscut". În prezent se lucrează la dublajul în limba chineză al filmului „Tudor", pe care spectatorii noștri vor avea prilejul să-l admire în curînd pe ecrane. Intrucît la unele dintre ele au fost foarte mulți spectatori nu mai cred că e nevoie de alte comentarii.

— Cum apreciați pe interpreții filmelor romînești?

— Atît actorii vîrstnici cît și cei tineri joacă la fel de bine.

— Care este producția de filme în R. P. Chineză și în cîte studiouri se realizează ea?

— Anul trecut am realizat 42 de lung metraje (dintre care șase pe ecran lat), iar anul acesta — probabil 50. Dispunem de șapte studiouri: două la Pekin, două la Șanhai, unul la Canton, unul la Sian și altul la Cianciun. Mai avem un studio pentru scurt-metraje artistice, două pentru filme de popularizarea științei. Producția în acest sector se cifrează la 12—13 documentare de lung metraj anual și aproximativ 300 scurt-metraje. În aceste cifre nu intră filmele pentru televiziune pe care și le realizează televiziunea însăși.

— Care este tematica preferată a cineaștilor chinezi?

— Cea inspirată de actualitate, căci problemele vieții contemporane interesează cel mai mult pe spectatori.

— Care este afluxul de spectatori și în cîte săli de cinema vin ei în mod obișnuit?

— Media zilnică este de zece milioane spectatori, iar numărul sălilor depășește 18 mii.

...Pe cînd mulțumeam oaspetelui pentru bunăvoința prietenească cu care a răspuns întrebărilor noastre, am făcut constatarea că vasul nostru tocmai acostase la cheiul portului „Tomis".

Eugen ATANASIU

Omul care vorbește 120 de limbi

Cu un an și jumătate în urmă, profesorul Carlo Tagliavini a stîrnit senzație la Congresul lingviștilor din New York. Urcîndu-se la tribună, el s-a adresat participanților rostind un cuvînt de salut în... 50 de limbi. Tagliavini este doctor în filologie și membru a 50 de academii de științe. N-avea decît 12 ani cînd știa 7 limbi, iar diploma de doctor în filologie a obținut-o la vîrsta de 22 de ani cînd cunoștea 15 limbi. Studiile și le-a făcut la universitatea din Bologna. De atunci a continuat să studieze sistematic deși între-

timp a fost numit docent la universitatea din Roma. În prezent, doctorul Tagliavini cunoaște 120 de limbi. El vorbește curent toate limbile europene inclusiv dialectele respective. A ținut prelegeri universitare în 25 de limbi. Desigur că întrebarea cum a reușit să învețe atîtea limbi, este firească pentru oricine citește rîndurile de mai sus.

— Nu este de ajuns să fii talentat, obișnuiește să spună în această privință profesorul. E nevoie de muncă, de foarte multă muncă sistematică. După părerea lui, cea mai mare dificultate o prezintă învățarea primelor două pînă la trei limbi. Apoi procesul de însușire de limbi străine se simplifică. Cel ce studiază trebuie, după cum susține el, să urmărească înțelegerea spiritului limbii noi, necunoscute, pronunțarea, structura sa melodică.

Studiul limbilor a devenit pentru el o adevărată necesitate. În fiecare an el adaugă la arsenalul său lingvistic cunoașterea a două-trei limbi.

În prezent Tagliavini pregătește o amplă lucrare consacrată limbii eschimoșilor, iar în timpul liber, ca un fel de relaxare, întocmește o antologie de umor a popoarelor lumii. Cartea va fi tradusă chiar de el în 20 de limbi.

De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni

• DE PRETUTINDENI •

UN ELICOPTER miniatural a fost construit de englezul K. Woallis. Aparatul cîntărește doar 100 de kilograme. Călătoria cu acest aparat, este absolut

lipsită de riscuri. Atunci cînd motorul elicopterului se defectează, aparatul își continuă zborul lin planînd pînă la aterizare. Elicopterul poate fi folosit pentru diverse destinații: la explorări geologice și lucrări topografice, pentru protecția pădurilor, la stingerea incendiilor, pentru supravegherea turmelor la păsune, precum și la combaterea dăunătorilor.

●

IULIUS IANKA, directorul tipografiei universității din Budapesta, colecționează cărți liliput. Biblioteca sa numără 106 „volume" care nu pot fi citite decît cu lupa. Colecționarul consideră drept cel mai prețios exemplar din colecția sa o ediție a „Manifestului Partidului Comunist", avînd formatul de 4×5 cm.

●

„NU SCĂPAȚI prilejul minunat și fericit de a dormi somnul de veci alături de stele de cinema-

tograf, la cimitirul Forest Lawne, excelent amenajat" — este textul unei reclame ce poate fi văzută pe șoseaua dintre Hollywood și Los Angeles.

●

ÎN CARTIERUL LATIN din Paris a fost deschisă o bodegă purtînd firma neobișnuită „Le pupitre" (Pupitrul). Vizitatorii stau în bănci școlare iar

personalul de deservire poartă halate gri de tipul celora pe care le poartă învățătorii din școlile franceze.

●

ÎN PRIMELE zece luni de funcționare a ultraelegantului hotel „American" din New York clienți săi au plecat luînd drept „suvenir" următoarele: 38 000 de linguri, 18 000 de prosoape, 355 ceainice de argint.

●

ÎN REGIUNEA Kurgan (U.R.S.S.), a fost descoperit un meteorit de 22 kg. Mesagerul Cosmosului a fost studiat cu deosebit interes, de savanții filialei Academiei de Științe din Ural. Cu ajutorul radiologiei, ei au determinat vîrsta meteoritului — peste 4 miliarde de ani — și compoziția lui — minereu de fier, olivin, piroxen, elemente rare. În comparație cu celelalte corpuri cerești, luminozitatea sa e foarte intensă.

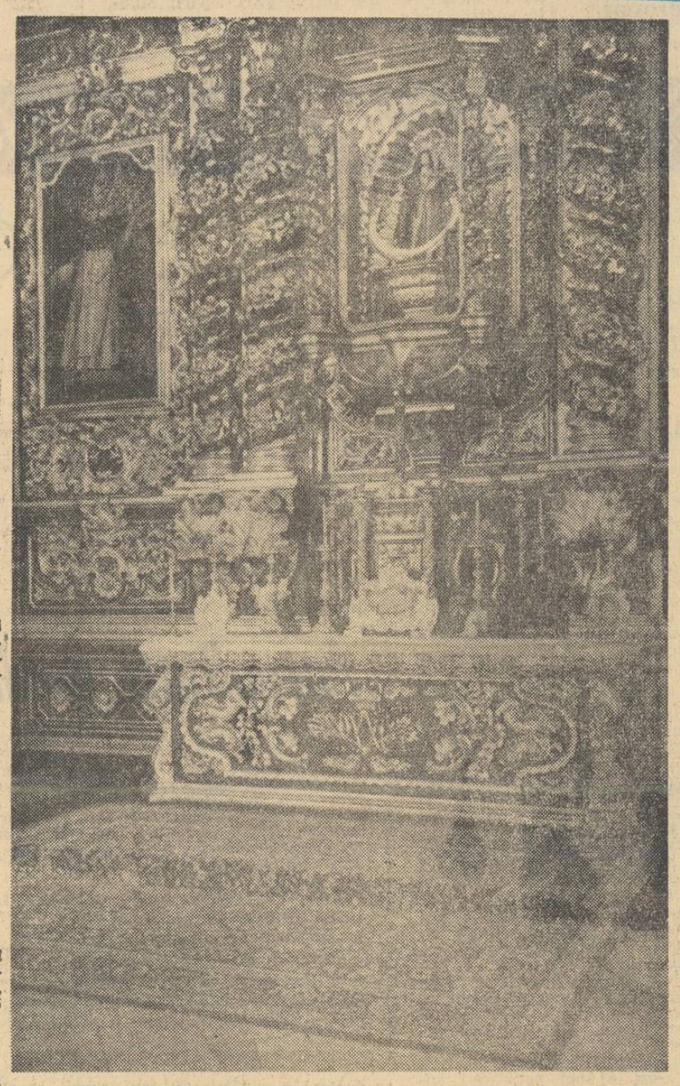

Această măiastră sculptură se află în renumita „La Catedral de Los Campos de Cuba" — una din cele mai vechi catedrale din Republica Cuba. Construită în stil baroc, în anul 1734, în districtul „Santa Maria del Rosario", din provincia Havana, această catedrală este astăzi considerată „monument național". Părțile decorative sînt lucrate pe un fond albastru, iar ornamentațiile sînt acoperite cu foițe de aur. Partea altarului, din lemn fin de Cuba, a fost sculptată la Sevilla, în Spania.

DUPĂ ÎNTOARCEREA sa din concediu, Fernandez Paria, directorul unei bănci din Mexico, a oferit un cocteil funcționarilor superiori ai băncii sale. Golind cam multe pahare în cursul cocteil-ului, directorului i-a venit ideea să parieze cu contabilul șef al băncii că instituția sa dă faliment în 24 de ore. Pesimismul... alcoolic al directorului s-a dovedit a fi fost nefondat și contabilul șef a cîștigat pariul. În schimb și-a pierdut slujba fiindcă directorul l-a concediat.

Cu forțele lor proprii, elevii școlii nr. 16 din orașul Tiraspol (U.R.S.S.) au construit — sub conducerea profesorului Leonid Mironenco, care se ocupă de practica în producție a elevilor — un automobil cu o capacitate de 200 kg și 4 locuri. Motorul mașinii este de 4,5 C.P. și permite să se dezvolte o viteză de circa 70 km. pe oră.

Toți copiii din cercul de automobiliști își cunosc bine mașina lor, pe care au numit-o „Lastocica". Ei au învățat, de asemenea, regulile de circulație, putînd fiecare să o conducă. Iată, în fotografia de mai sus, o imagine din timpul primei „curse" a microautomobilului „Lastocica".

LOCUITORII unui cartier din Vintimille (Italia), se plîngeau de multă vreme de deficiențele poștei locale. În cele din urmă, direcția P.T.T. a deschis o anchetă în cursul căreia au ajuns la concluzia că scrisorile reclamanților nu ajung la destinație din vina unui factor poștal din localitate, pe nume Giovanni Trucchi. În decursul descinderii la domiciliul acestuia, a fost găsită în locuința sa o cantitate de scrisori în greutate de... 100 kg. Tras la răspundere, factorul a invocat drept scuză că... nu i-a găsit acasă pe destinatarii scrisorilor.

●

ÎN U.R.S.S. geologii și hidrologii folosesc un nou procedeu de prospectare a subsolului. Ei se transformă în botaniști pentru a studia flora de suprafață. Mărimea plantelor, felul și abundența lor permit să se stabilească elementele constitutive ale solului și chiar calitatea lor. Astfel un sol bogat în bor inhibă creșterea salciei sau a ciulinului care rămîn pitice, în timp ce un sol sărac în bor face ca aceste specii să înflorească. Actualmente se lucrează la recensămîntul tuturor speciilor de plante capabile să dea indicu-

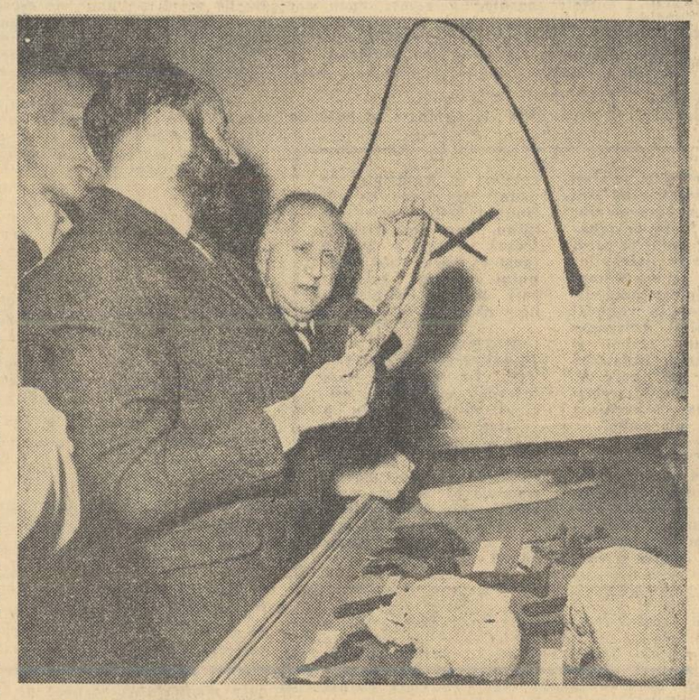

Jan Mayen — una dintre insulele norveglene din Oceanul Arctic — poartă această denumire după numele olandezului Jan Mayen, care a descoperit-o prin anul 1600. Pe această insulă, pe care astăzi trăiesc doar cîțiva locuitori, între care pescari, meteorologi și radiotehnicieni, se află unul dintre cele mai originale muzee din lume — Muzeul Walrus. Aflat într-o veche baracă, datînd din timpul ultimului război mondial, muzeul cuprinde colecții ce datează din vremea primei așezări olandeze, din anul 1618, cînd vînători de balene olandezi au construit pe insulă 19 colibe, iar, mai tîrziu prăvălii.

Locuitorii insulei, care foarte rar au vizitat vreun muzeu, își petrec tot timpul lor liber săpînd pămîntul pentru a descoperi noi urme ale trecutului ei. Iată un aspect din interiorul Muzeului Walrus.

• DE PRETUTINDENI •

De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni

Mic ecran

Săptămîna la televiziune

Duminică
4 OCTOMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNEA PENTRU COPII ŞI TINERETUL ŞCOLAR : ● Aventurile echipajului Val-Vîrtej „ÎN MATTO GROSSO" (reluare). 10.30 REŢETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiunea pentru sate. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aventurile lui Robin Hood (VIII). PROBA APEI. 19.35 Filmul „ANOTIMPURI". 21.20 Două schiţe umoristice. „OAMENI PRIMITORI" de Alexandru Cazaban şi „BĂUTURA FERMECATĂ", de scriitorul american O'Henri. 22.00 Cîntă orchestra de muzică uşoară ANDRÉ POPP. În încheiere : Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

Luni
5 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Ştiinţă şi tehnică pentru tineretul şcolar : Să privim cerul (II). Vom face cunoştinţă cu cercetătorii care urmăresc evoluţia sateliţilor artificiali ai pămîntului. 19.40 Filmul SONATE. O coproducţie hispano-mexicană, după romanul lui Don Ramon de Valle, realizat de cunoscutul regizor F. D. Barden. Filmul evocă scene din lupta poporului spaniol din secolul al XIX-lea. În rolul principal : Maria Felix. 21.20 Solişti şi formaţii artistice ostăşeşti în Studio. 21.50 TELESPORT. În încheiere : Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

Marţi
6 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar : Pagini de album folcloric. 19.40 Emisiunea de ştiinţă : Energia în slujba progresului. O succintă prezentare a evoluţiei surselor de energie de la descoperirea focului pînă în era nucleară. 20.00 REVISTA SPECTACOLELOR. 21.00 Vă salutăm — emisiune muzicală. Transmisiune de la Berlin. În încheiere : Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

Joi
8 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar : Ce să fiu ? 19.40 Transmisiune de la Opera de Stat din Iaşi : „Nunta lui Figaro" de W. A. Mozart, în interpretarea colectivului operei ieşene. În pauze : ● O REPETIŢIE CU JEROME ROBBINS. Un documentar despre celebrul coregraf american. ● Poşta televiziunii. În încheiere : Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

Vineri
9 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : De vorbă cu un... clopoţel — Emisiune de versuri de Ion Hobană şi Mihnea Moisescu. 19.35 VÎNZĂTORUL, cu Abot şi Costello. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Carnet plastic. 21.20 Melodii de dragoste. Cîntă : Mihaela Păsărin, Irma Creţescu, Vasile Micu, Cornel Rusu şi o formaţie instrumentală condusă de Nicuşor Predescu. În încheiere : Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

Sîmbătă
10 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Cîntec şi joc. 19.50 ÎN FAŢA HĂRŢII. 20.00 Filmul COTIDIENE. 20.10 Cîntă Mia Braia. 20.40 INSOMNIE de Sandu Marian şi Al. Bibescu, după o schiţă radiofonică de Tristan Bernard. 21.30 Filmul documentar „MEŞTEŞUG MILENAR". 21.40 TALENTE... DE ÎNCHIRIAT. Emisiune muzical-distractivă realizată de televiziunea cehoslovacă. În încheiere : Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

Zi de zi mai atrăgătoare, printr-o mai largă diversitate, printr-o pregătire mai atentă, programele din ultimul timp ale micului ecran au căpătat ritmul şi consistenţa miezului de stagiune.

Am reţinut cu precădere — ca şi în trecutele stagiuni, de altfel — montările proprii ale studioului şi în primul rînd emisiunea de teatru pusă în unde simbăta trecută. Ecranizarea unei povestiri a umoristului englez din secolul trecut, Allan Alexander Milne, a prilejuit echipei de colaboratori interni şi externi ai studioului unul din cele mai frumoase succese în materie. „Prinţesa cea urîtă", cu haz, dar şi cu multă sensibilitate, interpretată de Coca Andronescu, pledează pentru bun simţ şi echilibru sufletesc, pentru frumuseţea morală fără de care nu poate exista nici un altfel de frumuseţe. In viziunea regizorală foarte modernă a lui Sorin Grigorescu, în decorurile, de asemenea, moderne şi sugestive ale lui Dimitrie Sbierea şi pe un fond muzical antrenant şi expresiv, artistele emerite Nataşa Alexandra şi Carmen Stănescu şi excelenta tripletă de actori comici Dem. Rădulescu, Mişu Fotino şi Ovid Teodorescu au creat, fiecare în parte, personaje de basm cu înfăţişare şi comportări veridice şi profund umane.

★

Duminică seara am urmărit cu multă plăcere — între altele — filmul muzical-coregrafic realizat cu fantezie şi bun gust de către regizorul Valeriu Lazarov, pe plaja Mamaiei. Cîteva din apreciatele melodii lansate de cel de-al doilea Festival de muzică uşoară din vara trecută, au fost prezentate în decorul natural al litoralului, într-o interpretare foarte bună. Calitatea corespunzătoare a imaginii şi acurateţa înregistrării au asigurat reuşita emisiunii şi justifică reluarea acestei modalităţi pentru cuprinderea muzicii uşoare româneşti în programele studioului.

★

Publicitatea îşi face un loc tot mai mare în program şi asta e bine, cu atît mai bine cu cît, de cele mai multe ori, formele folosite sînt ingenioase şi atrăgătoare. Uneori însă conţinutul anunţurilor scapă de sub controlul redacţiei. Deunăzi, crainica făcea, cu puternice accente de convingere, propaganda derbyului de trap de pe hipodromul din Ploieşti, invitînd pe amatori ca pînă în seara de vineri 25 septembrie cel mai tîrziu să-şi rezerve locuri la autobuzele speciale I.R.T.A. Numai că anunţul publicitar era difuzat în seara de 26 septembrie... Asemenea „scăpări" se repetă, ceea ce ne determină să le semnalăm.

Şt. RADU

PRIETENA MEA CARTEA

„Microbuzul de seară"

O întîmplare ca multe altele. Un microbuz goneşte în noapte. La volan un şofer, bărbat tînăr, obosit după o muncă grea. Moţăie. Deodată, lumina albă a farurilor îi descoperă o femeie care stă la marginea drumului cu doi copii mici de mînă. O va lua în maşină şi vor călători împreună cîteva ceasuri bune. Şoferul spre autobaza lui, femeia spre soţul ei, mecanic de locomotivă pe un mare şantier al aceluiaşi oraş în care se află autobaza.

Şi astfel iată-i pe tuspatru în microbuzul care înghite cu iuţeală distanţele. Nimic deci senzaţional, în această întîmplare asemănătoare cu mii de altele. Pînă în momentul în care şoferul descoperă că... e foarte frumoasă pasagera.

Cititorul care se va aştepta să citească în continuare relatarea unui „coup de foudre" amoros, va suferi o deziluzie. Eugen Teodoru şi-a propus în povestirea, al cărei titlu l-a împrumutat culegerii, o treabă mult mai serioasă. Treabă care, trebuie să recunoaştem, i-a reuşit. Astfel vom asista, prin mijlocirea notaţiilor scriitorului, la un dialog la început mut, dintre cei doi eroi ai povestirii. Absenţa sonorităţilor însă nu înseamnă de fel şi lipsa ineditului, a elementului interesant.

Vom mai nota printre reuşitele volumului în primul rînd „Oglinda neagră", care aduce în discuţie o temă pe cît de interesantă, pe atît de complexă a relaţiilor dintre oameni, în muncă şi în prietenie. „Îndoliaţii fără durere" ne prilejuiesc cunoştinţa cu o categorie de oameni certaţi cu principiile moralei comuniste, după cum ni se pare interesantă prin tematica ei povestirea „Olga", deşi finalul nu ni se pare suficient pregătit de către autor.

Interesante sînt şi evocările lui Teodoru, cunoscător bun, aşa cum s-a dovedit în „Croitor pentru săraci", a vieţii oamenilor muncii, a celor din porturi cu deosebire. „Nunta de la Cocorul" cu jupîn Nicu Cîrnu ajuns naş fără voie, sau evoluţia contabilului din „Carmiol" atestă aceste calităţi. Pagini frumoase întîlnim în „Stăpînul" evocînd un aspect al luptei în perioada de după război împotriva speculanţilor şi sabotorilor.

Din păcate unele dintre povestiri apar oarecum forţate, atît ca tematică cît şi ca rezolvare. „Ambrazura uitată" suferă de o notă de didacticism accentuat şi ca atare schiţa e prea puţin convingătoare. „Trofeul" vrea să ilustreze consecinţele războiului în viaţa oamenilor, dar autorul nu reuşeşte să-şi realizeze decît în mică măsură intenţiile.

Recomandăm cititorilor volumul pentru acele pagini frumoase pe care le conţine, pagini care abordează o problematică interesantă, rezolvată cu mijloace artistice corespunzătoare.

Cele mai bune pagini din acest volum arată că Eugen Teodoru se află în plin progres. O selecţie mai riguroasă a faptelor descrise cît şi eliminarea din scrisul său a acelor accente de retorism amintite se vor răsfrînge în mod pozitiv asupra creaţiei sale.

M. RADIAN

Episodul de la Frunzeasca

Că ploua cu găleata, era puţin spus. Parcă se prăvălea o cascadă de sus din borta cerului şi torentul de apă asalta casele şi copacii. Fulgerele despicau înălţimile, luminînd cu sclipirea lor rece peisajul mohorît sub apăsarea furtunii. La Frunzeasca, pe meleagurile Tecuciului, aşa ceva nu se pomenise de mult. Oamenii priveau pe geam înfiorarea pomilor cu crengile la pămînt. Curat năpastă să ieşi din casă pe o vreme ca asta.

E dulce somnul cînd ploaia răpăie pe acoperiş şi simţi o toropeală care te îndeamnă spre culcuş. Dar nu-i chip de somn, frăţioare cînd ai în pază liniştea drumului de fier! Revizorul de cale Ilie Iacob a mai privit o dată ghirlandele mari de apă şiroite sub streaşină şi fără să pregete şi-a pus voiniceşte mantaua de ploaie pe umeri.

De la Frunzeasca la Tecuci sînt viroage adînci iar pe o furtună ca asta cine ştie ce se mai poate întîmpla. Ar fi stat omul la căldură dar inima-i dădea ghes să fie cît mai degrabă acolo unde îl chema datoria lui de temerar veghetor al liniei ferate. Înotînd aproape în bălţoace, a ieşit în lunca satului şi a pornit-o cu nădejde pe muchea terasamentului. Era atent la fiecare pas făcut pe terenul lunecos, îmbibat de atîta potop de apă. La felinar, slabă nădejde. Îşi croia drum la lumina fulgerelor înfruntînd torentele care-i ieşeau în cale din toate părţile.

Se mai poticnea din cînd în cînd şi poate că şi-ar mai fi tras o leacă sufletul sub lăstărişul salcîmilor. Dar în mintea lui îşi făcea loc acelaşi gînd stăruitor. Trenul 6308 avea să treacă în curînd, iar siguranţa linici trebuia bine verificată. A mers aşa opintindu-se din greu, din traversă în traversă, şi o dată i-a apărut în faţă o stricăciune a furtunii.

Torentul dăduse iama în terasament zdruncinînd pilonii înfipţi în pămînt. După o cotitură, linia dispăruse sub pînza rece de apă. Pericolul era clar. N-a stat o clipă pe gînduri. Ud ciucIulete, cu mîinile îngheţate de frig, a pus capse pocnitoare marcînd punctul periculos şi luînd în felul acesta primele măsuri de precauţie. Nu era însă suficient. A fugit în goană pe cîmp spre cantonul 242 să înştiinţeze despre primejdia ivită. Cum a ajuns, frînt de oboseală atît a mai putut să spună:

— Daţi semnalul „Opriţi toate trenurile".

...Întîmplarea aceasta este doar un episod din ceea ce a urmat apoi. Ca un singur om, ceferiştii din apropiere, şi cei din cadrul Direcţiei Regionale, au venit cu ce aveau la îndemînă să restabilească circulaţia. A fost o luptă plină de vitejie pe care au dus-o cu entuziasm oamenii aceştia inimoşi. Într-un timp record s-au format trenuri de lucru cu balast pentru repararea terasamentului, au sărit în ajutor muncitorii districtului din Tecuci şi cei de la şantierul de reparaţii linii din Ghidijeni. După o muncă neostenită, circulaţia a fost restabilită şi trenurile şi-au văzut de drum mai departe.

Să-mi fie cu iertare, călătorule, paranteza lirică, dar atunci cînd treci pe la Frunzeasca, fă un semn de adîncă mulţumire cu mîna de la fereastra compartimentului, vitejilor de prin partea locului. Îl merită din toată inima.

D. TABACU

Ion Ghimeşan : „R. P. Romînă pe meridianele culturii"

Ce loc ocupă ţara noastră în geografia culturală a lumii, care sînt principalele puncte de reper ale prezenţei Romîniei pe meridianele culturii mondiale ? Relaţii culturale de amploare mai mare cu 70 de ţări, cu aproape jumătate din ele pe bază de documente oficiale de stat. Participare activă la U.N.E.S.C.O. (Organizaţia Naţiunilor Unite pentru educaţie, ştiinţă şi cultură). Participarea la activitatea a 170 de organizaţii internaţionale cultural-ştiinţifice cu caracter neguvernamental, la care ţara noastră este afiliată. Contactul Academiei R.P.R. cu 6 000 instituţii ştiinţifice diverse din alte ţări. Conlucrarea Institutului romîn pentru relaţii culturale cu străinătatea cu organizaţii, instituţii şi personalităţi din peste 100 de ţări. Schimburi permanente ale Radioteleviziunii romîne cu 65 de organizaţii de radio şi televiziune de peste hotare. Colaborarea uniunilor de creaţie, a altor instituţii şi organizaţii cu parteneri din numeroase ţări de pe glob...

Am redat aici numai cîteva din principalele puncte de reper care dau răspuns întrebării de la început. Detalii şi explicaţii competente, numeroase şi concludente exemple concrete vom găsi în cartea lui Ion Ghimeşan — **„R. P. Romînă pe meridianele culturii"**, apărută în Editura politică.

Înmănunchind o mulţime din manifestările care marchează prezenţa culturală romînească peste hotare în ultimii ani, cartea lui Ion Ghimeşan reuşeşte să ne înfăţişeze un tablou emoţionant al acestei prezenţe, trezind pe drept cuvînt mîndria şi admiraţia cititorului. Şi într-adevăr Miorita şi tot ce are mai de preţ folclorul romînesc face ocolul pămîntului. Eminescu, Sadoveanu, Arghezi, Beniuc şi alţi scriitori romîni sînt traduşi în peste 40 de limbi străine. Piesele lui Caragiale şi ale altor dramaturgi romîni se joacă pe numeroase scene din U.R.S.S., la Viena şi la Roma, la Paris şi Bruxelles, ca şi în alte părţi ale lumii. Muzica lui Enescu, străIucind peste vreme, e urmărită de muzicieni cu renume şi cîntată în cele mai renumite săli de concert. Oameni de artă din numeroase ţări se interesează de operele artiştilor noştri plastici, de realizările arhitecturii noastre. Impresionantă este participarea oamenilor de ştiinţă romîni la numeroasele manifestări ale ştiinţei mondiale. În ultimii ani în ţara noastră au avut loc numeroase reuniuni ale oamenilor de ştiinţă şi cultură din întreaga lume, reuniuni de larg interes internaţional.

Toate acestea nu pot decît să trezească un profund interes şi o înaltă preţuire. Toate acestea, expuse cu amănunţime în cartea lui Ion Ghimeşan, nu pot decît să întărească faptul subliniat de autor că **„Romînia nouă, în care socialismul a repurtat o victorie definitivă şi ireversibilă, s-a impus atenţiei opiniei publice mondiale".**

Cartea lui Ion Ghimeşan oferă o lectură plăcută şi reconfortantă, întărind simţămintele de mîndrie faţă de cultura noastră şi valorile ei ce se afirmă cu putere în lume.

V. IONESCU

Colţul celor mici

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

RĂSFĂŢATUL

La doi ani şi jumătate
Stăpînească-l cine poate !
Face ferfeniţă toate
Staturile căpătate !

Năzdrăvan cum e la joacă,
Mama — ultima redută —
Cît părea ea de temută
A ajuns pe plac să-i facă.

Pe tăticu-l cucerise
Doar c-o vorbă — ca săgeata —
Cînd la şapte luni pornise
Ca să-l strige : „ta-ta !, ta-ta !"

Cu ce, zilnic îi adună,
Ba un măr, ba o gutuie,
Tata-mare-i cîntă-n strună,
Chiar în cap de i se suie.

Nu mai spun de mama-mare,
Cînd o tot descoasem seara,
Pentru faptele-i, e-n stare
Să-ncaseze ea... papara !

. . . . . .

Întrebarea ce se pune
Are tîlcul ei, anume :
„Cînd va fi băiatul mare
Le va da el ascultare ?"

Vasile DIMA

Medicul vă sfătuieşte • Medicul vă sfătuieşte

ATEROSCLEROZA

Ateroscleroza este o boală ce apare după vîrsta de 50 de ani, ceea ce a făcut pe unii s-o considere sinonimă cu bătrîneţea. Cercetări recente au arătat că ea poate lipsi pînă tîrziu, dar poate apare uneori la tineri.

Ateroscleroza a devenit cauza principală de mortalitate şi morbiditate (îmbolnăvire) în majoritatea ţărilor din lume. Ea atinge toate arterele, dar în special pe cele ce irigă organele esenţiale (creier, inimă, rinichi sau arterele membrelor). Acestea suferă modificări funcţionale sau organice care duc la tulburări de circulaţie şi suferinţa organelor respective. Pereţii arterelor se infiltrează cu substanţe grase numite lipoide, dintre care cea mai importantă este colesterina şi formează aşa numitele plăci de aterom care îngustează diametrul arterelor, ajungîndu-se pînă la obliterarea (astuparea) lor. Plăcile ateromatoase pot fi de diferite dimensiuni ; uneori devin mari, astupă vasele sau se ulcerează, se desprind, sînt duse de circulaţie obliterînd vasele, acolo unde ele se îngustează. Teritoriul de ţesut hrănit de aceste artere se necrozează (moare). Aceste focare de necroză pot fi în creier (prin astuparea unor vase cerebrale) dînd tromboze sau ramolismente, manifestîndu-se prin accidente cerebrale sau se produc în arterele coronare (inima) provocînd infarctul miocardic.

Ateroscleroza poate începe uneori foarte devreme, avînd o evoluţie îndelungată cu caracter ondulant şi prezintă mai multe stadii.

În stadiul incipient manifestările au un caracter mai puţin precis, funcţional. Tulburările nervoase se manifestă prin irascibilitate, nervozism, rezistenţă scăzută a capacităţii de muncă, lapsusuri memoriale. Oamenii observă că uită numele unor persoane cunoscute sau unde au pus unele obiecte, creînd greutăţi în muncă şi viaţa de toate zilele. Apar senzaţii de apăsare în creştetul capului, uneori ameţeli, vîjîituri în urechi, insomnii, simptome ce persistă sau se accentuează cu toate încercările pacientului de a se odihni. Alteori se produc tulburări din partea circulaţiei coronare (cord) manifestate printr-o apăsare sau senzaţie de constricţie precordială ce dispare în repaos.

Unii bolnavi se plîng de furnicături sau răceală la nivelul picioarelor, fie de dureri ale muşchilor gambei ce-i obligă să se oprească din mers, ce traduce localizarea aterosclerozei la arterele membrelor inferioare. În această fază pacientul trebuie să consulte un medic pentru a lua măsurile necesare, altfel boala trece în perioada manifestă,

În faza incipientă a aterosclerozei este necesar ca medicul să se ghideze şi după unele probe de laborator ce constau din teste de dislipidemie.

O dată cu instalarea perioadei manifeste şi a complicaţiilor, bolnavii se plîng de scăderea auzului, zgomote în cap. Se observă schimbări de „caracter" (puse pe seama bătrîneţii), tulburări de comportare ; bolnavii devin nesociabili, zgîrciţi, răi şi obsedaţi că sînt furaţi de cei din jur, ajungînd chiar la demenţă (demenţa aterosclerotică). Cînd tulburările evoluează la nivelul cordului, apar tulburări de ritm, angina pectorală (senzaţie de ghiară în git întovărăşită de anxietate ce durează cîteva minute) sau uneori infarctul miocardic, iar la membrele inferioare se instalează arterita.

Cauzele care produc ateroscleroza nu sînt pe deplin lămurite, totuşi cîţiva factori s-au dovedit că joacă un rol important : O alimentaţie bogată în grăsimi (în special animale) produce o creştere o colesterolului din sînge. Depunerile de colsterol pe pereţii arterelor sînt provocate şi de încetinirea reacţiilor chimice (metabolismului), de modificarea unui raport colesterol/lecitine din sînge.

Sistemul nervos are un rol hotărîtor în producerea aterosclerozei pe de o parte prin actiunea sa de reglare a circulaţiei sanguine şi a metabolismului şi pe de altă parte prin influenţa sa asupra tonusului vascular producînd constricţia vaselor care sînt şi în mediul familial, cît şi la locul de muncă, practicînd gimnastica şi sporturile pentru eliminarea sedentarismului şi obezităţii (plimbări în aer liber pentru persoane vîrstnice). Se va evita alcoolul, cafeaua, tutunul ca excitante ale sistemului nervos şi mai ales consumul îndelungat de substanţe grase bogate în colesterol, precum şi utilizarea de Vitamina C, P, E, cu rol antisclerogen. Vom trata imediat afecţiunile ca hipertensiunea arterială, diabetul zaharat, infecţiile de focare, reumatismul.

În ceea ce priveşte tratamentul aterosclerozei, el va fi instituit de medic numai după ce s-a stabilit un diagnostic clinic coroborat cu examene de laborator şi individualizat fiecărui caz în parte.

Analizele medicale

În cadrul eforturilor permanente pentru asigurarea sănătăţii populaţiei, pentru vindecarea bolnavilor, au devenit de uz curent recomandarea, executarea şi interpretarea analizelor medicale.

Zilnic laboratoarele medicale realizează zeci şi sute de mii de analize. Înzestrate cu cele mai moderne şi mai variate aparate, unele mai ingenioase ca altele, materializînd enormele progrese tehnice ale vremurilor noastre, laboratoarele medicale ilustrează şi ele saltul calitativ al medicinii romîneşti după 1944.

Rezultatele consemnate în buletine sînt aşteptate cu o justificată nerăbdare de medici ca şi de cetăţeanul direct interesat. Cînd este sănătos, cu scopul bine justificat de a-şi controla şi menţine sănătatea. Dacă s-a îmbolnăvit, din dorinţa explicabilă de a cunoaşte cu un ceas mai devreme cauza, gradul suferinţei şi perspectivele reechilibrării — momentul însănătoşirii. Amintind de ingeniozitatea aparaturii moderne din laboratoarele de analize medicale, este bine să se ştie că în prezent studiul fiecărui organ, al integrării tuturor organelor în unitatea fiinţei umane, a atins un grad foarte înaintat. Electronica, cibernetica, aspectele cele mai moderne ale biochimiei şi citologiei, cunoştinţele matematice, fac parte în prezent din aplicaţii zilnice ale analizelor ce stabilesc cu precizie starea sîngelui, a umorilor, a ţesuturilor şi funcţiilor organismului uman. Evident că nu numai manipularea aparatelor complicate, înregistrarea şi interpretarea datelor cer o pregătire şi o practică prealabilă. Utilizarea rezultatelor — integrarea examenelor radiologice, a celor de urină, de sînge, de secreţii etc. — în complexul funcţiilor vitale, normale sau patologice din momentul analizei, reclamă cunoştinţe deosebite. Medicul consultant este singurul chemat să ştie cînd şi ce anume trebuie să ceară laboratorului pentru lămurirea problemelor referitoare la preocupările sale profilactice şi terapeutice. Numai în asemenea situaţii laboratoarele de analize medicale îşi îndeplinesc rolul medico-social. Aparatura costisitoare, chimicalele uneori greu de procurat, soluţiile a căror preparare cere pregătire, timp, experienţă, cadre medicale şi ajutătoare, justifică munca ce aduce foloase ocrotirii sănătăţii şi procesului de vindecare dacă datele procurate se integrează în eforturile medicului luptînd pentru obiectivele arătate. Par banale asemenea constatări. Din păcate se întîlnesc încă situaţii cînd, interpretîndu-se greşit din partea populaţiei gratuitatea şi accesibilitatea serviciilor medicale, cetăţenii se prezintă şi cer analize medicale din proprie iniţiativă. După cum există cazuri cînd unele cadre sanitare, procedînd iraţional, socotesc că un număr cît mai important de analize va ajuta la concluziile examenului medical. Şi într-un caz şi în celălalt ne aflăm în faţa utilizării neraţionale a posibilităţilor utile şi de neînlocuit a analizelor medicale. Acestea nu trebuie cerute şi manipulate de cetăţeni. Indiferent de cultura lor, ei nu pot pătrunde în intimitatea judecăţii medicului preocupat de soluţionarea problemelor curativo-profilactice Intervenţia, adesea ori inutilă, a unor analize complică studiul datelor obiective, întîrzie elaborarea concluziilor. După cum abuzul analizelor, pe lîngă pierderea unui timp preţios preventirii îmbolnăvirii sau grăbirii vindecării, obosesc pe bolnav şi aglomerează fără justificare munca laboratoarelor.

Lupta pentru prescrierea şi folosirea raţională a analizelor medicale este actuală.

Dr. A. SANDU

Actualităţi medicale

RECONSTITUIREA ELEMENTELOR DETERMINANTE ALE VIEŢII. Pentru a demonstra că viaţa s-a manifestat pe planeta noastră independent de efectele iradiaţiilor extra-terestre şi a fenomenelor electrice ci numai datorită căldurii, o serie de biochimişti americani susţin că au reuşit să reconstituie mecanismul creării vieţii pe pămînt. Folosind în exclusivitate acţiunea căldurii la 1 000 de grade asupra unor substanţe (metan, amoniac, cuarţ, nisip şi silicate) au obţinut elementele constitutive ale proteinelor ce par să fi stat la baza apariţiei vieţii, în urmă cu circa două miliarde şi cinci sute de milioane de ani.

OXIGENUL ÎN PROFILAXIA INFARCTULUI MIOCARDIC. După relatările autorului sovietic V. A. Lisovski, numeroşi suferinzi de ateroscleroză cu tulburări coronariene şi hipertensiune arterială se simt mult amelioraţi cînd sînt trataţi prin oxigenoterapie. După 3 ore de inhalare a oxigenului în cord, la majoritatea bolnavilor dispar sau se micşorează durerile de cap, ameţelile, greutatea în respiraţie, senzaţiile dureroase din regiunea inimii şi creşte diureza. Inhalarea oxigenului sub cord ar contribui, după acelaşi autor, şi la prevenirea infarctului miocardic.

TUTUN FĂRĂ NICOTINĂ Altoind tulpini de tutun pe tulpini de pătlăgele roşii şi pe o plantă sălbatică numită Datura Stramonium, oamenii de ştiinţă din Anglia şi cercetători ai Academiei de Ştiinţe din Haga au obţinut o nouă specie de tutun, care deşi îşi păstrează calităţile intacte (gust şi miros) ale tutunului obişnuit, este totuşi lipsită complet de nicotină.

SISTEM SIMPLU SI PLĂCUT DE DEZINFECŢIE. În S. U. A. s-a introdus un sistem original de dezinfecţie a cavităţii bucale. În acest scop s-a înglobat în guma de mestecat o substanţă antibiotică, cu gust plăcut, capabilă să distrugă germenii patogeni existenţi în gură şi să prevină astfel numeroase îmbolnăviri

INTREPRINDEREA DE UTILAJE PENTRU INDUSTRIA UŞOARĂ

PRODUCE :
FOARFECE DE MANICHIURĂ, FOARFECE PENTRU UNGHII, PILE PENTRU UNGHII, PENSETE-CURĂŢITOR DE UNGHII, CURĂŢITOR PIELE

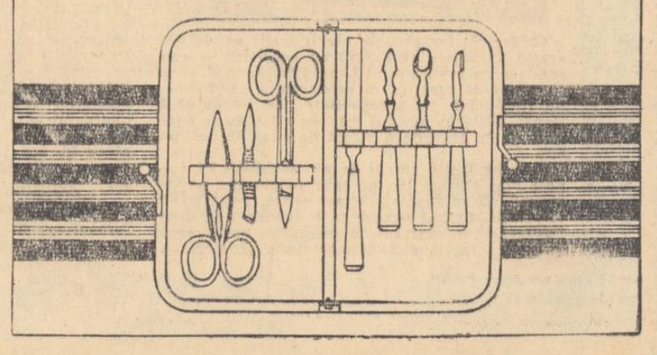

LA TOKIO

ÎN ZILELE PREMERGĂTOARE JOCURILOR OLIMPICE

Imagini de la sosirea olimpicilor romîni la Tokio

Ultimul eşalon al olimpicilor romîni a sosit la Tokio după o lungă dar plăcută călătorie efectuată la bordul unui avion Tarom. În 40 de ore, cu scurte escale la Moscova şi Irkutsk, am ajuns la Habarovsk, ultima etapă a saltului spre Tokio. Timp frumos afară şi atmosferă bună în cabine. Gimnastele, atleţii, luptătorii ardeau de nerăbdare să-i întîlnească în satul olimpic pe cei plecaţi cu o săptămînă înaintea lor.

Aterizăm la Haneda unde avioanele pleacă şi vin ca nişte stoluri de păsări migratoare. Cercuri olimpice, steaguri şi multe, foarte multe, bagaje pretutindeni. Furnicar de oameni şi maşini.

De la Haneda la satul olimpic gonim printr-un peisaj cenuşiu, monoton, cu aceleaşi acoperişuri de o parte şi de alta a drumului. Coşuri de fabrici, turnuri de televiziune, clădiri moderne cu multe etaje. Se vede că Tokio îşi ascunde comorile cu modestia fetei care se ştie frumoasă. Zilele sînt încă înaintea noastră, de abia am sosit şi vom avea tot timpul să vedem ce chip au luat peisajele vechiului Edo „cîntat" în culori de marele Hokusai. Deocamdată să revenim la subiectul nostru, Olimpiada.

Jocurile de la Tokio vor fi cele mai prodigioase din toată istoria olimpică. Această afirmaţie este repetată zilnic aici, în capitala Japoniei, ca şi aiurea. Progresele atletismului, copiii minune ai naţaţiei, care bat recorduri chiar cînd îi trezeşti din somn, perfecţionarea tehnicii sporturilor de echipă îndreptăţesc cu temei această speranţă. Jocurile de anul acesta vor fi, probabil, mai reuşite decît cele de la Roma şi, desigur, mai puţin mari decît cele din 1968, căci lumea merge mereu înainte şi progresul nu poate fi oprit.

Specialiştii sosiţi la Tokio şi foşti campioni ca Zatopek, Don Bragg, Elliot, cu care am putut sta de vorbă, nu-şi ascund însă îngrijorarea că probele atletice, în speţă alergările, ar putea să nu fie la înălţimea aşteptărilor. Adevărul este că Jocurile deşi sînt numite de vară, se dispută toamna, la jumătatea lui octombrie, cînd deobicei sezonul atletic în Europa şi America este pe sfîrşite. Atleţii aflaţi în plină formă, în iulie sau septembrie, vor trebui să caute noi resurse de energie şi poftă de concurs pentru a se relansa pe trambulina recordurilor olimpice.

Aclimatizarea, această sperietoare a sportivilor din Europa centrală, nu se reduce în fond la acomodarea cu ritmul diurn şi nocturn din Extremul Orient cauzat de decalajul orar. Şi dacă mai vedem pe aleile satului olimpic sportivi care picotesc ziua în amiaza mare, înseamnă că ei sînt sosiţi de curînd, căci majoritatea au stagiu de cel puţin trei săptămini şi s-au obişnuit. Mai delicată este problema climei, umiditatea foarte crescută în această perioadă, presiunea joasă, aerul impur al acestui oraş industrial.

Pentru alergători, mai ales, pentru fondişti este foarte important să se adapteze acestor condiţii care formează un mare handicap. Să sperăm totuşi că previziunile meteorologilor japonezi se vor adeveri şi că, începînd de astăzi pînă la 24 octombrie, va fi timp bun, uscat şi taifunurile vor ocoli capitala niponă.

Cu toate aceste rezerve, Tokio vrea să fie cea mai ospitalieră gazdă a Jocurilor şi trebuie să recunoaştem că efortul municipalităţii, al organizaţiilor sportive şi al locuitorilor este demn de laudă. Fiecare din gazdele noastre se gîndeşte că Japonia, prima ţară asiatică onorată cu această nobilă sarcină, are o singură şansă de reuşită. Ei invocă preceptele poetului Yoshita Keneko (secolul al XIV-lea) care scria : „Unui tînăr care învaţă să tragă cu arcul, avînd două săgeţi în mîna stîngă, maestrul său i-a spus : „Începătorii nu trebuie să aibă două săgeţi. Bizuindu-se pe cea de-a doua, ei o neglijează pe prima. De fiecare dată gîndeşte-te că nu ai la îndemînă decît o singură săgeată". Tokio va trebui, deci, să reuşească la acest mare examen încă de la prima încercare şi, pentru aceasta, a pus totul la bătaie. Timp de doi ani, capitala Ţării surisului a fost un mare şantier, care dă o nouă înfăţişare oraşului. În afara satului olimpic şi a celor 36 de baze sportive, s-au construit 8 şosele suspendate, căi ferate, linii de metrou în lungime totală de peste 300 km. Noile artere străbat în toate sensurile oraşului, reuşind, în parte, să-l descongestioneze, căci la Tokio circulă peste 700 000 de autovehicule, iar autobuzele şi metroul trebuie să transporte zilnic 12 milioane de persoane. Dintre noile construcţii de transport cea mai importantă este trenul cu o singură şină. El leagă aeroportul Haneda de satul olimpic, parcurgînd distanţa de 25 km în mai puţin de 15 minute faţă de 60 de minute cît se făcea înainte. Pentru a facilita accesul în Tokio al provincialilor, s-a dublat linia ferată Tokio-Osaka. Distanţa de 512 km va fi străbătută de cel mai rapid tren din lume, un bolid electric, în două ore şi ceva, atingînd în unele puncte peste 200 km pe oră.

Bugetul total al construcţiilor necesitate de Olimpiadă (dintre care majoritatea intră în planul de modernizare a oraşului Tokio), se ridică la suma de 600

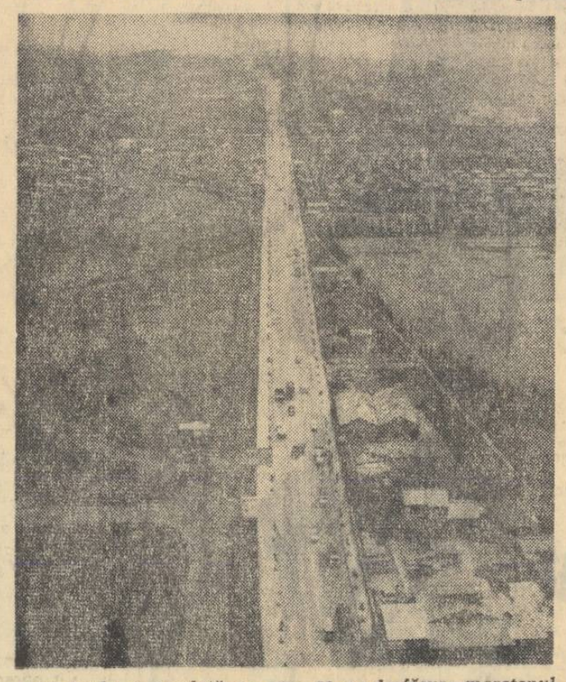

Autostrada suspendată pe care se va desfăşura maratonul

miliarde de yeni (un dolar = 360 yeni).

O altă chestiune spinoasă este cea a cazării vizitatorilor străini. Un purtător de cuvînt al Ministerului Transporturilor ne-a informat că Japonia va primi, în perioada Olimpiadei, (10—24 octombrie), 130 000 de turişti. Acest exod turistic nemaipomenit şi, practic, imposibil cu 20 de ani în urmă (dar facilitat astăzi de rapiditatea zborurilor aeriene peste pol) este explicat nu numai de atracţia unei ţări exotice, dar şi de interesul general faţă de Jocurile Olimpice. Cum şi unde sînt găzduiţi „onorabilii" turişti? Hotelurile de tip modern din Tokio au o capacitate de cca. 13 000 de paturi, iar cele de stil japonez (Ryokan) — 3 500 de paturi, restul vizitatorilor locuiesc în cabinele transatlanticelor, acostate în portul Yokohama, la Casa tineretului şi foarte mulţi în case particulare. Cetăţenii din Tokio au răspuns apelului lansat de primăria oraşului şi sînt gata să primească în locuinţele lor, unde aşternutul de tatami va fi înlocuit cu canapele, oricît de mulţi musafiri. Desigur, distanţele sînt mari, străzile — un adevărat labirint (ele nu au nici nume nici număr), riscul de a te rătăci destul de mare. Dar, cînd vrei să vezi Olimpiada ? Şi apoi mai există peste 1 000 de ghizi interpreţi plasaţi în diferite puncte ale oraşului pentru a scoate din încurcătură pe cei care nu vor găsi firul Ariadnei.

Ilie GOGA

Cele 20 de sporturi olimpice, teatrul lor de desfăşurare şi favoriţii întrecerilor

ATLETISM : Probele se desfăşoară pe stadionul naţional din Tokio construit în 1958 cu prilejul jocurilor asiatice, mărit şi reamenajat pentru Olimpiadă. Capacitatea este de 75 000-80 000 locuri. Stadionul se află în parcul Meiji, în apropierea vechiului templu ridicat în memoria împăratului Meiji, fondatorul Japoniei moderne. Sportul nr. 1 al Jocurilor va reuni şi cei mai mulţi concurenţi : 1 500 din 84 de ţări. Mari favoriţi : Henri Carr, Pennel, Dallas Long, Ron Clarke, Brumel, Iolanda Balaş, surorile Press.

BASCHET : Se dispută în sala anexă a Gimnaziului naţional cu 4 000 de locuri. Turneul durează 11 zile şi reuneşte 16 echipe. Favoriţi : S.U.A., Iugoslavia, U.R.S.S.

BOX : Turneul de box este găzduit în sala Korakuen, un patinoar acoperit cu 4 000 de locuri. După atletism înregistrează cea mai mare participare ca număr de ţări (63). Campionii vor fi cunoscuţi după 12 gale. Specialişti japonezi dau ca favoriţi : Kerasawa, Grigoriev, Adamski, Shiratori, Quarter, Tamulis, Roy Macmilan, Popencenko, Madigan, Bustler, Mathis.

CAIAC-CANOE : Aşii podelei se vor întrece pe lacul Sagami, un lac artificial, la 50 km vest de Tokio. Un sat olimpic anexă cu cabane, hoteluri şi, mai ales, o fermecătoare priveliştе de munte vor face cît mai plăcută şederea sportivilor aici. Favoriţi la cele 5 titluri masculine şi două feminine : Romînia, Danemarca, U.R.S.S., R.P. Ungară.

CANOTAJ ACADEMIC : Pistele se află în staţiunea Toda la 20 km de Tokio, pe malul riului Arakawa. Lungimea bazinului este de 2,4 iar lărgimea 110 m. Tribune metalice pentru 4 000 spectatori. Şapte titluri în joc avînd ca favorite echipajele din Germania, U.R.S.S., Franţa, S.U.A.

CICLISM : Hachioji, oraşel industrial, la 44 km apus de Tokio, a fost ales pentru probele ciclіste. Aici s-a amenajat un velodrom nou şi traseele pentru probele de fond, pe şosele asfaltate de pe valea riului Tama. Cursa contra-cronometru pe echipe are loc la 14, iar cea de fond la 22 oct. Favoriţi la velodrom : Belgia, Franţa, Italia. La şosea, în probe pe echipe : Italia, Belgia, Spania, Romînia.

CĂLĂRIE : Probele vor fi mai greu accesibile amatorilor de sport din capitala niponă fiind programate la Karuizawa, staţiune climaterică aflată la 145 km depărtare de Tokio. Un hotel pentru concurenţi şi grajduri pentru 90 de cai au fost amenajate. Ultima probă a concursului de călărie „Marele premiu al naţiunilor" va avea loc la Tokio în ziua închiderii Olimpiadei. Favoriţi : Raimondo d'Inzeo (Italia), Winkler (Germania), Pessoa (Brazilia).

FOTBAL : Turneul de fotbal se va desfăşura pe terenurile din Tokio. Stadionul naţional Komazawa, Prinţul Chichibu şi alte două din afara capitalei. Unul din ele este la Omya (prefectura Saitama), într-un parc cu pagode şi cedri seculari. Terenul are 130 m lungime şi 14 000 locuri în tribune. Celălalt teren se află în parcul Mitsuzawa, lîngă marele port Yokohama. Favoriţii presei japoneze : Iugoslavia, Romînia, R.D. Germană, Ungaria.

GIMNASTICĂ : Eşalonate în răstimpul a 6 zile în ultima parte a Jocurilor, întrecerile de gimnastică se ţin la Gimnaziul metropolitan din Tokio, sală vastă care îmbină tradiţia stilului vechi japonez cu amenajările moderne. Mari favoriţi : Japonia, U.R.S.S.

HALTERE : Ridicătorii de fontă se vor întrece pe podiumul sălii Shibua, o clădire modernă cu cinema şi teatru. Capacitatea sălii 2 500 locuri. În fiecare zi se acordă titlul la o categorie astfel că concursul durează 7 zile. Favoriţi : Myake, Veres, Vlasov. Noi concurăm cu Fiţi Balaş la pană şi L. Baroga la semi-grea.

HOCHEI PE IARBĂ : Trei terenuri speciale, amenajate pentru hochei pe iarbă în noul parc olimpic de la Komazawa. Doi mari favoriţi : Pakistan şi India.

JUDO : Sala Nipon Budokan construită în formă octogonală, în stilul perioadei Heian (794-1192), poate primi 15 000 de spectatori dar pare minusculă faţă de cererile de bilete, judoul fiind sportul naţional japonez, admis pentru prima şi, probabil, ultima oară la Jocuri. Favoriţi : japonezii şi olandezul Anton Geesink.

LUPTE : Atît cele clasice cît şi cele libere se desfăşoară în sala nouă din parcul Komazawa. Saltelele vor fi instalate pe o platformă lungă de 44 m şi lată de 36 m. Meciuri dimineaţa şi seara cîte două categorii pe zi. Tribune pentru 4 000 de spectatori. Favoriţi : U.R.S.S., Turcia, Iran, Romînia, Japonia, Bulgaria.

NATAŢIE : Edificiu ultra modern, cu acoperiş suspendat, Gimnaziul naţional terminat recent este cea mai impresionantă construcţie olimpică. Privit din afară seamănă cu o scoică sau cu o barcă răsturnată. Peste 15.000 de spectatori pot asista la concursurile de înot care concurează ca interes cu judo şi atletismul. Favoriţi : Dawn Fraser, Roy Saari, Christine Caron, Allain Gottvales, Prokopenko, Yamanaka.

PENTATLON MODERN : Cele 5 probe ale întrecerii sportivilor completi se dispută la Tokio pe diferite baze special amenajate : Waseda, Asaka, Kemingawa, Gimnaziul naţional. Concursul începe la 11 octombrie cu proba de călărie. Continuă cu scrimă, tir, înot, cros. Favoriţi : Torok şi Balczo (Ungaria), Novikov (U.R.S.S.).

POLO PE APĂ : Locul de dispu tare : piscina acoperită de la Gimnaziul naţional. Participă 16 echipe. Favoriţi : Ungaria, Iugoslavia, Italia, Romînia.

SCRIMĂ : Waseda Memorial Hall, sala de sport a universităţii cu acelaşi nume, situată la 4,5 km de satul olimpic va găzdui întrecerile scrimerilor. Sala are piste amenajate în două etaje. Capacitate 2 500 spectatori. Favoriţi : Franţa, Ungaria, Polonia, U.R.S.S., Romînia.

TIR : Probele la tirul de vînătoare (talere) se ţin în oraşul Tokorazowa, la 27 km de Tokio, iar celelalte la poligonul Asaka din parcul sportiv Nezw. Favoriţi : U.R.S.S., Japonia, Canada, Cehoslovacia, Romînia.

VOLEI : Primele turnee olimpice suscită un interes deosebit. Se joacă în aer liber la Tokio şi Yokohama. La masculin concurează 10 echipe, iar la feminin 6. Favoriţi : Romînia, U.R.S.S. Japonia la masculin, Japonia, U.R.S.S., Polonia la feminin.

IAHTING : Pentru sportul velelor s-a ales ca loc de desfăşurare golful Sayami de lîngă portul Enoshima, unde se află o renumită grădină botanică tropicală. „Timonierii" yahturilor şi echipajelor vor locui într-un sat olimpic construit special aici. Enoshima se află la 52 km de Tokio. Favoriţi : Danemarca, Suedia, S.U.A., U.R.S.S.

Corespondenţe speciale PENTRU „MAGAZIN"

Noutăţi din satul olimpic

De la 15 septembrie satul olimpic Yoyogi, de lîngă Tokio, continuă să primească oaspeţi din toate colţurile lumii. În ziua de 1 octombrie numărul lor a atins deja 4 800 şi pînă la deschiderea festivităţii de inaugurare a Jocurilor Olimpice el va creşte necontenit pentru a primi pe toţi cei 8 500 sportivi din cele 97 de ţări participante.

În raport cu satul olimpic de la Roma, cel din Tokio se remarcă în primul rînd prin faptul că terenurile de antrenament se află în incinta satului olimpic. Printre ele un stadion, o piscină de 25 m. în aer liber şi o sală. În plus, încă un mic teren sportiv în cartierul feminin al satului. La Roma exista o scenă în aer liber pentru diferite spectacole. Aici, din cauza condiţiilor atmosferice s-a considerat că e mai bine (şi s-a construit în acest scop) o sală acoperită.

Satul olimpic se întinde pe o suprafaţă de 66 hectare şi cuprinde 249 mici clădiri şi 10 blocuri mai mari care pot adăposti 5 800 persoane repartizate în 2 848 camere. Toate clădirile sînt înconjurate de pomi şi gazon oferind mult mai multe zone de verdeaţă ca la Roma.

La intrarea principală în satul olimpic (sînt în total nouă), se află centrul de servicii care cuprinde : birourile de recepţie, administraţia, banca, poşta, telefon, telegraf şi două săli special amenajate, una pentru public, iar alta pentru presă. Nici o persoană particulară nu poate pătrunde în incinta satului. Vizitatorii şi ziariştii se pot întîlni cu sportivii numai în cele două săli de care am pomenit mai sus.

Locuitorii satului vor lua masa în două săli uriaşe, Fuji şi Sakura, divizate la rîndul lor în şase săli mai mici puse la dispoziţia diferitelor naţiuni, şi a unei săli mai mari deschise pentru toţi. Programul zilnic este următorul : micul dejun : 7-9,30 ; dejunul : 11,30-14 ; cina : 17,30-20. Sala cea mare este deschisă toată ziua şi noaptea (cu mici intervale pentru curăţenie).

În centrul satului olimpic se află diferite magazine, un club şi un teatru (unde vor avea loc diferite spectacole). Zilnic va apare un „ziar" al satului în mai multe limbi.

Fiecare delegaţie dispune de un automobil (tip Gip), de un birou înzestrat cu maşini de scris şi telefoane. Unul de culoare roşie este pentru convorbiri cu Tokio şi convorbiri în satul olimpic, altul, albastru, pentru convorbiri interurbane şi internaţionale.

★

Zona satului feminin este împrejmuită cu un gard foarte înalt, avînd un personal foarte numeros pentru asigurarea păzei şi ordinei acestui cartier, situat în partea de nord-est a satului Yoyogi. La intrarea principală este situat un punct de control şi un bloc în care se găsesc diferite magazine (articole de toaletă, papetărie, bar, o sală de mîncare etc.). La etaj se află biroul direcţiunii, camerele personalului, un salon de coafură şi estetică, o sală de odihnă, cofetărie etc.

Delegaţiile cele mai numeroase sînt din S.U.A. (85 persoane), Germania (78), U.R.S.S. (75), Japonia (68), Anglia (49), Australia (47), Romînia (37) şi Franţa (17). Cele mai mici delegaţii sînt cele din Brazilia, Ecuador şi Luxemburg cu cîte o persoană.

Cele 852 de sportive vor locui în patru blocuri a cîte patru etaje, cu camere frumos mobilate, avînd la fiecare etaj două săli cu duşuri şi o sală cu băi. Se găsesc, de asemenea, mici bucătărioare pentru diferite nevoi urgente.

Blocurile sînt înconjurate cu mari zone de verdeaţă, avînd în apropiere şi un teren de antrenament şi o clădire care adăposteşte o sală pentru masaje, o instalaţie de băi, şi diferite alte instalaţii sanitare şi igienice.

★

Inutil poate de adăugat că la dispoziţia tuturor delegaţiilor se află un număr foarte mare de interpreţi şi diferite publicaţii (mici dicţionare, indicatoare etc.), care dau un sprijin permanent oaspeţilor pentru a-şi rezolva problemele cotidiene.

Culese la faţa locului

● Cît costă viaţa unui „olimpic" ? Şi acest lucru se ştie : 1 milion de ieni. Exact pentru această sumă a fost asigurat fiecare dintre participanţii la Olimpiadă. Suma de asigurare este de două ori mai mare decît cea de la J.O. de la Roma.

● La Tokio, pentru prima oară în istoria Jocurilor se va putea obtine, prin telefon, orice informaţie referitoare la J.O. Este suficient să formezi un număr şi una din cele 43 de operatoare răspunde imediat în limbile japoneză, engleză sau franceză.

● După informaţiile apărute în ziare, cea mai populară băutură a „olimpicilor" este ceaiul indian. Aproape 3 000 kg de ceai au fost oferite recent comitetului de organizare a Jocurilor Olimpice de către ambasadorul Indiei în Japonia.

● Un cizmar ingenios a deschis în satul olimpic un magazin de vînzare şi reparat încălţăminte cu numere mari. El este convins că atunci cînd se vor aduna toţi olimpicii va avea mult de lucru pentru că încălţămintea japoneză este mică şi strîmtă pentru majoritatea europenilor sau americanilor.

● După prevederile organizatorilor, la desfăşurarea Jocurilor Olimpice vor fi prezenţi 1.005 ziarişti sportivi. La dispoziţia lor se află un bloc de locuinţe cu 6 etaje, cu 168 de camere cu cîte 4, 6, 8 paturi, toate înzestrate cu aparate de radio şi televizor.

● 80 de tinere, făcînd parte din asociaţiile sportive ale prefecturii Miaghe, pregătesc participanţilor daruri. Pentru fiecare „olimpic" este prevăzută o păpuşă „Kokesi".

Lacul Sagami, unde vor avea loc probele de canotaj

PE SCURT

● Delegaţia Etiopiei este formată din 11 sportivi dintre care cinci atleţi, doi boxeri şi patru ciclişti. Dintre cei cinci atleţi, trei vor participa la proba de maraton : Abebe Bikila, campion olimpic la Roma, Mammo Wolde (care anul acesta a obţinut cea mai bună performanţă mondială : 2h13'55") şi Demissie Wolde.

● Atletul american Mike Larrabee, care în acest an a reuşit să obţină cea mai bună performanţă a anului pe 400 metri (cu 45"4) are 31 de ani. Specialiştii consideră acest fapt un excepţional record de vîrstă şi-i acordă, alături de Badenski, Trousil, Morley şi Ulis Williams şanse serioase de a ocupa un loc de frunte la Tokio.

● Dr. Wolffe, directorul spitalului din Norristown (Pennsylvania) a declarat că a primit aprobarea Comitetului de organizare a Jocurilor Olimpice şi a unui număr de sportivi din diferite ţări, pentru a putea examina comportarea lor de-a lungul desfăşurării competiţiilor. Aceste examene urmăresc să determine un raport între eforturile sportive şi repercusiunile asupra longevităţii.

● Cu prilejul deschiderii Jocurilor Olimpice (10 octombrie) se va inaugura şi un bust al lui Pierre de Coubertin, instalat în faţa stadionului olimpic. Bustul, înalt de 1,20 m, este aşezat pe un bloc de granit negru.

SAH

Aplauze...

Cunoscutul meu, un vechi iubitor de şah, mi se adresă :

— Mare lucru sînt aplauzele...

— ?

— Ce te miri ? Crezi că doar la fotbal se aplaudă ?

— Totuşi...

— Şi şahiştilor le place să fie aplaudaţi. Faţă de ei aplauzele sînt totuşi ingrate. Muncesc oameni, asudă ore în şir şi abia la sfîrşit numai dacă au cîştigat, ţi mîngîie un ropot de aplauze. Ce bine te simţi atunci ! Adversarul opreşte ceasul de control, îţi spune cu un glas trist, şoptit „cedez" şi te felicită. Pe tabla de demonstraţie apare anunţul că ai cîştigat şi cît te încălzesc atunci aplauzele...

— Firеşte, aplauzele sînt o răsplată şi un stimulent.

— Şi spectatorii sînt generoşi, aplaudă din toate puterile un joc bun, ingenios, îndrăzneţ, o combinaţie de efect. Dar ştii că atitudinea faţă de aplauze are şi efecte negative ?

— Mai explicit, te rog...

— După 40 sau 45 de mutări aşa cum ştii, o partidă se întrerupe. Asta înseamnă că jucătorii au posibilitatea să analizeze acasă temeinic poziţia. Eventual — nu e nici un secret — să se şi ajute cu antrenorul sau cu vreun coleg. Dar unii jucători sînt însetaţi de aplauze. Iar dacă au o poziţie bună, cu avantaj, să spunem pe la mutarea 32—33, atunci ei nu mai vor cu nici un chip să prelungească puţin partida, pentru a putea întrerupe şi a găsi acasă cea mai clară cale de cîştig. Nu. Vor neapărat să cîştige înainte de întrerupere, să culeagă chiar atunci, pe loc, aplauzele. Nu chibzuiesc suficient, se ridică nervoşi de la tablă, se plimbă între mese şi, adesеori, forţează nejustificat poziţia, greşesc. În astfel de cazuri, firеşte, ratează cîştigul. Florin Gheorghiu scria despre partida lui cu Pachman, de la turneul de la Kecskement, că „numai o minune" putea să-l salveze în final pe adversarul său, care avea o situaţie proastă. „Minunea" ştii cînd s-a petrecut ? Înainte de mutarea 40. Nu era oare mai bine ca Florin să fi întrerupt şi să fi analizat la hotel, chiar cu riscul de a primi la întrerupere mai puţine aplauze ? La întreruperi, ştii, de obicei vin mai puţini spectatori.

— Nu crezi că...

— ... Şi păcat că nu a făcut aşa. Altminteri am fi avut şi noi, poate, un reprezentant la interzonal. Repet : poate...

Alb — PAUL KERES
Negru — E. BOOK
Partidă jucată în cadrul meciului R.S.S. Estonă — Finlanda, 1964.

1. d4,d5	14. Ce2,Cbd7
2. c4,c6	15. Dc7,Tab8
3. Cc3,Cf6	16. Cc6,N:c6
4. Cf2,e6	17. T:c6,Ta8
5. c:d5,c:d5	18. Tfc1,g6
6. Ng5,Ne7	19. Da5,Dd8
7. e3,a6	20. Da3,Cb6
8. Nd3,b5	21. b3,Rg7
9. 0—0,Nb7	22. Db4,Db8
10. Ce5,0—0	23. g3,Tc8
11. Tc1,Ce4	24. Cf4,T:c6
12. N:e7,D:e7	25. T:c6,Db7
13. Dc2,Cf6	26. Dd6,Ce8

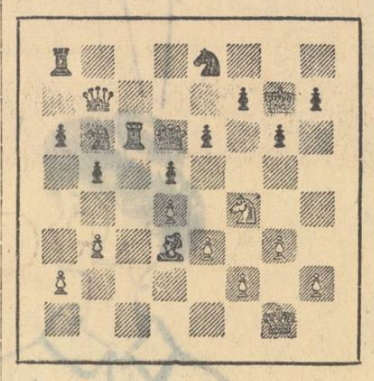

27. C:e6+,f:e6	32. N:g6,h:g6
28. De5+,Rh6	33. D:g6+,Rh4
29. g4,Db8	34. f3 şi negrul cedează.
30. g5+,Rh5	
31. D:e6,R:g5	

Alb — LOMBARDY
Negru — RADOICIC
Jucată în cadrul unui turneu la Boston, S.U.A. august 1964.

1. e4,e5	22. f4,De8
2. Cf3,Cc6	23. T:a6,T:e3
3. Nb5,a6	24. T:e3,D:e3+
4. Na4,Cf6	25. Df2,De7
5. 0—0,Ne7	26. Cf3,h6
6. Te1,b5	27. Ce5,N:e5
7. Nb3,0—0	28. d:e5,Tb8
8. c3,d5	29. Tb6,Dc7
9. e:d5,C:d5	30. T:b8+,D:b8
10. C:e5,C:e5	31. Rg2,Db5
11. T:e5,c6	32. h3,Nd1
12. d4,Nd6	33. Dd2,Ne2
13. Te1,Dh4	34. Rf2,Nd3
14. g3,Dh3	35. b4,Dc4
15. Ne3,Ng4	36. De1,d4
16. Dd3,Ta e8	37. c:d4,D:d4+
17. Cd2,Te6	38. De3,Db2+
18. a4,b:a4	39. Rg1,Ne4
19. N:d5,c:d5	40. Df2,D:b4
20. Df1,Db5	41. Rh2,Db1
21. T:a4,f5	42. h4,Dc2 şi negrul cedează.

MAGAZIN
revistă săptămînală
editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia. Piaţa Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

PENTRU TOAMNA 1964

Desene de
TANȚI PFENNINGS

„50 de ani de teatru" a academicianului Spiros Melas, nu este numai o autobiografie teatrală a decanului scriitorilor greci contemporani, ci oarecum și un fel de istorie a teatrului grec și străin, din prima jumătate a secolului nostru. Neobosita vioiciune și umorul scriitorului, pe de o parte, și vasta experiență din ucenicia sa în teatru, pe de alta, combinate cu prețiosul material teatral, de o certă valoare, care ni se oferă, fac din această carte, una dintre cele mai interesante lucrări ale lui Spiros Melas. În cele ce urmează publicăm un fragment din carte.

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"

UN ROL DIFICIL

de Acad. SPIROS MELAS (Grecia)

Acuzația stereotipă, care se ridică împotriva fiecărui nou teatru grecesc este că nu joacă piese neogrecești. De obicei, în sertarele și în buzunarele scriitorilor se găsesc destul de multe, dar în repertoriul noilor teatre este atît de puțin spațiu... Zaharia Papantoniu, care ne-a vestit, într-o dimineață, că a scris o lucrare dramatică și că ar vrea să ne încredințeze montarea ei, ne-a oferit un prilej bun.

Am fixat o după-amiază pentru a citi piesa lui. Toată trupa „Scenei libere" înconjurase masa la care se așezase Papantoniu, cu bărbuța lui ingrijită, cu privirile vioaie și cam bănuitoare și cu smocul său de păr, rămășița unei coame poetice, care semăna cu un nouraș poposit pe un colnic. Titlul piesei era „Jurămîntul mortului" și, cu o doză de cucernicie, dar mai ales cu o teribilă curiozitate, toată lumea aștepta să asculte textul. Pe Papantoniu îl cunoșteau cu toții, ca poet, ca pe un talentat nuvelist și excelent cronograf, ca pe autorul unei lucrări didactice („Munții înalți") și, în fine ca estetician și critic de artă. Pînă în momentul acela, însă, nu dăduse nimic pentru teatru, cu toate că ajunsese la o vîrstă destul de înaintată. Curiozitatea și neastîmpărul culminau. Ordonat, viu și realist, luat din cunoscutul mediu sătesc grec și scris pe un ton de adevăr, actul I apărea ca o revelație. A plăcut și a fost aplaudat, în mod spontan, de către actori. Om cu un fel de a fi extrem de modest, Papantoniu s-a înroșit dezvăluindu-și astfel emoția și bucuria. S-a făcut o mică pauză. De aici încolo, însă, lucrurile s-au schimbat mult. Piesa era inspirată dintr-o cunoscută baladă populară, în care fiul îi jură mamei sale, că îi va aduce fata, pe sora lui, măritată în străinătate, pentru a o vedea înainte de a-și da sufletul. Mai mult chiar, dacă va muri se va scula din mormînt, și se va duce să o aducă. În actul I, deci, a avut loc tocmai discuția dintre mamă și fiu, pentru Areti, sora lui, pe care o cerea de soție un străin bogat. Și, evenimentul care îl culminează, nu este altul decît jurămîntul lui Constantinos, care, chiar dacă va fi mort, se va duce să o aducă. Cu alte cuvinte, materialul principal al baladei este aproape epuizat în actul I, iar pentru actele II și III nu mai rămîne decît realizarea jurămîntului, care într-o poezie lirică, se spune în cinci pînă la zece versuri, dar într-o lucrare dramatică trebuie să capete o bază plastică, adică: mortul trebuie să se ridice din groapă, să se ducă în... Egipt, să o ia de acolo pe sora lui care este în viață și s-o aducă, într-o singură noapte, în satul... hai să spunem, la Carpenisi...

Actorii încep să se uite unul la altul și la un moment dat, Rozan, căruia scriitorul a vrut să-i încredințeze rolul mortului, a întrebat brusc: — „Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră, ce fel de haine poartă morții? Vreau să știu cum să mă îmbrac!... pentru că nu pot, de bună seamă, să mă prezint înfășurat în cearșafurile albe pe care le folosim atunci cînd jucăm roluri de fantome!

Papantoniu a spus:

— Veți purta un șal lung și negru și o pălărie neagră, moale și cu boruri largi...

Un ris zguduitor, nestăvilit, s-a ridicat din mijlocul trupei. Am făcut tot ce am putut și am retezat, cu o singură lovitură de sabie, această explozie nervoasă. Papantoniu care părea că începuse să miroasă drumul primejdios pe care îl lua piesa sa, a continuat să citească cu un glas cam mototolit. Dar imediat ce a început să-și revină, la numai două pagini mai departe, neînduplecatul Rozan i-a pus o nouă problemă:

— Spuneți-mi, domnule Papantoniu, l-a întrebat — cum am să vorbesc ca „mort"?

— La fel cu cei vii... va trebui însă să vă deosebiți...

— Da, da, dar cum?

— Cred că va trebui să vorbiți cu un glas mai slab și mai tărăgănat decît ceilalți.

— Mai tărăgănat? Păi dacă-am să vorbesc mai tărăgănat, piesa o să se termine în zori... și de la teatru o să ne ducem de-a dreptu-în piață... să tîrguim varză... Pentru că, după cîte văd, rolul meu este destul de mărișor.

Am parat o nouă explozie de rîs a trupei, cu un atac îndreptat către Rozan.

— Nu-l mai deranjați pe scriitor cu întrebări, i-am strigat — lăsați-l să termine, vă rog... Interzic observațiile... Despre realizare vom vorbi mai tîrziu. După terminarea lecturii mi-am dat seama ce treabă dificilă aveam de făcut pentru ca piesa aceasta să dobîndească o putere de convingere elementară în eventualitatea unei reprezentări. L-am luat pe Papantoniu în biroul teatrului, pentru a sta de vorbă. I-am spus că aceste două lumi, care se ciocnesc în piesa lui, morții și viii, nu sînt guvernate de aceleași legi. Mortul este inconsistent, un abur, o suflare, poate pleca din mormîntul său și se poate duce în locuri îndepărtate, pentru a face tot ce vrea, dar sora lui, Areti, are trup, este supusă legii gravității; ea nu poate zbura din Egipt la Carpenisi într-o singură noapte, ca mortul.

— Dragostea urnește și munții, mi-a răspuns el, cu toată seriozitatea.

— Este foarte adevărat!... dar, în poezie, în realitate și în drame este cu neputință. Deși părea că ar fi simțit, el însuși, nevoia de a ridica, la o altă sferă, incidentele care se petrec după actul I, nu a vrut să admită punctul meu de vedere și i-a comandat lui Mario Varvoglis muzica necesară acompaniamentului anumitor scene. Refuzul și stăruința sa m-au pus într-o situație foarte grea, deoarece piesa nu putea fi pusă în scenă, așa cum era. N-am să dau un colorit „visului" fără voia lui.

Contradicțiile începeau în actul II, cînd a auzit, pe un actor strigînd, la fiecare treizeci de secunde, pe toată durata scenei cu mortul, care o ia și pleacă cu dînsa într-un mod sugestiv.

— Aretiiii!... Aretiiii!...

— Ce înseamnă asta? m-a întrebat, uimit.

— Este un glas pe care eroina îl aude în visul ei... peste puțin timp ai să auzi un tropot, este al „negrului", al bidiviului pe care îl încalecă mortul, care o va răpi și o va aduce în satul ei...

— Visează, deci!

— Mai mult sau mai puțin... Nu am schimbat nici un cuvînt din text... nu-mi poți reproșa nimic...

Locul unde operasem o importantă intervenție chirurgicală, era în textul rolului mortului. Acesta spunea multe replici frumoase din punct de vedere literar, — Papantoniu le numea „mici bijuterii" — dar erau dăunătoare economiei piesei. Fără a șovăi, am tăiat capul multor „mici bijuterii". Și, cînd decorurile au fost instalate, am avut grijă să-l ascund pe mort înapoia unui tufiș, în planul doi. Scriitorul a protestat, dar i-am dat a înțelege că mortul trebuie să fie îndepărtat și sugestiv.

Din punct de vedere al publicului, „Jurămîntul mortului" a avut succes. Fotos Politis, l-a forțecat pe autor fără ocolișuri. A vorbit pe șleau, despre căderea piesei. Papantoniu a răspuns printr-un articol usturător cu titlul „Profanatorul", Politis s-a apărat cu vigoare. În ceea ce îl privește pe Rozan, acesta a avut atîta succes în rolul mortului, încît începuse a se teme:

— Ce-ar fi ca acum — spunea el șifonat — să vină toți scriitorașii și să-mi dea să le joc toți morții din cimitir!

Teama lui s-a dovedit a fi deșartă. După Papantoniu n-a mai cutezat nimeni să pună un mort, ca erou, într-o lucrare teatrală.

Traducere de Polixenia KARAMBI

Poșta redacției

N. MARUVICI — Timișoara. Vă mulțumim pentru observația privind articolul despre Bicaz și vă asigurăm că vom căuta să eliminăm asemenea erori.

CAROL MOLDA — București: Careul „Șerpi" va fi inserat în rubrică.

PETRU ONIȚA — com. Somoscheș (Crișana): Rubrica noastră nu publică în general „aritmogrife". Reținem totuși problema în evidență, pentru orice eventualitate, întrucît avem în studiu propunerea dv. de a introduce în revistă și unele jocuri de enigmistică. Restul întrebărilor și propunerilor dv. le vom trece celor în drept.

MARIN CIUCĂ — Cluj. **Aveți dreptul la o zi liberă în cazul cînd lucrați duminicile sau sărbătorile legale. Comitetul sindical trebuie să rezolve această problemă.**

VIORICA STĂNESCU — București: **Careul „Ciini" a scăpat de... hingher!**

V. G. — București: **Nu am înțeles prea bine, de ce atîta nemulțumire! În general revista publică în numărul imediat următor, soluțiile; este un simplu accident faptul că timp de două numere, din lipsă de spațiu, ele au lipsit.**

Aluzia dv. la revista Rebus este neavenită, aceasta îndeplinind alt rol publicistic decît rubrica noastră.

V. TIMOC

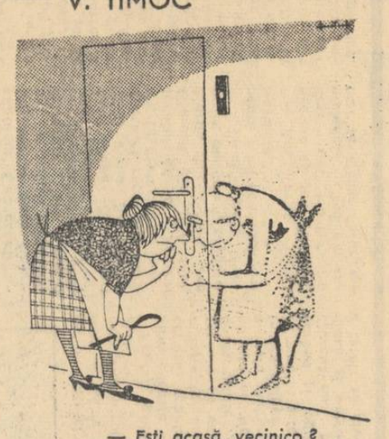

— Ești acasă, vecinico?

— După cum vezi, draga mea, tinerețea e o simplă chestie de îmbrăcăminte!...

GH. CHIRIAC

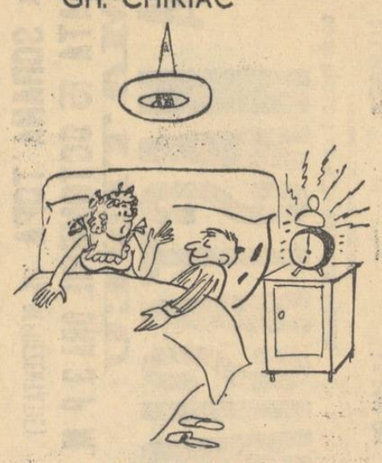

EA — Azi e duminică, ce-i asta?
EL — Începe și te îmbracă, avem bilete la teatru diseară!...

FRED GHENĂDESCU

Aparențe...

Înșelătoare

GROSU MIHAI

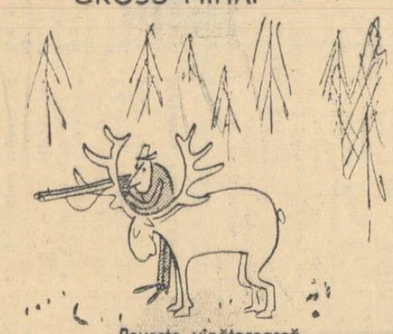

Poveste vînătorească

Umorul altora

— N-ați putea să ne împrumutați aparatul dv. de radio?

— Dar e tîrziu. La ora asta vreți să mai ascultați muzică de dans?

— Nu, am vrea să dormim!

★

— Gemenii dv. seamănă atît de mult între ei, frau Emma! Nu înțeleg cum reușiți să-i deosebiți.

— E simplu, frau Nora. Gerhart știe să numere pînă la o sută iar Woldemar numai pînă la 75

★

La cafenea s-au întîlnit doi literați.

— La ce lucrezi? întreabă primul. — Îmi scriu memoriile, răspunse celălalt. — Minunat. Aștept să ajungi la perioada cînd ți-am împrumutat 100 de dolari.

★

O tînără îl rugă pe dramaturgul Gerhard Hauptmann să-i acorde două autografe. — Cu plăcere, îi răspunse maestrul, dar de ce două?

— Două autografe „Hauptmann" am să le schimb pe un „Lehar".

★

— Tăticule, unde-s Cordilierii?

— Întreab-o pe maicăta, ea tot mută lucrurile dintr-un loc într-altul.

Un gospodar vopsea de zor gardul ce împrejmuia livada.

— De ce te grăbești așa? îl întrebă vecinul său.

— Am foarte puțină vopsea și vreau să isprăvesc pînă nu se termină vopseaua.

★

Doi prieteni discutau despre micile lor necazuri conjugale.

— Eu, spuse unul dintre ei, nu vorbesc cu nevastă-mea de doi ani.

— O, dar de ce?

— Pentru ca să n-o întrerup...

Fel de fel

Scriitorii antici și agricultura

În operele multor scriitori din antichitate se găsesc observații interesante privitoare la cultura și ameliorarea plantelor.

Poetul Marcus Terentius Varro (116-27 î.e.n.) ne-a lăsat ca cea mai importantă operă a vieții sale lucrarea: „De re rustica". Poemul didactic în patru cîntări al poetului Publius Vergilius Maro (70-19 î.e.n.) **„Georgice"** — care se ocupă cu cultura pămîntului, a viței de vie, creșterea animalelor și albinăritul, — are nu numai o deosebită valoare literară, dar este în același timp și un vast material documentar despre starea agriculturii din acea vreme.

Din operele scriitorilor romani aflăm de existența multor specii de plante, de modul de cultură a acestora precum și de întrebuințarea lor. Astfel, din numărul deosebit de mare de plante noi de cultură introduse în Europa de către romani, citîm pomii fructiferi: piersicii, vișinii, caișii, nucii și legumele: sfecla roșie, ridichiile, ceapa ș.a.

Științe moderne ca ameliorarea plantelor și fitopatologia folosesc multe din descoperirile „cercetătorilor" antici. Iată, de pildă, cît de actual este și astăzi unul din paragrafele tratatului de agricultură al scriitorului Columella I. Moderatus:

„Găsesc necesar a recomanda celor ce se îndeletnicesc cu cultura plantelor folositoare să se îngrijească chiar pe cîmp, în timpul recoltei, de alegerea semințelor pentru recolta viitoare. Chiar acolo unde recolta se arată bună trebuie să alegem spicele cele mai frumoase și să păstrăm boabele provenite de la astfel de spice, separat. Semănînd aceste boabe vom avea o recoltă mai bună. Altfel, indiferent de sol și climă, plantele vor degenera și producția va scădea".

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

TINEREȚE

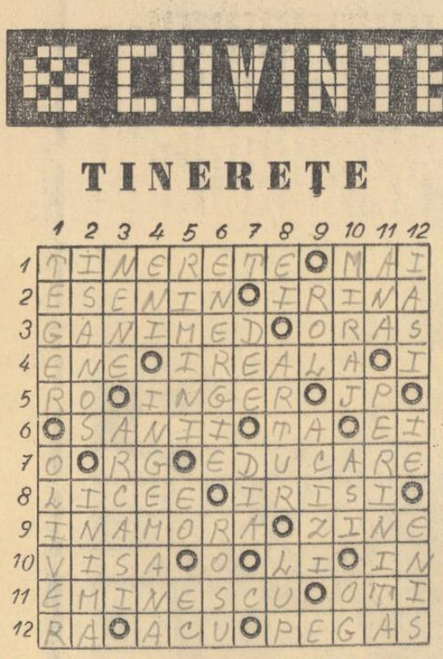

ORIZONTAL: 1. Primăvara vieții. — Luna florilor și a îndrăgostiților. 2. „Anii mei cei tineri" figurează printre titlurile poeziilor sale. — Personaj feminin din piesa „Liceenii" de Treniov. 3. Tînărul paharnic al zeilor (mit.) — ..ești tînăr „bătrînule Iași"! (Nic. Tațomir) 4. Seara, pe la genele celor mici... — Din lumea cosînzenelor și a feților-frumoși (fem.) 5. Literă elină. — Comparativ pentru fata iubită (ce mai fată!!) — Culegînd pe „Jepi"! 6. Săgețile de pe derdeluș... — Gigel cîntă din trompetă! — El și ea! 7. În orgă! — Acțiunea de dezvoltare intelectuală, morală și fizică a copiilor și tineretului. 8. Școli medii de cultură generală. — Flori pentru ochii iubiteii 9. Verb uzual al tinereții. —Tinere din basme... 10. Infinitiv al tinereții.—De două ori în liliac! — Pentru tenul dinsei... 11. Autorul poeziei: „Anii tinereții". — Prefix medical. 12. Soare bătrîn! — Actualitate strictă. — Muzele îi datorează fîntîna Hipocrena (mit.).

VERTICAL: 1. Melodia „Cîntă, dansează tinerețea" îi aparține. — „...Twist", — copilul dintr-un roman de Dickens. 2. Printre versurile sale se numără și poezia „Pomii cei tinerii" — Se spune că „nu vrea să îmbătrînească"! 3. Mai-mare... în gura pușilor. — Țintași din breasla lui Cupidon! 4. Senin fără margini... — A uni strîns. 5. Francesca da..., tînăra fată dintr-o fantezie de Ceaikovski. — Finalul lui Romeo! — Zar mic. 6. Excedentară la cei mici și la tineret. — „Fată cu steagul...", titlul unui tablou de Oct. Băncilă. 7. Golf în Scoția. — Nume de fată. 8. Un băiat și o fată, în plin anonimat! — ...Verona, autorul tablourilor „Fata cu ulciorul", „Fata din Moldova", „Copilul mamei" etc. — Implicat într-o poveste cu „Scufița Roșie". 9. Hamlet în piesă sau în film. — Cedează protoni, prin disociație în soluții (chim.) 10. Fata morgana. — Frunțași. — Resturi de batog. 11. O bine cunoscută. tînără lugojană... — Un cîntec străbate lumea, întovărășit de sărutări și tinerețe! 12. Urbea „Junimii"... — Podoabă a leliței, — June-prim și prim-regizor în... jocul dragostei și al întîmplării!

Gh. CORJOS

Cuvinte mai rare: DEE

TEATRALE

ORIZONTAL: 1. „Sonet pentru o..." de Sergiu Fărcășan, jucat la Teatrul „C. I. Nottara"— „Omul... aduce ploaie", piesă de succes în repertoriul Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra". 2. „Oedip" de G. Enescu, unul din marile spectacole ale Concursului și Festivalului Internațional „George Enescu". — Horia Lovinescu pentru „Moartea unui artist" sau Dorel Dorian pentru „Ninge la Ecuator". 3. Dramaturg romîn, evocat de Camil Petrescu în piesa pe care o pune în scenă Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". 4. În premieră! — ...Caragiu, interpret din „Opera de trei parale" de Bertolt Brecht. — Debutul lui Nușici! 5. Aici spectacolele teatrale au loc la cărminul cultural. — La Saroyan! — Talent. 6. Verb folosit în teatru, dar mai ales în filme. — Grîu tăiat. 7. Elvira Godeanu. — Producător de in. 8. În măsură! — .. Zamfirescu, interpreta rolului titular din „Domnișoara Nastasia", pe scena Teatrului Național (pl.) — Elena Deleanu. 10. A opta și a noua din repertoriu! — Eroul ultimei piese a lui Mircea Ștefănescu, pe scena Teatrului Național. 11. Liber cugetători. — În culise! — 12. La sfîrșit de liceu! — „Ris și..." de Sergiu Mihalkov, în repertoriul Teatrului pentru tineret și copii.

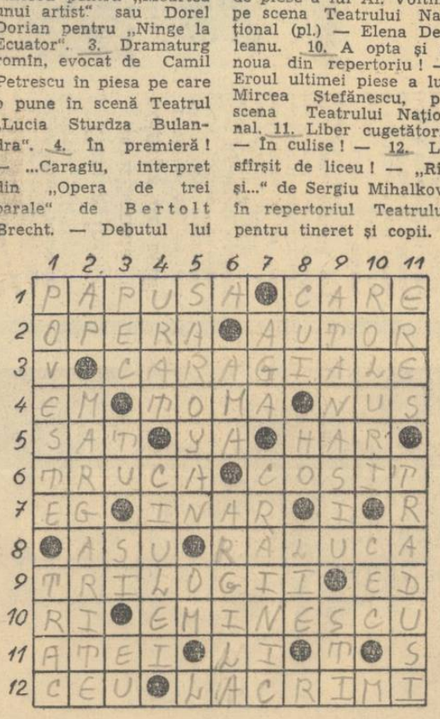

VERTICAL: 1. „Dragoste ..nouă!", farsă cu cîntec de H. Nicolaide, I. Berg și N. Cornea, pusă în scenă de Teatrul „C. I. Nottara". — Emoție scenică. 2. Început aplauzele! — „Înșir-te..." de Victor Eftimiu, reluată pe scena Teatrului Național. 3. În spectacol — — Marele Premiu al Festivalului de muzică ușoară de la Mamaia. — „Intrigă... iubire" de Fr. Schiller, una din premierele actualei stagiuni. — „...și materia moartă", cu Mircea Crișan, la Teatrul Țăndărică. 4. Dorit. — Pune în scenă „Opera de trei parale" la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". 5. Autorul pieselor „Inima mea e pe înălțimi" și „Clipe de viață", din repertoriul Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra". — A văzut moartea, într-o comedie de V. Eftimiu, pe scena Teatrului Evreiesc de Stat. 6. Dramatic la mijloc! — „...și portelan", piesă în care regretatul Ion Manolescu a avut o mare creație. 7. În „Dragă mincinosule" — de Jerome Kilty. — Anunță spectacolele și distribuțiile Teatrului la microfon. 8. Prilej de sfadă în comedia lui Alecsandri „Arvinte și Pepelea"... — În „Horia" de M. Davidoglu. — Ciocîrlie. 9. Artist al poporului, care joacă la Teatrul de Comedie în „Somnoroasa aventură" de T. Mazilu. — A cunoaște. 10. Radu Beligan a primit premiul de interpretare pentru cele două jucate în comedia „Șeful sectorului suflete". — Casa economiilor. 11. Superstiție. — Shakespeare și Molière pentru a fi jucați pe scenele noastre.

Ș. DRUȚU

FIRE RĂSUCITE...

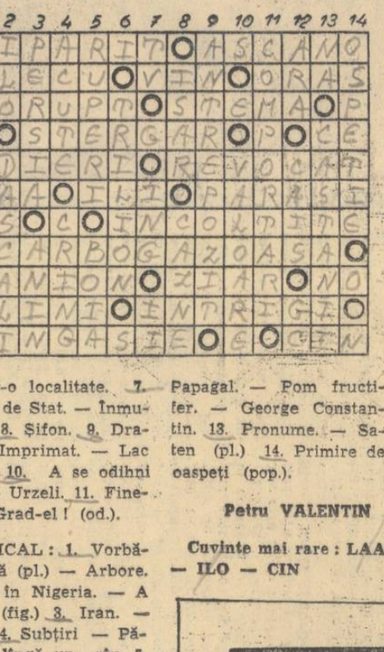

ORIZONTAL: 1. Imprimat. — Oraș în Sicilia. 2. Diminutiv al lui Alexandru. — Catifea. — Damasc. 3. Putred (fig.) — Drapel (fig). 4. Prosop. — Intrebare. 5. Zefir (pl.) — Ordin anulat. 6. Oraș în Austria. — Riu în Asia Centrală. — A plecat dintr-o localitate. 7. Editura de Stat. — Înmugurite. 8. Șifon. 9. Drapel. — Imprimat. — Lac negru. 10. A se odihni (reg.) — Urzeli. 11. Finete. — Grad-el! (od.).

VERTICAL: 1. Vorbărie goală (pl.) — Arbore. 2. Oraș în Nigeria. — A instrui (fig.) 3. Iran. — Arbust. 4. Subțiri — Pădurice lîngă un riu. 5. Destrămări. — Pulbere culinară. 6. Număr de ordinul a douăsprezece zerouri 7. Raion în București (abr.) — Inginer (abr.) — Cămașe (pl.) 8. Riu în Germania. — Chinuri (fig.). 9. Doc. 10. Ștofa. 11. Fire (pl.) 12. Papagal. — Pom fructifer. — George Constantin. 13. Pronume. — Saten (pl.) 14. Primire de oaspeți (pop.).

Petru VALENTIN

Cuvinte mai rare: LAA — ILO — CIN

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FIRICEL DE BUMBĂCEL...

ORIZONTAL: Bu — Textila — Rotație — Oto — A — Epir — Tael — Ibsen — Siret — Luat — Fuma — U — Amt — Tivi — Fl — București — Jart — Uioara — Ica — Alca — Er — Lu — Mirari — N — Albano — Aali — V — Ososi — Sac — Arta — Urziți.

DIN NOU PE STADIOANE

ORIZONTAL: Sur — Antrenor — Atac — Anemone — Năpădi — Titan — G — Ipi — Tuse — T — Hodini — Risca — Ip — Tari — E — RR — Netam — NF — Lei — R — Nocturna — Mari — Hent — Ri — E — O — Gird — Tel — Campionate — I — Înaintaș — Pas.

LA ȘCOALĂ

ORIZONTAL: Clopotel — Cărți — Lire — Educa — Van — Ata — Eminent — BV — Servieta — Coala — Ar — Ea — A — Semnat — Aur — Statul — I — A — At — Internat — Zt — Bun — Ui — Carasi — Eros — Lua — Ireal — Catalog — Citire — E — Îl — Ural — As. — C — Dativ — Abac — Mat — Ace — În — Epic — Ei — RT — Maculatoare.

Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial

ORWO FILM — Technoimport, Str Doamnei 5, Bukarest

LA TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE TOAMNĂ DIN LEIPZIG, PRODUSELE ORWO SE EXPUN LA HANSAHAUS SONDERBAU 2

ORWO VEB FILMFABRIK WOLFEN DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK — ORIGINALWOLFEN

Gospodine! vasele emailate „Ideal" SÎNT DURABILE ȘI AU ASPECT PLĂCUT

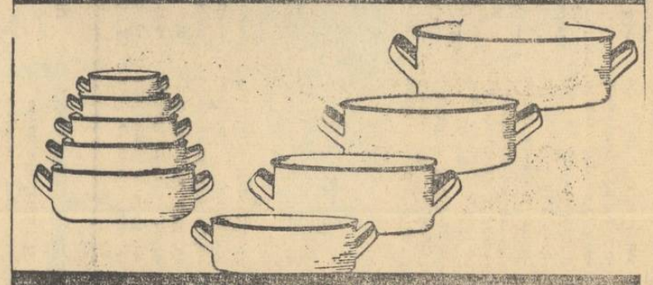

UZINELE „EMAILUL ROȘU" MEDIAȘ

Redacția: Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

„DOMIȘOARA NASTASIA" PE SCENA „NAȚIONALULUI"

și câteva amintiri despre G. M. ZAMFIRESCU

„În stagiunea aceasta, ne spunea de curînd acad. Zaharia Stancu, Teatrul Național montează pentru prima oară pe scena sa, „Domnișoara Nastasia" de G. M. Zamfirescu. Este un act de dreptate care i se face acestui mare și sensibil scriitor al nostru, un act care se face celei mai bune piese din opera sa".

Pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale", rolul Nastasiei va fi interpretat de Raluca Zamfirescu, fiica cea mai mică a regretatului scriitor.

Cu ea, am stat de vorbă zilele acestea, în apartamentul ei din-tr-un bloc al Magistralei Nord-Sud, despre noua montare a „Domnișoarei Nastasia", despre altele mai vechi și mai ales despre tatăl ei, de la a cărui moarte se împlinesc la 9 octombrie, 25 de ani. De altfel, primul lucru care te izbește în apartamentul actriței, binecunoscută de spectatorii Naționalului, sînt portretele aceluia pe care prietenii îl numeau Gemi, cîteva desene de ale sale, biblioteca al cărei model, el l-a desenat și pe care tot el a lucrat-o.

— *Pe Nastasia eu o văd ca pe un copil fericit în partea întîia, un copil care ar voi să fie fericit și în partea a doua, dar nu mai poate. Atunci, la început, Nastasia nu are nici un motiv să fie tristă — îl are pe Luca, are tot viitorul în față ei, perspectiva de a ieși din mahala. Fericirea acestei prime părți e vag întunecată de pelozie, de conflictul cu mahalaua, de apariția lui Vulpașin. Dar în siguranța Nastasiei din prima parte acestea par trecătoare, rămîne Luca, rămîne perspectiva. Drama începe după mine, abea în momentul morții lui Luca, al pierderii oricărei perspective de a putea trăi curat. Dar și în această a doua parte Nastasia are ezitări. Eu cred că Nastasiei trebuie să-i fie frică să moară. Pentru că mi se pare că nu se poate ca unui om cu o asemenea arzătoare dorință de viață să nu-i fie teamă de moarte.*

— E o altă imagine a Nastasiei decît cea realizată pînă acum.

— *Cred că fiecare actriță a dat viață Nastasiei, conform temperamentului ei. De Sorana Țopa, prima interpretă a Nastasiei în 1927, pe scena companiei „Bulandra — Manolescu — Storin — Maximilian", nu-mi aduc aminte. Eram foarte mică. Nici despre interpretarea Angelei Luncescu care a jucat-o pe Nastasia la Iași, în regia tatei, nu am o imagine prea clară. În schimb îmi amintesc că Eliza Petrăchescu, care a jucat rolul la teatrul Mariei Filotti, era pasionată, dar neîndurătoare cu pianul, nu avea nici un moment de ezitare. Pe vremea aceia eu, recentă absolventă a Conservatorului, jucam Luca Lucrămă. În același spectacol, întrerupt din cauza bombardamentului asupra Bucureștiului, și reluat după 23 August 1944, Irina Răchiteanu era mai rece, mai lucidă, în vreme ce în spectacolul ae la Teatrul Giulești din 1956—1957, Marga Anghelescu era puțin maladivă, ciudată.*

— Te-ai gîndit vreodată pînă acum să joci Nastasia ?

— *Am vrut întotdeauna să joc Nastasia, deși n-am mărturisit-o niciodată. Cînd am intrat la Conservator mi se părea că ratiunea existenței mele de actriță era aceea de a juca Nastasia. Dar și acum cred că Nastasia este una din justificările carierei mele.*

— Cum au început repetițiile ?

— *Cu un drum pe care l-am făcut cu toții, interpreți, regizori și scenograf în mahalaua în care s-a petrecut drama Nastasiei, în casa unde tata a scris piesa. Casa aceasta mai există și astăzi. Și prunii din curte. În fostul birou al tatei în care locuiește acum o șefă de brigadă de la „Adesgo", mai stă și acum în picioare soba la care se încălzeau ei și Panait Istrati, în lungile seri de iarnă. Există încă și circiuma la care bea Vulpașin. Mai trăiește în mahala și o prietenă a lui și o prietenă a lui mama-mare, care a venit să mă vadă. — „Ce faci Lulucuță ?" m-a strigat pe vechiul nume din copilărie. I-am arătat-o Silviei Dumitrescu; — „Asta e Vecina din „Domnișoara Nastasia".*

Pentru mine însă, vizita aceasta, ca și începutul repetițiilor, au redeșteptat amintiri dureroase pe care le credeam uitate. Îți aduci aminte că Nastasia își dorește mobilă nouă, cu lustru galben și oglinzi? În mobila asta cu lustru galben și oglinzi, am crescut eu. Fusese o mare și veche dorință a tatei să aibă în casa asemenea mobilă, dorință pe care nu și-a putut-o realiza decît după succesul cu „Domnișoara Nastasia". În urmă, dorința Nastasiei de a ieși din mahala. Îi obsedă și pe tata aceasta ieșire din acest mediu. Nu avea studii (tata mare era timplar, mama-mare lustruitoare de mobilă) și atribuia acestui lucru imposibilitatea de a ieși din nevoile mahalalei. Se temea că noi, fetele lui, nu vom avea mijloacele să studiem și că vom rămîne pentru totdeauna în aceiași mahala, care lui îi otrăvise zilele. De altfel, în memoria acestei dorințe a tatei, am făcut după ce am terminat conservatorul și liceul, pe care le-am urmat în același timp, și facultatea de litere.

Teama lui avea un temei foarte serios. Eram foarte săraci. Vezi, uneori se abstractizează sărăcia în care a trăit Saha sau Zamfirescu. Dar era o sărăcie reală, o mizerie reală. Îmi aduc aminte cînd s-a îmbolnăvit tata. Ziarul la care lucrase pentru o leafă de nimic, fusese suspendat. De la Teatrul Național din Iași îi concediaseră fiindcă nu mai putea lucra. Trăiam toți patru din cei 2.000 de lei pe care-i cîștiga mama ca funcționară, iar o zi, o singură zi de tratament la sanatoriul de la Moroieni, costa 200 de lei. Și mai tîrziu, după moartea lui, — eram dragă doamne, actriță, — lipăiam cu pantofii scîlciați prin noroaie, purtînd paltonul din clasa a V-a de liceu, care, evident, îmi rămăsese scurt.

— Știa că vrei să te faci actriță ?

— *Știa. De altfel n-a avut niciodată probleme mari cu mine. Era atît de sigur de mine, că mă lua în rîs de cîte ori se ivea prilejul. Iar eu plîngeam. Cînd am dat capacitatea, a fost o adevărată dramă. M-a întrebat — „Ai trecut clasa?" — „Da." — „Cum ai trecut-o ?" — „Am luat premiu." — „Ei bravo, toți proștii au noroc.." Îți poți închipui cît am plîns.*

INTERVIUL NOSTRU cu actrița Raluca Zamfirescu

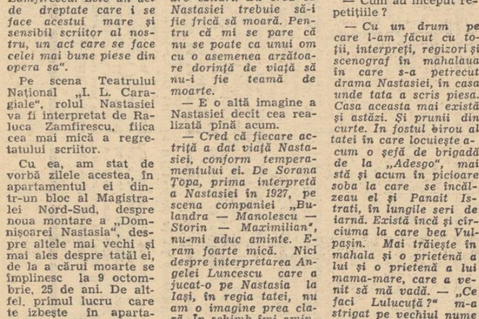

ASOCIAȚIA DRAMATICA

BULANDRA-MANOLESCU-MAXIMILIAN-STORIN

CU D-RA SORANA TOPA (IN REPREZENTATIE)

SAMBATA 15 OCTOMBRIE ORA 3 P. M.

MATINEU

D-RA NASTASIA

Comedie-Tragică în 3 acte de G. M. George Mihail Zamfirescu

DISTRIBUȚIA ROLURILOR:

D-l V. Maximilian — G. Storin

D-na Sorana Țopa

ACȚIUNEA SE PETRECE LA PERIFERIE, ERI.... AZI... MAINE.

Afișul primelor reprezentații cu „Domnișoara Nastasia" în 1927. În rolurile principale Sorana Țopa (Nastasia), V. Maximilian (Ion Sorcovă), Gh. Storin (Vulpașin)

DISCUL

CORURI DIN OPERE

În dramaturgia muzicală, corul îndeplinește în multe opere un rol important. Sînt episoade corale care au devenit celebre și pe care le ascultăm cu plăcere, ele reflectînd puternice sentimente, excelînd prin țesătura lor armonică. De-a lungul timpului ele au viețuit chiar și detașate de opere, interpretate independent, căci cu toate că fac parte integrantă din lucrările dramaturgice muzicale, strălucesc în constelația de arii.

Să felicităm „Electrecordul" că a inclus în programul său de înregistrări o culegere bine selectată de 9 din cele mai frumoase coruri din opere, dînd prioritate, cum era și firesc, creației lui Giuseppe Verdi, creator al unor mari corale.

Discul cuprinde patru din lucrările acestuia, coruri care se completează reciproc în ceea ce privește zugrăvirea unor multiple stări sufletești. Corul sclavilor evrei din „Nabucodonosor", corul bricanzilor din „Ernani", corul țiganilor din „Trubaciurul" și corul triumfal din „Aida" sînt piese corale de o mare forță artistică, cu largă răspîndire.

Ascultăm apoi corul vesel, zglobiu, al vînătorilor din „Freischütz" de Weber. Corul pelerinilor de Wagner redînd cîntecul unor mase în mers ce se aud în depărtare, ce se apropie mereu și apoi iar se depărtează este impresionant. Un cor mai puțin difuzat, de mare efect este cel al învierii din „Cavaleria rusticană" de Mascagni, piesă de intense resorturi psihice. Cît despre corul soldaților din „Faust" de Gounod, acesta a cunoscut și cunoaște o mare audiență.

În sfîrșit, corul mut, de o mare finețe din opera „Madame Butterfly" de Puccini.

9 coruri, 9 opere pe care ți le amintești în tot dramatismul acestora cu bucuriile, tristețile, victoriile lor, cu întreaga lor lume care participă cu încordare în lupta vieții.

Dirijorii, Emanoil Elenescu și Carol Litvin, în fruntea orchestrelor simfonice a Cinematografiei și Radioteleviziunii precum și Alexandru Șumski, conducătorul corului Radioteleviziunii, au contribuit din plin la reușita acestui disc pe care-l recomandăm cu toată căldura celor cărora le este dragă opera.

Const. SÎRBU

Întîlnirea artistei Elena Zamora cu cititorii

Artista emerită Elena Zamora, sărbătorită nu de mult vreme pentru 50 de ani de activitate pe tărîmul artei și-a scris memoriile.

Cartea sa, apărută recent și intitulată „Am slujit cîntecul", publicată de Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R. este prefațată de acad. Victor Eftimiu și este dedicată tineretului nostru.

Astă seară, la magazinul „Muzica" din Calea Victoriei, Elena Zamora, de data aceasta autoare, se va întîlni cu cititorii săi pentru a le vorbi, a le da autografe și, poate pentru a le cînta ceva din bogatul repertoriu muzical.

(Urmare din pag. 1)

Ca sculptură, o piesă importantă este un bust de copil de Brîncuși, lucrare turnată în bronz la Paris în 1906, două opere de Paciurea (Minerva și o compoziție) precum și lucrări de Medrea, Jalea, Puiu Anastase, Boris Caragea, dar și cîteva sculpturi extrem-orientale de cea mai bună calitate. Un cap de Budha din dinastia T'ang (secolele VIII—IX) și cîteva capete de Budha în piatră, bronz și lemn, chinezești, japoneze și K'hmer, din secolele XI—XIII. Tot aparținînd artei extrem-orientale, în muzeu se află o frumoasă colecție de ceramică, porțelan și gresie (chineză, japoneză și persană din secolele XIII — XIX), care se completează cu faianța europeană, mai ales franceză și de Delft.

Galeria artiștilor români

Observînd privirile noastre îndreptîndu-se mereu spre lucrările expuse în muzeu, acad. prof. George Oprescu se opri puțin din expunere dîndu-ne astfel prilejul să privim tezaurul de valori cultural-artistice. Însoțiți de tov. Radu Ionescu, istoric de artă și muzeograf, ne-am oprit îndelung în fața tablourilor lui Grigorescu (Cerșetorul breton, Portretul d-nei Alesseanu), ale lui Andreescu (Femeie în costum de epocă, peisaje), Pallady (Casa de familie a lui Bălcescu, Femeie în interior), Luchian (Portretul lui Mo Niculae, Florăreasă), Pătrașcu (Femeie în atelier, peisaj de iarnă, natură moartă) etc. Galeria artiștilor români este completată prin picturi de Iser, Steriadi, Ștefan Popescu, Tucuiescu, iar dintre pictorii aflați în plină activitate vedem lucrări de Ghiață, Ciucurencu și admirabile acuarele semnate de Henri Catargi.

Pictura universală

Pictura străină este reprezentată printr-o valoroasă lucrare în ulei de R.P. Bonington, care reprezintă pe Francisc I și ducesa d'Etampes (din secolul XIX), un studiu finisat în vederea operei de mai mari proporții care se află expusă la muzeul Luvru. Un alt tablou care ne impresionează prin culorile și maniera sa de execuție, este opera unui anonim italian din secolul XVI, cu subiect religios (Fecioara cu pruncul), precum și alte compoziții de același fel. Pictura italiană este de asemenea admirabil reprezentată prin mai multe lucrări din secolul XVIII de Magnasco, Canaletto, Guardi și de alți artiști legați ca formație de această din urmă.

TH. PALLADY — Femeie în interior

TEZAUR DE ARTĂ

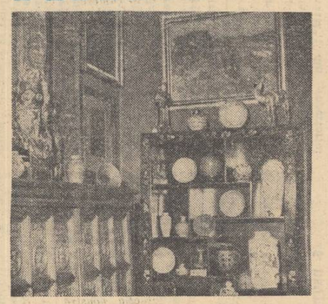

Un colț din muzeu.

Școala franceză de pictură este cea mai bogat reprezentată fiind ilustrată prin opere semnate de Courbet (Portret de bătrînă), Géricault (Lupta unui erou grec cu un centaur) și pînă la moderni, printre care reliefăm pe Uttrillo, Degas și Picasso, acesta din urmă fiind prezent în muzeu prin portretul surorii sale, operă de primă tinerețe, executat probabil în 1900, în care toate calitățile de desenator perfect sînt puse din plin în evidență.

Pictura Țărilor de Jos este și ea reprezentată prin lucrări de Teniers, Karel Fabritius etc.

De remarcat este faptul că în acest muzeu toate genurile de artă sînt reprezentate prin lucrări valoroase. Astfel, aici sînt expuse aproximativ 50 de sculpturi, picturi japoneze pe mătase, stampe și obiecte de lac, un ansamblu de o deosebită importanță de aproape 60 de covoare orientale și din Asia minoră datînd din secolele XVI—XVIII, precum și o frumoasă bibliotecă cu lucrări prețioase din secolele XVIII—XIX, incluzînd și cîteva incunabule.

Numeroase mobile franceze din veacul XVIII, italiene sau flamande, și cîteva piese Biedermayer, completează colecția.

Dintre ultimele lucrări achiziționate se numără lucrarea lui Picasso și desene de Manet, Pissaro, Toulouse-Lautrec.

Cum a fost achiziționată colecția de artă

După ce am admirat cîteva ore minunatele opere strînse cu migală în decurs de aproape patru decenii, l-am rugat pe acad. prof. George Oprescu să ne spună cîteva cuvinte despre modul cum a reușit să strîngă această comoară de artă.

— Colecția mi-am format-o mai ales în cei 8 ani cît am fost secretar al Comisiei internaționale de cooperație intelectuală a Ligii Națiunilor și membru al unei comisii de litere și artă, pînă în 1939. În această calitate aveam posibilitatea să călătoresc foarte des în centrele importante și să vin astfel în contact cu cele mai însemnate muzee și mai ales cu unii negustori de stampe din aceste locuri. Cea mai mare parte din cele aproape 10 000 de lucrări le-am achiziționat mai ales la Paris și la Londra, trei sferturi din ele cumpărîndu-le însă din capitala Angliei.

Multe din piesele cumpărate de mine în magazinul londonez al d-lui Spencer, cu care m-am împrietenit, au aparținut unor colecționari celebri, ca pictorii Edward Burne-Jones, Reynolds, Lawrence, faimosul eseist Walpole sau lordul Spencer. După război, am achiziționat cîteva exemplare deosebit de valoroase la București, printre care cîteva gravuri sau desene de Rembrandt, Dürer, Degas și Picasso.

★

I-am mulțumit acad. prof. George Oprescu pentru deosebita bucurie pe care ne-a prilejuit-o privind acest sanctuar al artei românești și universale, precum și pentru expunerea d-sale care va fi urmărită desigur cu multă plăcere de numeroși iubitori de frumos din țara noastră.

Simion SĂVEANU

Premiere și reluări TEATRALE

Printre viitoarele premiere ale Teatrului „Constantin Nottara" se află și spectacolul cu drama lui Eugene O'Neill „*Singuri sub lumina lunii*". La una din repetiții, care se desfășoară sub conducerea regizorului Ion Olteanu, artist emerit, foto: porterul nostru a surprins o scenă cu doi dintre interpreții principali : artista emerită Liliana Tomescu (care va da viață personajului Josie Hogan) și Cristea Avram (James Tyrene Junior).

În această stagiune, Teatrul Muncitoresc C.F.R. se anunță cu cîteva premiere din dramaturgia românească și străină.

Prima va avea loc în această seară cu piesa „*Ninge la Ecuator*", piesă în 3 acte de Dorel Dorian, în direcția de scenă a lui Ion Cojan.

În pregătire se află în prezent alte două piese. Este vorba de „*Pădurea împietrită*" de Robert Sherwood. Regia artistică aparține Getei Vlad iar scenografia Sandei Mușatescu.

Se află apoi în pregătire, în regia lui Horea Popescu, artist emerit, piesa „*Pălăria florentină*" de F. Labiche.

În stagiunea care a început vor fi reluate spectacole cu piesele : „*N-avem centru înaintaș*" de Nicuță Tănase, „*Gaițele*" de Al. Kiriițescu, „*Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită*" de B. Brecht, „*Paharul cu apă*" de E. Scribe și „*Jurnalul unei femei*" de K. Finn.

Teatrul Evreiesc de Stat a prezentat în premieră piesa „*Finita la commedia*", comedie în 3 acte de V. Savin, după o idee de Șalom Alehem. Muzica aparține lui Arminlu Cassvan, regia artistică : Iso Schapira. Conducerea muzicală : H. Schwartzman, artist emerit.

UN FILM POVESTIT

„REZERVAT PENTRU MOARTE"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR „DEFA"-BERLIN

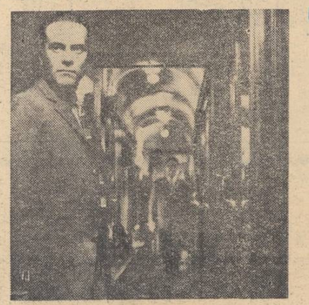

— Compartimentul acesta este rezervat ?

— Rezervări se fac doar pentru Șahul Persiei !

Dialogul de mai sus a avut loc în trenul interzonal de la Leipzig. Cel care a pus întrebarea se numește oficial Müller și vine în R.D. Germană în delegație. Împreună cu el călătorește și Hanna Maliven, o brunetă elegantă și încîntătoare, văduva unui fost aviator și fiica inginerului Jadenburg, care lucrase cu cîțiva ani în urmă la uzina din Erfurt.

Mai rămîne, așadar, să-l prezentăm pe autorul malițiosului răspuns. Este inginerul Harry Korb care și el lucrase la uzina din Erfurt. Cît privește... răspunsul acesta nu era decît o parolă între cei doi spioni, care urmau să se recunoască.

Recunoașterea însă, nu avea să le fie deloc de bun augur. Căci Müller nu era altcineva decît Erich Becker, fost inginer tot în uzina din Erfurt, devenit spion după fuga lui din R.D. Germană. Fatal — cei doi s-au recunoscut. Uimirea lui Becker depășea însă orice așteptări : el primise ordin să-l lichideze pe spionul ce-l va întîlni în tren. Dat fiind că păstra o licărire de conștiință — el fusese, doar constrîns să execute această misiune prin șantaj și amenințări — se hotărăște să-i destăinuie fostului coleg de uzină, acum spion ca și el, oribila însărcinare.

Dar Korb reacționează într-un chip diferit de cel așteptat de Becker, cărnia stăpînii săi îi întinseseră astfel o cursă. La doi pași de granița cu R.D.G., Korb îl aruncă în prăpastie pe cel care refuzase să-l ucidă, sub ochii îngroziți ai Hannei. După înfăptuirea mîrșavei crime, Korb îi dă instrucțiuni Hannei ce să facă la Erfurt pentru a obține informațiile necesare.

Dar Hanna e hotărîtă acum să se despartă definitiv de criminalul ei însoțitor. Cum va scăpa ea de Korb și felul în care va sfîrși acesta — veți afla pe ecran !

Departe hotare

● *NATHALIE WOOD*, interpreta americană care a realizat rolul Mariei în apreciatul film „West Side Story", va interpreta rolul unei ziariste pariziene în filmul „Marea cursă", care relatează — în genul filmului-spectacol — cursa automobilistică New-York — Paris, unul din evenimentele de răsunet ale anului 1907.

● *LOUIS DE FUNES* („Comedianții" etc.) este din nou evoluat unei comedii cinematografice, realizată de astă dată de către Jean Giraud, intitulată „Jandarmul din Saint Tropez". În aceeași distribuție : *Genevieve Grand* și *Christian Marin*.

● „*PLICTISEALA*" se intitulează filmul cineastului italian Damiano Damiani, realizat după o altă creație a romancierului *Alberto Moravia*. Protagoniste : *Bette Davis* și *Catherine Spaak*.

● *SANDERS TEDELL*, cunoscut mai ales sub numele de *Sony Terry*, este în prezent apreciat ca unul dintre cei mai mari cîntăreți de blues-uri. Născut la *Durnham* (în Carolina de Nord), în anul 1911, urmaș al unor negri sclavi, *Terry* cîntă și se acompaniază cu armonica. Recent, el a realizat cinci noi imprimări.

● *DAVID OISTRAH*, marele violonist sovietic, a adăugat recent două noi imprimări seriei sale de interpretări pe discuri, a celor mai valoroase opere muzicale clasice și contemporane : concertele pentru vioară și orchestră, de *Bela Bartok* și *Paul Hindemith*.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

SCHELA BĂICOI, LA 100 DE ANI

Meridianul 23 este — prin faptul trecerii sale pe acea porțiune a teritoriului românesc numită Valea Prahovei — meridianul petrolului. Noaptea, acest meridian poate fi urmărit pe traiectoria sa aeriană după șiragul becurilor aprinse pe sonde. Ziua, continuînd să ni-l închipuim ca pe o linie suspendată deasupra pămîntului, nu ar mai rămîne decît să-i adăugăm —ca pe vapoarele ce se întorc victorioase din larg — steaguri. Iar azi, la punctul de intersecție al acestui meridian cu paralela 45, acolo unde se află Băicoiul, să înălțăm marele pavoaz. Pentru că azi, cînd în întreaga Vale a Prahovei, în Oltenia și în Moldova se sărbătorește „Ziua petroliștilor", schela Băicoi aniversează 100 de ani de existență!

Și sărbătoarea de aici își poartă ecourile peste multe alte meridiane și paralele, centenara schelă românească fiind în același timp una dintre cele mai vechi exploatări petroliere din lume.

Gîndindu-ne la puțurile și sondele săpate de-a lungul acestui veac pe dealurile Băicoiului, care ar realiza, dacă ar fi puse cap la cap, un tunel vertical spre inima pămîntului, adînc de milioane de metri, gîndindu-ne la cele peste 27 milioane tone de țiței extrase în acest răstimp, care ar putea pune în mișcare deodată și pentru timp îndelungat toate motoarele din lume, ne gîndim de fapt la munca eroică a petroliștilor din această schelă

Lor le este închinată această sărbătoare. Și împreună cu ei o cinstesc toți cei care în această „Zi a petroliștilor" sînt ei înșiși sărbătoriți. Alături de ei toți o sărbătorim noi: beneficiarii benzinei ce ne poartă în automobile și autocare, ai motorinei ce se transformă în duduit de tractoare, ai îmbrăcămintei diafane toarse din fir de relon.

Lor — „centenarilor" băicoieni, căutătorilor „aurului negru" de pe toate meleagurile țării, rafinorilor, alchimiștilor moderni ai petrochimiei — le închină și reporterul rîndurile de față.

Paul LAMPERT

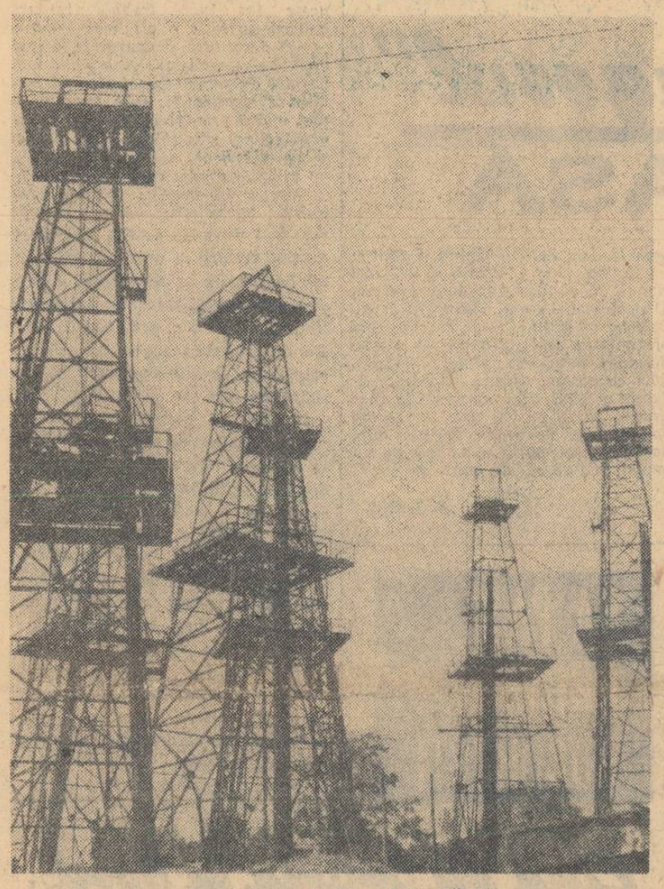

„Tufa" de sonde din schela Băicoi

Fotografia: Ion POPOVICI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII — Nr 366 • Sîmbătă 10 octombrie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

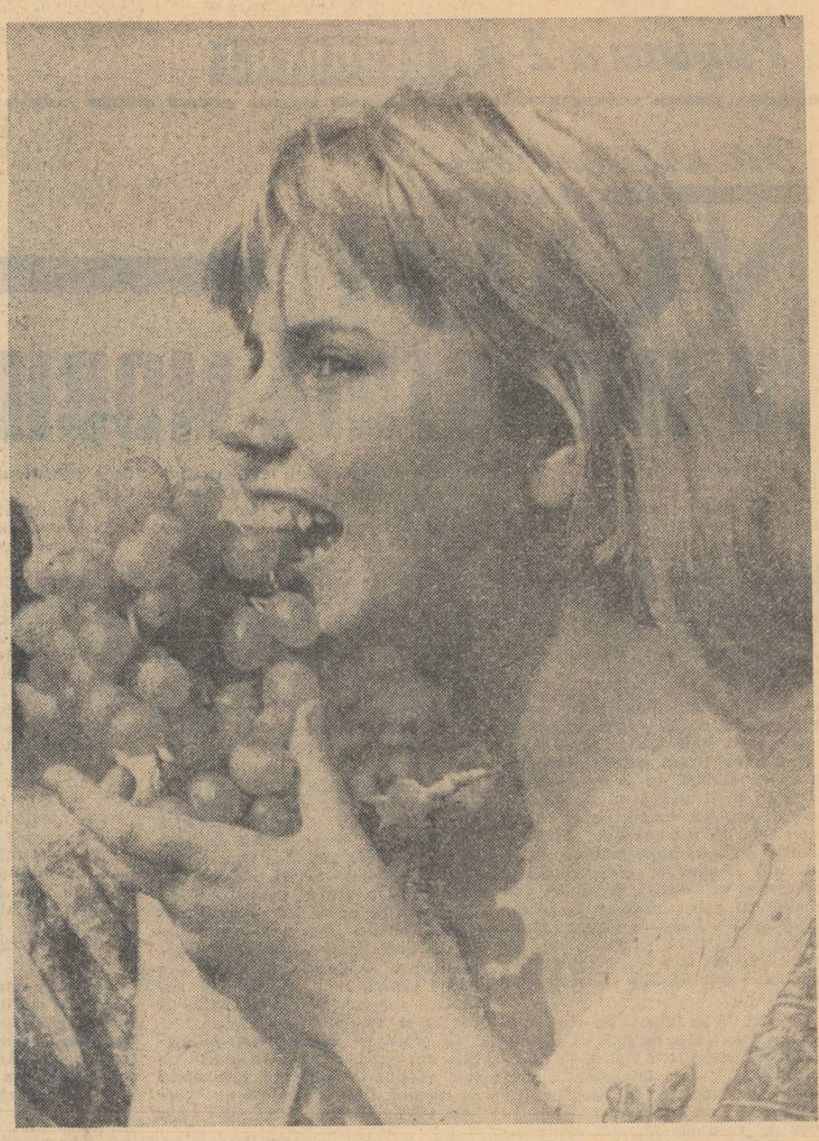

Fotografia: Nicu VASILE

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE A R.P.R.

Vă prezentăm

NOUL ÎN INDUSTRIA MOBILEI

În fața vitrinelor și în interiorul magazinelor de mobilă este întotdeauna un du-te vino. Numeroși cumpărători privesc, cer lămuriri asupra noilor tipuri de mobilă, se sfătuiesc cu gestionarii magazinelor. Doar nu cumpără omul mobilă pentru o lună sau pentru un an, ci pentru un timp îndelungat. Nu-i ușor să-ți alegi o garnitură, date fiind noile tipuri de mobilă apărute, calitatea din ce în ce mai bună a execuției, utilizarea a noi materiale.

În cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R., un loc important îl ocupă exponatele din sectorul mobilei. Noile tipuri de mobilier prezentate, cît și varietatea de piese separate (canapele, biblioteci, fotolii-pat, mesuțe de radio sau televizor, cuiere etc), reflectă în mod pregnant însemnatele progrese realizate în această ramură a industriei forestiere. În fața exponatelor din ambele pavilioane ale expoziției zăbovesc zilnic numeroși vizitatori, atît din capitală, cît și din diferite localități ale țării.

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii: Edmond RONNÉ

(Continuare în pag. a 2-a)

• Apartamente echipate cu garnituri de piese combinabile • O cameră pentru burlaci • Utilizarea panourilor - lambriu cu montanți de țeavă metalică • O bibliotecă cu compartimente pentru radio și televizor, birouaș demontabil și bar • Garnitură de bucătărie ce „îmbracă" chiuveta, aragazul sau frigiderul • Fotoliu cu pernă mobilă • Barul de casă „Artis" • Combinarea furnirelor exotice cu cele indigene

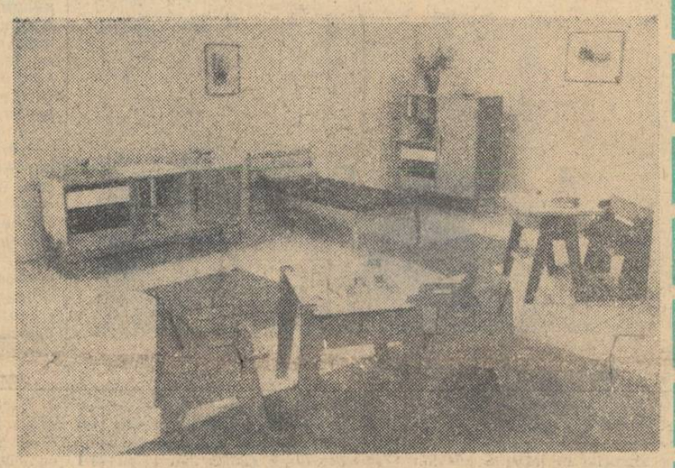

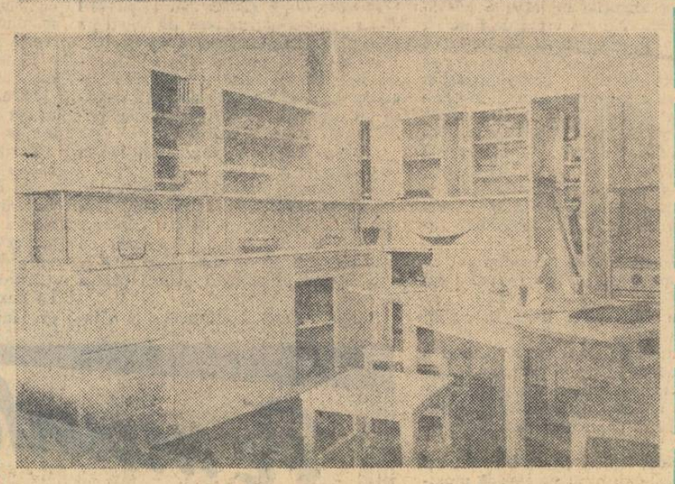

Vizitînd standurile expoziției, fotoreporterul ar putea prinde în obiectiv diverse tipuri de mobilă. Îl atrage, de pildă, eleganta sufragerie „Laura", deopotrivă cu biblioteca din piese combinabile „Milcov II", cu canapelele sau fotoliile tapițate cu poliureton, sau cu garnitura de hol „Zefir". Îl atrag și alte noi sortimente de mobilă, produse de asemenea — în afara celor din expoziție — pentru anul 1965. În imaginile de mai sus se pot vedea o frumoasă cameră pentru școlari și un tip nou de mobilă de bucătărie.

Astăzi

INTR-UN TOKIO SĂRBĂTORESC

ÎNCEPE A XVIII-A OLIMPIADĂ

● COLABORATORUL NOSTRU **ILIE GOGA** VĂ TRANSPUNE ÎN ATMOSFERA DE FRENEZIE OLIMPICĂ DIN CAPITALA JAPONIEI
● SECVENȚE ȘI IMAGINI DE ULTIM MOMENT DIN ORAȘUL OLIMPIADEI (Pagina a 5-a)

MUSTĂRIILE...

de ION ISTRATI

Fie ele oricît de subțiri la pielița obrazului, cu pulpele nespus de dulci și cărnoase, pilulele cu vin de frîncușă și de plăvaie, de crimpoșie și de fetească, de tămîioasă și de muscat, de furmînt ori de băbească, nu plac totdeauna, la fiecare. De asta, din vechi și celebre podgorii, vinurile noi și încă fără distinctă personalitate, sosesc în fiece toamnă la oraș, care de care prinzînd să se laude că au să crească în etate și au să fie curînd ba înțelepte, ba generoase, ba seci, ba dulcege, ba parfumate și înșelătoare, oneste, seducătoare ș.a.m.d. Pînă una-alta, încă de tot tinere, zburdalnice și tulburi, abia ieșite din cămașa lor sărutată de soare și pîrlită de drumuri, cu oasele stîlcite în hîrdaie și prese, ologite de zdrobitoare și de mustuitoare, singerînd în deje, în căzi și în linuri, trecute prin ciururi, prin pîlnii și prin furtunuri, gîlgîind pe burluiele poloboacelor, iată-le curgînd șipot în oale și ulcele de lut și poftindu-ne, în ceasurile noastre de răgaz, să le cunoaștem. La Iași, ca în toate celelalte orașe și tîrguri ale țării, s-au deschis recent mustăriile! E o veche tradiție, fiindcă, precum se știe din milenii și precum susțin deopotrivă și poeții și filozofii și oenologii, numai broaștele cîntă cu și în apă. Încă bătrînul Horațiu pretindea astfel, desigur, glumind în mod foarte serios atunci cînd spunea nec carmina possunt quae scribuntur aquae potoribus, *adică, băutorii de apă nu pot face versuri trainice. Ceva mai circumspecți, învățați iluștri începînd din antichitate și pînă azi, au conchis și conchid că vinul e prietenul înțeleptului, dar dușmanul beției, că, altfel spus, luat în doză rezonabilă, e un medicament, în doză excesivă fiind o otravă. Cu alte cuvinte, e amar, dar folositor ca sfatul unui filozof și e îngăduit oamenilor de spirit, dar absolut interzis celor săraci cu duhul! La astfel de lucruri mă gîndeam*

(Continuare în pag. a 2-a)

La pas prin București

Cînd dă bruma în Nord și ninge în munți

E un obicei al bucureșteanului: vorbește mult despre vreme. Se interesează dacă a plouat la Vatra Dornei și cu cît au crescut cotele apelor Dunării la Drencova, care a fost maxima la Fălticeni și ce ravagii a mai făcut uraganul Flora. Rămîne sceptic la pronosticuri, nu crede nimic din ce spune Institutul meteorologic — dar seară de seară stă la televizor pînă la închiderea emisiunii ca să audă prevederea timpului, iar dimineața cînd deschide ziarul își aruncă regulat privirea și pe „cum va fi vremea". Știe încă din iulie că vom avea o toamnă lungă, că va fi abundentă în ploi și că va fi frig, dar cînd aude prima oară că a dat bruma în nord și a nins în munți — are șoc.

— Cum, frate? Așa de repede? Păi cînd s-a mai pomenit așa ceva?

Este dezamăgit că s-au închis șirandurile — deși ultima oară a răcit cobză, este amărît că nu se mai dau filme pe stadion — deși spunea că nu-i place s-o vadă pe Claudia Cardinale de la sute de metri distanță, este contrariat că s-au închis grădinile de vară — deși muzica lor îl stînjenea adesea. Dar tot el își îndemna nevasta:

— Hai dragă să mai mergem și noi la o grădină, să ascultăm puțină muzică!

Și iată că deodată grădinile de vară se închid, pentru că așa a hotărît dumneaei, toamna.

Pentru că a dat bruma în nord și a nins în munți se face la București parada modei de toamnă. Și femeile, care pînă mai ieri se înghesuiau la mătăsuri și la poplinuri înflorate, stau neclintite și privesc concentrate defilarea de taioare și demiuri ale Fabricii de confecții București, sau impun o tăcere austeră în casă cînd micul ecran prezintă ultimele „trois-quart"-uri ale caselor de modă din Paris.

Și pentru că a dat bruma în nord și a nins în munți, studenții s-au adunat în amfiteatre să învețe despre teoria cuantelor sau fiziologia omului. Și pentru că a dat bruma în nord și a nins în munți, gospodinele schimbă oțetul la gogoșari și scot hainele de la naftalină. Și pentru că a dat bruma în nord și a nins în munți, teatrele și-au deschis stagiunea cu... „Ninge la Ecuator". Bucureșteanul, veșnic amator de teatru și de „un bilet în plus", consultă cu nerăbdare lista premierelor: „Doi într-un balansoar", „Fii cuminte, Cristofor", „Opera de trei parale", „Oricît de ciudat ar părea", „Caniota", „Singur sub lumina lunii" etc, etc. — și constată că septembrie, care a fost cel mai muzical anotimp al anului datorită bogatului Festival „Enescu", este urmat de alte luni,

Pia RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Pe muntele Giumalău

de Manole Bodnăraș

A vea o tîrlă la poalele Giumalăului în partea spre apele Bistriței. Moș Dranca îi spunea. Numele lui era cunoscut pe toată valea Bistriței pînă-n Neamț. Toată viața și-a petrecut-o la tîrla de la poalele Giumalăului, unde a intrat slugă la chiabur. De tînăr a ajuns să cunoască toate năravurile sălbătăciunilor. Și mai avea și frumosul și bunul obicei de a mai crește pe lîngă el cîte un „băiat" — vorba lui — și-l învăța să cunoască viața dihăniilor.

Două războaie au trecut cu multă furie pe locurile unde trăia. De aici el a învățat meșteșugul de a umbla cu armele.

În armată n-a fost luat. A fost reformat din cauza unei dihănii de urs de pe vremea cînd Dranca a început să adulmece gustul de a fi vînător. Pe vremea ceea și-a făcut și el rost de o gioarsă de pușcă cu două țevi, cu cocoașe și care a umblat în multe mîini, păzită cu strășnicie de ochii jandarmilor.

Un urs înrăit, a început să facă pagubă oamenilor omorînd vitele ce erau pe pășune la munte în timpul verii.

— „Pușca mea era bine tăinuită, povesti el. Dacă ieșeam cu ea, apoi asta o făceam numai noaptea... pînă-n crăpat de ziuă, și unde mă apuca ziua, acolo o ascundeam. Oamenii din partea locului mă bănuiau că umblu după ursul cu păcatele. Și așa pînă cînd a rupt un bou mare pe valea Colbului. De cu zi am fost să văd locul. Mi-am potrivit un cuib de pîndă aproape de hoitul boului și mi-am potrivit o cărare pe care să pot veni nevăzut și neauzit. Seara m-am băgat binișor în huci, și-am stat,... și-am stat!... Eram cu gîndul să plec, cînd aud troznind vreascuri în dreapta mea.

Inima a început să-mi bată. Țineam arma bine strînsă în mînă, și cu sufletul la gură cătam să deslușesc umbra ursului. Nu vedeam nimic. Cînd deodată am auzit cum troznesc ciolanele boului în gura lui. N-am stat mult pe gînduri, am pus pușca bine pe direcție și am apăsat pe trăgaci. Un urlet de hălăluia valea și ursul era pe mine. Al doilea foc l-am tras la încăierare. Apoi n-am mai simțit nimic. Cînd mi-am venit în fire, era noapte, simțeam o arsură pe piept și pe obraz. M-am pipăit. Eram numai sînge. Pușca nicăieri.

Durerile se întețiră. Mi-am dat seama că nu văd decît cu un ochi. Capul îmi era cît o dimerlie. Jumătate de obraz nu-l mai simțeam. Am mai stat pînă s-a văzut mai bine și apoi, m-am tîrît, cum am putut, după dira mea de sînge. Pușca era la locul luptei. Cam la doi stînjeni zăcea răpus ursul. Cei doi plumbi trași erau în el. Unul în spată și altul în pîntece.

L-am lăsat pe loc căci nu aveam putere și m-am tîrît pînă la tîrlă.

Mai bine de o lună de zile am zăcut. De atunci am rămas beteag de un ochi și m-am ales cu arătura asta de ghiare.

Ursul a fost apoi găsit de oameni, dar nu se știa cine i-a făcut capătul. După ce însă am ieșit în lume, degeaba căutam să tăinuiesc. Hîrjoana se vedea pe obrazul și pe pieptul meu".

Moș Dranca le povestea pe așezate. Pățania cu ursul de pe Colbu nu l-a speriat cît de cît. El și-a urmat viața de vînător pînă la vîrsta cînd te lasă puterile. Avea mare dragoste să însoțească pe prieteni în vînătorile grele

(Continuare în pag. a 2-a)

Vă prezentăm

NOUL ÎN INDUSTRIA MOBILEI

(Urmare din pag. 1)

Ne interesăm asupra noutăților din acest sector, care — în mare parte — sînt destinate producției din anul 1965. În această privință, inginerii GHEORGHE RUSU și GHERDA CHIRIȚESCU, din cadrul Ministerului Economiei Forestiere, se dovedesc gazde bune ; ei ne conduc printre exponate, dîndu-ne toate detaliile necesare.

Adaptarea tipurilor de mobilă la spațiile apartamentelor sau garsonierelor din noile blocuri constituie o problemă importantă ; orice cumpărător care trece pragul unui magazin de mobilă, va avea cea dintîi grijă ca să-și aleagă un tip de mobilă pe măsura dimensiunilor locuinței sale. Pe această linie s-au obținut o serie de bune rezultate, proiectanții de mobilă preocupîndu-se să creeze un număr de tipuri de mobilă cu gabarite ce se încadrează în spațiile stabilite. Vizitînd standurile expoziției, putem constata lesne trecerea la o altă etapă : aceea a mobilei combinabile în funcție de necesități.

— Aici, în pavilionul B — **ne spune ing. Gh. Rusu, de la I.N.C.E.F.** — sînt mobilate patru tipuri de apartamente cu cîte una, două, trei și patru camere și dependințe. Mobilierul face parte dintr-un complex de piese combinabile, orînduite cu mult discernămînt în noile apartamente create. Scopul urmărit aici este înlesnirea alegerii — pe viitor — de către cumpărători a pieselor dorite, fie pentru un apartament complet, fie pentru o garsonieră sau sufragerie, ce pot fi combinate lesne în spațiile respective.

Din 9 elemente combinabile este alcătuită și biblioteca „Milcov II". Elementele modulare componente permit așezarea lor în funcție de creșterea numărului de cărți, prin atașare sau suprapunere. Să nu uităm că această bibliotecă posedă și lăcașuri speciale pentru aparat de radio, televizor, bibelouri, precum și un birouaș demontabil, creat printr-o ușă rabatabilă. Unele elemente sînt prevăzute cu uși glisante furniruite ; la suprafața ușilor găsim elemente decorative executate din furnir de paltin : o pană pe ușa biroului și un pahar cu picior pe ușa barului bibliotecii.

Interesantă este și soluția constructivă a bibliotecii-panou „Olimpia". La aceasta se remarcă panourile-lambriu prevăzute cu montanți din țeavă metalică, pe care se pot fixa elementele componente la diferite nivele, în funcție de necesitățile de utilizare și — firește — de estetica interiorului locuinței.

O încercare reușită de a prezenta bucătăria cu soluții de utilizare totală a spațiului, inclusiv „îmbrăcarea" spălătorului, frigiderului sau aragazului, o oferă noua garnitură de bucătărie „Menaj". Alcătuită din trei corpuri pe doi pereți, ea este prevăzută cu rafturi suspendate, cu diferite compartimente și dispozitive rotative și glisante și este completată cu o masă alonjabilă și cu un set de patru scaune.

Inginera Gherda Chirițescu ne prezintă apoi alte noutăți din expoziție. „Iată un dormitor pe gustul vizitatorilor, **ne spune ghidul nostru.** Denumit „Solca" și executat la IPROFIL-Rădăuți, acest dormitor cuprinde un pat dublu cu două noptiere aplicate, o toaletă, o comodă și un dulap din două corpuri etajate ; prin etajarea dulapului se mărește spațiul de utilizare a încăperii, cît și funcționalitatea lui.

O altă noutate : camera combinată „Mirela", destinată unei singure persoane. E alcătuită dintr-un studio cu ladă de așternut și dintr-un dulap combinat, pe a cărui ușă interioară se află montată o oglindă. Spre a se evita șifonarea costumelor, în acest dulap combinat s-a prevăzut un nou sistem de agățare a umerașelor cu haine : pe lat. IPROFIL-Satu Mare a executat un tip nou de sufragerie, denumit „Laura", alcătuită dintr-un bufet, o vitrină-servantă, o masă și patru scaune ; această sufragerie se remarcă atît prin linia ei modernă, cît și prin combinația de furnir exotic cu furnir de nuc.

Vizitatorii zăbovesc și în fața garniturilor de hol. Atrage atenția garnitura „Zefir", alcătuită dintr-o măsuță, o canapea și trei fotolii ; un lucru nou îl constituie faptul că pe speteaza unuia din fotolii se află o pernă, ce poate fi mutată după dorință. Reține atenția și colțul „Aida", cu o canapea și fotolii de dimensiuni mai mici, precum și cu o masă dreptunghiulară ce utilizează o împletitură de furnir de paltin cu o ramă de stejar.

Să presupunem că aveți musafiri. La îndemînă vă stă o originală măsuță-cărucior pe rotile, prevăzută cu un suport, un sertar și un coș din placaj mulat pentru sticle. În același scop vă stă la dispoziție barul „Artis", executat din PAL acoperit cu plăci fibrolemnoase melaminate. În interiorul acestui modern bar de casă se află un dispozitiv rotativ pentru sticle ; pe părțile interioare ale ușilor sînt adaptate rafturi din plexiglas pentru pahare. Barul este iluminat electric în interior, lumina stingîndu-se o dată cu închiderea ușilor. Partea de de-asupra barului poate servi și ca suport pentru televizor.

Dar, în expoziție mai găsim și alte noi tipuri de mobilă : fotoliul „Contemporanul", avînd suportul executat dintr-o combinație de lemn masiv și brațe metalice transversale, — fotoliul tip D, executat la IPROFIL-Tg. Mureș, cu brațe pline, vătuite și îmbrăcat într-o stofă modernă, comoda „Electra" cu uși placate cu împletituri de furnir de paltin, banca și etajera de cărți sau caiete pentru copii, cuierul cu suporturi separate pentru haină și pantaloni etc.

În afară de noile tipuri de mobilă din expoziție, pentru anul viitor au fost executate și alte tipuri de mobilă. Despre acestea ne vorbește tov. Armand Cauli, **din cadrul Ministerului Economiei Forestiere.**

— Țin să remarc mai întîi — **ne spune interlocutorul nostru** — noua variantă a camerei combinate, „Ilva", executată din P.F.L. melaminat, imitație de nuc. O funcționalitate superioară a sistemului de extensie, cît și un aspect plăcut al tapițeriei executate din materiale plastice în diferite culori, au fost asigurate canapelelor extensibile tip „Extensa", „Nalba", „Monica". La fotoliile-pat „Brateș", „Bucegi", „Bihorul", s-au adaptat sisteme moderne de rabatare și deschidere spre față.

În anul viitor se vor produce în serie și unele tipuri de bucătării, ca „Modul", compusă din elemente modulante ce pot fi asamblate în funcție de necesități, sau „Polar", ce are utilizări multiple și este prevăzută cu plăci melaminate, ușor lavabile. Să nu uităm nici de cuierele-vestiar tip „Fantezia" sau „Popular", apreciate la expozițiile anterioare.

★

Așadar, noutățile din sectorul mobilei sînt multiple. Laolaltă cu numeroșii vizitatori ai Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R., așteptăm ca tipurile de mobile prezentate să apară cît mai curînd în magazine.

Mircea SCRIPCA

Un ultim control înainte ca pachetul cu țigări să părăsească poarta fabricii

Modernul bar „Artis"

„Mărășeștii" și „Snagovul" LA ELE ACASĂ

Încă un fum și țigara este strivită în scrumieră. Fumul subțire, albăstrui, cu sau fără aromă, se risipește ușor. Țigara se consumă în cîteva minute. Dar cîtă muncă se depune pentru aroma și aspectul ei. Ateliere, mașini, laboratoare, peste tot oameni care muncesc, gîndesc și creează noi metode de fabricare și sorturi pentru ca cele cîteva minute de savurare să fie cît mai pe placul fumătorilor.

O vizită la Fabrica de țigarete „București" vine să confirme aceasta. Aici, procesul de fabricație începe încă din laborator. Inginerii chimiști Maria Dumitrescu și Cristina Călinescu, ajutați de tehnicieni și laboranți, analizează fiecare lot de tutun, de hîrtie, aromele, dar mai ales se străduiesc să obțină zi de zi o îmbunătățire a țigărilor existente sau creează altele noi. „Snagovul" nu este primul, dar nici ultimul sort creat de acest colectiv. Aici s-au născut combinațiile de arome cu care sînt pulverizate sau imersate foile de tutun. În compoziția acestor arome intră miere de albine, cafea, cacao, zahăr, macerat de vermut și de fructe, extract de vanilie și alcool, smochine etc. O problemă în curs de rezolvare a laboratorului este cea a filtrelor prin care se reține gudronanele în proporție de 20—30 la sută. Se știe că mulți fumători sînt nemulțumiți de calitatea tiltrelor și de faptul că ele nu sînt lipite perfect la corpul țigărilor. Dacă problema etanșeității a fost rezolvată printr-o îmbunătățire adusă mașinilor, problema calității este încă în studiu. Unele cercetări de înlocuire a hîrtiei creponate din compoziția lor cu viscoza au dat rezultate bune. Rămîne ca prin viitoarele cercetări să se rezolve și acest deziderat al fumătorilor.

Cu avizul favorabil al laboratorului, tutunul ca și celelalte materii componistice ale țigărilor intră în producția propriu-zisă. Tutunul este ales foaie cu foaie, amestecat, trecut prin vid pentru uniformizarea umidității și înlăturarea impurităților, pulverizat sau imersionat cu arome, tratat cu substanțe umectante pentru a dispare casanța și apoi este tăiat. După efectuarea acestor operații, complet sau parțial mecanizate, tutunul este îndreptat spre mașinile de confecționat țigări, mașini de cea mai înaltă tehnicitate care pe o parte primesc tutunul, iar pe cealaltă dau afară pachete gata confecționate. Acest complex umple, atașează filtrele, face pachetele, impachetează și îmbracă cu celofan. Ba mai mult, pachetele necorespunzător realizate sînt înlăturate automat. Dacă cuțitul acestor mașini ar înceta să funcționeze cîteva minute, ar apare o țigară lungă de 3 200 m, atît cît măsoară o bobină de folie.

Dar și la aceste mașini, ca și la altele existente în fabrică, li se mai aduc îmbunătățiri. Inovatorii Nicolae Dragoș, Ion Giuran și alții au reușit, prin munca depusă, să sporească randamentul mașinilor de lipit poșete, să cupleze mașinile de confecționat țigarete și lipit filtre, să realizeze o nouă mașină de tipărit în patru culori.

Atenția întregului colectiv al fabricii este îndreptată spre îmbunătățirea calității produselor. Căutarea zilnică de noi metode pentru o realizare calitativă mai bună a produselor, îndeplinirea și depășirea planului sînt obiective la care fruntașii Stan N. Ion, Petrina Dobre, Constantin Coltea, Ion C. Maria și alți zeci și sute ca ei răspund mereu prezent. O problemă care-i frămîntă și la care nu au găsit încă un răspuns este prezentarea mai atrăgătoare a produselor : înlocuirea hîrtiei ambalajului cu carton, desene mai vii. Aceasta și altele sînt probleme la care sîntem siguri că vor găsi în curînd un răspuns favorabil. Nu de alta, dar în decembrie a. c. fabrica va împlini 100 de ani de existență.

B. MIHAI

• Miere de albine, cafea, zahăr și... tutun • O țigară lungă de 3 200 m. • Filtrul — o problemă • Calitate și... prezentare

Mustăriile

(Urmare din pag. 1)

zilele acestea cînd, vorba lui Dimitrie Cantemir-Voevod, ca mai orice moldovean nu prea uhotnic după apă, mi-am făcut drum prin cîteva din mustăriile din oraș. Le-am vizitat astfel pe cele de pe str. Lăpușneanu și de pe str. Ștefan cel Mare, am fost dincolo de Bahlui, la Podul Roș și încă în cîteva locuri, peste tot luînd aminte cum, plasate în pitorești decoruri autumnale și rustice cu adăposturi din maldăre de stuf și din pănușiță, cu scaune și mese curate, orînduite în aer liber sau sub acoperăminte, aceste oarecum miniaturale crame citadine de sezon, vreo 15 în tot orașul, constituie tot atîtea agreabile puncte de atracție. În preajma lor, de la bucătării sau de la grătare încinse, amirosea, de-ți sfîrteca nările, a mititei, a fleici și a antricoate, iar în cănițe, turnat din căni mari, înflorate, făcea mărgele și bulbuci mustul din care, cioatcă pe la mese și mesuțe, gustau, în bună voie, mușteriii. Fără să am cunoștințele unui oenolog sau ale unui biochimist și fără intenția de a mă ocupa aici de publicitatea respectivelor mustării (mai peste tot încă trebuie impuse măsuri privind o cît mai ireproșabilă decantare și acuratețe, o mai bogată aprovizionare cu o gamă mai variată de produse, mai ales păstrămuri și trandafiri, și e nevoie de mai multă promptitudine din partea ospătarilor) știu totuși de la medici și viticultori de faimă că mustul e un aliment dintre cele mai complete și mai complexe cu putință. Nu puțini specialiști, bazîndu-se pe numărul mare de calorii, consideră această licoare ca un foarte miraculos antibiotic. În consecință, o cură de must, autoadministrată cu măsură timp de 30 de zile, echivalează, pentru un organism uman normal, cu asigurarea sănătății pe toată durata celorlalte luni ale anului.

Cu această încredințare, mi-am permis, dealtfel ca și dumneavoastră în ceasurile libere ca, vizitînd cîteva din mustăriile ieșene, să-mi înfrupt și eu gura, avînd în minte o mai veche inscripție ce sta pe portalul unei și mai vechi crame pe la care ar fi zăbovit odinioară Creangă și Eminescu și care zicea : mănîncă ce-i plăcut, bea ce-i limpede și vorbește ce-i adevărat ! Fiindcă, dacă e adevărat, cum se zice nu numai în șagă, că vinul e, în genere, laptele bătrînilor, tot atît de adevărat e că mustul e laptele dulce al tuturor vîrstelor.

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Cînd dă bruma în Nord și ninge în munți

(Urmare din pag. 1)

bogate acum în premiere teatrale. Și măcar așa mai uită că... a dat bruma în nord și a nins în munți.

Dar nu uită să-și ia „fiș-fiș"-ul cînd pleacă de acasă :

— Pleci pe soare și deodată începe să plouă, și iar se face senin, și apoi iar plouă — și atunci ce te faci ? !

Bucureștencele au alte argumente, de data aceasta în favoarea umbrelei cu gît lung și vîrf de metal :

— Dacă plouă te udă leoarcă, dar măcar îți apără coafura. Și dacă nu plouă umbli cu umbreluța strînsă și face frumos... Că pe urmă nu mai ai cînd s-o porți și e păcat, că se poartă !

Se poartă și mustul și pastrama, pentru că fac parte din trofeele culinare ale acestei toamne, alături de superbele piersici cît pumnul și de strugurii cu bob chihlimbariu. Oamenii se înghesuie sub acoperișurile de stuf și de trestie ca să bea must din căni de pămînt smălțuite și să mănînce pastramă cu mămăliguță, pe talgere de lemn. Se duc la „Grădinița", la „Zori de zi", la „Izvor" — oriunde sînt mustării, că pe urmă se închid și ele ca grădinile de vară și-i dau întîlnire doar la altă toamnă !

Da, și întîlnirile se schimbă sau, mai bine zis, pretextul lor. Pînă de curînd invitația îndrăgostiților suna estival : „ne plimbăm puțin pe la șosea, că pomii sînt ruginii și aleile îmbrăcate în frunze...". Că doar nu poate omul să spună adevărul : „Te iubesc și vreau să fim împreună" — îi trebuie un pretext meteorologic și calendaristic, pentru a crea cadrul declarației noi, pe care Bucureștiul a auzit-o de milioane de ori, repetată în toate anotimpurile, de milioane de voci. Dar acum, fără îndoială, e „altfel"...

Altfel este totul. S-au schimbat culorile, temperatura, moda, parcurile, veșmintele, ora de culcare... De ce ?

— Pentru că a dat bruma în nord și a nins în munți — te lămurește bucureșteanul atotștiutor al vremii.

E resemnat. S-a împăcat cu toamna !

Pia RĂDULESCU

Desen de Beca RIND

Pe muntele Giumalău

(Urmare din pag. 1)

de munte. Sfaturile lui erau o adevărată comoară. Nu era urmă de fiară cît de întortochiată ca moșul să nu-i dea de capăt.

Așa, într-o iarnă, pe zăpadă proaspătă, am mers pe urma unui jder care ne-a tăiat drumul, la o vînătoare de porci. Urma apărea și dispărea pe zăpada pufată. Căutatul a durat cam un ceas. Eram doi și cu moșul Dranca trei.

Ne-am împrăștiat în diferite părți cu căutatul, însă fără hasnă. Jderul n-a sărit, nici urma n-a continuat din acel loc.

Cînd eram gata să renunțăm la această urmărire, moș Drancă mă cheamă.

— Ia-n fii bun și trage în cuibul ista !

Și-mi arătă cu mîna lui noduroasă o încurcătură de crengi și crenguțe pe un cap de brad. Dranca îmi explică că acolo este un cuib de veveriță și jderului îi place să doarmă în cuib de veveriță.

I-am făcut hatîrul și am tras. Praf și crengi uscate au picat pe zăpadă proaspătă.

Am rămas cu arma în mînă, puțin dezamăgit și cu privirea la cuibul de veveriță.

Moș Dranca, îngenunchiat pe omăt, cerceta fiecare crenguță căzută din copac. Deodată, văd că se scoală și-și scoate toporișca de la spate, pe care o purta la curea.

— Este... ! E al nostru jderul ! Atît doar a zis și s-a și repezit la doi tîrșari pe care i-a tăiat cu îndeminare, i-a curățat de crengi lăsînd capete ca la prepeleci, și-a făcut o scară pe care se cățără ca mîța, cu toți cei șaptezeci de ani ce-i avea.

Ajuns în dreptul cuibului își suci căciula, își suflecă mîneca de la suman. Ne uitam la moș și urmăream atent orice mișcare. Nu înțelegeam nimic și nu credeam în vorba lui că : „jderul e al nostru". Cu eleganță a scos frumusețea de jder și l-a aruncat pe zăpadă.

— Bine moșule, da de unde ai știut că jderul e împușcat în cuibul de veveriță ?

— Păi, de. După ce ați tras, eu m-am uitat pe zăpadă și am văzut stropi de sînge. Și după asta eram sigur că avem jderul.

Moș Dranca iubea cu patimă vînatul. Vorbea despre cerbi ca de ceva deosebit de scump și spunea :

— Această fală a munților noștri trebuie bine păzită de lupi și de oameni !

Imediat după război m-a rugat să-l ajut să scoată minele puse de nemți pe Giumalău și pe Obcinele dimprejur.

— Mă doare sufletu' cînd aud noaptea bubuieli de mină pe dealurile acestea. Știu că fiecare bubuitură omoară un cerb și e păcat. Eu nu mai prididesc cu găsitul și scosul lor.

Și nu o dată și-a pus viața în joc în operațiile de acest fel.

Moș Dranca avea mulți cunoscuți, dar dintre toți avea un prieten tare bun și de nădejde, pe Ștefan Candrea, cu care se împrietenise într-atît că erau ca frații. Și pe unul și pe altul îi lega aceeași dragoste și patimă pentru vînătoare.

Ștefan Candrea era mecanic la o fabrică de cherestea și stăpînea bine armurăria. Dacă pușca bătea prost, apoi atîta o meșterea pînă o făcea „lux". Deși era o deosebire cam mare de vîrstă între ei, se înțelegeau, cum s-ar zice, „de minune".

De pe munte cobora mai ales toamna, la „tîrgul cel mare" unde venea să-și cumpere cele trebuincioase pentru gospodărie, pentru iernat. Și atunci, bineînțeles întîi trăgea la prietenul său din Dorna. Candrea își rînduia să aibă și el liber de la fabrică. Seara se așezau amîndoi la masă să se cinstească și să vorbească.

Era prin luna mai. Zăpezile se cam curățiră dinspre partea soarelui. Natura a început să învie și cu ea și animalele. Au venit și sitarii și alte păsări din hoinăreală.

Cocoșii de munte, împodobiți în haină de nuntă, au început jocul dragostei lor fierbinți cu cîntece și lupte aprige, împiestrițînd zăpezile cu fulgi și pene negre lustruite. Aceasta era imediat după război cînd puțini vînători se încumetau să calce pe locurile neumblate, din cauza minelor, care au făcut multe pierzanii.

Să ieși pe atunci la o „bătaie" de cocoși, trebuia să fii curajos și priceput.

În condiții de acest fel Candrea a plecat într-o noapte pe obcina Dornelor, la poalele Giumalăului.

Zorile l-au prins cum e mai bine, la bătaia de cocoși.

Nu după mult, liniștea odihnitoare a pădurii era întreruptă de gru-gru-ul sitarului celui vrednic care e „gornistul jucăuș" al pădurii și e năimit parcă să sune deșteptarea în codrii în care se cuibărește. El deșteaptă viețuitoarele. La auzul lui vînătorul devine atent și pregătit, întrucît peste puțin vor fîlfîi în văzduh aripile gotcilor (găini ale cocoșilor de munte) care vin la locul nunții, unde de-cu-seară s-au adunat cocoșii pe vîrfurile cele mai înalte ale brazilor. Prin cîntecul lui, cocoșul îndrăgostit își trădează locul.

La o asemenea nuntă se afla și Candrea, venit în a doua parte a cîntului, cînd cocoșul se înfoia de toată mîndrețea.

Cocoșul ascultă. Vînătorul prins pe un picior, rămîne încremenit, cu sufletul îndoit. „M-o fi auzit ?"

Așteptarea părea lungă. Cocoșul începe încet din nou cîntul. Vînătorul răsuflă în adîncă liniște, ușurat. „Nu m-a auzit !" Iar trei pași.

Prietenul Candrea dorea să asculte cîntecul, să-și încerce îndemînarea de a trece prin gotci fără să-l simtă. Pușca cu trei țevi, proaspăt grijită, era rezemată de copac. Alături, un glonț cu cap de cupru. Glonțul era pregătit pentru orice întîmplare mai grea, pentru rîși sau jderi. Știut este că într-o bătaie de cocoși de munte pot să apară oricînd atît rîsul cît și jderul, care îi sînt dușmani aprigi.

De dimineață, ziua se arăta mai mult decît frumoasă. Nu adia nici cel mai mic vîntuleț. Artiștii în haine frumoase și noi, se întreceau în cîntec și joc.

Mai era puțin ca să sfîrșească jocul lor comedianții, întrucît luceafărul apusese de mult și soarele a început să-și scurteze umbrele, cînd într-o parte a pădurii o ciocănitoare neagră, cu un țipăt ascuțit și prelung, curmă joaca măiastră. O gotcă bătrînică își luă zborul. Cîntul a încetat. Semn de vrăjmaș! Candrea a pus iute mîna pe pușcă. Cu auzul și privirea cercetă spre partea unde a țipat ciocănitoarea și de unde și-a luat zborul gotca bătrînă... Era cam din același loc...

Își luă zborul și un cocoș... altul... și al treilea.

Candrea se sculă în picioare. Îi zvîcneau tîmplele. Se dădu binișor după un tîrș și nu slăbi cu ochii pădurea de unde au zburat cocoșii. Degetul arătător îl ținea pe trăgaci.

Trec clipe grele. După felul cum au zburat cocoșii și-a dat deîndată seama că e vorba de om și nu de altceva. Urechea a început să prindă călcătură grea și regulată. Trozneau și vreascuri.

„E om !"... își zice. Potrivi pușca bine și-l străfulgeră un gînd. Din răritură au apărut niște pete albe, mișcătoare. „Un om. Poate fi un dușman. Dar ce duce în mîini ?... Mîne ?..."

În clipa aceea de încordare îl fulgeră un gînd, să tragă cu glonțul în mîne, că-s mai la vedere. Astfel totul se va sfîrși cu o bubuitură strașnică și apoi nici că se va mai vedea om. „Să-l mai las, că-mi vine tot mai bine". Broboane mari de nădușeală i se îngrămădeau pe frunte.

În clipa aceea, omul cu minele se aplecă, ferindu-se de un cep ce-i stătea în cale, așa că-și arătă capul cu căciulă și pletele albe. Candrea, parcă a primit un ciatlău în moalele capului. A icnit o dată fără vrere și ca fript a luat degetul de pe trăgaci, slobozind pușca pe pămînt. Un nod i s-a pus în grumaz. Picioarele nu-l duceau, numai ochii îi țineau deschiși spre omul cu minele care pășea agale fără să știe măcar ce pericol îl păștea. Candrea l-ar fi ucis și și-ar fi tîrît zilele cu vai și amar, cu remușcări fără iertare, că și-a omorît pe cel mai bun prieten — pe moșu Tănase Dranca din Ghierghieni.

NĂRAVURI ȘI MORAVURI

AȘTEPT O CITAȚIE

Locul unde îl găsești aproape cu certitudine e pe sălile sau în preajma tribunalului. Are întotdeauna sub braț o servietă doldora, plină cu acte, memorii, decizii, oricînd gata să ți le servească prompt. Știe pe dinafară sute de articole de legi, îți poate cita jurisprudențe, cunoaște toate instanțele judecătorești. Are volubilitate de avocat, severitate de procuror, nostalgie de judecător: ei, dacă ar putea să judece el, ce dreptate ar mai face, maică-măiculiță.

Îl cheamă Nae Gîlceavă și e cunoscut în tot cartierul. Are ambiții mari: să ajungă musai pînă în decembrie la cel puțin o sută de procese. Doar mai sînt o mulțime de oameni de pus la punct. Uite, necioplita de vecină de la „4" a avut neobrăzarea să-i spună lui că ar fi bine să mai diminueze volumul radioului în orele de noapte, că ridică în picioare tot blocul. Parcă n-are voie omul să facă ce vrea în casa lui. Georgescu de la parter s-a uitat urît cînd a trîntit ușa de la intrare ; lasă că i-o coace el. Cît despre antipatica de Marinească, care i-a prins coada pisicii în ușa liftului, de a mieunat biata o oră încheiată, cu dînsa o să se judece pînă-n pînzele albe; și ce dacă a pierdut procesul în prima instanță ? Mai are pe rol trei procese cu prima nevastă, patru cu cea de a doua, plus procesul de divorț cu ultima. Mai că nu știe unde îi e capul de atîta treabă. Uite, chiar ieri a încurcat instanțele : în loc să meargă la raionul Tudor Vladimirescu unde figura ca reclamant împotriva fostului cumnat Năstase care-l jignise făcîndu-l procesoman, s-a dus de pomană la alt raion, unde de fapt trebuia să meargă mîine, să-l pună la punct pe administratorul de la bloc care-i făcuse scandal că n-a plătit întreținerea de 6 luni. Doar el știe legile ca-n palmă, mai bine ca orice magistrat. Dar n-are noroc, asta-i! Toți i se pun dimpotrivă, pierde toate procesele. Nici nu mai ține minte cîte despăgubiri are de plătit. Dar o dată și o dată scapă el de toți ăștia care-l persecută, le arată el.

E cunoscut ca un cal breaz.

— Iar dumneata? I-a spus-o de la obraz un procuror. Nu te gîndești că încurci munca la o mulțime de oameni, îi pui pe drumuri pentru fleacuri? Dacă nu te astîmperi, pînă la urmă ai s-o pățești.

Acum e în dilemă: are suficiente argumente să-l dea în judecată pe procuror pentru insultă și amenințare? De încercat o să încerce el, să nu se creadă că e un fitecine care se lasă intimidat.

După ce am așternut aceste rînduri, aștept cu sufletul la gură citația. Nu se poate să scape omu un asemenea chilipir și să nu mă cheme și pe mine în fața instanței. Cine știe de unde spre iepurele ?

Paul MARIAN

5 luni naufragiat în Pacific

„Naufragiat de bunăvoie"... Vă amintiți? Medicul francez Alain Bombard povestea în această carte o experiență adevărată, pasionantă și dramatică. Medic în portul Boulogne sur Mer, Bombard a ajuns la concluzia că marea oferă organismului uman posibilități de supraviețuire îndelungată, chiar și în condițiile de maxime privațiuni ale naufragiului. Din cei 200 000 naufragiați ce-și pierd anual viața, 50 000 mor în bărcile de salvare din cauza fricii, înainte de epuizarea proviziilor de alimente și de apă, înainte de a începe, de fapt, însăși lupta pentru supraviețuire pînă la sosirea unui ajutor sau la apropierea de uscat. O mare parte a sfîrșiturilor tragice ale unor naufragii se datoresc deznădejdii, groazei de forțele dezlănțuite ale naturii, de imensitatea apelor. Dacă oamenii ar cunoaște acest fapt, dacă ei ar ști că pot rezista pe mări și oceane, cîte mii de văduve ar fi mai puțin în lume, în fiecare an? Pentru a demonstra această teză, Alain Bombard nu a pregetat să naufragieze de bună voie, să rămînă singur, înfruntînd furtuni și multe alte mari și neînchipuite greutăți, timp de 65 de zile, în largul Atlanticului, într-o călătorie care l-a dus din Canare în Antile. Și a supraviețuit!

Experiența profund umană a lui Alain Bombard a fost readusă zilele acestea în actualitate de o întîmplare petrecută în Pacific. Un tînăr polinezian, aflat pe o barcă pierdută în ocean, a supraviețuit cinci luni de zile!

Cînd Tepa Temanihi pleca în zori la pescuit cu piroga sa, el își ațintea adeseori privirile înspre est, unde se vedea țărmul insulei Bora Bora. Acolo era bine. Era o regiune bogată, unde cresc portocali, papayeri (arbori cu fructe ca pepenii galbeni), arborii de pîine. O regiune cunoscută în Tahiti. Acolo ar putea cultiva pepeni și, dacă ar avea noroc, ar mai scăpa de griji. Nu s-ar mai gîndi mereu la ziua de mîine a celor șase copii ai săi...

Pe Temanihi îl frămîntau de multă vreme aceste gînduri. Mica insulă polineziană, pe care locuia el, Maupiti, era săracă și lui nu-i era teamă de muncă. La cei 30 de ani ai săi ar fi putut face multe. Dar din pescuit nu cîștiga suficient... Alții gîndesc la fel. Bunăoară, prietenul său Nàtua. El e mai vîrstnic cu zece ani. Și Nàtua ar vrea să cultive pepeni.

După cîteva zile, Temanihi și Nàtua s-au hotărît. Vor pleca împreună la Bora Bora. Vor încerca să devină cultivatori și, în cîțiva ani, dacă le va merge bine, vor avea asigurat viitorul familiilor lor.

Urmă o perioadă plină de înfrigurare. Pentru o călătorie la Bora Bora, care durează o zi, pirogile nu erau suficiente. Le trebuia o barcă. După planurile lui Temanihi, cu ajutorul unui dulgher din Maupiti, au reușit să construiască o barcă, lungă de șapte metri pe care au montat două motoare ușoare. Temanihi era atît de bucuros și de încrezător în mica sa navă încît nu luă la bord nici o vîslă, nici un fel de pînze. Doar o sticlă cu apă, cîțiva pepeni pe care să-i mănînce pe drum și ale căror semințe să le însămînțeze la Bora Bora. Temanihi și Nàtua au făcut cîteva mici curse cu noua lor barcă și, foarte mulțumiți de ea, conduși la debarcader de familiile lor, au părăsit Maupiti îndreptîndu-se spre Bora Bora. Aceasta s-a întîmplat în dimineața zilei de 2 februarie 1964.

Barca înainta voinicește. Era o zi frumoasă cu un cer limpede, fără nori, cu o mare calmă. Curînd Maupiti nu se mai zări. Iar la orizont se contura. parcă Bora Bora. Cei doi prieteni tăceau, îngîndurați. Se vor înfăptui planurile lor?

Bătăile motorului păreau să fie mai neregulate. S-au oprit cu totul. Temanihi se repede imediat să-l repare. Nu reușește. Încearcă să pornească al doilea motor. Dar, parcă e un făcut, nici acesta nu vrea să funcționeze. Cît se mai străduiesc să-l repare, se înserează. Cei doi pescari sînt necăjiți, dar nu disperați. Le vor veni în ajutor, a doua zi, bărcile care pescuiesc în această regiune. Obosiți, Temanihi și Nàtua adorm legănați de vise.

A doua zi, în zori, cînd s-au trezit, nu le-a venit să creadă. Bora Bora nu se mai zărea. In jur, cît vedeai cu ochiul, doar apă. Bătea un vînt puternic. Prinsă de vîrtejurile lui, barca se îndrepta în viteză spre

• Uimitoarea aventură trăită de un tînăr polinezian • Bora Bora nu se mai zărea... • Alain Bombard a avut dreptate

nord-est. Și ei nu puteau face nimic. Se aflau singuri între cer și apă, în plin ocean, cu numai cîțiva pepeni în fundul bărcii, fără să aibe posibilitatea să știe unde-i va duce vîntul.

Pescarii nu și-au pierdut cumpătul. Trebuiau să se asigure, în primul rînd, de aprovizionarea cu pește. Temanihi se apucă să confecționeze un harpon, din materialele existente la bord. Nu era prea grozav, dar cu ajutorul lui nu sufereau de foame. Pindeau umbrele în jurul bărcii și cînd un pește imprudent se apropia prea mult, Temanihi azvîrlea cu putere harponul în spinarea lui și îl trăgea la bord. Și așa treceau zilele și nopțile. Navigau mereu în derivă fără nici o speranță de salvare imediată. Într-o zi, au zărit o navă. Au strigat, au urlat, au agitat cămășile, nu au fost văzuți și vaporul a dispărut la orizont. Intr-altă zi, după ce aruncară harponul, Temanihi constată cu groază că rănise un rechin. A trebuit să ducă, împreună cu Nàtua, o luptă epuizantă, sfîșietoare, care parcă nu se mai termina, pînă ce rechinul a fost răpus și aruncat în barcă, fiind păstrat ca provizie.

Mai tînăr, oțelit, Temanihi rezista bine. Avea încredere că vor fi salvați și că va cultiva pepeni la Bora Bora. Își însemna zilnic într-un carnețel diferite lucruri. Era plin de energie. Cînd ploua — din păcate prea rar — îl ajuta și pe Nàtua să-și stoarcă hainele, să completeze rezervele de apă potabilă, din care înșetați, luau zilnic porții minime. Dar Nàtua nu mai avea vigoarea prietenului său. După trei luni de zile, începu să fie bolnav. In mai, se prăbuși. Vomita mereu. Incepu să delireze. Ajunsese să nu-l mai recunoască pe Temanihi. Frigul nopții îl făcea să tremure, îi clănțăneau dinții. La începutul lunii iunie își dădu sfîrșitul.

Temanihi rămase singur, descurajat. Nu mai nota de mult nimic în carnețel. Se întreba dacă toată rezistența lui nu era zadarnică. Coșmarurile erau tot mai dese. Dar, în clipele grele. exista un lucru care parcă îi picura noi puteri în vine: gîndul la copii, la soție. Atunci se punea cu disperare să prindă pești, să controleze barca, să scruteze cu încordare zările. Slăbise enorm, cămașa și pantalonii atîrnau ca niște cîrpe pe trupul său pe care se puteau număra cu ușurință coastele. Și așa au mai trecut zile și săptămîni.

Dar dîrzenia, marea lui voință, de a trăi, îndemînarea și îndrăzneala sa s-au văzut răsplătite. La 6 iulie, după cinci luni de la plecarea din Maupiti, Temanihi zări pămînt la orizont. Cînd se apropie suficient de mal, cu ultimele resurse se aruncă în apă și înotă pînă la țărm. Acolo află că ajunsese la Manua, în arhipelagul Samoa, la 2000 km. de Tahiti... După o lună petrecută la Manua, pentru a se reface — pierduse jumătate din greutatea sa — Temanihi pleca la Pago Pago, centrul administrativ al regiunii, de unde la 13 septembrie a plecat cu un avion militar înapoi la Tahiti, la familia sa. Reporterul ziarului „France Soir", care a stat de vorbă cu tînărul polinezian la Pago Pago, și din al cărui reportaj am spicuit episoadele fantasticei aventuri trăite de Temanihi, menționează modestia lui, lipsa oricărei vanități pentru uimitoarea sa performanță.

Acitit Tepa Temanihi cartea lui Alain Bombard? A avut cunoștință de existența ei? Reportajele publicate în presa internațională nu dau răspuns acestei întrebări. Dar, indiferent dacă a știut sau nu de cercetările medicului francez, tînărul polinezian a reușit să demonstreze prin dramatica sa întîmplare, încheiată cu pierderea vieții prietenului și tovarășului său de călătorie, că Bombard a avut perfectă dreptate. Organismul uman are o capacitate de rezistență care permite unui naufragiat să reziste pe mare nu numai 65 de zile, ca în cazul lui Bombard, ci chiar și 155 de zile și 155 de nopți, cum a dovedit Temanihi, și asta chiar în condițiile lipsei unui antrenament special (înainte de a naufragia de bunăvoie în Atlantic, Bombard mai făcuse o experiență mai mică, în doi, în Marea Mediterană) și fără o înaltă calificare în navigație și medicină.

Performanța lui Temanihi nu diminuează cu nimic meritele și eroismul lui Alain Bombard, care pentru a găsi noi căi de salvare a zeci de mii de naufragiați, și-a riscat propria viață. Dimpotrivă, ea pune și mai mult în valoare aventura lui Bombard. Drama de cinci luni a tînărului polinezian întărește și mai mult încrederea în capacitatea și resursele organismului uman.

U. VĂLUREANU

DE FIRUL EVENIMENTELOR

Accelerare

Accelerare înseamnă a iuți, a grăbi. A grăbi ce? Definiția nu spune și bine face pentru că lasă libertate de... mișcare. **Piața comună, prin glasul purtătorului ei de cuvînt, președintele Walter Hallstein anunța acum cîteva zile intenția** „accelerării procesului de constituire a comunității vamale". **Planul este limpede. In momentul actual tarifele vamale între țările participante la Piața comună sînt cu 60% mai mici decît nivelul din 1957. Domnul Hallstein prevede să se facă o scădere de 15% la 1 ianuarie 1965, o altă scădere de 15% în 1966 și apoi suprimarea totală a tarifelor în 1967, cu trei ani mai devreme decît prevede tratatul de constituire al Pieței comune. Dacă lucrurile sînt atît de simple de ce oare apreciază ziarul „Les Echos" că este vorba de „un joc subtil"? Explicația este la fel de simplă. Această „integrare vamală" ar urma să fie însoțită concomitent de crearea unui zid vamal exterior pentru relațiile în afara țărilor Pieței comune. Industriașii francezi sînt împotriva accelerării pentru că nivelul stabilit al tarifelor vamale exterioare ar fi mult mai mic decît cele care protejează la ora actuală teritoriul francez. Industriașii vest-germani sînt nemulțumiți de faptul că nivelul acestor tarife ar fi mult prea mare față de cel actual și ar constitui o piedică în calea comerțului exterior vest-german.**

R.F.G. a și propus să se recurgă totuși la o reducere provizorie a tarifelor exterioare. Franța s-a declarat într-un totul potrivnică unei asemenea măsuri, pentru că, în afara altor considerente, atît timp cît nu vor fi încheiate tratativele dintre Piața comună și Statele Unite, acestea din urmă ar fi primele avantajate de o reducere provizorie fără contrapartidă. Dar pentru ca aceste tratative să poată fi încheiate cu succes trebuie ca mai întîi țările Pieței comune să ajungă la un acord cu privire la unificarea prețului grîului. Franța este gata pentru accelerarea unificării acestor prețuri dar Republica Federală Germană nu vrea să fie de acord cu o asemenea măsură care lovește în interesele agricultorilor săi tocmai acum, înaintea anului electoral 1965. La rîndul său Anglia, care nu face parte din Piața comună, și-a exprimat temerea că proiectul Hallstein va însemna crearea unor noi bariere în calea mărfurilor engleze exportate în Republica Federală Germană și în Belgia, Olanda și Luxemburg. De aceea este de așteptat ca și acum, ca și în trecut aceste ultime trei țări să apere interesele engleze în consiliile de la Bruxelles, care vor discuta noul proiect.

Situația a determinat ziarul „Les Echos" să pună următoarele întrebări îndreptățite: „Sînt oare aceste inițiative capabile să avanseze sau dimpotrivă să complice și mai mult negocierile actuale? Vor ușura sau dimpotrivă vor face și mai dificil un acord final?"

Faptul că proiectul Hallstein a fost inspirat de la Bonn, a determinat mulți observatori să tragă concluzia că guvernul R.F.G., conștient de dificultățile proiectului nu urmărește atît rezultate practice, cît mai ales să se situeze pe plan propagandistic și diplomatic în postura de luptător pentru accelerarea constituirii Pieței comune. Și aceasta nu înseamnă însă că el poate să accelereze altceva în afară de divergențele multiple din cadrul organizației care se numește oficial „Comunitatea Economică Europeană", și totodată divergențele Comunității cu S.U.A. și Anglia.

N. LUPU

Oficiul central al P.T.T. din Elveția a început, de curînd, să introducă un nou tip de aparate telefonice automate pentru uzul public. Aceste aparate — al căror prototip a fost experimentat pentru prima dată în localitatea Lyss, lîngă Berna — se remarcă prin calculatorul de timp cu care sînt dotate. Fotografia de mai sus înfățișează noul telefon automat, deasupra căruia sînt afișate instrucțiunile pentru folosirea lui. După cum se poate vedea, în partea de sus a aparatului se află orificiile pentru introducerea banilor (în monede diferite); în partea centrală se află discul pentru formarea numerelor și un dispozitiv care indică contul, iar în partea de jos a aparatului se află dispozitivul prin care beneficiarul primește restul de bani pentru timpul nefolosit.

Prevenirea grindinei

Grindina este una din calamitățile frecvente, care aduce mari pagube diferitelor culturi, dar mai ales viilor.

Încă la sfîrșitul secolului trecut s-au făcut încercări pentru a distruge norul purtător de grindină cu ajutorul tragerilor de artilerie, dar ele au fost infructuoase, pentru că, necunoscîndu-se bine mecanismul formării grindinei, nu s-a ținut seama de acesta.

In zilele noastre, distrugerea norului de grindină a devenit întrutotul posibilă, datorită cunoașterii acestui fenomen. Procedeul folosit astăzi constă în introducerea, în proiectilele antiaeriene cu care se efectuează aceste trageri, a unui reactiv chimic special. Nimerind în norul purtător de grindină, acest reactiv se pulverizează, nepermițînd picăturilor de apă să se transforme în grindină, îndepărtînd, astfel, pericolul pentru semănături.

Înainte de începerea „asaltului" norilor, trebuie să se stabilească în care anume nor să se tragă, în ce parte a acestuia și cînd. Cu ajutorul radiolocatorului se stabilește momentul pericolului care se apropie, se calculează coordonatele și direcția în care se mișcă norul purtător de grindină.

Direcția hidrometeorologică din R.S.S. Armeană a luat sub protecția sa 60 de mii de hectare de pămînt, aparținînd colhozurilor și sovhozurilor din regiunea Aștarak, pentru a le apăra împotriva grindinei.

In fotografiile alăturate sînt redate două aspecte din momentul ce precede „lupta" cu norul. Deasupra cîmpurilor colhoznice au apărut norii amenințători. Buletinele sinoptice indică pericolul de formare a grindinei (fotografia din stînga); *„ochiul" ager al radiolocatorului urmărește norii* (fotografia din dreapta).

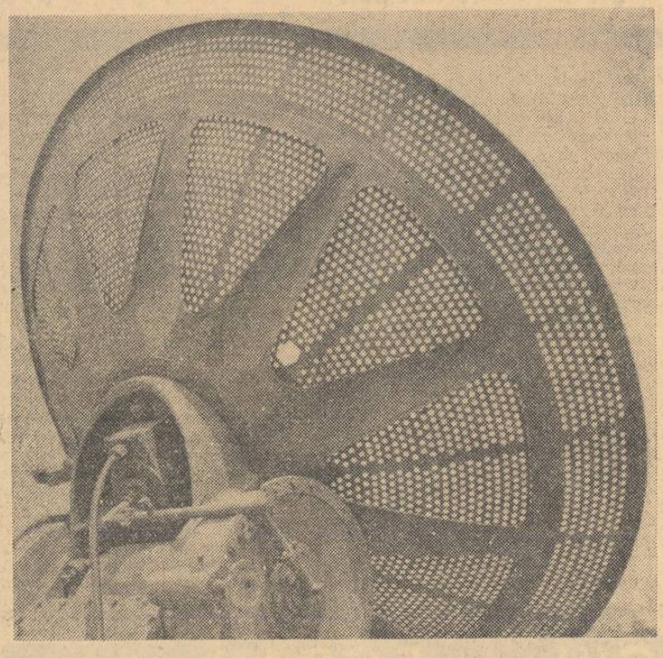

DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI

SE ȘTIE că elefanților în captivitate le plac băuturile spirtoase. În unele circuri din Europa, dresorii folosesc băuturile alcoolice ca răsplată pentru purtarea cuminte pe arenă. Puțini însă știu că și în condiții naturale pachidermelor le plac spirtoasele. În toiul verii sud-africane la Parcul Național Cruger, uriașa rezervație de la frontiera dintre Republica Sud-Africană și Mozambic, înflorește arborele marula. Arborele dă rod puțin și neregulat. Anul acesta însă marula a dat fructe mari, frumoase, asemănătoare unor pepeni galbeni. Aromat și foarte dulce, fructul marulei conține substanțe care fermentează ușor și îmbată organismul.

Fiind o recoltă îmbelșugată, elefanții din rezervație au organizat un adevărat festin care a ținut cîteva săptămîni în șir. Zi și noapte masivele animale puteau fi văzute brăzdînd în lung și în lat rezervația în căutare de marulă. Și de îndată ce descopereau cringul dorit, turma se năpustea asupra arborilor, făcînd de petrecanie fructelor. Bine „afumați" ei porneau apoi mai departe, legănîndu-și alene trompele, clipind, cu ochii înroșiți, în căutare de noi cringuri. Animalele sînt și în stare de „ebrietate" pașnice. Însă într-un rînd, din motive necunoscute, pachidermele au atacat locuitorii unui cătun care se adunaseră seara în jurul unui foc. În altă zi au făcut praf toate colibele africanilor care lucrau la cîmp. Iar un motociclist a fost pur și simplu măturat de pe locul său printr-o lovitură cu trompa aplicată de elefantul conducător al turmei. Nefericitul motociclist a fost proiectat departe într-un tufiș, iar motocicleta făcută praf. Scandalul elefanților s-a terminat numai după ce toate fructele de marulă au fost consumate.

INGINERUL sovietic P. Buhlovschi a construit un aparat care combătînd răul cu rău, permite suprimarea în încăperi a tuturor zgomotelor confuze venite din stradă, de la vecini etc.

Acest aparat, care se branșează la un receptor de radio obișnuit, absoarbe zgomotele de joasă frecvență ale străzii și le transformă în semnale electrice de anumită frecvență și intensitate. El transformă apoi aceste semnale în sunete de aceiași frecvență, avînd însă faze opuse. Undele sonore se anulează, rezultatul fiind o liniște totală.

●

MEDICII VEST-GERMANI, studiind influența televiziunii asupra ulcerului gastric, au găsit o relație între excitațiile produse de micul ecran și reacțiile psihologice pe de o parte și între aciditatea sucului gastric pe de altă parte. Rezultatele sînt foarte precise: felul reacțiilor psihologice și a sentimentelor modifică secreția gastrică, producînd hiperaciditate sau dimpotrivă — hipoaciditate. Mai mult decît atît, există o relație directă între intensitatea reacțiilor psihologice și variația chimismului sucului gastric. Astfel starea de tensiune, de enervare, mînie, depresiune mărește aciditatea sucului gastric. Indiferența, răbdarea, generează o scădere a acidității stomacale.

●

CERCETĂTORII Institutului Petrolului din Cracovia (R.P. Polonă) au stabilit că unele specii de bacterii anaerobe pot servi la descoperirea zăcămintelor de petrol sau gaze. Aceste bacterii, care se înmulțesc cînd mediul este lipsit de oxigen și saturat în hidrocarburi, se introduc în găurile de sondă și se lasă acolo la o adîncime de 1 m. Dacă, în regiunea explorată, se găsesc zăcăminte de gaze sau petrol, bacteriile se înmulțesc; dacă nu ele mor.

●

O SPECIE de șarpe care trăiește în Australia prinde prada sa — păsări mici — printr-un procedeu foarte original: el atrage păsările mișcîndu-și coada subțire de culoare roșiatică. Pasărea crezînd că este vorba de un vierme care se tîrăște, se apropie fără teamă de șarpele viclean și devine cu ușurință prada lui.

PLANTELE „BONSAI"

CULTIVAREA plantelor și arborilor „Bonsai" este o artă tradițională în Japonia, datînd de sute de ani. Această artă constă în reducerea, în stare miniaturală, a diferitelor plante și arbori decorativi. De multe ori, pentru obținerea unor astfel de plante pitice de ghiveci, sînt necesari zeci de ani și, uneori, chiar mai bine de o sută de ani. Plantele „Bonsai" care se remarcă, mai ales, prin curioasele forme pe care le iau, datorită intervenției omului în dezvoltarea lor, sînt exportate din Japonia în multe țări ale lumii. Iată, în fotografia de mai sus, un cais japonez „Bonsai" cu flori naturale.

SAVANTUL zoolog Miclos Ianoș din R.P. Ungară este posesorul unei colecții, poate unice, de ouă de păsări. Colecția sa numără 1 260 de ouă aparținînd unui număr de 101 specii. Toate exemplarele colecției sale au fost adunate personal de el, care a întocmit totodată și o descriere amănunțită asupra modului în care diferitele păsări clocesc ouăle.

●

ÎN ORAȘUL JARKOV (R.S.F. Iugoslavia) a fost dat în exploatare un tunel aerodinamic gigant pentru încercarea avioanelor. Ventilatoarele tunelului, înalte de 11 metri, sînt puse în funcțiune de trei puternice motoare electrice putînd crea un curent de aer ce depășește viteza celor mai puternice uragane.

●

LA CINEMATOGRAFUL din Varșovia, care funcționează în Palatul culturii și științei, a fost amenajată o cameră pentru „păstrarea" copiilor. Este o încăpere în care copiii au la dispoziție diferite jucării și se joacă sub supravegherea unor educatoare, în timp ce părinții lor vizionează spectacolul.

●

OCHIUL omului cîntărește de 4 000 de ori mai puțin decît greutatea corpului, în timp ce greutatea ochiului la unele specii de caracatiță este de aproximativ un sfert din greutatea corpului.

●

ÎN PRACTICA asigurărilor cazul unui cetățean din Australia este desigur ieșit din comun. El a cerut nici mai mult nici mai puțin decît să fie asigurat împotriva prăbușirii peste casa lui a unui satelit artificial al Pămîntului.

●

ÎN INTERIORUL crocodililor mumificați, egiptologii au descoperit foarte multe papyrusuri cu înscrieri prețioase pe ele. Egiptenii veneraau crocodilii, iar cînd aceștia piereau, îi îmbălsămau și îi îngropau. Capetele și burta le „împănau" cu papyrusuri. La sfîrșitul secolului al XIX-lea savanții au dezgropat mii de astfel de mumii.

DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI •

PRIETENA MEA CARTEA

5 minute cu scriitorul Şerban Nedelcu

Pe autorul „Învăţătorilor" l-am găsit lucrînd la un nou roman intitulat provizoriu „Moara săracă". Este vorba — aşa cum ne spune autorul — despre problemele pe care le ridică actualitatea într-o gospodărie colectivă în trecut fruntaşă dar care, din cauza unor carenţe, nu mai face faţă nevoilor la modul optim.

— Sînt la mijloc chestiuni organizatorice?

— Nu. Aş spune că e vorba mai degrabă de chestiuni legate de conştiinţă în noul stadiu prin care trec unele gospodării colective, a căror producţie sporeşte neîncetat dar care totuşi au un ritm de creştere necorespunzător posibilităţilor şi cerinţelor. Iată, de pildă, pe unul dintre eroii principali ai cărţii, preşedintele gospodăriei, un om inteligent, dinamic, cu capacitate organizatorică, care ştie să atragă masele de colectivişti, care are preocupări multilaterale, dar care într-o seamă de probleme manifestă o mentalitate înapoiată. El va intra în mod fatal în conflict cu inginerul, element tînăr, care abordează problemele gospodăriei şi ale cointeresării colectiviştilor de pe o poziţie mai înaintată.

— Cititorii ar vrea desigur să cunoască şi în ce mod se reflectă aceste lucruri în viaţa personală a eroilor, în existenţa lor cotidiană.

— Ceea ce aş putea să vă spun este faptul că eroii mei au o viaţă sufletească bogată, complexă. Să luăm, de pildă, pe preşedinte: îndrăgostit de responsabila fermei de păsări, femeie care a trăit drama unei căsnicii nereuşite, el va avea de făcut faţă unor complicaţii dificile. Sau iată încurcăturile sentimentale ale inginerului nou venit, care riscă să-l compromită în faţa satului. Apoi toate acele legături de rudenie, de prietenie, uneori mai puţin principiale, toate acele elemente ale vieţii oamenilor care se împletesc cu complexitatea problemelor conducerii unei mari gospodării şi în care deseori se ciocnesc individualităţi puternice. Aş vrea să subliniez că faptele pe care le relatez în acest nou roman al meu sînt rezultatul sintetizat al observaţiilor făcute în ultimii ani într-un mare număr de gospodării colective, a căror activitate am cunoscut-o îndeaproape, străduindu-mă să mă dedic cu întreaga mea fiinţă.

— Observ pe masa dv. nişte pagini de tipografie.

— Da, este cartea pentru copii, o suită de povestiri despre omul comunist şi faptele sale. Am urmărit aici, vă daţi seama, caracterul educativ al lor. Este vorba de o serie de oameni pe care i-am cunoscut personal sau despre alţii despre ale căror fapte înălţătoare am auzit.

M. RADIAN

Eugen Frunză: „Întoarcerea tinereţii furate"

În volumul „Întoarcerea tinereţii furate" Eugen Frunză, acordîndu-şi lira, face să se audă cîntece de un gingaş lirism, rostite lin, în şoaptă. Versurile lui cu excepţia cîtorva („Mărul de foc", „Strigătul înalt"), rostite pe tonuri sonore, îţi lasă impresia unei confesiuni discrete, gata să înceteze parcă imediat ce s-ar face auzit chiar şi cel mai mic zgomot.

Poetul te poftеşte în intimitatea gîndurilor lui şi ţi se destăinuie cu credinţa că găseşte în cititor un om care-l înţelege şi care participă la frămîntările lui. Căci poezia, pentru Eugen Frunză înseamnă continuă neliniştе şi încordare: *„Alerg spre tine şi mă tem; / şi-ţi caut paşii ce mă dor; / şi te rîvnesc şi te blestem, / nesomn al meu, renăscător".*

Ce-ţi şopteşte poetul în ultimul său volum? Sînt multe gîndurile pe care vrea să ţi le transmită. Pe unele e hotărît să le arate în întregime, pe altele ţi le face abia auzite.

În ciclul „Întoarcerea tinereţii furate", cu care începe volumul, asistăm la ciocotul minţei unui om, născut într-o societate nedreaptă şi pe care-l string cătuşele acestei societăţi.

În această atmosferă sumbră, apăsătoare, în această beznă, poetul gîndeşte la alte timpuri, cu orizonturi pline de lumină: *„Trebuia o furtună şi un fulger în hău / să aşeze timpul în rostul său".*

Cînd acest fulger despică întunericul şi oamenii ies în clarul zilei, ei oficiază adevărate festinuri. Tinereţea furată revine acum victorioasă, fiind primită cu flori şi aclamaţii.

În această lume nouă şi dragostea este de altă natură. Ea călătoreşte nestingherită, feciorelnică. Poetul o cîntă cu vădită sfială. Iubirii el îi asociază natura, căreia îi rezervă un loc aparte, încununînd-o cu flori albe de romaniţă, oferindu-i cadrul unei dumbrăvi minunate cu păsări albastre cu ciocuri de smarald.

Ciclul „Mărul de foc" cuprinde cîteva autodefiniri, cîteva colocvii intime în care poetul îşi declamă dragostea sa faţă de poezie, dorinţa de a o sluji, oricît de greu ar trudi deasupra colii albe de hîrtie. O face nu numai de dragul ei, ci fiindcă ştie că poezia trebuie să aibe un rol însemnat în viaţa socială. Tocmai din acest motiv, Eugen Frunză spune că: *„Veşnic mă simt dator cuiva, cîndva, cu cîte-un cîntec".*

Acestui volum, în care am găsit multe versuri bune i-am reproşa totuşi şi unele scăderi. Bunăoară aceia a folosirii mult prea repetate a unor imagini. Întîlnim în diverse poezii „miez fierbinte", „miez galben de chilimbar", „dulce miez" etc. De asemenea, întîlnim o prea deasă alternanţă de umbră şi lumină.

„Întoarcerea tinereţii furate" trece, după părerea noastră, cu succes stacheta calităţii şi se înscrie printre volumele bune ale poetului Eugen Frunză.

C. MOLDOVEANU

Noutăţi în librării

Asociaţia Internaţională a Muncitorilor

de JANETA BRILL şi CONST. FLOREA (Editura politică). Volumul cuprinde un istoric al primei Internaţionale, începînd cu premisele creării ei, documentele ei programatice, precum şi activitatea acesteia în timpul războiului franco-prusac şi al Comunei din Paris şi în perioada imediată.

Zborul rachetei

de M. A. NIŢĂ şi D. ŞT. ANDREESCU (Editura militară) prezintă cele mai importante probleme ale dinamicii rachetelor, problemele fundamentale ale dinamicii sistemelor de masă variabilă, mişcarea rachetei în etapele caracteristice de zbor, precum şi o introducere în cinematica şi dinamica rachetei dirijate. Un capitol este dedicat zborului rachetei balistice intercontinentale.

Dezvoltarea concepţiilor despre univers

de I. PEREL, cuprinde o istorie a dezvoltării concepţiilor despre univers începînd cu cele ale lumii antice şi pînă la cele bazate pe ultimele cuceriri ale ştiinţei actuale. Cea mai mare parte a lucrării se ocupă de dezvoltarea ideilor progresiste privind structura şi evoluţia universului cît şi de lupta dusă în epoca noastră pentru o concepţie progresistă ştiinţifico-astronomică asupra universului.

Omul de la ora 13

de DRAGOŞ VICOL (Editura tineretului), roman de aventuri. Acţiunea se petrece în nordul Moldovei, cititorul avînd prilejul să urmărească lupta organelor de stat împotriva unor răufăcători.

De la piatră la hîrtie

de AUREL DIMBOIU (Editura ştiinţifică), conţine o istorie romanţată a materialelor de scris de la piatră la hîrtia de scris. În paralel lucrarea prezintă şi dezvoltarea industriei maşinilor de fabricare a hîrtiei. Trei capitole sînt rezervate istoriei materialelor de scris în ţara noastră şi unui reportaj din industria hîrtiei.

In vizită la Institutul de cercetări chimice şi farmaceutice

● 1000 de medicamente romîneşti ● Urmărind drumul noilor produse ● Procedee originale elaborate de cercetătorii noştri ● O noutate în domeniul penicilinelor: „Moldamin"

În lumea medicamentelor...

Străbatem culoare lungi şi înguste, de o curăţenie solipitoare, de adevărată farmacie. Sobrietatea gravă a albului imaculat care predomină e înviorată de verdele crud al plantelor, revărsate în plete bogate din mulţime de ghivece. În spatele uşilor, înşirate una lîngă alta pe ambele părţi ale culoarelor, cercetătorii — chimişti, farmacişti, medici — urmăresc concentraţi, cu atenţia încordată, cu curiozitate nerăbdătoare, rezultatele experienţelor.

Tăcută, modestă, calmă, cu un tempo lent în aparenţă, activitatea Institutului de cercetări chimice şi farmaceutice cumulează o multilateralitate de preocupări şi fatete. Se studiază, se elaborează metode noi de preparare sau se aduc perfecţionări celor de-acum cunoscute, se proiectează, se execută prototipuri, se prepară, se produc primele cantităţi din produsele noi realizate, se controlează efectul terapeutic. E o muncă serioasă şi stăruitoare, profundă şi perseverentă, avînd în centrul atenţiei sănătatea omului, atribut esenţial al vieţii, viaţa însăşi. Sînt eforturi cu eficienţă productivă, cristalizate în cele peste 1 000 de produse ale industriei romîneşti de medicamente — creaţie a anilor noştri — din care 450 au la bază procedee noi de preparare, elaborate sau îmbunătăţite de I.C.C.F.

Fricoşi, cum le e felul, iepurii se supun totuşi cuminţi, inoculării

Ascultînd sfatul amabilului nostru „ghid", inginerul Constantin Tacă, facem primul popas la secţia „Sinteze". E secţia de bază a institutului, care cercetează produse noi pe căi de sinteză cunoscute sau originale. Pe cercetătorul Flavian Cuiban îl surprindem într-o interesantă discuţie de specialitate. Cu maturitate profesională, cu siguranţă dar fără emfază, dă indicaţii unei cercetătoare în alcătuirea unui referat, care expune o nouă metodă de preparare, cu randamente superioare. Om tînăr, cu înclinaţii deosebite spre cercetarea universului nemărginit al chimiei, Flavian Cuiban are la activul său multe soluţii, cu aspecte originale, apreciate în ţară şi străinătate prin lucrări publicate în Buletinul Societăţii de chimie din Franţa, Jurnalul de chimie al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. şi în alte reviste. Flavian Cuiban are contribuţii substanţiale în elaborarea unor procedee noi de preparare a vitaminei B_6, a amidazinului şi altor produse noi pentru care există şi brevete. Unul dintre acestea, procedeul pentru prepararea mezoinozitorului (intră în compoziţia medicamentului „lipotrop", binecunoscut bolnavilor hepatici), e apreciat ca cel mai convenabil procedeu pe plan mondial.

Medicamente noi se prepară şi în secţia „Biosinteză", dar prin fermentaţie. Dirijate şi supuse voinţei omului, microorganismele sînt obligate aci să producă ceea ce vrea omul. Ne pare rău că nu avem prilejul să-l cunoaştem pe inginerul Ilie Vasilescu, laureat al Premiului de Stat, specialist în probleme de fermentaţie (fermentaţia e o nouă ramură ştiinţifică, aplicată şi la noi în ţară). Luăm cunoştinţă, în compensaţie, despre o serie de valoroase lucrări efectuate de colectivul pe care-l conduce, de aportul secţiei la prepararea unor medicamente, aflate în farmacii. Prin biosinteză s-a obţinut vitamina B_{12}, a cărei producţie asigură acum atît nevoile ţării, cît şi disponibilităţi pentru export. Aci a fost pus la punct şi procedeul de preparare a „Aspergilazei", folosită ca stimulator în adaosul hranei animalelor, substanţă care determină sporuri de 46 la sută în greutatea animalelor.

Urmărind acelaşi fir, diversitatea căilor de obţinere a noilor produse — poposim şi la „Fitochimie". E laboratorul unde se extrag medicamente sau produşi intermediari în sinteza medicamentelor din plante. Preocupările cercetătorilor sînt îndreptate în această perioadă asupra extragerii solasodinei (din planta Solanum avicularae), folosită la sinteza hormonilor steroizi de tipul binecunoscutelor medicamente „Cortizon" şi „Hidrocortizon".

Pînă a ajunge în fază industrială şi apoi la cei ce le solicită, noile produse mai străbat încă drum lung, şi uneori plin de meandre. Cercetările de laborator sînt reluate şi continuate în mare, de cele două staţii pilot (ale secţiilor „Sinteze" şi „Biosinteze"), unde se stabilesc parametrii ce pot fi preluaţi de industrie. În ambianţa familiară a autoclavelor, centrifugelor, separatoarelor, concentratoarelor, cercetătorii din aceste staţii sînt puşi adesea în faţa unor probleme dificile, spinoase. Ei sînt cei care realizează produsul finit, cei care, în mod activ, prin perfecţionările şi îmbunătăţirile aduse metodelor de laborator, finalizează şi concretizează întreaga muncă de cercetare anterioară. În staţiile-pilot ale institutului, se naşte, în fapt, procesul industrial de producţie a medicamentelor.

Staţia-pilot a secţiei „Sinteză" a produs de curînd, după un procedeu nou, original, vitamina B_1. Realizarea unei reacţii chimice în condiţii optime din punct de vedere industrial la acest produs clasic, a ridicat probleme teoretice şi tehnologice serioase. Eforturile cercetătorilor au fost încununate de rezultate remarcabile. Ei au adus contribuţii originale, randamentele obţinute fiind mai bune decît cele cunoscute din literatura de specialitate, aproape la toate fazele.

O dată pus la punct modul de preparare, substanţele sintetizate nu capătă încă „bilet de ieşire" din institut. Pe certificatul lor de naştere trebuie să-şi mai pună „viza" şi alţii. La secţia „Galenica", ele capătă forma cea mai potrivită pentru administrare — comprimate, drageuri, soluţii injectabile etc. — iar cercetătorii de la analize fizico-chimice le supun unui control riguros. În sfîrşit, ultimul examen îl au de susţinut în secţia „Farmacodinamie", unde trebuie să obţină certificat de bună... comportare. Aci se face controlul medicamentelor pe animale. Vivariul ne pune în faţă o faună complexă şi pestriţă: şoareci, şobolani, cobai, iepuri, pisici şi cîini care trăiesc... în armonie, peşti, porumbei, broaşte. Pentru reuşita experienţelor, „pensionarii" se bucură de cele mai delicate atenţii. Unii au regim alimentar special, alţii urmează diferite tratamente medicale. Unii, cei noi veniţi, sînt izolaţi în carantină; alţii sînt puşi la... post. Încă ceva de reţinut la „Farmacodinamie": laboratorul de radiochimie, unde se fac cercetări analitice sau biochimice cu ajutorul izotopilor radioactivi.

Vizita atît de bogată în impresii şi lucruri noi, se încheie în biroul inginerului Filip Bucur, directorul institutului. Pentru o mai cuprinzătoare informare a cititorilor noştri, îl rugăm să ne răspundă la cîteva întrebări.

— **Anul acesta,** ne informează tovarăşul Bucur, drept răspuns la prima întrebare, **am predat fabricilor de medicamente 34 produse noi. Aş aminti dintre acestea, cîteva mai uzuale, mai cunoscute corpului medical: Heparina, Cortizonul, Hidrocortizonul, Romervilul, Vitamina C. În curs de verificare la Institutul controlului de stat al medicamentului se află produsele Avil (folosit în stările alergice—n.n.), Cloranfenicol pentru copii, complex de vitamina B (forte). O menţiune specială ţin să fac pentru Clordiazepoxid, tranquilizant al sistemului nervos cu largă utilitate terapeutică, cunoscut în străinătate sub numele de „librium", care va intra curînd în fabricaţie. Procedeul stabilit la acest produs conduce la randamente superioare celor cunoscute din literatura de specialitate şi simplifică tehnologia. Am pus totodată la punct o metodă de obţinere a unui hipocolesterolemiant cu solicitări largi în tratamentul ateroscleroze, cunoscut în străinătate sub numele de „Ateroid".**

Ştiind că Institutul îşi rezervă un mare volum de muncă problemelor din domeniul bolilor canceroase, ne interesăm de eficienţa acestor cercetări.

În domeniul citostaticelor — continuă interlocutorul nostru — **s-au efectuat unele cercetări cu caracter original. S-au abordat produşi din seria derivatelor de triazină asimetrică, derivaţi azotiperitaţi ai tirozinei, tetrahidronaftaline, substanţe noi pe plan mondial. Unele dintre ele sînt supuse acum ultimelor preparative, în vederea experimentării clinice.**

— Vă rugăm să faceţi cîteva precizări în legătură cu rezultatele apreciabile obţinute în domeniul penicilinelor.

— **Am realizat, într-adevăr, cîteva lucrări îmbucurătoare. Colectivul nostru a pus la punct o metodă nouă, care înlătură deficienţele de administrare ale Aminocilinei. Noul produs îmbunătăţit, denumit „Moldamin", e superior celui străin „Extenciline". Vă mai pot furniza o noutate. În curs de experimentare se află şi acidul 6 penicilanic, intermediar de bază în prepararea unor peniciline semisintetice, indicate în cazurile cînd se instalează rezistenţa la penicilinele obişnuite. Procedeul, elaborat de un colectiv condus de inginerul Ilie Vasilescu, laureat al Premiului de Stat, despre care vi s-a mai vorbit, e predat la ora actuală, pentru producţie, fabricii de antibiotice din Iaşi.**

Aspect din hala-pilot. Instalaţiile de sticlă cu care e înzestrată, produse în atelierul institutului, sînt expuse în cadrul Expoziţiei realizărilor economiei naţionale

— O ultimă întrebare: Ce lucrare aţi prezentat din partea institutului la Paris, în calitate de membru al delegaţiei romîne participante la cea de-a 15-a ediţie a „Zilelor farmaceutice franceze"?

— **Colectivul secţiei „Galenica" a pregătit lucrarea „Contribuţiuni la studiul adjuvanţilor moderni, folosiţi la prepararea comprimatelor". E o problemă la ordinea zilei şi pentru institutele de profil similar din alte ţări.**

— Amănunte în legătură cu importanta întîlnire ştiinţifică internaţională vă vom solicita cu alt prilej.

P. IEŞANU
Fotografii: Ion POPOVICI

Cosmonauţii Pămîntului şi racheta

Poate pare curios acest titlu dar poate afirma cineva că în Cosmos nu a zburat sau nu zboară şi alţi cosmonauţi aparţinînd altor planete sau chiar altui sistem?

Cosmonauţii noştri, zece la număr pînă-n prezent, concretizează în fiinţa lor calităţi fizice şi psihice deosebite de majoritatea celorlalţi oameni, prin care au devenit exponenţii umanităţii, în primii paşi pe care i-a făcut ea spre nemărginitul spaţiu cosmic. În ziua de 12 aprilie 1961, aviatorul sovietic Iuri Alexeevici Gagarin, prin zborul său extraordinar, inaugură pătrunderea omului în Cosmos, în acest spaţiu infinit, înspre care omul năzuia de mult, dar pe care nu putuse să-l atingă decît în fantezia sa.

Intuiţia verneiană a prevăzut de mult chiar şi zborul omului în Lună, iar despre zborul spre aştri găsim în literatură pomenindu-se prima dată de către Cyrano de Bergerac în 1652. În anii 1883 C. Ţiolkovski, în 1895 Wolfke fundamentează ştiinţific, prin lucrările lor teoretice, posibilitatea zborului în Cosmos cu ajutorul rachetei.

Racheta, a cărei mişcare se bazează pe principiul reacţiei, a fost cunoscută cu multe secole înainte şi s-a utilizat pentru jocuri de artificii şi ca armă de luptă. În lucrarea polonezului Semienowicz, tipărită la Amsterdam în anul 1650, apare prima dată noţiunea de rachetă cu trei trepte. Iată însă că recent, inginerul D. Todericiu, studiind în Arhivele Statului din Sibiu, manuscrisul (Varia II, 374), redactat cu jumătate de mileniu înainte, deci anterior lucrării menţionate, relevă că în aceasta se descrie nu numai principiul rachetei în trepte ci şi utilizarea ei „pentru zbor". Dispozitivul experimentat de autorul sibian medieval, pe nume Conrad Haasare are şi aripioare de ghidaj pentru menţinerea ei pe direcţie. Ideea şi experimentările înregistrate în manuscrisul de la Sibiu din secolul al XVI-lea, dovedeşte prioritatea ştiinţifică şi tehnică a rachetei cu mai multe trepte, a unui om din Transilvania.

Această idee reluată de alţii, studiată şi dezvoltată în lumina cunoştinţelor ştiinţifice şi cu mijloacele tehnicii moderne, a dus după o muncă asiduă de ani de zile şi numeroase experienţe, la realizarea rachetei moderne cu mai multe trepte, care sub acţiunea motoarelor sale de milioane de cai putere, funcţionînd prin reacţie, a permis omului să lanseze în spaţiu primul satelit al Pămîntului, iar apoi prima navă cosmică avînd un om la bord.

În istoria milenară a omenirii data acestei lansări va constitui o aniversare importantă pentru toate popoarele lumii, deoarece ea reprezintă sărbătorirea celei mai mari victorii a ştiinţei şi tehnicii moderne universale.

În prezent se pregătesc cosmonauţi, se fac pregătiri şi experienţe pentru zborul omului în Lună. Recent, la Centrul de studii tehnologice spaţiale de la Valley Forge, s-a efectuat o experienţă cu o staţie cosmică de mărime reală, instalată într-o sferă de oţel de circa 12 m diametru şi în care s-a simulat un zbor cosmic de înconjur al Pămîntului de 480 de ori. În această experienţă patru oameni au trăit 30 de zile în condiţiuni similare cu cele reale ale zborului cosmic. În tot acest timp echipajul a lucrat în schimburi şi anume: 4 ore în serviciu, 3 ore de odihnă, 4 de serviciu, 3 de odihnă, 4 de serviciu şi 6 de odihnă. Activitatea şi comportarea lor a fost supravegheată continuu prin televiziune de către o comisie compusă din medici, psihologi şi tehnicieni, care le-a verificat capacitatea de coordonare a mişcărilor şi reflexele, cît şi posibilităţile de-a raţiona şi acţiona la timp în diferite situaţii.

Cabina staţiei cosmice este de forma unui cilindru avînd diametrul de 3,8 m şi înălţimea de 7,3 m, compartimentată în partea superioară unde se găsea postul de pilotaj şi observaţie şi partea inferioară care constituie compartimentul de recreaţie şi dormit. În interiorul ei se asigură o atmosferă asemănătoare aceleia de la altitudinea de 5 500 m, deoarece crearea unor condiţii identice cu acelea de la sol, ar fi cerut o aparatură mult prea grea. Mîncarea le-a fost asigurată în cea mai mare parte prin hrană cosmică, consistentă şi gustoasă, luată din tuburi.

Iată o fază din multiplele studii, cercetări şi experienţe pe care omenirea le efectuează în vederea înfăptuirii zborurilor cosmice din ce în ce mai mari. Cunoscînd realizările efectuate pînă-n prezent, putem afirma că nu este departe ziua cînd primul om va aseleniza şi cînd mulţumită staţiilor cosmice, se va deschide drumul astronavelor, avînd oameni la bord, şi spre celelalte planete ale sistemului nostru solar.

Ing. Constantin C. GHEORGHIU

MICUL ECRAN

Săptămîna la televiziune

DUMINICĂ
11 OCTOMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNEA PENTRU COPII. Transmisiune de la Teatrul de Păpuşi din Iaşi: „TREI PITICI ŞI-UN LICURICI" de Georgeta Eftimie şi Sergiu Teodorescu. 10.30 REŢETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiune pentru SATE. 18.00 Jocurile Olimpice — Tokio, 1964. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 VARIETĂŢI. Transmisiune de la Studioul de concerte al Radiodifuziunii. 20.15 CENTENARUL UNIVERSITĂŢII BUCUREŞTI. 20.30 Partea a II-a a emisiunii de varietăţi. 21.45 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

LUNI
12 OCTOMBRIE

18.00 Jocurile Olimpice — Tokio, 1964. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar: Se duc păsările!... 19.40 Transmisiune de la Uzina metalurgică Iaşi. 20.05 Filmul NU PLECA. 21.40 O voce de neuitat: N. LEONARD. 22.15 TELESPORT. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

MARŢI
13 OCTOMBRIE

18.00 Jocurile Olimpice — Tokio, 1964. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar: Frumuseţile patriei în pictură, de Petru Comarnescu. 19.35 Emisiune de ştiinţă: Din tainele vieţii peştilor de ing. Mihai Lefterescu. 20.00 Transmisiune de la Teatrul Naţional „Vasile Alecsandri" din Iaşi: CHIRIŢA ÎN PROVINCIE de Vasile Alecsandri. În pauză: ŞAH. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

MIERCURI
14 OCTOMBRIE

17.30 Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.

JOI
15 OCTOMBRIE

17.30 Jocurile Olimpice—Tokio, 1964, 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar: Pagini de album folcloric. 19.40 Pentru copii: Răţuştele înţelepte. Aventurile pline de haz a trei răţuşte. 19.50 Filmul PISICA DE MARE. 21.20 Pagini din opere. Îşi dau concursul Arta Florescu, artistă a poporului, Mihail Arnăutu, David Ohanezian, artişti emeriţi, Mihaela Botez, Constantin Gabor. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

VINERI
16 OCTOMBRIE

17.30 Jocurile Olimpice—Tokio, 1964. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune sportivă pentru tineretul şcolar: Ore de antrenament. 19.40 MI-E DRAGĂ TINEREŢEA. Aspecte filmate cu ocazia concursului cultural-artistic al elevilor care s-a desfăşurat în vara acestui an în capitală. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Carnet plastic. 21.20 Zile de vacanţă. Emisiune muzical-distractivă, realizată în localitatea Alassio din Italia, cu concursul cîntăreţului englez Max Bygraves. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ
17 OCTOMBRIE

17.30 Jocurile Olimpice—Tokio, 1964. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Năzdrăvăniile vulpii — VULPEA ŞI URSUL DANSATOR — Adaptare şi dramatizare de Sergiu Milorian. 19.45 TRANSMISIUNE DE LA EXPOZIŢIA REALIZĂRILE ECONOMIEI NAŢIONALE A R.P.R. 20.10 Aventurile lui Robin Hood (IX): OASPETELE PLĂTEŞTE OSPĂŢUL. 20.35 ÎN FAŢA HĂRŢII. 20.45 Popas în Bihor. Montaj folcloric. 21.15 Filmul BULGĂRE DE SEU. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

Dacă sînt mulţi copiii care urmăresc programele pentru cei mari, la fel de mulţi sînt şi cei mari care urmăresc programele pentru copii. Şi nu ştiu de partea cui este avantajul, — probabil a celor mari, care au posibilitatea de a vedea pe micile lor ecrane emisiuni bine concepute.

Fie că au un caracter documentar, fie că se intitulează muzicale, coregrafice, sportive sau distractive, emisiunile pentru cei mici sînt construite potrivit conceptului că ele trebuie să instruiască, să lărgească orizontul şi cunoştinţele micilor spectatori, dar să şi intereseze, să captiveze dacă se poate, să distreze.

Iată, bunăoară, o emisiune foarte izbutită, preţuită în egală măsură de cei mici, cărora li se adresează, ca şi de cei mari, care se străduiesc să nu o scape — emisiunea ciclică intitulată „Vă place muzica?" De fapt, un adevărat curs de iniţiere muzicală, care aşa cum este conceput, expus şi exemplificat, îşi atinge în întregime scopul, acela de a contribui, într-o formă spectaculoasă, antrenantă şi deci foarte plăcută, la educaţia estetică a tineretului şcolar. În ultima emisiune telespectatorii au putut înţelege şi cuprinde ceea ce apropie sau deosebeşte diferitele genuri ale muzicii vocale.

Meritul redacţiei pentru copii rămîne acela de a fi antrenat colaborarea muzicologului şi compozitorului Alfred Mendelsohn, maestru emerit al artei, şi de a fi obţinut participarea unor solişti valoroşi şi a formaţiilor orchestrale, de cameră şi corale ale Conservatorului „Ciprian Porumbescu". Contribuţia pe care au adus-o de astădată soprana Ileana Cotrubaş, basul Pompei Hărăstăşan şi corul „Madrigal" dirijat de artistul emerit Marin Constantin, a fost de natură să dea emisiunii un nivel şi mai ridicat ca de obicei.

Poate că succesul celor două-trei emisiuni din ciclul „Vă place muzica?", consacrate micilor spectatori şi concepute, în consecinţă, la nivelul exigenţelor acestora, va determina studioul să organizeze ciclurile mult aşteptate.

Şt. RADU

ASTĂZI, ÎNTR-UN TOKIO SĂRBĂTORESC

ÎNCEPE A XVIII-A OLIMPIADĂ

● COLABORATORUL NOSTRU ILIE GOGA VĂ TRANSPUNE ÎN ATMOSFERA DE FRENEZIE OLIMPICĂ DIN CAPITALA JAPONIEI

● SECVENȚE ȘI IMAGINI DE ULTIM MOMENT DIN ORAȘUL OLIMPIADEI

La Tokio se deschide astăzi în mod festiv cea de-a XVIII-a ediție a Jocurilor Olimpice, marele eveniment sportiv al acestui an, așteptat cu un interes nemaiîntîlnit pînă acum în istoria sportului. Peste 7.000 de sportivi din 98 de țări se află în capitala Japoniei, gata să înceapă lupta pentru cucerirea celor 496 de medalii de aur, argint și bronz, puse în joc în cele 20 de ramuri sportive. Este cea mai mare întrecere sportivă din istoria olimpiadelor, o colosală încleștare de forțe atletice, dar și o impunătoare manifestare a solidarității tinerilor sportivi din toată lumea, veniți aici să regăsească, pe arenele olimpice, vechiul spirit al jocurilor antice, aspirația spre frumusețea morală și fizică, sentimentul înălțător al prieteniei și solidarității popoarelor.

Astăzi, pe marele stadion din Tokio, studentul japonez Yoshinori Sakai, născut la Hiroșima cu 19 ani în urmă, în chiar ziua tragică a bombardamentului atomic, va aprinde, într-o uriașă cupă de bronz, flacăra olimpică. Se va cînta imnul jocurilor compus de Spiros Samara, porumbeii vor zbura peste capetele spectatorilor, iar corul va slăvi spiritul olimpic.

Tokio — împodobit ca o imensă sală de bal

De obicei, în Japonia începutul lui octombrie este ploios și destul de rece. Anul acesta, cel puțin pînă acum, calculele meteorologilor au fost dezmințite. Ei prevedeau ploi pînă la 10 octombrie, dar de cînd a trecut pe aici taifunul Wilda stăruie o vreme primăvăratecă, cu mult soare. Orașul parcă se pregătește pentru sărbătoarea cireșilor. Crizanteme de toate culorile, desfoliate prin parcuri, frunzele îngălbenite ale platanilor contrastînd cu verdele mereu proaspăt al bananilor ornamentali și al sicomorilor, ne amintesc totuși că e toamnă. În piețele din cartierul Shinagawa, alături de ananasul filipinez, grămezi mari de mere de toamnă și struguri aurii. Pe malul rîului Sumida, în apropierea rîului Riogoku, pescarii minuiesc cu răbdare și dexteritate undițele din bambus. S-a deschis și sezonul de vînătoare. În gări vedem vînători cu pălării tiroleze (!), care pleacă spre Fuji.

Seara, Tokio seamănă cu o imensă sală de bal. Pe Ginza (Champs Elisée-ul japonez), cartierul teatrelor și al cinematografelor, ai senzația că privești un decor în care cel mai iscusit pictor a ținut să risipească toate culorile curcubeului. Reclamele de neon în tonuri tari sau în pasteluri, în care galbenul, roșul și negrul produc efecte ametitoare, se schimbă la fiecare secundă. Lîngă vechile temple budiste, blocuri masive de cîte 7 și 8 etaje. Mii de oameni în stațiile de autobuze și metrouri mănîncă porumb copt pe grătarele vînzătorilor, instalate chiar pe trotuar. Sezonul teatral de toamnă s-a deschis la teatrul „Kabuchi" cu o piesă din repertoriul clasic. Ieri am văzut o revistă: „Melodii japoneze", prezentată de trupa Takarazuka. Dar cea mai tipică manifestare japoneză a fost ritualul oficiat la deschiderea sălii de judo „Budokan". Sub un baldachin susținut pe bețe de bambus, preoți sintoiști au făcut slujba ofrandelor în fața altarului, pe care se aflau o ceașcă cu orez, un pește și o legătură de ceapă. Patru muzicanți, îmbrăcați în costume bizare, făceau să plîngă samisa (un fel de fluier japonez) și băteau în tobe. Parcă ne aflam cu citeva secole în urmă și eram foarte mirați cînd auzeam, în melopeea cîntată de preot, repetat mereu cuvîntul „Olimpia". Dar să știți că pentru japonezi, Olimpiada capătă o atît de mare importanță, încît obiceiurile cele mai tradiționale poartă acum pecete olimpică. Gazdele noastre sînt foarte fericite cînd unul din noi reușește să ridice o bucată de pește crud cu bețișoarele, pe care sînt desenate acum cele cinci cercuri olimpice.

Aseară, deasupra străzilor din Meiji și Ginza, au fost înălțate baloane mari de culoare violetă, de care atîrnă eșarfe scrise cu hieroglife japoneze. Cineva ne traduce: **„Sărbătoriți cu toții Olimpiada și onorați pe oaspeții noștri".** În tramvaie, metrouri, se vorbește numai despre Olimpiadă. Călătorii surîd și fac semne prietenești celor care poartă la butoniere insigna Jocurilor. Ne strecurăm cu greu prin furnicarul de oameni și mașini. Cum va fi mîine, în ziua deschiderii Jocurilor?

Imagini din satul olimpic

Satul olimpic — mozaic uman de rase și culori, caravanseral sportiv cu portal în stil japonez, de forma unei pagode și cu clădiri de tip european, bungalovuri și cabane în interior, între boschete de arbori tropicali și peluze gazonate, al căror verde se menține mereu strălucitor în aceste zile de toamnă. Spre satul olimpic se îndreaptă acum pașii celor 1.000 de ziariști și mulțimea vînătorilor de autografe, căci copiii din Tokio, ca toți copiii din lume, vor neapărat să aibă în caietele lor de școală semnăturile viitorilor cîștigători sau învinși ai Olimpiadei. Dar nu oricine poate intra aici. O întreagă armată de controlori, funcționari, polițiști, păzește intrarea în sat, pentru a asigura liniștea olimpicilor. Trebuie să te înscrii într-un registru și să lași la poartă cartea de identitate olimpică, un „passe partout" absolut indispensabil în orașul Olimpiadei. Altfel, așteptî eventual să iasă atleții în oraș, dar asta se întîmplă mai rar, fiindcă zorul antrenamentelor nu le-o îngăduie. Și apoi, atleților nu le lipsește nimic în sat. La magazinele amenajate aici poți cumpăra orice, de la aparate de televiziune, pînă la mici suveniruri, cele mai căutate fiind evantaiele, umbrelușele și păpușile care zic mamă în toate limbile globului. Cele două restaurante pot servi masa, concomitent, la 1.000 de persoane. Bucătari de toate stilurile și pentru toate gusturile, servesc aproape 100 de feluri de mîncare. Fiecare sportiv își alege meniul preferat, pe care poate să-l repete ori de cîte ori vrea, ceea ce la halterofilii și luptătorii se întîmplă în mod frecvent. După masă, sportivii se întîlnesc la clubul satului olimpic, discută, schimbă impresii, dansează, ascultă muzică. Într-una din seri s-a format o mică orchestră internațională, care a interpretat cîntece din diferite țări, partitura pianului fiind susținută de pianistul delegației noastre, Filipescu, care va acompania pe gimnastele noastre la exercițiile liber alese. Marea familie olimpică trăiește trepidant, în ritmul pregătirilor olimpice, fiecare se gîndește la marele examen pe care va trebui să-l treacă pe stadion, dar toți sînt bucuroși că se află din nou împreună aici, în sînul marii familii olimpice.

Cînd am vizitat ultima oară satul olimpic, pe una din alei am întîlnit-o pe Iolanda Balaș. Mînca un măr și mergea agale spre terenul de antrenament, cu pantofii de sărituri atîrnați pe umăr. Pe fața campioanei noastre se citeau toate răspunsurile pe care vroiam să i le cerem. Ioli era bine dispusă, ceea ce înseamnă că totul merge bine. Am discutat despre celelalte fete din lotul nostru, fiindcă intrarea în rezervația loturilor feminine este interzisă.

— Să nu aveți grijă, fetele sînt în formă și vor aduce multe puncte echipei noastre. Mihaela Peneș, mezina echipei noastre, ar putea produce chiar o mare surpriză.

Citeva sute de metri mai departe, în fața clădirii delegației noastre, luptătorii de la clasice joacă o „miuță". Pîrvulescu îl driblează pe Popovici și trage la poartă, dar mingea e pierdută: zboară peste gardul de sîrmă înalt de peste trei metri care desparte satul băieților de cel al fetelor. Face mare haz antrenorul japonez Sasahara, venit în vizită. Fotbaliștii apar pe biciclete într-un pluton condus de Nunweiler și încheiat de cîțiva concurenți străini, între care remarcăm pe Brumel, Sttubins și pe jamaicanul George Kerr. Toată lumea face aici ciclism și un sfert din cele 500 de biciclete puse la dispoziția locuitorilor satului s-au defectat căci șelle japoneze s-au dovedit insuficient de rezistente pentru gabarituri ca ale lui Vlasov, Dallas Long, Veres sau Martin. În clădirea delegației noastre, în camera de primire tapetată cu covoare oltenești, musafiri și mulți ziariști care culeg noutăți despre sportivii noștri. Tovarășul Anghel Vrabie, unul din conducătorii lotului nostru, ne pune la curent cu ultimele noutăți despre ciclești, canotori (pe care nu i-am putut vedea deoarece cînd scrim aceste rînduri nu am ajuns nici la Hakioji, nici la Sagami). La etajul I, într-o cameră mare, jucătorii de polo și boxerii își calcă pantalonii. Mîine e parada deschiderii.

Părăsim cantonamentul. Pe drum întîlnim numai figuri cunoscute. La ieșire patru japoneze cu chimonouri liliachii, servese de decor celor care vor să se fotografieze, să aibă o amintire din care să nu lipsească culoarea locală.

Amintire de la Tokio

Aspect din Tokio. În prim plan sala unde vor avea loc întrecerile de judo

O flacără pe țărmul Pacificului

de DAN DEȘLIU

Pe Stadionul Național din capitala Japoniei are loc astăzi mult așteptata festivitate inaugurală a celei de-a 18-a Olimpiade.

Milioane de oameni din toate unghiurile planetei își îndreaptă gîndul spre marea elipsă de beton de pe țărmul Oceanului Pașnic, imaginîndu-și o floare de văpaie într-un potir metalic. Chiar și acei — tot mai puțini — care nu au urmărit niciicînd o competiție, trimit un zîmbet de simpatie flăcării sacre și tinerilor atleți care o înconjoară.

Este o flacără de departe: ea vine din urmă cu trei milenii, vorbind despre perpetua aspirație a umanității spre pace și bună înțelegere. Ea vine, totodată, de pe cealaltă față a globului, reamintind că pe toate meridianele bate ora comună a unei lumi izbăvite de spectrul distrugerii, lume în care singura înfruntare de steaguri să se petreacă pe arena sportivă.

Popor de filozofi și de artiști, îndătinați cu simbolul și metafora, fiii Soarelui-Răsare au încredințat ultimul schimb al ștafetei lui Yoshinori Sakai, născut la Hiroșima, în tragica dimineață. E ca și cum din cenușă și sînge s-ar înălța o ramură de măslin...

Pe țărmul Pacificului, sub flamura cu cinci cercuri, arde o flacără nemuritoare. Peste cincisprezece zile, cînd ultimele cifre vor fi fost consemnate în foile de concurs, cînd această mulțime veselă se va reuni pentru ultima oară în marea elipsă de beton a Stadionului Național, floarea de foc își va stinge petalele. Pierind din potirul metalic, ea va continua să strălucească în inimile celor prezenți, ca și în ale multelor milioane de oameni din toate unghiurile planetei, pentru care pacea și buna înțelegere sînt bunurile cele mai de preț.

CU BLOC-NOTESUL printre sportivi

Trei atleți sovietici revendică „aur" la aruncarea ciocanului

Nu se poate spune că recordmanul mondial, americanul Conolly, nu va avea mari emoții la această ediție. Purtătorul medaliei de aur de la Roma va avea de înfruntat un „trio" redutabil, alcătuit din masivii atleți sovietici I. Bakarinov, R. Klim și I. Nikulin, care cunosc o formă extraordinară. Înainte de a urca treptele „pasarelei" avionului pentru a pleca la Tokio, în concursul de adio de la Habarovsk, Bakarinov a „propulsat" bila de oțel la 69,64 m (la 4 cm de recordul unional), Klim a aruncat-o la 68,55 m, iar Nikulin la 66,12 m, performanțe care oricînd pot fi consemnate după numele noului campion olimpic. În afară de concurs Nikulin a zvîrlit bila la 70,67 m, dar performanța sa nu a fost luată în considerație deoarece Nikulin a ieșit cu un „vîrf" al piciorului stîng din cercul de aruncare.

Michel Jazy, favorit

Cînd zilele trecute la Fontainebleau rapidul Jazy a bătut recordul Franței la 5 000 m (13'46"8/10) pulverizîndu-l cu cîteva secunde, toți amatorii de sport și-au spus pe bună dreptate: iată, în sfîrșit, omul care va aduce Franței o medalie de aur. Campionul european la 1 500 m și medaliatul cu argint la Roma cunoaște într-adevăr o formă de zile mari. La Tokio, el este dat exemplu pentru maniera cu care se pregătește. Iată ce a declarat el corespondenților de presă: „Dacă voi alerga la 1 500 m atunci voi avea un adversar de prima mînă în Peter Snell (Noua Zeelandă). În proba de 5 000 m. șanse are și americanul Bob Schul care are un finiș formidabil. La Tokio voi participa la ultimele mele probe internaționale".

Christine Caron și Alain Gottvalles vor și ei „aur"

La ora aceasta natația franceză are două mari vedete în eleva unui liceu din Paris „Kiki" Caron și „sprinterul" Alain Gottvalles, creditat cu cel mai bun timp la „suta" liber (52"9/10 nou record mondial). Cei doi sportivi francezi se bucură de o stimă deosebită în capitala japoneză. Pe ei îi poți întîlni mereu pe marginea bazinului de la Gimnaziul național. Gottvalles a declarat ziariștilor că... numai un singur om poate să-l bată și acela este Bobby Mac Gregor. Scoțianul — a spus Gottvalles este deosebit de dotat, rapid, rezistent și cu o formidabilă orientare în cursă. Este greu de învins". În schimb, „Kiki" Caron spre deosebire de Gottvalles, va avea două adversare redutabile în japoneza Tanaka care înoată „acasă" și americanca Jannie Dunkel, recent creditată la 100 m spate în 1'08"3/10 (nou record mondial). Caron este un exemplu în antrenament și doarme 10 ore pe noapte. Antrenorul japonez Furuhashi, fostul campion mondial, care a văzut-o la lucru a spus: „Caron este în mare progres. După mine ea va cîștiga proba de 100 m spate." În cursul emisiunii de televiziune în care a făcut declarații Furuhashi a mai spus: „Caron are un start perfect, o tehnică remarcabilă și o coordonare exemplară în mișcări".

Peter Snell... fuge de reporteri

Celebrul atlet Peter Snell, unul din favoriții probei de 1 500 m plat plătește cu... dobîndă reputația de care se bucură în lumea sportului. De cînd a venit la Tokio el este asaltat de o adevărată „armată" de cronicari și reporteri. De multe ori, a declarat Snell, trebuie să „eschivez" contactul cu primii mei adversari. Totuși în fața stăruințelor el ne-a făcut următoarele declarații. „Nu știu la ce probă voi fi prezent. Poate îmi voi apăra medalia de aur cucerită la Roma sau voi lua startul la 1 500 m. Nu tiga înotătorii australieni. Ei ne-a răspuns: „Vom încerca să reeditățm succesul de la Roma: 4 de „aur" și una de argint. Dawn Fraser nu poate scăpa victoria la 100 m liber în ciuda faptului că ea nu s-a antrenat suficient, suferind după urma accidentului de auto. În proba de 1 500 m șanse serioase au Bob Windle și Alla Wood".

Indienii pregătesc revanșa la hochei

Din 1928 și pînă în 1960, la Roma, titlul olimpic la hochei pe iarbă era un „monopol" al hocheiștilor indieni care făceau adevărate ravagii pe terenul de gazon prin tehnica lor superioară și viteza execuțiilor. Dar iată că în 1960 echipa Pakistanului „răstoarnă toate calculele" și intră în posesia titlului, înregistrînd una din marile surprize ale Olimpiadei. Hocheiștii indieni s-au pregătit temeinic în vederea revanșei de la Tokio. Managerul echipei I. Manajan ne-a spus în timpul unui antrenament; „Echipa noastră este mai tare ca oricînd. Totuși lupta pentru titlu va fi deosebit de aprigă. Principalii adversari sînt mai întîi Pakistanul și apoi Japonia, Olanda și Australia".

Romînii au șanse mari la caiac-canoe

Alexandr Silaiev, considerat cu ani în urmă unul din cei mai puternici canotori din lume, medaliat olimpic la Roma, fost campion european și mondial, este actualmente antrenor-șef al echipei olimpice a U.R.S.S. „Echipa noastră s-a pregătit temeinic, ne-a declarat el. Prevăd o luptă pasionantă. Romînii au fost extraordinari la Jaice unde au cîștigat 6 titluri. Ei sînt principalii pretendenți la medaliile olimpice. Un cuvînt greu de spus vor avea și sportivii echipei R. P. Ungare și ai formației unite a Germaniei".

496 de medalii îi așteaptă pe cîștigătorii diferitelor probe din cadrul celor 20 de discipline sportive la Olimpiada de la Tokio. Emise, de curînd, sub îngrijirea Comitetului de organizare al Olimpiadei, medaliile, al căror diametru este de 6 cm, reprezintă însemnele celei de-a XVIII-a ediții a Jocurilor Olimpice de vară — Soarele și cele cinci cercuri olimpice — și ale celor 20 de discipline sportive. Iată, în fotografia alăturată, modelele celor trei feluri de medalii.

O absență regretabilă: sprinterul H. Estevez

Cînd o telegramă sosită de la Caracas a anunțat aici zilele trecute că recordmanul mondial la 100 m plat studentul Horacio Estevez nu va lua startul, amatorii de atletism au regretat din toată inima. „Săgeata" din Venezuela creditată anul acesta cu 10" a fost așteptată cu mare interes pe zgura stadionului Național din capitala japoneză. În telegramă se spune că Estevez este accidentat la o gleznă și că nu poate concura la adevărata sa valoare. „Rezerva" sa a fost desemnată în persoana lui Hortensio Fusil.

Are cuvîntul celebrul antrenor australian Don Talbot

Antrenorii australieni Don Talbot și Terry Gathercole sînt nedespărțiți de parcă ar fi „frați siamezi". L-am întrebat pe Talbot cîte medalii vor cîș-

Declarații înainte de start

AMERICANUL REX CAWLEY, care cu ocazia întrecerilor de selecție care au avut loc la Los Angeles a doborît recordul mondial la 400 m garduri cu 49"1 (v. r. G. Davis și Morale 49"2): *„Consider că noul record mondial constituie doar o etapă în vederea stabilirii unor rezultate și mai bune. La capătul cursei mai aveam resurse pentru un finiș mai puternic. Mă simt în mare formă și cred că voi cuceri titlul olimpic. Adversarul meu cel mai redutabil rămîne în continuare Bill Hardin" (S.U.A.).*

★

MICHEL JAZY (Franța) s-a decis să participe la proba de 5 000 m, deși specialitatea lui este cursa de 1 500 m.

— M-am pregătit — a declarat el — cu toată seriozitatea pentru această probă. Sînt convins că la Tokio voi reuși o performanță mai bună decît cele în cursele de verificare cînd n-am fost solicitat pe măsura posibilităților mele actuale.

Este greu de desemnat un favorit cert în această teribil de grea cursă. Și americanii Schul, și Dellinger, și englezul Wiggs, și sovieticul Bolotnikov și mai ales australianul Ronald Clarke și neozeelandezul Halberg au șanse serioase. Dacă voi trece cu succes peste momentul critic în cursul kilometrului patru, cred că voi figura și eu la sosire.

★

Doi mari campioni despre performanța francezului Alain Gottwalles (record mondial la 100 liber înot cu 52"9) și despre șansele lui în finală:

BOBBY MAC GREGOR, fost recordmen mondial al probei:

— Recordul lui Gottwalles este fantastic! După părerea mea el nu va putea repeta rezultatul la Tokio. Favoriții mei rămîn înotătorii americani Austin și Illmann care au dovedit mai multă constanță și poate și... subsemnatul.

TSUYOSHI YAMANAKA, celebrul înotător japonez:

— L-am văzut anul trecut la Tokio și am fost impresionat de stilul său, însă părerea mea este că nu are capacitatea fizică să suporte eforturile necesare pentru o cursă așa de complicată ca cea de 100 m liber și aici mă refer la serii și apoi la finală.

★

PARRY O'BRIEN, fostul recordmen mondial la greutate participă, la vîrsta de 32 de ani, la cea de-a patra ediție consecutivă a Jocurilor Olimpice.

— Sînt foarte emoționat că particip din nou la Jocurile Olimpice. Vîrsta mea, apropiată celei a lui Mike Larrabee (31 ani, corecordmen mondial la 400 m) denotă că noi, cei bătrîni, mai avem un cuvînt greu de spus. Bineînțeles că nu trebuie să-i omitem pe cei care ne urmează, ca de exemplu Gerry Lindgren (18 ani, învingător la 10 000 m) și Jim Ryun (17 ani, al treilea la 1 500 m) la concursurile de selecție. Oricum, tineri sau bătrîni ei vor contribui la realizarea — după părerea mea — a unor întreceri atletice de mare valoare, încheiate cu rezultate excepționale.

★

Antrenorii sovietici GOMELSKI și OZEROV. — Noi vom încerca să demonstrăm că avem un cuvînt greu de spus în turneul de baschet și să obținem primul loc la care candidează și echipa S.U.A. La această apreciere contribuie forma bună a echipei U.R.S.S. și faptul că la ultimele două campionate mondiale s-a văzut că americanii pot fi ajunși și întrecuți chiar.

SAH

8 sau 16?

Propunerea marelui maestru sovietic David Bronstein, de a se mări numărul participanților la turneul candidaților — care va avea loc sub forma de meciuri directe — de la 8 la 16 continuă să stîrnească discuții în forurile și presa de specialitate. Marele maestru olandez Donner relatează într-un articol publicat în „Elseviers Weekblad" din Amsterdam că propunerea lui Bronstein va fi discutată în mod oficial la congresul Federației internaționale de șah (F.I.D.E.) care va avea loc în noiembrie la Tel Aviv, cu prilejul Olimpiadei. Donner arată că președintele F.I.D.E., Folke Rogard, a făcut cunoscut că nu are nimic împotriva includerii a încă opt jucători la meciul candidaților, dacă F.I.D.E., va hotărî aceasta.

După cum se știe, pentru meciul candidaților s-au calificat Botvinnik (ultimul campion mondial), Keres (clasat pe locul doi la ultimul turneu al candidaților), precum și Larsen, Tal, Smislov, Spasski, Portish și Ivkov. Regulamentul F.I.D.E., care precizează că la meciul candidaților nu pot participa mai mulți de cinci jucători dintr-o singură țară, i-a privat pe Bronstein și Stein, clasați în primele șase locuri la turneul interzonal — deci calificabili — de a intra în meciul celor mai buni maeștri. (Pentru că doi jucători sovietici, Botvinnik și Keres obținuseră calificarea directă la meciul candidaților, iar printre cei clasați înaintea lui Bronstein și Stein la Amsterdam, se aflau trei jucători din U.R.S.S. In total, deci cinci, numărul limită fixat de F.I.D.E.)

Într-o scrisoare deschisă adresată președintelui F.I.D.E. și federațiilor de șah din țările afiliate, publicată în „Literaturnaia Gazeta", Bronstein a propus mărirea numărului de participanți la meciul candidaților de la 8 la 16, noii veniți urmînd a fi Fischer, Gheler (pe bază de drepturi cîștigate anterior), Stein, Bronstein, Reshewski, Gligorici, Darga și Lengyel (pe baza rezultatelor obținute la ultimul turneu interzonal).

Acceptarea propunerii lui Bronstein, face, evident și mai interesantă suita de meciuri, care va începe anul viitor pentru a desemna pe viitorul adversar al campionului mondial Tigran Petrosian, întrucît, practic, ar fi adunat astfel, într-o singură competiție întregul lot al celor mai iluștri reprezentanți ai șahului contemporan.

Federațiile dintr-o serie de țări au și făcut cunoscut de altfel, că sînt de acord cu modificările propuse de Bronstein.

★

** A IV-a Olimpiadă de șah prin corespondență a fost cîștigată de echipa U.R.S.S. cu 36 puncte. Pe locurile următoare R.D.G. — 28,5 pct., Suedia 27,5 pct., R.F.G. — 22,5 pct., R.P. Ungară și Iugoslavia — 22 pct., Spania și Argentina — 21,5 pct., Danemarca — 14,5 pct.*

** In aprilie 1965 începe primul campionat mondial feminin la șah prin corespondență. Tot în aprilie 1965 vor începe semifinalele celei de-a VI-a Olimpiade prin corespondență pe echipe și finala celei de-a V-a Olimpiade.*

** Campionatul de șah fulger al Olandei a întrunit un mare număr de participanți: 224. După turnee preliminarii, pe primul loc s-a clasat Donner.*

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

Programul jocurilor

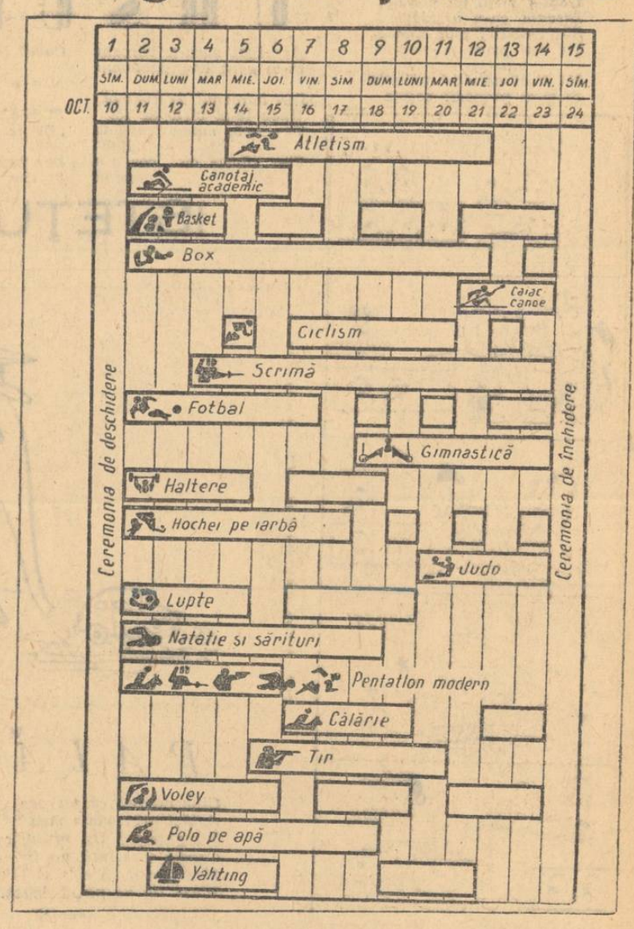

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Salată de vinete; rinichi fripți cu sos de muștar; struguri.
— Chiftele de cartofi cu smîntînă; ghiveci de post; mere în aluat.
— Marinată de pește; musaca de vinete; prune.
— Ciorbă de salată verde; mîncare de țelină cu măsline; rulouri cu nucă.
— Legume asortate cu smîntînă; cotlete la grătar — salată; struguri.
— Supă de roșii ; colțunași cu brînză ; budincă de cozonac.
— Ouă umplute cu sardele; biftec în făină cu cartofi piure — salată; cataif de mere.

MURĂTURI ÎN OȚET PENTRU IARNĂ

— CASTRAVEȚI ÎN OȚET —

Se aleg castraveți nevătămați, proaspeți și mici. Se spală în mai multe ape, se taie la capete. În același timp se pregătesc cîțiva căței de usturoi, foi de țelină, de vișin, morcovi curățiți și tăiați în rondele crestate pe margini. Separat se fierbe oțet de 9°, îndoit cu apă. La 1 litru de oțet se pune între 50—60 g sare, 2—3 foi de dafin, cîteva boabe de piper, ¼ lingură de zahăr. Nu este obligatoriu de a se pune zahăr. Se lasă să dea în 2—3 clocote. Între timp se așează castraveții în borcane, iar printre ei și lipiți de pereții borcanului rondelele de morcovi, frunze de țelină, căței de usturoi. Se toarnă oțetul cît mai fierbinte peste castraveți. Deasupra se pun boabe de muștar, foi de vișin. Se leagă borcanul cu celofan, se pune la loc întunecos și rece.

★

Se aleg castraveți nevătămați foarte mici, gogonele mici, ceapă mică, rotundă, conopidă ruptă în bucățele, morcovi tăiați în felii crestate pe margini. Se ia un borcan de 1 litru și se așează aceste legume în straturi nu prea groase. Cine dorește poate să pună și 2—3 ardei mici iuți. Deasupra se toarnă, ca și la castraveți, oțet fiert cu sare, dar aici este neapărat nevoie să se pună la fiecare litru de oțet și o lingură de zahăr. Se procedează întocmai ca la castraveți.

CIUPERCI ÎN OȚET

Se aleg ciuperci proaspete, rotunde și mici. După ce le-am rupt codita le frecăm cu sare O lingură de sare la 1 kg de ciuperci. Apoi se spală în apă rece cu puțin oțet. Separat se fierbe oțetul și anume: la 1 litru oțet (tot îndoit cu apă) 30 g. sare și cîteva boabe de piper, de preferință alb Cînd oțetul dă în clocot se pun ciupercile înăuntru și se țin 10—15 minute pînă se moaie. Se așează pe urmă ciupercile cu oțetul în borcane mai mici. După ce s-au răcit bine de tot se leagă cu celofan. Se păstrează la loc uscat și întunecos.

Îmbrăcămintea potrivită pentru toamnă e cea pe care o arătăm mai sus, adică „două piese" și rochia din stofă mai groasă. Tweed-ul și micile garnituri de piele sînt preferate.

Desene de Tanți PFENNINGS

DUPĂ CONCEDIU

La întoarcerea acasă, sosind din concediul de odihnă, avem de desfăcut valizele și celelalte bagaje. Veșmintele și rufăria pe care le-am luat cu noi în vacanță vor trebui curățite cu atenție, ca și lucrurile cu care am fost pe munte.

În primul rînd se vor tria. de o parte rufele care se pot spăla cu mașina de spălat rufe, de acelea care vor fi bine periate și scuturate. Se pun de o parte lucrurile cu care nu se va mai umbla pînă la concediul de vară. Aceste lucruri nu se vor ține în șifonierul cu haine, pentru a nu-l încărca cu lucruri inutile pentru sezonul actual, ci se vor așeza în ladă sau în dulapul pentru haine de rezervă.

Rufăria și cearceaful de baie cu care am fost la mare și la plajă, se vor scutura bine de nisip, pentru a se evita pătrunderea acestuia în mașina de spălat rufe.

Buzunarele se vor întoarce pe dos și peria pentru a îndepărta eventuale fire de iarbă care la fiertul rufelor le-ar putea păta. Se vor îndepărta, înainte de spălarea rufelor, eventualele pete de iarbă, fructe sau păcură.

Rufele care vor fi așezate după spălare și după ce au fost călcate — în șifonier, și care nu vor mai fi întrebuințate prea curînd, vor fi foarte bine uscate înainte de a fi puse în dulap.

Costumul de baie din relon se va spăla cu apă călduță și fulgi de săpun, se va clăti în mai multe ape pentru a îndepărta sarea din el și se va usca la umbră. Cascheta de baie se va spăla, de asemenea, cu apă și săpun, se va clăti, se va usca și se va presăra cu talc. Ea se va păstra într-un loc uscat și aerisit.

Ciorapii de lînă cu care am fost la munte și celelalte obiecte de lînă, după curățire, se vor păstra la îndemînă pentru a fi utilizate la primul frig. Pantofii de tenis care, se mai pot folosi, se vor spăla și se vor da cu alb de zinc, după care se vor înveli și se vor pune la locul lor. Pantofii sau ghetele, după curățire, se vor păstra pe șanuri. Sacul de vînt sau salteaua de baie, după curățire, se vor păstra în huse și e bine să se presare și talc peste ele. Pînza de cort se va strînge cu îngrijire, așa cum a fost strînsă inițial.

Obiectele de metal și lepături metalice, se vor freca cu praf de cretă, iar după curățire și uscare se vor unge cu o unsoare (eventual vaselină).

Valizele se vor curăți în interior, iar la exterior se vor șterge de praf ; curelele se vor da cu ceară. Husele valizelor se vor spăla ; de asemenea se vor controla și unge încuietorile valizelor. Eventualele defecțiuni se vor repara înainte de a pune valizele la loc în cămară sau pod.

Dacă aveți un spațiu limitat în dulapuri, folosiți valiza cea mai mare pentru a o umple cu lucrurile care vor fi de folos numai la concediul următor. Nu uitați fiecare valiză să aibă cheia ei. Cu ocazia acestei verificări a echipamentului cu care ați fost în concediu, veți face ordine în dulapuri, șifonier, lăzi, cămară sau pod și veți reînnoi hîrtiile din dulapuri sau veți spăla cretonul de pe rafturi.

Toamna, vom purta, firește, lucruri mai groase. Taioare sau pardesiuri cu diverse combinații și ornamentări din piele sau blană. Desenul materialului, de preferință mic.

Coltul celor mici

URSULEȚUL

Gabi-a mea, un noduleț
Discuta cu-n ursuleț
Și-i spunea : măi ursuleț
Tu ești prost și nătăfleț

Nu ți-ai ascultat mămița
Și ți-ai prăpădit codița

Ai băgat nasu-n borcane
Și-ai avut doar ghinioane

Din borcanul de compot
Unde te-ai vîrît de tot
Te-a scos mama tras de „lînă"
Și-a rămas cu... coada-n mînă

Cum ? De unde știu ? Vezi bine
M-a prins mama și pe mine
Și m-a tuns ca să se vadă
„De ce n-are ursu coadă".

Dar acum sînt fată mare
Și sînt tare-ascultătoare

Și ca semn că nu sînt rea
Am o coadă... uite-așa

Deci acuma ursulică
Fii cuminte că nu-ți strică
Și-a ta mamă de-o să vadă
O să-ți pună altă coadă.

I. STOIA

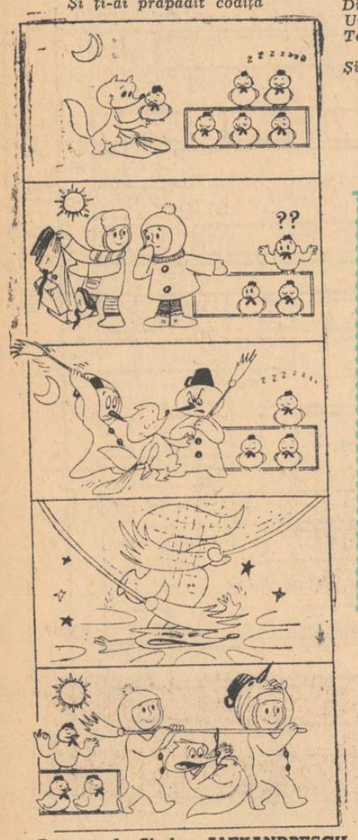

Desene de Simion ALEXANDRESCU

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

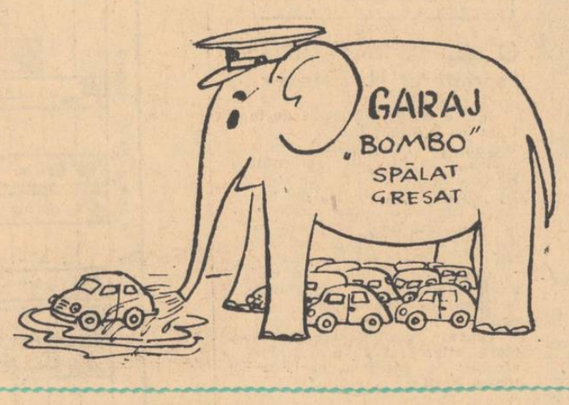

PAIĂNJENUL

Cine credeți că mergea
Astăzi prin odaia mea ?
Nu ghiciți ? Un musafir
Care-a tors întîi un fir
Și-a pornit în colț să țesă
Plasa lui de pînză deasă.
„Ei, păianjen nepoftit,
Chiar la mine ți-ai găsit ?

Peria cu coadă lungă
Drept la tine o s-ajungă
Și-ți stric plasa ce-ai lucrat
Că eu știu să țin curat.
Chiar dacă mămica nu-i...
Iar cînd o veni îi spui.

Florin IORDACHESCU

Inrămăm singuri...

...o fotografie care reprezintă o amintire plăcută sau o realizare mai reușită după peisaje sau colțuri de țară din cursul excursiilor în vacanță, un desen frumos, o plantă. sau chiar o ilustrată, folosind mijloacele și procedînd cum descriem mai jos.

Vor fi necesare : o linie, o foarfecă, un creion, guma-arabică, o foaie de carton, un geam de mărimea tabloului, un mic burete, cîteva ace, un briceag și o coală de hîrtie albă.

1) Se va croi cartonul pe măsura exactă a fotografiei, după ce s-a liniat cu creionul și s-a apăsat cu vîrful briceagului linia respectivă.

2) Se va așeza apoi geamul, după ce s-a curățat cu cîrpa, peste cartonul pe care s-a lipit hîrtia. Se fixează cu ace de gămălie care împiedecă geamul să se deplaseze de la locul lui.

3) Se prepară benzi din hîrtie groasă, care se lipesc cu guma-arabică.

4) Cu aceste benzi se încadrează geamul, lipind întîi jumătate din lățimea benzii de jur-împrejurul acestuia.

Se întoarce apoi tabloul pe cealaltă parte și se lipește de jur-împrejur cu banda de hîrtie, după ce s-au îndepărtat acele cu gămălie.

5) Se vor accentua bine unghiurile folosind un echer.

6) Se va măsura exact mijlocul ramei de sus a tabloului și se va prinde agățătoarea respectivă.

Astfel înrămat, nu mai rămîne decît să-i găsiți tabloului locul adecvat în perete.

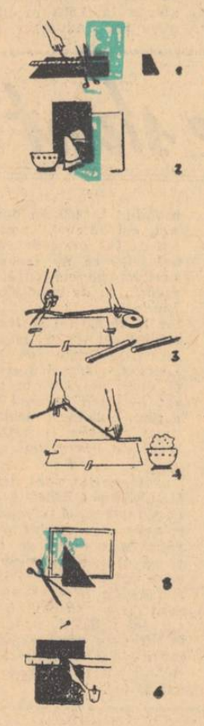

PENTRU SĂNĂTATEA ELEVILOR

Indatoririle părinților în noul an școlar

Școala a început și considerăm util să vă reamintim cîteva din îndatoririle mai importante ce vă revin în timpul școlarizării copiilor dumneavoastră. De felul în care veți ști să organizați viața elevilor va depinde în mare măsură sănătatea și buna lor dezvoltare fizică și intelectuală.

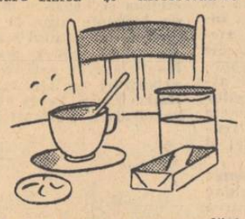

Iată o serie de recomandări cărora vă sfătuim să le acordați încredere :

— Orele dinaintea plecării la școală e bine să se organizeze așa fel încît copilul să aibă timp suficient pentru a mînca pe îndelete, deoarece luarea meselor în grabă provoacă îndigestie și îngreunează însușirea cunoștințelor predate la cursuri. Pentru micul dejun se recomandă lapte sau ceai, unt, brînză, miere. Cînd cursurile se țin după-amiază, masa de prînz se va lua cu cel puțin o oră înainte de plecarea la școală.

— Gustarea care se dă pentru recreații va fi învelită în hîrtie albă, curată sau în pungi de material plastic.

— Pentru elevii care au cursuri dimineața, pregătirea lecțiilor va începe după o oră, o oră și jumătate de la terminarea mesei de prînz, iar pentru cei care învață după-amiaza — la ora 8—8½, după luarea micului dejun. În timpul meselor este interzis să se pregătească orice fel de lecție.

— Pregătirea lecțiilor va fi în așa mod organizată încît să rămînă timp disponibil și pentru odihnă și pentru joacă. În nici un caz nu se va răpi pentru lecții din orele destinate somnului.

— Lecțiile vor fi pregătite într-o cameră bine aerisită, bine iluminată și încălzită pe timp friguros la 18—20 grade. Lecțiile nu vor fi întrerupte pînă la terminarea lor nici pentru joacă, nici pentru diverse treburi gospodărești.

— Se va supraveghea poziția la scris și citit care trebuie să fie pe cît posibil dreaptă, spre a se evita provocarea deformării corpului. Cea mai potrivită distanță între carte sau caiet și ochi este în medie de 35 centimetri pentru elevii cu vederea normală. Dificultățile întîmpinate din partea vederii la scris sau citit presupun o lipsă în acomodare și predispun deseori la miopie. Solicitarea medicului oculist în asemenea cazuri este obligatorie cît mai neîntîrziat spre a se putea corecta la timp deficiențele de acomodare.

— Se va interzice cititul în poziție culcată. Citirea cu glas tare e permisă numai elevilor din clasa I, pînă se obișnuiesc cu descifrarea literelor. Pentru ceilalți elevi se va interzice citirea cu glas tare.

— Părinții trebuie să respecte cu rigurozitate orele de destindere și de joacă în aer liber ale copiilor. Acestea fac parte din programul obișnuit de călire a organismului. Elevii nu trebuie să fie supuși la munci extrașcolare, obositoare.

— Spectacolele pentru elevi sînt recomandabile doar o dată pe săptămînă și numai în cursul zilei.

— Programul elevilor va fi în așa fel organizat încît aceștia să nu fie obligați să-și facă lecțiile duminica. Zilele de sărbătoare vor fi rezervate în exclusivitate pentru odihnă, joacă, distracții.

— Pentru a asigura funcționarea normală a organismului și în special a sistemului nervos, elevii mai mici se vor culca în jurul orei 21—21,30, aceștia avînd nevoie de minimum 10 ore pentru dormit. Elevii mai mari se vor culca cel mai tîrziu la ora 22 spre a putea realiza cel puțin 9 ore de somn.

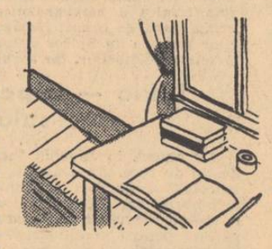

Dr. I. LEONESCU

Noutăți medicale

UN NOU VACCIN ANTIGRIPAL

Un nou vaccin antigripal a fost lansat pentru această iarnă : el dă o imunitate de 2 ani față de 4 luni cît dădea vaccinul actual, iar doza este de 100 de ori mai mică. Studii numeroase și experimentări efectuate în Franța au permis să fie recomandat și utilizat pe scară largă.

CALCULI VEZICULARI : DIZOLVARE SPONTANĂ

Dispariția spontană a calculilor veziculari este o eventualitate rară. Ea se explică obișnuit sau prin migrarea calculilor de mică dimensiune prin căile biliare sau prin formarea unei fistule colecito-digestive, care permite eliminarea intestinală a calculilor mai voluminoși. Unele observații au arătat existența unui al treilea mecanism : dizolvarea în organism a unei litiaze veziculare.

M. Levrat (Franța) aduce o observație însoțită de o serie de argumente radiologice chirurgicale și anatomice, demonstrînd că această eventualitate este posibilă. Detaliile observației permit să se creadă că alcalinizarea tumorilor prin abuz prelungit de bicarbonat de sodiu a jucat un rol important în acest caz particular.

BEC ULTRA MINUSCUL PENTRU INVESTIGAȚII CLINICE

În S.U.A. s-a construit un bec extrem de mic, cu ajutorul căruia se pot cerceta atît anomaliile interiorului inimii cît și cariile dentare incipiente ce nu sînt încă vizibile prin mijloacele obișnuite de investigații. Acest bec are o lungime de 2 mm, un diametru de 0,7 mm și cîntărește 0,03 grame, iar filamentul lui este de 50 de ori mai subțire decît firul de păr.

VACCINARE ANTIRABICĂ PE CALE BUCALĂ

În ultimul timp s-a pus la punct un tip de vaccin contra turbării, care se administrează pe cale bucală. Noul vaccin se prepară din ser recoltat de la căi hiperimunizați la acțiunea virusului rabic. Fiind mai lesne de aplicat și mai ușor suportabilă, vaccinarea antirabică pe cale bucală are toate șansele să înlocuiască, cu timpul, actuala metodă de vaccinare prin injecții

REZULTATELE ÎNLOCUIRII OCHELARILOR

După trei ani de experimentare a lentilelor de contact fabricate din material plastic și aplicate direct pe globii oculari, oculiștii cehoslovaci au constatat că cele peste o mie de persoane cu tulburări de vedere cărora li s-a înlocuit ochelarii cu astfel de lentile le suportă foarte bine. Important este și faptul că lentilele aplicate direct pe globii oculari sînt permeabile la lichide și gaze și nu produc nici un fel de iritație.

Obezitatea la vîrstnici

Interesul pentru cunoașterea și tratarea obezității s-a născut din observațiile făcute în legătură cu mortalitatea mai precoce a obezilor și cu incidența crescută a lor la anumite boli cu caracter grav.

Obezitatea este considerată azi o boală caracterizată prin creșterea în greutate datorită acumulării excesive de grăsime în țesutul adipos. Ea poate apărea la femei în diferite etape ale vieții, mai ales după sarcină, lactație și îndeosebi la menopauză ; iar la bărbați în jur de 45—50 ani.

Gradul obezității îl putem aprecia numai în funcție de vîrstă și sex, raportat la greutatea normală care este aproximativ egală cu numărul de centimetri ce depășesc 1 m. înălțime (de ex. : pentru un adult de 1,70 m. înălțime, greutatea normală este 70 kg). Pentru bătrîni însă, greutatea ideală este cu cca 10% sub greutatea normală (de ex. : la un vîrstnic de 1,70 m. înălțime. greutatea sa ar trebui să fie 63 kg.). Orice depășire a greutății normale cu peste 10—20% se consideră obezitate, care și ea poate avea diferite grade

Bineînțeles, că o dată cu înaintarea în vîrstă activitatea fizică scade concomitent cu o creștere a plăcerii și preocupării de a mînca. Ea poate fi uneori un simptom în cadrul unor boli neuro-endocrine, ca hipotiroidismul sau sindroame neuro-endocrine și atunci este întovărășită și de alte simptome.

Rolul eredității așa de des incriminat în familiile de obezi, este de cele mai multe ori „o ereditate a unor obiceiuri proaste" de alimentație. Consumul unor cantități mari de alimente, excese de grăsimi, unele obiceiuri alimentare nefavorabile, supraalimentația de lungă durată după anumite boli infecțioase sau cronice (T.B.C.), un tratament prelungit cu cortizon duc la pervertirea instinctului alimentar cu o exagerare a apetitului și o senzație de nesătietate greu de satisfăcut. Dacă totuși bătrînul obez își modifică modul de viață și aportul alimentar, el reușește să scadă în greutate, ajungînd adesea la greutate normală.

Obezitatea favorizează o serie de boli ca hipertensiunea arterială, insuficiența coronară și cardiacă, accidentele cerebrale, grăbind apariția aterosclerozei. De asemenea, calculozele biliare sau renale, tulburările digestive, diabetul, artrozele sînt precedate de obezitate.

O profilaxie eficientă începe printr-o educație alimentară a tuturor vîrstelor, iar pentru descendenții unor familii de obezi sau diabetici, este să-și mențină o greutate subponderală. În generai după 45 ani trebuie să existe o supraveghere continuă a greutății prin cîntărire săptămînală și orice abatere plus față de normal, trebuie prompt corectată

Pentru cei ce au depășit greutatea normală vom recomanda mese dese (cinci ori pe zi) pentru a potoli senzația de foame cu alimente ce satură fără să îngrașe, cum ar fi legumele, fructele, salatele. Alimentația indicată trebuie să constea din carne slabă, brînzeturi sărace în grăsimi, salate, fructe. Vom limita alimentația nu numai cantitativ, dar chiar calitativ, prin restringerea unor alimente care, chiar sub un volum mic aduc calorii multe : grăsimi, pîine, paste făinoase.

Cura de slăbire va fi recomandată și condusă numai de medic și va fi individualizată nu numai în funcție de excesul ponderal ci și de afecțiunile ce-l însoțesc (diabet, boli cardio-vasculare) De asemenea, ea trebuie să se desfășoare astfel încît să menajeze vigoarea, capacitatea de muncă și buna dispoziție. Ea trebuie făcută, cu precauțiune, la vîrste avansate, la cardiaci decompensați sau marii hipertensivi. În general. trebuie să ne mulțumim cu pierderi ponderale 1—2 kg lunar, numai atunci cînd se impune o scădere mai mare și mai rapidă este necesar ca individul să stea la pat.

Se va reduce clorura de sodiu, care are avantajul de a scădea setea și a ușura eliminarea lichidelor. Nu este nevoie de restrîngerea lichidelor ci numai consumarea lor între mese dacă nu e vorba de un suferind cardio-vascular. Se recomandă intercalarea unei zile de post o dată pe săptămînă. în care se va consuma numai fructe. Se recomandă chiar la vîrstnici, exerciții ușoare de gimnastică. plimbări pe jos pentru a obține o creștere a cheltuielilor energetice

În ceea ce privește medicamentele, unele cu scopul de a stimula tiroida, altele de a inhiba apetitul, trebuie prescrise și administrate exclusiv de medic, numai după ce acesta a încercat timp îndelungat toate mijloacele igieno-dietetice.

MEDICUL vă sfătuiește

CRONICĂ RIMATĂ

TOAMNA IN PODGORII

Ca-ntr-o gravură toamna invită în podgorii ;
Ne scrie-n noi cadențe bucolice istorii :
Unde pribege pulberi călătoreau cu vîntul
Au fost plantați butucii și-au priponit pămîntul,
S-au desfăcut terase în trei etaje, patru,
Și strugurii acuma stau ca la amfiteatru...
Înșiruiți ciorchinii cu ugerele pline
Așteaptă mîna care ca să-i culeagă vine
Și mîna îi culege în coșuri, sistematic,
Iar teascul îi zdrobește ca un ciocan pneumatic...
În vesele explozii pocnesc boabele coapte
Să se reverse-n butii culori de zi și noapte :
Aci lucește-un Riesling, ca o lumină vie
Iar colo o Fetească mustește sidefie...
Dar ce-s aceste tonuri noptatece și grave ?
Le-a risipit Tămîioasa din vița de Tîrnave.
Cotnarul e seniorul, dar vița lui străveche
Trăiește-o tinerețe ce nu-și are pereche :
Călătorește-n lume cu frați și surioare
Și unde vin e vinul prilej de sărbătoare !
Mai sînt și Otonelul și Murfatlarul, frate !
Ne-ar trebui ceasloave să le-nșirăm pe toate...
În căni de lut licoarea din gură-n gură trece,
Ca untdelemnul curge, ca gheața e de rece !
Iar într-un colț, pe-o masă din căni vorbesc „recruții" :
Sînt soiuri noi de vinuri cu strașnice virtuții.
Voioși toți comentează aprinși ca niște dalii :
— Să vezi anu-acesta luăm premii și medalii !

Ștefan TITA

CIK DAMADIAN

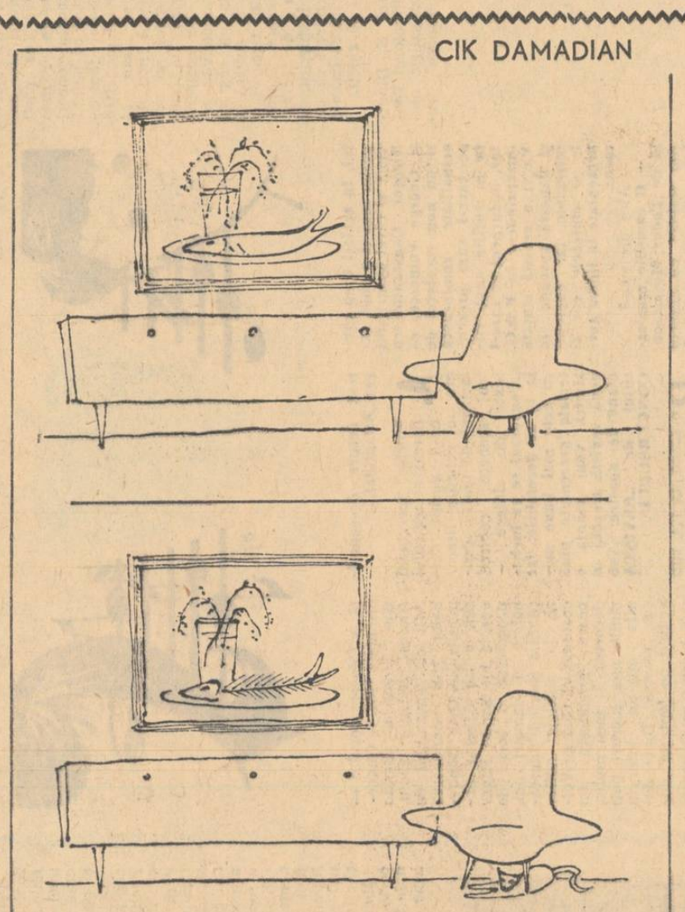

Umorul altora

ÎNTRE AUTORI

— Cum se face că sala teatrului este goală de cîte ori se joacă piesa ta?
— Soțul principalei interprete este atît de gelos, încît de fiecare dată de cîte ori se joacă piesa mea, el cumpără toate locurile din sală...

LA BIJUTIER

Un tînăr intră într-un atelier de bijuterii și roagă să i se graveze pe un inel pe care vrea să-l dea logodnicei, următoarea inscripție : „De la Jacque către scumpa lui Gisèle". Bijutierul, înainte de a începe lucrul, îi spune clientului :
— Gîndiți-vă bine, d-le, căci ce veți face cu inelul dacă Gisèle își schimbă hotărîrea ?
— Și atunci ce-mi propui ?
— Cred că e mai prudent să gravați o inscripție de felul acesta : „De la Jacque, pentru primul și unicul amor".

DIFICIL

— În ziua de azi, foarte mulți oameni își bagă nasul în afacerile mele !
— Și de ce nu-i împiedici ?
— Nu pot face nimic ; fabric batiste !

ÎNTREBARE

— Tînăra m-a întrebat dacă știu să dansez.
— Și ce vezi jignitor în asta ?
— Faptul că s-a întîmplat în timp ce dansam cu ea.

EXPROPRIERE

— Viitoarea linie ferată va trece exact prin mijlocul casei dumitale.
— Și dumneata îți închipui că eu voi deschide ușa la toate trenurile care vor vrea să treacă?

ÎNTÎLNIRE

— Bună ziua, Alfred. Cum te-ai schimbat în cei 10 ani de cînd nu ne-am mai văzut !
— Cred că mă confundați, domnule, nu mă cheamă Alfred.
— Ce, ți-ai schimbat și numele ?

DESPRE LONGEVITATE

— Este adevărat că femeile trăiesc mai mult decît bărbații ?
— Da ! Mai ales văduvele...

LA INTEROGATORIU

Judecătorul: *— Și cum, ai comis singur acest furt?*
Spărgătorul : *— Ce să fac, domnule judecător, e atît de greu să găsești azi o persoană de încredere...*

REFERINȚE

O tînără solicitînd un post de infirmieră, directorul spitalului o întreabă :
— Ce experiență aveți în acest domeniu ?
— Am un frate fotbalist, un altul rugbist și al treilea este boxer. Mama face hochei pe gheață, iar tata e motociclist.
Tînăra a fost imediat angajată.

ÎN TREN

Controlorul : *— Biletul dv. nu vă dă dreptul la rapid.*
Pasagerul : *— Bine ! Spuneți mecanicului să meargă mai încet !*

NU-I VINOVAT

Ea : *— Cum, la ora asta te întorci ?*
El : *— N-am nici o vină. De cînd s-a schimbat numele străzii, mi-e foarte greu să mai nimeresc casa !...*

Veselie

ORIZONTAL : 1. „Un... în plină vară". — Călători veseli... la Radio ! 2. Motiv de voioșie. — Pentru 3. ...Degețelul, comedie pentru copii. — Haz. — Veselă cînd iubește... 4. Întepătură cu zîmbetul pe buze — Servește doi stăpîni într-o comedie de Goldoni 5. Mircea Crișan, Radu Zaharescu, Puiu Călinescu etc. 6. Necesar vieții — La despărțire... dar cu bucurie ! — Cînd este de soare, înveselește viața. 7. Sora „practicii" ! (pl.) — Îți aduce zîmbetul pe buze. 8. O glumă fără miez ! — Păcăliți (fig.) — Diminutiv feminin. 9. Una care te împiedică să fii vesel. — Ouă piscicole. — Barbu Liviu 10. Text în genul lui Mircea Crișan. Al. Andy, Radu Stănescu... — Începe feeria umoristică... 11. Thalia era „a comediei"... (pl) — Minge afară ! — Sora dirmonului ! 12. Una care plînge ușor. — Bine dispus. 13. Tipsie. — Glumă... căutată !

VERTICAL : 1. Glumă ce biciuiește năravuri și moravuri — Poznaș 2. Fratele satirei — Literă grecească — Mamă (reg) 3. Zgomot și animație — A scris comedia „În căutarea bucuriei". 4. Ionel Zaharia — Nota redacției — „Văduva veselă" sau „În Țara surîsului"... 5. Este gata să te ajute la nevoie — Posezi. 6. Cei blînzi... au două surse de alimentație ! — Primește ! — Autorul comediei „Nota zero la purtare" 7. La distanțe mici — Plin de umor și istețime 8. Radon — A staționa — Popor antic 9. Uneori și rîsul este „folositor" ! — Scena clovnilor... — Auxiliar al vitorului 10. Negație — În ironie ! — Cîmpie. 11. Strofă cu poantă ! — Motorul... telefonului public ! 12. Veselie... — La începutul veseliei... 13. Curelușă de mașină — Tradițională glumă pentru 1 aprilie.

Horia DELIU

Cuvinte mai rare : PER — IRA

Sunete false...

ORIZONTAL : 1. TOBĂ... de carte ! — PE MAI MULTE VOCI — Literă chirilică. 2. DIEZ+BECAR ! — CLAPE 3. PIANO — ACORD (fig) 4. Personaj legendar (bibl) — De origine 5. DESCRESCENDO (fig) — MINOR — Pare ! 6. Riu antic lîngă Sparta — Scriitor — 1 500 7. Margini de cub ! — NEVESTELE VESELE (neart) — COARDA (fig) 8. Oază în Sahara — CLAR — ÎN DANSUL OREILOR... 9. PORTATIV 10. Monedă romană — Diftong latin — ÎN BĂRBIERUL DIN SEVILLA (pl.) 11. TIMPAN — Dialect francez din evul mediu. 12. 1/1 — ACORD.

VERTICAL : 1. NOTE 2. Rege în Wessex — CORN (pl) 3. La BATERIE... — FEERIE muzicală (de ex) 4. Pronume — Luminează scena în... AIDA — DUET 5. În... „O SEARĂ LA UNION". (pl) — Dispoziție militară 6. Grupare sportivă — ACUTĂ (masc) — Barbu Teodorescu 7. CINEL... 8. MĂSURA — În... CAVALERIA UȘOARĂ (pl) — Existent 9. Pe... LACUL (lebedelor !) — Do — Pronume 10. FORTE (pl) — Cîrjă viticolă (reg) 11. TOBA, — LA BATERIE... 12. Ghimpe — MAJOR (dim) 13. În NUNTA DIN COLECTIVĂ... — OPERA — Din FREISCHUTZ (pl).

Petru VALENTIN

Cuvinte mai rare : CSI — URIAH — CAIR — AOB — IIS — IRI — INI — TEP.

CUVINTE INCRUCIȘATE

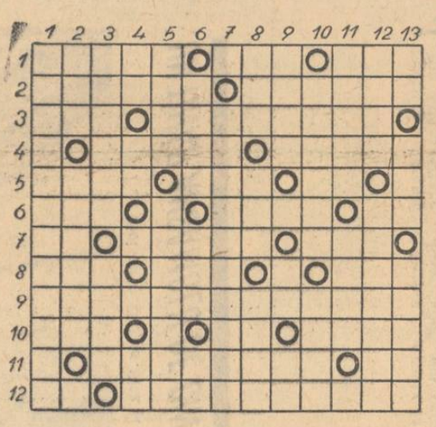

Sus la munte

ORIZONTAL : 1. Culme a Bucegilor — Alpinism 2. Albastrul cerului de vară, spre care se înalță „Omul"... — Culoarea crestelor semețe — Din an în an 3. Ochiuri de lumină în desișul verde — Clima înălțimilor 4. La turnantă ! — Sulfură naturală de mercur — Patru ! 5. Cît un munte (pl.) — Munteanii... din Galați (pl) 6. Șerpuiește printre stînci, pînă sus la creastă — Tovarășul de drum al lui Calistrat Hogaș... „În Munții Neamțului". 7. A veni la vale — Cap de bucium — Îl găsești... lîngă „Babe" ! 8. În consuie (pl) 13. Vîrful cu dor, Caraiman, Moldoveanu, Negoiu etc — Răspunsul munților.

VERTICAL : 1. Negre, sprintene și sperioase, trăiesc pe culmi prăpăstioase — I-ajută alpiniștului să suie pe stînci golașe 2. Sportiv... la înălțime ! — Coastă prăpăstioasă — Literă slavonă. 3. A urca — Localitate legendară în Orientul Mijlociu — Băutură alcoolică 4. Pasageri... în munți ! — Apeduct în Elveția 5. A găsi cărarea... — Con gol ! 6. Trecătoare în Carpații Meridionali — A domicilia. 7. Articol. — Pronume — Mijloc de locomoție... în Carpați ! — Radu Marinescu 8. Niște pietre gîrbovite, cocoțate-n vîrf de munte... — Cabană în Bucegi 9. Perle ! — Tratament medical — Pronume 10. Jucărie pentru fete... pe culmile Făgărașului ! — Bușteni, Piatra Arsă, Babele, Omul ș.a.m.d. (pl) 11. Sau — Munți în țara noastră — Teren... 12... accidentat — Slavă — Literă grecească 13. A trece munții — Rudă cu vulturul.

Mihai ADRIAN

Cuvinte mai rare : TRO — NOB — AEL

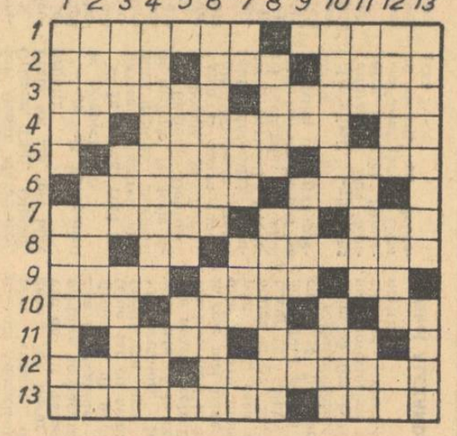

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TEATRALE

ORIZONTAL : Păpușa — Care — Opera — Autor — V — Caragiale — Em — Toma — Nus — Sat — Ya — Har — Truca — Cosit — EG — Inar — I — R — Asu — Raluca — Trilogii — ED — Ri — Eminescu — Atei — Li — T — S — Ceu — Lacrimi.

FIRE RĂSUCITE

ORIZONTAL : Tipărit — Alcamo — Alecu — Vin — Oraș — Corupt — Stema — P — L — Ștergar — P — Ce — Adieri — Revocat — Laa — Ili — Părăsi — Es — C — Încoltite — Carbogazoasă — Fanion — Ziar — No — Alini — Intrigi — Gingășie — E — Cin.

TINEREȚE

ORIZONTAL : Tinerețe — Mai — Esenin — Irina — Ganimed — Oraș — Ene — Ireală — I — Ro — Înger — JP — Sănii — Ta — Ei — O — Rg — Educare — Licee — Irișî — Inamora — Zîne — Visa — O — Li — Ir — Eminescu — Oto — Ra — Acu — Pegas.

Fel de fel

Cum s-a stabilit vechimea culturilor agricole

Deși este greu să se facă o incursiune în începuturile agriculturii, întrucît acestea se situează mult timp înainte de inventarea scrisului, sînt totuși o serie întreagă de martori care ne vorbesc despre ea.

Astfel, încă din neolitic se cunosc desene înfățișînd grîne cultivate, iar săpăturile de la Anau (Asia Centrală) au dovedit că orzul era cunoscut din jurul anului 4 500 i.e.n. În mormintele egiptene precum și în monumente din Orient, s-au găsit nenumărate opere de artă plastică cu reprezentări din agricultură. Săpăturile efectuate în ultima vreme au scos la iveală cioburi de vase din lut pe care erau imprimate urme de boabe de cereale.

Resturile carbonizate — cercetate la microscop — au dat indicii asupra soiurilor de cereale cultivate în trecutul îndepărtat. Agricultorii din epoca neolitică, ce trăiau în așezări de pe teritoriul Elveției de astăzi, semănau, între altele, trei soiuri de grîu : grîul pitic, grîul moale și alacul. Afară de acestea ei cultivau două soiuri de orz și unele soiuri de mei.

În era noastră au putut fi făcute în această direcție constatări surprinzătoare. Pe baza cercetărilor cu izotopi radioactivi s-a stabilit mai precis vechimea obiectelor și semințelor găsite.

În jurul anului 4 500 i.e.n. cultura plantelor de cîmp pătrunde în Asia Mică și în Europa răsăriteană. Agricultorii de pe aceste meleaguri cultivau numai cernoziomurile fertile, semănînd aici, în afară de orz și diverse soiuri de grîu, plante textile ca inul și cînepa, leguminoase ca lintea și mazărea.

Cumpărarea unui cal

Într-un vechi manual de aritmetică al cunoscutului matematician rus Magnițki se găsește următoarea amuzantă problemă :

Cineva a vîndut un cal cu 156 de ruble. Dar cumpărătorul s-a răzgîndit și a restituit vînzătorului calul spunîndu-i că nu-i convine să-l cumpere la acest preț.

Atunci vînzătorul i-a propus să cumpere caiețele de la potcoavele calului și în acest caz va primi calul pe gratis. Condițiile au fost următoarele : (fiecare potcoavă avea 6 caiețe) Pentru prima caia cumpărătorul va plăti 1/4 copeică, pentru a doua 1/2 copeică, pentru a treia o copeică etc.

Cumpărătorul ispitit de condițiile acestui tîrg și în dorința de a obține calul gratis, a acceptat propunerea vînzătorului. Cu cît s-a înșelat el ?

MOZAIC FILATELIC

● CU PRILEJUL celui de al VIII-lea Congres internațional de știința solului, ale cărui lucrări s-au desfășurat de curînd la București, a fost emisă în țara noastră o marcă poștală cu valoarea nominală de 1,60 lei. Marca înfățișează emblema congresului, sub care se află portretul savantului geolog romîn G. Munteanu-Murgoci, întemeietorul petrologiei românești și unul din inițiatorii Societății internaționale pentru știința solului.

Marca este în trei culori. Desenul a fost executat de Ion Untch.

● NENUMĂRATE țări au emis mărci poștale în memoria președintelui S.U.A. — John Kennedy — asasinat în împrejurările cunoscute. Amintim doar cîteva din ele : Mexic (o marcă pentru poșta aeriană, de 80 c), Sierra Leone (7 mărci uzuale și 7 pentru poșta aeriană), Yemen (3 mărci), Argentina (o marcă de 4 p), Liberia (două mărci și o coliță), Chile (o marcă de 4 c, pentru poșta aeriană), Guineea (3 mărci uzuale și una pentru poșta aeriană), Togo (4 mărci din seria dedicată lui Lincoln, supratipărite).

Marca poștală emisă de Statele Unite ale Americii în amintirea lui Kennedy, tipărită într-un tiraj neobișnuit de mare — 250 milioane — a trebuit să fie retipărită, atingînd un tiraj total de 500 milioane exemplare.

● LA ÎNCEPUT de an școlar, amintim cîteva emisiuni recente de mărci poștale dedicate învățămîntului :

R.P. Bulgaria — 140 de ani de la apariția primului abecedar bulgar (o marcă de 20 stotinki, cu coperta abecedarului și portretul autorului, Petru Beron).

Danemarca — 150 de ani de la publicarea decretului pentru introducerea învățămîntului public (o marcă de 35 öre, reprezentînd o școală).

Etiopia — „Educație și învățămînt" (o serie de mărci de 5, 10, 15, 40, 60 centime, înfățișînd diferite scene din școlile elementare și superioare).

Mexic — „Centenarul Academiei de medicină" (o marcă de 20 c).

Olanda — 350 de ani de la întemeierea Universității din Gröningen (două mărci de 12 și 30 c).

Toate aceste mărci au apărut în acest an.

● ADMINISTRAȚIA poștală a Organizației Națiunilor Unite va pune în circulație la 23 octombrie, o marcă poștală cu tema „Încetarea experiențelor nucleare". Marca, de 5 cenți, în negru și roșu, gravată, va apărea într-un tiraj de 2 600 000 exemplare. Desenul a fost executat de Ole Haman din Danemarca, iar tiparul la întreprinderea Artia din Praga.

● ÎN EDITURA Transporturilor și Telecomunicațiilor a apărut de curînd „Manualul filatelistului începător".

Lucrarea arată scopul filateliei, face istoricul filateliei în întreaga lume și, deosebit, în țara noastră, descrie caracterele poștale și filatelice ale mărcii, anomaliile mărcilor, piesele filatelice speciale, falsurile filatelice, expertizarea mărcilor poștale. Trecînd la îndrumările practice, lucrarea arată cum se alcătuiește o colecție filatelică, vorbește de accesoriile filatelice și explică rolul Asociației filateliștilor din R.P.R.

Cartea este completată cu o bibliografie, un mic dicționar cu termeni filatelici, în patru limbi străine și lista mărcilor poștale emise de R.P.R.

● ÎN VEDEREA îmbunătățirii concepției și execuției artistice a machetelor grafice necesare realizării emisiunilor de mărci și efecte poștale care vor apărea în anul 1965, Direcția Generală a Poștelor a inițiat un concurs public, dotat cu mai multe premii.

Tematicile emisiunilor poștale din 1965 sînt afișate la oficiile poștale din întreaga țară.

Reproducem colița apărută în Nigeria. Pe colită, pe lîngă un bloc de 4 mărci cu portretul președintelui, apare soția lui John F. Kennedy și cei doi copii.

● ÎN EDITURA Transporturilor și Telecomunicațiilor a apărut de curînd „Manualul filatelistului începător".

Lucrarea arată scopul filateliei, face istoricul filateliei în întreaga lume și, deosebit, în țara noastră, descrie caracterele poștale și filatelice ale mărcii, anomaliile mărcilor, piesele filatelice speciale, falsurile filatelice, expertizarea mărcilor poștale. Trecînd la îndrumările practice,

Posta redacției

JULIETA FLOREA — București : **„Fructele" sînt suficient de coapte pentru publicare...**

A. STĂNESCU — Cluj : **Fără îndoială că aveți dreptate în cele afirmate cu privire la numărul din 29 august 1964. Mai puțin aveți dreptate cu numărul din 15 august 1964 : este vorba de omiterea la culegere, a semnificației unui cuvînt de două litere (și nu de un careu complet greșit, cum ați afirmat !) Promitem toate eforturile ca asemenea scăpări să nu se mai repete.**

ION MOACĂ — Brașov. **La școlile de maiștri se fac propuneri de către conducerea întreprinderii unde lucrează salariatul respectiv.**

GH. BĂNCESCU — București : **Vă rugăm să vedeți răspunsu' adresat mai sus tov. A. Stănescu — Cluj.**

D. S. — Bicaz. **Aveți dreptul la un concediu de studii de 30 de zile în vederea pregătirii pentru admitere, dar fără plată.**

AVRAM GH. ION — Mărășești : **Vă felicităm pentru dezlegarea careului ; din păcate, rubrica noastră nu întreține concurs pentru dezlegări.**

Cu privire la observația dv. trebuie mai întîi să precizăm că autorul unui careu este liber ca în scopul deservirii temei propuse, să folosească orice formă corectă gramatical, a unui cuvînt oarecare. În cazul de față însă, soluția dv. este greșită, întrucît la locul indicat nu se află cuvîntul „apă"... ci „ace", — după cum la 2 oriz. nu este cuvîntul „niorar" (?!)... ci „ciorap" !

SIMION PĂUNESCU — Constanța : **Dacă cele expuse de dv. în scrisoare ar fi însoțit trimiterea careului, lucrurile ar fi stat altfel, și credem că v-am fi putut ajuta. În momentul de față, tema este însă depășită.**

Cum intenția noastră este să sprijinim (pe cît se poate !) „începuturile", vă rugăm să ne trimiteți (cînd vă va fi posibil) o altă colaborare, de preferat nesezonieră și neocazională, și să ne reamintiți în scrisoare de prezenta promisiune.

PETRE BĂCANU — Brăila. **— Încă înainte de a ne parveni reportajul dv., de altfel interesant, am primit un alt material redactat chiar de un membru al echipajului unuia din traulerele românești. Întîietatea acestuia precum și faptul că, spre deosebire de reportajul dv. e scris de un participant direct la activitatea acestei nave, ne-a determinat să-i dăm preferință.**

JOHN CROCK. **„Timida" dumneavoastră încercare literară este prea timidă ca să putem alege pentru publicare cel puțin un vers.**

TIBERIU CORNEȘIANU — Cluj : **a) Cu unele modificări mai importante, careul „Atletism" ar merge...Este vorba în primul rînd, de mărimea exagerată (18/13), ca și de unele licențe, care nu pot rămîne astfel. b) Din cele trei (?!) variante de „Fotbal" vom încerca să combinăm una, care să... „marcheze" ! c) Nu avem nimic împotriva unor apariții sporadice de careuri cu temă sportivă, care să îndeplinească însă... condițiile de publicare !**

ION BERBECEANU — București : **Constatăm cu satisfacție că v-ați însușit sugestiile noastre, și încă, putem spune, ...cu succes ! Careul merge, cu foarte mici retușuri.**

BUCUR ADRIAN — Buzău : **„Apicola" va... produce miere, în curînd !**

MIRCEA ANDRIEȘANU — București : **Ambele careuri conțin prea multe erori (lecturile, elulă, uit, decolte, ense, jabo) sau cuvinte inadecvate (bleg, țoapă, otreapă) pentru a putea fi publicate. Refaceți jocurile, sau trimiteți altceva.**

Dr. IOAN VERIȘIU — Bonțida. — **Articolul dv. privind manifestarea sanitară a elevilor școlii de 8 ani din Bonțida, deși cuprinde fapte semnificative, nu a putut vedea lumina tiparului din mai multe motive. În primul rînd, așa cum probabil ați observat, revista noastră nu publică îndeobște articole ci reportaje. Or, forma publicistică a materialului trimis — o simplă relatare faptică — nu se încadrează în profilul nostru. În plus, articolul, sosit în cursul lunii august, cuprinde relatarea unei manifestări petrecute în iunie, fiind astfel mult întîrziat. Conform rugămintii dv. vă înapoiem fotografiile.**

ION TRANCU (București), ILIE CEAUȘESCU (Făgăraș) : **Vă felicităm pentru soluționarea problemei din nr. 359, dar facem aceleași precizări ca mai sus.**

DUMITRESCU CONSTANTIN — București : **Toate trei careurile au fost reținute. Unul a pornit... la drum, iar celelalte așteaptă startul ! Vă mulțumim pentru aprecieri. Într-adevăr, ați sesizat întocmai intențiile noastre.**

Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial

ORWO FILM — Technoimport, Str Doamnei 5, Bukarest

LA TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE TOAMNĂ DIN LEIPZIG, PRODUSELE ORWO SE EXPUN LA HANSAHAUS SONDERBAU 2

ORWO — VEB FILMFABRIK WOLFEN, DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK — ORIGINALWOLFEN

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

Interviu cu... revista

● „Toamna se numără ...varietățile" ● Concurs la revistă ● Un turneu peste hotare... ● „Aventurile unei umbrele"

Știți dv. cît de serioase, cîți nervi și uneori cîte necazuri intră ca părți componente în revista sau spectacolul-concert la care rîdeți cu poftă? Și știți că de fapt atunci, în toiul pregătirii repertoriului, sau al unui spectacol nou, la revistă, nimeni nu are chef de rîs? Ba uneori, cum zic regizorii chiar... dimpotrivă. Așadar, asta vă rog să înțelegeți, în culise, în viața ei de fiecare zi (nu de fiecare seară), revista nu e de loc așa cum vi-o închipuiți. Și să nu vă mirați că citind interviul cu ea, n-o să vă vină să rîdeți.
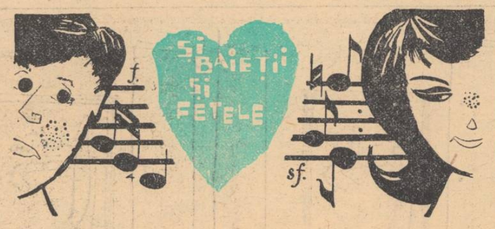
Regizorul N. Dinescu, directorul Teatrului satiric muzical „C. Tănase" trebuie să se împartă în multe locuri. În timpul lui drămuit, am venit cu întrebarea :

— Ce pregătiți pentru stagiunea aceasta?

— Un spectacol de varietăți care se va prezenta încă în cursul acestei luni în Sala Palatului R.P.R. și al cărui titlu este „TOAMNA SE NUMĂRĂ... VARIETĂȚILE". Textul e scris de Mircea Crișan și Radu Stănescu, iar în distribuție intră toi colectivul teatrului, — Mircea Crișan și Ion Antonescu-Cărăbuș, Puiu Călinescu și Zizi Șerban. Dorina Drăghici și Aida Moga, Marilena Bodescu și Elena Burmaz, Mihai Ciucă, Lulescu și cei mai tineri actori și cîntăreți, absolvenți proaspeți ai Conservatorului și Institutului de teatru. Vor participa la acest spectacol și o serie de invitați ca : Ion Piso, și corul „Madrigal" condus de Marin Constantin, Wili Donea și Margareta Pîslaru. Toate cele trei orchestre ale teatrului, respectiv orchestra de jazz București, orchestra de concert și orchestra revistei conduse de N. Patrichi, Edmond Deda, Gelu Solomonescu, Sergiu Malagamba, vor fi prezente în spectacol. De altfel, „Toamna se numără... varietățile" inaugurează o serie de spectacole de același gen, pe care intenționăm să le prezentăm periodic în Sala Palatului. În același timp pregătim însă și o nouă revistă ai cărei autori sînt Nicușor Constantinescu și George Voinescu, ca și un nou spectacol de actualitate romînească pe care-l vom prezenta în aprilie anul viitor, în turneul pe care-l întreprindem în R.D.G. Va fi o revistă cîntată și dansată aproape în întregime, iar cupletele și cîntecele vor fi prezentate în limba germană.

— Alte proiecte?

— O comedie muzicală de Tudor Mușatescu. Am stabilit cu autorul lui „Titanic vals", să reia una din comediile lui de succes, de pildă, „...Escu" sau „Visul unei nopți de iarnă", pe... note. De altfel, preocuparea noastră de a atrage forțe noi din dramaturgie și teatru dramatic spre revistă, s-a concretizat în stagiunea aceasta printr-o revistă-comedie scrisă de T. Mazilu și intitulată „CEA MAI FRUMOASĂ ZI". O va pune în scenă Dinu Cernescu. Lucian Giurchescu, la rîndul său, va pune comedia muzicală americană „MY FAIR LADY". Intenționăm de asemenea să montăm o serie de spectacole de ora cinci cu piese de aventuri adresate tineretului. H. Nicolaide și Jak Fulga lucrează de pe acum la un asemenea text despre descoperirea Atlantidei.

A. Sîorin, secretarul literar al teatrului ne-a vorbit despre un concurs literar instituit de teatru pentru scenete, complete, texte de cîntece — „Concursul se va încheia la 15 decembrie, iar cu cele mai bune materiale prezentate pînă atunci, vom monta o nouă revistă trecută în planurile noastre, sub titlul de „REVISTA CONCURSULUI".

Pe scenă, la 174, sub conducerea regizorului B. Fălticineanu, se repetă un nou spectacol : „AVENTURILE UNEI UMBRELE" de Nell Cobar. De la caricatură la filmul de desen animat, de la interpretări : — Am scris împreună cu I. Berg un spectacol de antologie umoristică, „LA ÎNCEPUT A FOST UMORUL". Ansamblul de estradă al C.C.S.-ului repetă acum un spectacol intitulat „105 LA SUTĂ". Printre autorii căruia mă număr și eu. Cu Eugen Mirea lucrez la un nou spectacol muzical și mă gîndesc la o estradă pentru copii interpretată de copiii actorilor noștri".

Genului revistei i s-a alăturat o serie de tineri actori și cîntăreți — Camelia Șotrin, absolventă a Conservatorului — promoția 1964, — Gheorghe Șimonca, Sandu Arșinel, Sergiu Cioiu. Aflu că ansamblul de balet sub conducerea maestrului Oleg Danovski, a lui Nicolae Sever, a lui Sandu Fayer pregătește o serie de balete și dansuri noi, că Mia Steriadi lucrează la schițele noilor costume, că George Volnescu pregătește noi decoruri, și încă multe, multe alte lucruri poți afla într-un interviu cu... revista. Toate dovedind de fapt un singur lucru : ca dumneavoastră să rîdeți într-o seară din toată inima, sînt necesare luni și luni de muncă susținută și intensă. Pentru că umorul este de fapt o treabă foarte serioasă.

Mariana PÎRVULESCU

DISCUL

Două concerte beethoveniene pentru pian

Două discuri sovietice, aflate în magazinele muzicale, ne aduc noi interpretări ale marelui pianist Richter. E vorba de două din cele cinci concerte pentru pian și orchestră scrise de Beethoven și anume, concertul nr. 1 precum și al treilea în do minor. Deși scrise în anii tinereții, aceste două piese muzicale vădesc mare forță componistică, profunzime sufletească. În cel de al treilea concert, pianului i se încredințează un rol însemnat, el avînd de susținut cîteva discursuri muzicale pe care măiestria lui Sviatoslav Richter a știut să le redea excelent.

Primul concert este susținut de orchestra simfonică din Boston, avînd ca dirijor pe Ch. Münch. Ea a reușit să secondeze cu discreție unele din pasajele în care clapele pianului abia erau atinse și să se dezlănțuie cu aceeași tărie și prestanță în părțile forte.

Cel de al doilea concert a avut concursul orchestrei filarmonice din Viena, condusă de K. Zanderling. Cunoscută publicului nostru din recentul festival „George Enescu", orchestra vieneză ne-a reamintit frumoasele sale calități. Conducătorul ei a știut să o conducă cu mînă sigură, să rezolve cu brio unele părți dificile, dat fiind faptul că aici se cere o fină tesătură a partiturii pianului cu orchestra, un dialog care a fost bine susținut.

Richter izbutește în mod magistral să dea cadențelor o impecabilă cantabilitate, relevînd în fapt totodată intenția compozitorului de a revoluționa arta pianului. Cu multă subtilitate pianul schițează ideile muzicale pe care apoi orchestra le preia, amplificîndu-le.

Rondo-urile cu care se încheie ambele concerte, amintind de lucrările lui Mozart, sînt redate în toată exuberanța lor, în nota lor de voioșie.

C. ȘERBAN

Dan Moisescu, Marica Pitu și Marinică Iordache, într-un trio vocal

UN TÎNĂR ANSAMBLU DE CÎNTECE ȘI DANSURI

„BRULEȚUL" DOBROGEAN

Atmosfera vibrantă din sala sporturilor din Constanța marca succesul celui mai tînăr ansamblu folcloric regional. Plină pînă la refuz cu iubitori ai cîntecului și jocului popular, sala izbucnea în ropote de aplauze la apariția soliștilor, semn că au mai fost ascultați, că au lăsat publicului o bună impresie.

Iordache Marinică, electrician de meserie, n-a fost lăsat pînă n-a interpretat trei melodii populare. Au fost „bisați" și Marica Pitu și Antoaneta Mandan, toți trei în diferite formații artistice de amatori. Orchestra are și ea talentele ei : clarinetistul Gh. Enică, acordeonistul Emilian Nedelcu, violonistul Dinu Bogdan care imită cimpoiul.

Despre evoluția „Brulețului" am cerut cîteva date tov. N. Mocanu, directorul ansamblului.

— N-a fost ușor drumul de la taraful ce cînta la unison și după ureche pînă la orchestra de astăzi. Dar l-am parcurs și sîntem bucuroși. Repertoriul nostru este bogat. El cuprinde multe cîntece culese din regiune.

— *V-am ruga să enumerați cîteva dintre cele mai importante.*

E vorba de jocul numit „Pandelașul", de „Hora pescărușilor", de „Brulețul dobrogean", „Joc din Neculițel", „Ca din cimpoi", „Geampara" *(a nu se confunda cu geambaralele)* și altele.

Primul spectacol l-am dat în august, anul trecut, pe litoral. Apoi ne-am continuat turneul în mai multe regiuni, printre care Brașov, Banat, Maramureș, Crișana, Cluj, Oltenia. Peste tot am fost bine primiți.

— *Ce vă propuneți în perspectivă?*

— În primul rînd întărirea orchestrei, apoi intensificarea culegerii de material folcloric local, Regiunea Dobrogea e bogată în folclor. Vrem să facem cunoscută și peste hotare faima cîntecului, jocului și portului Dobrogei socialiste. În anul viitor ne-am propus să pregătim două noi premiere.

La sfîrșit, i-am pus cîntărețului Dan Moisescu, solist al „Brulețului", întrebarea: Cum vă simțiți ca dobrogean?

— Foarte bine. De altfel eu sînt din Carvăn, de lîngă Băneasa (raionul Adamclisi). Sînt prin urmare dobrogean... Mă bucur cînd văd de cît respect și prețuire se bucură muzica în regiunea noastră. Iată, de pildă, într-un sat cu numai 140 familii am avut peste 500 spectatori. Interesant este că la concertele noastre colectiviștii vin îmbrăcați în hainele cele mai bune. Dau, prin urmare, mult respect artei, ceea ce ne obligă și pe noi. Mă bucur că, deși tînăr, ansamblul nostru a început să fie cunoscut în regiune. Noi ne străduim să fim la înălțimea aprecierilor și cerințelor spectatorilor noștri.

Mihai ALEXANDRU

CIRCUL CHINEZESC

De o săptămînă, artiștii circului chinezesc, oaspeți ai capitalei noastre, cuceresc aplauzele spectatorilor. În arena Circului de Stat ei prezintă un program mai mult de miniaturi, din care lipsesc, ceea ce noi numim numere de atletică grea, dresură de animale.

Inventarul colectivului este destul de sumar, ceea ce nu-l împiedică a realiza lucruri mari și atractive.

Este de admirat la circul chinezesc deosebita inventivitate, șlefuirea pînă la ultima expresie a fiecărui număr, grația și agilitatea celor ce-ți țin atenția încordată timp de două ceasuri.

Spectatorul asistă la un program de adevărată artă, desfășurat în fața lor de niște tineri talentați, posesori a unei tehnici desăvîrșite. De altfel, această tinerețe ei o imprimă întregului spectacol,

Ce să remarcăm mai întîi, din tot ce am văzut? Ne-ar fi greu să situăm un număr înainte altuia întrucît toate sînt la fel de reușite. În „Vagonul-restaurant", doi interpreți fac să danseze două șprezece farfurii pe o masă, acționate de un betișor pretins miraculos. Solista Niu U-țin și o colegă a ei te uimesc prin jocul unor jo-jo-uri, pentru ca Liu Miau să arate că un vas greu, de porțelan, poate fi jonglat cu ușurință, pe tălpile picioarelor. Van Dji-siang se joacă cu un trident, care cînd tace, cînd sună, un trident manevrat cu abilitate. Liu Mei se urcă pe un zgîrie-nori format din scaune, avînd ca bază patru obișnuite sticle. Acrobații de pe biciclete merită toate laudele. Nu-ți vine a crede cînd, în numărul final, pe o mică bicicletă se formează un ciorchine de oameni, 13 la număr, care salută publicul din mers vertiginos. Strecurarea prin cercuri a trei tineri gimnaști constituie o probă de mare plasticitate.

Un cuvînt de felicitare pentru Jung Huadzi, un clovn de o manieră cu totul nouă. Acest tînăr simpatic, cu fața surizătoare, se pricepe la toate, incluzînd în persoana lui întreg colectivul din care face parte. Talentatul clovn e un veritabil sumar al programului.

Încheiem cu regretul că nu putem menționa numele tuturor artiștilor. Îi aplaudăm și le dorim succes în spectacolele viitoare.

Const. SÎRBU

50 DE ANI ÎN SLUJBA TEATRULUI

Spectacolul din seara aceasta al Teatrului Muncitoresc C.F.R.-Giulești va avea un caracter deosebit. Actori, regizori, dramaturgi și spectatori vor sărbători cincizeci de ani de activitate teatrală a artistului emerit Aurel Ghițescu.

A trecut jumătate de veac din toamna lui 1914, cînd Mihail Sadoveanu, pe atunci director al Teatrului Național din Iași, a semnat decizia de angajare a tînărului Aurel Ghițescu, student în anul IV al Conservatorului, ucenic al maestrului Siate Dragomir. 50 de ani de activitate rodnică în slujba teatrului, dintre care 30 neîntrerupți pe scena Națională ieșeană.

Din amintirile sărbătoritului de azi se desprind figurile marilor noștri actori — cărora le-a fost partener, apoi peste o sută de personaje, cărora le-a dat viață în luminile și umbrele rampei. Primul rol : Luca Arbore din „Vifor" de Barbu Delavrancea, apoi Frant Moor din „Hoții" de Schiller. Aurel Ghițescu a trăit pe scenă viața lui Rodion Romanovici Raskolnicov din „Crimă și pedeapsă" de Dostoievski, a lui Otello de Shakespeare, a lui Ion din „Năpasta" lui Caragiale. A fost Mefisto din „Faust", Vlaicu Vodă, Răzvan din „Răzvan și Vidra" lui B. P. Hajdeu. A fost cîntărețul Cyrano, nefericitul rege Lear, enigmaticul „actor" din „Azilul de noapte", fiorosul Vulpașin din „Domnișoara Nastasia". Zeci și zeci de roluri.

Desigur printre actorii prezenți astă-seară în sala Teatrului din Giulești, vor fi și mulți ucenici ai sărbătoritului.

Ca profesor al Conservatorului din Iași și apoi din București, Aurel Ghițescu a îndrumat pași spre scenă a 18 generații de actori. Titus Lapteș, Aurel Munteanu, Jeni Argeșeanu, Gh. Leahu, Ernst Maftei, Ludovic Antal, Const. Savu, Elena Foca, Angela Birsan, au cunoscut abecedarul teatral de la Aurel Ghițescu.

Actor-cetățean, artistul emerit Aurel Ghițescu a luptat necontenit pentru progresul teatrului feminesc, pentru promovarea pieselor originale, pentru a ducerea în luminile rampei a celor mai prețioase lucrări din dramaturgia clasică universală.

Cu prilejul sărbătoririi din seara aceasta, Aurel Ghițescu va interpreta rolul lui Zverkiov din „Cinteclul lebedei" de Cehov — și desigur că pe parcursul anilor care vor urma va continua să mărească și necontenit numărul personajelor pe care le va face să trăiască pe scenă.

Marian SANDU

Cronica teatrală

„NINGE LA ECUATOR"

DE DOREL DORIAN

TEATRUL MUNCITORESC C.F.R.

Stagiunea teatrală s-a deschis, în ansamblu, destul de tîrziu : dintele lui octombrie muscă adînc, dar mai sînt încă teatre bucureștene care nu și-au reluat activitatea. E cazul să ne întrebăm de ce, din moment ce reluarea activității însemnează, pentru cele mai multe, relu*are* de spectacole prezentate în stagiunea trecută? Ajunși la această întrebare, o a doua vine de la sine : de ce a fost abandonată buna tradiție care voia ca fiecare teatru să-și înceapă noua stagiune cu o premieră, accentuînd ideea de festivă deschidere a unui nou an de muncă? Și o a treia : de ce, acolo unde se mai întîmplă ca prima ridicare de cortină să însemne premieră, premiera nu este a unei opere originale?

Noi, vrem să „deschidem" stagiunea cronicii cu o operă originală, pentru a marca faptul că suveranitatea dramaturgiei romînești este legge fundamentală a teatrului nostru. Iată de ce, deși Teatrul Municipal este primul care a deschis una dintre cele două săli ale sale cu o premieră străină, nu dăm prioritate harnicului teatru din Giurgiu, care și-a început activitatea cu o dramă romînească, de actualitate...

Ninge la ecuator (titlu metaforic pînă într-atîta, încît comparația subînțeleasă este descoperită și înțeleasă la final, prin intortochieri și convenții grozav de labor*ioase*), este o meritoasă încercare a lui Dorel Dorian de a contribui, împreună cu toți ceilalți dramaturgi ai noștri, la identificarea unor mereu noi fenomene de cristalizare a psihologiei variate a oamenilor de astăzi, a oamenilor socialismului. Aici este vorba tot de o problemă de muncă, și anume de exigențele din ce în ce crescute, față de muncitorul nou : un muncitor priceput, talentat și devotat cu trup și suflet socialismului, inovator valoros, cum e cazul lui Dimache Șaru, unul dintre eroii dramei. Un astfel de muncitor, la un moment dat poate fi necorespunzător față de progresele rapide ale tehnicii, față de pregătirea superioară a cadrelor noi și în fond, față de exigențele propriei sale conștiințe, — și toate acestea prin răminerea în urmă a pregătirii intelectuale, file și la acel stadiu care acum douăzeci, cincisprezece sau chiar zece ani, era foarte suficient pentru un Șaru *primus inter pares*. De aici o firească dramă, complicată prin mîndrie, prin discreție interioară și agravată prin faptul că Liviu, poate ția acestui admirabil muncitor, a perseverat în urmarea studiilor și a devenit profesoară, deci „intelectuală", ceea ce face să sîngereze, tainic dar puternic, complexele soțului. Femeia nu este de loc vinovată de aceste urmări, fiind o soție iubitoare, și mai ales înțelegătoare față de profunda înțelegere tovărășească și dragoste prietenească dar fără false indulgențe, acesta este dialocul din punctul critic, regăsește perspectiva justă a datoriilor sale față de sine și față de colectivitate, cu alte cuvinte este hotărît să se reintoarcă la învățătură, pentru a face față tuturor răspunderilor implicate în situația sa de fruntaș), risipind, astfel, în același timp, toate cețurile artificiale îngrămădite în relațiile cu soția sa.

Premizele psihologice, morale și sociale ale dramei sînt excelente. La realizare, însă, dezvoltarea firească a acestor premize suferă nu rareori, din pricina pornirii fundamentale a autorului de a complica fără necesitate țesătura dramatică. De pildă, dintr-o dată încep coincidențele : *se întîmplă* că Viniciu Hurduc, atît de prieten cu Șaru, a iubit-o și el pe Livia înainte de căsătoria acesteia cu Șaru, și chiar a continuat s-o iubească, de atunci încoace ; *se întîmplă* că a celași Hurduc, ca șef al unui șantier îndepărtat, a respins cererea de angajare a tinerei muncitoare a Aurelia Dida, femeie cu viață sentimentală cam zbuciumată, care caută o sinecură auto-redresare în muncă ; *se întîmplă* ca ambii să se reintîlnească acum în întreprinderea în care lucrează Șaru, și chiar în brigada acestuia ; *se întîmplă* că fata se îndrăgostește chiar de Hurduc ; *se întîmplă* ca în aceeași brigadă să lucreze și un adolescent de mare naivitate, puritate și elan, toate foarte poetice (adolescent care corespunde unui tip aproape permanent al dramaturgiei lui Dorian), și se întîmplă ca acesta să fie îndrăgostit la modul cel mai puțin firesc și fără consecință, de aceiași Aurelia Dida etc., etc. Evident, toate acestea se pot întîmpla, dar în acest caz trebuie să aibă acoperirea dramatică necesară, motivație, împletire organică în conflict, participare logică la acțiune, dezlegare limpede și concludentă, ceea ce nu se întîmplă întotdeauna.

Spectatorul este lansat pe o mulțime de piste, așteaptă momentul concentrării, constată pînă la urmă că drama este fărîmițată într-o mulțime de conflicte virtuale care nu ajung nici la coacere, nici la limpezire (de pildă : care este sentimentul definitiv al lui Hurduc față de sentimentul Didei, în ce măsură contribuie acesta, și cu ce perspective, la hotărîrea lui de a rămîne, totuși, în orașul dramei lui Șaru, pe care se hotărăște să-l părăsească; sau : care este evoluția sufletească a egoistului și recelui Sutaș, fratele Liviei, fața de Dida ; sau : la ce anume a servit din punct de vedere dramatic prezența naivă a adolescentului Ivescu ?). În schimb, toate aceste conflicte secundare și incipiente joacă, nu rareori, un rol negativ față de conflictul principal, pe care îl înghesuie, îl sufocă, nu-l lasă să se dezvolte liber, cu interesantele lui idei, cu interesanții lui oameni. Spectatorul are de așteptat destul pînă își poate formula în ce a-

nume constă drama lui Șaru, apoi, ceea ce mai rămîne parcă, să-l audă pe acesta spunînd, nu mai *multe*, ci mai *mult*, despre el însuși, acționînd, trăind, desfășurîndu-și mai mult cuprinzător și mai subtil, cazul său. Hurduc de asemenea rămîne foarte simpatic, nu rareori convingător, rămîne totuși unilinar și cite o dată chiar indescifrabil. Cu multă plăcere trebuie însă spus că personajul Liviei, foarte dificil, este realizat armonic, rotund, o bună reușită a autorului.

Tendința de complicare în fond, i corespunde, însă, în drama lui Dorian, o tendință de complicare în formă : scriitorul, inteligent și talentat, practică o stimă exagerată și naivă față de scrisul frumos și de vorbirea originală, continuă să scrie etajat, cu înfloriturl și cu parafe, ceea ce produce uneori confuzie și, deseori o impresie de convenționalism, la care Dorian trebuie să renunțe.

Spectacolul e bun, poartă pecetea seriozității constante a colectivului din Giurgiu, care, printr-o îndelungată conlucrare, a ajuns la omogenitate deplină, aproape la un *stil* al său. Ion Cojar a dovedit receptivitate față de aceste calități ale colectivului și, lucrînd sub semnul lor, a realizat un spectacol limpede, armonios, care cere uneori un ritm mai viu, dar în care nu se pot descoperi stridențe (deși se pot descoperi momente foarte discutabile, ca de pildă scena beției lui Șaru, realizată absurd la tonul comicului). E un merit regizoral. acela de a înțelege personalitatea unui colectiv în care am avut de aplaudat realizări cu totul remarcabile. În rolul dramatic, de psihologie plină de complexe, de contraste, de gradații al lui Dimache Șaru, Mihăilescu-Brăila a dat încă un exemplu al surprinzătoarei sale capacități, prin forță, naturalețe, profunzime și unul din rarii actori care, în limitele fiziculuí său *poate* tot, și încă ceva. Pe Costel Gheorghiu, rolul lui Hurduc l-a constrîns la o oarecare unilateralitate, chiar la o oarecare monotonie, prin care a răzbătut însă, cu multă vigoare, și cu beneficii pentru text, nedezmințita sa finețe, și o gravitate virilă dintre cele mai convingătoare. Un excelent moment a însemnat, pentru Dana Comnea, interpretarea Liviei Șaru. Interpreta dă un excelent exemplu de ceea ce poate însemna pentru un actor efortul neîncetat de muncă, de căutare, de aplicare la o gamă diversă cu mobilizarea tuturor resurselor intelectuale și sufletești. În rolul, cam nelămurit, al egoistului și carieristului Sutaș, Cornel Vulpe a abordat un gen nou față de gama lui obișnuită, și l-a abordat cu fermitate, cu intuiții juste, dar cu o gesticulație care începe să simtă nevoia unei primeniri.

Radu POPESCU

De peste hotare

REGIZORUL Hans-Konrad Fischer (Austria) turnează în prezent filmul artistic muzical „Mozart". Subiectul acestei noi producții cinematografice are la bază scrisorile marelui compozitor, fundalul muzical constituindu-l muzica mozartiană. Fondul internațional Mozart a aprobat filmarea unor secvențe în Casa-muzeu Mozart din Salzburg. În rolul titular va apare Maximilian Schell.

„JENNY MARX" este titlul filmului artistic pentru televiziune consacrat, după cum spune și titlul, vieții soției și tovarășei de viață a lui Karl Marx, realizat de un colectiv de cineaști din R.D.G. Rolul titular este interpretat de Gizela May.

SOARTA tragică a tinerei Maria, o fată de la țară care are mult de îndurat din partea bogătașilor în lupta sa pentru libertate și adevăr, este tema unui nou film turnat în Grecia, în regia lui Panos Sandas, purtînd titlul „Ni s-a ascuns soarele".

TÎNĂRUL TONNY a fost eliberat din închisoare, dar liber fiind, el nu a putut să-și găsească un rost în viață și este nevoit să săvîrșească o nouă infracțiune pentru a găsi un adăpost. Iată, pe scurt, tema noului film norvegian, a cărui regie o semnează Nills Müller.

„CĂLĂTORIE în jurul lumii" este titlul unei comedii de clasicul sîrb Branislav Nușici pe care o ecranizează regizorul Soia Iovanovici.

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII : Nr. 367 — SÎMBĂTĂ 17 OCTOMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

INVITAȚI LA REDACȚIE

Dornici de a face cunoscute cititorilor noștri punctele de vedere ale unor personalități ale țării noastre într-o seamă de probleme de mare interes social-politic sau cultural-științific, le-am adresat invitația de a ne vizita redacția. Convorbirile cu oaspeții noștri le redăm cu plăcere în coloanele revistei.

Cu acad. IORGU IORDAN

Incursiune în lingvistică

În rîndurile ce urmează, publicăm spicuiri din convorbirea avută cu acad. IORGU IORDAN, profesor de limbi romanice, autor a numeroase studii în domeniul limbii române ca și în acela al limbilor romanice, studii al căror răsunet a depășit de mult granițele țării fiind traduse în diverse limbi. După cum se știe, interlocutorul nostru deține funcția de vicepreședinte al Academiei R.P.R., fiind în același timp directorul Institutului de lingvistică al Academiei. În această calitate a reprezentat țara noastră la numeroase reuniuni internaționale.

Discuția cu acad. Iorgu Iordan pornește de la invitația ce i-o adresăm de a informa cititorii asupra coordonatelor principale ale lingvisticii în lume în momentul actual, a direcțiilor către care se îndreaptă cercetările lingviștilor. În răspunsul său acad. Iorgu Iordan face un tur de orizont asupra curentelor existente azi în lingvistică, oprindu-se la cel reprezentat de structuraliști.

— În momentul de față, *ne-a spus acad. Iorgu Iordan*, un mare număr de lingviști din toată lumea se ridică împotriva lingvisticii tradiționale pe care o critică pentru motivul că a aplicat și continuă să aplice în studiul faptelor de limbă metoda „atomistă", adică urmărirea faptelor considerate mai mult sau mai puțin izolat. Structuraliștii pornesc de la ideea justă că limba este o structură și nu un conglomerat de fapte, o îmbinare de fapte care se leagă strîns unele de altele și prin aceasta alcătuiesc un sistem. Modificările produse într-un sector influențează asupra altor sectoare ale limbii. Concepția aceasta este apropiată de concepția materialistă, deși structuraliștii nu sînt de loc materialiști din punctul de vedere al concepției lor filozofice.

Modul în care se face însă de către structuraliști aplicarea acestor păreri în studiul limbilor, este criticabil, pentru că neglijează cu desăvîrșire ideea de bază că limba se transformă necontenit și prin urmare studierea ei, așa cum se prezintă într-un moment dat, implică luarea în considerație și a momentelor precedente. Majoritatea structuraliștilor sînt descriptiviști, descriu o anumită fază, fără să se intereseze cum s-a ajuns la ea, astfel încît mulți dintre ei studiază o limbă ca și cum acea limbă n-ar fi o limbă anume, romîna, franceza sau engleza, ci ca și cum ar fi doar „limba", noțiune de limbă ca atare.

Personal, nu cred că există o antinomie între lingvistica așa-zisă modernă și cea clasică, și structuraliști străini mai vechi cu renume dovedesc prin lucrări recente că cele două direcții se pot împăca și că se poate face structuralism istoric nu numai static, descriptiv.

— *În contextul filologiei mondiale, v-am ruga să vă opriți asupra realizărilor și direcțiilor de cercetare în filologia romînească.*

— Nu este o chestiune ușoară, dată fiind vastitatea și varietatea muncii pe care o depun filologii noștri. În aceste zile s-a desfășurat Conferința națională de lingvistică, care a oglindit într-o anumită măsură realizările lingviștilor noștri. Și pentru că mi-ar fi greu să vorbesc despre toate aspectele pe care le îmbrățișează munca lor, mă voi opri la cîteva direcții principale ale activității lor. Trebuie să știți că în momentul de față lucrăm la cîteva opere importante nu numai din

REPORTER

(Continuare în pag. a 2-a)

După zborul istoric al lui „Voshod"

Zborul navei „Voshod", cu trei cosmonauți la bord, urmărit în întreaga lume cu viu interes, a luat sfîrșit. După aterizare, echipajul cosmic a fost transportat la Kustanai. Iată-i în fotografie, coborînd voioși din avion, pe Vladimir Komarov, Konstantin Feoktistov și Boris Egorov.

În pagina a 3-a citiți corespondența:

Acasă la comandantul navei „Voshod"

TÎNĂRA UNIVERSITATE DE 100 DE ANI

Fotografia : **Mihai POPESCU**

de Veronica Porumbacu

Cînd spune Universitate, bucureșteanul își îndreaptă gîndul în primul moment spre clădirea din centrul orașului, deși ea nu cuprinde decît o mică parte din cei aproape 14 000 de studenți ciți se perindă anual prin amfiteatre și seminarii, printre planșete și retorte ori în preajma noului reactor.

Istoria în piatră se înclină în fața istoriei vii. Statuia lui Gheorghe Lazăr, ctitor al școlii românești, privește cu încremenită emoție rîurile de tineri intrînd în lăcașul de cultură, ridicat pe locul mănăstirii Sf. Sava, mistuită de mult în flăcări. Din unirea acestei „Vetre de lumină a Balcanilor", deschisă cu 270 de ani în urmă ca școală grecească, în cetatea de scaun a Brîncoveanului, cu Facultatea de drept și de medicină, și cu Școala superioară de literatură și știință, s-a născut noua vatră a țării, care radiază lumina culturii de un veac încoace. O lungă istorie, o grea și luminoasă istorie, ca să se ajungă de la clădirea școlii lui Gh. Lazăr din Sf. Gheorghe și de la incinta mănăstirii care înghesuia între zidurile ei facultățile de științe și literatură, Belle-Artele și Pinacoteca, Societatea Academică și Biblioteca, Muzeul de istorie într-o vreme, la complexul actual de clădiri și la orașul studențesc de pe malul Dîmboviței !

Orice bucureștean, trecînd pe bulevardul Republicii, acoperă automat cu privirea golul dintre cele două aripi ale clădirii universitare, cu acea parte bombardată în ultimul raid fascist. Căci Universitatea a trecut

(Continuare în pag. a 2-a)

Drumul bauxitei

Diferența de altitudine de 200 m, care separă Dobrești de punctul numit Slavu, mașina o străbate aproape pe nesimțite. Șoseaua largă, recent construită, urcă prin păduri de stejari cărora aurul toamnei le-a încărcat coroanele cu delicate nuanțe arămii. După zece kilometri un lung șir de clădiri iese în întîmpinarea călătorului: dormitoare, birouri, magazii.

Trebuie să adăugăm, încă de la început că ceea ce dă acestui punct caracteristica sa esențială de centru se numește rampa de depozitare și încărcare a bauxitei. Pe un vast perimetru, pămîntul a fost excavat, tasat și deasupra s-a așternut un covor de asfalt. La un capăt al acestui covor, cîțiva piloni marchează un început de drum : funicularul transportor..

Așadar, aici, la punctul numit Slavu, se adună bauxita. Dar de unde vine ea? Cîteva explozii ne servesc drept ghid. Împreună cu inginerii Ladislau Nemeth și Ion Igna străbatem porțiunea care ne desparte de lentilele (locurile de unde se extrage) 1/1, 4/4, 5/5, 6/6. În cuprinsul unei vaste depresiuni care se întinde la picioarele noastre, bauxita își evidențiază prezența prin tenta roșiatică pe care o imprimă locurilor. Dacă natura generoasă ar fi aglomerat bauxita într-o unică compoziție, contemporanilor noștri mineri nu le-ar fi rămas decît s-o puște și apoi s-o depoziteze. Dar în malul roșcat se înalță deseori niște colți albi de calcar, numiți peiorativ „babe" și pe care minerul trebuie să-i ocolească, în strădania lui de a extrage minereu pur. De aceea, minerii experimentați, care și-au învățat meseria la exploatările din Valea Jiului, sau în alte părți, s-au strîns aici, la Slavu, pentru a zmulge pămîntului bogăția milenară, după arta, atît de străveche, a mineritului...

I. DELEANU

(Continuare în pag. a 2-a)

„TUREL EUROPEI" — o mare competiție automobilistică

(Reportajul în pagina a 4-a)

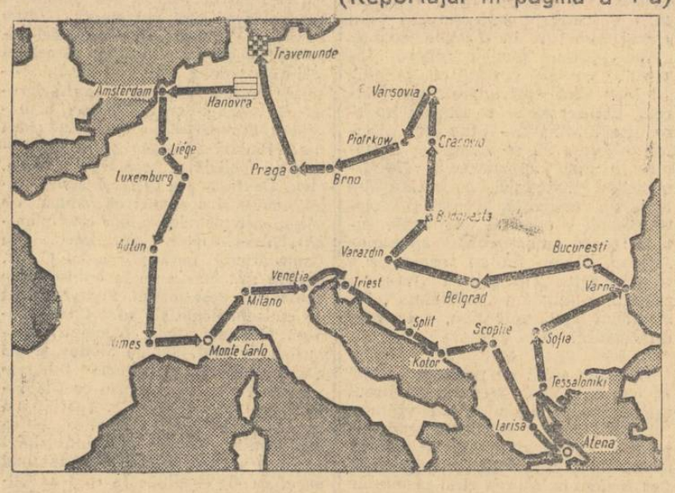

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE A R.P.R.

DESTINAȚIA:

● O nouă surată a mașinilor de spălat : „Alba-Lux 5" ● Plita electrică „Rapid" ● Articole noi din material plastic ● Noutăți în domeniul radio-televizoarelor ● Pianoleta cu surdină „Doina"

Avem cu ce ne completa vesela ?

Împreună cu dv., dragi vizitatori, pornim din nou la drum pe lungile culoare ale Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R. De această dată, poposim mai mult în fața standurilor cu exponate destinate casei noastre, uzului gospodăresc.

Arătam în numărul trecut al revistei noutățile oferite de industria mobilei. Într-adevăr, mobila ocupă un loc important în amenajarea interiorului unei locuințe. Dar, cîte alte lucruri nu sînt necesare într-o gospodărie ? Stînd de vorbă cu ghizii îndrumători, culegînd impresii îndeosebi de la vizitatoare — mai cunoscătoare, desigur, în această materie — am putut aduna un „bagaj" apreciabil de informații, de noutăți, pe care vi le împărtășim și dv.

Gama largă a obiectelor expuse ne îndreptățește la un răspuns afirmativ. Da, avem cu ce ne completa vesela. Întreprinderile producătoare s-au îngrijit să creeze și să prezinte în expoziție o serie de articole noi, din metal, sticlă, porțelan și metale plastice, care să îmbine în mai mare măsură frumosul cu utilul.

Pricepuții meșteri ai porțelanului de la întreprinderea clujeană cu același nume, prezintă o originală garnitură compusă din cîte un serviciu de masă, ceai, cafea și tort. Realizată dintr-un porțelan alb, superior, obținut prin pro-

Cl. RĂDULESCU
Mircea SCRIPCA

(Continuare în pag. a 2-a)

CASA NOASTRĂ

Fotografia : **Nicu VASILE**

DIN SUMAR :

LA TOKIO — Olimpiada recordurilor și a surprizelor
(Pagina a 5-a)

CE MODELE PREFERAȚI?
INVITAȚIE LA O INTERESANTĂ DISCUȚIE DESPRE MODA DE SEZON
(Pagina a 6-a)

Noutăți de la studioul „Al. Sahia"
(Pagina a 8-a)

Oaspeți de peste hotare :
Artiștii
EVELYN CRON
și
HANS PETER MINETTI
(Pagina a 8-a)

PE URMELE ASASINILOR din Mississippi
(Pagina a 3-a)

Incursiune în lingvistică

(Urmare din pag. 1)

punct de vedere ştiinţific, ci şi din punct de vedere naţional. Mă refer în primul rînd la Dicţionarul general al limbii romîne, lucrare începută încă acum 60 de ani de vechea Academie Română. În această operă lexicografică intră toate cuvintele care au existat şi există în limba noastră, lăsînd la o parte numai termenii tehnici, precum şi ceea ce numim noi inovaţii, fapte care n-au avut încă vreme să se sedimenteze, să intre în patrimoniul limbii.

— *De unde anume porniţi?*

— De la litera M, unde s-au oprit predecesorii noştri. După ce vor fi gata literele de la M la Z, vom revizui literele deja redactate, care au nevoie, şi din punctul de vedere al concepţiei şi din acela al tehnicii, de modificări pentru a corespunde cerinţelor actuale.

— *Unde se lucrează dicţionarul. ce colective sînt antrenate în această muncă?*

— Dicţionarul se lucrează la Institutele de lingvistică din Bucureşti şi Cluj, precum şi la secţia de lingvistică a filialei din Iaşi a Academiei R.P.R. Vă daţi seama că un mare număr de cercetători depun un volum important de muncă pentru elaborarea lui. Redacţia principală se află la Bucureşti.

L-am rugat pe oaspetele nostru să ne spună cui se adresează în principal acest vast dicţionar.

— În primul rînd specialiştilor, ne-a spus domnia sa. Dar nu numai lingviştilor şi filologilor, ci şi istoricilor ca şi altor cercetători ai trecutului nostru. Şi asta pentru că ei pot găsi acolo informaţii în legătură cu diferite instituţii dispărute cu vremea, diverse aspecte ale vieţii materiale şi spirituale care au fost înregistrate de izvoarele timpului, de documente de tot felul. Dicţionarul nu conţine numai explicarea conţinutului cuvintelor şi filiaţia semantică, ci şi un foarte mare număr de citate care oglindesc toate sensurile cuvintelor. Un folos mare cred că l-ar putea avea de pe urma acestui dicţionar scriitorii, care ar găsi în el un mare număr de cuvinte cu numeroase nuanţe semantice, utile nu numai în scrierea de opere cu caracter istoric, ci şi contemporane. Cele cinci volume care vor cuprinde materialul privitor la literele M—Z, vor avea aproximativ 5 000 de pagini. Şi ca să vă daţi seama de amploarea documentaţiei, voi da doar o singură cifră, şi anume pe cea a fişelor strînse pentru acest dicţionar şi care se ridică la 3 milioane (vechea Academie Română avea doar o jumătate milion de asemenea fişe).

— *O ultimă întrebare în legătură cu această chestiune: în ce stadiu se află lucrările dicţionarului?*

— Se lucrează paralel la diversele litere: parte din ele, şi anume M, N, O sînt terminate, iar R şi S sînt în parte redactate. De altfel, se află sub presă primele fascicole (de cîte 80 de pagini) din litera M. Sperăm ca în cîţiva ani lucrarea va fi terminată.

— *După cîte sîntem informaţi, se lucrează intens şi la Tratatul de istorie a limbii romîne.*

— Sînteţi bine informaţi. Este o operă de mari proporţii şi de mare interes naţional. Tratatul de istorie a limbii este plănuit în cinci volume mari, dintre care primul consacrat limbii latine este deja gata, fiind sub tipar. Al doilea volum se ocupă de latina orientală, adică de aspectul popular al limbii latine folosite în orientul Europei, al treilea volum se ocupă de limba română comună înainte ca aceasta să se fi scindat în dialecte. Operaţia la acest volum este destul de grea, întrucît, neavînd izvoare directe va trebui să comparăm dialectele care s-au format din ea şi să reconstituim în acest fel limba din acea perioadă. Volumul IV se ocupă de limba veche a secolelor XVI—XVIII şi, în sfîrşit, ultimul volum îmbrăţişează limba romînă modernă de la şcoala ardeleană (1780) pînă în zilele noastre.

— *Şi în ce stadiu se află lucrările?*

— Primul volum, aşa cum v-am spus, este la tipar, volumul IV se află şi el într-un stadiu mai avansat, întrucît am concentrat un mare număr dintre cele mai bune forţe, el urmînd să servească de model şi volumului următor, iar la celelalte volume se lucrează de asemenea susţinut.

— *Cu ce diferă acest tratat de istoria limbii de alte lucrări asemănătoare, cu alte cuvinte ce aduce nou?*

— Deosebirea este de ordin calitativ. Concepţia diferă în primul rînd, ca şi metoda de altfel. Informaţia va fi cu mult mai bogată decît în istoria lui Densuşianu, care s-a oprit la secolul XVI, greutatea punîndu-se nu pe fapte izolate, ci pe fapte care arată un progres de la starea precedentă la cea următoare (ce s-a impus şi ce nu s-a impus în limbă).

— *Aţi participat la numeroase reuniuni internaţionale ale lingviştilor, reprezentînd alături de alţi oameni de ştiinţă acest domeniu al ştiinţei romîneşti. Vă rugăm să împărtăşiţi cititorilor părerea dumneavoastră despre contribuţia lingvisticii romîneşti la dezvoltarea lingvisticii mondiale.*

— Noi participăm de mulţi ani la toate congresele internaţionale în mod activ, cu comunicări apreciate şi cu rapoarte, ceea ce a făcut ca unii dintre noi să fie aleşi în comitetele de conducere ale organizaţiilor internaţionale respective, în prezidiile unor congrese. Aş vrea pe scurt să vorbesc de cîteva din aceste organizaţii şi în primul rînd despre Comitetul internaţional permanent al lingviştilor care lucrează şi cu sprijinul U.N.E.S.C.O. Viitorul Congres al lingviştilor se va ţine de altfel la noi, în 1967, ceea ce constituie implicit şi o recunoaştere a meritelor lingviştilor romîni. Avem, de asemenea, legături strînse cu Societatea de lingvistică romanică, academicianul Rosetti şi cu mine fiind membri fondatori ai lui, apoi cu Comitetul internaţional al slaviştilor, Asociaţia internaţională de studii clasice care a avut de curînd congres la Philadelphia, Societatea de studii fonetice, Comitetul internaţional de studii onomastice ş.a. Anul viitor, la Congresul de la Madrid, vom susţine, de pildă, raportul despre probleme generale de lingvistică romanică. De asemenea, editäm o serie întreagă de publicaţii în limbi străine care publică studii apreciate peste hotare.

— *Revista noastră a publicat nu de mult un interviu cu lingvişti de peste hotare aflaţi la cursurile de la Sinaia. În această ordine de idei, v-am ruga să ne spuneţi cum se dezvoltă studiul limbii romîne peste hotare?*

— Foarte mult şi în profunzime, aş spune. S-au creat lectorate în multe locuri, conduse de lectori trimişi de universităţile noastre. În Franţa (Paris, Lyon, Montpellier), în Italia (Roma, Padova), în Brazilia (la Goyania şi acum există cerinţe pentru Rio de Janeiro), în R.D.G., în R.F.G., în R. P. Chineză, în Austria şi altele. Aceste lectorate atrag un mare număr de studenţi, observîndu-se un proces de dezvoltare a studiului limbii. Interesul este, desigur, pe de o parte ştiinţific, limba noastră avînd particularităţi care lipsesc altor limbi romanice, precum şi un vocabular variat, iar pe de altă parte el se datoreşte desigur interesului pe care-l trezesc realizările ţării noastre ca şi politica ei de dezvoltare a relaţiilor culturale cu alte popoare.

Discuţia cu oaspetele nostru îmbrăţişează diverse domenii ale vieţii. Dintre diferitele observaţii ale interlocutorului nostru, reproducem şi cîteva privind relaţiile internaţionale.

— În ciuda deosebirilor de orînduiri social-politice de la o ţară la alta, majoritatea oamenilor muncesc ca să-şi cîştige existenţa şi mai ales sînt dornici de omenie, *ne-a declarat* acad. *Iorgu Iordan.* Am fost în atîtea ţări din lume şi am observat că în ciuda împotrivirii manifestate de unele cercuri reacţionare, între oamenii de ştiinţă de pe diferite meridiane ale lumii, tendinţa de apropiere este mare şi aceasta nu numai pentru că natura profesiunii lor presupune schimb de valori între popoare, ci pentru că tendinţa de apropiere este şi de natură pur umană. Omenirea simte nevoia de pace şi mă bucur că ţara noastră promovează o politică de coexistenţă paşnică între popoare, pe care şi noi, oamenii de ştiinţă, o servim din toată inima.

REPORTER

VICTOR EFTIMIU

Imre Madách

O sută de ani se împlinesc în acest octombrie 1964 de cînd a murit, în vîrstă de 42 de ani numai, marele scriitor maghiar Imre Madách, al cărui nume îl poartă Teatrul Naţional din Budapesta.

Imre Madách este autorul acelei grandioase fresce dramatice „Tragedia omului", tradusă în numeroase limbi şi care este, pentru literatura maghiară, ceea ce „Faust" este pentru cea germană.

„Tragedia omului" a apărut şi în romîneşte, în traducerea lui Octavian Goga.

Fantezia teatrală a lui Madách a cunoscut un imens succes. Dar sărmanului autor nu i-a fost dat să se bucure îndelung de marele-i succes: s-a stins în plină bărbăţie, în satul său natal Cettve.

Poemul dramatic „Tragedia omului", început în anul 1857 şi publicat în 1861, cuprinde o desfăşurare de scene grandioase, lupta omului împotriva destinului, frămîntările geniului uman pentru cucerirea fericirii. E „Divina comedie" a lui Dante înfrăţită cu „Paradisul pierdut" al lui Milton, cu „Faustul" lui Goethe, cu „Legenda secolelor" a lui Victor Hugo. În el defilează personaje marcante din istoria omenirii.

Lucrarea lui Madách este unică în felul ei. Opera este o vastă panoramă, în care omul veşnic, Adam, străbate secolele, trăind sub aparenţe diferite şi sub imperiul permanent al spiritului negaţiunii, Lucifer, şi al eternei Eva, care, la rîndul ei, ni se iveşte sub chipuri felurite de eroine.

Bogată în imagini scînteietoare, de gîndiri profunde, de pitoresc şi de versuri inspirate, această feerie cosmică este nu numai o mîndrie a literaturii maghiare, dar şi un monument al tuturor literaturilor.

Scriitorii şi actorii romîni au comemorat, printr-un festival, aniversarea celor o sută de ani de la plecarea din viaţă a celui ce a dat viaţă unor scene imaginare, dar atît de veridice, cîntăreţului luptei dintre bine şi rău, dintre creaţiune şi negaţiune, dintre avînt şi scepticism.

Imre Madách a făcut parte din acei oameni care s-au situat alături de popor şi au luptat pentru drepturile lui.

Marelui poet dramatic, omului revoluţiei şi al progresului, scriitorul romîn îi închină un imn de slavă, acum cînd se împlineşte veacul de la plecarea lui din viaţă.

DESTINAŢIA: CASA NOASTRĂ

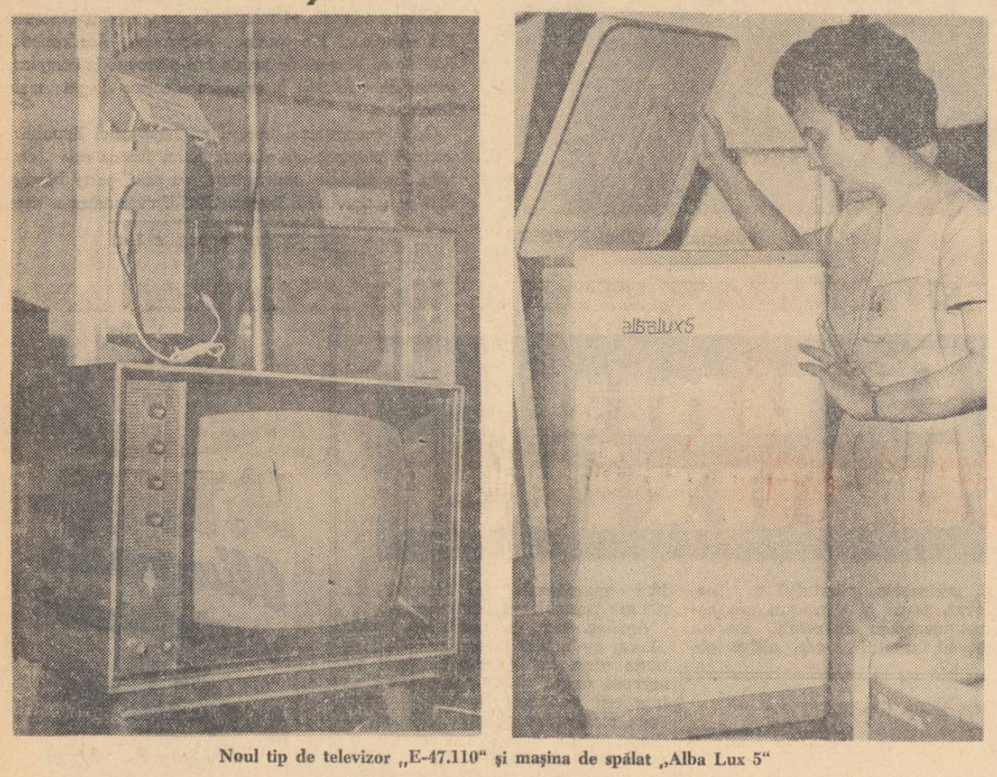

Noul tip de televizor „E-47.110" şi maşina de spălat „Alba Lux 5"

(Urmare din pag. 1)

cedee chimice moderne, această garnitură se distinge prin linie modernă şi aspect atrăgător. Tot în acest sector, remarcăm garnitura de dimineaţă în culori pastel, compusă din servicii pentru cafea, ouă, condimente şi unt, serviciul de cafea, cu glazură, ce imită culoarea fildeşului şi altele.

La varietatea articolelor din ceramică fină, o contribuţie însemnată este adusă de creatorii Fabricii de faianţă din Sighişoara. Abordînd un decor aparte, aceştia ne oferă diverse articole de veselă cu glazuri mate şi scurse. Maiştrii sticlari de la fabricile din Avrig şi Turda vin să prezinte o serie de tipuri de servicii de apă, vin, lichior, compot, executate din sticlă albă îmbinată armonios cu sticlă colorată, pahare de bere cu mînere colorate, cupe colorate şi altele.

În completarea veselei, fabrica „Emailul roşu" din Mediaş a produs crăiţi şi oale de diferite capacităţi cu emailuri mate sau în relief, în culori pastel, atrăgătoare. Cratiţa etanşată „Durabil" asigură fierberea mai rapidă a laptelui. „Inox" Bucureşti prezintă o serie de tacîmuri inoxidabile în modele noi, un briceag-furculiţă de voiaj, precum şi o garnitură din şase piese: polonicuri pentru supă şi pentru lapte, spumieră-strecurătoare, furculiţă pentru carne, lingură pentru sos şi lopăţică pentru tort.

În sprijinul gospodinei

O serie de exponate vădesc preocuparea pentru uşurarea muncii în gospodărie, pentru economisirea timpului afectat treburilor casnice.

Iată, pe un stand, un aparat din material plastic destinat preparării maionezei, icrelor şi frişcăi. Un alt aparat serveşte la storsul fructelor. Mai găsim aici un dozator pentru zahăr, o perie din fire de material plastic pentru spălatul borcanelor şi altele.

Apreciată încă de la apariţia ei, maşina de spălat rufe „Alba Lux" are acum o nouă surată: „Alba Lux 5". Dînd curs propunerilor cumpărătorilor, Uzinele „30 Decembrie" din Cugir au realizat acest nou tip de dimensiuni mai mici, cu o construcţie simplă, dar eficace. Cîteva amănunte pot interesa pe viitoarele beneficiare. Bazinul spălător al maşinii este executat din tablă inoxidabilă; stoarcerea rufelor se face prin valţuri. Avînd capacitatea de 40 de litri de apă, această maşină poate spăla 2,5 kg rufe în patru minute.

Poate vreţi să încălziţi rapid apa la baie şi nu aveţi condiţii adecvate. La dispoziţie vă stă boilerul „Mureşul", ce se poate adapta la butelia de aragaz şi care — funcţionînd pe circuit — încălzeşte 20 de litri de apă în 3 minute.

La acelaşi stand găsim — printre noutăţi — plita electrică cu rezistenţa în tub, pentru 220 volţi, denumită „Rapid" şi produsă la întreprinderea „Electromureş"-Tg. Mureş. Prevăzută cu două rezistenţe, de 600 şi de 400 waţi — care pot fi utilizate fie separat, fie împreună — plita consumă un kilowat pe oră. Atrage atenţia şi soba de încălzit „Terma", ce funcţionează cu lemne sau cărbuni, fiind prevăzută cu un radiator-grătar şi cu un buton de reglare a tirajului.

Chimia vine în ajutorul gospodinei, uşurîndu-i munca şi cu alte produse. Trei noi detergenţi produşi de Uzina chimică Ploieşti ne atrag atenţia. Este vorba de „DERO Ideal", detergent superior pentru spălat albituri din fire textile, de „FAR", detergent pentru spălat rufe la maşină şi „TRIAL", detergent pentru înmuiatul rufelor. „Cerolux" este denumirea unei noi paste pentru lustruit mobila, ambalată în tuburi metalice litografiate de 60 gr, iar „Sad" este o pastă pentru scos pete, ambalată în tuburi de 20 gr.

Veritabile podoabe de interior

Aşa pot fi apreciate, fără exagerare, noile modele de lustre prezentate în expoziţie. Oricine şi-ar dori în casă, — ca un obiect util, dar şi decorativ — lustre cu patru, cinci şi şase braţe, ce se disting prin linia lor suplă şi frumuseţea coloritului, plafoniere moderne, lampadare din polistiren granulat, produse — toate — de fabrica „Victoria"-Timişoara. O notă nouă aduce în execuţia corpurilor de iluminat şi fabrica „Electrobanat"-Timişoara. Distingem printre obiectele expuse o lustră cu trei globuri colorate şi reglabile pe diferite înălţimi ale camerei, o veioză cu o originală pălărie de polistiren granulat.

In orele de răgaz şi cu atît mai mult într-un cămin plăcut amenajat, se dovedesc bunuri de preţ aparatele de radio, televizoarele, instrumentele muzicale. Continuînd acţiunea de perfecţionare a aparatelor cunoscute, Uzina „Electronica" expune unele tipuri cu caracteristici superioare. „Select 3", bunăoară, este un radio-receptor de dată recentă, cu circuite imprimate şi unde ultrascurte. La standul televizoarelor interesul vizitatorilor este atras de ultimele tipuri „E-43" şi „E-47". Ambele tipuri sînt prevăzute cu tuburi de imagine, cu un unghi de deflexie de 110°, diagonala ecranului e de 43 şi respectiv 47 cm. Imaginea ce se poate obţine este de bună calitate. Ca aspect exterior, menţionăm linia asimetrică a casetelor confecţionate din placaj furniruit în diferite nuanţe.

Dacă primul pian romînesc „Lipatti", ca şi cunoscuta pianină „Doina" sînt instrumente de concert, noua creaţie a fabricii bucureştene „Doina" — pianoleta „Doina" — vine să se integreze armonios în noile apartamente. De dimensiuni mai mici, executată din lemn de rezonanţă, această pianoletă posedă o surdină (dispozitiv interior care amortizează sunetele). Aşadar, vecinii nu au teama de a fi deranjaţi... Tot pentru iubitorii muzicii, semnalăm „Ondiolina", instrument electronic nou, de mici dimensiuni.

★

Întreaga suită de produse citată de noi mai sus trezeşte pe drept aprecierea privitorului şi a viitorului consumator. Unităţile producătoare şi conducerile lor trebuie să reţină un fapt hotărîtor: aprecierile vor fi depline atunci cînd produsele vor ajunge pe piaţă, la îndemîna consumatorilor.

Cl. RĂDULESCU
Mircea SCRIPCA

TÎNĂRA UNIVERSITATE DE 100 DE ANI

(Urmare din pag. 1)

şi ea prin război. Universitatea, ca şi oraşul, a cunoscut lupta antifascistă. Studenţi ai ei au fost în mişcarea de tineret, profesori ai ei au semnat memoriul demn al universitarilor. Universitatea a renăscut în libertate, o dată cu inima ţării.

Dascălii sînt coloanele care susţin o tradiţie universitară. Eminenţa ştiinţifică şi orientarea progresistă au fost trăsăturile multor cărturari din acest lăcaş de cultură, al căror nume au devenit ilustre la noi şi peste hotare. Într-un singur an, 1874, întîlnim în corpul didactic pe Bogdan Petriceicu Hajdeu (care preda filologia comparată), pe Titu Maiorescu (titularul catedrei de psihologie) şi pe Alexandru Odobescu (profesor de arheologie), constelaţie intrată din aule direct în Istoria Literaturii Romîne. Universitatea bucureşteană, ctitorită de oameni de cultură, a dat ea însăşi ţării noi ctitori. Vasile Pîrvan a fost creatorul arheologiei romîneşti şi primul explorator al acestei atlantide pontice care este Histria. Nicolae Iorga, a cărui operă scrisă însumează volumele unei biblioteci, a descoperit Europei secole balcanice încă necercetate şi a tras cortina de pe civilizaţia feudală a poporului romîn. Ovid Densuşianu a cercetat istoria limbii romîne şi a adunat cu patimă de colecţionar pietrele rare ale artei populare. Numele unui Victor Babeş, Ion Cantacuzino, Levaditi, a lui C. I. Parhon sînt cunoscute în universităţile apusene şi peste ocean. Primul tratat de endocrinologie s-a născut la Bucureşti. O nouă ştiinţă, topologia, întemeiată de prof. Simion Stoilov, e azi obiect de studiu în centrele culturale ale lumii. Un matematician ca Gh. Ţiţeica, un fizician ca Gh. Spacu, un geograf ca Mrazec nu sînt decît cîţiva din iluştrii cărturari ai Universităţii bucureştene. Meritul lor e cu atît mai mare, cu cît condiţiile în care au împlinit misiunea lor erau aspre. În 1930, luînd un interviu profesorului Gh. Marinescu, scriitorul Adrian Maniu l-a găsit zgribulit între instrumentele sale de studiu: „În laboratorul meu, cînd bate vîntul, trebuie să lucrez îmbrăcat cu paltonul pe mine", se scuza profesorul în plină glorie mondială. Erau anii în care zicala „sărac ca un student" rezuma condiţiile de trai ale viitorilor „proletari în haine negre", intelectualii. Viaţa de student dintre cele două războaie putea oferi puţine fapte pe care amintirea să le aureoleze cu alt nimb decît al speranţelor dezamăgite.

Universitatea bucureşteană de astăzi, înconjurată de grija şi dragostea partidului, a republicii întregi, dăruie o altă viaţă miilor de tineri, fii de muncitori, de ţărani, de intelectuali, care îi calcă pragul. Lăcaşul de cultură duce mai departe, într-o goană a torţelor, glorioasa tradiţie a marilor dascăli. Printre cadrele didactice predau astăzi aproape patruzeci de membri plini sau corespondenţi ai Academiei R.P.R.

De la trei facultăţi, cîte avea la constituire, la 12.

De la 143 de studenţi, înscrişi acum un veac, la 14.000 anual.

De la 16 profesori, la 1200 cadre didactice.

De la condiţiile de muncă ale prof. Gh. Marinescu, la cele 127 laboratoare existente.

De la materialul didactic strîns cu greu de Gh. Lazăr, la centrul de calcul şi reactorul Universităţii.

De la puţinele cărţi romîneşti din primul an de viaţă al lăcaşului de cultură românească, la cele 1.200.000 volume din Biblioteca Centrală Universitară.

De la înghesuitul, aproape sordidul cămin de pe Gutenberg, la Oraşul studenţesc Grozăveşti, iată drumul străbătut de centenara Universitate!

★

O zi de toamnă blînd-străvezie, pe malul Dîmboviţei, în partea unde planşeul de beton nu a acoperit bătrînul rîu al oraşului. Peste drum de uzina electrică, oraşul studenţesc se trezeşte din somn. Pietrişul încremenit pe aleile pînă mai ieri toride, scîrţîie sub paşii tinerilor care vin cu valizele în mînă şi urcă scările de departe zărite prin pereţii de sticlă ai căminelor. Toamna, păsările călătoare o pornesc spre miazăzi şi studenţii se întorc din călătoriile verii. Un surîs fluturat reapropie prietenii. Un cuvînt aruncă pentru prima oară un pod între necunoscuţi. O vacanţă în tabăra studenţilor, o dragoste fulger ori o despărţire, o teză de licenţă dezbătută în familie ori cu prietenii, o călătorie în circuit, pe traseele geografice, brăzdează primele conversaţii care însufleţesc coridoarele tăcute.

Ce-ar spune un student, din primul an de viaţă al Universităţii, obişnuit cu chiliile mănăstirii Sf. Sava şi cu micile săli de clasă ale lui Gheorghe Lazăr, dacă ar vedea, printr-un miracol, blocurile acestui oraş într-un oraş, adăpostind 2500 de studenţi, cantina elegantă ca un restaurant de pe litoral ori noul reactor al Institutului Universitar?

Cînd spune Universitate, bucureşteanul îşi îndreaptă gîndul spre clădirea din inima oraşului, spre această instituţie cu o tradiţie de azi înainte seculară, care formează geografii, marii îndrăgostiţi ai hărţii, geologii, care vor prospecta adîncile taine ale acestui bogat pămînt, matematicienii, poeţii abstracţiilor, viitorii profesori de istorie şi ştiinţe naturale, de fizică şi literatură, lingviştii care vor studia acest zilnic mister care e graiul, cercetătorii ştiinţifici, savanţii de mîine, toţi cei care vor desăvîrşi revoluţia culturală şi vor purta mai departe spiritul nobil al Universităţii din Bucureşti.

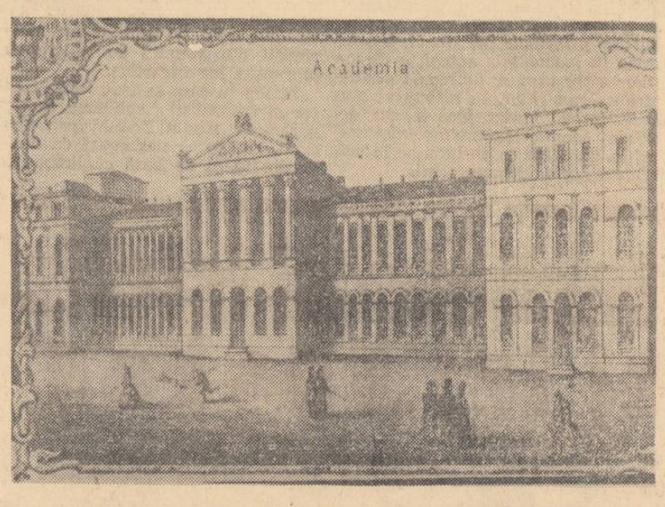

Vechea clădire a Universităţii din Bucureşti, aşa cum arăta în anul 1869

Drumul bauxitei

(Urmare din pag. 1)

La Dobreşti, după o călătorie cale de circa patru kilometri, cu funicularul, bauxita soseşte avînd în structura sa intimă rude mai mult sau mai puţin apropiate: oxizi de fier, şisturi, silicaţi. Pentru îndepărtarea acestora, chimia cunoaşte leacuri radicale. Instalaţia de spălare de la Dobreşti nu e destinată să îndeplinească aceste funcţii chimice. Şi totuşi, un prim război e declarat aici argilei, şi prin argilă, silicei, inamicul nr. 1 al aluminei, pentru ca alumina pe care o va produce uzina de la Oradea să fie de calitate cît mai bună.

Mă aflam la Dobreşti în zilele premergătoare începerii probelor tehnologice la prima linie de instalaţii. Împreună cu inginerii Nemeth şi Igna, am parcurs — teoretic — drumul bauxitei din momentul cînd este descărcată din funicular şi pînă în momentul încărcării în vagoane. Dintr-un început, minereul este trimis spre concasoare care macină, de-opotrivă, bauxita praf ca şi cea masivă, în granule cu un diametru de 80—100 mm. Fără a detalia mai departe fluxul tehnologic, trebuie reţinut că bauxita astfel măcinată este transportată în instalaţia propriu-zisă de spălare, unde, pe parcursul a două reprize succesive, apa o dezbracă de învelişul argilos, îndepărtîndu-i totodată din plusul de silice. Bauxita spălată se mai fărîmă pînă la granule de 30 mm, şi se pregăteşte astfel pentru marile operaţii chimice de la Oradea...

Intervine chimia

La marginea vestică a Oradiei se înalţă uzina de alumină. Dacă pînă mai acum cîteva luni denumirea de şantier era mai proprie, astăzi uzina a căpătat contur, nu numai în formele sale exterioare, dar şi în ceea ce priveşte imaginea pe care o oferă acele instalaţii de-acum gata montate. În secţia de măcinare umedă, prima în ordinea fluxului tehnologic, cele trei mori cu bile sînt gata montate. La secţia leşiere şi mai departe, la capătul celălalt al uriaşei hale, la filtrare roşie, se înalţă pe solide fundaţii de beton preîncălzitoarele şi autoclavele. De pe o pasarelă privirea este zăgăzuită în dreapta de zidul celor 18 rezervoare cilindrice care alcătuiesc secţia de calcinare, ridicate prin aplicarea unei tehnologii unice la noi în ţară, după cum, în stînga îşi desfăşoară diametrele impresionante, decantoarele.

Printre montorii pe care-i întîlneşti în aceste zile, fiecare are înscrise în palmares substanţiale satisfacţii, măsurate în sute de tone de utilaj montat sau în mii de kilometri de ţeavă sudate. Constantin Căşneanu — 28 de ani — a condus o echipă de sudori care a lipit, cap la cap, nouă kilometri de conductă. Tudor Marin e şi el sudor dar are aproape dublul vîrstei lui Căşuneanu. „Cînd sudez, îmi pun ochelari de vedere". Şi se grăbeşte să adauge: „Dar să ştii că nu mă dau încă pe un tînăr". Şi dacă sudorul Căşuleanu îşi aminteşte de Oneşti, dacă maistrul Dorobanţu evocă Borzeşlii şi Savin Bungăn, Reşiţa, amintirile lui Tudor Marin se deplasează în spaţiu la mii de kilometri depărtare, pînă în îndepărtata Indie unde a participat la montarea unei rafinării: „Staţi să vă arăt o fotografie în care sînt călare pe un elefant"...

Şi toţi aceştia, şi încă mulţi alţii n-au precupeţit eforturile pentru ca, mai devreme decît prevedeau graficele, toate aceste instalaţii să înceapă să producă. Braţul semaforului cu indicativul: „Drum liber aluminei" îl vor ridica în curînd chimiştii...

Alumina ajunge la Slatina

După o absenţă de aproape o sută cincizeci de ani — ultima mărturie scrisă datează din timpul răscoalei lui Tudor Vladimirescu — Slatina reintră în istorie prin poarta larg deschisă a industrializării socialiste. Aici, la Slatina, bauxita pornită din Munţii Apuseni îşi sfîrşeşte miraculoasa transformare, devenind aluminiu.

Complexitatea şantierului se dezvăluie călătorului încă de la fereastra trenului. Înălţimea castelului de apă — 60 de metri, — a turnului de pastă, dimensiunile impresionante ale celor două hale de electroliză influenţează retina. Dar cu adevărat proporţiile exacte ale acestei uriaşe uzine se fac simţite în inima şantierului, în febrilitatea pulsului celor care, zi şi noapte, pe arşiţă sau sub ploi torenţiale, au ridicat stîlp după stîlp, au montat utilaj după utilaj. Impresiile proprii de acum cîteva luni ale reporterului sînt azi cu mult depăşite. În iunie, urmăream într-una din halele de electroliză montarea blocurilor catodice în cuvele metalice, dar în octombrie singurii muncitori care mai aveau de lucru în această hală erau instalatorii de dale. La turnul de pastă fuseseră montate scheletul metalic şi cîteva buncăre, atunci, în iunie, iar astăzi sînt de acum montate aproape 500 de tone de utilaje. La cuptorul de coacere al anozilor, constructorii mai montau fermele la acoperiş în acel miez de vară şi oricine rămîne uimit văzînd astăzi terminată lucrarea — ai crede-o opera unor bijutieri într-atît e de migăloasă — în numai trei luni.

★

Slavu, Dobreşti, Oradea, Slatina... Patru verigi ale aceluiaşi lanţ care în totalitatea lui exprimă: valorificarea, cu superioară eficienţă, a uneia din bogăţiile ţării, producerea pentru prima oară în ţară a aluminiului. În urmă cu cîţiva ani, aceasta era o anticipaţie. Azi, devine realitate...

I. DELEANU

Acasă la comandantul navei „Voshod"

CORESPONDENȚĂ DIN MOSCOVA

Cei trei cosmonauți stau de vorbă într-una din zilele care au precedat pasionantul lor zbor.

Din primele zile după ce am făcut cunoștință cu Vladimir Mihailovici Komarov, el m-a încîntat prin erudiția și farmecul său. Era plăcut să stai de vorbă pe orice temă.

...Era o oră matinală, mai de mult. Șoferii, întregul personal de serviciu al „orășelului astral" se aflau pe stradă. Îți făcea impresia că nimeni n-a dormit. Îi așteptam pe cosmonauți.

Iată-i. Fețele serioase, vorbesc reținut. Clipa despărțirii. Bărbații își strîng cu toată puterea, în tăcere, unul altuia mîinile, se îmbrățișează, se lovesc pe spate. Acest lucru este suficient, nu sînt necesare cuvinte.

Nu vă neliniștiți, totul va fi în ordine. Înțelegeți, totul va fi în ordine, — șoptește Andrian. Mîna lui este fierbinte, fierbinte, iar în ochi i se citește o fericire uriașă — a venit clipa zborului său.

De Vladimir Mihailovici ne despărțim mai reținut. El era deja dublura lui Pavel Popovici și era gata să-și ia zborul.

Medicii sînt pur și simplu uimiți de capacitatea sa de muncă. În scurt timp, în circa un an, el a reușit să ajungă din urmă grupul și să se afle în același rînd cu prietenii care cuceresc Cosmosul. Această forță a voinței poate fi de invidiat.

...Băieții lucrează în sala de gimnastică. Unul se dă în leagăn, altul sare sau face exerciții la instrumente de gimnastică. Vladimir Mihailovici se rotea în roata de gimnastică.

Și brusc toți s-au oprit dintr-odată... Oprindu-se pe loc și-au îndreptat privirile spre omul care a intrat în încăpere. O sclipire în colțurile ochilor inteligenți, ușor închiși. Este vorba de constructorul principal al navelor cosmice.

— De ce v-ați oprit ? Nu, demonstrați-vă măiestria, a spus el. Dar ce să demonstrezi ? Oare acum îți arde de aceasta ? Constructorul principal nu sosește pe degeaba. Probabil că în curînd, foarte curînd, el va spune viitorilor cosmonauți : „Așadar, zburăm ! Ruta a fost aprobată. Pe curînd la nave !"

Cosmonauții l-au înconjurat pe creatorul minunatelor mașini. A început o discuție care a fost simplă, sinceră. Totodată, constructorul principal l-a privit cu deosebită atenție pe Vladimir Komarov și pe prietenul său. Fără îndoială că ei sînt gata să îndeplinească misiunea.

S-au terminat ultimele antrenamente, încercări. Totul a fost încununat de succes. Vladimir Komarov a fost confirmat oficial candidat pentru postul de comandant al primei nave cosmice cu echipaj la bord.

...Ne aflăm în locuința confortabilă a familiei Komarov. Gospodina, Valentina, își vede de treabă la bucătărie, pregătește ceai, cu dulciuri de casă. Fetița, Irina, în vîrstă de 6 ani, exersează la pian. Fiul, Evgheni, în vîrstă de 13 ani, meșterește ceva. În ceea ce privește caracterul, el se aseamănă ca două picături de apă cu tatăl său. El nu se va opri pînă ce nu va realiza ceea ce a gîndit. Volodia și cu mine urmărim cu interes la televizor un meci de hochei. Echipa „Dinamo" din capitală pierde. Vladimir era complet captivat de joc.

Nici nu-ți vine să crezi că în curînd va pleca la cosmodrom. Totul este ca de obicei. Fiecare se ocupă de munca sa. Familia s-a adunat în jurul mesei.

— Tată, mama a spus că nu am voie să mănînc multe dulciuri. Voi fi grasă, dar mie-mi plac. Ele sînt foarte gustoase — spune Irina.

Volodia zîmbește. Și lui îi plac bucatele gustoase pe care le pregătește minunat Valentina.

— Știi ce, ia cîte puțin. Puțin acum, puțin mîine.

Mîine ! Mîine dimineață el va fi deja departe de casă, alături de nava cosmică.

— Vrei să cîntăm puțin ? — propune Valentina.

— Să cîntăm !

Cîntecul răsună frumos în locuință. El parcă lărgește încăperea, ne poartă în întîmpinarea visului. Tinerele voci amintesc de copilăria care a trecut, de anii studenției. Foarte multe lucruri au rămas în urmă. Și mai multe vor urma. Și, examenul cel mai serios este zborul cosmic.

Ieșim pe balcon și privim la cerul înstelat. Volodia o ia cu delicatețe pe soția sa pe după umeri...

Despărțindu-ne, ne strîngem mult timp mîinile. Volodia zîmbește fericit.

— Ei, bine, la revedere !

— La revedere !

Nikolai BORISOV

De pretutindeni

O SCĂDERE a natalității în ultimii șase ani în S.U.A. și o tendință din ce în ce mai pronunțată spre familii mai puțin numeroase reiese dintr-un raport statistic publicat recent la Washington. Datele cuprinse în acest raport relevă faptul că natalitatea în S.U.A. a scăzut de la 26,8 la mia de locuitori în anul 1947, la 22,1 la mia de locuitori în 1963.

●

UN GRUP DE ZUGRAVI din Melbourne, bănuiți pe nedrept de a fi consumat băuturi alcoolice în timpul lucrului, a fost concediat. Dar au fost reprimiți după ce s-a constatat că vaporii degajați de una din vopselele folosite produce starea de beție.

●

400 DE BUTOAIE cu vin, avînd un volum de 225 de litri fiecare, au pornit, nu de mult, într-o lungă călătorie pe Oceanul Atlantic — din Franța în America de Sud.

Scopul acestei călătorii este neobișnuit. Vinificatorii presupun că vinul aflat cîteva săptămîni pe valurile furtunoase ale oceanului, amestecîndu-se într-una, se învechește mai repede și capătă un buchet mult mai fin decît vinul păstrat în pivnițe.

●

CANDY este numele unui elefant în greutate de cîteva tone. Pe cei din neamul lui ne-am obișnuit să-i vedem la circ distrîndu-ne cu numerele lor „tari" sau efectuînd mănci grele în țările de origină.

Conducerea unui club englez de golf din Virginia Water însă, a demonstrat că elefanții pot fi întrebuințați și la alte îndeletniciri. Administrația acestui club a angajat în serviciul său pe elefantul Candy și l-a pus să facă treaba unui lucrător care constă în transportarea pe terenul de golf a pieselor de joc. În acest scop, de coada lui Candy s-a legat un dispozitiv de transport prevăzut cu roți.

Deoarece Candy n-are pretenție la salariu, conducerea clubului l-a declarat un „funcționar model". Totuși, din cînd în cînd și Candy își permite cîte o răutate : mănîncă mingile de golf.

●

ÎN BULGARIA, în partea de sud a masivului Vitoș, în apropiere de orașul Sofia, se află un izvor din care apa curge periodic : la început curge continuu 10 minute, apoi timp de 20 de minute se oprește, pentru ca în următoarele 10 minute apa să curgă din nou. Secretul acestui joc îl constituie următoarele: în munte există o „amenajare" naturală. Cînd nivelul apei din „bazin" atinge o limită apa din izvor începe să curgă și continuă să se verse pînă cînd nivelul va cobori la stadiul anterior. Aceasta durează 10 minute. În cursul următoarelor 20 de minute apa din „bazin" se ridică din nou la nivelul cunoscut și ciclul se repetă.

●

ÎN SAVANELE din Africa Apuseană crește un copac rămuros, nu prea înalt, cu trunchiul strîmb, numit „sar cotefalius". El reprezintă o adevărată uzină farmaceutică. Diferite părți ale copacului conțin alcaloizi capabili să ucidă microbii infecțioși și de putrefacție. Sucurile lui, medicamente gata preparate, sînt folosite cu succes împotriva malariei, anemiei, dezinteriei și altor boli.

Despre lucruri care trebuie avute... în vedere

PE FIRUL EVENIMENTELOR

„Alegerile au trecut, problemele rămîn" — exclama un alegător în seara cînd Anglia își dădea verdictul electoral. Umbra acestor probleme a planat tot timpul deasupra întrunirilor electorale.

— Poftim ! Poftim ! Omul care întrerupsese cuvîntarea lui Douglas-Home la întrunirea din Hitchin, Hertfordshire, agita violent o legitimație galbenă. Era replica unui alegător anonim, la afirmațiile d-lui Home despre starea satisfăcătoare a folosirii mîinii de lucru în Anglia. Legitimația galbenă consemna statutul de șomer.

— Tacă-ți gura! i-a strigat un tînăr.

Omul cu legitimația galbenă a continuat netulburat :

— Ce aveți totuși de spus despre cei care sînt totuși șomeri ?

— Du-te și caută-ți de lucru ! — i-a strigat o tînără elegantă dintr-un colț al sălii.

— Ascultați ! Ascultați ! — replică „tulburătorul" ordinei publice. Ceea ce am în mînă nu este un pașaport, ci o legitimație că nu mi se dă de lucru.

Un reporter prezent, George Gale, de la „Daily Express" a observat că autorul întreruperii nu discuta cu Home, ci tot timpul vocifera și se certa cu difuzorul din dreptul său. A constatat ulterior că era orb și că pentru el Home era doar o voce care nu ține seamă de situația sa. Din păcate, remarca Gale, nimeni din cei prezenți — și toți aveau vederea bună — n-a putut vedea că adversarul lor, care apăruse neinvitat la o întrunire conservatoare, era lipsit tocmai de lumina ochilor. Patima electorală, trăgea concluzia același ziarist, poate aduce orbire. Oare concluzia lui poate fi redusă doar la acest incident oarecum minor ?

Un episod mult mai semnificativ și cu consecințe mai serioase pentru perioada postelectorală a fost semnalat de o serie de experți economici conservatori. În goana după crearea unui climat favorabil realegerii conservatoare, încă din luna iulie lordul sigiliului privat Selwyn Lloyd a cerut să i se furnizeze toate cifrele privind avîntul economiei. Pe baza statisticilor care i s-au pus la dispoziție, el a tras concluzia să „avîntul" este atît de mare încît tinde să scape de sub control. Pentru a preveni posibilitatea ivirii unor fenomene inflaționiste, Selwyn Loyd a aplicat ceea ce experții numesc „toate frînele". Ce s-a întîmplat? Ulterior s-a dovedit că datele statistice pe care s-au bazat concluziile sale, nu erau tocmai exacte. Camera de comerț a dat publicității statistici revizuite care arătau că în iulie „avîntul economic murea de o moarte naturală" exact în momentul cînd lordul sigiliului privat credea că începe să aibă o viață... neînfrînată. Rezultatul ? Măsurile luate de Selwyn Lloyd n-au făcut decît, după cum scria „Sunday Times", „să-i grăbească sfîrșitul prin lovituri date în cap".

Acest episod a stîrnit o întreagă dezbatere în legătură cu felul cum se adună și se folosesc datele statistice oficiale. Domnul Christopher Saunders, directorul Institutului Național de cercetări economice și sociale, a citat următorul exemplu : „Noi suspectăm că multe industrii din Scoția o duc mai rău decît cele din restul țării ; dar pe baza cifrelor foarte superficiale care ne stau la dispoziție, nu putem să o dovedim".

Reprezentantul unei importante instituții oficiale de statistică a declarat că o mare piedică în calea adunării de date statistice reale o constituie acele prevederi ale legii care dau posibilitate întreprinderilor particulare să nu dezvăluie nimănui nimic (cu excepția serviciilor de impozite) ce investiții fac, ce profituri încasează, ce vînzare au etc.

În ultimele zile ale campaniei s-a dezvăluit că prevederea unui deficit al balanței de plăți de 500 milioane lire, pronosticată de Institutul Național și calificată de presa conservatoare drept „pesimistă", s-a dovedit a fi chiar prea optimistă. Acum se anunță că deficitul va atinge cifra cea mai mare din istoria Angliei — 600 milioane lire sterline.

„Este clar — scrie economistul englez Michael Shanks — că prima acțiune a noului ministru de finanțe după 15 octombrie (indiferent cine ar fi el) trebuie să fie rezolvarea acestei probleme și cu măsuri mult mai sigure și mult mai rapide..."

De unde se vede că personajul orb, cu legitimația galbenă, avea în felul lui o vedere mai bună decît mulți dintre cei care cu prilejul a diferite întruniri și comunicate își încîntau ochii cu cifre corijabile. S-ar putea ca acum să posede și ei o legitimație galbenă.

N. LUPU

Pe urmele asasinilor DIN MISSISSIPPI

Într-una din primele zile ale lui octombrie, Departamentul de justiție al S.U.A. a adus la cunoștința publică arestarea a cinci persoane din orașul Philadelphia, statul Mississippi : Lawrence Rainey, șeriful comitatului Neshoba (în care se află orașul Philadelphia) ; Cecil Price, șeriful adjunct al comitatului ; Ethel Barnett, fostul șerif al acestui comitat, actualmente polițist ; Neal Burkes, fostul șerif adjunct al comitatului și Richard Willis, agent de poliție. Cei cinci sînt acuzați de a fi violat drepturile civile ale unui cetățean negru, Sam Germany, prin a-l fi „arestat, încarcerat și deținut" și prin a-l fi „lovit, bătut și biciuit" forțîndu-l să-și atribuie crime pe care nu le-a făptuit. Ei mai sînt acuzați de a fi lipsit de drepturile lor pe alți patru negri. În plus, șeriful Rainey și adjunctul său Price sînt învinuiți de a fi lipsit un alt negru din Philadelphia, Kir Kulberson „de drepturile sale garantate prin constituție și legile Statelor Unite". După ce au petrecut trei ore în închisoarea din Meridian ei au fost puși în libertate provizorie pe baza unei cauțiuni de cîte 1 000 dolari, depuși de fiecare.

Arestarea celor cinci a stîrnit senzație nu prin faptul în sine (deși deținerea unor șerifi pentru a fi nedreptățit niște negri nu este un eveniment... cotidian în sudul S.U.A.) ci datorită împrejurărilor în care ea a avut loc. Arestările au fost operate ca urmare a acuzațiilor pronunțate cu o seară înainte, în localitatea Biloxi din Mississippi, de un mare juriu federal care a anchetat cu ușile închise timp de 15 ore cazul celor trei tineri luptători pentru drepturile civile — Michael Schwerner, Andrew Goodman și James Chaney — dispăruți în mod „misterios" după ce fuseseră arestați la Philadelphia la 21 iunie și ale căror cadavre au fost găsite, după îndelungi cercetări, la 4 august, în imediata apropiere a acestui oraș.

Cei 23 membri ai marelui juriu care a ascultat depozițiile a 125 de martori, se vor întruni din nou la Jackson în Mississippi, la 21 octombrie. Ei au fost preveniți de președintele lor, judecătorul Sidney Mize, să păstreze secretul absolut asupra depozițiilor ascultate și a deliberărilor juriului. În consecință, întrebarea : ce legătură are arestarea celor cinci din Philadelphia cu uciderea celor trei tineri — a rămas pînă în prezent fără răspuns.

Un răspuns pare totuși să existe. Să încercăm să-l descifrăm dintr-un reportaj apărut cu o lună înainte ca marele juriu federal să fi ordonat arestarea celor cinci, în revista americană „SATURDAY EVENING POST". Autorul reportajului intitulat „Povestea nespusă a asasinatelor din Mississippi" este cunoscutul reporter WILLIAM BRADFORD HUIE care, așa cum îl prezintă revista, în introducerea reportajului său, „după săptămîni de cercetări periculoase (întreprinse de el însuși la fața locului — n.n.) aruncă o nouă lumină dramatică asupra felului în care au pierit cei trei luptători pentru aplicarea drepturilor civile — și asupra a ceea ce F.B.I.-ul știe despre asasinii lor".

Cît de profundă e durerea ce li s-a întipărit pe față ! Mama lui James Chaney — Fannie — și fratele său — Ben.

Bradford își începe reportajul prin a povesti că locul în care au fost găsite — după 44 de zile de căutări zadarnice — cadavrele celor trei tineri, a fost dezvăluit F.B.I.-ului, contra sumei de 25 000 dolari, de unul din cei vreo 12 cetățeni care știau unde au fost îngropate. Numele acestui om, care probabil n-a participat la crimă, n-a fost dezvăluit pentru a nu fi expus unei morți sigure, din răzbunare. După ce avertizează că va povesti o serie de fapte, unele cunoscute altele nu, precum și diverse presupuneri pentru ca *„fiecare cititor să poată hotărî el însuși cine a săvîrșit crima și cine a fost cel ce a primit banii"*, Bradford începe relatarea precum-urmează :

„Comitatul Neshova are o suprafață de 25 mile pătrate. Este o regiune deluroasă, avînd mai ales păduri de pini și pășuni. În centrul acesteia se află capitala, Philadelphia, și jumătate din populația de 20 milioane a comitatului. locuiește în sau pe lîngă Philadelphia...

În comitat nu mai există decît 5 000 de oameni de culoare dintre care jumătate sînt indieni Choctaw, care trăiesc într-o rezervație.

În timpul lunilor mai și iunie, Michael Schwerner, de 24 de ani, alb din New York și James Chaney, de 21 ani, negru, din Meridian, au făcut mai multe deplasări la Longdale, o comunitate agricolă din comitat, locuită în întregime de negri, situată la numai opt mile spre răsărit de Philadelphia. Ei au rugat pe fermierii negri să le dea voie să vorbească la biserica metodistă și în cuvîntările lor i-au rugat pe negri să permită ca în bisericile lor să aibă loc „mitinguri pentru libertate", mitinguri în care negrii ar urma să fie învățați cum să se înscrie în listele electorale.

Într-o marți seara, în cursul lunii iunie, pe cînd vreo 30 de negri părăseau biserica, vreo zece albi i-au atacat. Ei i-au bătut pe patru dintre negri printre care și o femeie... I-au alungat pe negri și le-au ars biserica.

Schwerner și Chaney erau la Oxford, statul Ohio, atunci cînd a ars biserica. Dar incendiatorii bisericii aveau semnalmentele tinerilor. Ei fotografiaseră mașina „Ford" de culoare albastră a acestora, anunțînd că vor pune mîna pe ei cînd se vor întoarce.

Negrii care au fost bătuți și alungați din biserică, sînt unanimi asupra unui punct : unul dintre albi purta uniformă.

Doi bărbați din comitatul Neshoba poartă uniforme de șerifi. Lawrence A. Rainey, șeriful născut la o fermă din comitatul învecinat, Kemper. În 1957, el a devenit polițist la Canton, statul Mississippi, iar în 1959 a omorît pentru prima oară un negru. „Un negru din Chicago", mi-a explicat Rainey. „A vrut să mă sugrume". Apoi, Rainey s-a mutat la Philadelphia, unde, în 1961, a devenit, substitut de șerif. Acolo a omorît pe-al doilea negru. „Un negru nebun. Îl internam în spitalul de stat. El a scos un pistol dintr-un toc de piele și l-am omorît într-un schimb de focuri". În 1963, Rainey a fost ales șerif, iar în 1964 și-a luat serviciul în primire.

Singurul său adjunct, Cecil Price, este o copie mai tînără și doar cu o idee mai puțin formidabilă decît șeriful. În vîrstă de numai 27 de ani, el a venit din comitatul Madison, la Philadelphia, acum 8 ani, ca vînzător la o prăvălie de produse lactate.

O a treia persoană menită să asigure respectarea legii în comitatul Neshoba — această persoană nu poartă uniformă — este judecătorul de pace Leonard Warren. Oficiul său este la tribunal și majoritatea infractorilor sînt aduși mai întîi în fața lui.

Dintre cei trei menționați mai sus, adjunctul șerifului, Price, a fost acela care în după amiaza zilei de 21 iunie, a arestat pe luptătorii pentru drepturile civile, la marginea orașului Philadelphia.

Toți cei ce cunosc întîmplarea știu cum Schwerner, Chaney și ceilalți din mașina „Ford" albastră s-au întors din Ohio la Meridian în ziua de 20 iunie, cam pe la prînz. În ziua de duminică, 21 iunie, Schwerner a hotărît să meargă cu automobilul 32 mile, pînă la Longdale spre a încerca să convingă pe fermierii negri să continue să organizeze „mitinguri pentru pace" în aer liber, pe locul unde fusese incendiată biserica. El a luat cu sine pe Chaney precum și pe Andrew Goodman, un alb în vîrstă de 20 de ani, din New York, care venise cu automobilul împreună cu el de la Ohio.

Cei trei au ajuns la Longdale cu bine. Au stat de vorbă cu negrii pe locul unde fusese biserica și au plecat în jurul orei 15 după amiază. Fără îndoială că ei s-au hotărît să se întoarcă la Meridian prin Philadelphia, așa încît de la Longdale ei au plecat înspre vest și după un drum de 8 zile au ajuns la marginea orașului Philadelphia.

Șeriful adjunct al comitatului Neshoba, Price, arată că el a oprit mașina pentru că a mers cu 65 de mile pe oră, printr-o zonă unde maximum de viteză admisă este de 30 mile pe oră. Poate să fi fost așa, dar de obicei, cei trei nu circulau cu viteză prea mare. Ei nu opreau staționul niciodată în comitatul Neshoba decît în regiuni locuite în întregime de negri...

Ei s-au oprit la marginea de răsărit a orașului Philadelphia pentrucă au avut o pană. S-au oprit pe o șosea principală, duminica, pe la orele 15,30 după amiaza.

Price a cerut prin radio de la patrula de pe șosea a poliției statului Mississippi, să-l ajute „spre a opera arestarea".

Fără îndoială că Schwerner, Goodman și Chaney au ajuns la închisoare nevătămați...

Intervalul dintre orele 16,30 și 22,30, sau mai tîrziu, în cursul zilei de duminică, 21 iunie, este rușinos pentru comitatul Neshoba, pentru Mississippi și pentru Statele Unite. Acestea sînt orele... în care un linșaj oribil ar fi putut fi evitat.

Ceea ce face ca acest linșaj să constituie o crimă gravă împotriva umanității este rolul poliției. Cei trei tineri nu erau criminali. Ei nu erau înarmați, erau bine intenționați. Erau pașnici și iubitori de pace. Statul Mississippi nu pretinde viză de la un cetățean care dorește să-l viziteze. Astfel, tinerii se aflau în Mississippi în virtutea unui drept garantat de lege și nu violaseră nici un paragraf al acesteia. Atunci de ce au fost arunca‍ți în închisoare și de ce colaboratorii lor nu au mai auzit nimic despre ei ?

Despre Chaney, care a condus mașina, se pretinde că a mers cu viteză prea mare. Dacă un șofer nu este în stare de ebrietate, de obicei nicăieri în Statele Unite el nu este aruncat în închisoare pentru că conduce cu viteză prea mare, atîta timp cît are posibilitatea să depună o garanție. Viteza prea mare este delict nu crimă. Atunci cînd în statul Mississippi este arestat un șofer care a condus cu viteză prea mare, el este adus în fața judecătorului de pace. Dacă are nevoie, i se permite să ceară telefonic consultație juridică sau bani. El își plătește amenda sau depune garanția și este pus în libertate. L-am întrebat pe Rainey de ce nu l-a dus pe Chaney în fața judecătorului de pace Leonard Warren.

„Era duminică după amiază", mi-a spus Rainey. Eram la spitalul din Meridian cu soția mea. Atunci Price i-a dat un telefon lui Warren.

„Ce a spus judecătorul ?".

„El i-a spus, în cele din urmă, lui Price, să-i dea drumul în schimbul unei amenzi de 20 de dolari".

„A avut judecătorul nevoie de șase ore spre a ajunge la această hotărîre ?"

„Ei bine, era duminică după amiază și apoi seara. Eu nu eram aici. Price era singur. Lucrurile nu merg prea repede duminica".

Pasagerii dintr-un automobil, care circulă cu viteză prea mare nu sînt vinovați; răspunderea o poartă numai șoferul. Astfel, Schwerner și Goodman au fost aruncați în închisoare pe baza unei „bănuieli". Bănuieli de ce ?

La Meridian tinerii cunoscuți ai celor trei au început să dea telefoane. La F.B.I., consilierilor juridici și experților Ministerului de Justiție la ora nouă seara. Funcționarii de la F.B.I. s-au grăbit să demonstreze că F.B.I.-ul nu este o forță federală de poliție ci numai o agenție de cercetare a criminalității. Ei insistă că statul Mississippi este acela care trebuie să vegheze la respectarea legilor în cadrul frontierelor sale. Astfel, ei le-au spus celor care i-au chemat la telefon că nu pot să facă încă nimic, întrucît cei trei nu lipsesc de un timp suficient de îndelungat spre a putea fi socotiți absenți din punct de vedere oficial și că nu există probe evidente că fuseseră „țîrbite drepturile civile".

Întrucît atît de multe persoane de la Philadelphia știau că cei trei „agitatori" erau în închisoare, cele șase sau mai multe ore au lăsat suficient timp pentru ca puținii oameni capabili de asasinat să comunice între ei, să se adune de pe o distanță de 50 de mile sau chiar mai mult și să pună la cale prinderea victimelor, asasinarea și ascunderea lor. Dacă F.B.I. va fi vreodată în stare să aducă în fața justiției pe vreunul sau mai mulți din acești autori ai linșării, aceste convorbiri telefonice înregistrate ar putea deveni probe importante.

Dar cei trei deținuți, ce au făcut ei în cursul acestor ore critice ? Nu există nici o îndoială că ei au fost cu‍prinși de teamă din moment ce a început să se întunece.

Price, adjunctul șerifului care i-a arestat, declară : „Am luat douăzeci de dolari de la negru și-apoi i-am dat drumul, la ora zece seara. Și ei au luat loc în mașina lor. I-am urmărit o bucată de drum. Apoi au dispărut cu staționul din cîmpul vederii mele, îndreptîndu-se spre Meridian".

Seriful Rainey mi-a relatat că un polițist al orașului, Richard Wills, care se afla în automobilul lui Price, împreună cu acesta, a văzut de asemenea mașina tinerilor dispărînd în direcția menționată.

De la Meridian pînă la Philadelphia este o distanță de 35 de mile. Șoseaua nr. 19 este un drum foarte circulat. Să fi fost oare cei trei opriți prin blocarea drumului ? Nimeni nu presupune acest lucru. Așa ceva nu se putea întîmpla pe o asemenea șosea. Cei trei ar fi sfărîmat mașina, ar fi luptat, ar fi fugit, ei nu s-ar fi supus blajin unor teroriști clandestini. Vor fi fost ei opriți oare de focuri de arme ? Nu. Mașina incendiată nu dovedește că asupra ei s-ar fi tras focuri de armă, iar cadavrele lui Michael Schwerner și Andrew Goodman nu purtau nici un fel de urme de luptă anterioară, doar un glonte de pistol care le-a trecut prin inimă, tras din imediata apropiere.

Atunci cum au fost ei oare interceptați ?

În cadrul patrulei de pe șoselele statului Mississippi există cîțiva anchetatori îndeminatici. În ceea ce privește cazul de față, ei au luat în considerare, chiar de la început, trei posibilități :

1. Că tinerii au fost înhățați la poarta închisorii ; 2. Că au fost lăsați să ajungă pînă la mașina lor, parcată pe o colină în apropiere de poliția orașului și apoi au fost înconjurați ; 3. Că li s-a permis să meargă pe șoseaua nr. 19 pe o distanță de cîteva mile, apoi li s-a făcut semn cu fanioanele de către un automobil al poliției să oprească și au fost predați în cele din urmă asasinilor.

Această a treia versiune a fost abandonată de îndată ca neverosimilă, dat fiind că cei trei, o dată aflați în mașină, nu s-ar fi oprit decît în cazul în care s-ar fi tras cu arma asupra lor, sau ar fi fost împinși în șanț. Cea de a doua versiune a fost pusă sub semnul întrebării atunci cînd s-a văzut că corpurile lui Schwerner și Goodman nu purtau urmele unei lupte înainte de moarte. Nu pare probabil ca ei să se fi predat unei mulțimi, chiar mai mari, fără să fi făcut vreun efort oarecare, de a rupe cordonul și de a fugi.

Există două probleme — cheie, care se ridică în legătură cu asasinatul : CÎND și UNDE. Au fost ei oare împușcați, duminică noaptea sau luni în zori de zi ? Au fost ei oare împușcați pe locul unde au fost înmormîntați sau în altă parte ?

Există motive de a crede că ei au fost împușcați la o jumătate de oră după ce li s-a dat drumul și au fost iarăși prinși — ceea ce nu s-ar fi putut întîmpla la ora 22,30 seara. Se pare că asasinii nu s-au gîndit la nimic altceva decît la a-i omorî ; iar un grup care intenționează să asasineze, nu pierde timp.

Nu sînt de acord că Chaney a fost bătut și că ceilalți doi au fost obligați să asiste la aceasta. Căci dacă ucigașii ar fi vrut să bată pe cineva, atunci i-ar fi bătut pe Schwerner sau Goodman. În Mississippi va fi bătut mai degrabă un „iubitor de negri" decît un negru.

Cred că următoarea explicație ar fi mai plauzibilă : cele trei cadavre au fost înmormîntate cu un buldozer. Cînd acesta a început să funcționeze, cadavrele vor fi fost poate acoperite cu un strat de mai mulți toli de pămînt, sau poate de loc cu pămînt, buldozerul va fi trecut eventual peste unul dintre cadavre, sau peste o parte a acestuia și nu va fi trecut peste celelalte două.

Este adevărat că Chaney a fost răpus prin trei împușcături, în timp ce ceilalți, numai prin una singură, cu o deosebită precizie. O explicație este că Schwerner și Goodman s-au aflat în fața unei lumini puternice, în cătușe și cu picioarele legate. Împotrivirea și lupta ar fi fost inutile, așa încît ei au stat fără să facă vreo mișcare atunci cînd s-au tras focurile. Poate că Chaney a văzut pe cei doi murind înaintea lui. S-a luptat și a încercat să se ferească și de aceia s-a tras în el de trei ori, cu mult mai puțină precizie.

Eu presupun că cei trei au fost uciși pe întuneric, poate în apropierea mlaștinilor Bogue Chitto, unde a fost găsită mașina lor incendiată și că îngroparea lor a avut loc în cursul zilei.

Singura casă de la o fermă situată la 300 de yarzi de la locul unde au fost îngropate victimele, este ocupată de către Lamar Smith cu soția și cei 7 copii ai săi.

Preciziunea informatorului mă face să mă gîndesc că au fost îngropați în cursul zilei. Dacă ar fi fost îngropați noaptea, atunci cum putea informatorul să fie atît de precis ? El ar fi putut să știe lucrurile relativ exact, însă cum ar fi putut să le știe *chiar* atît de exact ? Această posibilă întîrziere a îngropării, precum și metoda și locul, mă conving că cel puțin unul și cel mult patru oameni, care nu făceau parte din grupul de asasini, ar fi putut afla unde se găsesc cadavrele.

În aceste locuri există mulți care urăsc, dar puțini care, pe o întindere sub 50 de mile în jurul Philadelphiei, sînt capabili de un asasinat ca acesta — să se posteze în fața unui tînăr cu aspect deosebit de nevinovat ca Andy Goodman, pe care nu-i văzuseră niciodată și să-l împuște drept în inimă.

Cînd începem să căutăm asemenea asasini descoperim îndivizi care poate că nu au un trecut de criminali, dar care sînt cunoscuți pentru brutalitatea lor implacabilă. Căutăm întîi membri ai Ku Klux-Klan-ului. Există destui în statul Mississippi. Unii dintre aceștia sînt oameni ai legii...

Dacă mi s-ar da ordin să arestez pe oamenii cei mai posibil vinovați de asasinarea lui James Chaney, Mickey Schwerner și Andy Goodman, atunci aș aresta pe un individ din Meridian, doi din Sebastopol, unul din Deemer, unul din Hope, doi din North Bend și trei din Philadelphia.

Cred că omul care a primit banii nu este implicat în linșaj. El se bucură de un alibi din partea F.B.I.-ului. El pretinde că nu știe cine sînt asasinii ; a descoperit locul unde se aflau cadavrele prin mijloace pe care nu dorește să le dezvăluie. Este posibil că banii dați de către F.B.I. să fi fost împărțiți între individul care a informat F.B.I.-ul și acel care care l-a informat pe el Există o știre că informatorul F.B.I.-ului a pretins 30 000 de dolari, ceea ce ar indica o împărțire în trei a sumei...".

Săptămîna la televiziune

18 OCTOMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 **Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar.** 10.30 **Reţeta gospodinei.** 11.00 **Emisiunea pentru sate.** 18.00 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.00 **Din viaţa animalelor** (XVIII) **— Prin grădina zoologică.** 19.35 **Cîntă Marian Anderson.** Un recital cu cunoscuta cîntăreaţă americană de culoare. 20.05 **Maeştrii genului scurt : Branislav Nuşici.** Prezentarea : conf. univ. Zoe Dumitrescu-Buşulenga. 21.00 **Orchestra de muzică uşoară Michel Legrand.** 21.25 **Tehnica nouă — oameni culţi.** 21.45 **Cîntă Gigi Marga.** Acompaniază o formaţie instrumentală condusă de Alexandru Imre. În încheiere : **Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.**

19 OCTOMBRIE

17.30 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru tineretul şcolar : **Matematică distractivă.** 19.35 Filmul **„Noi doi, bărbaţii".** 21.00 **Artişti amatori în Studio. Formaţii din capitală, laureate ale celui de-al VII-lea Concurs pe ţară.** 21.35 **Telesport.** În încheiere : **Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.**

20 OCTOMBRIE

17.30 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Ilustrate din ţară.** 19.40 **Barza şi broasca.** 19.50 **Recitalul pianistei Tamara Guseva.** 20.15 Emisiune de ştiinţă : **Energia în slujba progresului.** 20.35 **Teatrul, artă realistă** (XIII) **Erasmus Montanus de Ludvig Holberg.** Interpretează : Marcel Anghelescu, artist al poporului, Coca Andronescu, Jana Gorea, Draga Olteanu, Victor Moldovan, Gheorghe Oprina, Alexandru Hasnaş. **Emilia Galotti de Lessing.** Interpretează : Simona Bondoc, Ilinca Tomoroveanu, Toma Caragiu, Constantin Brezeanu, Emil Liptac. **Rivalii de Sheridan.** Interpretează : N. Gărdescu, artist emerit, Mimi Enăceanu, Elena Ioachim, Damian Crîşmaru, Florin Vasiliu, Sebastian Radovici, Gh. Popovici-Poenaru, Ştefan Bănică. În încheiere : **Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.**

MIERCURI 21 OCTOMBRIE
17.30 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.**

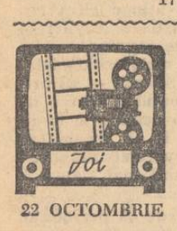

22 OCTOMBRIE

17.30 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii : **Circul Bouglione** (partea a II-a). 19.30 **Clubul tinereţii.** 20.40 **Versuri închinate ostaşilor noştri.** 20.50 **Copiii minune.** În încheiere : **Poşta televiziunii. Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.**

23 OCTOMBRIE

18.00 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru tineretul şcolar : **Ion Creangă.** 19.40 **Vitrina cărţii de artă plastică de Anatol Mîndrescu.** 20.00 **Săptămîna.** 21.00 **Cîntece de compozitorul Babaev.** Transmisiune de la Moscova. 21.50 **Recitalul pianistului Arthur Rubinstein.** În încheiere : **Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.**

24 OCTOMBRIE

17.30 **Jocurile Olimpice — Tokio, 1964.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Cîntec şi joc pionieresc.** 19.45 **În faţa hărţii.** 19.55 **Transmisiune de la Expoziţia realizărilor economiei naţionale a R.P.R.** 20.20 Filmul **„Îndrăgostitul".** 21.45 **Muzică distractivă** cu Ruxandra Ştefănescu, Ion Muţiu, sextetul „Victoria" şi o formaţie instrumentală condusă de Aurel Romcescu. În încheiere : **Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.**

Un spirit ştiinţific multilateral

GHEORGHE ŢIŢEICA

Cuvinte călăuzite de un raţionament de fier, de o logică implacabilă. Te introduceau în domeniul abstract al geometriei şi, dintr-o dată, formele — reci în aparenţă — prindeau viaţă, deveneau familiare. Te pătrundea atunci căldura lăuntrică care întovărăşea frazele geometrului şi o purtai cu tine şi după aceea, cînd lecţia luase sfîrşit.

Aceasta era impresia pe care o lăsau lecţiile lui Ţiţeica şi fiecare expunere nouă a sa reprezenta, parcă, încă o lume, ale cărei taine dezlegate te îndemnau să o cunoşti mai în adîncime. Continuator şi discipol al lui David Emmanuel, geometru strălucit şi analist eminent, Gheorghe Ţiţeica are meritul de seamă de a fi crescut matematicieni de valoare cu care se mîndreşte astăzi ţara noastră.

Născut la Turnu Severin în urmă cu peste 90 de ani, Ţiţeica studiază cursurile facultăţii de ştiinţe din Bucureşti, luîndu-şi licenţa în 1895. Urmează, apoi, la Paris, cursurile celebrului Poincaré şi — în 1899 — îşi susţine teza de doctorat, sub îndrumarea lui G. Darboux. Teza sa inaugura o nouă direcţie de cercetare în geometrie, sfera sa centroafină devenind un model fundamental care avea să transforme vechea ştiinţă nediferenţiată a geometriei infinitesimale.

Activitatea lui Gh. Ţiţeica nu se limitează numai la domeniul restrîns al matematicii. Om cu vederi largi, el îşi extinde preocupările în domeniul artei, literaturii, istoriei sau filozofiei. Iar aceste preocupări multilaterale şi-au pus pecetea şi asupra formaţiei sale ştiinţifice, imprimîndu-i un profund caracter umanist.

Maestru al geometriei analitice, a cărui operă ştiinţifică se desfăşoară într-o strînsă colaborare cu renumiţi geometri de peste hotare, creator al familiei de curbe care-i poartă numele, el a desfăşurat şi o intensă activitate organizatorică, străduindu-se să uşureze accesul celor mulţi la însuşirea comorilor ştiinţei.

Pedagog desăvîrşit, el îşi leagă activitatea şi de „Societatea Politehnică", al cărei membru devine din anul 1906, de predarea analizei infinitesimale, la Şcoala Politehnică din Bucureşti, colaborînd, tot o dată, cu regularitate, la „Gazeta matematică". Ca secretar general al Academiei sau în Consiliul permanent al învăţămîntului, el este acelaşi om de acţiune, însufleţit de pasiunea nobilă de a duce mai departe făclia ştiinţei.

Activitatea sa organizatorică nu se limitează însă la preocupările amintite. Prin scris şi conferinţe, Ţiţeica se străduieşte să „predea" matematica pe înţelesul tuturor, să facă din cele mai noi descoperiri ştiinţifice un bun al maselor. De-a lungul a peste trei decenii de creaţie, el se străduieşte — şi reuşeşte din plin — să contribuie la culturalizarea celor mulţi, prin abordarea unor domenii variate ţinînd de sfera de activitate a biologiei, sociologiei sau artei.

Complexitatea sa de om de ştiinţă, de pedagog, organizator şi popularizator, îşi pune amprenta asupra culturii noastre ştiinţifice, străbătînd deceniile. Autor a peste o sută de memorii şi articole, a două cărţi de geometrie proiectivă, prezent în ştiinţa universală mai ales prin lucrările sale teoretice, Ţiţeica a inspirat prin creaţia sa nu numai activitatea unor matematicieni de valoare din ţara noastră, ci şi de peste hotare.

I. ADRIAN

Prietena mea, cartea

Noutăţi în librării

Probleme de stilistică

Volumul cuprinde traducerile unor studii reprezentative din domeniul stilisticii, studii datorate unor lingvişti de peste hotare. Semnează V. P. MURAT — Despre problemele fundamentale ale stilisticii; MICHALD RIFFATERRE—Despre încercări de definire lingvistică a stilului; ROMAN JAKOBSON — Lingvistică şi poetică; V. V. VINOGRADOV — Poetica şi relaţiile ei cu lingvistica şi cu teoria literaturii ; SOL SAPORTA — Aplicarea metodelor lingvistice la studiul limbajului poetic.

Lucrarea interesează atît pe lingvişti cît şi pe criticii literari, cercetătorii în teorie literară, estetică, studenţi.

Lumea animalelor

DUPĂ BREHM

Un volum de 900 pagini cuprinzînd descrierile animalelor clasificate pe grupuri, începînd cu cele inferioare (vertebrate şi nevertebrate). Lucrarea împleteşte erudiţia ştiinţifică cu un stil accesibil celor mai largi categorii de cititori. O planisferă a regiunilor zoogeologice ale pămîntului, un tablou al filogeniei regnului animal, un indice şi o bibliografie completează volumul.

Maşini electronice în industrie

— De un colectiv de ingineri (TH. NICOLAU, I. IAKOB, F. COSMIŢA, AL. POPESCU, A. ZAHARESCU, C. NEGOIŢĂ, GH. IANCULESCU).

Volumul conţine principiile de bază şi explicarea schemelor aparatelor electronice utilizate în măsurarea mărimii lor neelectrice pe cale electronică. Cartea se adresează tehnicienilor şi inginerilor electronişti şi de alte specialităţi apropiate care lucrează în industrie.

„CUIBUL DE VIPERE"

Declară François Mauriac într-un scurt prolog al romanului său : *„Nu, nu banii îi îndrăgea acest avar, nu de răzbunare era înfometat acest om îngrozitor. Obiectul adevărat al iubirii sale îl veţi cunoaşte dacă veţi avea forţa şi curajul de a-l asculta pînă la ultima mărturisire, întreruptă de moarte".* Nu, nu e o figură de stil, ci o apreciere lucidă a forţei dramatice a cărţii sale, după cum tot atît de lucidă este analiza psihologică profundă pe care o face el eroului său în paginile amintite.

Cititorului nu-i vom schiţa aici contururile romanului. Ar fi păcat să nu descopere el însuşi evoluţia eroilor de multe ori neaşteptată şi reacţia lor în faţa diferitelor situaţii în care-i pune scriitorul. Spovedania bătrînului va avea astfel darul de a le dezvălui cute adînc ascunse ale sufletului omenesc, potenţele sale cunoscute şi necunoscute şi mai ales drama oamenilor pervertiţi de o societate potrivnică lor. Şi de unde la începutul romanului vor fi dispuşi să considere că este îndreptăţită autoacuza bătrînului care vede în însăşi sufletul său cuibul de vipere, sîntem siguri că după ce-l vor fi terminat, îşi vor schimba părerea.

In asta de altfel constă măiestria lui Mauriac : în a nu prezenta eroi lineari, în a scoate în evidenţă şi acel minim de trăsături umane în pofida aparenţelor care-i acuză. Şi chiar dacă autorul face aceasta nu pentru a le scuza răutatea, neomenia, ci pentru că realitatea se prezintă complexă, nelineară şi el este hotărît să prezinte realităţile aşa cum sînt ele, lectura romanului îndeamnă pe cititor spre meditaţie asupra unor probleme de etică de mare însemnătate.

Cuibul de vipere se află, îl descoperim pe măsura lecturii, nu numai în sufletul bătrînului monstru. Cuibul de vipere pare să se adăpostească în sufletele tuturor membrilor familiei sale. Constatarea se impune dar ea nu se poate rezuma doar la atît. Paginile de un realism înfricoşător în care scriitorul îşi introspectează eroii cu o luciditate şi, am îndrăzni să spunem, cu o înţelegere superioară, conduc cititorul în mod inevitabil şi la altă concluzie. Este vorba de acea concluzie la care marxiştii au ajuns de mult şi pe care Mauriac nu face decît s-o confirme (în ciuda soluţiilor nerealiste pe care le oferă) : societatea burgheză este măcinată de contradicţii a căror existenţă depesedează pe om de condiţia umană.

Şi chiar dacă „învingătorul Hubert" va reuşi în afacerea cu băutura spirtoasă cu anason, şi averea moştenită se va înmulţi, un lucru se desprinde din paginile romanului : şi anume că viperele nu au şansa să-şi continue colcăitul la nesfîrşit, timpurile schimbării esenţei acestei orînduiri neputînd să întîrzie mult. Putreziciunea ei este evidentă.

M. RADIAN

Calendarul cu poveşti

Pentru copiii de vîrsta şcolară se află sub tipar un interesant calendar de perete.

Scos de Editura de Stat pentru Imprimate şi Publicaţii (E.S.I.P.), calendarul caută să îmbogăţească fantezia copiilor, să-i facă să cunoască tot mai multe scrieri din literatura romînă.

Fiecărei luni îi corespunde o poveste. Pe prima faţă a foii, pictoriţa Angi Petrescu-Tipărescu redă cîte o scenă din povestea recomandată pe verso. Desenele sînt lucrate cu inventivitate, scoţînd în evidenţă atmosfera de basm, folosind elemente din arta populară.

Partea artistică, prin execuţia ei reuşită, dă calendarului o formă de prezentare grafică aleasă, atractivă.

Fireşte, pe o filă de calendar nu se poate reproduce o poveste. S-a căutat însă a se reproduce un fragment, cel mai reprezentativ şi apoi a se da indicaţia bibliografică necesară.

În alegerea bucăţilor s-a apelat la povestitorii cei mai cunoscuţi (Creangă, Ispirescu etc) şi s-au selectat poveşti şi din opera altor scriitori.

Iniţiativa creării acestui calendar, ce va apare nu peste mult timp, este binevenită.

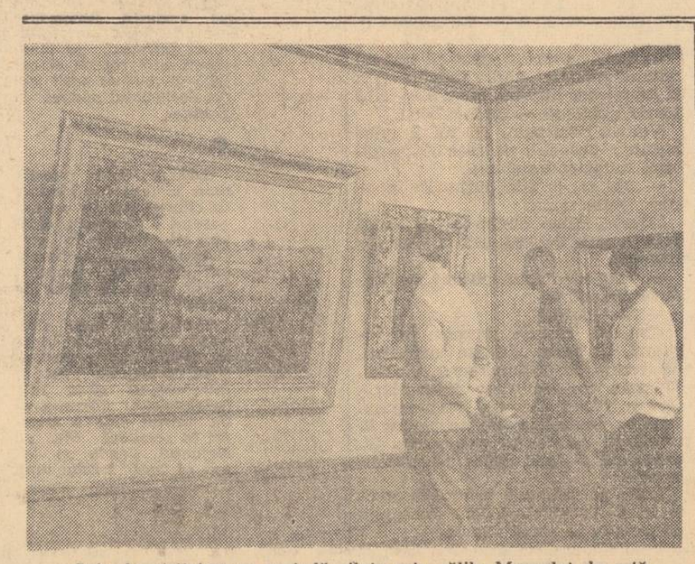

Sute de vizitatori se perindă zilnic prin sălile Muzeului de artă

Palatul muzeelor

Macheta unei rachete în trei trepte, expusă în Muzeul politehnic

Puţini sînt cei care să nu-l cunoască. Dacă nu „pe viu", cu prilejul vreunei vizite în bătrîna urbe a Moldovei, cel puţin din ilustrate, din fotografiile apărute în presă sau din jurnalele de actualităţi cinematografice Căci Palatul culturii din Iaşi, monument arhitectonic de frunte, şi-a dobîndit pe merit o faimă care depăşeşte graniţele ţării. Turnul său semeţ, cu orologiile muzicale care intonează Hora Unirii, impozanta statuie a lui Ştefan cel Mare, care îi domină intrarea, podoabele sale de piatră în cel mai pur stil neogotic, toate la un loc constituie un punct de atracţie pentru turişti, care nu fac în faţa sa economie de peliculă fotografică.

Şi totuşi, acest monumental edificiu nu se poate lăuda, asemenea altora, cu vechimea sa secular. Construcţia sa nu depăşeşte fruntariile veacului nostru, fiind realizată între anii 1905—1925, după proiectele şi sub îngrijirea arhitectului Berindei, pe locul fostului palat domnesc datînd din secolul XV şi distrus de un incendiu în 1880. Destinată să adăpostească organele administrative şi de justiţie ale judeţului Iaşi, clădirea a căpătat în anii noştri o folosinţă mult mai adecvată. Sînt 10 ani de cînd, după efectuarea unor ample lucrări de restaurare şi înfrumuseţare, edificiul a fost amenajat pentru profilul său actual de Palat al culturii. În holul principal, vizitatorii privesc cu admiraţie marile vitralii executate sub conducerea pictorilor V. Jurcă şi Vitalie Mereuţă, reprezentînd imagini glorioase din istoria Moldovei : înscăunarea lui Ştefan cel Mare şi întîlnirea ţarului Petru cu Dimitrie Cantemir la Golia.

Palatul culturii din Iaşi este actualmente un palat al muzeelor. El adăposteşte patru importante muzee — de Istorie a Moldovei, Artă Plastică, Etnografie a Moldovei şi Politehnic — precum şi o expoziţie permanentă : „Regiunea Iaşi în plin avînt economic şi social-cultural". Tot aici se află biblioteca regională, precum şi sediile diferitelor instituţii culturale ieşene.

Însoţind numeroşii vizitatori care pătrund necontenit pe poarta principală a Palatului culturii, să vizităm şi noi cîteva din muzeele aflate aici.

O frescă impresionantă a talentului popular

Cele 10 săli, situate pe o suprafaţă de 1000 metri patraţi, care adăpostesc Muzeul etnografic al Moldovei, oferă, prin cele 4300 exponate prezentate, o imagine vie a talentului şi iniţiativei creatoare a poporului, a culturii sale materiale şi spirituale. Brăzdînd în lung şi-n lat întreaga Moldovă, din Valea Bistriţei în Vrancea, din ţinutul Rădăuţilor pînă în cel al Neamţului, cercetătorii au reuşit să adune cu migală şi să prezinte, după o severă selecţie, piese etnografice dintre cele mai reprezentative. În aceste condiţii, sarcina de a enumera cîteva din miile de exponate este cît se poate de dificilă.

Din sala destinată prezentării ocupaţiilor străvechi, reţin atenţia trusa de vînătoare din corn de cerb folosită de huţuli, artistic gravată, uneltele arhaice de pescuit, stupii primitivi din butuci de copaci. Deosebit de interesantă este şi sala care prezintă păstoritul. Se găseşte aici o colecţie de tipare de caş, gravate, folosite în special în ţinuturile Vrancei, adevărate comori de artă populară. Costumele ciobăneşti, colecţia de instrumente muzicale utilizate de păstori, atrag de asemenea privirile vizitatorilor.

Să trecem, cu regretul că spaţiul nu ne permite să insistăm asupra lor, prin sălile destinate agriculturii, viticulturii, industriei casnice textile şi să zăbovim puţin în marele hol care adăposteşte una din cele mai impresionante colecţii ale muzeului : cea a instalaţiilor tehnice ţărăneşti. Toate aceste „maşini" din lemn, unele de proporţii surprinzătoare, sînt o dovadă vie a ingeniozităţii şi aptitudinilor tehnice ale unor meşteşugari anonimi. Iată, bunăoară, piua de bătut material pentru sumane, achiziţionată din părţile Dolhascăi, instalaţie care foloseşte cu dibăcie forţa hidraulică. Tot forţa apei era utilizată în instalaţia numită ştează (sau vîltoare), care îndesa şi împislea cergile pentru păturі. Un exemplar unic prin ingeniozitatea sa, de o dimensiune uriaşă, este şi teascul de ulei achiziţionat la Ruginoasa, format dintr-un copac întreg de aproape 8 metri lungime. De o construcţie cu totul originală, acest teasc putea fi mînuit de un singur om.

Următoarele săli ale muzeului cuprind exponate oglindind prelucrarea lemnului, fierăria, olăritul şi ceramica, mobilierul şi ustensilele casnice. O mare atracţie prezintă reconstituirea unui interior de casă ţărănească din Straja-Rădăuţi, cu vatra, mobilierul şi podoabele specifice acestei regiuni. În sfîrşit, ultima sală prezintă portul popular din toate regiunile etnografice ale Moldovei, în vitrine spaţioase şi pe manechine. Nu lipsesc de aici obiectele de artă populară, covoarele, diferitele datini, obiceiuri populare.

Foarte succinta prezentare a Muzeului etnografic moldovean constituie totodată o caldă invitaţie de a vizita această instituţie, una din cele mai complete şi interesante din ţară.

Muzeul de artă plastică

Ca dimensiune, Muzeul de artă plastică e cel mai mare din Palatul culturii, cuprinzînd nu mai puţin de 15 săli. Ca importanţă este, de asemenea, printre cele mai însemnate aşezăminte artistice de acest fel. Din cele 3 000 piese — picturi şi sculpturi — de care dispune muzeul, sînt actualmente expuse peste 600, dintre cele mai reprezentative.

Sălile destinate artei universale adăpostesc opere ale unor pictori europeni iluştri. Scoala italiană şi cea spaniolă, bunăoară, sînt reprezentate, printre altele, de picturi ale lui Caravaggio, Murillo, Salvator Rosa, cea flamandă de opere aparţinînd lui Van Utrecht, Heenskern şi alţii. Din operele pictorilor ruşi reţine atenţia „Răsărit pe mare" a lui Aivazovschi, din cele ale pictorilor cehi — „Portretul de primar" aparţinînd lui Ian Kupetzki, şi altele.

Arta plastică romînească este amplu prezentă în muzeu, începînd cu „primitivii" — Ion Balomir, Niccolo Levaditti, Gh. Panaiteanu şi alţii — şi terminînd cu cei mai tineri reprezentanţi ai picturii contemporane. La loc de cinste, ocupînd săli întregi, găsim opere de Grigorescu („Ursăreasca din Bolduri", „Stradă la Vitri", „Bătrînă cu un coş pe braţe"), Luchian („Fîntîna de la Brebu", „Trandafiri roz"), Băncilă („Croitorul", „Înfometatul"), Tonitza („Dezertorii". „Moara veche"). Larg prezenţi în muzeu sînt şi Teodor Aman, Şirato, Steriadi, Resu, Iser, Palladi, precum şi contemporanii Ghiaţă, Ciucurencu, Baba, Lucian Grigorescu, Catargi. Un sector aparte al muzeului cuprinde lucrările artiştilor moldoveni : Bocişcă, V. Popa, Mihăilescu, Comăruţ, Hîrtopeanu şi alţii. În sfîrşit, cei mai tineri absolvenţi ai Institutului de artă plastică expun şi ei în muzeu cîteva din lucrările lor cele mai reprezentative. În acest fel, muzeul ieşean dă posibilitatea unei ample treceri în revistă a picturii romîneşti, precum şi prilejul vizionării unor opere interesante din pictura universală

Evoluţia energeticii mondiale

De fapt, deocamdată, denumirea de muzeu politehnic este improprie, deoarece această instituţie de cultură este prezentă cu o singură secţie : cea de energetică. În perspectivă însă muzeul se va îmbogăţi cu încă două secţii : de telecomunicaţii şi de mijloace de înregistrare a sunetelor.

Chiar şi această unică secţie existentă este însă deosebit de instructivă şi interesantă, oferind vizitatorilor o largă imagine a apariţiei şi dezvoltării energeticii pe plan mondial, începînd cu cea hidraulică şi termică, continuînd cu energia eoliană şi solară şi încheind cu electroenergetica, energia mareelor şi cea atomică. Graficele, stampele, fotografiile, dar mai ales numeroasele machete statice şi în funcţiune, precum şi piesele originale, îmbogăţesc în mod deosebit cunoştinţele miilor de oaspeţi ai muzeului. Aceştia zăbovesc îndelung asupra hărţii energetice a ţării, a machetelor privind organizarea unor hidrocentrale, a machetei în funcţiune a unei centrale eoliene. Cît priveşte amatorii de istorie a tehnicii, ei privesc cu interes macheta primei maşini cu aburi (Newcommer, 1705), a primului automobil cu aburi, a locomotivei lui Stevenson, a primului automobil cu ardere internă. De aici, saltul la motorul de avion, prezent în muzeu, la vehiculele cu reacţie, la racheta în trei trepte cu combustibil lichid (prezentată sub formă de machetă), este copleşitor.

Partea a doua a muzeului este destinată electroenergeticii. Evoluţia electricităţii de la cele mai vechi maşini (Ritchie, 1837) şi pînă în prezent, prezentarea istoricului acumulatorilor, iluminatului electric, legilor electrotehnice (Ampère, Joule, Ohm, Faraday) sînt expuse prin mijloace ingenioase şi atractive. În sfîrşit, muzeul oglindeşte pe larg principalele descoperiri în domeniul energiei atomice, pornind de la radio-activitatea naturală şi terminînd cu o machetă a reacţiei în lanţ.

Spaţiul nu ne permite să prezentăm acum interesantul Muzeu de istorie a Moldovei din Palatul culturii, precum şi expoziţia permanentă amenajată în acelaşi local. Într-un număr viitor, ne propunem să ne oprim şi la aceste importante aşezăminte de cultură din Palatul muzeelor.

M. PAULIAN
Fotografii : Ion POPOVICI

„Turul Europei" - o mare competiţie automobilistică

Pe frontispiciul unei vechi clădiri, situată pe strada Luterană din Bucureşti, se poate admira... un automobil modelat din ghips, de un meşter iscusit. Un asemenea vehicul antedeluvian am mai avut prilejul să-l vedem doar la Muzeul tehnic sau în filmele cu Zigotto şi Malec.

Dar nu este zi în care zeci de autoturisme moderne să nu se oprească în faţa clădirii unde veghează strămoşul lor. Explicaţia ? Aici îşi are sediul Asociaţia automobiliştilor din R.P.R., club naţional afiliat la Federaţia internaţională a automobilului (F.I.A.), cu sediul la Paris, şi la Alianţa internaţională de turism. Scopul vizitei noastre este de a afla unele amănunte despre competiţiile internaţionale automobilistice programate în acest an.

De curînd, s-a încheiat „Raliul Dunării — Castrol", cum este denumită competiţia internaţională organizată pentru prima dată pe traseul Donaueschingen (R. F. Germană)—Mamaia. Competiţia s-a desfăşurat în perioada 22—24 septembrie, iar pe teritoriul ţării noastre (însumînd 1 236 kilometri) — în ultima zi a competiţiei. În ziua de 25 septembrie, a avut loc la punctul terminus al raliului automobilistic o probă de departajare în cadrul unui circuit de viteză. Pe teritoriul ţării noastre, participanţii în număr de 23 (din 48 cîţi au luat startul), au trecut prin 13 puncte de control (Borş, Cluj, Gheorghieni, Tg. Mureş, Bicaz, Oneşti, Adjud, Braşov, Ploieşti, Bucureşti, Luciu Giurgeni, Vadu Oii şi Mamaia). Pe porţiunea Praid—Gheorghieni (pe o distanţă de 33 km) a avut loc o cursă de viteză, iar pe serpentinele Gheorghieni—Lacul Roşu o probă de coastă. Interesant de reţinut că printre cîştigătorii acestei curse se numără şi Cristl Staffner, din Kitzbühel, cunoscuta schioară din Austria.

Între 12—23 octombrie, „Allgemeiner Deutscher Automobil-club", din R.F. Germană, în colaborare cu o seamă de cluburi naţionale (printre care se numără şi Asociaţia automobiliştilor din R.P.R.), a organizat a VIII-a ediţie a „Turului Europei", cel mai important raliu automobilistic al amatorilor de pe bătrînul continent. Au luat startul — individual sau în echipe — titularii licenţelor internaţionale eliberate de cluburile naţionale de automobilism pe teritoriul cărora are traseu „Turul Europei". Regulamentul cursei prevede că participanţii pot conduce automobile de la cea mai mică capacitate cilindrică şi pînă la 2 000 m.c., fără a aduce nici un fel de modificări construcţiei de serie.

Concurenţii urmează să parcurgă un traseu cu o lungime totală de 10 000 km, care trece prin 14 ţări. Iată cele cinci etape : Hanovra—Monte Carlo, Monte Carlo—Atena, Atena—Bucureşti, Bucureşti—Varşovia şi Varşovia—Travemünde. Pe teritoriul ţării noastre, se va desfăşura ultima parte a etapei Atena—Bucureşti (19 octombrie) şi prima parte a etapei a IV-a Bucureşti—Varşovia (20 octombrie). De reţinut că, pentru prima dată, actuala ediţie a acestei competiţii automobilistice are traseu şi prin R. P. Romînă, R. S. Cehoslovacă şi R. P. Polonă. Amintim principalele localităţi din ţara noastră prin care vor trece participanţii la „Turul Europei" : Giurgiu, Bucureşti, Piteşti, Rm. Vîlcea, Sibiu, Simeria, Haţeg, Caransebeş, Lugoj, Timişoara şi Stamora-Moraviţa.

Am părăsit sediul Asociaţiei automobiliştilor din R.P.R. nu fără de-a arunca o scurtă privire pe frontispiciul clădirii. Strămoşul automobilului de astăzi privea parcă imperturbabil trecerea maşinilor pe bătrîna stradă bucureşteană.

M. TEODOR

Start în competiţia automobilistică Donaueschingen-Mamaia

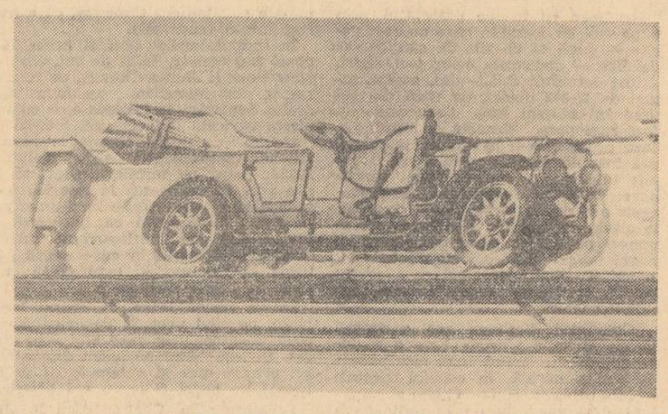

Cum arăta străbunicul actualelor autoturisme participante la marile competiţii internaţionale ? Vă prezentăm modelul din ghips de pe frontispiciul unei vechi clădiri de pe strada Luterană

LA TOKIO

OLIMPIADA RECORDURILOR ȘI A SURPRIZELOR

Relatări primite prin cablu de la colaboratorul nostru ILIE GOGA

Iolanda Balaș, din nou campioană olimpică

Orașul trăiește ritmul trepidant al Jocurilor

Asistăm, aici, la Tokio, la cea mai mare bătălie din istoria sportului olimpic. Primele cununi de lauri au încununat deja fruntea învingătorilor, pe pieptul campionilor strălucesc medaliile olimpice, camerele fotoreporterilor și operatorilor de cinema au imortalizat pe peliculă chipurile campionilor și numele lor este cunoscut acum în toată lumea. Televiziunea japoneză transmite 12 ore pe zi pasionantele întreceri ale Jocurilor Olimpice, satelitul „Syncom" transmite imagini în America, iar jet-urile transcontinentale zboară din oră în oră cu filme spre toate orașele lumii. Capitala Japoniei trăiește în ritmul trepidant al Jocurilor. De dimineața pînă seara orașul se zbate într-un virtej amețitor, amplificat de larma clacsoanelor, a megafoanelor, a reclamelor muzicale. Gurile metroului și ieșirile garilor varsă pe stadioane adevărate fluvii umane. Circulația, care la sosirea noastră ni se părea enormă, a devenit halucinantă după începerea Olimpiadei. Un ziarist englez spunea cu sinceritate că față de Tokio, Londra este un liniștit oraș de provincie. Mii de sergenți de circulație au fost mobilizați pentru a menține ordinea, iar pe marginea străzilor au fost instalate gărdulețe de metal pentru a proteja pietonii. La fiecare pasaj și intersecție, în zona bazelor sportive, polițiști cu lampioane dirijează circulația vehiculelor și trecătorilor. De dimineața pînă seara sîntem prinși cu toții în acest iureș. Alergăm neîncetat să vedem cît mai multe competiții, mai ales unde sînt ai noștri. Sărim din tren în automobil, din automobil în metrou, prindem din fugă o cursă sau o festivitate de premiere pe ecranul televizorului de la centrul de presă și ne întoarcem seara obosiți fără a fi văzut nici măcar jumătate din ceea ce ne propusesem. În prima zi a Olimpiadei, pentru a asista la un meci de fotbal, la o gală de box și la o reuniune de lupte, am parcurs peste 200 kilometri cu autobuzul, cu mașina, cu trenul și pe jos. Cîțiva dintre colegii noștri străini, s-au resemnat. Stau în holul hotelului și urmăresc Olimpiada la televizor. Apoi traversează la centrul de presă și iau rezultate pe care le transmit la redacțiile respective. Aceasta s-a întîmplat însă numai pînă ce a început atletismul căci toată lumea vrea să asiste la marile întreceri atletice. Stadionul e, de altfel, la doi pași de noi.

Olimpiada e în plină desfășurare. Au trecut 7 zile și în camera pe care o ocupăm la hotel rezultatele pe care ni le furnizează mașina electronică I.B.M., s-au adunat într-o filă impresionantă care a ajuns pînă la fereastră. În fiecare zi primim zeci de prospecte, reclame, cărți ilustrate și invitații. Cu părere de rău nu putem răspunde amabilității gazdei noastre. Am reușit să vizităm doar o fabrică de aparate fotografice și să asistăm la un spectacol dat la vechiul teatru Kabu. Sîntem de două săptămîni în Japonia și deocamdată o cunoaștem doar din prospectele turistice. Locuim într-un hotel modern, ni se servește cafea cu lapte, omletă, biftec și tot ce necesită comoditatea unui locuitor al unei metropole europene. Pe cele 33 de complexe sportive se desfășoară întrecerile Olimpiadei, uriașă încleștare de forțe între cei mai buni sportivi de pe glob care luptă pentru cinstea de a aduce acasă măcar o singură medalie, fie ea de aur, de argint sau de bronz. Și cît de greu se cîștigă aici o medalie de aur ! Este o minunată satisfacție să urci podiumul pe cea mai înaltă treaptă, să auzi imnul țării tale și să privești cu mîndrie spre steagul care se ridică în cinstea ta. Asemenea momente de intensă fericire a trăit Iolanda Balaș cînd a cîștigat joi titlul olimpic la săritura în înălțime pe Stadionul Național din Tokio.

Cînd am sosit la Tokio, cineva ne-a spus că pe japonezi îi interesează doar două sporturi : natația și judo. Dar după începerea Olimpiadei m-am convins că-i interesează tot. Tribunele sînt pline, atît la înot cît și la fotbal, sau hochei pe iarbă. Și dacă la deschiderea festivă a Olimpiadei nu s-au auzit atît de multe aplauze, asta s-a datorat faptului că marea majoritate a spectatorilor din tribune aveau mîinile ocupate cu mînuirea aparatelor de fotografiat .După începerea competițiilor, am asistat însă la entuziaste manifestări de simpatie față de campioni, față de cei care au stabilit noi recorduri olimpice și mondiale.

Sport și prietenie

Niciun reporter nu a reușit pînă acum să pătrundă în cartierul rezervat sportivelor în satul olimpic. Totul pare învăluit în liniște și taină aici la poalele colinei de la Yoyogi. În schimbul unei insigne o ziaristă japoneză ne-a oferit informații culese la fața locului. In primul rînd la salonul de frumusețe se lucrează fără întrerupere de dimineață pînă seara. Fiecare participantă la Jocuri poate apela oricînd la asistența gratuită a lucrătoarelor aduse aici de la cele mai renumite saloane de coafură și cosmetică din Tokio. Evident că pe arenele Olimpiadei atletele trebuie să se prezinte într-o ținută impecabilă.

In timpul liber sportivele repetă cîntecul popular japonez „Sakura, Sakura" (floare de cireș), sînt inițiate în pictura cu lac pe hîrtie pentru umbrele și învață expresii de politețe atît de necesare în „Țara surîsului". La acest capitol cele mai sîrguincioase sînt, după cum ne spune interlocutoarea noastră, sportivele române. Ea a fost foarte plăcut surprinsă cînd la terminarea interviului, Iolanda Balaș i s-a adresat cu expresia „Watashi no kokoro wa anata no mono" ceea ce în traducere înseamnă „Inima mea v-o dăruiesc dumneavoastră".

In satul olimpic al femeilor au fost aduse primele medalii olimpice. In cinstea laureatelor olimpice s-a dat un concert de Koto (harfă japoneză) interpretat de 4 artiste îmbrăcate în splendide kimonouri. După concert atleta engleză Dorothi Himann și japoneza Yoda au cîntat împreună la acest instrument și, în ciuda unor disonanțe, execuția melodiei a stîrnit aplauze în sală.

PATRU CAMPIONI OLIMPICI NE DECLARĂ

Cea mai rapidă înotătoare din lume, australiana Fraser, prima femeie care a înotat 100 m liber sub 1 minut, posedă la ora aceasta, trei medalii olimpice de aur. Fără îndoială, o ispravă sportivă de proporții, care o califică pe Fraser ca una din celebritățile sportului mondial. După desfășurarea memorabilei curse din piscina Gimnaziului Național, Fraser ne-a făcut următoarea declarație : **„A fost mai greu ca la Melbourne și Roma cu toate că am fost mult mai bine pregătită. La început am fost foarte nervoasă. Am dorit foarte mult să obțin acest triplu succes olimpic. M-am temut cînd am văzut-o „cot la cot" cu mine pe Stouder. Mi-am înzecit însă forțele și știți ce a urmat. Vreau să vă spun că nu mă voi retrage încă din activitatea competițională".**

Cu mare greutate au putut sta de vorbă ziariștii cu noul campion mondial la categoria până, japonezul Myake. Cînd arbitrii au pronunțat numele lui Miake, ca nou campion olimpic și recordman mondial cu peste 10 kg. mai mult decît vechiul record ; cei peste 3 000 de spectatori l-au luat pe sus purtîndu-l în triumf prin sală. Am reușit totuși să-i zmulgem o declarație : **„A fost cea mai fericită zi din viața mea. Eu am fost sigur de victorie după stilul „împins".**

Adevărul este că marinarul american Mills, cînd a sosit la Tokio, n-a știut mai întîi la ce probă va lua startul : maraton sau 10.000 m. În ultimul moment, Mills, care se pregătise mai mult pentru maraton, a luat plecarea în proba de 10.000 m. Rezultatul ? El a consituit revelația primei zile a atletismului, cucerind în mod neașteptat, dar pe merit, titlul olimpic. Înconjurat de o adevărată „armată" de ziariști, Mills a declarat : **„După 5 ture mi-am dat seama că pot să cîștig. Mă simțeam foarte bine. Aveam resurse, mai ales cînd micul tunisian a început să atace. Un important moment al cursei a fost „busculada" care am avut-o la o turnantă cu Clarke. Am pierdut cîțiva yarzi, dar am refăcut. Cu toate că la un moment dat mi s-a „închis" drumul în linie dreaptă, am găsit locul ca să mă pot strecura sub „nasul" alergătorilor din față.**

Este cunoscut de mai multe zile că prima înotătoare sovietică care și-a înscris numele pe lista campioanelor olimpice se numește Galina Prozumencikova, cîștigătoarea medaliei la 200 m bras, elevă în vîrstă de 16 ani din orașul Sevastopol. La ieșirea din bazin ea ne-a declarat : **„Sînt nespus de fericită că am reușit un așa de mare succes. N-a fost deloc ușor".**

Prieteniile se înfiripă la fiecare pas

Fotbal la Omiya

De la Tokio la Omiya sînt doar 45 de kilometri. Călătorim într-un autobuz al centrului de presă doi ziariști romîni, un mexican și un italian. Abia am ieșit din Tokio. De o parte și de alta șiruri interminabile de case mici de lemn, prăvălioare, ceainării cu firme pictate în culori violente. Deabia după ce trecem riul Toda pe care alunecă sampanuri încărcate, intrăm în cîmp. Parcele cultivate cu orez și grădini în care soarele de octombrie coace ultima recoltă de mandarine. Ramurile subțiri ale pomilor se înconvoaie sub greutatea fructelor aurite. Apoi din nou case cu acoperișuri țuguiate, bicicliști, femei care-și poartă copiii în perna din spate a kimonoului.

Omyia este un „orășel" de vreo 140.000 de locuitori ! Stadionul unde s-a disputat meciul Romînia—Mexic se află într-un parc de odihnă renumit pentru frumusețea cedrilor săi și a lacului pe care plutesc acum frunze vestede de lotus. Din cei 10.000 de spectatori mai mult de jumătate nu au mai asistat la un meci de fotbal. Majoritatea sînt elevi și eleve de la școlile din oraș. Dar după primul gol parcă ar fi văzut fotbal de cînd lumea. Acești copii japonezi reacționează la fiecare fază ca și cel mai înfocat suporter giuleștean. Gustă și aplaudă cursele lui Ionescu, degajările lui Nunweiller, iar driblingurile lui Pîrcălab îi ridică pur și simplu în picioare. Încă o dată ne convingem că limbajul fotbalului este universal. Sportul cu balonul rotund și-a cîștigat noi adepți la această olimpiadă.

Culese la fața locului

● *SPORTIVII, oficialii și ziariștii prezenți la Tokio pot cere cești cu ceai în cantități... nelimitate întrucît se împart gratuit. Cum această băutură este foarte apreciată și căutată, în scurt timp s-au consumat peste 350 kg de ceai.*

● *CITE o cutiuță de 5 cm a fost distribuită la intrare spectatorilor care au urmărit parada sportivilor prilejuită de festivitatea de deschidere. De ce ? Organizatorii, în dorința de a păstra curat stadionul, au făcut acest lucru pentru ca fumătorii să nu arunce scrumul și mucurile de țigări pe jos. De altfel, pe fiecare cutie era scris :* „Să nu aruncați mucurile de țigări pe nici o stradă din lume".

● *ÎN TIMPUL ceremoniei de deschidere a Jocurilor Olimpice de la Tokio, într-o grădină apropiată de Stadionul Național a avut loc o altă... ceremonie. Este vorba de căsătoria pe care au dorit să o facă cu acest prilej Tusaka Konjiki și Masa Akimoto.*

● *2 450 DE POMPIERI sînt mobilizați pentru a putea interveni în orice moment în caz de incendiu. 1 300 dintre ei se găsesc în permanență pe toate terenurile de sport.*

● *SPORTIVELE engleze Ann Packer și Mary Rand au produs senzație în satul olimpic, apărînd în ținută vestimentară de stradă obișnuită. Ele au declarat că modelele alese pentru sportivele din Anglia sînt urîte și că ele înțeleg să protesteze în acest fel împotriva alegerii unor modele lipsite de... feminitate...*

● *PAT GAVIN, sportiva americană participantă la proba de dresaj (călărie), a cerut comisiei de organizare să fie înscrisă în rîndul concurenților cu numele ei nou de familie (în urma căsătoriei) : prințesa Henry de La Tour d'Auvergne. Se afirmă că organizatorii au cerut ajutorul unui specialist pentru a putea pronunța și ortografia corect numele ei nou.*

● *13 SPORTIVI din cei peste 7 060 prezenți aici la Tokio, pentru a-și disputa cele 496 de medalii olimpice, n-au putut fi prezenți la festivitatea de deschidere deoarece au fost accidentați la antrenamente, au avut temperatură sau.. friguri.*

● *OTIS NISKANEN, antrenorul celor trei atleți etiopieni care vor lua plecarea în proba de maraton, Bikila Abebe (campion olimpic la Roma), Demissis Wolde și Mammo Wolde, a declarat că după părerea lui, elevii lui se vor clasa pe primele șase locuri, posibil chiar pe primele trei.*

● *COMITETUL de organizare a Jocurilor Olimpice s-a interesat din timp și a pregătit cîte un prețios cadou pentru toți sportivii care se află la Tokio și își vor sărbători onomastica în aceste zile. Primii beneficiari ai acestor neașteptate premii le-au și primit în cadrul unor mici și vesele ceremonii.*

● *CUNOSCUTUL atlet neozeelandez, Peter Snell, a declarat că își va încheia activitatea competițională în anul 1965, cu prilejul unui concurs internațional care va avea loc la Paris.*

În satul olimpic, în timpul liber

Așa a fost la Hachioji

Pentru a asista la proba ciclistă de contratimp pe echipe, ne-am deplasat dimineața la Hachioji, un mic orășel de munte situat la 50 km. de satul olimpic. Aici ca și la Tokio ploua cu găleata cînd am sosit. Pe traseu 33 de echipe se pregăteau de start. Cei patru componenți ai echipei noastre (Bădără, Cosma, Rusu și Ciocan), tocmai își luaseră ceaiul și cu pelerinele de ploaie pe umeri își făceau încălzirea. Erau bine dispuși și mi-au declarat că sînt capabili de o mare performanță. Cercetînd lista cu ordinea plecărilor am constatat că alergătorii noștri au și o tragere la sorți favorabilă. Ei plecau după echipa Argentinei și înaintea Germaniei și Italiei, campioană mondială. Dar speranțele noastre și ale lor aveau să fie spulberate de nefericita împrejurare datorată mai ales unei inexplicabile lipse de prevedere a ciclistului Ion Cosma și a antrenorului echipei, N. Voicu. Cînd la ora 10,08 a fost chemată echipa R. P. Romînă, am constatat cu uimire că pe linia albă erau aliniați doar trei alergători: Bădără, Rusu, și Ciocan. Cosma nu se vedea nicăieri. Secundele pregătitoare dinaintea startului, marcate de ceasul electric, s-au scurs cît ai clipi din ochi și echipa noastră a trebuit să plece în trei oameni. După 35—40 de secunde a apărut și Cosma care se uita nedumerit în jur că nu-i mai vede pe cellalți. Cînd i-a făcut cineva semn să pornească, deabia atunci și-a dat seama de grava lui greșală. Rulînd de unul singur nu i-a mai putut ajunge pe coechipierii săi, iar aceștia nu l-au mai așteptat pentru că nu știau nici ei dacă mai vine, iar antrenorul Voicu nu era în apropiere cu mașina ca să le spună care este situația. În afara antrenorului, nimeni nu a avut voie să urmărească cursa din mașină. Pe șoseaua udată de ploaie se rula îndrăcit, cu peste 50 km. pe oră, și practic era imposibil ca unul singur să-i ajungă pe cei trei plecați înainte.

Victoria echipei Olandei ne-a surprins pe noi, ca și pe cellalți specialiști prezenți la Hachioji. Cicliștii italieni, care au condus aproape tot timpul, și-au privit cu lacrimi în ochi medaliile de argint, fiindcă ei nu se gîndeau decît la cele de aur. Pentru Olanda această medalie este o mare performanță, pentru că echipa sa este cea mai tînără dintre toate echipele participante. O medalie nesperată pe care cei patru ciclești o vor duce din Țara crizantemelor în Țara lalelelor.

Aveți cutii de chibrituri ?

La Tokio colecționarii de mărci poștale sau vînzătorii de autografe au... adversari serioși în colecționarii de cutii de chibrituri. Aici poți întîlni oameni de toate vîrstele care desfac adevărate valize cu cutii de chibrituri goale din toate colțurile lumii și îți oferă... schimb. Dacă te plimbi cu un taxi și ajungi la locul dorit, șoferul, după ce ți dă restul, întreabă zîmbind : „Aveți cutii de chibrituri din alte țări? Sînt colecționar. În colecțiile de aici am văzut multe cutii pe care era scris „Fabricat în R.P.R.".

O actriță plînge de emoție

Aleka Katselis, celebra actriță din Grecia, „preoteasa" flăcării olimpice din Olimp (oficiază în această postură de la vîrsta de 12 ani) a plîns în momentul cînd studentul Sakai a urcat treptele Stadionului Național, în cadrul festivității de deschidere a Olimpiadei. Într-o emisiune televizată Aleka Katselis a declarat că dacă nu va fi angajată prea mult în obligațiile profesionale, va oficia ca „preoteasă" și la Jocurile de la Ciudad de Mexico, din 1968.

Un boxer recalcitrant

În timpul meciului de box de la categoria până dintre spaniolul Valentin Loren și Hun Cen-su s-a produs o serie de fapte deosebit de grave. Spaniolul care boxa neregulamentar, ataca cu capul înainte și lovea mereu cu „mănușa deschisă", a fost pe bună dreptate descalificat de arbitrul de ring, Sermer. Recalcitrantul pugilist nu și-a putut stăpîni nervii și a expediat un croșeu de stîngă în bărbia arbitrului. Cînd unul din judecători, olandezul Brill din jurul ringului, a sărit să-l apere pe arbitru, Valentin Loren l-a „pocnit" și pe acesta cu un sving de dreaptă. A trebuit să intervină 5—6 oficiali ca să tempereze „zelul" spaniolului de a face K.O. pe cei care pronunță decizii. Urmarea : A.I.B.A s-a întrunit pe loc într-o ședință „fulger" și l-a suspendat pe viață pe spaniolul Valentin Loren, care și-a încheiat scurta carieră într-un mod nesportiv.

Alain Mimoun, spectator la Tokio

Pe celebrul maratonist francez Alain Mimoun, medaliat cu „aur" la Melbourne acum 8 ani, nu l-a lăsat „inima" să rămînă departe de atmosfera arenei olimpice. El s-a urcat în avion și a ajuns în capitala niponă pentru a fi martorul marei întreceri sportive. Mimoun a plecat imediat pe traseul probei de maraton pe care l-a găsit excelent. Cred — a spus el — că etiopianul Bikila Abebe are șanse mari de a cuceri a doua medalie de aur. Fără îndoială, ar fi o performanță excepțională.

7060 de sportivi din 94 țări

Comitetul de organizare a Jocurilor, întrebuințînd mașini electronice și după o statistică riguroasă, a comunicat oficial numărul participanților la cea de a 18-a ediție a Jocurilor Olimpice : 7 060 sportivi, sportive și oficiali din 94 de țări. Cea mai mare delegație, 374 persoane, este cea a echipei unite a Germaniei, urmată de cea a S.U.A. cu 361 persoane și a Japoniei cu 354 persoane.

Cele 56 de voturi ale Mexicului

Oficialitățile sportive mexicane au reușit un mare „event". După ce au primit să organizeze, în 1968, cea de-a 19-a ediție a Olimpiadei de vară, iată că o altă mare competiție se va desfășura pe gazoanele de la Ciudad de Mexico și alte orașe. Este vorba de campionatul mondial de fotbal din 1970. Mexicul a cîștigat cu scorul de 56-32 puncte meciul... indirect cu Argentina pentru organizarea campionatului mondial de fotbal. Cele mai multe voturi ale mexicanilor au fost date de federațiile de fotbal din estul Europei, federațiile din America de Nord și America Centrală. Au mai votat pentru Mexic federațiile din Grecia, Italia, R.D.G., R.F.G., Austria, Scoția, Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda etc. Au susținut candidatura Argentinei : Australia, Maroc, Senegal, Japonia, Izrael, Anglia, Malta etc. S-au abținut de la vot federațiile de fotbal din Franța, Spania, Elveția, R. A. U., Cipru și Coasta de Fildeș.

Ce caută Nat Fleischer la Korakuen

La Korakuen, unde se desfășoară turneul de box, loja presei este mereu arhiplină. Găsesc totuși un loc lîngă un bătrînel cu șapcă albă și cozoroc albastru de plastic, cum poartă reporterii americani. Își notează cu grijă toate amănuntele într-un carnet, cu mîna tremurîndă. Figura îmi pare cunoscută. Parcă i-am văzut-o undeva, într-o revistă. Caut să intru în vorbă dar vecinul meu nu mă aude. Totuși după terminarea meciului se prezintă : directorul revistei „Ring magazin", Nat Fleischer. Bătrînul impresar și statistician de box, aproape octogenar, a venit la Olimpiadă. Dar cu ce scop ? Ne răspunde fără ocoluri, aproape brutal. Caut oameni pentru boxul profesionist. E criză și trebuie să ne împrospătăm, adaugă zîmbind malițios.

Olimpiada privită de acasă

de DAN DEȘLIU

Confirmînd pronosticurile specialiștilor, marea sărbătoare sportivă de la poalele vulcanului Fugi Yama a debutat printr-o avalanșă de rezultate prodigioase — la haltere, înot, atletism, majoritatea recordurilor mondiale și olimpice fiind pulverizate încă din preliminarii.

Dacă nivelul performanțelor este cel așteptat, nu același lucru se poate spune despre ordinea primelor locuri, într-o serie de probe desfășurate la începutul acestei săptămîni. Proaspeții recordmani ai lumii, Christine Caron (100 m. spate), Tatiana Scelkanova (lungime) Alain Gottvalles (100 m liber) Torje Pedersen (suliță) au fost învinși — ultimii doi, de o manieră categorică — de către concurenți cu cifre anterioare mai slabe. Puțin așteptate sînt, de asemenea, numele unor cîștigători ai medaliilor de aur : halterofilul cehoslovac Zdrazila, floretistul polonez Franke, fondistul american Mills, echipa Olandei la cursa ciclistă contra-cronometru.

Un confrate încerca dăunăzi să prezinte Jocurile Olimpice în superlative ; după rezultatele de pînă acum, întrecerea din capitala Japoniei l-ar merita pe acela de „cea mai surprinzătoare".

Există, firește, și excepții. Astfel, Dawn Fraser, fenomenala înotătoare din Țara Cangurului, suie pentru a treia oară consecutiv pe treapta cea mai de sus a podiumului olimpic ; Iolanda Balaș, supranumită „rominca zburătoare", își înscrie în palmaresul său unic o nouă victorie în competiția celor cinci cercuri, ca și Ingrid Krämer, regina plonjoanelor de pe trambulină.

Comportarea reprezentanților noștri la această a XVIII-a ediție se situează deocamdată la un nivel mediu, satisfacțiile și decepțiile alternînd aproape în fiecare zi. Fotbaliștii au obținut calificarea în sferturile de finală — e drept, ceva mai greu decît o scontam — campionii europeni la volei nu reușesc să-și găsească ritmul obișnuit, pugiliștii evoluează, în genere, cu destul succes pe ringul din sala Korakuen, scrimerele au decepționat total în turneul individual, poloiștii ocupă un loc onorabil, ca și Viorica Viscopoleanu, a cincea săritoare în lungime pe arena mondială.

Deși ar fi riscant să anticipăm asupra comportării ulterioare a sportivilor romîni, nădăjduim totuși într-un reviriment al fotbaliștilor cu prilejul jocurilor decisive, în confirmarea valorii luptătorilor la stilul clasic și a canoterilor — și, bineînțeles, în ascensiunea generală a culorilor țării noastre în această dificilă confruntare de forțe la mii de kilometri de plaiurile natale.

ȘAH

Materia primă a șahistului

L-am întîlnit din nou pe amicul meu, iubitorul de șah. Era grăbit.

Mă duc la magazinul „Victoria". Am auzit că au sosit acolo niște șahuri noi pentru voiaj. Nu mă însoțești ?

L-am însoțit. Magazinul avea, într-adevăr, un șah cu piese micuțe. Surpriză : un șah magnetic ! Produs, pentru prima oară, la Tehnometalica. Amicul meu l-a cumpărat — voia să-l dăruiască unui nepot.

Am vrut să-i cumpăr ceva frumos, și, iată, am găsit. În sfîrșit, un prim pas, pentru că, chiar și acum sortimentul materialelor șahiste e atît de sărac ! Șahuri de buzunar, portvizit, nu găsești nicăieri. Și parcă ar fi greu să le producă fabrica de mase plastice ? Sau cooperativele de artizanat ? Acolo se fac doar alte obiecte mult mai dificile.

— Într-adevăr, mulți șahiști ar dori să-și cumpere astfel de șahuri...

— Dar nici una din fabricile care le-ar putea produce nu s-a gîndit să facă așa ceva. Și nu văd inițiative nici în privința altor materiale șahiste.

— Care ?

— De pildă ștampile pentru imprimat figuri și diagrame. De multe ori găsesc o problemă interesantă sau joc o partidă și intru într-o poziție pe care aș vrea s-o am notată. Dar nu am diagrame tipărite și nici ștampile speciale ! Am aflat că există o cooperativă care lucrează astfel de ștampile dar, îți mărturisesc, nu am reușit s-o găsesc. Sau cărțile poștale pentru jocul prin corespondență, care ar putea fi folosite anual, la noi în țară, în cantități de sute de mii.

— Exagerezi...

— Deloc. Socotește doar 1000 de jucători de șah, care joacă anual un minimum de 10 partide în medie a cîte 20 de mutări.

— Mda...

— Sau ceasurile de control sau fișele de notat partide. Sau niște carnete cu șahuri din carton, pentru jocul prin corespondență...

— Ai dreptate. Toate astea ar fi ieftine și mult solicitate... Și ar fi și rentabilă producerea lor.

— ...Dar pentru aceasta e nevoie ca Întreprinderea de materiale sportive, Federația română de șah, Fabrica de mase plastice, U.C.E.C.O.M., Departamentul poștelor să aibă mai multă grijă de materia primă a șahiștilor. Mă bucură apariția șahurilor magnetice, dar aștept și celelalte materiale...

U. VĂLUREANU

Campionatul Angliei

Campionatul Angliei a fost cîștigat de Michael Haygerth. Victoria sa a pus într-o situație dificilă pe selecționerii reprezentativei britanice la apropiatele campionate mondiale, întrucît la un turneu eliminatoriu cu caracter de selecție, organizat anterior, Haygerth nu se calificase. Or, în campionatul țării, el a învins acum pe patru dintre selecționați, inclusiv pe Penrose, de mai multe ori campion al Angliei.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

CU BLOC-NOTESUL printre sportivi

CE MODELE PREFERAŢI?

● Invitaţie la o interesantă discuţie despre moda de sezon ● La Budapesta şi Bucureşti, aprecieri pozitive ● Confecţii originale ● Numeroase propuneri interesante pentru organizarea parăzilor de modele ● O iniţiativă utilă

Veritabile colocvii ale frumosului cotidian, prezentările de modele în ceea ce priveşte linia îmbrăcămintei, pe care ne-am obişnuit să le vizionăm la fiecare început de sezon, sînt un nimerit prilej de consultare asupra preferinţelor existente. Bunei iniţiative de a se organiza parade ale modei, la care cetăţenii au la dispoziţie buletine speciale pentru notarea aprecierilor, i s-a adăugat o nouă formulă, deosebit de utilă. Modelele sînt înfăţişate unor colective alcătuite din specialişti, oameni de cultură şi artă, invitaţi să-şi spună părerea, să dea eventuale sugestii. Recent, unei asemenea discuţii a fost supusă colecţia pentru toamnă-iarnă, executată de cooperativele meşteşugăreşti bucureştene. Reîntoarsă de la parada internaţională a modei, organizată nu de mult la Budapesta, unde s-a bucurat de unanime aprecieri, colecţia a primit şi de această dată calificative bune.

Care este noua linie a modei confecţiilor şi ce pregătiri au făcut unităţile de specialitate pentru a crea în acest ton modele originale?

Imbrăcămintea de sezon este concepută astfel încît să fie comodă şi practică. Pentru interior, moda indică rochii scurte, simple sau, în contrast, lungi şi ample. Se menţin fustele lungi cu bluze, modă lansată în sezonul trecut. Rochiile, fustele cu bluze sau sarafanele, compleurile pentru dimineaţă nu au modele complicate, linia modernă reeşind din croială, precum şi din aspectul materialului. Pentru după amiaza şi seara predomină aceeaşi linie simplă, completată cu elemente decorative de efect: garnituri din flori, pasmanterie sau ştrasuri. Materialele adecvate sînt atît cele subţiri cît şi jerseul, broşeul, dantela. Taioarele oscilează în jurul liniei clasice, sînt puţin cambrate în talie, de lungimi variate, au garnituri de tighele sau piele, iar cele din stofă groasă se poartă cu garnituri din blană sau imitaţie. Pardesiele şi mantourile sînt în general drepte, încheiate la unul sau două rînduri, cu mai mulţi nasturi. Mantourile de asemenea sînt purtate cu gulere din blană ori imitaţii, lungimea lor este de 4—5 cm sub genunchi; materialele sînt cele pepit, în carouri, tweed sau stofe flauşate cu păr scurt. Se poartă foarte mult tricotajele, atît la garnituri cît şi pentru confecţii întregi.

Imbrăcămintea pentru bărbaţi se caracterizează prin supleţea tăieturilor şi fantezia materialelor. Sacourile sînt ceva mai lungi, cu linie lejeră, fără întăriturii şi cu umeri obişnuiţi. Pantalonii, în general fără manşete, au linie dreaptă. Pardesiele şi paltoanele sînt scurte şi au aceeaşi linie ca a sacourilor.

Participanţii la prezentarea consultativă de modele au subliniat diversitatea pieselor create, ineditul întîlnit aproape la fiecare model. Lucru important, dacă ne gîndim la faptul că fiind vorba de unităţi care lucrează după comandă, cetăţenii doresc să-şi execute aici confecţii mai deosebite. Mai mulţi vorbitori au arătat că ar fi de dorit să se caute mijloace mai variate pentru a pune la îndemîna cetăţenilor noile modele.

S-a mai arătat, de asemenea, că prezentările şi paradele modei ar trebui să acorde mai multă atenţie specificării materialelor din care se pot executa piesele respective, fără a se rezuma doar la numirea celor din care sînt confecţionate modelele ce se perindă prin faţa spectatorilor.

Aşadar, formula prezentărilor de modele cu caracter consultativ se dovedeşte interesantă, practică. Asemenea acţiuni vor fi iniţiate în viitor de către cooperaţia meşteşugărească şi în celelalte regiuni ale ţării.

Cornelia PREDA

Diferite deserturi din fructe

FRUCTE CU SOS DIN FRIŞCĂ

Cantităţi: un pahar de fructe tăiate (piersici, prune, renglode etc.), 50 g migdale, un pachetel de vanilie, 2—3 ouă, 50 g. zahăr pudră, 200 g. frişcă sau caimac, 1—2 linguri rom. Peste fructele tăiate se pun migdalele — şi ele tăiate mărunt. Separat se face sosul în felul următor: Frecăm zahărul cu gălbenuşurile de ou pînă se face ca o cremă, după care punem, puţin cîte puţin, frişca sau caimac, iar la sfîrşit albuşurile bătute spumă şi romul. Amestecăm totul foarte încet. Se răstoarnă peste fructele care au fost aşezate într-un vas mai adînc. Se ţin la rece.

FRUCTE CU SOS DE VIN

Cantităţi: 8 biscuiţi, 4 linguri de gelé sau gem de fructe, 8 jumătăţi de piersici, renglode, prune sau alte fructe, 1/2 dl. vin alb, 50 g. zahăr, 3 ouă. Biscuiţii unşi cu gem se aşează, fiecare sau cîte doi, pe o farfurie de desert. Deasupra se pune cîte o jumătate de fruct. Se face un sos din zahărul frecat cu ouăle întregi, la care se adaugă şi vinul. Se pune la bain-marie. Se amestecă tot timpul pînă se îngroaşă. Se lasă să se răcească. Intre timp se mai amestecă ca să nu capete o crustă deasupra. Se toarnă peste biscuiţi.

PRĂJITURĂ CU PIERSICI

Cantităţi: un pahar de piersici tăiate, 75 g. zahăr, 25 g. foi de gelatină, 1 litru lapte, un pachetel de vanilie, 80 g. făină, 3—4 linguri rom, o nucă de unt, 4 ouă. Piersicile tăiate în felii, foarte subţiri, se pun să se scurgă de zeamă. Gelatina o luăm şi o dizolvăm într-o jumătate pahar de apă, îndulcit cu o linguriţă de zahăr. Luăm apoi o formă rotundă, cu pereţii netezi, pe care o tapetăm cu jumătate din gelatina topită. O lăsăm să se răcească. Apoi presărăm felii de piersici pe pereţii şi în fundul vasului, turnăm restul de gelatină deasupra, o dăm la gheaţă pînă se încheagă foarte bine. Separat facem o cremă din făină, lapte, zahăr, puţină sare, ouă şi vanilie, pe care o punem pe foc să se îngroaşe foarte bine. Cînd s-a răcit adăugăm untul şi romul. Turnăm această compoziţie în formă, o dăm din nou la gheaţă. Înainte de a o servi, se încălzeşte puţin fundul vasului, deasupra aburilor, se răstoarnă pe un platou, se garnisesţe cu sferturi de piersici sau alte fructe.

MENIUL SĂPTAMÎNII

— Conopidă cu pesmet; musaca de vinete; pere.
— Ciorbă de fasole ţucără dreasă cu smîntînă; macaroane cu sos de roşii; plăcintă cu mere.
— Sufle de dovlecei; ardei umpluţi cu carne; struguri.
— Salată de vinete; budincă de clătite cu brînză de vaci; tort cu foi „Desert".
— Ciorbă ţărănească de pui; pui cu sos de roşii; piersici.
— Salată de cruditâţi cu ouă răscoapte; mămăliguţă cu brînză şi smîntînă la cuptor; corăbioare.
— Roşii umplute cu salată a la russe; creier pane; cartofi prăjiţi; salată de castraveţi; fructe cu sos de vin.

Ghidul gospodinei

O maşină electrică practică

Intr-un cămin, o maşină de cusut aduce reale foloase în sensul că se economiseşte timp şi bani, iar unei gospodine cu aplicaţii practice în croitorie, îi deschide gustul de a crea lucruri frumoase şi ieftine.

De curînd, industria noastră constructoare de maşini a creat un model de maşină de cusut electrică şi automată denumită „Rodica". Dimensiunile reduse (54x34x 22 cm) permit să fie ţinută şi transportată într-o valiză elegantă. Greutatea ei nu depăşeşte 24 kg.

Cu această maşină se execută, pe lîngă cusătura simplă şi în zig-zag, alte 12 modele de cusături decorative cu ac simplu sau cu ac dublu (2 fire de aţă de culori diferite), precum şi butoniere, stopări, fixarea nasturilor etc.

Trecerea de la un model la altul de cusătură se face prin simpla apăsare a unei pîrghii, care acţionează asupra camelor de antrenare a acului. Modelul de cusătură este cifrat şi imprimat pe discul camelor, care poate fi urmărit printr-o fereastruică.

Cusătura poate fi variată atît ca lungime cît şi ca lăţime prin rotirea unui buton aflat în faţa maşinii. La această maşină se pot coase lenjerie de corp şi de pat, articole de îmbrăcăminte pentru femei şi bărbaţi, precum şi articole de artizanat executate din ţesături textile subţiri şi semi groase. Pentru a putea supraveghea cusătura în timpul lucrului, locul unde împunge acul este luminat de un bec electric, montat în corpul maşinii. Consumul de curent electric al acestei maşini este de circa 48 vaţi pe oră.

Maşina fiind electrică punerea ei în funcţiune se face printr-un reostat electric acţionat de picior. Reostatul vine legat la maşină printr-un cordon electric îmbrăcat în masă plastică.

Pentru a pune maşina în stare de funcţionare se procedează în felul următor: se scoate maşina din valiză, cu multă grijă, pentru a nu cădea jos sau a fi lovită de alte corpuri tari care ar putea distruge vopseaua sau piesele sale, se aşează pe o masă şi se rabate prelungitorul maşinii. Se introduce fişa cordonului electric în priza de curent electric. Inainte de introducerea fişei se verifică tensiunea înscrisă pe tăbliţa motorului maşinii, dacă ea nu corespunde se face apel la un transformator de curent care urcă sau coboară tensiunea. Apoi se alimentează maşina cu aţă atît la suveică cît şi la ac, se stabileşte modelul de cusătură, se reglează pasul cusăturii, atît în lungime cît şi în lăţime, se montează dispozitivele ajutătoare necesare felului de cusătură, după indicaţiile din instrucţiunile maşinii, se introduce şi se potriveşte ţesătura sub piciorul maşinii, după care se apasă cu piciorul pe pedala reostatului, la început uşor (mers încet) şi din ce în ce mai tare (mers rapid).

Este contra indicat a pune maşina în funcţiune fără a avea ţesătura fixată la locul de cusătură, fiindcă poate înoda sau rupe aţa în suveică.

Bucur STELIAN

— Stofele de tweed sînt mereu la modă. In primul desen un mantou de iarnă de tweed, original „spriţat", cu un cordon care se leagă în faţă, pornind din două pense adînci. Două tăieturi pe părţi, care servesc la cambrarea taliei şi la evazarea uşoară a mantoului. O garnitură de blană cu spic mare de jur-împrejur e amănuntul cel mai nou al modei din această iarnă.

— Un deux-pièces foarte tineresc şi foarte modern. Jacheta, încheiată la două rînduri de nasturi. La mîneci şi la gît, garnitură de stofă, într-o culoare dominantă a ţesăturii de tweed. Fusta în cute duble de jur-împrejur.

— Un ansamblu nou şi original: cazacă lungă, de stofă, legată în talie cu un cordon. Mantou din aceeaşi stofă ca şi cazaca, croit raglan şi fără guler. Fusta şi căptuşeala mantoului, într-un ton puternic contrastant: roşu, galben sau albastru.

— Bluzeurile cunosc o nouă vogă în moda din iarna aceasta. Iată un model de mantou cu o cută dublă în spate. In faţă drept, încheiat la un singur rînd de nasturi. Guler de blană tubular şi manşete.

— Un ansamblu format dintr-un mantou de stofă într-o singură culoare, vesta, gluga şi căptuşeala dintr-o stofă subţire în carouri, fustă neagră.

Desene de Tanţi PFENNINGS

COLŢUL celor mici

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

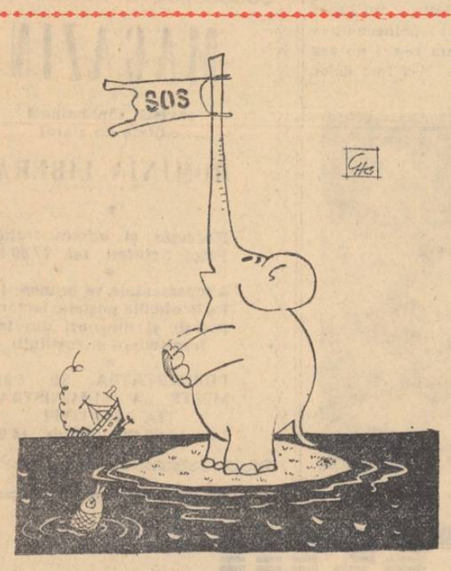

JOC!

Ieri o droaie de copii
Puşi pe ceartă şi gîlceavă,
Aşteptau în bălării
Să dea iama în otavă.

Stabiliră ora H
Să dezlănţuie atacul,
Cînd în loc de buciumaş
O să ţipe pitpalacul.

Pînă-n dinţi de înarmaţi,
Chinuiţi de zăpuşeală.
De nori negri — ameninţaţi
Cît pe-aci să dea năvală,

In avîntul lor sălbatic
Peste tabăra duşmană, —
Dacă nu cădea ostatec
Comandantul, în capcană.

Căci ghicise el, bunicul,
Iarba cine-i cotropise
Şi dînd piept cu inamicul
Zdravăn mi-l mai dărăcise.

Domolind apoi puhoiul,
Glasu-i toată zarva taie:
„Cin-se joacă de-a războiul
Se alege cu bătaie!"

Vasile DIMA

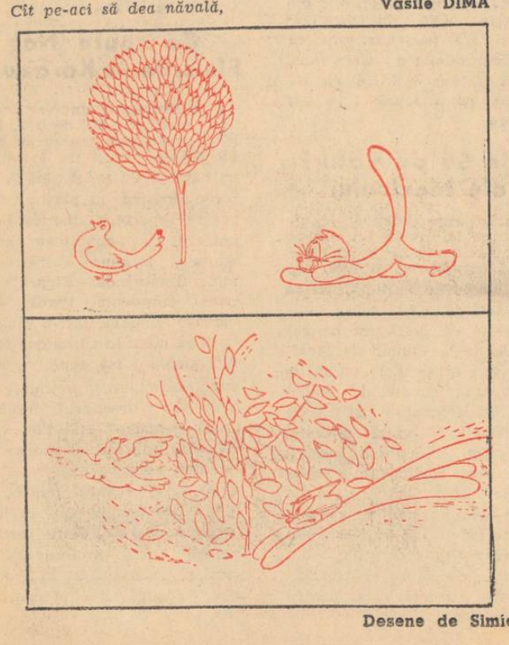

Desene de Simion ALEXANDRESCU

Medicul vă sfătuieşte • Medicul vă sfătuieşte

ARTROZELE

Artrozele sînt afecţiuni ale articulaţiilor ce se manifestă prin leziuni degenerative ale cartilagiilor articulare şi apar frecvent după 40 de ani.

Expresia procesului de îmbătrînire a organismului, la nivelul articulaţiei este degenerarea şi involuţia cartilagiului articular, precum şi procesul de osteoporoză (rarefierea osului). Cele mai frecvente artroze se găsesc la nivelul membrelor inferioare, astfel că involuţia apare mai precoce şi cu predilecţie în articulaţiile care trebuie să suporte întreaga greutate a corpului, cum ar fi genunchii, gleznele, articulaţiile degetului mare al piciorului, articulaţiile şoldului şi ale coloanei vertebrale. Astfel că pe lîngă factorul de uzură a cartilagiului se mai adaugă şi un factor mecanic. Frecvenţa artrozelor la femei e mai mare ca la bărbaţi şi mai ales în preajma menopauzei.

Profesiile în care munca grea, poziţiile nefiziologice în timpul muncii, temperaturi prea reci, traumatisme repetate care duc la suprasolicitare şi surmenajul funcţional al unor articulaţii predispun la artroze. De asemenea, tulburările de statică şi posturale dintre care malformaţiile congenitale sau dobîndite pe parcursul vieţii (fracturi vicios consolidate, anchiloze) pot duce la o uzură precoce şi intensă a cartilagiilor articulare cu reacţii osoase compensatorii (osteofiţi).

Uneori boala se întîlneşte la mai mulţi membri ai unei familii, probabil prin predispoziţii legate de factori ereditari. Faptul că tulburările de nutriţie şi metabolice sînt factori importanţi ne-o demonstrează asocierea frecventă a artrozelor cu guta, diabetul zaharat şi obezitatea. Tulburările endocrine, în special în funcţia ovarelor, hipofizei, suprarenalelor sînt incriminate în producerea lor.

La început boala se manifestă numai sub forma unei sensibilităţi articulare la eforturi, oboseală, sau schimbări meteorologice Apoi durerile devin matinale însoţind primele mişcări şi dispar în repaos. In timpul mişcărilor articulare (care sînt limitate adesea) apar zgomote numite cracmente, simţite de obicei de bolnav. Cu timpul se produc deformări accentuate ale articulaţiilor atinse.

Trebuie menţionat că un rol important revine tratamentului preventiv care poate îndepărta unii din factorii favorizanţi ai artrozelor.

Astfel se vor evita eforturile, microtraumatismele, iar dacă este nevoie medicul va indica chiar o reprofilare profesională. Combaterea supraalimentaţiei şi obezităţii, corectarea tulburărilor endocrine,

Tratamentul va trebui să fie aplicat de medic în faza cît mai precoce ale bolii. Hormonoterapia cu oestrogeni (hormoni sexuali) ca şi preparatele cu sulf sau iod aduc ameliorări importante. Tratamentele vitaminice, în special vitamina C şi B_1 au un rol adjuvant alături de celelalte tratamente. In ultimii ani s-au folosit tratamente hormonale corticosuprarenale (cortizon şi derivaţii săi) cu efecte trecătoare dar care au dat neajunsuri serioase, spre deosebire de ameliorările importante pe care le-au adus tratamentele generale sau locale cu novocaină (procaină).

Artrozele beneficiază de un tratament balnear astfel: băile cloruro-sodice, Tekirghiol, Amara, Iodurate şi sulfuroase (Govora, Călimăneşti), sulfuroase (Herculane, Pucioasa) aduc o uşurare importantă. Dintre procedeele fizioterapice utilizate sînt diatermia, razele infraroşii, împachetările cu parafină şi, cînd este necesar, roentgenterapia.

Prostata şi bolile ei

Prostata este un organ glandular, specific sexului masculin, situat dedesubtul vezicii urinare.

Rolul prostatei în organism este minim, în schimb bolile acestei glande sînt importante. Printre acestea citâm: prostatita acută şi cronică, tuberculoza, sifilisul, tumorile, pietrele şi altele mai rare ca atonia, atrofia şi nevralgia prostatei.

Inflamaţiile prostatei pot fi provocate de frig, constipaţie, hemoroizi; cauza sînt microbii din uretră, cînd se practică anumite manevre de tratament pe uretră, alteori infecţia putîndu-se localiza pe cale limfatică sau circulatorie în timpul unor infecţii generale.

Prostatita acută începe cu frison, febră mare, urinări dese, dificile, urina nu se mai poate evacua, bolnavul acuză dureri în anus în timpul scaunului.

Prostatita cronică este starea care urmează unei prostatite acute şi se manifestă deseori cu o scurgere uretrală, cu dureri şi senzaţii de greutate în perineu, dureri în articulaţia şoldului uneori sau în testicul, urinări frecvente în cursul zilei şi cu dureri şi usturimi pe uretră.

Localizarea tuberculoasă la nivelul prostatei se produce la vîrste tinere, la bolnavi care au un alt focar de aceeaşi natură în aparatul urinar şi necesită tratamentul specific al tuberculozei cît şi unul local.

Adenomul de prostată este o tumoră frecventă la bărbaţii în vîrstă, care deformează glanda, împiedică golirea vezicii şi provoacă tulburări urinare. Apariţia bolii nu trebuie s-o legăm de blenoragia din tinereţe, de excese sexuale, de abstinenţă sau de ereditate. Cauza cea mai de seamă a bolii este vîrsta.

Cancerul de prostată se poate întîlni la toate vîrstele, dar mult mai frecvent între 50—70 de ani. Boala este complet deosebită de adenom şi nu are nici o legătură cu ea. Boala începe pe nesimţite şi pînă la apariţia semnelor caracteristice poate trece o perioadă destul de lungă. De aceea, un control periodic este util. Manifestările bolii sînt tulburările urinare, emisiuni de urină amestecată cu sînge. Cancerul de prostată este singurul care beneficiază cu adevărat şi de un tratament medicamentos.

Prostata poate fi punctul de plecare al unor infecţii. De aceea trebuie cercetată cu multă atenţie în cazuri de reumatism, la bolnavi cu tulburări urinare, la cei care slăbesc fără motiv sau care febricitează, iar punerea unui diagnostic precoce are şanse să scurteze mult suferinţele.

Dr. E. MIHAILESCU

Ştiaţi că...

...ORGANISMUL neobişnuit cu frigul răceşte mai uşor din cauza schimbărilor bruşte de presiune atmosferică? Aceste variaţii de presiune surprind organismul fără să-i lase timpul necesar pentru adaptare la noile condiţii atmosferice.

VINDECAREA STERILITĂŢII PRIN GONADOTROFINĂ a fost obţinută la 25 de femei suedeze, sterile din cauza unei boli numită insuficienţă hipofizară.

Ele au putut deveni însărcinate şi au născut (în 12 cazuri chiar gemeni), graţie unui tratament prin gonadotrofină umană. Cercetările au fost comunicate de prof. Gemzell de la Universitatea Upsala din Suedia şi ele au cuprins un număr de 50 de femei sterile, numai jumătate prezentînd un răspuns pozitiv.

Din cauza greutăţii mari în procurarea gonadotrofinei umane, experienţa nu a putut fi aplicată pe o masă mare de populaţie.

...IN TRATAMENTUL cazurilor acute de hemoroizi şi pentru prevenirea acestei boli, în Uniunea Sovietică se utilizează microclismele cu untură de peşte? Se fac zilnic, timp de 15—20 de zile, cîte o clismă cu 5 gr. untură de peşte. Astfel de tratamente se aplică de 3 ori pe an.

...DUPĂ unele cercetări, predispoziţia la dureri de cap, se moşteneşte fie că ambii părinţi au suferit de migrenă, fie numai unul din ei? O asemenea moştenire ar fi transmisibilă în proporţie mai mică şi cînd părinţii sînt sănătoşi, dacă unele rude de sînge apropiate au suferit de migrenă.

Pentru copiii dv. prezentăm cîteva modele pentru timpul mai răcoros. Iată o jachetă cu glugă, la care foarte potrivit este şi pantalonaşul cu fermoar, din desenul nostru. Pentru jachetă aveţi nevoie de 0,90 m. stofă, lată de 1,40 m. Pentru pantalonaşi vă trebuie 1 m. de stofă lată de 0,90 m.

Foarte practic este, de asemenea, şi această salopetă cu botoşei. Pentru ea aveţi nevoie de 1,10 m. stofă, lată de 0,80 m. Pentru rochiţă, căreia îi veţi aplica o garnitură mai deosebită, aveţi nevoie de 1,30 m stofă, lată de 0,90 m.

FABULE

de RIK AUERBACH

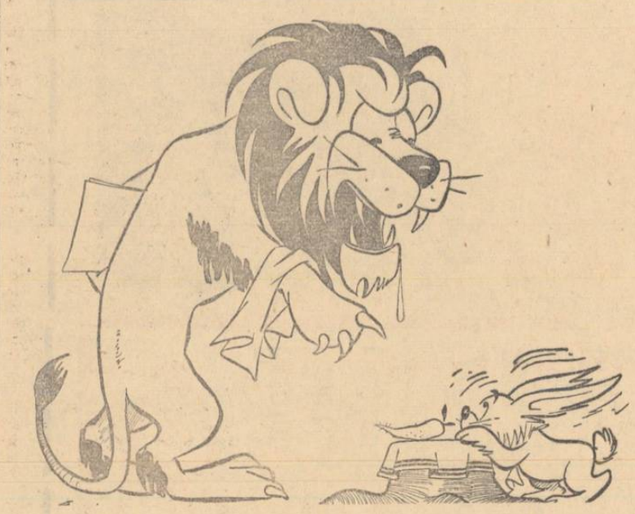

— Dumneata ai cerut condica de reclamații ?

— Aveți o blană superbă, ce vă mai trebuie una de veveriță ? ! ?

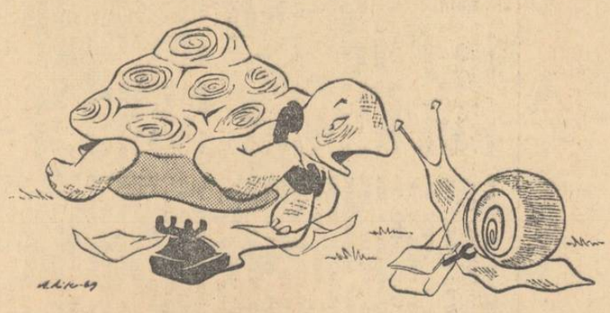

— Vi s-a spart o țeavă ? Vă trimit chiar acum un mecanic !...

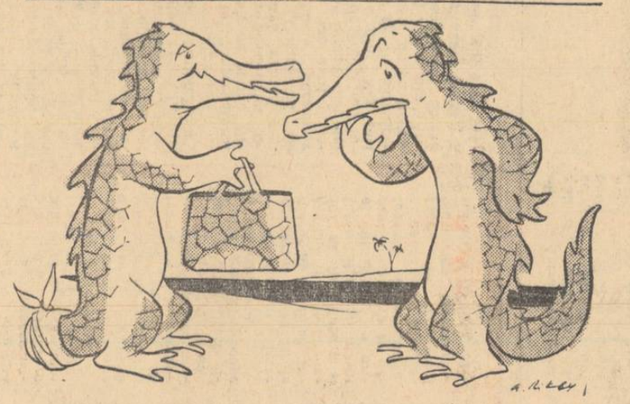

— ...dă-n schimb am o poșetă de crocodil !...

— La telefon e un binevoitor...

Umorul altora

Simplu

Profesorul : — *Să-mi spui ce se întîmplă cu o bucată de fier pe care o lași afară în ploaie ?*
Elevul : — *Ruginește.*
Profesorul : — *Dar dacă e de aur ?*
Elevul : — *Dispare !*

La comisariat

Comisarul : — *Nu ți-e rușine să vii din nou aici ?*
Pungașul : — *Rideți de mine, d-le comisar ? Ați uitat că m-ați adus dv. ?*

Proporții

— *Jean mi-a oferit mîna și averea sa.*
— *Și le-ai acceptat ?*
— *Nu. Prima era prea mare iar a doua prea mică...*

Explicații

— *De ce nu luați o bibliotecă ? Văd că aveți volume multe și frumoase.*
— *Dintr-un singur motiv : bibliotecile sînt mai greu de împrumutat decît cărțile.*

S-a gîndit

— *N-ai nici un pic de rușine ! Ai mîncat toate prăjiturile, fără să te gîndești și la fratele tău.*
— *Ba m-am gîndit mereu la el, tată. Tot timpul mi-era teamă c-o să vină...*

La școală

Inspectorul : — *Elevul din banca a doua, să-mi spună ce reprezintă SO_4H_2.*
Elevul : — *Un moment, d-le inspector. Știu ce reprezintă, îmi stă pe limbă...*
Inspectorul : — *Scuipă-l repede, elev ! E acid sulfuric...*

OLIMPIADA

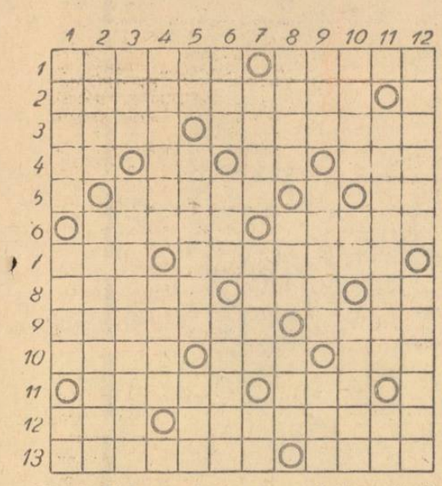

ORIZONTAL : 1) Poet grec, care a cîntat în odele sale „Jocurile Olimpice", multă vreme după desființarea lor de către împăratul Teodosie, în anul 392 e.n. — Orașul care găzduiește întrecerile celei de-a XVIII-a Olimpiade. 2) Atleți care participă la probele de 100 m, 200 m, 400 m ș.a.m.d. 3) Orașul unde pe „Cento Milla" Iolanda Balaș a stabilit un nou record olimpic de 1,85 m — Orașul în care la 23 iunie 1894 delegați din 14 țări, întruniți într-un congres istoric, au pus bazele mișcării olimpice moderne. 4) Sărit în cele din urmă... — Petrescu Traian — Nete ! — Uzat. 5) Victorie sigură. — Notă muzicală. 6) Întrecere la care anul acesta țara noastră este reprezentată prin echipa campioană europeană — Scrimeră care la Olimpiada de la Roma a obținut medalia de bronz. 7) Grăsime alimentară — Comentează Jocurile Olimpice la posturile de radio și televiziune, între 10—25 octombrie 1964. 8) Element din familia pămînturilor rare — Poftă de joacă la copii (reg.) — Început de obicei... 9) Aidoma — Consumate de foc. 10) A pretinde — Nu-i asta... — Zeița medicinii în mitologia scandinavă. 11) Halterofil mitologic ! ! — Flaconaș. 12) Prezenți la... întrecerile hipice — Sportivi care practică sportul îndrăgit de Olga Orban. 13) Probă sportivă care la Melbourne ne-a dat satisfacția cuceririi a trei medalii de aur, prin Leon Rotman, Simion Ismailciuc și Alexe Dumitru — Echipa cu care s-a întîlnit la 15 octombrie selecționata olimpică de fotbal a țării noastre, în cadrul grupei A.

VERTICAL : 1) Orașul unde a avut loc în 1924 ce-a de-a VIII-a Olimpiadă, cu participarea a 3 092 concurenți din 44 de țări ; pentru prima oară țara noastră a fost prezentă cu o echipă de rugbi și una de fotbal. — Căpetenia unui trib arab — Sulița în miniatură. 2) Sclav spartan — Vegetația din frumosul parc sportiv Meidji, gazda Jocurilor Olimpice din acest an (de ex.) 3) Riu în U.R.S.S. — Promotor al Jocurilor Olimpice, care în 1892 s-a adresat opiniei publice cu un apel, propunînd ca după o întrerupere de 15 secole, ele să fie reluate, într-o formă modernă. 4) Simbol olimpic, apărut pentru prima dată la Olimpiada din Anvers, și reprezentînd cinci cercuri, ca simbol al celor cinci continente... — ...și unul din aceste cercuri. 5) Argint — Sărit... peste ștachetă ! — Acest. 6) Bărbierit — Probă sportivă, la care pistolarii noștri au obținut o medalie de aur la Melbourne prin Ștefan Petrescu, precum și alta de aur, la Roma, prin Ion Dumitrescu — Ciupercă folosită la aprinsul focului. 7) Unitate de măsură pentru greutățile ridicate (!?) de halterofilul Leonid Iabotinschi, mare favorit la Olimpiada de la Tokio — În acest loc — Rădulescu Jean. 8) Prăjitură... — ...și lichid obținut în renumitele noastre podgorii — Campioni la Olimpiadă. 9) Debutează Orban (Olga)... — Boxer romîn, care la Melbourne a obținut medalia de aur, învingînd în finală pe irlandezul Tiedt — Pronume. 10) Riu în Noua Guinee — Start la ciclism ! — Punct de ochire pentru trăgători. 11) Le reușesc toate... — Soare... 12) Tokio (dim.) — Gazda celei de-a XI-a Olimpiade (1936) unde au participat 4 000 sportivi, din 49 de țări, și unde eroul Jocurilor a fost negrul Jesse Owens, cîștigător a patru medalii de aur ; dintre romîni, cel mai bun rezultat l-a obținut H. Rang, clasat pe locul doi la călărie, în „Marele premiu al națiunilor".

N. AMARIEI

Cuvinte mai rare : INC — EIR — NEM — KIOR.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

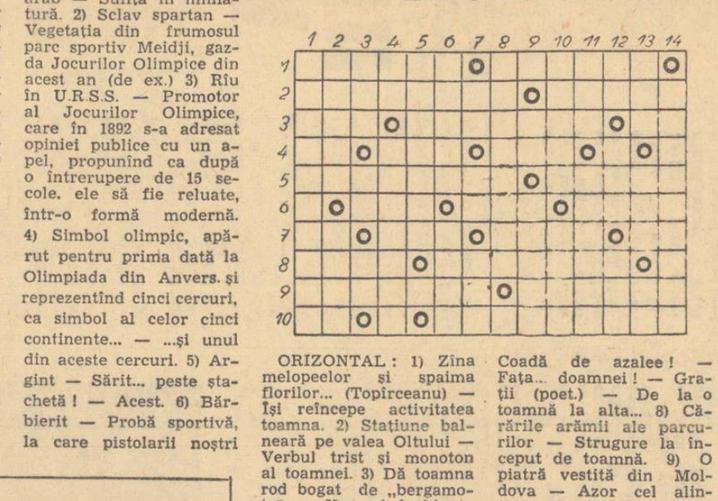

ORIZONTAL : 1) Zîna melopeelor și spaima florilor... (Topîrceanu) — Își reîncepe activitatea toamna. 2) Stațiune balneară pe valea Oltului — Verbul trist și monoton al toamnei. 3) Dă toamna rod bogat de „bergamote" — Versuri închinate toamnei — Debut autumnal ! 4) Aproape... vin ! — Stau la vatră ! — Monede sahariene... 5) Petrecere cu lăutari... la culesul viilor ! — Autorul piesei „Furtuni de primăvară" 6) Plînge cu lacrimi... de ploaie ! — S-a golit de frunze... — Marmură (învech.). 7) Coadă de azalee ! — Fața... doamnei ! — Grații (poet.) — De la o toamnă la alta... 8) Cărările arămii ale parcurilor — Strugure la început de toamnă. 9) O piatră vestită din Moldova — Azor cel alintat... 10) Două picături din pluviometru ! — Pasăre călătoare, ce pleacă toamna și revine primăvara.

VERTICAL : 1) Cel mai cunoscut rapsod al toamnei. 2) Cîntă pe casă, o dată cu ploile tomnatice... — Își reia activitatea toamna. 3) Riu în Elveția — Coadă de lăstun... la rîndunică ! — Lîngă El... sub o umbrelă ! 4) Două zile de toamnă ! — Toamnă... 5) Rătăcire (fig.) 6) Luceafărul ! — La sfîrșit de toamnă ! 7) Tei ! — Nota redacției — Copacii la sfîrșitul toamnei. 8) A scris versurile : „Ah, mult îmi place cînd toamna vine / Să fiu afară, la deal, în vii, / Să văd butucii plini de ciorchini / De struguri rumeni și aurii !" 9) Ulpiu Enescu — Sultan turc. 10) A stat ploaia... — Pictor romîn, autorul tabloului „Peisaj de toamnă". 11) Nume turcesc — Substanță alimentară, ce se găsește în legume și mai ales în cartofi. 12) Picături de ploaie ! — A apuca — Măsuri pentru suprafața viei... 13) Varietate de struguri — Refren muzical — Eusebiu Camilar. 14) Referitor la tema de față (fem.).

Ioan ROMAN

Cuvinte mai rare : MARM — NURI — AUA.

DECOR AUTUMNAL...

CU VIN ȘI FĂRA...

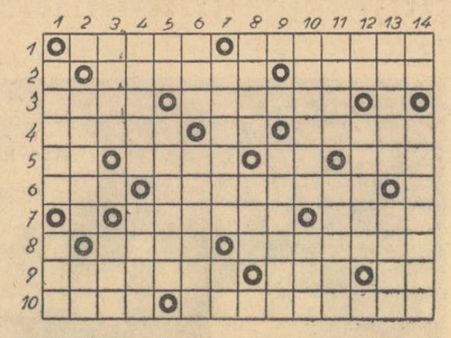

ORIZONTAL : 1) Un element chimic dizolvat în VIN... — VIN (pe care) ți l-a dat... 2) VIN al unui personaj legendar ! — Compozitor francez (1782—1871). 3) VIN de zero grade ! — Ansamblu muzical (cîntă) VIN-ul ! 4) Aventurier francez (1775—1858) — Auxiliar al viitorului — La fel (reg.). 5) În VIN ! — Cenușii — Prepoziție latină — Un VIN oarecum transformat ! 6) Legătura între Pan și... Fănică Luca ! — VIN de... zero tensiune electrică ! (pl.). 7) VIN... de fapt persoana a doua ! — Indivizi. 8) VIN de... calitatea „T" ! — Fizician elen. 9) VIN în curs de a deveni „uscat" ! — Din nou — Ruteniu. 10) Mătușă (ban) — ...și încălecai pe-o șa, să cînt VIN-ul din (pov.) — ești...

VERTICAL : 1) Sări azorică, la VIN ! — Oraș în U.R.S.S. 2. VIN pentru cal... — În VIN ! 3) Nume masculin — VIN și... nimic altceva ! 4) VIN și ceva... de ros ! — VIN cu mare exclamație ! 5) Textilă — VIN plus... un „T" ! 6) Neg (reg.) — Preparat culinar. 7) Literă greacă sau de fapt... VIN ! — Refren de trompetă. 8) A coti în sens automobilistic — Oraș în Japonia. 9) Bogății. 10) Nimfă a apelor în mitologia greacă — Zeitate în mitologia scandinavă 11) TS ! — Coroane papale. 12) Boabe de hibrid ! — VIN... într-un cal ! 13) Desiș de pădure (pop.) — Varietate de VIN. 14) Suprafață de vie — Atunci cînd vuiește VINUL (care fierbe !)

Petru VALENTIN

Cuvinte mai rare : VIDOC — ASASI — UINA — UZU — NEC — OTS — RAN.

DEZLEGĂRILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

SUNETE FALSE...

ORIZONTAL : Citit — Cor — Csi — Anulat — Capace — Lin — Legătura — I — Uriah — Etnic — Fără — Mic — EE — I — Iri — C — Cair — MD — CB — Soții — Ita — Aod — Net — U — Ora — Transportabil — Iis — E — Ae — Rasi — V — Membrana — Oc — Ec — Înțelegere.

SUS LA MUNTE

ORIZONTAL : Costila — Sport — Azur — Alb — Arar — Poieni — Alpină — RN — Cinabru — IV — E — Namile — Sate — Poteca — Cal — R — Cobori — Bu — Mos — On — Ri — Corhana — Lovi — Lala — So — Tro — Corb — R — Ru — A — Tanc — Omul — L — Rece — Urcători — Înălțimi — Ecou.

VESELIE

ORIZONTAL : Surîs — Drumeți — Amuzament — Per — Tom — Ris — Inima — Ironie — Sluga — R — Artiști — R — P — Aer — O — Pa — Raza — Teorii — Comic — Ga — P — Arși — Ema — L — Rea — Icre — BL — Umoristic — Fee — Muze — Aut — Sita — Emotiva — Vesel — Tava — Aleasa — A.

CUMPĂRAREA UNUI CAL

Pentru cele 24 de caiele cumpărătorul a trebuit să plătească :

$\frac{1}{4}+\frac{1}{2}+1+2+2^2+2^3+\ldots 2^{24-3}$ copeici. Această sumă este egală cu 4.194.303 $\frac{3}{4}$ copeici, deci circa 42.000 de ruble. În asemenea condiții nu este greu să dai un cal gratuit !

Poșta redacției

MIRCEA ARSÎN — Tîrnăveni. Pentru a învăța să cîntați la chitară nu este suficient numai să consultați un manual, așa cum spuneți. De altfel, nici nu o să înțelegeți prea multe fără să aveți un profesor care să vă explice o serie de detalii.

MARIN COMȘA — Brașov. Transmiteți soției și fiului dv. mulțumirile noastre pentru frumoasele aprecieri adresate rubricilor preferate. Cît privește aprecierile și sugestiile ce ni le faceți, vă asigurăm că vom depune eforturi și mai mari pentru continua îmbunătățire a calității materialelor publicate în revistă. Vă mulțumim și așteptăm și alte păreri.

FILIP LUNGOCI — Suceava. „Reflecțiile unei bucăți de gheață..." ne-a sosit la redacție. Oricît am... reflectat asupra ei, însă nu am putut extrage ceva pentru publicare. Mai reflectați atunci cînd încercați să scrieți schițe umoristice.

IORDAN MARINESCU — București. Nu posedăm texte de muzică, dorința o puteți satisface numai la magazinul „Muzica" din calea Victoriei. Caricatura nu este reușită din punct de vedere artistic pentru a putea vedea lumina tiparului.

CONSTANTIN ANASTASIU — București. Careul „Geografie" ar putea eventual merge ; celălalt însă conține erori prea mari și nici măcar nu are o încrucișare prea fericită.

N. GABOR — București : Careul dv. trimis în jurul datei de 25 septembrie 1964 este tardiv (fiind vorba de un careu ocazional și deci legat de data evenimentului) ; trebuie să socotiți că din momentul primirii materialului, durează cîtva timp pînă la apariție. În afară de aceasta însă, careul conține unele inadvertențe, care pentru un joc cu temă oarecare ar fi mers ; careurile pe temă serioasă pretind însă o deosebită rutină și pricepere în alcătuirea lor. Pentru viitor, vă sfătuim să abordați teme fără o semnificație deosebită ; în caz totuși că doriți să tratați teme ocazionale, trimiteți-le cu mult înaintea datei propuse.

M. PĂTRAȘCU — București : Careul a fost trimis cam tîrziu, dat fiind ocazionalitatea de sezon... Să vedem însă ce se poate face.

LIVIU NOVAC — Pecica-Arad. Nu cred că rubrica noastră va putea rezista la o asemenea avalanșă ...de careuri ! Încetiniți ritmul de trimitere și aveți puțintică răbdare...

VALENTINA OPRIȘAN — Ploiești : Primul reproș al careului „Mozaic" este că nu are drept temă o idee precisă. Cînd compui un careu fără temă, trebuie să dezvolți fie o poantă originală, fie o încrucișare deosebit de bună (ceea ce nu este cazul !). În afară de aceasta însă, careul conține unele erori de necorectat (ALLIARUN-IKH etc). Deci, în esență... mai încercați !

DIANA — Loco : Sperăm că v-ați lămurit în problema sarcinei. Dacă este vorba de o mastoză, ceea ce este posibil, vă prezentați la un chirurg și un endocrinolog care să stabilească un tratament hormonal.

VLADIMIR — Oltenia : Nu aveți nici o temere. Dacă infecția ar fi persistat în sînge, deci să se vadă la analiză, atunci ar fi trebuit să aveți și alte suferințe.

Centenare românești în filatelie

Știați că și centenarele constituie o temă foarte bogată și destul de frecventă în filatelie ? Apar anual nenumărate emisiuni poștale, în toate colțurile lumii, pentru aniversarea sau comemorarea unor oameni de seamă, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea sau de la moartea lor.

Spre orientare, vom aminti o serie de emisiuni apărute în țara noastră și care se încadrează în această temă : Centenarul orașului Turnu-Severin (1933, 4 valori), Centenarul scriitorului Ion Creangă (1937, o valoare), Centenarul nașterii pictorului N. Grigorescu (1938, 5 valori), Centenarul învățămîntului medical în Romînia (1944, o valoare), Centenarul Revoluției de la 1848 (1948, 5 valori), Centenarul nașterii lui M. Eminescu (1950, 5 valori), Centenarul nașterii pictorului I. Andreescu (1950, 4 valori), Centenarul morții pictorului I. Negulici (1951, o valoare), Centenarul morții pictorului C. D. Rosenthal (1951, 4 valori), Centenarul nașterii lui I. L. Caragiale (1952, 4 valori), Centenarul morții lui N. V. Gogol (1952, două valori), Centenarul morții lui N. Bălcescu (1952, două valori), Centenarul Teatrului Național din București (1953, o valoare), Centenarul nașterii compozitorului Ciprian Porumbescu (1953, o valoare), Centenarul nașterii dr. V. Babeș (1954, o valoare), Centenarul morții pictorului Barbu Iscovescu (1954, o valoare), Centenarul telegrafului român (1954, o valoare), Centenarul nașterii lui I. V. Miciurin (1955, o valoare), Centenarul nașterii sculptorului I. Georgescu (1956, o valoare), Centenarul industriei petroliere românești (1957, 3 valori), Centenarul mărcilor poștale românești (1958, 8 + 8 valori + 2 colițe), Centenarul Unirii Țărilor Române (1959, o valoare + o coliță), Centenarul Universității din Iași (1959, o valoare).

La acestea se adaugă numeroasele centenare cuprinse în seriile de mărci „Mari aniversări culturale", apărute în anii 1955, 1956, 1958, 1959, 1960, 1961, 1963, 1964.

Precum se vede, o colită filatelică avînd drept temă „centenare", este destul de cuprinzătoare și mai ales interesantă, chiar dacă ne-am rezuma la emisiunile din țara noastră.

Am evocat tema de mai sus, pentru că o nouă emisiune o readuce în actualitate : „Centenare românești 1964".

Emisiunea a fost determinată de trei centenare semnificative : al Universității din București, al Învățămîntului superior de artă, al C.E.C.-ului.

Emisiunea cuprinde cinci valori, cu un nominal total de 2,90 lei.

Trei din aceste mărci sînt dedicate Centenarului Universității din București : 20 bani (portretele lui Constantin Brîncoveanu, Stolnicul Cantacuzino, Gheorghe Lazăr ; clădirea Academiei Domnești) ; 40 bani (portretul lui Alex. Ioan Cuza ; actul de întemeiere a Universității) ; 75 bani (amfiteatru ; laborator).

Marca de 55 de bani este dedicată aniversării învățămîntului de artă în țara noastră și cuprinde desene simbolice, evocînd teatrul, muzica, artele plastice.

Valoarea de 1 leu este consacrată centenarului Casei de Economii și Consemnațiuni ; desenul reprezintă Palatul C.E.C. din București. Mărcile sînt tipărite la tifdruk, în 2—4 culori. Desenele sînt realizate de Ion Dumitrana și Ion Untch.

ORWO FILM
Technoimport
Str Doamnei 5
Bukarest

Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial

ORWO
VEB FILMFABRIK WOLFEN
DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK
ORIGINALWOLFEN

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

Primul rol

În culisele Teatrului de Operetă în timp ce se repeta viitoarea premieră, „SUFLET DE ARTIST". am stat de vorbă cu trei artiști: *MARICA MUNTEANU, ANTON NEGOIȚESCU* și *NICOLAE ȚĂRANU.*

— *La ce vîrstă ați debutat ?*

— La... 8 ani, ne răspunde *Marica Munteanu.* Am cîntat la o serbare pe scena școlii unde învățam. Mai tîrziu m-am înscris la școala de muzică din Timișoara. Aveam însă numai 16 ani, așa că am fost nevoită să mai aștept.

— *Și adevăratul debut ?*

— La Teatrul muzical din Galați. După citiva ani am trecut la Teatrul de Operetă din București, unde am avut prilejul să interpretez o serie de roluri, dintre care Pepita din „Vînt de libertate", Valenciennes din „Văduva veselă" Bella Giretti din „Paganini". Anita din „Sărutul Cianitei" și în ultima stagiune Sevastita din „Anton Pann" și Mabel din „Prințesa circului".

— Eram student la... secția mecanică a Institutului Politehnic din Brașov, ne spune *Anton Negoițescu,* dar gîndurile mele se îndreptau spre muzică, spre teatru. Pentru a-mi satisface această pasiune m-am înscris la Școala populară de artă din localitate. Debutul meu artistic l-am făcut în cadrul spectacolelor prezentate de școală, interpretînd rolul Adam din opereta „Vînzătorul de păsări". Un an mai tîrziu am venit la București, unde m-am înscris la Conservatorul „Ciprian Porumbescu". Am jucat pentru prima dată pe scena Teatrului de Operetă rolul titular din opereta „Boccaccio". Au urmat „Rosemarie", „Lysistrata", „Mamzell Nitouche", „Lăsați-mă să cînt", „Paganini", „Anton Pann", „Prințesa circului".

— Încă student la Conservatorul „Ciprian Porumbescu", ne spune *Nicolae Țăranu,* doream să debutez într-o operetă românească. Primul meu rol a fost Oană din „Culegătorii de stele". Deosebit de unele personaje din operetele clasice, am avut prilejul să interpretez pe scena operetei bucureștene o serie de roluri din lucrări originale : Nică din „N-a fost nuntă mai frumoasă" de N. Kirculescu, Tudor din „Plutașul de pe Bistrița" de Filaret Barbu, Anton din „Anton Pann" de A. Mendelsohn, Ștefan din „Tîrgul de fete" și acum pregătesc rolul compozitorului din viitoarea premieră „Suflet de artist".

DISCUL

Pagini solistice pentru vioară

Bach, Mozart, Beethoven, Bruch și-au dat întîlnire pe fețele a două discuri, recent sosite în magazinele muzicale (unul sovietic, altul produs de Casa „Electrecord"). E o întîlnire ce prilejuiește crearea unui concert în care rolul principal îl are vioara. Interpreții *David Oistrach, Igor Oistrach* și *Lola Bobescu* au căutat să dea o tălmăcire cît mai bună unora din cele mai frumoase pagini din literatura muzicală clasică pentru acest subtil și pretențios instrument.

În cele aproape două ore de ascultare parcurgi nu numai o distanță în timp, ci tei parte și la prezentarea unei palete muzicale bogate, la stiluri și modalități diferite de a concepe unele concerte.

Sînt deosebiri între concertul nr. 1 în la major al lui Bach, între cel nr. 5 în la major al lui Mozart și *între cel în sol minor al lui Bruch. În primul. vioara nu se detașează de orchestră, ci caută să o completeze ; în concertul mozartian. instrumentul solist îți lasă, adeseori, imaginea unei opoziții față de orchestră : iar în cel al lui Bruch, viorii îi sînt rezervate dialoguri spumoase, bine încadrate în întreaga țesătură a orchestrei, dar căreia nu i se subordonează.*

Soliștii au reușit să dea o interpretare adecvată, să sublinieze ceea ce este specific fiecărei lucrări, să le aprofundeze. Ei au căutat să le înfățișeze într-un mod personal, trecîndu-le prin filtrul simțirii și înțelegerii proprii.

Igor Oistrach sub bagheta tatălui său, se dovedește în plin progres. oferindu-ne un Bruch cu sclipiri de diamant, pe măsura marii popularități de care s-a bucurat acest concert încă de la 1869.

Eleva celebrului *Jacques Thibaud,* violonista *Lola Bobescu* a realizat, sub conducerea lui *C. Bobescu,* două reușite concerte — cele de Bach și *Mozart. Ea a făcut* proba unei aprecia-bile pregătiri care o impun ca pe o virtuoasă violonistă

David Oistrach, posesor al unei mari puteri de pătrundere și identificare cu textul muzical, cîntă cele două romanțe de *Beethoven* cu grație și nuanțarea gîndită și dorită de compozitor. *Paginile solistice* pentru vioară de care amintim aci, produc iubitorilor de muzică o adevărată desfătare artistică.

Const. SIRBU

Pe ecranele capitalei

In clișeul nostru, cadru din filmul romînesc „Străinul", după romanul lui Titus Popovici

LA CE LUCREAZĂ DOCUMENTARIȘTII

Studioul cinematografic „Al. Sahia", lucrează la crearea unor noi filme documentare pe o tematică largă, interesînd un public cît mai numeros.

Iată la ce lucrează documentariștii :

Regizorul Jean Petrovici finisează în prezent filmul „ȘCOALA DE LA MERI" în care se vorbește despre mica școală cu nouă elevi dintr-o mică stație de cale ferată aflată pe linia Bumbești-Livezeni. Imaginea este semnată de Sergiu Huzum.

Curînd va fi terminat filmul „DELTA — RAIUL ALBINELOR" după scenariul și în regia lui Gabriel Barta, cu imaginea datorată lui George Georgescu. Filmul se referă la dezvoltarea apiculturii în Delta Dunării.

În valea Cernei, o echipă de filmare alcătuită din regizorul Ervin Szekler, scenaristul Marcian Bleahu și operatorul Tiberiu Olasz, pregătește filmul „PE MUNȚI, ÎNTRE DUNĂRE ȘI MARE". Este vorba de un film turistic, color, cinemascop în care vor fi redate frumusețile peisajului nostru montan.

Eugen Popiță finisează documentarul „NUNTA TĂRĂNEASCĂ". Imaginea — C. Kovacs.

Un film despre arhitectura populară din Oltenia pregătesc Petre Sirin și operatorul Liviu Nițu. De asemenea, Paul Cojocaru și C. Teodorescu despre semiconductori și aplicațiile lor.

Sub conducerea regizorului Ion Bostan și în execuția operatorului Ilie Cornea s-au terminat filmările la „CALLATIS", o privire asupra istoriei Mangaliei.

Este pe punctul de a fi terminat filmul „ARTIȘTII AMATORI" în care va fi prezentat cel de al VII-lea Concurs al formațiilor artistice din țară închinat zilei de 23 August 1964. Filmul este lucrat de regizorul Eugen Popiță și Paul Orza.

În sfîrșit, s-au terminat filmările la alte trei filme documentare. Două din ele se ocupă de cea de a treia ediție a Concursului și Festivalului internațional „George Enescu", avînd ca realizatori pe P. Țuțuleasa, P. Orza, C. Ionescu, V. Goldgraber, C. Kovacs și P. Gheorghe. Al treilea film privind „EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE" este realizat de Titus Mesaroș și Costea Ionescu-Tonciu.

Pe urmele căpitanului VAL VÎRTEJ

„Minute sus !" In pragul fermei „Răscruci" de la periferia orășelului Diamantino din Matto Grosso, apăru echipajul căpitanului Val Vîrtej: Paganel, baronul Münchhausen, reporterul Ionuț, Irina și Andra — care, spre bucuria tinerilor spectatori, își eliberară din captivitate căpitanul...

Într-adevăr, căpitanul Val Vîrtej fusese răpit, în urmă cu cîteva emisiuni. Acesta n-a mai apărut pe micul ecran, pînă cînd actorul Dem. Savu nu s-a întors din turneul pe care-l făcea cu Teatrul de Comedie. Deh. interpretul lui Val Vîrtej nu putea fi în două locuri deodată... Numai că un tînăr telespectator l-a descoperit și televiziunea a primit o telegramă : „Nu fiți îngrijorați. Val Vîrtej n-a dispărut. L-am văzut jucînd la Teatrul din Bacău".

Transmiterea la televiziune de aproape doi ani a aventurilor îndrăzneților căpitan Val Vîrtej de Octavian Sava și Titi Acs nu dă probleme de rezolvat numai telespectatorilor, ci și regizorilor. Călătoria în Insula Paștelui, reda-

rea fiordului scandinav, unde echipajul a pîndit fantoma Olandezului Zburător, dezlegarea tainei vasului înghețat din Groenlanda, pustiurile Arabiei și în sfîrșit hățișurile neumblate din Matto Grosso nu au putut fi transmise în întregime din studiourile televiziunii și atunci s-a apelat și la ajutorul peliculei cinematografice. Castelul umbrei — a fost în realitate bătrîna cetate în stilul lăcașului lui Vlad Țepeș, aflată în parcul Libertății, însă interpretul reporterului Ionuț, tînărul absolvent al Institutului de teatru „I. L. Caragiale", Grigore Gonța, n-a lăsat ca scena să fie trucată. El s-a cățărat pe zidul abrupt al turnului. Cămilele neguțătorilor de sclavi din „Taina muntelui magnetic" au fost împrumutate de la grădina zoologică, iar într-o zi, un colț din pădurea Băneasa s-a transformat într-o veritabilă junglă africană.

Textul — parodie de film polițist, alternează cu scene de umor. Actorul Tudorel Popa, interpretul lui Paganel, se află în apele sale. Concomitent cu Institutul de teatru, Tudorel Popa a studiat și chimia — iar astăzi continuă să se intereseze îndeaproape de noutățile științifice și tehnice. Nicolae Gărdescu este un vechi interpret al baronului Münchhausen, iar Irina Bora. este studentă la filologie.*

Marian SANDU

Cronica teatrală

„Dragă mincinosule"

DE JEROME KILTY

TEATRUL „LUCIA STURDZA BULANDRA"

„Dragă mincinos ule" este un montaj de documente literare un montaj muzeografic, care cuprinde o bună parte a corespondenței schimbate între G B Shaw și Stella Campbell, celebră actriță engleză, contemporană, prietenă și apropape iubită a marelui dramaturg. Cea mai mare parte și tot ceea ce este interesant în piesa lui Kilty poate sta într-o vitrină de casă memorială sau de muzeu, și fără îndoială că poate fi văzut, într-una sau alta din Institutiile în care se păstrează memoria lui G. B. Shaw, sub forma de document autograf, alături de zeci, sute de documente manuscrise similare. De altfel — după cum chiar piesa ne-o mărturisește — o bună parte a corespondenței Shaw-Campbell a fost publicată încă în timpul vieții celor doi epistolieri. o a doua publicare cuprinzînd materialul integral, producîndu-se prin 1952.

Deci, aici. totul este citat, foarfecă și însăilare Chiar totul ? Nu chiar totul, căci un schimb de epistole reale nu poate avea consecventa logică. desfășurarea organică a unui roman epistolar Mai ales că această corespondență, care nu a izvorît niciodată dintr-un stimulent unic și nu a exprimat niciodată un singur sentiment, s-a întins pe foarte multi ani și a avut de înregistrat soluții de continuitate, numeroase și îndelungate ; un moment este al tratativelor de colaborare artistică, un altul al idealizărilor patetice, cel următor poate fi al certurilor și reproșurilor, urmate de o melancolică tăcere de lirism, — între unul și altul scurgîndu-se, adeseori, multe luni, și chiar, nu rareori, ciîiva ani. Sentimentul, care în substanța sa a fost al amiciției amoroase, nu pare să fi fost pătruns de o înaltă tensiune și nici de una egală, diversificîndu-se și subțiindu-se, în cite un răstimp

Astfel fiind, citirea documentelor a trebuit să implice unele explicații, care constituie firul epic al relațiilor Shaw-Campbell și aportul creator, de „dramaturg", al lui Kilty. Această treabă de ghid-biograf și vag istoric literar nu ne comunică mai nimic. Ceea ce poate fi interesant e cunoscut. ceea ce nu știam nu prezintă nici un interes : Shaw scrie *Cezar și Cleopatra,* lucrează la *Pygmalion,* Stella Campbell are un accident de automobil, Stella pleacă în America, se întoarce din America, moare mama lui Shaw (urmînd cea mai extraordinară scrisoare a întregului ciclu), Shaw se ceartă cu soția sa din pricina Stellei, Stella se mărită, divorțează, amîndoi îmbătrînesc etc, etc, — totul împănat cu anecdote și reflecții fără consecințe. Dar Kilty, ca om de teatru, știe că, în teatru, există efecte „eterne". efecte fără greș, a căror exploatare poate da scrupule unui scriitor. dar în fața cărora actorul, regizorul nu e zită niciodată : suvoiul timpului. cavalcada anilor și decenilor care duce spre destrămare strălucirea unei femei frumoase, cochete și celebre, transformată la final, într-o bătută melancolică și plină de amintiri, și mai ales de amintirea unui bărbat genial, devenit el însuși un bătrîn corosiv și amar. — iată ceva care nu rateaz? niciodată. Emoția aceasta profund și instinctual umană crește prin tot ceea ce gloria și prestigiul unui Bernard Shaw a putut sădi în conștiința posterității pe care teatrul o stîrnește și o solicită la sensibilitatea ei cea mai directă. cea mai promptă Bernard Shaw e el însuși și în prezent. Impresia corespunde adeseori realității. și atita timp cît un actor depune cel mai mare efort al carierei sale cu fiecare rol, depunînd cu ocazia fiecăruia un efort încă și *mai mare* decît efortul *cel mai mare* depus cu ocazia precedentului, e bine : însemnează că actorul respectiv se află în faza ascendentă a carierei sale. Imi pare bine să pot spune același lucru despre Beate Fredanov. Sarcina actoricească este nemaipomenit de grea și Beate Fredanov nu a încercat nici o clipă să și-o facă mai ușoară, simplificînd, renunțînd la una sau la alta din sugestiile de personalitate și portret care se pot, la rigoare, desprinde din scrisorile Stellei Campbell. Cel mai grav pericol al unui asemenea „rol" este monotonia, și pe aceasta Beate Fredanov a evitat-o cu multă iscusință, variînd și nuanțînd fin tonurile și accentele, și chiar realizînd acorduri, cînd modulatia pe o singură coardă devine prea insistentă Evident. totul nu a decurs chiar fără nici o depresiune (mai ales că. în seara premierei, interpreta părea chinuită de un tracnemilos), iar dintre scenele de teatru în teatru introduse de Kilty, cele două scene din *Pygmalion* ne-au plăcut mai puțin. Dar, în ansamblu, munca Beatei Fredanov a fost rodnică. fantoma înfiripată de ea din petecile de hîrtie a cucerit simpatia publicului și i-a lăsat o amintire foarte plăcută

Mai mult de jumătate din greutatea și răspunderile spectacolului a apăsat însă pe umerii lui Fory Etterle. interpretul lui G B Shaw Dacă sarcina partenerei sale a fost grea, sarcina lui Etterle a fost zdrobitoare. Căci, despre Stella știm prea puține și există în imaginația noastră loc liber pentru orice portret al său, în timp ce despre Shaw știm foarte multe. În galeria imaginativă a fiecăruia dintre noi, nu se poate să nu existe un portret al său, executat, de altfel, în nenumărate exemplare Etterle a găsit toate argumentele, pentru a ne face să înțrezărim un Shaw intim. care fără clișeistică. se sudează în mod verosimil cu acel Shaw public. monumental scăpărînd pe o mie de fațete. dar avînd o unitate a lui indestructibilă. Să fi avut oare, *omul* Shaw, *realul* Shaw, farmecul pe care i-l dă Etterle fără a răpi nimic din originalitatea spontană, diabolică, de *geniu rece* cu sentimente fierbinți, prin care și-a croit stăpînă unică ? E greu de răspuns. dar creația excepțională a actorului care a interpretat, cu atît talent, atîtea roluri ale lui Shaw. nu poate fi un răspuns și poate fi primită cu o nespusă plăcere...

O piesă cu două personaje și cu două scaune, o recitare alternativă de documente literare pusă în sarcina a doi actori de mare talent și de mult încercată experiență, trebuia să se bucure de bagheta unui regizor de imperceptibile și insesizabile finețl : acesta a fost. în consecință, Moni Ghelerter.

Actorii au fost ajutați, stimulați, cum nu se poate spune, de excelenta traducere a lui Alf Adania

Radu POPESCU

Oaspeți de peste hotare

Evelyn Cron și Hans Peter Minetti

În holul hotelului Athenée Palace, ne-am întîlnit cu reprezentanți ai filmului din R.D.G., care ne vizitează țara. Unul dintre oaspeți, actorul HANS PETER MINETTI, *laureat al Premiului de artă din R.D.G.,* este o cunoștință mai veche a noastră. L-am întîlnit pe ecrane în filmele : „Locul acțiunii, Berlin !", „Urme în noapte", „Misiune specială", „Arhiva secretă de pe Elba" și recent în „Rezervat pentru moarte". Îl întrebăm :

— Cînd v-ați apropiat de arta filmului și ce personaj v-a cucerit total ?

— *Sînt fiul unui actor de teatru. Mi-a plăcut filmul și acum 12 ani l-am îndrăgit în așa măsură încît am devenit, după spusele tatălui meu, „eretic". Evident, îmi place mai mult filmul dar n-am trădat teatrul. Am fost și sînt actor de teatru. Îmi amintesc cu plăcere de roluri care mi-au cerut mult, ca de pildă rolul regelui Lear.*

— Și în cinematografie ?

— *Personajul care m-a solicitat deosebit de mult este Karl von Ossietzki, una din figurile luminoase ale intelectualității germane. De altfel, gala acestui film a prilejuit venirea noastră în Romînia.*

— *O interpelăm pe actrița EVELYN CRON, de la Televiziunea din R.D.G.,* cunoscută la noi din filmul *„Frumoasa Lurette".*

— Știm că filmul de televiziune ocupă în activitatea dv. un loc însemnat. Ce ne puteți spune despre el ?

— *Filmul special pentru micul ecran se bucură la noi de o mare atenție. Anual, studioul realizează aproape 30 de filme, multe dintre ele în cîteva serii.*

— Tematica lor ?

— *Firește, viața, actualitatea în primul rînd. Asemenea filme au fost prezente și la dv. „LINGA TINE TRĂIESC OAMENI", „JURAMÎNTUL SOLDATULUI POOLEY", care a luat Premiul I la al doilea Festival al filmului de televiziune de la Alexandria (1963), „KARL VON OSSIETSKI" sînt filme produse pentru televiziune și care au rulat în Romînia pe ecranele cinematografelor.*

În filmul pentru televiziune nu lipsește pelicula muzicală și de aventuri.

— V-am ruga să ne spuneți cum sînt primite filmele noastre în R.D.G. ?

— *Eu mă bucur de un privilegiu* — ne răspunde *HANS PETER MINETTI. Pentru că am dublat de mai multe ori vocea lui Titel Constantinescu, am un „abonament" la filmele romînești. De mare succes s-au bucurat la noi filmele : „Erupția", „Valurile Dunării", „Lupeni '29". Acesta din urmă exprimă după mine o tendință foarte modernă. De altfel, am văzut la Buftea un film în lucru : „La patru pași de infinit". Mi se pare că se realizează filmul modern, în sensul cel mai bun al cuvîntului.*

M. MOLDOVEANU

Agnes Baltza

Agnes Baltza, deținătoarea premiului III — canto — la cel de al treilea Concurs internațional „George Enescu", s-a născut în insula Lefkas, una din cele mai de seamă ale Mării Ionice, în anul 1944 și tot aici urmează cursurile de învățămînt general. Chiar din prima clasă a cursului primar, activează în corul Asociației culturale „Orfeu", studiind paralel și pianul, la dorința părinților.

Calitățile Agnesei Baltza atrag atenția celor din jur foarte de timpuriu. Astfel, după terminarea orelor de clasă, în loc să se ducă să se joace pe malul mării unde nisipul și scoicile de tot felul, precum și bărcile cu pînze îi îmbiau pe copii, o zbughea la „Orfeu", unde ghemuită într-un colț, se uita ceasuri întregi, nemișcată, la repetițiile corului. Copilul care privea plin de extaz a atras atenția unor coriști cărora le-a mărturisit că cea mai mare dorință a ei e să cînte. Foarte curînd s-a constatat că are un timbru deosebit și multă originalitate. La vîrsta de 10 ani, ajunge solistă și se dedică, din ce în ce mai mult și cu toată pasiunea și ambiția, canto-ului.

În 1959, după terminarea școlii, se înscrie la Conservatorul din Atena. Vocea ei caldă și vibrantă, înfățișarea simplă și fermecătoare sînt apreciate de la primul început, ceea ce face ca la spectacolele conservatorului să i se încredințeze roluri de cea mai mare răspundere.

Datorită remarcabilelor sale calități, Agnes Baltza este solicitată să-și dea concursul la Asociația culturală „Parnas", cîntec deosebită pentru o studentă, căci Agnes Baltza e de abia în ultimul an la Conservator !

Primul recital l-a dat în țara noastră, la Arad. Am putea spune că acest recital a fost o nouă și binemeritată recompensă a muncii pline de rîvnă, seriozitate, dragoste, răbdare, pe care a depus-o Agnes Baltza timp de mai multe luni, în vederea Concursului „George Enescu". De altfel, era și primul concurs internațional la care participa !

Deși n-a împlinit încă 20 de ani, la Agnes Baltza se constată o deosebită maturitate și o mare exigență în privința artei. În perioada concursului, farmecul Bucureștiului, adăugat legitimei curiozități a primei vizite în străinătate, poezia zilelor deosebite de toamnă n-au reușit s-o ademenească și s-o sustragă de la muncă.

Cu toate că unii cronicari muzicali din Atena, ca și oaspetele nostru la Festival, renumitul Mac Alpen, o consideră o viitoare Callas, această apreciere departe de a o măguli, Agnes Baltza o consideră un îmbold de a munci cît mai temeinic pentru desăvîrșirea și atingerea fascinanteior culmi ale artei.

Polixenia KARAMF

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE A R.P. ROMÎNE

magazin

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL VIII · Nr. 368 — SÎMBĂTĂ 24 OCTOMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

În orașul de pe Mureș

de Veronica Porumbacu

Ceva despre metafore și ambutisări, expandări și eloxări

Istoria Aradului face meandre în timp, ca Mureșul, drumul de apă al sării adusă cu plutele, odinioară.

Sarea de la Arad era locul de vamă al chervanelor cu mărfuri, pe Drumul Mare dintre Timișoara și Oradea. Aici se schimbau caii poștalioanelor. De aici plecau calfele breslelor de fauri și tîmplari, de cismari și giuvaergii, de măcelari și turtari, cu „cărțile lor de pribegie" prin lume, ca să se întoarcă în locul de baștină, cu mărturiile marilor meșteri, despre priceperea lor în meserie.

Nodul comercial a trezit industria: în 1825 — prima manufactură de potasiu, din lemnul pădurilor; în 1848 — prima tăbăcărie; în 1870 — primele gatere ale viitoarei fabrici de mobile; în 1892 — prima clădire a fabricii de mașini și vagoane „ASTRA"; în 1909 — prima fabrică de textile, arădeană, devenită după război ITA; în 1926 — a doua mare fabrică textilă, TEBA.

Fabricile însă au adus în scenă, fără voia capitaliștilor, și noua forță istorică, proletariatul, tenace în luptă, pînă la eliberare, și eroic în construcția socialismului. În 1948 — 1949 s-a ridicat prima fabrică de strunguri din țară, pe porțile căreia au ieșit de mult încă, cel de al 11 000-lea strung. Tot aici s-a întemeiat prima întreprindere de prefabricate pentru construcții și prima fabrică de ceasuri din patria noastră, în 1956. Și ca un corolar geografic, în orașul născut la încrucișarea de drumuri, a crescut marea uzină a mijloacelor de transport, a vagoanelor țării.

Incursiunea în trecutul de luptă al ASTREI, oricît de lungă, ar fi mai scurtă totuși decît un popas în prezent. Fiindcă la U.V.A. istoria este acut contemporană. Aici se nasc noile tipuri de vagoane, adevărate performanțe tehnice. Aici se fabrică vagoanele de marfă acoperite, care poartă în pîntec cerealele, și basculantele pentru încărcarea și descărcarea minereului, și „gondolele" care îl transportă pe calea ferată. Și tot de aici vor pleca în 1965 urmașele ultramoderne ale poștalioanelor, vagoanele de călători care vor face față unei viteze de 160 kilometri pe oră. Ce înseamnă istoria anilor liberi pe harta Aradului, se rezumă în două cifre: în 1963, producția de vagoane a fost de 18 ori mai mare decît în anul de vîrf al capitalismului — 1938. Cu alte cuvinte, în timpul nostru U.V.A. livrează în trei săptămîni ceea ce fabrica în 365 de zile ale anului mai sus amintit.

★

Vocabularul tehnic e un grai aparte. Intri în vorbă cu muncitorii, discuți cu oamenii de specialitate și simți că ai nevoie de un dicționar, sau cel puțin de un translator profan. Sînt termeni specifici, sînt denumiri necunoscute ale pieselor și proceselor de fabricație, pe care numai cei înzestrați cu darul metaforelor ți le pot plasticiza. Inginerul Mircea Ciobanu, șeful serviciului tehnic și inginerul Geza Balogh, șeful Cabinetului tehnic, au acest dar. Prin ei am aflat cheia preocupărilor uzinei, în momentul de față; reducerea tarei. Un vagon care cîntărește mai puțin, poate încărca mai multă marfă. Prețul transportului scade, deci, la kilogram ca și costul fabricării vagonului. Iată de ce sforțările tuturor se îndreaptă astăzi în uzină spre micșorarea greutății lui specifice.

Care sînt metodele tehnologice noi, potrivite acestui scop?

Pînă acum se foloseau în construcția vagoanelor piesele grele laminate. Bucșele, manșoanele în care se prindeau două axe, se obțineau înainte prin strunjirea materialelor pline, ceea ce ducea la un consum mare de metal. Astăzi, aceleași bucșe se forjează de-a dreptul în matriță, scoțîndu-se piesele gata perforate, fără nici o risipă de oțel.

In alte cazuri, se îndoaie foile de tablă și marginile lor, puse cap la cap — „ambutisate" spun tehnicienii — se sudează electric, nepierzîndu-se nici un milimetru metalic. E o soluție nouă pentru această operație, cu a cărei descoperire se mîndresc arădenii.

(Continuare în pag. a 2-a)

• INVITAȚI LA REDACȚIE •

ARTISTUL POPORULUI COSTACHE ANTONIU

Despre teatru și slujitorii lui

Tînăr, în ciuda părului alb, plin de vervă, cu vorba lui dulce, moldovenească, în care presară, precum giuvaierurile, cîte o glumă, bine documentat în diferitele domenii ale vieții, maestrul este un interlocutor deosebit de plăcut. Ne bucurăm cu atît mai mult de vizita în redacție a distinsului nostru oaspete, cu cît ne mărturisește că este foarte ocupat în aceste zile cu sărbătorirea centenarului învățămîntului artistic ca și cu munca la Institutul al cărui rector este (e vorba de Institutul de Artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" din București).

— Inchipuiți-vă, am avut 900 candidați pentru 75 locuri. Cred că o imagine mai bună a aceea ce înseamnă azi — la sărbătorirea centenarului — învățămîntul teatral, nici nu se putea. Nu vorbesc de cei pe care-i atrage mirajul scenei fără a fi talentați, cît de marele număr de tineri pe care-i promovează mișcarea de amatori, școlile populare de artă, școlile medii și din care realmente ai de unde alege.

— Ce i-ați sfătui pe cei 825 care n-au reușit să intre acum în Institut?

— Să nu descurajeze. Mă gîndesc la cei care s-au emoționat la examene, pe care timiditatea sau cine știe ce motiv nu le-a permis să arate comisiei tot ce știu. Se vor prezenta la anul și poate, cine știe, vor reuși. De altfel, chiar și cei care au reușit vor trebui să facă față bine anilor I și II care la noi în institut sînt eliminatorii. Greu, pînă ajungi actor!...

În continuare maestrul ne înfățișează condițiile excepționale de care beneficiază studenții Institutului, condiții de altfel caracteristice, pentru întreg învățămîntul artistic al țării noastre.

— In primul rînd, majoritatea, 70 la sută, sînt bursieri. Pe urmă condițiunile, cunoașteți clădirea noastră. Avem în Institut laboratoare, avem una din cele mai mari biblioteci teatrale care cuprinde 40 000 de

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 8-a)

PENTRU IUBITORII DE TURISM

● **Două noi produse: ARAGAZUL PORTATIV în greutate de 1,5 kg. și RĂCITORUL-GEANTA care poate servi și ca... termos ● Un cort elegant, încăpător și ușor de transportat**

Expoziția de la șosea prezintă mare interes și pentru iubitorii de turism. La standul de articole de sport și turism, zeci de mii de vizitatori se opresc cu interes pentru a vedea ce noutăți oferă industria în acest sector. Un cort pentru excursii, de o construcție modernă, încăpător și elegant, producție a întreprinderii gălățene „11 Iunie", atrage privirile vizitatorilor de toate vîrstele. Explicațiile ghidului sînt ascultate cu atenție: în primul rînd acest cort este foarte ușor de transportat.

Dar pentru excursii îți mai trebuie, pe lîngă cort, încă o sumedenie de obiecte, pentru a-ți face concediul cît mai atrăgător. Și aceste obiecte necesită să întrunească aceeași calitate indispensabilă: ușurința de a fi transportate. Industria a avut grijă și de această doleanță justificată a turiștilor. Alături de diferite rucsacuri, truse de excursii produse la Tg. Mureș, cuțite de vînătoare etc., obiecte în general cunoscute din anii trecuți, întîlnim produse noi.

Vreți să luați o masă gustoasă în aer liber, cu mîncăruri calde și vin de la gheață? Nimic mai simplu. În rucsacurile dumneavoastră introduceți aragazul și răcitorul portativ. Ce sînt ele, cine le produce? Iată întrebări la care ghidul standului ne răspunde cu multă amabilitate.

Anton DROST
Fotografia: Ion POPOVICI

(Continuare în pag. a 4-a)

Din sumar:

OPERAȚIA „MARQUETALIA"
(Pagina a 3-a)

Noi „profesii" ale Soarelui
(Pagina a 4-a)

• MODĂ
• UMOR
MEDICUL — VĂ SFĂTUIEȘTE
Cuvinte încrucișate

Vă povestim filmul:
„COMOARA DIN VADUL VECHI"
O PRODUCȚIE A STUDIOULUI „BUCUREȘTI"
(Pagina a 8-a)

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Piața Dorobanților

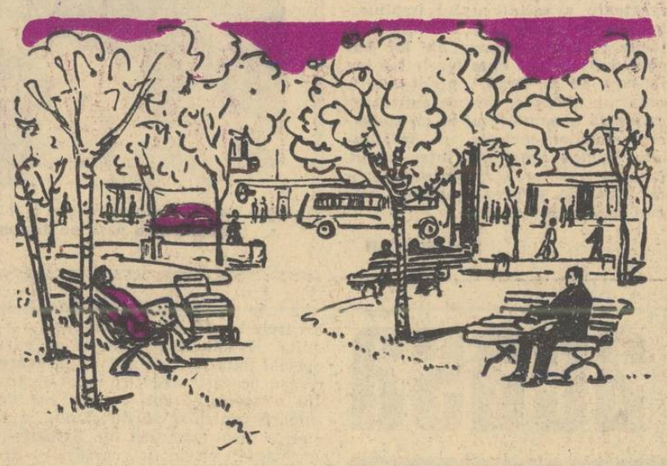

Dacă în București există ca punct distinctiv un „Leu" care sălășluiește în cartierul Militari — el își are și o replică feminină în „Lupoaica" ce se află în parculețul din Piața Dorobanților. Este un punct la fel de cunoscut de bucureșteni ca „ceasul de la Universitate". Și nu rare ori este fixat ca loc de întîlnire, pentru că azi nimănui nu-i mai poate trece prin minte că este un loc periferic — de vreme ce doar cîteva minute de mers cu tramvaiul îl despart de centru și de vreme ce dincolo de acest punct se întind pe distanțe mari două din cele mai frumoase cartiere ale orașului: Parcul Dorobanților, cu străzile lui drepte și lungi care se întretaie în forme geometrice, cu vile mici îmbrăcate în iederă — și noul cartier Floreasca, cu bulevardele lui largi și impunătoare, cu blocuri pastelate și semețe, cu aglomerarea de etaje în linii moderne și suple. Unul se desfășoară doar în lungime, celălalt cîștigă și înălțimile, în virtutea tehnicii construcțiilor.

Vii cu tramvaiul 5 — unul din tramvaiele Bucureștiului care și-au mărit mereu drumul o dată cu mărirea orașului — și cobori la liceul „I. L. Caragiale". La ora prînzului, aici este o adevărată revărsare a tinereții în uniformă școlară. Și ea reușește în fiecare zi să modifice pentru cîteva minute însăși austeritatea bătrînei clădiri. Cînd ies copiii de la școală — vorbind, rîzînd, povestind, vociferînd, strigînd, alergînd și... bucurîndu-se cu întreaga bucurie a copilăriei — însăși școala pare că întinerește. Școala, care, de fapt nu este o școală oarecare, ci o adevărată citadelă a învățăturii de vreme ce ea nu are numai școlari, ci... o populație școlară, care se numără în mii. Pentru cîteva minute, strada este asaltată de voci uniforme și peste alte cîteva minute reintră în tăcere: dincolo de zidurile din pia-

Pia RĂDULESCU
Desen de Beca RIND

(Continuare în pag. a 2-a)

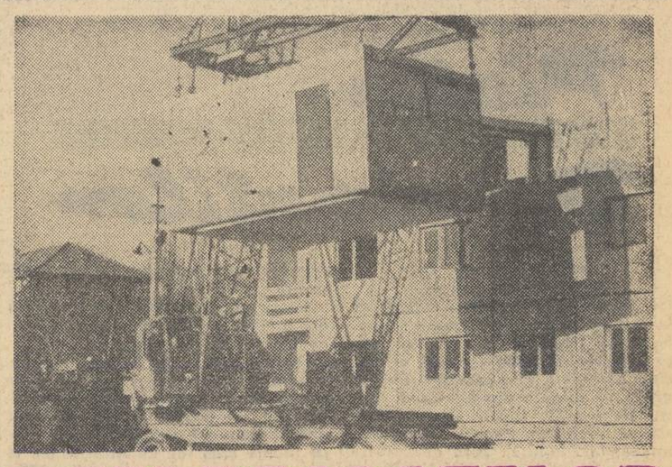

DIN ISTORICUL PREFABRICATELOR ÎN ȚARA NOASTRĂ

Prefabricatele fac parte astăzi din activitatea curentă a șantierelor noastre. Mari fabrici specializate în construcția elementelor prefabricate, răspîndite în toată țara, furnizează șantierelor cantități apreciabile, revoluționînd desfășurarea lucrărilor de construcții, apropiindu-le de producția uzinală. În această apropiere rezidă însăși sensul transformărilor ce se produc astăzi în tehnica construcțiilor. Prefabricatele de beton armat — ca și „glisarea" pereților de altfel — reprezintă depășirea practicii meșteșugărești, milenare, a edificării milenare a construcțiilor „cărămidă cu cărămidă". În cazul prefabricării, cărămizile sînt înlocuite cu elemente de beton armat

I. M. ȘTEFAN

(Continuare în pag. a 2-a)

În imaginile noastre. SUS: camera-bloc este montată direct; STÎNGA JOS: această macara uriașă servește pentru montarea panourilor mari prefabricate, scărilor și planșeelor prefabricate; DREAPTA JOS: fază de montaj la un combinat al industriei chimice.

În orașul de pe Mureș

(Urmare din pag. 1)

Unele repere de tablă din construcția vagoanelor erau sfredelite, acum cîțiva ani, cu burghiul; găurile „mîncau" metalul. Astăzi se folosește expandarea, adică lungirea tablei, așa cum ai întinde aluatul și l-ai tăia în forme. Din aceeași cantitate de metal, se obțin de trei ori mai multe piese, frumoase ca niște grilaje de fier forjat. Mașina de tăiat, adaptată de tehnicienii UVEI Eduard Miloș și Eugen Ristin) funcționează astăzi și la Ploiești și la Constanța.

Alt exemplu: aluminiul este un metal lesne oxidabil. Pentru ferirea lui, tabla se introduce într-o baie de electroliză specială. Procesul dirijat formează un strat protector de rugină superficială. E un „vaccin" care introduce în trupul metalului „microbii ruginei", provocînd o formă ușoară de boală, ca să-l cruțe de efectele ei mortale. E ceea ce se cheamă în limbajul tehnic, și metaforic, eloxare.

Acestea sînt cîteva din metodele noi ale uzinei. Autorii lor sînt semnatarii vagoanelor care ies de pe porțile fabricii. Numele lor nu îl întîlnești doar în statele de plată, ci și în evidența Cabinetului tehnic, acest for care pune la dispoziția tuturor documentația necesară, care primește și selectează, rezolvă și coordonează toate propunerile de inovație. Aici întîlnești și dispozitivul de strunjire sferică a „crapodinelor" — piesele care susțin cutia vagonului pe boghiul roților — inovat de Ivantie Grada și care cruță anual o cantitate de metal în valoare de 100 000 lei. Aici afli cele 52 de inovații ale lui Ludovic Balog, din economiile căruia s-ar putea ridica un bloc muncitoresc de 50 de apartamente. Numărul însuși al inovațiilor aplicate în 1963—300 din 800 de propuneri — spune mult. Iar cele patru milioane jumătate de lei economii sînt și mai grăitoare pentru rostul acestui Cabinet tehnic. Conferențiari ai Politehnicii timișorene, ingineri și tehnicieni de la Fabrica de strunguri, dezbat problemele de prelucrare a metalului la rece. Iar schimburile de experiență de-a lungul anilor, cu „Steagul Roșu" și „Tractorul" din Brașov, cu „23 August" și „Autobuzul", cu „Grivița Roșie" și „Semănătoarea" din București, cu „Electroputere" din Craiova, duc la extinderea metodelor noi arădene și la introducerea altora, în uzină. Construcția socialistă e un efort colectiv, în care autorii vagoanelor de pe malul Mureșului înmînează colegilor lor de la Pontul Euxin, cheia propriilor lor victorii și învață de la aceștia noi tururi de forță tehnice.

Umbre și torțe pe malul Mureșului

Pămîntul vechi al Aradului scoate la iveală cu fiece nouă fundație de casă, cîte un ban ori un vas din vechea așezare dacică, sau cîte o monedă a împăraților romani din veacul II și III al erei noastre. Cetățile din preajmă sau ruinele lor amintesc de luptele cu tătarii și turcii. Străzile orașului țin minte încă pe răsculații lui Doja și oștile lui Mihai Viteazu, pe curuții și grănicerii răzvrătiți. Aradul a păstrat în memoria sa auditivă clinchetul de arme din 1848, tăcerea grea a grevei generale din 1904, ecourile luptelor muncitorești de la ASTRA-vagoane din 1929. Plimbă-te azi prin oraș și cîte nu-ți amintesc de vremile acelea? Intră în sala cinematografului „Veac Nou", a vechiului teatru unde, în pauza unei reprezentații s-a vestit arădenilor eliberarea din închisoare a deputaților revoluționari Eftimie Murgu și Mihaly Tanci. Închipuie-ți apoi întîlnirea între Bălcescu și Kossuth din acest oraș de pe Mureș. Recheamă-ți în minte umbra marelui exilat romîn, flacăra lui mistuitoare, apelul profetic la unire, căci: „libertatea naționalităților nu poate veni de la Curțile împărătești și din mila împăraților și despoților, ci numai dintr-o unire strînsă între toți romînii și dintr-o ridicare împreună în solidaritate cu toate popoarele împilate".

Colindă sălile muzeului pașoptist din Palatul Culturii. Vezi săbiile răsculaților, uniformele gărzilor populare, steagurile austriece capturate, pesmeții de campanie, masa lui Bem pe care s-au scris proclamațiile revoluționare, dar și călimara din cerneala căreia s-a semnat sentința de moarte a luptătorilor. Și treci apoi pe lîngă obiectele rămase de la întemnițații de mai tîrziu. Vezi lanțurile lor. Vezi lingurile, furculițele, cănile scrijelate după vechea tradiție a sculptorilor în lemn. Vezi piesele de șah, statuetele de aragonit, semnele de carte, tabloul din solzi de pește potriviți cu migală, de întemnițați.

Ceva despre o școală mică și un palat mare

Orașul de pe Mureș păstrează, o dată cu vestigiile istorice, și un parfum cultural din veacul trecut.

În anul campaniei napoleoniene, 1812, s-a întemeiat la Arad prima școală normală din țară în limba romînă. Și astăzi, cînd treci pe strada ce se numea a Căprioarei, parcă auzi în dreptul unei clădiri fără etaj, PREPARANDIA de odinioară, pe dascălul „Tichindeal gură de aur" pledînd cu patimă în a sa „Arătare" pentru dreptul de învățătură al sărăcimii.

În 1833, iubitorii de muzică au înființat în oraș, prin liste de subscripție, cea mai veche școală de arte din țară. Acest conservator popular l-a numărat printre elevii săi pe Ion Vidu și l-a invitat o dată pe Frantz Liszt să concerteze în oraș. Și azi, cînd treci pe lîngă restaurantul care purta pe atunci numele de „Crucea albă", parcă auzi fugoasele ritmuri ale compozitorului cu plete cărunte... De la bunele intenții ale întemeietorilor care adunau ban cu ban pentru cursuri și pînă la școala populară de astăzi, cu 7 000 de elevi și 52 de profesori de muzică, de artă plastică, de dramă și coregrafie, e un prag de istorie. Și tot în Arad poți vedea unul din cele mai impozante palate ale culturii din țară, cu arhitectură, e drept poate prea complicată, care topește patru stiluri într-o singură clădire.

La despărțirea de Arad, într-o ultimă plimbare pe faleza cu sălcii a Mureșului, față în față cu cetatea tereziană care a fost atîta vreme închisoare, mă duce gîndul la pictorul întemnițaților din '48. Se gîndea oare anonimul zugrav al luptătorilor care tînjeau printre gratii după o dungă de soare, că portretele lor vor fi privite într-un oraș socialist, de strănepoții celor care au visat și au luptat cu un veac înainte pentru Libertate?

Un aspect din secția a III-a montaj de la Uzinele „Strungul" din Arad. În clișeu: maistrul principal, Petre Ardeleanu, și lăcătușul Gh. Rusu, verificînd un lot de strunguri S.N. 400.

DIN ISTORICUL PREFABRICATELOR ÎN ȚARA NOASTRĂ

(Urmare din pag. 1)

de mari dimensiuni, care transformă șantierul într-un punct de montaj, iar în cazul glisării, peretele de beton armat „crește" continuu, într-un ritm de 2,5—3 metri pe zi, ceea ce acum cîteva decenii ar fi părut de neconceput. Prefabricarea, ca și glisarea, sînt pîrghii ale industrializării construcțiilor, ale ridicării acestei ramuri din țara noastră la nivelul tehnicii mondiale.

O interesantă tradiție populară

Deși prefabricatele aparțin prin excelență prezentului, trebuie să menționăm că începuturile folosirii lor pot fi găsite și departe în trecutul poporului nostru. În plină epocă feudală, cînd meșterii din mediul rural creaseră la noi o remarcabilă tehnică a lemnului, existau întregi sate specializate în realizarea de case preconstruite. Pe această bază se construiau numeroase case demontabile, ce se puteau muta dintr-un loc în altul, lucru adesea impus de cerințele economice locale. Ordinea pieselor de lemn era însemnată cu lovituri de secure.

O astfel de casă se găsește și la Muzeul Satului din București. Ea a fost construită în anul 1780, în satul Moisei, din Țara Oașului, din lemn de stejar.

Dar nu numai casele erau astfel preconstruite, ci și remarcabile biserici din lemn din nordul Ardealului, adevărate monumente ale isteților meșterilor populari. Aceste veritabile „catedrale din lemn", unele dintre ele datînd de șase secole, sînt și ele demontabile, putînd fi mutate dintr-un loc într-altul.

Primele silozuri de beton armat

Dar să ne apropiem mai mult de vremea noastră. Pe la mijlocul secolului trecut, grădinarul francez Joseph Monier inventează betonul armat, folosindu-l la început pentru construirea de... vase de flori. În 1869 și 1873 sînt înregistrate primele brevete pentru plăci și poduri de beton armat.

Și iată că, spre sfîrșitul veacului, un inginer romîn, tehnician de renume mondial, își înscrie numele în istoria, aflată pe atunci la începuturile ei, a betonului armat. Este vorba de Anghel Saligny, cunoscut mai ales prin construirea podului de la Cernavodă, cel mai lung pod din Europa continentală în acea vreme. La podul de la Cernavodă, Saligny utilizează oțelul însă, tot el s-a dovedit, la alte lucrări, un adevărat pionier al folosirii betonului armat prefabricat.

Într-adevăr, trebuie să menționăm că silozurile de la Brăila și Galați, realizate de inginerul Anghel Saligny în 1888—1889, nu sînt numai primele construcții de beton armat din țara noastră, și și primele silozuri din lume construite din acest material. Mai mult, aceste silozuri sînt executate, pe toată înălțimea lor, din elemente prefabricate de beton armat. În 1906—1910, cînd Saligny construiește la Constanța trei silozuri necesare amenajărilor portuare, utilizează și de această dată același sistem, însă mult perfecționat.

O necesitate stringentă

Preocuparea pentru introducerea prefabricatelor din beton armat se vădește și la alți ingineri romîni, dar, pînă la eliberare, realizările, deși interesante (adesea le găsim consemnate în „Buletinul Societății Politehnice"), rămîn sporadice.

Cu totul altfel s-a pus problema după eliberare. Marele program de investiții al statului democrat-popular a dat un puternic avînt activității de construcții. Pentru a putea face față volumului de lucrări tot mai mare, productivitatea muncii constructorilor trebuia să crească simțitor. Soluția nu putea fi decît una singură: industrializarea masivă a construcțiilor, iar o cale principală a acesteia a fost introducerea prefabricatelor de beton armat, care au contribuit la creșterea simțitoare a productivității muncii, la accelerarea ritmului lucrărilor, la economisirea lemnului și a altor materiale.

În anul 1949 a fost creat la Brașov primul atelier de prefabricate, din care avea să se dezvolte mai tîrziu o întreprindere puternică. Cîțiva ani mai tîrziu, au început să producă marile uzine de prefabricate de la București („Progresul") și Roman. În anii următori, alte unități, dotate cu utilaj modern, au fost organizate succesiv la Turda, Pitești, Constanța, Galați și în alte localități. „Ultimul născut" este Întreprinderea de prefabricate de la Giurgiu, aparținînd de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor.

La nivelul tehnicii mondiale

Desigur, nu putem face aici un istoric detaliat al tehnicii prefabricării în ultimele două decenii. Să menționăm însă că unele construcții de locuințe, cu mii de apartamente, ca ansamblul „Steagul Roșu" din Brașov, au fost realizate din panouri mari prefabricate de beton armat, de dimensiunile unui perete.

Pe marile șantiere ale industriei chimice — cum este cel de la Brăila — numeroase hale sînt construite cu pereți din plăci prefabricate. Elementele de susținere și acoperiș ale combinatelor de industrializare a lemnului, stîlpi, ferme, pane, grinzi sînt de asemenea realizate prefabricat, într-o proporție tot mai mare. Cînd, cu ani în urmă, magazia de borhot de la Freidorf (regiunea Banat) a fost construită din uriașe „unde" prefabricate, sistemul constructiv a apărut atît de interesant, încît publicații tehnice de prestigiu din străinătate i-au publicat fotografia chiar pe copertă. În sfîrșit, nivelul înalt al tehnicii construcțiilor de la noi s-a oglindit și în faptul că ne numărăm printre primele țări ale lumii care au experimentat (la Onești), prefabricarea spațială, la care elementul din care se asamblează clădirea are dimensiunile unei camere.

Sînt cîteva fapte, cîteva exemple, a căror semnificație nu poate fi în niciun fel contestată. Marea forță creatoare a socialismului împlinește, printre atîtea alte năzuințe, și ideile tehnice vizionare ale lui Anghel Saligny, așa cum tezele lui Ion Ionescu de la Brad, propovăduite zadarnic altădată, despre cultivarea rațională a pămîntului și mecanizarea muncilor agricole, se înfăptuiesc. Puntea aruncată între trecut, prezent și viitor, servește noii generații pentru a urca treptele cele mai înalte ale creației.

I. M. ȘTEFAN

PE DEFILEUL DÎMBOVICIOAREI... PE FRUMOASA VALE A DÎMBOVIȚEI

Cînd te apropii de Rucăr, localitate așezată la peste 20 kilometri de Cîmpulung, privești încîntat așezarea pitorească a comunei, aruncată parcă într-o căldare cu marginile tivite de verdeață, casele ce se înfățișează trainice, construite după bine stabilite socoteli gospodărești, dar nu fără cochetărie, fără grija pentru amănuntul, care ține de podoabă.

Popasul la Rucăr, într-o zi însorită a acestei toamne, e plăcut nu numai pentru peisajul care ți se dezvăluie în frumusețea lui de carte poștală ilustrată, frumusețe pe care ești tentat s-o păstrezi pe filmul aparatului fotografic. În comuna aceasta mare, semnele care o apropie de oraș sînt tot mai vizibile. Străzile de centru asfaltate, magazine bine aprovizionate, un restaurant unde găsești o mîncare gustoasă, piața care oferă, duminica, produse specifice locului, între care vestita și gustoasa brînză în coajă de brad, toate astea nu-s de loc de lepădat pentru cel care s-a hotărît să-și petreacă aici zile de concediu ori un sfîrșit de săptămînă.

Presupunînd că Rucărul este numai un popas, să nu pierdem prilejul de a vedea locuri care, celor ce iubesc natura și drumeția, le vor oferi desfătarea unor priveliști greu de uitat. Cu autobuzul, străbatem destul de repede cei cinci sau șase kilometri ce ne despart de comuna Podul Dîmboviței. Comuna prin care trecem, ni se pare — poate e numai o părere, îndreptățită de aspectul mai sălbatic, mai natural deci, al locurilor — mai frumoasă ca Rucărul. Sînt două drumuri spre care ne putem îndrepta. Unul trece prin comuna Dîmbovicioara, pe cursul apei cu același nume și duce către peștera Dîmbovicioara. Altul, pe firul Dîmboviței, trece pe la Peștera Urșilor, continuînd pînă la izvoarele sale.

Cei mai mulți dintre excursioniști merg către Dîmbovicioara. Defileul pe care începem să-l zărim de cum am ieșit din comuna Podul Dîmboviței, ne atrage prin înfățișarea lui semeață și, de departe, cam rece, cam severă. Abia cînd începem să-i străbatem la pas, nu știm unde să ne mai oprim privirea. Aerul e răcoros, pereți de stîncă însoțesc firul apei, urmărindu-i meandrele, dezvăluind aici putința asemănării formelor de piatră cu o înfățișare omenească.

Cînd te apropii de comuna Dîmbovicioara, peisajul se schimbă puțin, defileul se descătușează din strînsoarea zidurilor și face loc pășunilor, dealurilor îmbrăcate în verdeață. După ce ai trecut prin sat, peisajul se schimbă, încercînd să se integreze din nou în cadrul cunoscut al defileului ce strînge ca într-un clește de piatră apele firave ale Dîmbovicioarei. Cu cît te apropii de peșteră, prezența excursioniștilor se face tot mai mult simțită, în mașini, motociclete ori... pe jos. Se simte un miros plăcut de pastramă friptă și mămăliguță caldă. Mesele micului restaurant așezat chiar la picioarele peșterii sînt toate ocupate. Mustul lipsește, dar sticlele de bere se aburesc de răceala apei care ține locul unui adevărat frigider. Peștera o vizitezi însoțit de o fetișcană sau de un flăcăiandru, care îți repetă povestea de atîtea ori relatată a sihastrului, cu scaunele și biblioteca lui de piatră, a haiducului, a aripii de vultur și a altor curiozități.

Cei care se opresc și adastă prea mult la peșteră, lîngă răcoarea apei și aroma pastramei, au ce regreta. Căci frumusețea defileului nu se dezminte nici mai departe, la cheile Brusturetului, nici la izvorul Dîmbovicioarei, de loc spectaculos dar înzestrat cu aceeași sălbatică înfățișare, nici pe Valea Seacă, pînă departe către locul de unde mașinile încarcă buștenii. Mai încolo nu te poți încumeta, din păcate, decît dacă ai la dispoziție destule ore pînă la înserare și picioare obișnuite cu mulți kilometri, ori dacă ești cu mașina sau motocicleta. Drumul duce departe, pînă către Piatra Craiului.

Cît despre pitoreasca vale a Dîmboviței, cu înfățișarea-i care se schimbă mereu, ca să nu supere privirea cu monotonia locurilor, este încîntătoare pentru turistul căruia i se oferă, de altfel, și posibilitatea de a dormi într-una din cele cîteva cabane pe care le întîlnești în cale. Din păcate, numărul destul de mare al kilometrilor pe care trebuie să-i parcurgi, îți mai taie din elanul cu care ești dispus s-o pornești pe jos. Poate Valea Dîmboviței, prin părțile acestea pe care le descriem n-o fi atras încă atenția celor chemați să organizeze excursii pentru amatorii de turism, poate Peștera Urșilor, Săticul, poate Rucărul, Podul Dîmboviței, defileul și Peștera Dîmbovicioarei sînt încă puncte turistice pe care trebuie să le descoperi singur. Poate de aceea ți se pare neasemuit farmecul lor sălbatic, singurătatea locurilor, liniștea întreruptă cînd și cînd de trecerea unei mașini. Poate... Dar păstrîndu-le farmecul pitoresc, frumusețea locurilor n-ar fi de loc stîrbită de cîteva înlesniri pe care să le aducă construirea, de pildă, a unui hotel mare cu restaurant la Rucăr, a unei cabane la Peștera Dîmbovicioara, a unor curse de autobuze care să străbată valea Dîmboviței (bineînțeles, în timpul verii și măcar duminica) a unui drum mai bun, mai bine întreținut pe toate aceste trasee, a unor indicatoare turistice.

Cei care au fost prin aceste locuri, le-au îndrăgit și se vor întoarce cu siguranță să le revadă. Le vor răspîndi și faima. Chiar dacă O.N.T. întîrzie s-o facă...

Lucia MANOLESCU

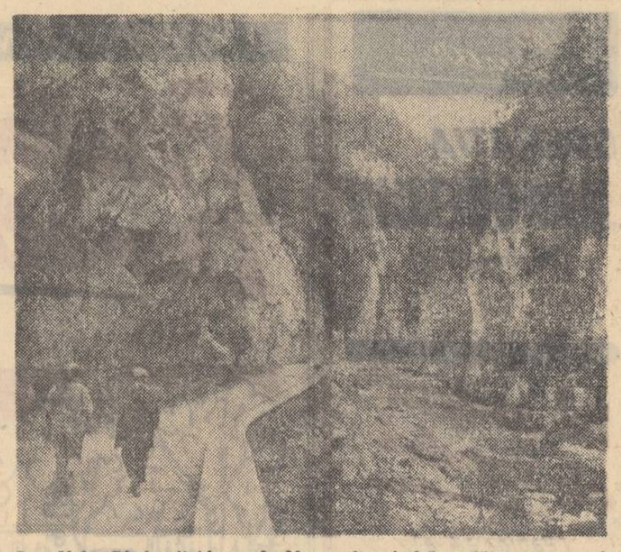

Spre Valea Dîmboviței la pas? Nu, ar fi o îndrăzneală prea mare! Doar cîțiva pași, pe drumul ce duce la Peștera Urșilor...
Fotografia: Nicu VASILE

Piața Dorobanților

(Urmare din pag. 1)

tră, învață alții! Cei care au ieșit de la cursuri se împrăștie veseli și grăbiți spre tramvaie și autobuze, sau pe arterele și străduțele care se deschid din piața Dorobanților. Și sînt multe — nouă la număr. Unele dintre ele poartă nume de capitale străine — Roma, Paris — și sînt întotdeauna colorate: vara de verdele aprins al pomilor, care-și încolăcesc brațele în adevărate tunele de verdeață, toamna în galbenul sau roșul frunzelor care, ostenite de îmbrățișare, se odihnesc pe caldarîmul străzii.

Traversezi piața care este tăiată de Calea Dorobanților și ajungi la colțul unde un bufet mic — „Bufetul Pieței" — te primește ospitalier, oferindu-ți antidoturile adecvate fiecărui anotimp: grădinița improvizată afară cu băuturi la gheață sau sala dinăuntru cu vin și tuică fiartă. În spatele ei se află piața în care se revarsă pe tarabe trofeele legumicole ale acestei toamne și în fața cărora semnează zilnic condica, gospodinele din cartier. De aici, din fața pieței, începea odinioară bulevardul Plăcintei — consemnat sub acest nume și în ghidul Bucureștiului din 1926. Acum, bulevardul se numește Aviator Beller și este cunoscut fie și pentru faptul că el duce la Sala sporturilor Floreasca — iar spre ea... duc drumurile a mii și mii de bucureșteni, pasionați ai sporturilor, practicieni sau suporteri.

De partea cealaltă a pieței Dorobanților, la parterul blocurilor construite doar cu doi-trei ani în urmă, se desfășoară în lărgime și lungime marele magazin alimentar „Bitolia" — un serios concurent al „Unic"-ului în materie de modernizare comercială.

Nu cu foarte mulți ani în urmă, pe aceste locuri — pe actuala str. Bitoliei și Aviator Iliescu — se întindeau doar grădini de zarzavaturi, așa cum pe locul parcului din piața Dorobanților erau doar pajiști pentru pășunatul oilor. De abia prin 1930 s-au făcut parcelările, în urma cărora au fost tăiate cele două străzi. Și tot tîrziu a fost croită și strada Zambaccian, pe care se află muzeul cu același nume — muzeu reunind multe și mari valori de artă universală — ca și casa în care și-a trăit ultimele clipe de viață neîntrecutul minuitor al condeiului, Mihail Sadoveanu.

Toate aceste străzi sînt împărății ale liniștei și verdeții: cu case mici dar frumoase, în stilul arhitectonic al anilor 1930, case în care tăcerea pare a fi țesută o dată cu zidurile cărora ea le dăruie o a doua personalitate; cu grădini în care oamenii cresc trandafiri altoiți și specii rare de plante și-și fac un titlu de glorie din cultivarea cutărei sau cutărei flori care cere pricepere, dragoste și artă.

Toate aceste străzi își dau întîlnire în larga piață Dorobanți, acolo unde pîrculețul din mijloc găzduiește — alături de cărucioare cu funde roșii, de tineri care joacă șah și de pensionari ieșiți cu cîinele la plimbare — și pe bătrîna „Lupoaică". Statuia evocă vechea legendă romană potrivit căreia primii regi ai Romei, frații Romulus și Remus, au fost salvați de la moarte prin înfometare de lupoaica ce-și pierduse puii. Ea n-avea de unde știi — atunci cu siguranță nu i-ar mai fi hrănit! — că unul va muri ucis de mîna fratelui său, iar celălalt va pieri răpus de urgia unei furtuni. Și n-avea de unde știi nici că ea, lupoaica, va deveni celebră — fiind primul animal de pădure intrat în... istoria Romei.

Cu unele modificări — dăltuită în bronz și avînd cîteva spărturi la picioare — copia bucureșteană a „Lupoaicei" se află aici, în pîrculețul din piața Dorobanților. Copie bucureșteană prin încetățenire, căci prin naștere este tot... romană. Într-adevăr, statuia aceasta a fost făcută la Roma, de meșteri italieni și ea reprezintă darul orașului Roma oferit orașului București în primii ani de la începutul acestui veac.

Intri în pîrculețul care găzduiește azi aceeași statuie a „Lupoaicei" și te așezi pe o bancă: în dreapta cîțiva prichindei clădesc... hoteluri, neapărat hoteluri! — „așa cum am văzut eu astă-vară la Mamaia", alături se așează o pereche osteneită de povara sacoșelor — „am luat și zahăr și ouă, și struguri, și două sticle de vin bun, de care-ți place ție...", vizavi doi studenți învață cu glas tare despre extracția petrolului... Discuții oarecari, într-o zi de toamnă oarecare, într-un colț oarecare din acest mare și drag București.

Pia RĂDULESCU

De la unitate - acasă

În fiecare săptămînă, într-o zi anumită, de obicei sîmbătă după-amiază, căpitanul Ion R. Constantin își rezervă cîteva ceasuri pentru a-și redacta corespondența. Omul acesta cu trăsături aspre, severe, găsește cuvinte neașteptat de calde și o nesfîrșită duioșie cînd trebuie să-i scrie bătrînei lui mame, în Optași, lîngă Slatina. Cu prietenii din sat, cu rudele, e mai reținut, mai solemn, ca să nu se vadă că uneori ar vrea să se afle în mijlocul lor, să stea cu dînșii la taifas. Dar cea mai mare parte a cărților poștale și a plicurilor îmbodobite cu scrisul său energic nu pornesc spre propria-i familie sau către tovarășii de copilărie. Căpitanul Ion R. Constantin întreține corespondență cu o altă familie, mai mare, răspîndită în toată țara: cu foștii săi subordonați. Am întrebuințat cuvîntul „familie". Nu simt nevoia să-l schimb pentru că el exprimă exact raporturile dintre foștii ostași, azi muncitori colectiviști și fostul lor comandant, deoarece cu toții sînt ca niște frați buni care simt nevoia să-și comunice ce s-a mai întîmplat în viața lor, ce au mai făcut.

Iată, în porthart, lîngă caietul de însemnări, s-au adunat cîteva scrisori de la Victor Mogșeanu din Pitești. Victor e acum activist de partid. Căpitanul desface plicul și parcurge rîndurile totdeauna vrednice de interes. Parcă-l are aevea înaintea ochilor pe sergentul Mogșeanu Victor, ager și cu o neobișnuită putere de muncă. Îl vede tînăr recrut, stîngaci încă în haina militară dar dornic să deprindă rapid meșteșugul armelor și vădind o capacitate de asimilare impresionantă. Sub ochii lui, studiind, ascultîndu-i sfaturile și îndrumările, a învățat să mînuiască perfect tehnica modernă de luptă dobîndind rezultate excelente la poligon, la aplicații. Cînd și-a împlinit stagiul și a trebuit să se înfoarcă acasă, la despărțire căpitanul i-a spus:

— Bagă de seamă, acolo unde-ai să muncești, să fii sus prestigiul subunității noastre.

Și Victor vădește în îndeplinirea îndatoririlor din viața civilă, aceleași însușiri pe care el i le cunoaște atît de bine: receptivitate la tot ce e nou, voință, tenacitate. Scrisorile lui îi fac întotdeauna cea mai mare bucurie Dar nu sînt singure... Alături de ele se află foile primite de la Iuliu Demoși, dintr-o comună de lîngă Lugoj. Are un scris tare curios acest flăcău. Slovele lui sînt aruncate în fugă pe coala albă și mari cît niște buburuzi. De fapt grăbit și bolovănos a fost de cînd îl știe. Se pricepea, vorba lui, doar la tras cu sapa și la cosit iarba. Față de mașini și motoare avea un fel de teamă. Și totuși în armată Iuliu Demoși a ajuns mecanic conductor de tanc. Cum? Asta numai căpitanul Ion R. Constantin știe.

— Mi-am dat seama că flăcăul are, cum se spune, stofă, își amintește el. L-am văzut că pricepe repede tot ce-i explic. Trebuia numai să-l vindec de neîncrederea pe care o avea în posibilitățile lui de a cunoaște și conduce o mașină. Mi-am dat seama că trebuie să-i zgîndăresc puțin ambiția. L-am repartizat la un curs special împreună cu alți militari care aveau aceeași pregătire ca și el. Iuliu a socotit drept o chestiune de onoare pentru el să nu rămînă mai prejos decît tovarășii lui. Și într-o perioadă extrem de scurtă și-a însușit ca și ceilalți materia predată.

Pe adresa subunității căpitanului Ion R Constantin sosesc scrisori și de la Constantin Bradea, muncitor în Oradea, și de la Constantin Cojoacă din București. Tuturor el le răspunde cu dragoste. Aceste dialoguri între niște oameni care au petrecut cîțiva ani împreună, care s-au cunoscut bine și se prețuiesc reciproc, par cît se poate de firești. Și așa și sînt. Toți se interesează, mai ales în scrisorile lor, dacă subunitatea din care au făcut parte păstrează în continuare titlul de subunitate de frunte. Și Mogșeanu și Demoși și Bradea și Cojoacă și mulți alții.

Da, tovarăși! Subunitatea din care ați făcut parte a obținut și anul acesta titlul de subunitate de frunte.

Ca reporter, am asistat de curînd, în poligon, la o tragere de noapte executată de subunitatea de tancuri comandată de căpitanul Ion R. Constantin.

Se executau trageri din mers cu armamentul de pe tanc asupra unor ținte fixe și mobile. Mă aflam în foișorul poligonului, lîngă telespicher, alături de comandantul subunității. Priveam în noapte către blindatele ce împroșcau cu trasoare țintele. Proiectilele loveau în plin machetele tancurilor ce se deplasau lateral. Atîta precizie în ochire, atîta măiestrie în conducerea blindatelor, atîta calm în execuție!

Am așteptat cu înfrigurare rezultatul tragerii. Și rînd pe rînd sesizorii raportau telefonic calificativele: obiectivul unu: „bine", doi: „f. bine", trei „f. bine".

Cînd subunitatea comandată de căpitanul Ion R. Constantin a terminat tragerea, coborînd din foișor m-am gîndit să răspund eu pe această cale foștilor ostași lăsați la vatră.

Da, tovarăși, cu permisiunea comandantului subunității vă pot spune că cei ce v-au înlocuit la leviere, la comanda tancului, în funcția de ochitor sau de servant, își fac pe deplin datoria, păstrînd pe mai departe tradiția de subunitate de frunte.

Asemenea lor și ceilalți ostași ai unității, ai tuturor unităților armatei noastre populare, în frunte cu comuniștii, se instruiesc zi de zi pentru a fi la înălțimea misiunii nobile ce li s-a încredințat.

Ion PAVELESCU

DE ZIUA FORȚELOR ARMATE ALE R.P.R.

DE PE FIRUL EVENIMENTELOR

De-ale campaniei...

Un gazetar american a propus ca la sfîrșitul actualei campanii electorale din Statele Unite să fie adunate într-o carte toate avatarurile candidatului republican sub titlul „Goldwaterland", parafrază după faimoasa carte „Alice în Wonderland — Alice în țara minunilor". Marele caricaturist Herblock a și publicat o colecție de ilustrații la această viitoare carte, colecție care atrage atenția asupra uneia din minunile „țării lui Goldwater" : în Goldwaterland este veșnic anul 1898. Evident, aceasta nu-i singura minune. Dovezi ? Iată cîteva mostre culese din diferite surse care ar putea, după părerea noastră, figura la loc de cinste în viitoarea carte, dacă ea va apare.

La sediul din San Francisco al organizației „Goldwater", în timp ce propagandiștii erau aferați cu distribuirea de insigne și broșuri echipelor ce urmau să plece pe teren, în sală a pătruns furios consulul unei țări occidentale cu care Statele Unite are bune relații.

— Domnilor, le-a strigat el — ați expus o hartă imensă, în vitrina de la intrare, în care ați împărțit lumea în două, comunistă și necomunistă.

— Desigur, încercă să intervină managerul campaniei.

— Nu-i sigur de loc ! replică consulul. Pictînd cu roșu partea comunistă a lumii, ați inclus și țara mea. Noi nu sîntem comuniști, domnule. Guvernul meu este condus de o coaliție conservatoare-socialistă.

— Adică tot roșie, interveni managerul.

Discuția a continuat cu participarea altor personalități republicane locale și în cele din urmă consulul a primit aprobarea să lipească o bucată de carton alb peste țara sa.

Întrucît însă harta peticită a început să amuze pe trecători, ea a fost scoasă cu totul.

La o întrunire la Los Angeles, un tînăr se ridică și-l întreabă pe Barry Goldwater :

— Oare Asociația Fabiană n-ar trebui inclusă pe lista organizațiilor subversive neamericane, alcătuită de ministerul justiției ?

— Da, a răspuns prompt candidatul republican. Există unele organizații care ar trebui să figureze pe această listă și nu sînt. În schimb figurează altele care ar trebui șterse. Anturajul lui Goldwater s-a declarat satisfăcut de acest răspuns ultra... diplomatic. Din cauza zgomotului, n-au mai auzit remarca tînărului : „Poate nu știți, domnule, că Asociația Fabiană este atît de profund neamericană, încît nu există decît în Anglia".

În criză de teme care să atragă atenție și popularitate în sînul opiniei publice, strategii propagandei candidatului republican au început într-una din zile să răscolească arhivele pentru a vedea ce i-a adus cîștig de voturi lui Eisenhower în prima sa campanie electorală cînd i-a răsturnat pe democrați de la putere. Ei au găsit că balanța a fost atunci înclinată în favoarea republicanilor, prin declarația lui Eisenhower că va merge în Coreea personal și va opri războiul. Zis și făcut. S-a trecut la găsirea unei variante moderne. Și într-o seară la televiziune Goldwater a declarat că în caz că va deveni președinte, îl va trimite pe Eisenhower, tot pe Eisenhower, în Vietnamul de sud, dar nu să oprească, ci să cîștige războiul. Evident adaptarea versiunii din 1952 nu numai că nu a avut darul să stîrnească entuziasmul public, dar l-a pus pe autorul ei într-o postură ridicolă pentru că cercurile din preajma lui Eisenhower au dezmințit că el ar fi fost consultat în această afacere, sau că și-ar fi dat în vreun fel asentimentul. Managerul campaniei, Denison Kitchel a declarat că ideea a fost discutată cu fostul președinte. Secretarul de presă al lui Goldwater a precizat că nu a fost discutată deloc în general. Prietenii lui Eisenhower aflați la ferma acestuia la Gettysburg, au declarat că află pentru prima oară acest lucru. Iar Eisenhower, ca de obicei, a refuzat să facă vreo declarație în legătură cu acest incident.

Ultima din seria de încercări ale propagandiștilor lui Goldwater este turnarea unui film de 1/2 de oră care a costat 65 000 de dolari plus 35 000 de dolari pentru a fi difuzat de către rețeaua de televiziune N.B.C., film menit să „demonstreze decadența morală în țară", decadență pe care Goldwater se angajează să o lichideze. Filmul a cuprins între altele prezentarea unor secvențe din activitatea specialistelor în „strip-tease", secvențe atît de indecente încît compania de televiziune a ridicat problema cenzurării lor, întrucît puteau fi interpretate mai degrabă ca o atițare la imoralitate decît o contribuție la asanarea morală. Programul de „strip-tease" se termină cu apariția pe ecran a candidatului republican care declară :

„Cu ajutorul vostru și grație lui dumnezeu, voi lupta din toate puterile pentru restabilirea respectului față de dumnezeu"...

Opoziția față de prezentarea filmului, a celor ce l-au văzut în prealabil, a fost atît de puternică încît președintele Comitetului național republican a anunțat în ultimul moment că s-a renunțat la difuzarea lui.

Lista minunilor din „Goldwaterland" rămîne deschisă pînă la alegeri.

N. LUPU

Un grup de scafandri amatori finlandezi care explorează fundul Mării Baltice, lîngă insula Flisö din Arhipelagul Aland, pentru a descoperi epavele navelor naufragiate în timpul marii bătălii navale care a avut loc aici, în anul 1720, au făcut, de curînd, o interesantă descoperire. Conducătorul grupului, scafandrul Ilpo Salmi, a găsit, în timpul unei scufundări în adîncurile mării, cîteva monede vechi din aramă, imprimate pe plăci de cîte un kilogram fiecare. Monedele sînt suedeze și ele datează din perioada anilor 1710—1720. Fotografia din dreapta îl înfățișează pe scafandrul Ilpo Salmi, aducînd la suprafață două din plăcile de aramă descoperite pe fundul mării, pe care sînt imprimate monede suedeze. Fotografia din stînga prezintă grupul de scafandri amatori finlandezi în fața unei ancore aparținînd unui vas de război suedez din secolul al XVI-lea, admirînd plăcile de aramă imprimate cu monede, descoperite pe fundul mării.

Operația „MARQUETALIA"

Într-un birou somptuos instalat în clădirea Ministerului de Război al Columbiei a avut loc în primăvara acestui an o consfătuire neobișnuită. În fața unei hărți mari a țării se adunaseră ministrul de război, generalul Ruiz Novoa, șeful statului major, generalul Prada, colonelul Matallana, comandantul batalionului de represiuni „Colombia" și alți șefi militari. Vîrfurile creioanelor trasau săgeți în jurul unei regiuni muntoase, cu o suprafață de 5000 km. pătrați, situată în departamentele Tolima și Huila. În acea zi din luna mai a fost luată hotărîrea declanșării ofensivei decisive împotriva celor 10 000 de țărani din Marquetalia. Acțiunea avea și un nume : „Planul Lazo". La ea trebuiau să participe peste 16 000 de militari, înzestrați cu un armament ultra modern și pregătiți special pentru „războiul de guerilă". Pretextul invaziei : Marquetalia este o „republică independentă" care trebuie să fie supusă guvernului columbian.

Paternitatea termenului de „republică independentă" și-o revendică Alvaro Gomez Hurtado, șeful aripii de extremă dreaptă a partidului conservator columbian. Într-o ședință furtunoasă a parlamentului din Bogota, vorbind în numele marilor proprietari de pămînturi. „Matallana — arată ziarul „El Tiempo", organul oligarhiei columbiene — a ajuns la concluzia că fără colaborarea țăranilor îi este imposibil să pună capăt răscoalei. El a cerut ajutorul lor dar țăranii nu au răspuns la apelurile sale. Atunci... colonelul a hotărît să facă un lucru nou. El a cerut înaltului comandament militar autorizația de a proceda la arestări masive". Drept urmare, închisorile s-au umplut repede și „La Granja", sediul comandamentului „Batalionului Colombia", a devenit un adevărat lagăr de concentrare. Guvernul s-a mărginit să anunțe că în această regiune a fost întreprinsă o „operație civico-militară". Rezultatele ei sînt concludente : peste 250 de țărani au fost uciși, cîteva mii au ajuns în închisori, locuințele lor au fost incendiate. Despre cruzimea cu care a fost desfășurată operația vorbește și următorul fapt : la sfîrșitul lunii septembrie, anul trecut, 16 țărani din satul Natagaina au fost masacrați în timp ce se scăldau și pescuiau în rîul Anquiche. Capetele lor au fost tăiate și expuse în centrul satului pentru a servi drept „exemplu".

★

La Bogota pregătirile în vederea atacului „decisiv" asupra Marquetaliei s-au desfășurat în cel mai strict secret. Ele fuseseră urgentate și de o serie de fapte noi. Ziarul „Miami Herald" arătase că potrivit datelor culese de serviciile de informații ale armatei columbiene suprafața controlată de țăranii înarmați se dublase față de cea din anul 1962, iar numărul celor refugiați în zona Marquetalia ajunsese la 10 000. Pe de altă parte, pentru marea burghezie columbiană alegerile din 15 mai 1964 la care au putut prezenta candidați numai două partide de dreapta — liberal și conservator — fuseseră catastrofale, întrucît 70 la sută din alegători s-au abținut de la vot.

În jurul Marquetaliei au fost concentrate opt batalioane ale armatei, artilerie, tancuri și avioane. Organizațiile țăranilor din această regiune au adresat un apel întregului popor în care denunțau pregătirile militare în vederea noului atac cu scopul „supunerii" Marquetaliei. Ele au lansat lozinca : „Vom apăra cu orice preț Marquetalia".

Atacul a fost declanșat de 16 000 de militari spre sfîrșitul lunii iunie. Timp de cîteva zile 11 avioane au efectuat bombardamente în cursul cărora au fost folosite bombe cu napalm. Artileria a distrus numeroase așezări, asupra stîncilor și peșterilor au fost îndreptate aruncătoare de flăcări. Un rol aparte l-a avut un grup de specialiști în „războiul psihologic" care a oferit, fără să aibă succes un premiu de 90 000 pesos pe capul lui Manuel Marulanda Velez, conducătorul țăranilor înarmați.

Luptele continuă și în prezent fără ca armata columbiană să fi ajuns la vreun rezultat concret. Acest lucru este explicabil întrucît Marquetalia este o regiune cu o topografie extrem de accidentată, cu masive muntoase înalte, văi adînci, numeroase cursuri de apă unde natura oferă condiții din cele mai propice pentru lupta de guerilă. Comunicatele transmise de agențiile de presă menționează faptul că pierderile trupelor guvernamentale devin tot mai mari. În ciuda cenzurii impusă de guvernul din Bogota s-a aflat că în luna septembrie au fost uciși 70 de militari și răniți alți 150 în cursul luptelor care au avut loc în Florida, Canon de Atat, La Suiza, San Miguel, Socorreno.

Ziarul „Miami Herald" remarca faptul că „operația Marquetalia" a costat pînă acum statul columbian suma de peste 30 milioane dolari. Și toate acestea pentru a face ca 10 000 de țărani să se afle din nou la cheremul marilor moșieri !

I. ȘTEFAN

Cu prilejul culesului viilor, în orașul elvețian Neuchâtel a avut loc o mare serbare populară, urmată de un frumos carnaval, în cadrul căruia numeroșilor participanți le-au fost rezervate plăcute surprize. Fotografiile noastre înfățișează două aspecte din timpul carnavalului și anume : prezentarea „Reginei florilor" și a „Regelui rîsului".

Beneficiind de un timp admirabil și de o bună organizare a programului, sărbătoarea culesului viilor s-a bucurat în acest an de un succes fără precedent.

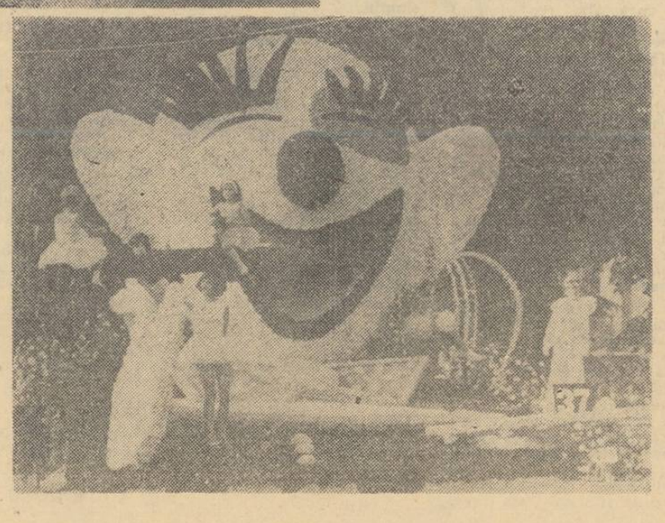

O sursă de afaceri și un pericol pentru sănătate

Nu puține sînt cazurile cînd totul începe de la un „dar". Filantropia traficanților de stupefiante nu este deloc greu de explicat. Prin „dărnicia" lor, ei încearcă, și, de cele mai multe ori, reușesc să atragă tot mai multe persoane în capcana narcoticelor.

Este suficient o doză cît de mică de heroină, de opium sau din derivatele acestora, pentru ca persoana respectivă să devină un toxicoman.

Opium — morfină — heroină...

Comerțul, mai bine zis, traficul ilicit cu stupefiante constituie, pentru cei care se ocupă cu el, un mijloc de afacere extraordinar de bănoasă. In S.U.A. un gram de heroină costă aproximativ 266 de dolari, iar în Italia 3 000 de lire (!) iar beneficiul anual numai în S.U.A. se ridică la suma de 350 milioane de dolari !

Amatorii de profituri fabuloase — indiferent din ce și prin ce mijloace, — adevărate bande de traficanți, au creat o vastă rețea internațională de contrabandă cu cele mai ingenioase stupefiante. Aceste bande folosesc metode pentru transportarea narcoticelor dintr-o țară în alta.

În legătură cu toate aceste operații, o echipă de reporteri ai postului de televiziune american „Columbia Broadcasting System" a realizat, în decurs de doi ani, un film documentar. Pe peliculă este urmărită evoluția heroinei de la extracția opiumului în Turcia, transportarea sa în Liban și Siria, unde produsul suferă o primă transformare în morfină, și apoi la Marsilia unde, în laboratoare clandestine, morfina este transformată în heroină pură. De aici, din laboratoarele din Franța și Italia, heroina ia drumul Statelor Unite, Canadei, Mexicului, întocmai ca într-un film de aventuri.

Împotriva traficanților de stupefiante s-au luat în ultimul timp o serie de măsuri menite să pună capăt acestei afaceri care, nu de puține ori, are repercusiuni din cele mai grave. Au fost operate numeroase arestări, au avut loc procese, s-au pronunțat sentințe etc. Aceasta cu atît mai mult cu cît în traficul ilicit de narcotice erau implicați și o serie de diplomați care, folosindu-se de statutul lor, practicau pe scară largă transportul de heroină, opium etc. dintr-o țară în alta.

Mestecatul frunzelor de coca și Khat (un alt drog foarte periculos pentru sănătatea oamenilor) a ajuns atît de departe, încît Organizația Mondială a Sănătății a întocmit un studiu în legătură cu efectele și aspectele mestecatului frunzelor de Khat. De asemenea, un alt organism al O.N.U., la începutul acestui an, a trimis o comisie în America Latină care să studieze această problemă.

Chiar în condițiile aproape primitive ce există în Anzi, este posibil și, mai mult, se „extrage" cocaină din frunze de coca care apoi este „transportată" în țările vecine. Toate încercările de a opri acest lucru și, mai ales, traficul cu cocaină, nu au avut și nu au aproape nici un succes.

Traficanții, echipați cu toate cele necesare, inclusiv arme, trec fără nici o dificultate lacul Titicaca din Bolivia în Peru. De aici cocaina ia drumul spre Panama și apoi Mexic. Punctul terminus, însă, îl constituie atît pentru stupefiantele care vin din America Latină cît și cele din Europa, Statele Unite.

„Dependență de droguri"

Intr-un studiu referitor la mestecarea Khat-ului, O.M.S. arată că ea este o serioasă problemă social-economică și un pericol direct pentru sănătate.

Aceasta deoarece khat-iștii devin, din punct de vedere mintal, dependenți de drogurile respective ! Cu cît ia mai multe droguri, cu atît viața toxicomanului este mai scurtă.

În această privință un comitet de experți al Organizației Mondiale a Sănătății a publicat recent o analiză a diferitelor forme ale „dependenței de droguri".

Dintre toate, două au efecte psihice catastrofale: sînt urmate, în majoritatea cazurilor de moarte. Acestea sînt două din derivatele opiumului : morfina și heroina.

Dar efecte nu mai puțin dăunătoare au și alte droguri cum ar fi hașișul sau corespondentul său american marijuana, cocaina și altele din cele 88 de droguri (din care 59 sînt sintetice), care se află sub un strict control internațional.

În ultimii ani, lupta împotriva traficanților de stupefiante s-a extins căpătînd un caracter mondial. Au avut loc o serie de conferințe internaționale pe această problemă.

Vasile OLTEAN

De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni • De pretutindeni

Comoara regelui Saud, regăsită

Mai mult de o sută de milioane lire, numeroase pietre prețioase și bijuterii de tot felul au fost descoperite, recent, de poliția italiană la domiciliul a trei oameni din localitatea Coni — provincia italiană Piemont.

Se consideră că aceasta este o parte a comorii regelui Saud al Arabiei, pierdută în momentul prăbușirii avionului personal al suveranului, „Comet II", pe pantele unui munte din apropierea aceleiași localități Coni, la 20 martie 1963. Avionul regelui Saud, transporta în momentul catastrofei, 16 persoane. Ceața și configurația terenului (regiune de munte, cu piscuri și prăpăstii) au împiedicat un timp destul de îndelungat efectuarea cercetărilor și implicit, regăsirea comorii monarhului arab.

În cursul descinderii la locuințele celor trei cetățeni amintiți, poliția a pus mîna pe vreo sută de briliante, 185 pietre albe și 41 colorate, numeroase coliere, inele și ceasuri de aur. Cei trei oameni pretind că ei au găsit aceste giuvaieruri cu prilejul unei excursii pe care au făcut-o în cursul verii ce a trecut în munții din împrejurimi.

Anchetatorii se străduiesc acum să stabilească dacă cei trei alpiniști au descoperit, într-adevăr, comoara mult timp după ce s-a produs catastrofa aeriană, așa cum pretind ei sau fiind alpiniști și cunoscînd locurile, au sosit la locul accidentului înaintea echipelor de salvare.

ANI DE-A RÎNDUL Ministerul englez al finanțelor, a alocat sume pentru întreținerea castelului „Fillinghary" construit în secolul XVII de Carol al II-lea. Recent un funcționar al ministerului a hotărît să verifice modul în care sînt folosite sumele respective. De nedescris a fost uimirea sa cînd a constatat că pe locul indicat nu se găsește nici un fel de castel. În urma unor cercetări amănunțite, a reieșit că ministerul a fost păcălit chiar de însuși Carol al II-lea. Pentru a putea obține din partea supușilor săi impozite suplimentare, el a dispus ca pe lista posesiunilor regale să fie inclus și castelul inexistent „Fillinghary".

●

LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX în Ungaria a apărut într-o ediție separată cartea „Mobila din lemn de mahon". Pe atunci se considera că autorul ei este Anatole France. Numele traducătorului era indicat prin inițiale. În legătură cu această lucrare, specialiștii au emis diferite păreri. Scriitorul francez nu a inclus acest roman în operele complete care au apărut în timpul vieții sale. Cu toate acestea, în ce privește stilul, manieră de scris, limba, „Mobila din lemn de mahon" amintește mult creația lui Anatole France. Cartea a fost tradusă în limbile germană și rusă din ungurește, întrucît nu exista un original francez. Interesant este faptul

că opera atribuită lui Anatole France a apărut în franțuzește potrivit buletinului informativ editat de U.N.E.S.C.O., tot tradusă din ungară.

●

UNUL din cei mai grași oameni de pe pămînt a murit nu de mult într-un

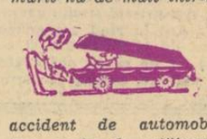

accident de automobil. Este vorba de cetățeanul O. Haster din Bruxelles care cîntărea 228 kg.

O frescă despre legendarul Hercule

În timp ce executau lucrări de renovare a unor săli ale dispensarului medical instalat în aripa de nord a castelului Rochechouart (Haute-Vienne), în sala de așteptare a acestuia muncitorii au descoperit o mare pictură murală. Degajată, această frescă, care este într-o stare foarte bună, reprezintă trei dintre activitățile legendarului Hercule și anume : Hercule eliberînd-o pe Hesiona din ghearele monstrului care mergea s-o sfîșie ; Hercule îmblînzind taurul în insula Creta și Hercule învingîndu-l pe Anteu.

ZIARUL „Noticias de Hoy" scrie că țăranul spaniol Vicente Medina a dormit în viața sa numai pînă la vîrsta de patru ani. De atunci, el nu mai poate dormi. Medicii care l-au tratat recomandîndu-i diferite somnifere, nu l-au putut vindeca de insomnie. Cu toate acestea, pacientul lor în vîrstă de 64 de ani se simte bine, iar medicii sînt de părere că el va putea trăi chiar 100 de ani.

●

POLIȚIA VEST-GERMANĂ a arestat un mic comerciant care ani de-a rîndul vindea „leacuri" împotriva prostiei. Interesant este faptul că nici unul dintre numeroșii săi clienți nu a reclamat nici calitatea proastă a „leacului", nici pe vînzătorul său.

DEASUPRA atelierului pe care-l conduce, Jim Kesedy, mecanic auto din Detroit, a afișat următorul anunț : „Revizuiesc frînele mașinii dv. pentru numai 3 dolari. Întreprinderea de pompe funerare o să ceară pentru înmormîntarea dv. cel puțin 400 de dolari !"

●

STATISTICIENII din Marea Britanie au calculat că anual în Anglia se consumă 850 milioane galoane ceai (1 galon =

4,5 litri). Dacă din această cantitate de lichid s-ar amenaja un lac, în el ar putea naviga 50 de nave mari.

Navigație de plăcere

Un fotograf japonez, pe nume Ikno Kashima, în vîrstă de 34 ani, va încerca, la bordul unei ambarcațiuni cu vele, în lungime de 5 metri și dotată cu un mic motor demontabil, să ajungă de la Genua la Tokio, traversînd oceanele Atlantic și Pacific. Această tentativă fără precedent va fi patronată de un ziar din orașul Osaka, despre care se crede, de asemenea, că și-a asigurat publicarea jurnalului de bord.

Curajosul navigator solitar, care nu va poseda nici post de radio-emisie, consideră că-și va atinge țelul anul viitor.

ALEXANDRU ODOBESCU

Printre scriitorii secolului trecut, care s-au impus prin opera și personalitatea lor multilaterală, prin ideile lor progresiste, prin atașamentul constant față de cauza libertății, a progresului și păcii, Al. Odobescu își are locul său bine statornicit în conștiința posterității.

Orientarea lui științifică în domeniul istoriei, al arheologiei, al filologiei, al literaturii s-a dovedit realistă și la un înalt nivel, încă din tinerețe. S-a inspirat adesea din trecut, dar avea ochii ațintiți spre viitor. Observația ti era ageră, simțul istoric și gustul estetic cele mai sigure în epocă. Ne-o dovedește fie și un singur pasaj pe care-l citez dintr-un articol scris la 17 ani, cu titlul „Muncitorul romîn". Aici, el cerea ca pămîntul să fie în stăpînirea celui ce-l muncește „prin iubirea și îngrijirile căruia pustiile se vor schimba în holde înalte și bogate, în livezi roditoare, în pășuni verzi și fragede, pe care vor paște frumoase vite ale Romîniei; bordeele, unde abia pătrund razele soarelui, vor deveni case luminoase, îmbelșugate și fericite; în sfîrșit, Romînia va deveni o țară vrednică de geniul și de marea inimă a romînilor".

SLUJITORI AI ȘTIINȚEI ȘI CULTURII ROMÎNEȘTI

Rîndurile acestea clarvăzătoare au fost scrise în 1851. In ele este un ecou al credințelor generației pașoptiste, în ele vibrează crezul lui Bălcescu, de care Odobescu va rămîne sufletește legat toată viața, tipărindu-i mai tîrziu opera atît de originală și pătrunsă de un patriotism fierbinte, de credință în viitorul Romîniei.

Scenele sale istorice, inspirate din cronici, atestă prețuirea scriitorului muntean față de tezaurul popular, față de creațiile care poartă marca artei durabile. Odobescu a scris pagini însuflețite despre valoarea documentelor arheologice, despre artele în Romînia „în periodul preistoric". A studiat cu migală textele vechi, pe Coressi, dar și pe Văcărești, pe Cîrlova. A aprofundat tematica și limba folclorului și ne-a dat primul studiu asupra „Mioriței". Ani la rînd s-a ocupat de tezaurul de la Pietroasa și s-a dovedit pe cît de subtil observator al istoriei politice, sociale și literare, pe atît de documentat arheolog, cronicar literar, publicist și prozator. A fost atras puternic de toate manifestările creatoare de valori eterne ale spiritului uman.

Erudiția și arta lui originală s-au manifestat mai ales în opera sa de căpetenie: „Pseudokineghetikos" (sau fals tratat de vînătoare), în care urmărește, fără vreun plan dinainte conceput, tema vînătorii în literatură și în artele plastice, din cele mai vechi timpuri pînă în epoca sa, asociind la datele istorice și literare sursele folclorice, valorificate cu multă inspirație, invenția stilistică, gustul selectării elementelor documentare pentru a obține o operă originală.

Al. Odobescu a acordat, într-adevăr, o mare atenție problemelor limbii noastre literare într-o epocă de confuzii, de erori și de tendințe de a abate dezvoltarea limbii noastre de la făgașul ei normal, pentru a o transforma într-un instrument artificial de construcții și cuvinte rupte de realitatea vorbirii populare. A luptat din răsputeri, alături de Alecsandri, Hașdeu, Maiorescu, împotriva latinismului și a formulat idei fundamentale pentru cultivarea și îmbogățirea limbii literare, potrivit nevoilor culturii naționale, din resursele ei sănătoase.

Omul de știință și scriitorul nu s-au izolat niciodată de societatea în care a trăit. El a stat de partea intelectualilor progresiști care cereau reforme în folosul celor ce muncesc și a dus — mai departe — tradiția luptătoare pentru libertate socială și politică a marelui său înaintaș, despre care a scris cu atîta căldură N. Bălcescu. Ca membru al Consiliului general al instrucțiunii publice, el preconizează înființarea unor școli reale și profesionale, necesare dezvoltării meseriilor din Romînia de atunci. A fost, pentru scurt timp, ministru, cînd l-a chemat pe Hașdeu la București ca membru al „Comisiei documentale" și a făcut un apel la intelectualii fruntași pentru susținerea Universității din București.

Acum 90 de ani, Al. Odobescu se angajează cu un curs liber de arheologie la Facultatea de litere a acestei Universități. Istoria arheologiei, care a apărut apoi, este legată de această activitate de profesor și este una dintre cele mai originale și mai temeinice lucrări de erudiție și artă literară. „Cu prelegerile lui Odobescu din 1874 se declară și o nouă orientare în învățămîntul universitar", arăta acum zece ani regretatul nostru profesor Tudor Vianu, și trebuie să ne amintim cu recunoștință acum, la sărbătorirea Centenarului Universității din București, de acest moment important al vieții noastre intelectuale din trecut.

Al. Odobescu a depus o activitate neobosită pentru înflorirea vieții intelectuale, a stimulat inițiative rodnice de cercetare și de creație literară, a fost, în mai multe domenii, un adevărat spiritus rector al muncii de documentare și de avînt constructiv, unind în chip fericit tradiția cu inovația și sprijinind în mod decisiv afirmarea culturii noastre ca forță originală, componentă a progresului european, într-un moment istoric de avînt al civilizației moderne. Om de știință, erudit, patriot, scriitor de prim rang, posteritatea recunoaște în el pe una din cele mai luminoase personalități ale trecutului nostru cultural.

Conf. univ. Gh. BULGĂR

Alpinism... la 5 ani

Începutul lui octombrie a dăruit brașovenilor zile senine, luminoase și călduroase de toamnă, încurajînd drumețiile.

Evenimentul de seamă pentru care ne pregăteam cu toții era Alpiniada de duminică, fixată pe masivul Pietrele lui Solomon. Participau mai multe echipe din țară la acest concurs dotat cu Cupa de toamnă.

În poiana de la poalele muntelui se formase, încă înainte de start, o atmosferă de veselie și voie bună. Timpul era favorabil. Culori revărsate din belșug în frunzișul pădurilor din împrejurimi îndemnau la drumeție.

După ce se dădu startul și primele echipe escaladară, încordarea celor de jos crescu în urmărirea emoționantelor evoluții ale concurenților.

La megafon se anunța continuu fiecare pas. În același timp ni se atrase atenția spre alt traseu unde echipa condusă de ing. Ion Coman avea ca secund pe fiul său Vlăduț, în vîrstă de 5 ani.

Impresionată de vîrsta tînărului alpinist am urmărit cu mult interes traseul parcurs de el. Crainicul ne-a informat cu amănunte: tatăl, cunoscut ca un bun inginer la Hidromecanica, dar mai ales ca un încercat alpinist cu o experiență de 25 de ani, este și un excelent antrenor și pedagog pentru tinerii doritori să cunoască alpinismul. În acest scop a scris cartea de drumeție „Am îndrăgit munții" care cultivă spiritul dragostei față de frumusețile patriei. Urmînd tradiția familiei, Ion Coman își antrenează fiul de cînd acesta avea 4 ani, dar traseul fixat în acea zi era un examen de îndrăzneală și îndemînare pentru tînărul elev. Fiecare lungime de coardă a fost trecută încet, cu calm și atenție. La un horn, întîmpinînd dificultăți maxime, s-a strecurat cu dibăcie filat de capul de coardă așezat la ieșire. Sau, după o scurtă regrupare, lipit, cu trupul de zidul vertical de piatră, Vlăduț reușește să depășească un bolovan expus oricînd la cădere.

Escaladaseră 700 de metri într-o oră și jumătate! Entuziasmul era general. S-a constituit ad-hoc un juriu pentru a conferi în mod excepțional celui mai tînăr component al familiei Coman, Diploma de mare curaj și îndrăzneală.

Îmbujorat de bucuria ce o încercase alături de tatăl său, sus pe creastă, Vlăduț primi urările și diploma, copleșit de emoții și de îmbrățișări.

Sus, pe creastă, tatăl își îmbrățișează fiul, sărutîndu-l. Jos, mama, care a urmărit cu inima strînsă fiecare pas al soțului și al copilului, răsuflă ușurată. Cei doi au învins. Zîmbește acum fericită și primește felicitările admiratorilor, pentru performanța fiului.

Angela POPESCU

Noi „profesii" ale Soarelui

În fiecare secundă, planeta noastră primește de la „astrul zilei" tot atîta energie cît s-ar obține prin arderea a trei milioane de tone de benzină! Folosirea acestei uriașe energii constituie unul din vechile deziderate ale omului. Din antichitate ne-a parvenit cunoscuta legendă despre titanul Prometeu care a adus, din cer, pămîntenilor neajutorați, focul. Oare nu s-ar putea ca, asemenea legendarului Prometeu, să putem folosi rezervele de energie solară pe care să le înmagazinăm într-un fel oarecare și să le eliberăm la nevoie, în cantitățile dorite? Cu alte cuvinte, nu am putea face ca Soarele să capete noi „profesii"? Să încercăm, pe baza ipotezelor și datelor științei actuale, să răspundem la această întrebare.

Ce este termochimia solară?

Este cunoscut că în combustibilii obișnuiți e „acumulată" o mare cantitate de energie solară, în procesul multimilenar de formare a acestora. În procesul de folosire a acestor combustibili, se „eliberează" energia acumulată, sub formă de căldură obținută prin reacția chimică de ardere.

Oare nu s-ar putea găsi o substanță care, într-un timp mult mai scurt, să „înmagazineze" printr-o reacție chimică energia Soarelui și să o livreze la nevoie, fără a-și reduce capacitatea de a repeta acest proces? Adică, spre deosebire de combustibilii clasici, substanța căutată ar urma să revină din nou la starea inițială, pentru a putea să reînceapă procesul de acumulare a energiei solare.

Acesta este, pe scurt, principiul unei noi direcții de cercetare în știință, pe care inițiatorul ei, cercetătorul sovietic G. D. Mamedbeili, a denumit-o termochimia solară.

Pentru a înțelege mai bine esența ideii, să luăm o bucată de calcar (piatră de var) și să o ardem; să așteptăm pînă cînd piatra se răcește și apoi s-o introducem într-un vas cu apă. Sub ochii noștri, bucata de calcar ars „renaște", se încălzește și începe să „lanseze" un adevărat jet de aburi, apoi crapă și, după scurt timp, se va transforma într-o masă amorfă și rece.

Această experiență, atît de cunoscută constructorilor care au „stins" varul (compus din calciu, carbon și oxigen), a servit ca punct de plecare lui Memedbeili, care a propus ca, în loc de foc, să se folosească.. căldura solară, prin expunerea îndelungată a calcarului la razele soarelui! În acest fel, efectele care însoțesc „stingerea varului" (respectiv, procesul de încălzire și degajare a bioxidului de carbon), vor avea la bază acumularea căldurii solare.

Nu numai atît. Prin „stingerea varului", vom obține, pe lîngă o anumită cantitate de căldură, și bioxidul de carbon atît de util în industrie.

În prezența aerului, varul stins începe să se întărească, absoarbe bioxid de carbon și se transformă, lent, în... piatră de var! Procesul durează mult, deoarece procentul de bioxid de carbon în aer este foarte redus (0,04%). Termochimia solară însă ar putea găsi mijloace de a-l accelera. Și, în acest fel, procesul de acumulare și eliberare — la nevoie — a căldurii solare, folosind piatra de var, poate fi reluat. Specialiștii se gîndesc încă de pe acum la găsirea și a altor substanțe care să posede proprietățile calcarului sau poate chiar caracteristici superioare. În acest caz, va exista posibilitatea de a dispune la nevoie de uriașe cantități de căldură, pe care Soarele ni le pune la îndemînă, aproape gratuit. Se va putea, în această situație, să se vorbească despre o nouă reconsiderare a surselor de energie disponibile pe planeta noastră.

Elemente combustibile fotochimice

Cine nu cunoaște acțiunea fotochimică a razelor solare pentru creșterea plantelor? Iată însă că au fost imaginate și alte mijloace de folosire mult mai rapidă a acțiunii fotochimice a Soarelui. Unul dintre ele se bazează pe așa-numitul efect fotogalvanic în care, sub acțiunea luminii solare asupra unei anumite soluții de electrolit, între bornele a 2 electrozi (cufundați în electrolit), apare o diferență de potențial.

Experiențele, făcute cu soluții speciale conținînd sulfat de fier bivalent, au demonstrat practic posibilitatea obținerii curentului cu ajutorul elementelor fotogalvanice. Este drept, tensiunile obținute (0,5 V) și randamentele (cca 1%) sînt încă destul de scăzute. Există însă speranțe că bateriile portabile compuse din elemente fotogalvanice vor lua în viitor o dezvoltare apreciabilă.

În ultima vreme, în paginile revistelor științifice au fost publicate unele rezultate ale verificărilor experimentale asupra unui nou mijloc fotochimic de folosire a energiei solare.

Principial, problema elementelor combustibile fotochimice constă în următoarele: dacă se ia o substanță care se descompune, sub acțiunea luminii solare, **cu absorbție** de căldură și se separă produsele acestei reacții, atunci, prin reunirea acestora **la întuneric**, se va forma din nou substanța inițială, dar această recombinare va fi însoțită **de degajare de căldură.**

Dacă produsele reacției fotochimice vor fi suficient de active, în procesul de recombinare se va obține o cantitate apreciabilă de căldură. Teoretic, tehnologia acestui proces a fost deja pusă la punct, totuși **nu totdeauna** aceste procese au gradul de reversibilitate dorit, ceea ce întîrzie încă tragerea unor concluzii finale.

Deosebit de interesantă apare ideea inginerului sovietic M. Koltur, care propune o combinație a efectului studiat de Mamedbeili cu elementul fotochimic, creînd un nou element combustibil, cu performanțe superioare. În acest scop, vor fi necesari 2 electrozi, un electrolit și două gaze care, sub acțiunea radiației solare și în prezența unor catalizatori (substanțe care înlesnesc reacțiile chimice), vor permite obținerea de energie electrică.

În cele de mai sus am reluat, din motive ușor de dedus, problema obținerii de energie electrică cu ajutorul bateriilor solare, respectiv a semiconductorilor, problemă în general mult tratată.

Soarele — regulator termic

În unele publicații recente am putut citi despre o locuință experimentală, în care regimul termic al încăperilor este condiționat cu ajutorul... Soarelui!

Dacă este vorba să ne referim la încălzirea cu radiații solare, atunci această problemă nu este nouă. Dar dacă ne referim la frig cu ajutorul căldurii, atunci apar soluții noi. Una din ele se referă la cercetările care au dus la realizarea unor dispozitive care favorizează răcirea unui corp, prin radiația căldurii proprii în atmosferă. A trebuit, bineînțeles, găsită acea substanță (sau acel material) care, în anumite condiții, să radieze căldură pe lungimi de undă de ordinul micronilor și, totodată, să reflecte radiația solară. Cu ajutorul unui dispozitiv experimental relativ simplu, izolat termic de mediul exterior, s-au putut obține — fără nici o altă sursă termică decît Soarele — o diferență de temperatură în jur de 30 de grade Celsius între interiorul dispozitivului și mediu.

Specialiștii prevăd că asemenea mijloace vor putea sluji eficient la reglarea termică, într-un viitor apropiat, a interioarelor locuințelor.

Cosmonavele și presiunea... luminii

Probabil cu mult înaintea construirii viitoarelor nave interplanetare dotate cu motoare atomice termosolare, specialiștii prevăd că vom putea beneficia de ajutorul Soarelui într-un mod mult mai simplu.

Metoda propulsării cosmonavelor cu ajutorul presiunii razelor solare se bucură în prezent de o mare atenție.

În conformitate cu calculele unor cercetători ai Academiei de Științe a U.R.S.S., s-a demonstrat teoretic posibilitatea zborului interplanetar al unei stațiuni cosmice automate, propulsată cu un dispozitiv numit „pînza solară".

De fapt, este vorba de dotarea acestor cosmonave cu mari suprafețe reflectante a razelor Soarelui, care vor putea comunica aparatului cosmic accelerații suficiente pentru deplasarea în acele zone ale Cosmosului în care cîmpurile gravitaționale ale astrilor sînt foarte slabe.

Acest dispozitiv, care va ușura considerabil greutatea aparatului cosmic, va permite în mod convenabil realizarea unui zbor spre Marte în 122 de zile sau spre Venus în 164 de zile.

Fără îndoială că, prin adoptarea acestei metode, se vor putea lua încărcături utile considerabil mărite, căci greutatea combustibilului necesar călătoriei cosmice va fi redusă, ca și cea a motoarelor destinate mișcării vehiculului spațial.

★

Iată deci că Soarele, izvorul vieții pe Pămînt, ar putea căpăta într-un viitor nu prea îndepărtat noi „profesii", pe care geniul omenirii năzuiește să le folosească în scopul obținerii unei vieți mai bune.

Ing. V. CRISTESCU

Prietena mea, cartea

ION BRAD: „Descoperirea familiei"

Această „Descoperire a familiei" aparține acelei familii de cărți care nu pot fi scrise decît o singură dată. Cunoscătorilor poeziei lui Ion Brad acest intermezzo epic le poate produce un foarte scurt moment de surpriză: numai înainte de lectura romanului. Citindu-l nu se poate să nu recunoști, dincolo de fabulația cărții, alcătuită de fapt din două „romane", al lui Liviu Ardeleanu și al Borcenilor, un nou „cîntec al pămîntului natal", menit să se adaoge și să desăvîrșească nu numai profesiunea de credință înscrisă în titlul volumului de versuri la care am făcut aluzie, ci întreaga poezie a lui Ion Brad.

Cartea arată că un poet, nici o dată dezmințit, știe să construiască un roman, să-l construiască bine, din materiale nefriabile, ceea ce nu e puțin, iar faptul că autorul este diletant în proză, devine doar un detaliu de informație literară, eventual un punct de reper în analiza critică, în nici un caz nu invocă o scuză. Avem de a face, în cuprinsul acelorași pagini, cu un prozator — prozator și un poet-poet, înțelegînd prin această apoziție întăritoare, autenticitatea amîndorura.

Prozatorul afirmă filiația cu marea proză realistă transilvăneană — mai evident Slavici, Agîrbiceanu, Pavel Dan — filiație vizibilă și în problematica romanului, în care clasica dezbatere de idei asupra rosturilor și temeliilor celui dintîi și celui mai însemnat nucleu social — familia — este fecundată cu principiile eticii socialiste.

Poetul rămîne credincos întîi de toate lui însuși, dezvoltînd, cum spuneam, cu mijloacele unei proze de caldă și discretă vibrație lirică, latura autobiografică a versurilor sale, augmentată cu pagini în care sîntem îndemnați să căutăm alte ecouri autobiografice.

Ion Brad se apropie cu caldă compasiune de povestea lui Octavian Borcea, tată a șase copii, dintre care ciția, după ce au luat drumul **liceaoălor** s-au răspîndit în toată țara, purtînd în suflet nostalgia satului de baștină, către care adastă adesea, bucuroși să-l afle slobod de servituții și eresuri; în această compasiune nu poți să nu recunoști permanența legăturilor sufletești cu locurile de unde ai plecat, sentiment pe care satisfacția de a le vedea din ce în ce mai prospere îl ocrotește astăzi de izul amar al **înstrăinării**, de care era străbătută adesea vechea literatură a scriitorilor de obîrșie rurală.

Unul din cei șase copii ai lui Octavian Borcea, peste a cărui familie stăruie dureros umbra sfîrșitului timpuriu al mamei, poate să-i spună acesteia într-un dialog sortit să rămînă fără răspuns: **„Avem acum pămînt mult, mult de tot, cît vezi cu ochii. Nu mai fugim după el, mamă. Nu ne mai aruncăm cu capul în jos în fîntîna lui adîncă..."** Dialogul amintește versurile dintr-o poezie închinată tot mamei din volumul „Cu timpul meu": **„Te-ai întîlnit pe cărare cu buna și-i povestești de copii? / Poate ea ne-a uitat, poate nu ne mai știe pe nume / Ori neamurile te-au chemat la cules de vii / Și stai, cum e datina, pînă-n soare apune?".**

Ai lui Borcea trăiesc sentimentul descoperirii propriei lor familii nu numai pentru că au acum „mai mult pămînt", pămîntul tuturor, ci pentru că înseși noile raporturi dintre membrii aceleiași celule sociale, noile temeiuri pe care aceasta se sprijină determină o optică revelatoare.

Romanul se centrează, cum spuneam, în jurul a doi piloni, destinul familiei Borcea și cel al preotului Liviu Ardeleanu, a cărui experiență de viață îl duce, de asemenea, spre „descoperirea familiei" și, în genere, spre descoperirea adevărurilor mari ale vieții.

Adolescența lui Liviu Ardeleanu se consumă între pereții ca de cetate ai seminarului de la Blaj, într-o lume devorată de ipocrizie, sub ochii a-toate-văzători ai învățăceilor, ei înșiși atinși de metehne trecătoare — ale vîrstei, sau statornice și tentante — ale cinului care îi așteaptă. Viața de seminar este relatată cu ironie fină dar incisivă în spiritul celei mai bune literaturi anticolastice, iar paginile ce i se consacră înfățișează una din laturile cele mai valoroase ale acestei cărți, având darul să descopere — nu se știe pentru cîtă vreme — un prozator.

Boris BUZILĂ

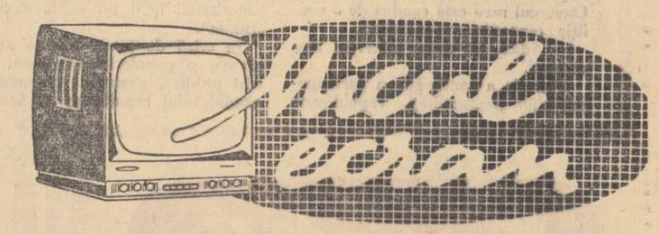

Săptămîna la televiziune

25 OCTOMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar. 10.30 Rețeta gospodinei. 11.00 Emisiunea pentru sate. 18·000 Jocurile Olimpice — Tokio 1964. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune închinată Zilei Forțelor Armate ale R.P.R.** Își dă concursul Ansamblul Forțelor Armate ale R.P.R. Dirijor: colonel Dinu Stelian, artist emerit. **20.00 Varietăți de Aurel Felea și Sady Rudeanu.** Transmisiune de la Studioul de Concerte al Radioteleviziunii. 21.00 Centenarul institutelor de artă. Reportaj filmat. 21.15 Partea a II-a a emisiunii de varietăți. În încheiere: **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

26 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii și tineretul școlar: **Foc și apă.** O interesantă vizită cu carul de reportaj la Muzeul pompierilor din București. **19.40 Vitrină literară. 20.40 Ochii orașului meu.** Un documentar, produs de Studioul „Al. Sahia", închinat capitalei noastre. O hartă în imagini a cartierelor noi din București. **20.50 Recital vocal instrumental...** ...cu Sofia Cosma, Virginia Nicolau-Gudzichievici, Dumitru Constantin, Dumitru Pop. **21.30 Telesport.** În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

27 OCTOMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune: Petrochimia și importanța ei economică, de inginer **Ion Marinescu,** director tehnic în Ministerul Industriei petrolului și chimiei. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru copii: **Năzdrăvăniile vulpii — Vulpea și ursul dansator** — adaptare și dramatizare de **Sergiu Milorian.** 19.45 Emisiune de știință: **Din tainele vieții peștilor** de ing. **Mihai Lefterescu.** 20.00 Transmisiune de la **Conservatorul „Ciprian Porumbescu". Căsătoria secretă** de **Cimarosa.** În pauză: **Șah.** În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

29 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **Aventurile echipajului Val-Virtej — Continentul scufundat.** Cei doi frați, împreună cu matrozii de pe Bătrîna carapace, pleacă în căutarea baronului. Spre surprinderea tuturor, îl găsesc prizonier într-o... oală. De aici, nimerește într-un batiscaf. Va însoți o parte din echipaj, într-o călătorie plină de peripeții, spre fundul oceanului, în căutarea Atlantidei. **19.55 Revista spectacolelor.** 20.45 **Omul din fotografie.** În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

30 OCTOMBRIE

18.30 **Universitatea tehnică la televiziune. Automatizarea proceselor de producție industrială** de ing. **Gh. Tunsoiu,** directorul Institutului de proiectări de aparataj electrotehnic și instalații de automatizare 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru pionieri și școlari: **Aici YO3KPA!** O vizită la Palatul pionierilor, unde vom fi oaspeții cercurilor de telecomunicații și fizico-matematici. 19.35 **Din viața animalelor (XIX) Păsări și pești mai puțin cunoscuți.** 20.00 **Săptămîna. 21.00 Lermontov.** 150 de ani de la nașterea poetului Mihail Lermontov, unul din cei mai de seamă reprezentanți ai literaturii romantice universale. 21.25 **Muzică populară românească.** În încheiere: **Buletin de știri, Buletin meteorologic.**

31 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **Din amintirile lui Așchiuță.** Cîteva întîmplări trăite de Așchiuță, dar care trebuie cunoscute și de... copii. 19.30 **Aventurile lui Robin Hood — Eleanor de Acvitania.** 19.55 **Transmisiune de la Expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.R.** 20.20 **În fața hărții.** 20.30 **Moment literar: Joseph Conrad.** 40 de ani de la moartea lui Joseph Conrad, romancierul vieții pline de dramatism a marinarilor. 21.05 Filmul **M-am îndrăgostit la Copenhaga.** În încheiere: **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Sutele de mii de telespectatori din țara noastră s-au bucurat de privilegiul de a fi martori nevăzuți ai celei mai valoroase olimpiade din întreaga istorie a Jocurilor Olimpice moderne. Acordînd acestui mare eveniment sportiv întreaga atenție, venind în întîmpinarea dorinței imense majorități a telespectatorilor, studioul nostru a depus toate eforturile necesare încă din anul trecut, pentru a asigura cele mai potrivite și mai satisfăcătoare condiții de transmisie a Jocurilor. Rezultatele au fost din cele mai bune. În fiecare zi, distribuită astfel încît — în general — să nu împiedice desfășurarea programului obișnuit, agenda Jocurilor Olimpice a cuprins aproape tot ce a fost mai interesant pe stadioanele și în sălile de concurs ale capitalei japoneze.

Filmele primite și surpriza cîtorva excelente transmisii prin intermediul sateliților au întregit programul asigurat prin ruta polară. Ceea ce a plăcut în mod deosebit a fost maniera nouă în care au fost prezentate cele mai interesante probe ale întrecerilor, filmate „au ralenti" și stopate pe linia sosirii, astfel încît spectatorii să-și poată da seama de ordinea exactă a sosirii la potou.

Televiziunea noastră a adus un element propriu foarte prețios în organizarea programelor olimpice, cuprinzînd un buletin complet și un comentar judicios asupra întrecerilor din fiecare zi. Colaboratorii studioului au meritul de a fi asigurat astfel o informare promptă.

St. RADU

Pentru iubitorii de turism

(Urmare din pag. 1)

ARAGAZUL TURISTIC, produs la Întreprinderea „1 Septembrie" din Satu Mare, a rezolvat problema mîncării calde în excursie. El se compune dintr-un arzător și două mici butelii metalice care pot fi încărcate — folosindu-se un reductor — de la o butelie mare, obișnuită. Aceste mici butelii, încărcate, asigură excursionistului combustibilul necesar pentru 14 ore „de foc". Dacă la aceasta mai adăugăm că aragazul turistic are o greutate de numai un kilogram și jumătate, reiese că pentru orice excursionist el nu reprezintă o povară prea mare și care, oricum, răsplătește cu prisosință efortul de a fi cărat în spate.

RĂCITORUL este, de asemenea, de dimensiuni foarte mici. De fapt este o geantă încăpătoare cu pereți dubli, izolați cu vată de sticlă. El este produsul fabricii „Guban" din Timișoara și funcționează pe principii cît se poate de simple. Înainte de a pleca în excursie, cîteva pungi de material plastic, umplute cu rășină sintetică, sînt puse la gheață timp de trei ore, menținînd apoi în geantă o temperatură scăzută, necesară conservării alimentelor timp de 48 de ore. Deci, avem și alimente și mai ales băuturi la gheață. Însă iarna, parcă sînt mai indicate ceaiurile fierbinți cu rom. Și în această situație răcitorul poate fi folosit. În loc să introducem pungile în frigider, le punem în apă fierbinte. Efectul este cel scontat. Geanta, respectiv răcitorul turistic, de data aceasta servind drept termos, păstrează alimentele și băuturile la o temperatură ridicată, dorită de amatorii de drumeții de iarnă.

Pe lîngă articolele necesare turismului, la standul la care am poposit găsim și alte materiale destinate sportivilor, care au întrunit aprecierile pozitive ale numeroșilor vizitatori, aprecieri ce se pot concretiza în cuvintele a doi sportivi ieșeni: Ion Cujbă și Nicolae Diaconu care au declarat: *„Toate produsele sportive sînt de bună calitate și au un aspect frumos".*

Popasul la standul cu articole sportive din expoziție s-a terminat. Dar cu materialele de la acest stand ne vom mai întîlni pe cărările de munte, pe marile stadioane și în sălile de sport, aflîndu-se în arsenalul sportiv al tinerilor sau chiar a celor mai în vîrstă.

Anton DROST

LA TOKIO — FINALUL UNEI GRANDIOASE MANIFESTĂRI SPORTIVE

— Relatări primite prin cablu de la colaboratorul nostru ILIE GOGA —

MIHAELA PENEŞ POVESTEŞTE

Drumul spre titlul olimpic

Mama mea, care a fost în tinereţe campioană de gimnastică, mi-a insuflat dragostea de sport şi mi-a fost cea mai fidelă spectatoare. Am fost remarcată la un concurs şcolar de către antrenorul Pandele şi de atunci am devenit eleva sa preferată. În 1961 am intrat în competiţii şi am aruncat 34,34 m, anul următor 42,64 m, apoi am făcut progrese sensibile şi anul acesta am trecut graniţa celor 50 m. În septembrie, cînd m-am întors de la Varşovia cu titlul de campioană europeană de junioare, mi s-a spus că voi pleca la Tokio. Vă închipuiţi ce bucurie am simţit dar şi ce emoţii că voi face o călătorie atît de lungă şi voi concura chiar pe cel mai mare stadion din Tokio. La aeroport m-a condus mama mea şi cu cîteva clipe înainte de a pleca avionul a venit şi antrenorul Pandele, care mi-a dat o hîrtie bătută la maşină. Aceasta conţinea planul de antrenament şi indicaţii amănunţite în legătură cu tot ceea ce trebuie să fac în timpul concursului şi mai ales ce greşeli trebuie să evit. În noaptea dinaintea concursului am dormit bine dar dimineaţa mă simţeam puţin nervoasă. Am băut o cafea cu lapte şi mi-am luat două banane. Ne-am dus la stadion pentru calificări şi m-am mirat ce mulţi spectatori se află acolo încă de la ora 9. Am „tras" cu încredere la prima aruncare dar piciorul mi-a lunecat într-o groapă şi nu am dat decît 43 m. Calificarea se lua cu 51 m. A doua aruncare am simţit-o bună însă suliţa nu s-a înfipt cu vîrful în iarbă. Îmi mai rămînea o singură aruncare pe care, dacă o ratam, adio finală. Între timp sovietica Elena Gorsakova bătuse recordul mondial. Asta m-a impresionat grozav, dar m-a şi ambiţionat. Şi am aruncat 51,17 m. Diţi obţinuse şi ea calificarea. Ne-am întors în sat, am mîncat zdravăn şi ne-am odihnit puţin. Finala era la orele 14. Eu am mai citit de cîteva ori biletul cu indicaţii de la antrenorul meu fiindcă dimineaţa uitasem să fac acest lucru. Apoi am plecat la finală foarte emoţionată dar cu o tainică speranţă că aş putea realiza ceva extraordinar.

Era o zi aşa frumoasă şi atîta lume pe stadion că nu putea să nu se nască în tine dorinţa de a fi aplaudată în această minunată arenă. Cînd am intrat pe sub tribune şi am păşit pe iarba stadionului, deşi am înălţimea de 1,88 m, m-am simţit mică de tot şi inima îmi bătea să iasă din piept. A început concursul. Eu eram a şaptea. Am văzut că şi celelalte concurente aruncă cu trac şi m-am mai liniştit. Un arbitru mi-a făcut semn că mi-a venit rîndul. Pe tabloul luminos care se învîrtea lîngă sectorul de aruncări a apărut numărul 179. Era numărul meu de concurs. Mi-am scos treningul, am luat suliţa, m-am gîndit la cei de acasă, la patria scumpă, şi mi-am zis, fie ce o fi, trebuie să arunc bine de la prima încercare. Paşii mi-au ieşit bine, exact ca în kinograma recordului meu. Am simţit suliţa cum pleacă, fără să-mi tragă umărul, i-am auzit şuerul, dar nu m-am uitat unde se opreşte ci m-am întors să-mi îmbrac treningul. Simţisem că aruncarea fusese perfectă dar nu credeam să fi aruncat mai mult de 55—56 m. Apoi m-am pomenit luată în braţe şi acoperită cu sărutări. Era Maria Diţi care venise să-mi spună că am dat 60,56 m. Nu-mi venea să cred. Lumea mă aplauda. Pe urmă am tremurat aproape 2 ore să nu fiu întrecută. Celelalte aruncări ale mele nu au mai fost aşa de reuşite. Eram crispată, încercînd să depăşesc prima performanţă. Cînd s-a terminat eram ameţită. Mă gîndeam ce vor spune în ţară, ce fericită va fi mama mea pe care o iubesc atît de mult. Cînd m-am urcat pe podium şi gheişele acelea mici ca nişte păpuşi au adus medaliile, am simţit aşa ca un leşin, dar aplauzele publicului m-au trezit. Şi iarăşi mi-au dat lacrimile cînd m-am întors spre apus să privesc cum se înalţă steagul republicii noastre. După aceea ziariştii m-au sechestrat aproape o oră în camera de interviuri şi nici unul nu credea că am doar 17 ani. Iolanda a venit şi m-a scos de acolo şi am plecat în satul olimpic. De fericire am adormit doar spre ziuă, dar am visat frumos.

În afară de atletism, Mihaela Peneş, campioană olimpică la aruncarea suliţei, mai are o pasiune: muzica. Cînd am căutat-o în satul olimpic pentru interviul nostru, coechipiera sa, Ana Sălăgean ne-a spus că în mod sigur o vom găsi în salonul albastru al clubului internaţional. Într-adevăr, Mihaela era acolo şi imprima pe bandă de magnetofon, muzică japoneză oferită de prietena sa, atleta Yoda. Un ziarist englez îşi nota compoziţorii preferaţi ai Mihaelei: Ceaikovski, Verdi, Wagner. Deşi foarte tînără, atleta noastră are cunoştinţe în materie. Reuşim să o smulgem de la acest colocviu muzical şi să trecem discuţia în domeniul sportului. O rugăm pe Mihaela să ne povestească ea însuşi drumul parcurs pînă la marea performanţă. Peneş vorbeşte repede, cu însufleţire, se exprimă frumos, relevîndu-ne modestia şi seriozitatea ei. Şi iată ce ne-a destăinuit...

— Fac atletism de la 14 ani, după ce în primii ani de şcoală jucasem baschet şi handbal.

42 de kilometri în urma lui Bikila Abebe

Eroul ultimei zile a întrecerilor de atletism a fost etiopianul Bikila Abebe, singurul atlet din istoria olimpiadelor victorios de două ori în cea mai istovitoare şi dramatică probă atletică. Caporalul din Adiss Abeba a făcut o cursă fantastică şi uluitoare. El a reeditat în „Ţara soarelui răsare", pe aleele umbrite de mandarini ale parcului Meiji, victoria obţinută în 1960 la Roma sub arcul lui Constantin, în cursa atletică ce evocă la fiecare patru ani legenda milenară şi nemuritoare a soldatului de la Marathon. Aici pe pămîntul îndepărtat al insulelor nipone drama omului ce trebuie să parcurgă peste 42 de kilometri pentru a vesti victoria a fost trăită cu aceeaşi emoţie ca un cetăţean al Africei care aşteaptă alergătorii pe drumul de la Marathon la Atena. Nu am putea spune exact cîţi, şi nici nu ar fi putut fi număraţi, dar cred că milioane de locuitori ai capitalei japoneze au fost martorii acestei întreceri culminante a Olimpiadei. Ei îşi ocupaseră locurile pe trotuare, în balcoane, pe acoperişurile caselor încă de dimineaţă, formînd un coridor viu pe o distanţă de 21 de kilometri, în labirintul străzilor din Tokio pe unde au alergat maratoniştii. Am văzut femei cu copii care aşteptau de ore întregi îngenunchiate după obiceiul japonez, pe marginea străzilor, bătrîni care mîncau din cutii de carton orez cu beţişoare de bambus, interminabile şiruri de şcolari îmbrăcaţi în tunicile lor negre cu gulere închise la gît, studenţi agitînd steguleţe, sperînd într-o victorie a culorilor nipone. 68 de alergători au luat startul la ora prînzului de pe Stadionul Naţional în cursa ce avea să aducă prima medalie de aur pentru un reprezentant al Africii la aceste jocuri. De la kilometrul 7 Bikila a rămas singur în faţă, escortat de două motociclete şi de maşina televiziunii, care a transmis întreaga cursă cu excepţia ultimilor 2 kilometri cînd automobilul nu a mai putut să treacă prin zidul viu al mulţimii care invadase parcul Meiji. Această eventualitate fusese însă prevăzută şi finişul lui Bikila pe stadion a fost transmis de la bordul unui elicopter care zbura în zona stadionului. Bikila Abebe s-a oprit de două ori în timpul cursei să bea apă, iar cu 3 kilometri înainte de sosire a luat de la un spectator un burete ud cu care şi-a şters faţa. El a intrat pe stadion cu un avans de peste 4 minute şi nu părea deloc obosit. Imediat după ce a rupt cu pieptul firul alb de la sosire s-a oprit în mijlocul arenei şi a făcut cîteva mişcări de destindere ca un om care-şi face liniştit gimnastica de dimineaţă. Această scenă a amuzat publicul iar noi eram uluiţi de prospeţimea omului care străbătuse într-un ritm infernal 42 kilometri lăsînd impresia că vine de la o plimbare de plăcere. Oficialii i-au adus o pătură să se învelească dar Bikila a refuzat şi a rămas cu tricoul. Apoi s-a înclinat de patru ori spre tribune în timp ce 75 000 de spectatori îl aclamau ridicaţi în picioare, înainte ca fetele în chimono să-i aducă medalia de aur. O orchestră improvizată la una din peluze a cîntat marşul victoriei din Aida. Cu un buchet mare de crizanteme în braţe, Bikila a venit, ca şi ceilalţi campioni olimpici, în încăperea de la parterul stadionului unde-l aşteptau ziariştii pentru interviuri. Doi interpreţi traduc în engleză şi franceză declaraţia campionului olimpic.

— Ce vă pot spune decît că sînt foarte fericit că am cîştigat a doua medalie de aur. Ştiu că astăzi la Addis Abeba şi în familia mea va fi sărbătoare. Am 32 de ani, 56 de kg. şi doi copii. Un băiat şi o fetiţă. Pentru fiecare am cîştigat cîte o medalie de aur şi de aceia mă bucur nespus. Poate că vă mirraţi că am învins atît de uşor fiindcă cu o lună înainte de jocuri suferisem o operaţie de apendicită. Şi mie mi-era teamă dar m-am vindecat repede şi am început antrenamentul încă fiind convalescent. Cursa nu mi s-a părut grea. La sfîrşit mă simţeam capabil să fac încă 20 de kilometri în acelaşi ritm. Am luat conducerea la kilometrul 7 fiindcă vroiam să văd cît de tare pot merge adversarii mei. Am fost sigur că voi cîştiga la jumătatea probei cînd am făcut calea întoarsă spre stadion văzînd atunci că irlandezul Hogan care se ţinuse scai de mine dădea semne de oboseală. Ceilalţi aveau şi ei multe minute în urmă.

Cineva l-a întrebat pe Bikila de ce nu a alergat desculţ ca în Olimpiada de la Roma. Bikila surîde şi răspunde fără să ezite.

— Pe asfaltul acesta tare e mai practic şi apoi am vrut să arăt că nu acesta a fost secretul succesului meu la Olimpiada de la Roma.

Toţi îl privesc cu admiraţie pe acest fiu al Africii, cu tenul negricios, mat, cu obrajii supţi dar fraditnd o extraordinară forţă.

Pe ringul de la Korakuen a avut loc un alt incident între un boxer, pe nume Jose Chirino (Argentina) şi arbitrul luptei, egipteanul Maghraby. În meciul cu Lagutin (U.R.S.S.), mijlociul Chirino a lovit deseori cu mănuşa deschisă. De două ori el a fost avertizat de arbitrul egiptean. La un moment dat, Chirino s-a întors cu spatele la arbitru şi adversarul său şi a plecat spre colţul ringului unde şi-a scos mănuşile şi apoi bandajele, renunţînd la luptă. Toate bune pînă aici. Cînd nimeni nu se mai aştepta, recalcitrantul pugilist s-a repezit dintr-o dată la arbitru, aşa cum se vede în fotografia noastră, cu intenţia să-l ia la bătaie. Acesta, sprinten de picior, a început să fugă în jurul ringului. Chirino a renunţat la „întrecere" intrînd direct în cabină, fără să mai aştepte pronunţarea deciziei.

Un caz fără precedent

Zeci de mii de spectatori au fost martorii unui spectacol amuzant, petrecut în timpul desfăşurării probei de săritură cu prăjina. Încercînd să treacă la 4,50 m, atletul Ignacio Sola a „dărîmat" ştacheta. Spre surprinderea generală ea a poposit pe umerii a doi oficiali. Fără îndoială un caz unic. Cum era ultima încercare, oficialii l-au exclus din concurs pe Ignacio Sola. Acesta nu a fost însă de acord cu decizia. El a explicat oficialilor că deoarece ştacheta n-a atins pămîntul ci... umerii oficialilor, trebuie să i se mai acorde o încercare. Juriul de apel i-a refuzat cererea. Atunci el a făcut o contestaţie în scris şi a depus şi cauţiunea regulamentară de 1000 yeni. Juriul de apel, desigur nu şi-a schimbat decizia. Văzîndu-se „pierdut" Sola a cerut cu insistenţă să i se restituie măcar suma. Juriul a acceptat acest lucru argumentînd că în istoria probei de săritură cu prăjina cazul său este fără precedent.

Mănuşile sînt de vină?

Comisia medicală a Asociaţiei internaţionale de box amator a trimis un protest scris comitetului executiv al A.I.B.A. prin care arată că din cauza cusăturilor prea dese ale marginilor mănuşilor de box, au fost provocate 25 de răniri la arcade sau pometi. A.I.B.A. a respins acest protest. Adevărul este că mănuşile sînt regulamentare, rănirile fiind provocate în majoritatea cazurilor de... îndîrjirea cu care combatanţii îşi apără şansele, lovesc deseori cu mănuşile deschise sau pornesc furioşi la atac cu... capul înainte.

Deşi era accidentat

Sportivul Iuri Sisikin (U.R.S.S.) a reuşit în finala turneului de floretă bărbaţi (pe echipe), o performanţă direct excepţională. În meciul finală la situaţia de 8-7 în favoarea echipei U.R.S.S. s-au întîlnit în meci decisiv Egon Franke (Polonia), cîştigătorul medaliei de aur la proba individuală şi Iuri Sisikin (U.R.S.S.). Echipei poloneze îi era suficient victoria lui Franke, fiindcă la egalitate (8—8) Polonia avea avantajul unui tuşaveraj superior. La un moment dat situaţia era de 4—2 pentru Franke şi acesta mai avea de realizat o tuşă pentru a obţine victoria ţării sale. Sisikin s-a concentrat şi foarte atent a realizat trei tuşe consecutive cucerind întîlnirea şi asigurînd victoria echipei U.R.S.S. Partea senzaţională n-a constituit-o numai acest excepţional tur de forţă, dar şi amănuntul, nu lipsit de importanţă că el era destul de grav accidentat în urma a două căzături de pe planşă petrecute la un asalt premergător şi s-a prezentat la întîlnirea cu Franke pur şi simplu semivalid, luptînd — dacă se poate spune — cu un picior!

Doi favoriţi învinşi fac declaraţii

Sulităşul MICHEL MACQUET a fost una din speranţele atletismului francez la actualele Jocuri Olimpice. Desigur că eliminarea lui din preliminarii a produs o mare decepţie în rîndul amatorilor de sport şi în special ai atletismului. Anul acesta Macquet reuşise numeroase aruncări peste 80 m. **„Niciodată n-am aruncat bine dimineaţa! În plus, a plouat. M-am încălzit foarte greu. Îmi venea rîndul să arunc abia după 35—40 de minute. Voi continua să particip la competiţii dacă bine înţeles mă va mai ţine braţul. Am 32 de ani, nu-mi mai fac planuri de viitor. Am intrat în a doua tinereţe. În afara antrenamentelor mă voi ocupa de creşterea tinerelor cadre".**

★

Eleva unui liceu din Paris, CARON, în vîrstă de 16 ani a fost în centrul atenţiei ziariştilor după desfăşurarea probei de 100 m spate. Fosta recordmenă mondială s-a clasat pe locul doi cu toate că specialiştii o indicau mare favorită la medalia de aur. Iată ce a spus ea: **„Nu, categoric nu sînt decepţionată. Eu am înotat cît am putut însă Cathy Ferguson a fost mai bună ca mine. Eu mi-am dat seama că pierd în momentul cînd am făcut „întoarcerea".**

Mult aşteptata telegramă

Groen Huyzen, unul dintre membrii echipei de volei a Olandei, s-a dovedit în prima parte a şederii sale la Tokio foarte nervos: el aştepta de cîteva zile o telegramă care să-i anunţe un eveniment fericit în familie. Mulţi au pretins că starea lui de spirit fusese transmisă şi colegilor săi de echipă, motiv pentru care — se spune — echipa nu reuşea să-şi facă jocul obişnuit.

În fine, într-o bună zi, a sosit mult aşteptata telegramă. Spre surpriza fericitului tată, soţia sa îi comunica că a născut doi gemeni: un băiat şi o fată!

În meciul următor, echipa Olandei a făcut un meci excepţional contra Bulgariei, pierzînd la limită cu 3-2, Groen Huyzen, fiind, evident, unul dintre cei mai buni de pe teren!

O fotografie memorabilă: plecarea (sus) şi sosirea (jos) în cursa de 100 m. plat cîştigată de Hayes în 10 secunde

Cu Jesse Owens despre sprint şi altele

Celebrul atlet negru, Jesse Owens, săgeata de abanos, eroul Olimpiadei din 1936, se află la Tokio. Se spunea că anul acesta va lipsi, dar cu o zi înainte de începerea concursurilor atletice şi-a făcut apariţia în tribuna presei. De atunci l-am văzut în fiecare zi la stadion şi la casa presei, unde vine şi ia, ca orice redactor, foile cu rezultate. Owens are acum 50 de ani, dar se ţine foarte bine. Parcă ar fi gata oricînd să facă suta sub 11 secunde. Deşi venit la Jocuri în calitate de ziarist, Jesse este personajul cel mai solicitat de reporteri. Fostul campion olimpic răspunde amabil tuturor. Într-una din zile, între două probe, Owens a răspuns cu multă amabilitate întrebărilor noastre.

— Dumneavoastră care aţi fost campion olimpic şi recordman mondial cu aproape 30 de ani în urmă, cum apreciaţi evoluţia sportului atletic în lume?

— *Progresele sînt foarte mari la aruncări şi sărituri. Aici pregătirea atletului se face jumătate în „laborator". La sprint, unde contează calitatea nativă, temperamentul, diferenţele par mai puţin vizibile. Pe vremea mea se mergea suta în 10,2", acum se face în 10". Să nu fiu greşit înţeles totuşi. Aceste două zecimi înseamnă extrem de mult.*

— Credeţi că tehnica startului s-a îmbunătăţit mult la probele de viteză?

— *Aproape de loc. Şi eu luam startul la fel de bine ca Hayes. E vorba de un antrenament mai sistematic, de o alimentaţie specială care măreşte forţa. Hayes este un bolid. L-aţi văzut cum alerga. Parcă avea motor.*

— Puteţi prevedea o limită a recordului la 100 m?

— *Cred că se va putea merge pînă la 9,7, dar în cîţi ani nu aş putea preciza. În orice caz sub zece secunde se va alerga în mod cert şi foarte curînd.*

— Va fi un atlet de culoare cel care va face acest record?

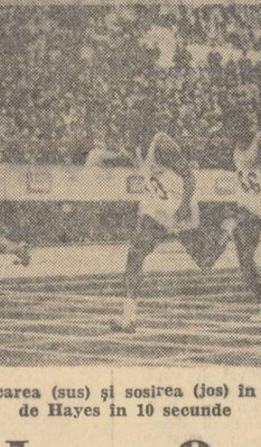

— *Probabil că da. Atleţii negri, cum aţi văzut şi la această Olimpiadă, sînt cei mai dotaţi pentru probele de viteză. Vor apare mulţi atleţi buni în ţările africane. În Kenya, Uganda, Trinidad sînt elemente formidabile. Au nevoie numai de antrenori buni şi de condiţii de pregătire.*

— Aţi urmărit proba de aruncare a suliţei, femei?

— *Desigur. Eu asist numai la atletism şi îmi notez toate detaliile la fiecare probă. Sincer mă interesează mai mult alergările, dar nu mi-a scăpat nimic. Dimineaţa aflasem de noul record mondial al unei atlete din Uniunea Sovietică. După masă am văzut o suliţă care a căzut pe lîngă arbitri. Apoi la megafon s-a anunţat în limba engleză că este o fată de 17 ani din Romînia care a cucerit titlul olimpic. Vă felicit pentru Peneş. Ea a făcut cea mai mare surpriză împreună cu Mills la 10 000 m.*

Cît despre Iolanda Balaş o ştiu încă de la Roma. Este o miraculoasă atletă.

— Ce v-a impresionat mai mult la Olimpiada de la Tokio?

— *În primul rînd fraternizarea sportivilor din toate ţările, apoi publicul japonez care a venit la stadion pe ploaie şi a stat sub umbrele ore întregi, deşi nu văzuse pînă acum atletism. Olimpiada şi sportul sînt un lucru bun şi necesar pentru noi toţi.*

La despărţire, Jesse Owens ne-a dat autograful de mai jos cu salutări pentru cititorii revistei „Magazin"

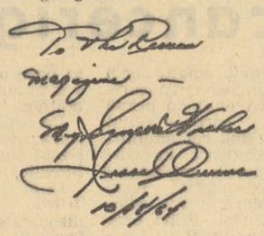

CU BLOC-NOTESUL printre sportivi

Mănuşile sînt de vină?

Comisia medicală a Asociaţiei internaţionale de box amator a trimis un protest scris comitetului executiv al A.I.B.A. prin care arată că din cauza cusăturilor prea dese ale marginilor mănuşilor de box, au fost provocate 25 de răniri la arcade sau pometi. A.I.B.A. a respins acest protest. Adevărul este că mănuşile sînt regulamentare, rănirile fiind provocate în majoritatea cazurilor de... îndîrjirea cu care combatanţii îşi apără şansele, lovesc deseori cu mănuşile deschise sau pornesc furioşi la atac cu... capul înainte.

Deşi era accidentat

Sportivul Iuri Sisikin (U.R.S.S.) a reuşit în finala turneului de floretă bărbaţi (pe echipe), o performanţă direct excepţională. În meciul finală la situaţia de 8-7 în favoarea echipei U.R.S.S. s-au întîlnit în meci decisiv Egon Franke (Polonia), cîştigătorul medaliei de aur la proba individuală şi Iuri Sisikin (U.R.S.S.). Echipei poloneze îi era suficient victoria lui Franke, fiindcă la egalitate (8—8) Polonia avea avantajul unui tuşaveraj superior. La un moment dat situaţia era de 4—2 pentru Franke şi acesta mai avea de realizat o tuşă pentru a obţine victoria ţării sale. Sisikin s-a concentrat şi foarte atent a realizat trei tuşe consecutive cucerind întîlnirea şi asigurînd victoria echipei U.R.S.S. Partea senzaţională n-a constituit-o numai acest excepţional tur de forţă, dar şi amănuntul, nu lipsit de importanţă că el era destul de grav accidentat în urma a două căzături de pe planşă petrecute la un asalt premergător şi s-a prezentat la întîlnirea cu Franke pur şi simplu semivalid, luptînd — dacă se poate spune — cu un picior!

Doi favoriţi învinşi fac declaraţii

Sulităşul MICHEL MACQUET a fost una din speranţele atletismului francez la actualele Jocuri Olimpice. Desigur că eliminarea lui din preliminarii a produs o mare decepţie în rîndul amatorilor de sport şi în special ai atletismului. Anul acesta Macquet reuşise numeroase aruncări peste 80 m. **„Niciodată n-am aruncat bine dimineaţa! În plus, a plouat. M-am încălzit foarte greu. Îmi venea rîndul să arunc abia după 35—40 de minute. Voi continua să particip la competiţii dacă bine înţeles mă va mai ţine braţul. Am 32 de ani, nu-mi mai fac planuri de viitor. Am intrat în a doua tinereţe. În afara antrenamentelor mă voi ocupa de creşterea tinerelor cadre".**

★

Eleva unui liceu din Paris, CARON, în vîrstă de 16 ani a fost în centrul atenţiei ziariştilor după desfăşurarea probei de 100 m spate. Fosta recordmenă mondială s-a clasat pe locul doi cu toate că specialiştii o indicau mare favorită la medalia de aur. Iată ce a spus ea: **„Nu, categoric nu sînt decepţionată. Eu am înotat cît am putut însă Cathy Ferguson a fost mai bună ca mine. Eu mi-am dat seama că pierd în momentul cînd am făcut „întoarcerea".**

Mult aşteptata telegramă

Groen Huyzen, unul dintre membrii echipei de volei a Olandei, s-a dovedit în prima parte a şederii sale la Tokio foarte nervos: el aştepta de cîteva zile o telegramă care să-i anunţe un eveniment fericit în familie. Mulţi au pretins că starea lui de spirit fusese transmisă şi colegilor săi de echipă, motiv pentru care — se spune — echipa nu reuşea să-şi facă jocul obişnuit.

În fine, într-o bună zi, a sosit mult aşteptata telegramă. Spre surpriza fericitului tată, soţia sa îi comunica că a născut doi gemeni: un băiat şi o fată!

În meciul următor, echipa Olandei a făcut un meci excepţional contra Bulgariei, pierzînd la limită cu 3-2, Groen Huyzen, fiind, evident, unul dintre cei mai buni de pe teren!

In preajma bilanţului

de DAN DEŞLIU

Se apropie de sfîrşit cea de-a doua — şi ultima — săptămînă a Olimpiadei. Ca şi în perioada precedentă, întrecerile au fost dominate de reprezentanţii Statelor Unite ale Americii, care au monopolizat majoritatea medaliilor la nataţie şi atletism. Sportivii din U.R.S.S., Japonia şi Germania s-au impus pe planul secund, în timp ce Polonia şi Ungaria au depăşit aşteptările.

Onoarea culorilor noastre a fost apărată de către cele două cîştigătoare ale medaliilor de aur, de luptători, caiacişti şi canoişti. Adăugînd medaliile de la atletism şi tir, bilanţul final se conturează aproape satisfăcător. Şi totuşi, lucrurile nu stau tocmai aşa. Se pare că Mihalic, Mîrza şi Ciucă au avut de luptat nu numai cu boxerii din ring, ci şi cu unele decizii cronate ale juriilor.

Nu întrezărim însă nici un fel de circumstanţe atenuante pentru gimnaste — inexistente în primele locuri — pentru voleibalişti, învinşi categoric de adversari pe care-i întrecuseră la „europene", pentru Constantin, specialist notoriu în penaltiuri ratate — pentru floretiste, plecate pare-se la Tokio în voiaj de agrement... Este evident că în anumite discipline selecţia a ignorat adevărata faţă a realităţii, apelînd la elemente fără şanse, slab pregătite şi îndrumate aşijderea. Pare prematur să ridicăm aceste probleme cînd nici n-au răsunat semnalele de trompetă vestind închiderea celei de a XVIII-a ediţii a Jocurilor Olimpice de vară. Dar, ce vreţi? Prea mult ne-am frămîntat, am sperat şi... am suspinat în aceste două săptămîni!

În aşteptarea detaliilor care vor permite — nădăjduim — o dezbatere temeinică a situaţiei, adresăm încă o dată cele mai calde urări medaliaţilor olimpici, care n-au precupeţit nici un efort pentru gloria sportivă a patriei: Iolanda Balaş, Mihaela Peneş, Hilde Lauer, Cornelia Sideri, Lia Manoliu, Ion Tripşa, Igorov, Valeriu Bularca, Dumitru Pîrvulescu, Ion Cernea, Cuciuc, Sciotnic, Ţurcaş şi Vernescu. Şi acum — atenţie la Olimpiada 1968 — de la Ciudad de Mexico!

6 campioni olimpici ne declară:

Una din marile figuri sportive ale actualei ediţii a J.O., este fără îndoială, atleta sovietică TAMARA PRESS, care a cîştigat două medalii de aur la aruncarea discului şi a greutăţii.

Ea ne-a declarat: „Sînt fericită. Acum am adus familiei noastre trei medalii de aur. Să nu uitaţi că sora mea Irina şi-a adus contribuţia cîştigînd pentatlonul. O felicit cu această ocazie pe buna mea prietenă Iolanda Balaş care încă o dată a demonstrat că este cea mai redutabilă săritoare în înălţime din lume".

La ieşirea din bazinul gimnaziului naţional, înotătoarea GINNIE DUENKEL (S.U.A.) avea lacrimi în ochi de bucurie. „Am avut mari emoţii la început, a spus ea. Apoi m-am redresat, m-am concentrat şi am înotat aşa cum trebuia. Sînt fericită că am cîştigat proba de 400 m liber. Mulţumesc în special colegei mele Marilyn Ramenofski care m-a ajutat mult în această cursă prin tactica aplicată".

Australianul KEVIN BERRY, un băiat solid şi simpatic, ne-a declarat: „Al treilea tur de bazin a fost decisiv deoarece m-am detaşat cu succes. Am ştiut că acesta va fi momentul important al cursei. Vremea n-a fost favorabilă. Nici nu m-am gîndit că voi bate recordul mondial, dar ritmul impus m-a forţat să „trag" şi eu din răsputeri".

Americanul AL. OERTER, a trecut prin mari suferinţe pînă să se vadă aureolat cu cea de a treia medalie olimpică de aur la aruncarea discului. Suferind de dureri la muşchii dorsali, Oerter a urmat în satul olimpic un sever tratament. I s-au făcut injecţii, a fost prins într-un corset şi i s-au pus numeroase comprese cu pungi de gheaţă, pentru a i se ameliora durerile. Fericit că a intrat în posesia medaliei de aur, Oerter ne-a declarat: „Credeam că am să mă congelez, atîta gheaţă am pus, timp de 6 zile, ca să mi se oprească hemoragia internă. Astăzi, mi-a revenit moralul şi vă promit că îmi voi apăra titlul olimpic şi la Jocurile de la Ciudad de Mexico din 1968".

Atletul BOB SCHUL, medaliatul cu „aur" în proba de 5 000 m plat, este felicitat de colegii săi de cursă. Campionul american ne-a spus: „Dellinger" (cel de al treilea clasat) şi cu mine am studiat cursa în ajun, cu amănuntul. Nouă nu ne-a fost teamă de Clarke, care ştiam că este obosit după cursa de 10 000 m. „Inamicul" nr. 1 era francezul Jazy. Am aranjat cu Dellinger ca în momentul cînd Jazy va da semne de oboseală, mai ales că pista udă nu-i convenea, să atacăm. Şi aşa am făcut. Am imprimat un ritm înfrăcit paşilor noştri şi i-am lăsat pe Jazy care nu mai avea resurse să respingă atacul".

Imediat după victoria sa în cursa de 100 m în care a realizat 10", atletul american de culoare BOB HAYES s-a refugiat în vestiar unde, în aşteptarea solemnităţii decernării medaliei, se lungise pe un pat şi-şi acoperise capul cu o pălărie de cow-boy dintre acelea cu care defilaseră sportivii americani.

Mi-am permis să-l deranjez:

— Cum vă simţiţi? Păreţi obosit...

— Asta în nici un caz. Sînt gata să alerg acum şi într-o cursă decisivă chiar pe 200 m. Mă simt foarte bine şi nu mă resimt de loc după eforturile depuse aici. Totuşi vreau să amintesc că acum 3 luni am fost obligat să-mi întrerup antrenamentele din cauza unui mic accident.

— Cum apreciaţi rezultatul şi cursa de 100 metri?

— Am luat o plecare bună... dar nu cea mai bună din cariera mea. De altfel, mi s-a spus că la începutul cursei s-a văzut acest lucru. În timpul cursei nu mi-am văzut concurenţii şi nu i-am simţit decît că sînt în urma mea. Am dorit să cîştig această cursă pentru care mă pregătesc de 2 ani şi pentru faptul că în tribună se afla prezentă şi mama mea. Regret foarte mult că n-am putut repeta performanţa de 9"9 din serie, căci aş fi dorit să stabilesc un nou record mondial.

Abia aştept să mă întorc în S.U.A. pentru a juca fotbal american, cea mai mare pasiune a mea, poate mai mare decît atletismul...

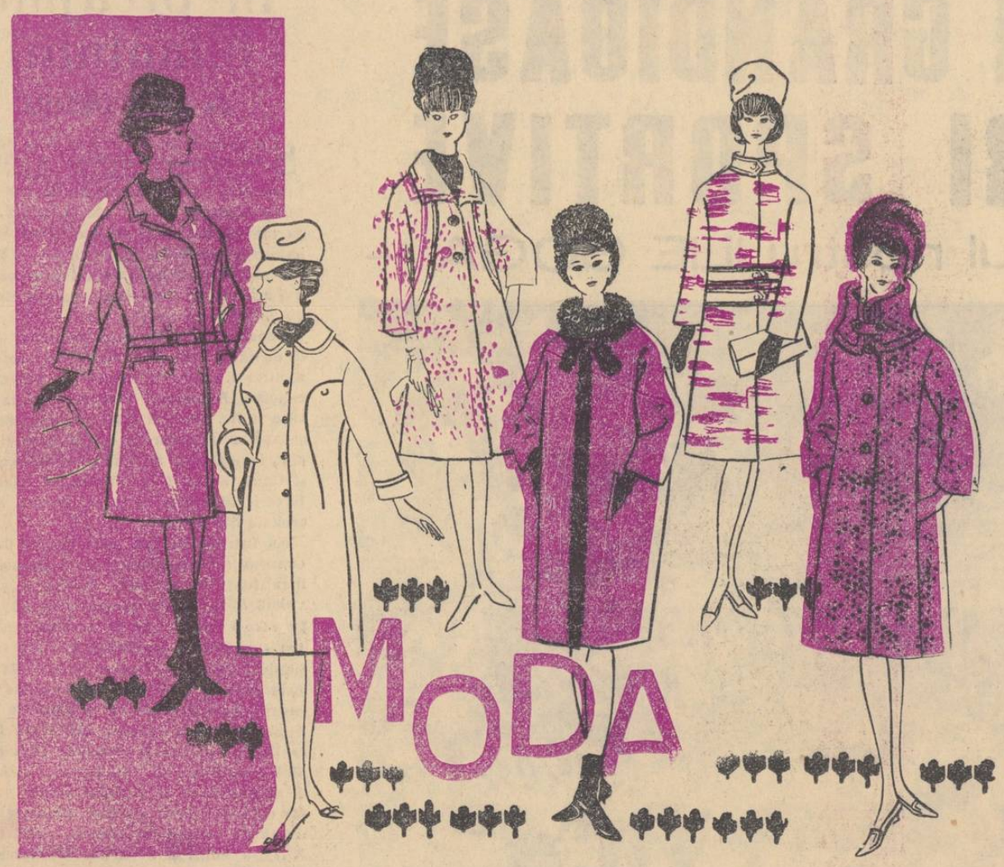

In timpul răcoros vom avea și zile mai frumoase în care cel mai indicat este demiul de stofă mai groasă. Modelele noastre arată linia actuală și sînt mai grăitoare decît orice explicație.

Umezeală, burniță, vreme rece ; cel mai indicat rămîne pardesiul din piele sau balon. În moda actuală se remarcă buzunarele încăpătoare, tighelurile mari și mai ales plătcile care asigură o mai bună protecție contra apei și țin cald, tocmai bine în această perioadă rece. **Desene de Tanți PFENNINGS**

PENTRU FETIȚE

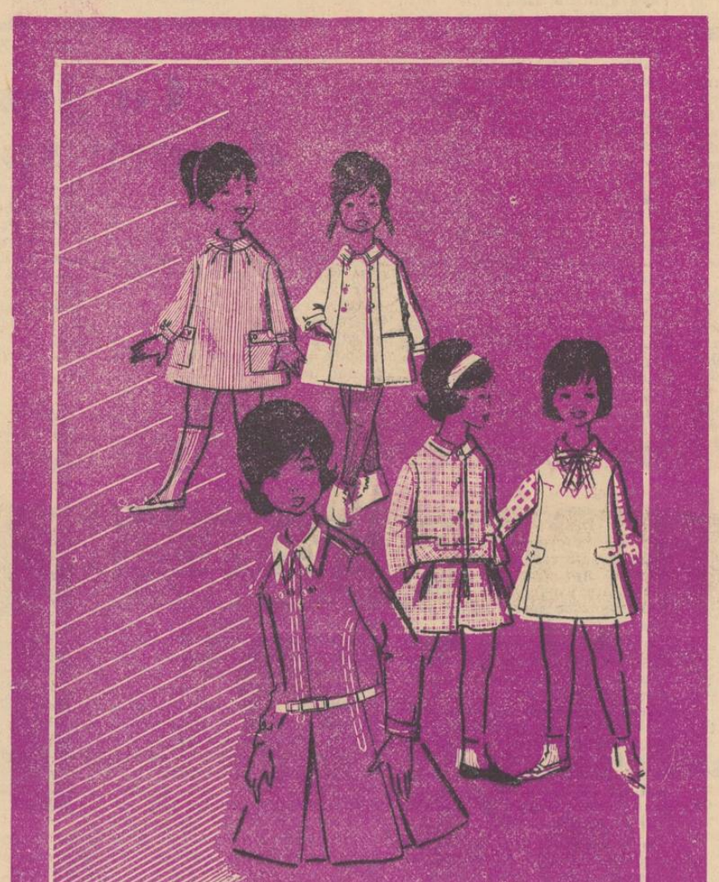

1. Rochie în dungi, pentru fetițe ; 2. Palton elegant pentru fetițe ; se încheie la două rînduri de nasturi. La guler și buzunare o lizieră îngustă ; 3. Două piese din material ecosez ; guler alb ; 4. Sarafan din material uni. Se poartă cu bluză ecosez ; 5. Rochie pentru fetițe din material uni, cu tighele la epoleți, manșete și pense. Guler din altă culoare.

Desene de Ecaterina MALEK

O mașină electrică practică

Într-un număr anterior al revistei noastre am scris despre modul de punere în funcțiune a mașinii de cusut electrică, tip Rodica.

In continuare vom arăta modul cum se întreține și depanează ea. Trebuie să spunem de la început că mașina se va păstra într-un loc uscat, lipsit de praf și întotdeauna închisă în valiză. O bună conservare și o lungă durată de funcționare se poate obține dacă mașina este curățată periodic de praf și unsă. Curățirea prafului se face cu o pensulă din păr moale. Mașina de cusut se șterge întotdeauna cu o bucată de țesătură de finet moale, pentru a-i menține luciul.

Uleiul cu care se unge mașina trebuie să fie de bună calitate, lipsit de praf sau alte impurități. Sticla sau pompița cu ulei se ține tot timpul închisă cu dop sau capac.

În funcționarea mașinii survin dese defecțiuni, unele mai ușoare, altele mai grave. Le vom enumera pe toate arătînd și modul cum se rezolvă.

1) Mașina nu mai funcționează (becul nu mai arde, iar motorul nu mai pornește). Cauza poate fi priza de curent defectă sau siguranța fuzibilă arsă. Se repară priza, respectiv se înlocuiește siguranța.

2) Mașina nu mai funcționează cu toate că becul mașinii luminează. Cauza poate fi motorul electric ars, comutatorul sau reostatul de pornire defect. Se verifică de un specialist, fiecare element în parte.

3) Mașina nu funcționează deși motorul electric se învîrtește. Cauza : cureaua de cauciuc patinează sau este ruptă. Se înlocuiește cureaua cu alta bună.

4) Mașina funcționează normal însă materialul ce trebuie cusut nu este transportat. Cauza : butoanele mașinii nu sînt bine reglate, piciorușul nu este lăsat în jos și nu mai poate presa pe material, sau placa dințată e slăbită din șuruburi.

5) Ața de la ac este permanent tăiată iar mașina are un mers greu. Cauza este jocul mare între graifărul suveicii și capsula ei, în canalul capsulei a pătruns scamă sau capete de ață etc.

Această defecțiune se remediază prin desfacerea capacului casetei și curățirea de scame sau murdărie a graifărului. Dacă totuși defectul persistă se apelează la ajutorul unui specialist.

6) Mașina are un mers greu, ceea ce denotă că piesele sale sînt îmbîcsite cu praf și neunse.

7) In timpul funcționării se aude un zgomot neobișnuit. Cauza poate fi una din piese, care s-a slăbit din șuruburi, sau piulița are joc și produce zgomot care este amplificat de corpul mașinii.

8) La atingerea mașinii, cu mîna, se simte o curentare. Acest lucru este cauzat de atingerea unui fir electric neizolat (cu izolația distrusă) de corpul mașinii. Cînd se constată acest lucru trebuie scoasă imediat fișa cordonului electric din priză și verificată starea izolației conductorilor electrici.

Bucur STELIAN

Ghidul gospodinei

Ciorbe de pasăre

CIORBĂ DE POTROACE

Cantități pentru 6 persoane : 1 litru de apă, o ceapă, 1 morcov, 1/4 rădăcină pătrunjel; 1/2 păstîrnac, 3 dl. zeamă de varză, 20 g. orez, leuștean. Se pun pe foc mărunțaiele de pasăre și anume : cap, gît, pipotă, ficat, aripi, inimă, labe să fiarbă într-un litru de apă. Se spumează și după aceea se adaugă zarzavaturile bine curățite și spălate. Separat se fierbe zeama de varză. Cînd mărunțaiele sînt moi se strecoară ciorba și la ea se adugă apoi bucățile de pasăre, zeama de varză, orezul fiert separat, leușteanul și se potrivește de sare.

CIORBĂ DE PUI À LA GRECQUE

Cantități pentru 6 persoane : Un pui mai mare, 1 1/2 litru apă, zarzavat de supă, 10 g. sare, 2 gălbenușuri de ou, 1 lămîie, 30 g. orez, 1 dl. smîntînă, 1 legătură leuștean. Puiul curățit și tăiat se pune la fiert. După ce s-a luat spuma se adaugă zarzavatul și sarea. Cînd pasărea este fiartă se strecoară într-o oală și la ea se adaugă orezul gata fiert, zeama de lămîie, ouăle bătute cu smîntînă și la sfîrșit pătrunjelul tocat mărunt.

CIORBĂ DE PUI CU FASOLE VERDE

Cantități pentru 6 persoane : 1 pui, 200 g. fasole verde subțire, 1 l. apă, zarzavat de supă, 100 g. grăsime, 50 g. făină, cîțiva căței de usturoi, 1 dl. smîntînă, sare, piper și cine dorește un gălbenuș de ou. Puiul bine curățit și spălat se taie bucăți, se pune la fiert. După ce s-a luat spuma se adaugă zarzavatul de supă, ceapa, țelina și fasolea verde tăiată mărunt. Cînd puiul s-a fiert se face separat un rîntaș din unt și făină, usturoi stins cu oțet și zeama rezultată de la fiert. Astfel pregătită ciorba mai trebuie să dea în clocot. La sfîrșit, cînd s-a răcit puțin se adaugă smîntîna bătută cu gălbenușul de ou. Se pune verdeața.

MENIUL SAPTAMÎNII

— **Ciorbă de cartofi ; sarmale cu orez ; tartă cu struguri.**
— **Ochiuri românești cu mămăliguță ; ruladă de mînzat — salată ; compot.**
— **Vinete coapte cu brînză ; tahnie de fasole — salată ; trigoane.**
— **Ciorbă de perișoare ; chifteluțe cu mărar ; mere.**
— **Salată de crudități ; sufle de conopidă ; cremă de cafea.**
— **Supă de carne cu găluști de griș ; rasol cu hrean ; struguri.**
— **Sufle de cașcaval ; mușchi umplut— salată verde ; sarailii.**

Agenții cancerigeni

Din observațiile făcute de-a lungul timpului a reieșit că frecvența anumitor localizări de cancer este mai ridicată la persoanele care trăiesc sau muncesc în condiții neprielnice, manipulează timp mai îndelungat anumite substanțe sau, în fine, practică în mod abuziv anumite obiceiuri dăunătoare.

Este bine stabilit azi că există anumiți factori sau agenți care pot favoriza apariția unui cancer la persoanele care vin în contact timp îndelungat, sistematic, cu agenții în cauză care se numesc „cancerigeni".

Recent, Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.), în urma studiilor întreprinse, a dat publicității o listă completă a acestor agenți cancerigeni, din care vom aminti doar pe cei mai importanți. Nu surprinde pe nimeni faptul că în acest tabel *abuzul de tutun și de alcool* se situează pe primele locuri. Într-adevăr, datorită acțiunii iritante binecunoscute a gudroanelor din tutun asupra căilor respiratorii și a alcoolului asupra mucoasei tubului digestiv, frecvența ridicată a cancerului pulmonar la fumători și a cancerului digestiv la alcoolici este elocventă încît nu mai lasă nici o îndoială asupra rolului pe care-l joacă cei doi factori de mai sus, ca agenți cancerigeni, în declanșarea bolilor la persoanele prea pasionate după asemenea distracții. Evident, că nu oricine a știut pînă acum că și excesul de mîncare (aviz amatorilor !) este tot un agent cancerigen și încă unul de primă importanță, care e situat imediat după cei amintiți mai sus. Urmează, în ordine, expunerile prelungite la soare, datorită unor radiații solare nocive, coloranții artificiali dintre care derivații anilinici — datorită provenienței lor din gudroanele de cărbune — se pare a fi cei mai vinovați și apoi unele substanțe aditive.

De asemenea mai puțin cunoscute ca agenți cancerigeni sînt și substanțele insecticide.

În sfîrșit, mai amintim în ordinea importanței, medicamentele care conțin hormoni, arsenic și gudroane. Desigur nu toți cei ce vin în contact cu substanțele cancerigene se îmbolnăvesc. Dar cei ce se expun sistematic, zi de zi, pericolelor amintite trebuie să știe că dacă nu sînt evitate din timp aceste substanțe ar putea produce, în anumite condiții, la anumite persoane, într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, un cancer.

Această listă de agenți cancerigeni constituie un avertisment pentru cei în cauză cu scopul de a stimula luarea măsurilor de prevenție a bolii prin control medical periodic (la cei expuși) sau prin evitarea unor abuzuri (fumat, alcool, mîncare, medicamente, expuneri la soare etc).

Prin această prizmă trebuie privit rolul agenților cancerigeni și însăși lupta generală împotriva pericolului îmbolnăvirii de cancer.

Dr. Mircea OLTEANU

Grefă de antebraț

Ca urmare a exploziei unei grenade, petrecută în Franța, care a provocat amputarea unui antebraț, această parte a corpului a fost luată de la un cadavru la 10 minute după moarte și a putut fi grefată cu succes soldatului accidentat.

Avînd în vedere pagubele cauzate de explozia grenadei, operația a durat aproape 8 ore. Pacientul — după intervenția chirurgicală — a fost supus unui tratament cu prednison, eritromicină, heparină, numeroase transfuzii și seroterapie antitetanică. Imediat după operație au fost administrate vasodilatatoare periferice și în același timp s-a produs o hipotermie locală spre a diminua nevoile metabolice ale țesutului.

Trei zile după intervenție, starea generală și locală a bolnavului era satisfăcătoare, deși circulația sanghină nu se restabilise complet.

Coltul CELOR MICI

TRENUL

S-a urcat în tren mămica
Împreună cu Găbica.
Mama stă s-adoarmă, iară
Găbica privește-afară.

Dar de-odată ce să vezi
Să nu-ți vină zău să crezi.
Oare ce s-o fi-ntîmplat ?
Parcă gara s-a mișcat !

Da, și-acum fuge mai tare
Parcă ar avea picioare.
După gară și depou
Fuge-acum și-un bloc nou

Și-alte case tot așa
Fug și pomii pe șosea
Fug de parc-ar fi luat foc
Iar Găbica ? Stă pe loc.

Oare chiar așa să fie ?
Ia să vedem cine știe ?
. . . . . .
Să vă spună-acum
mămica :
Merge trenul cu Găbica.

I. STOIA

Ghicitori

Are chip frumos de fată,
N-are mamă, n-are tată
Nici însuflețită nu-i...
Stă acolo unde-o pui.
(PĂPUȘA)

Cînd e corn nu dă lumină
Sau ne dă foarte puțină ;
Dar dă multă cînd e plină
Și cînd noaptea e senină.
(LUNA)

E făcut din linii drepte,
Pare scară cu cinci trepte,
Cheie — nu și lacăt — are
Și te-ajută la cîntare.
(PORTATIVUL)

Florin IORDĂCHESCU

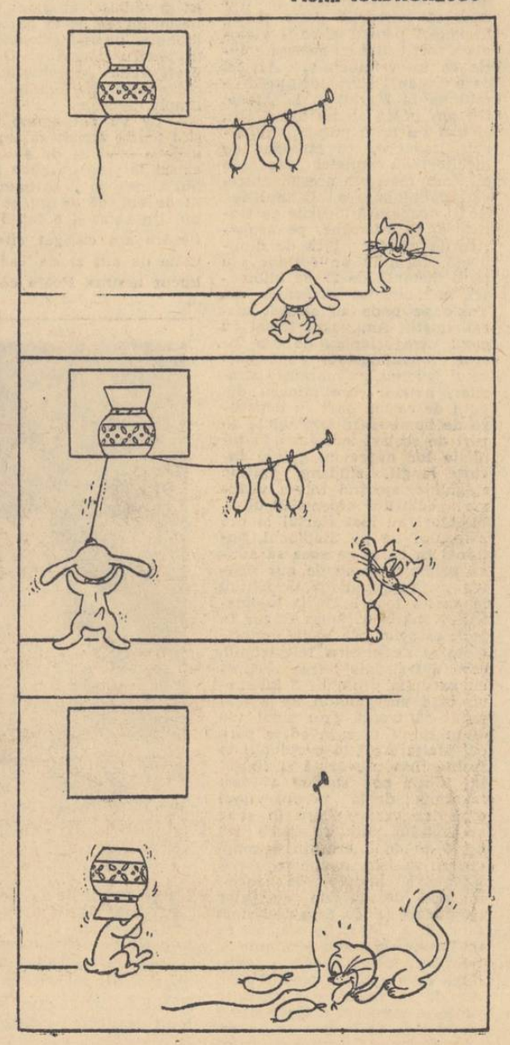

Desene de Simion ALEXANDRESCU

Spondiloza

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Localizarea tulburărilor degenerative și de uzură la nivelul coloanei vertebrale are loc foarte frecvent după 50 ani. Elementele care suferă de pe urma procesului de degenerescență sînt pe de o parte discul intervertebral, pe de altă parte cartilajul articulațiilor interapofizare și sistemul ligamentar (ce leagă vertebrele între ele). Se creează astfel artroze disco-vertebrale sau discopatii, putînd da naștere uneori herniilor de disc, fie artroze interapofizare sau modificări în sistemul ligamentar dînd naștere osteofitelor (depuneri de calciu ce apar pe marginea corpurilor vertebrale).

Spondiloza se găsește în aceeași măsură la bărbați și la femei și o putem întîlni între 20—40 ani, dar incidența ei maximă este după 50 ani. Numeroși factori statici și dinamici concură la formarea ei ; deviațiile coloanei, cifoze (gîbozitate), scolioză (deviere laterală) sau traumatisme ale coloanei vertebrale. Surmenajul funcțional al coloanei vertebrale, creat de profesiuni care necesită eforturi de ridicare de greutăți, eforturi prelungite în condiții nefiziologice, sînt de asemenea factori favorizanți. Obezitatea realizează și ea o suprаîncărcare a coloanei vertebrale.

Manifestarea cea mai importantă a spondilozei este durerea, care în general este moderată dar se accentuează cu starea îndelungată în picioare, la anumite mișcări forțate și dispare în repaos. Frigul, umezeala, sau apariția unor focare de infecții din organism, o pot declanșa. La bătrîni durerile încep să se diminueze datorită în parte mișcărilor mai reduse ale acestora. Trebuie să știm că osteofitele nu sînt dureroase în sine, dar provoacă dureri cînd comprimă și irită rădăcinile nervoase ce ies din măduvă.

Manifestările spondilozei diferă cu regiunea în care este localizată. Spondiloza cervicală se manifestă prin dureri în ceafă, la mișcări ale capului și ale gîtului. În timpul acestor mișcări se pot auzi și trosnituri. Adeseori, dimineața, în zilele umede, bolnavul se trezește cu mușchii traperali ai gîtului contractați, silindu-l să stea cu capul aplecat într-o parte. Spondiloza cervicală poate produce variate tulburări la distanță, provocate de compresiuni pe rădăcinile nervilor rahidieni. Astfel, unii bolnavi se plîng de o nevralgie ce pornește din regiunea cervicală de-a lungul membrului superior pînă la degete, însoțită adesea de amorțeli sau au dureri mari ale umărului.

Frecvent, bolnavii suferind de spondiloză cervicală au amețeli, dureri de cap, neliniște și chiar tensiunea arterială crescută. Deosebit de importante sînt durerile în regiunea inimii, ce simulează crizele de angină pectorală. Deoarece atît spondiloza cît și angina pectorală se întîlnesc după 50 de ani, diferențierea lor se obține numai după o observație medicală minuțioasă.

Localizarea spondilozei în regiunea dorsală apare deobicei la vîrstele înaintate. Durerea e de mică intensitate, sau poate lipsi, dar se produc deformări vizibile, cifoze, scolioze, des întîlnite la bătrîni. Dacă spondiloza lombară reprezintă una din formele cele mai răspîndite de artroze, aceasta nu se explică decît prin faptul că în poziție verticală coloana lombară suferă maximum de solicitare.

Trebuie să se observe ca în timpul muncii să se păstreze o poziție corectă a coloanei vertebrale. Se impune corectarea unei alimentații defectuoase sau a obezității. Infecțiile de focar vor fi imediat tratate și se vor evita curenții de aer sau atmosfera umedă. Este important ca medicul să facă un diagnostic timpuriu, scutind pe bolnav de multe suferințe. Atunci cînd e cazul, se va recomanda un orar de muncă redus sau chiar schimbarea temporară a locului de muncă. Tratamentul spondilozei cere în primul rînd repaos, mai ales în perioadele dureroase, și este recomandabil să se doarmă pe un pat tare.

Dintre medicamentele ce combat durerea : aspirina și piramidonul, sînt cele mai des utilizate. Alindor (butamidul) se va administra numai după prescripțiile medicului. Tratamentele cu novocaină generale sau cu infiltrații, au dat rezultate bune. Ca tratament adjuvant se pot asocia vitaminele B_1, C și B_{12}. Agenții fizici pot fi utilizați local, începînd de la aplicarea căldurii sub orice formă (împachetări de parafină, ultrascurte, infra-roșii, diatermie) pînă la röntgenterapie cînd s-au epuizat toate celelalte tratamente.

Spondiloza beneficiază de un tratament balnear în funcție de vechimea bolii și manifestările sale. Se recomandă băile radioactive : Victoria, 1 Mai, fie cele de iod (Govora, Bazna), sulfuroase (Olănești, Călimănești) sau cura de mare și nămol.

Masajul și gimnastica se pot efectua concomitent cu alte tratamente și se adresează grupelor musculare din regiunea interesată. Gimnastica medicală are avantajul că poate fi făcută de bolnav singur după indicațiile medicului. Măsurile ortopedice, atunci cînd se indică, sînt destinate corectării tulburărilor de statică ce contau în purtarea unui lobostat (corset medical).

Dorim să precizăm că deși spondiloza nu e o boală gravă, și nu scurtează viața bolnavului, ținînd seama de simptomele ei supărătoare trebuie să i se acorde o importanță deosebită.

Actualități medicale

Vaccinul anticonceptional

O descoperire interesantă făcută în Anglia vine să dea noi speranțe femeilor periodic îngrijorate de spectrul... înmulțirii excesive sau inoportune a familiei.

Și anume, prin anumite analize făcute la un mare număr de femei, s-a demonstrat că în sîngele a 79 % din femeile sterile (incapabile de a face copii) există un anumit gen de anticorpi care se opun fecundării, în timp ce asemenea anticorpi nu au fost găsiți decît la 12% din femeile apte de procreare.

Această descoperire de mare importanță desigur a clarificat în bună măsură cauzele sterilității unor femei sănătoase, doritoare să contribuie la perpetuarea speciei, dar care, cu toate tratamentele hormonale repetate, rămîneau mereu... sterile.

Deci anticorpii sînt de vină...

Și cum orice nouă descoperire poate avea și o importanță practică dacă știi să o cauți, cercetătorii englezi — pornind de la această constatare suficient de elocventă — au început noi cercetări în urma cărora ei se declară optimiști în ceea ce privește posibilitatea preparării unui vaccin anticonceptional activ.

Rămîne de văzut dacă prepararea lui — teoretic foarte posibilă — va reuși într-adevăr și dacă eficacitatea lui va fi superioară actualelor mijloace anticonceptionale.

UN DESEN ŞI „SECRETELE" LUI

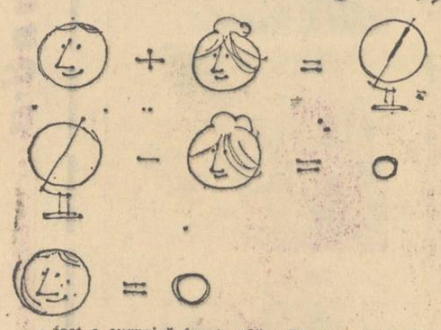

A fost o surpriză foarte plăcută: sumedenie de scrisori au sosit la redacție, ca răspuns la invitația noastră adresată cititorilor de a găsi singuri explicația la desenul lui Cik Damadian, publicat în pagina „Caleidoscop" a numărului din 26 septembrie. Scrisori multe — unele ilustrînd o viziune foarte personală asupra desenului, altele oferind explicații facile și simpliste — unele scurte și concise, altele detaliate și amuzante, dovedind că autorii lor au umor, îl gustă și-l completează.

Independent de rezolvarea dată, fără-ndoială că fiecare din cei care ne-au scris sînt nerăbdători să afle răspunsul exact. Și trebuie să vă mărturisesc secretul: nu există UN răspuns și nu de la NOI trebuie să-l aflați. De data aceasta nu am scontat, ca la descifrarea unei șarade, descoperirea unicului răspuns valabil. Dorința noastră a fost de a urmări cum „vede" fiecare desenul, cum îl interpretează și ce semnificație îi dă — potrivit propriei personalități. Cu alte cuvinte, noi am vrut ca de la... DUMNEAVOASTRĂ *să aflăm răspunsul — care nu a fost dinainte și fix stabilit —, alegînd din diversitatea interpretărilor date de fiecare, pe acelea care ni se par cele mai interesante și demne de reținut.*

Și recunoaștem cu plăcere că diversitatea nu a lăsat de loc de dorit. Este drept, cele mai multe din răspunsuri au mers la transpunerea fidelă a desenului în cuvinte, înlocuind figura din desen prin cuvîntul scris. Într-adevăr, aceasta era „cheia" așa-zis „mecanică" de dezlegare — pe care au folosit-o foarte mulți, dînd explicația: „Bărbați plus femei, egal globul pămîntesc, Globul pămîntesc, minus femei, egal Zero, deci bărbați egal Zero". *Pentru această versiune au optat mulți dintre cititori:* ZENO TURDEANU din Cluj, ANGELA SZELEG din Oradea, SZANA din Brașov, EUGEN HIRSCH din Turda etc. *Cunoscînd că globul nu poate fi conceput fără viață umană, alții au înlocuit noțiunea de „glob pămîntesc" cu aceea de „viață pe pămînt":* M. M. ANELAND-JARU, D. FARCAȘ din Baia Mare etc. *Menținîndu-se în același raționament, dar oferindu-i o accepție demografică, altă categorie de cititori au combinat noțiunea de „viață" și „glob", rezultîndu-le aceea de „populație a globului":* prof. A. IOBPIN din Satu Mare, FLORICA TEODORESCU din comuna Bălțați (raion Rm. Sărat), ION PREDA din Bușteni, A. DĂSCĂLIȚA din București. *In fine, alții au dat un înțeles mai larg „globului" prin acela de „lume":* V. BORZA din Satu Mare, R. V. din Cluj, ing. PAUL MUCENIC din Cluj, SZABO MARIA din București, AL. RUSU din Brașov, V. RUSTI din Iași.

Fără îndoială, că toate aceste răspunsuri sînt bune, ilustrînd căutarea fiecăruia de a găsi desenului o explicație cît mai fidelă, scop în virtutea căruia cititorii au încercat să găsească chiar și cuvîntul cel mai potrivit ideii. Unii au cerut chiar ajutorul științelor exacte, pentru a fi siguri de... exactitatea răspunsului: „Desenul reprezintă trei ecuații astfel concepute încît dacă adunăm primele două ecuații, membru cu membru, rezultă a treia ecuație — *studentul* EUGEN SZABO din Galați. „Desenul reprezintă ecuații algebrice simbolice" — AGOTA KRAUSZ din Petroșani *sau* „...răspunsul meu este în cifre și anume 2+2=4, 4—2=2, 2=2" — ATENA LAZĂR din București. *Iar* IOAN MUREȘAN din Cluj *oferă chiar un rezultat algebric fără cifre:*

„Din algebra dumneavoastră
Am putea să dăm dictonul
Bărbatu-i egal cu zero
Pe pămînt, femeia-i totul".

În acest caz, ca și în altele, interpretările însă, au depășit latura... obiectivității.

Fără-ndoială, că pentru aceste... concluzii există soluția... concluziei la care te duce desenul. Chiar și un bărbat — CAROL STERMAN din Bacău *declară:* „bărbatul... nu contează!" — *dar, ține să precizeze în post-scriptum:* „Concluzia derivă din logica desenului, dar nu știu dacă toți bărbații vor fi de acord cu această... „logică..."! *Așadar, nu vă neliniștiți!*

Ca „disputa" să apară pur teoretică și abstractă, unii cititori se folosesc cu delicatețe și condescendență de numele simbolice de Adam și Eva — ing. HANORA de la hidrocentrala „16 Februarie"-Argeș, AL. STOICAN din București, GIZA din Hîrșova, C. SOFRANI și B. FERESTEAN din Arad — *plasînd acțiunea și... explicația desenului în timpuri atît de îndepărtate, încît discordia să nu fie decît între presupusa Evă și presupusul șarpe! Sîntem de acord cu ei, și le apreciem delicatețea.*

În fine, alții — foarte departe de resentimente — văd desenul într-o viziune în care eterna și minunata dragoste dăruie armonie și frumusețe vieții, prin puterea sentimentelor. În această versiune, în care este cristalizat întreg romantismul iubirii — „EL și EA sînt o lume întreagă, această lume fără EA nu e nimic, deci nici EL nu este nimic" — *Așa interpretează desenul* TRAIAN NOVAC din Timișoara *și trebuie să recunoaștem că această explicație este foarte aproape de adevărul vieții în care oamenii sînt legați prin iubire și în care problema supremației dintre EL și EA nu există, de vreme ce EL și EA sînt unul!*

Alții însă sînt dispuși să vulgarizeze dragostea, găsindu-i drept soluție nici mai mult nici mai puțin decît inventarea... mașinilor clocitoare mame! Ce l-a condus, privind desenul lui Cik Damadian, la această concluzie pe studentul C. EUGEN din Galați, *e greu de spus! Cert este că, concluzia sa vrea să fie inspirată și spirituală și ne pare rău pentru autor că nu reușește. Poate altă dată...*

De altfel, logica lui „Bună ziua nea Istrate — trei boboci de rață frate", mai este reprezentată în cîteva scrisori: „de ce simplu cînd se poate complicat" *(de unde și pînă unde?!)* *sau* „bărbatul avea mai multe drepturi în matriarhat decît deducem din desenul fără cuvinte" *(apropos de ce?!)* — U. P. din Constanța. *Sau:* „mama și cu tata cunosc globul" *(nu ne îndoim, dar ce legătură are?)* — D. MANACHE din Craiova, „oglinda minus imaginea egal zero" *(de unde oglindă?!* — *sora* SANDA de la spitalul Maternitatea din Iași, „Între Lumea și Femeia nu e nici o diferență — ambele sînt reviste" *(sînteți probabil abonat!)* — C. A. RICĂ — turist din Craiova. *Turist poate, caricaturist nu... Este drept că noi am urmărit o mare diversitate de răspunsuri — dar totuși nu atît de mare încît să părăsească logica în favoarea absurdului!*

Pentru că ne apropiem de final, trebuie să vă mai mărturisim încă un secret: desenul lui Cik Damadian, la care am invitat cititorii să dea explicații, era destul de explicit ca să poată exista și fără explicație — așa cum și-au dat seama și unii cititori. Tocmai de aceia ei au căutat interpretări — pe ideea desenului — folosindu-se și de matematică, și de logică, și de versuri, și de reprezentări grafice, și de umor. Din acestea noi am ales, așa cum ne propusesem de la început, pe cele mai interesante și originale.

Așadar, am reținut răspunsul elevei ILEANA LASCU din orașul Brad, *care a dat o explicație versificată:*

„Un băiat și cu o fată
Cuprind planeta noastră toată
Dacă fata-ar dispărea
Globu-n zero ar rămînea
Și băiatul... tot așa!"

Aceiași explicație, MIRCEA GRIGORIU din București, *a exprimat-o matematic, comunicîndu-ne răspunsul astfel:*

X + Y = Z
Z — Y = 0
de unde X = 0

H. AIDAMAD *ne-a oferit și o completare la desenul publicat, ea constituind o explicație ingenioasă și originală:*

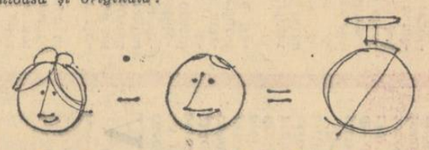

Adică „Femeie — bărbat = globul întors pe dos".

In fine, MELANIA PETCU din București, *dăruie explicației și un adagio care sună așa:* „...de unde sfatul: bărbați atenție, conservați femeile, purtîndu-vă frumos cu ele, fiindcă altfel, după formula de mai sus, pămîntul numai cu voi ar da doar zero. *Nu vreau să insinuez nimic altceva!* Și o propunere: de-a nu încadra răspunsul (dacă eventual se publică) la rubrica umor, fiindcă bărbații ar putea crede ulterior că nu acesta-i adevărul și că-i doar o simplă glumă". *Într-adevăr acest răspuns l-am reținut tocmai pentru că este și o glumă.*

Cei patru cititori amintiți, — Ileana Lascu, H. Aidamad, Melania Petcu și Mircea Grigoriu, sînt rugați să dea telefon la redacția revistei „Magazin" (tel. 17.60.10 — interior 1449) în vederea ridicării „Premiilor surpriză". Celorlalți cititori, le mulțumim pentru participarea la concursul nostru care, așa cum remarca în scrisoarea lui, ION MIHULIN din București: „...a pus la încercare și în acest fel spiritul de deducție și perspicacitatea cititorilor". *Aceasta a fost și dorința noastră.*

P. RĂDUȚ

PAUL IONESCU — Craiova: **Nu putem publica tema „Jocului distractiv" trimis, deoarece ne-ar ocupa un spațiu mult prea mare pentru o asemenea problemă. În plus este și destul de greol pentru a fi trecut la...jocuri distractive.**

VIOREL — București: Puteți să vă prezentați la consult la Serviciul de chirurgie reparatorie din str. Arhitect Mincu nr. 5 unde veți primi lămuririle necesare în legătură cu problema care vă interesează.

IOAN ABRUDEAN — Baia Mare: **Ca la orice concurs și la cel organizat de revista noastră privind campionatul de fotbal, nu toți care au indicat răspunsurile exacte au fost cîștigători, deoarece premiile s-au dat prin tragere la sorți, care a decis. La a doua întrebare vă putem spune că de obicei cuțitul se ține în dreapta și furculița în stînga.**

V. BODEA — București: **Ziua bună se cunoaște de dimineață... așa că și careurile dv. vor vedea zorile tiparului (sau cel puțin unul din ele)...**

ILIE HARALAMBIE — Tulcea: **Părerea noastră este să vă stabiliți la filică, dacă într-adevăr lucrurile stau așa cum ni le descrieți. Ceilalți copii pot fi obligați de tribunal să contribuie la întreținerea dv., după posibilitățile fiecăruia.**

ION VOICULESCU — București: **Cam mare careul și cam prea înflorit — totuși se reține pentru viitor.**

S. NOVAC

VÎNĂTOREȘTI

— Nu insista, Mitică; nu mă mișc de-aici pînă nu iese bestia!!!

— Zău, crede-mă; sufăr de ficat și n-am voie să mănînc carne de porc!!!

V. TIMOC

— Și vă restitui umbrela cînd terminați reparația!...

— Frumos îți șade! În loc să înveți...
— Ce să mai învăț nene, că trag și în piept...

RIK AUERBACH

— Iertați-mă dar eu sînt înaintea dv. și am o infecție la măsea! Dv. ce aveți?
— O... cunoștință la ghișeu!

FRED GHENADESCU

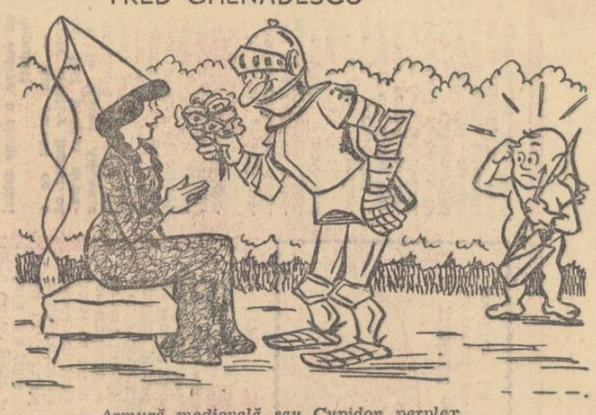

— Armură medievală sau Cupidon perplex.

— ...Și pentru acasă o copiați de o sută de ori!...

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Librărie și papetărie

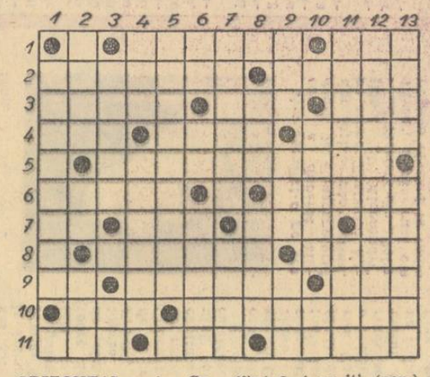

ORIZONTAL: 1. Cu carte (masc.pl.) — Creta (fig.) 2. Carte (fig. pl.) — Toc. 3. Toc. — Copil. — Fluviu în R.P. Bulgaria. 4. Plic-(ă). — Toc. — Cai ...la feminin! 5. Sugative. 6. „Croitorașul cel descurcăreț" de frații Grimm. —Informația (pl.) 7. Margine de copertă! — Diminutiv feminin. — Armăsari. — File de velină! 8. Trăgător. — Hîrtie ne-lucioasă. 9. Margine de raportor. — Hîrtie bună. — Se urcă la cap... 10. Arabesc... — Așteptări (pop.). 11. Toc... modern!—Autor de romane... portugheze! — Indian (poetic).

VERTICAL: 1. Condei (fig.) 2. A se îți. (pop.) — Armăsar pentru orice povestitor... — Carte. 3. Imediat (poetic) — Legătura. 4. Îndemn bovin... — Sugativă (fem. fig.) 5 Mate. 6. Parte! — File de Maculator. — Hărți. 7. Capitol din „Lumea celor care nu cuvîntă"... — Opera. 8. În cale (olt.) — Cetate legendară (bibl.). 9. Pronume. — Acesta. — Cărți. 10. Apropiat. — Tudor Niculescu. 11. Cărți — Orașul de pe Mureș 12. Coperta (pl.) 13. Toc (pl.) — Dușman.

Lucia BALENTY

Cuvinte mai rare: LOM — TSA — ESA — ULB — ASNA.

Ploaie

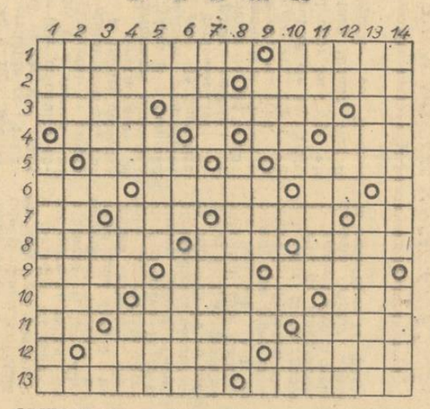

ORIZONTAL: 1) Compromis între ploaie și ninsoare — O ploaie de pomină. 2) Plouați — Unitate de măsură pentru ploi torențiale (pl). 3) A duce. — Ploi de scurtă durată — Pană. 4) Autorul piesei „Omul care aduce ploaia" — Poftim la masă! — Diminutiv feminin. 5) Ca două picături de apă — Acompaniament sonor la tema „Plouă". 6) Mame (arh.) — A dona — Curs!! 7) Sodiu — Cînd ploaia plutește în aer — Averse în acest careu — Mere. 8) Care conține mult unt — Manta de ploaie ad-hoc — După aceia. 9) Nume de fată — Cînd ploaia se întărește... Acompaniament. 10) Diminutiv feminin — „După ploaie vreme bună" — Izbire. 11) Pronume reflexiv — Formau nori și chiar ploi ucigătoare la popoarele vechi — Pasăre amatoare de apă. 12) Umbrelă care se deschide după ploaie.—Cînd îl auzim cîntînd în timpul zilei, se spune că prevestește ploaia. 13) Apar cînd e timpul noros și se deschid pe ploaie (sing.) — O zi în care nu sînt semne de ploaie.

VERTICAL: 1) Urmele ploii (sing.) — Autorul versurilor: „În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămînă"... 2) Pictor clasic romîn, autorul tabloului „Ploaia de aur a lui Zeus" — Meșterul zidar dintr-o cunoscută legendă care spre a-și întoarce soțioara din drum, se ruga: „Dă Doamne pe lume / O ploaie cu spume". 3) Bănuți — Refren din cîntecele populare — Bebe! 4) Ploiești (pl.) — Inedite — Cenușiu. 5) Șase roman — Urît tare. — Orizont. 6) Fir — Povară de porumb — Diminutiv masculin. 7) A coase marginile unei rochii — Perioadă de timp în care nu plouă. 8) Le tună și le fulgeră. 9) Culoarea cerului cînd plouă — Ion Luca Caragiale — Lei. 10) Porumb măcinat mare — Servește — Întrebare. 11) Dans spaniol — Foarte mare — Fluviu în Franța. 12) Cute! — Individ — Innourați. 13) Lopățică pentru curățat plugul (pl) — Ritmul ploii mărunte de toamnă. 14) Stropi de ploaie — Adăpost.

Arnold AUERBACH

Despre șerpi

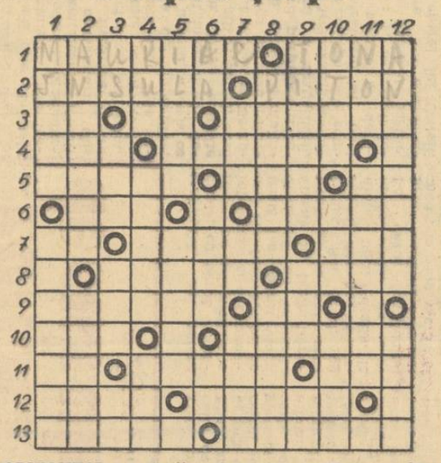

ORIZONTAL: 1. Scriitor francez, autorul romanului „Cuibul de vipere". — Cîntărește 1 000 kg. 2. „... Șerpilor", situată în Marea Neagră. — Șarpe mare, nevenin-os din regiunile tropicale. 3. Teșite! — Cap de girafă! — Șarpe mic, foarte veninos, cu o pată caracteristică pe cap. 4. Fiica lui Hyperion și sora lui Helios (mit.) — Șarpe cu clopoței. 5. Nedreptate. — Tragere la țintă. — În bloc! 6. Soția lui Athamas, regele Tebei. — Crud și nemilos. 7. Pronume. — Aici fac demonstrații îmblînzitorii de șerpi. — Judecător din vechime. 8. Vietate ce servește ca hrană șerpilor. — Stimulează mersul animalelor (pl.) 9. Drum îngust. — Nimic îndublu exemplar! 10. Riu în U.R.S.S. — În apele acestui fluviu trăiește șarpe cu șarpele! (leg.) — Monstru din basme, imaginat adesea ca un șarpe, cu unul sau mai multe capete. 11. Paravan solar. — Preot troian, înăbușit de șerpi împreună cu fiii săi (mit.) 12. Șarpe de mari proporții, din bazinul Amazonului (pl.). — Șarpe foarte veninos, numit și „cobra".

Carol MOLDA

Cuvinte mai rare: AOD — UPA — MNA — PRA — SNO.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

OLIMPIADA

ORIZONTAL: Pindar — Tokio — Alergători — R — Roma — Sorbona — IT — PT — NT — Ros — S — Certa — L — RE — Volei — Vicol — Seu — Crainic — Erbiu — Inc — Ob — Identic — Arse — Cere — Aia — Eir — Atlas — Sip — L — Ati — Scrimeri — Canotaj — Iran.

CU VIN ȘI FĂRĂ...

ORIZONTAL: Bovin — Vintila — S. — Vineri — Auber — Ovin — Corvin — A. — Vidoc — Va — Asasi — In — Suri — Ad — Van — Nai — Vinovați — V — T — Vinetu — Inși — U — Vint — Straton — Zvintat — Iar — Ru — Uina — Săvinești.

DECOR AUTUMNAL...

ORIZONTAL: Toamna — Școala — Olănești — Plouă — Par — Stihuri — Au — In — Atr — Lei — L — T — Reuniune — Tăutu — C — Nor — Ram — Marm — EE — Ten — Nuri — An — Alei — Agurida — A — Neamț — O — Azorel — UV — P — Rîndunica.

Redacția: Piața Scînteii Tel. 17.60.10 Administrația: 17.60.20 Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

Artistul Poporului COSTACHE ANTONIU Despre teatru și slujitorii lui

(Urmare din pag. 1)

volume și care a stîrnit admirația tuturor străinilor care ne-au vizitat, aveni 11 scene, plus altele mai mici, avem sala noastră de teatru.

Acum sîntem în perspectivă să mai obținem încă o sală în care regizorii vor putea interpreta cu studenții. Avem platouri pentru operatori și în general condițiuni optime. Cunoscutul Darcand, care a colindat lumea și care a participat la recenta Reuniune Internațională de Teatru, a făcut observația că nu știu prea multe țări în care se întîlnesc școli atît de bine organizate și care să dea totul la dispoziție precum a găsit în țara noastră.

La toate acestea ar trebui desigur adăugat corpul didactic al Institutului care cuprinde pe unii dintre cei mai mari actori și regizori ai țării noastre, cu o vastă experiență și o cuprinzătoare și multilaterală cultură. Din toate punctele de vedere am putea spune că acum la serbarea Centenarului învățămîntului artistic în țara noastră, învățămîntul teatral se prezintă cu frunțea sus și cu realizări demne de marii săi înaintași și de epoca noastră socialistă în care teatrul cunoaște o înflorire fără egal. Și mai ales, avem studenți talentați. Căci, vedeți, fără talent, ca și fără muncă, fără cultură, fără disciplină nu se poate realiza nimic.

— Enumerarea acestor condiții se bazează desigur pe experiența unei vieți prodigioase de actor și...

— Da, vreo 45 din cei 65 de ani ciți am...

— Ce le-ați recomanda, în această ordine de idei, tinerilor actori?

— În primul rînd străduința pentru aprofundarea culturii. Teatrul nostru are în această direcție tradiții bogate. Marii noștri înaintași au fost toți oameni culți și numai aceia care au muncit mult pentru a-și face o cultură togată au reușit. Și azi mai sînt unii, mă refer la tinerii care-și spun : „Am talent, lumea mă apladă, de ce să mai învăț... și ce să mai învăț?". Greșit, foarte greșit. Dacă nu-și va schimba părerea, actorul acesta se va plafona fără îndoială, va realiza roluri nediferențiate, va eșua în cabotinism. Deci cultură în primul rînd, lectură organizată pentru formarea unei bogate culturi umaniste. Dacă-mi permiteți o să vă amintesc de unul dintre actorii mari, deși mai puțin cunoscut, din trecutul teatrului românesc. Numele lui poate nu vă spune prea mult, au fost atîția actori de provincie care nu jucau la București și nu-i cunoșteau decît orașul respectiv. Acest director de scenă, profesor de liceu, era doctor în litere și filozofie. Se numea State Dragomir. Avea o vastă cultură care ne obliga să învățăm, ne jenam să ne prezentăm în fața lui fără să cunoaștem temeinic rolurile, epoca. Avea o vorbă: „Învățați băieți, munciți, munciți, munciți". Teatru fără muncă și fără cultură, oricît talent ai avea, nu se poate.

Apoi... munca pe rol, veșnică căutare și veșnică nemulțumire. Zic veșnică, gîndind că aceastã căutare trebuie să se prezentă nu numai pînă la premieră, dar în fiecare zi, în fiecare rol.

În acest sens, i-aș sfătui să cunoască oamenii. Eu am să vă dau un exemplu: Am jucat schița „C.F.R." în care aveam de realizat un rîs. Trebuia să rîd într-un mod personal. Sigur, sînt fel de fel de moduri de a rîde. Trebuia ales unul dintre acestea. Ei bine, am avut un prieten profesor, a făcut și avocatură și actorie, la timpul său, unul pe nume Gică Ștefănescu. Talent nu prea avea, însă avea un haz la vorbă extraordinar. Cînd rîdea et se auzea la două străzi depărtare. Eu fiind adesea cu el și auzindu-l rîzînd, m-am gîndit că în schița „C.F.R." ideal ar fi dacă l-aș putea realiza ar fi foarte nimerit. Numai rîsul lui. M-am străduit să mi-l însușesc și am interpretat rolul așa cum l-am înțeles eu punînd rîsul acelui prieten. Se pare că n-a fost rău : schița a avut un frumos succes, s-a dat de multe ori la radio, s-a și imprimat.

Acesta e un exemplu. Trebuie să cunoști oameni bine ca să le poți interpreta sentimentele în mod veridic. De altfel, actorul bun i-a observat totdeauna. I-a observat și de la el a învățat. Simplitatea aceasta adusă pe scenă convinge lumea, pericolul declamației dispare și retorismul și jocul actorului devine simplu, omenesc. Da, oamenii trebuie bine cunoscuți. Mă gîndesc la actorii noștri care au putea foarte bine folosi deplasările pe care le fac la sate, după cum observarea atentă a vieții de fiecare zi înseamnă tot attea prilejuri de a se documenta. Institutul nostru le oferă studenților posibilitatea de a juca de multe ori la sate. Se duc acolo, cunosc lumea, lumea îi vede. De asemenea jucăm în uzine, luăm contact cu oamenii de acolo, îi cunoaștem mai bine.

— Aminteați înainte de disciplină...

— Da. Teatrul este o muncă de colectiv. Scriitorul sau pictorul, lucrează singur acasă, se gîndește cînd vrea și cum vrea, pe cînd la teatru dacă lipsește unul de la o repetiție, strică munca tuturor, după cum, dacă unul singur nu repetă serios, întreg spectacolul are de suferit. Punctualitatea, seriozitatea cu care se repetă, au foarte mare importanță. Este un lucru important și venirea la timp la spectacol. Au fost cazuri, desigur puține acum, înainte erau mai multe, cînd unii întîrziau. Se făcea ora 19,30 cînd trebuia să înceapă spectacolul și actorul cutare nu era. Cum să începi într-o zi văd că apare: „Maestre, dumneavoastră m-ați întrebat dacă n-aș...". Ce mai, a urmat vreo 2—3 ani apoi a intrat la Institutul de teatru. A muncit serios. N-a trecut multă vreme (era încă student) cînd am jucat cu el, împreună cu Lucia Sturdza Bulandra, Fory Eterle. Și acesta-i doar un exemplu. Aș putea vorbi de mulți elevi de-ai mei sau de-ai Institutului care s-au format în ultimii 15 ani: Dana Comnea, Ileana Predescu, Sanda Toma, Florin Piersic, Cozorici, Ilinca Tomoroveanu, Liliana Tomescu, Dichisteanu și mulți alții care joacă în teatrele din București și din țară, la Televiziune și la Radio, fac turnee...

— Și ce simte maestrul, ce sentimente încearcă maestrul în momentul cînd fostul lui student joacă alături de el pe scenă?

— Cum să-ți spun, e greu să exprimi... Poate că ar fi mai plastic un exemplu: Acum joc, în „Eminescu", pe Alecsandri. Și mă întîlnesc în scenă cu interpretul lui Eminescu, care fără să fi fost elevul meu direct — este absolventul anului acesta al Institutului. Se află în această piesă un moment cînd Alecsandri are o replică. Sună cuvintele lui cam așa : E, unul care cîntă mai dulce decît mine? Cutătit mai bine țării și lui, cu-atît mai bine. Apucă înainte să ajungă cît de sus. La răsăritu-i falnic se-nchină al meu apus". Este cum îți spuneam, întîlnirea Eminescu-Alecsandri, dar de multe ori mă gîndesc rostind aceste cuvinte că de fapt ele ar putea fi, tot atît de bine, cuvintele mele, gîndurile mele, ale acelor actori mai în vîrstă care și-au făcut datoria și mai fac încă și care predau ștafeta celor care încep drumul vieții artistice...

Maestrul e văzut emoționat, după cum emoționați sînt și interlocutorii lui. — *După cum se vede, ne spune el după o clipă lungă de tăcere, pe scena teatrului nu se joacă numai teatru, ci de foarte multe ori se desfășoară însăși viața cu toate necazurile și bucuriile ei... Ceea ce ne bucură pe noi acestia cu părul alb, este faptul că ștafeta se află în mîini bune: teatrul românesc are o generație de tineri actori de mare viitor care, sînt convins, îl vor duce pe noi culmi.*

Discuția se mută pe nesimțite în domeniul regiei, scenografiei, a relațiilor dintre actori și regizori, a distribuției rolurilor.

— Care este rolul dv. preferat?

— Greu de spus... În cariera sa, un actor joacă cîteva sute de roluri. Și eu am jucat foarte multe. Mai ales cînd eram în provincie, jucam în fiecare săptămînă cîte o premieră. Dar indiferent de treapta la care ajunge el, actorul îndrăgește mai mult cîteva dintre roluri. Rolul care într-adevăr mi-a plăcut și în care cred că am realizat lucruri frumoase, a fost cel al bătrînului Iancu din piesa lui Mircea Ștefănescu „Acolo, departe", rol care m-a afirmat aici în București acum 25 de ani. După aceia, profesorul Andronic în „Ultima oră", care s-a jucat cu mare succes. Apoi cetățeanul turmentat pe care-l joc de foarte mulți ani, de aproape 40 ani. Am pus distribuit în acest rol de Topîrceanu în scurta lui conducere a teatrului. Aceste roluri le-am jucat și la Paris și Moscova (Andronie și Cetățeanul turmentat) în turneul de mare succes realizat de Teatrul Național acum cîțiva ani. De asemenea, multă satisfacție mi-a adus piesa Mărei Banuș—„Ziua sea mare" — cu care am făcut numeroase spectacole în București și în turnee prin țară. Au mai fost roluri, cum ar fi spre exemplu cel din „O chestiune personală", de Al. Stein, o piesă foarte bună și care s-a bucurat de succes, apoi în „Fericirea furată" a lui Franco.

— Care credeți că este rolul ideal?

— Depinde. Mie îmi plac acele roluri care cer actorului să treacă printr-o gamă largă de sentimente, așa cum de fapt se întîmplă lucrurile și în viață. Sigur că nu-i ușor asta, dar după părerea mea meritul unui actor este cu atît mai mare cu cît poate să facă roluri cît mai complexe. Să-mi permiteți ca legat de această întrebare să fac o mică paranteză. Sînt mai ales printre actorii tineri, unii care vor numai roluri „mari". Stanislavski spunea pe bună dreptate: nu există roluri mari și roluri mici ci actori buni și actori slabi. Se întîmplă adeseori, am văzut cazuri în lunga mea trecere prin teatru cînd actori buni au ratat, nepregătind un rol mic. Actorul, fie el cît de mare, trebuie să depună eforturi chiar și pentru cel mai mic rol.

Și acum ca să vă răspund la întrebare : un actor joacă în viața lui multe roluri. Unele poate fără să-i placă mult. Fiindcă noi actorii trebuie să servim ințiî instituția. Trebuie să le jucăm pe toate cu aceiași convingere. Mie mi-ar fi plăcut, de pildă, să joc în „Manasse", piesa lui Ranetti Roman. Altădată sînt roluri pe care actorul nu le-a jucat și bine a făcut. Spre exemplu Iancu Morțun, a murit cu regretul că n-a jucat rolul lui Hamlet. Personal cred că n-ar fi putut juca cu succes acest rol.

Nelipsit din juriile marilor concursuri ale formațiilor de amatori, Costache Antoniu ne vorbește cu multă înflăcărare despre mișcarea artistică de amatori :

— Eu am jucat într-o formație de amatori cînd aveam 13 ani, cînd în satul meu natal a luat ființă unica echipă de teatru amator din regiune. De aceia mă apropiu de fiecare dată cu aceeași emoție de artiștii amatori care-mi amintesc de propria mea tinerețe. Ca eleu la Conservator, mai apoi ca actor, oriunde am colindat n-am pierdut contactul cu ei Și apoi s-o spun în gura mare cum se zice la noi în Moldova : tare multe talente are poporul aista al nostru.

Maestrul ne povestește că adeseori după un spectacol dat în turneu rămîne în sală pentru a sta de vorbă cu artiștii amatori și cetățenii din satul sau orașul respectiv. Așa se oprește discuția la activitatea lui de deputat în Marea Adunare Națională.

— În circumscripția unde sînt deputat, intru în casele oamenilor, în curțile lor, stăm de vorbă. Mai vin oamenii pe la mine cu probleme cetățenești, cîte o chestiune personală. Mă străduiesc să dau o mînă de ajutor în rezolvarea lor.

— Vă să zică cetățeanul care nu știa, care se întreba cu cine să voteze, a ajuns astăzi deputat?

— Am socotit ca o mare cinstire faptul că am fost propus deputat în Marea Adunare Națională, nu prea în minte ca pe vremuri vreun actor să fi fost deputat, n-am auzit așa ceva. Faptul că cunoșți oamenii, nevoile lor și poți să ajuți la rezolvarea lor este generator de bucurii.

În final, artistul poporului Costache Antoniu ne-a rugat să transmitem cititorilor „Magazinului" următorul mesaj :

Cititorilor „Magazinului" și spectatorilor, o caldă și din inimă mulțumire pentru aprecierea lor care mă bucură. Le promit și acum, cu prilejul Centenarului învățămîntului artistic, că o să-mi dau osteneala ca în rolurile în care apar să fie satisfăcuți.

DISCUL

George Enescu — interpret

Aș-l asculta pe George Enescu, violonistul, acum, la aproape zece ani de la moartea lui, după un îndelungat răstimp de cînd cucerea lumea cu arta sa interpretativă, este un prilej de a te simți profund emoționat. Cu acest sentiment ascult discul recent editat de „Electrecord", disc ce redă fragmente din cîteva concerte ale marelui nostru muzician. Dar ar fi prea puțin spus dacă am atribui înprimării numai valoarea afectivă. În ciuda condițiilor modeste în care se făceau la timpul respectiv înregistrările, nu trebuie să socotim că discul „*George Enescu — interpret*", sub raportul valorii artistice, ar fi deficitar.

Grație soluțiilor moderne întrebuințate, înregistrările reconditionate făcute de casa noastră de discuri au probat și de astă dată, ca și în alte prilejuri similare, că se pot valorifica cu succes unele imprimări aparținînd vechilului fond muzical în ceea ce privește realizarea clarității, a purității sunetului. Discul micro poate pune în circulație, într-o formă perfecționată, operele interpretative ale înaintașilor artei, încrustate pe plăci standard.

Ce ne pune la îndemînă discul amintit ? Mai întîi „La folia" de A. Corelli, preludiul din partita nr. 3 în mi major și fuga din sonata nr. 3 în do major de J. S. Bach. Se știe că pentru acești compozitori, Enescu avea o mare admirație și ca atare reușise să se apropie de opera lor traducînd-o magistral. E ceea ce demonstrează înregistrările prezente.

Cele două părți de mijloc (andante) ale concertelor pentru vioară și orchestră în re major de Mozart și în mi minor de F. Mendelssohn-Bartholdy ni-l prezintă pe interpret ca pe un fin analist, un artist care dezvăluie cu uimitoare forță poezia unor celebre pagini muzicale. Cadența din primul concert dă imaginea revărsării unui torent melodic, susținut cu eleganță și măiestrie de vioara lui Enescu.

În andantele din celălalt concert, unul dintre cele mai frumoase ale literaturii pentru vioară, instrumentul cîntă o melodie duioasă căreia interpretul îi dă o savoare aparte.

Fără îndoială că nu putem cere discului să îndeplinească calitățile unei imprimări moderne privitor la redarea perspectivei sonore, a realizării „prezenței", a dozării sonorității instrumentelor. Realizarea lui însă, cum arătăm mai înainte, reușește să satisfacă în bună măsură cerințele.

Sperăm că „Electrecordul" ne va da, în limitele posibilităților, mai multe lucrări integrale interpretate de Enescu, folosind imprimările existente în catalogul altor case de discuri.

Am sugera ca, pe viitor, eticheta să cuprindă detaliile necesare. Discul nu specifică anul imprimării, casa de discuri, orchestrele cu care se cîntă.

Const. SÎRBU

PROFILURI

Viorica Cortez - Guguianu

Una dintre tinerele cîntărețe ce s-au impus în ultimul timp este și cîntăreața Viorica Cortez-Guguianu.

Am ascultat-o pe cea care a devenit studentă la Conservatorul din Iași, interpretînd, pe scena Teatrului Național „V. Alecsandri" rolul Vioricăi din „Baba Hîrca", după cum am auzit-o cîntînd la radio și în corul Operei de Stat, în corul Filarmonicii de stat „Moldova" și la concerte ca cele organizate în diferite orașe ale Moldovei. Laureată recent în cadrul Festivalului și Concursului internațional „George Enescu" de la București, mezzo-soprana Viorica Cortez-Guguianu, s-a întors zilele trecute triumfătoare în țară, alături de cîntărețul Ludovic Spiess, venind din Franța, de la Toulouse, de la cel de-al XI-lea Concurs internațional de muzică vocală din capitala Languedocului, amîndoi distinși cu Marele Premiu.

Elogiată de presa franceză, invitată să imprime la Casa Radiodifuziuni pariziene și întîmpinată în țară cu toate laudele și încurajările de cuvîntă, Viorica Cortez-Guguianu e o cîntăreață care, bucurîndu-se de grija regimului nostru socialist va trebui să fie la înălțimea vocației și darurilor ei artistice.

I. I.

De peste hotare

ZIARELE au anunțat recent apariția memoriilor lui Charlie Chaplin. Renumitul artist a lucrat șapte ani la această carte. Un amănunt interesant : el și-a scris memoriile cu același stilou pe care l-a folosit cînd a scris scenariul filmului „Goana după aur". Acum, Chaplin a început să lucreze la scenariul viitorului său film în care rolul principal va fi interpretat de fiul său mai mare, Sidney Chaplin.

„POVESTE DIN HARLEM" se intitulează filmul regizorului american Shirley Clarke, înfățișînd consecințele dramatice pentru soarta unor tineri negri, a vieții trăită în mizerie și ignoranță în Harlem din New York.

VĂ POVESTIM FILMUL

„COMOARA DIN VADUL VECHI"

O PRODUCȚIE A STUDIOULUI „BUCUREȘTI"

Era în 1946. Secetă, foamete, inflație. Îmbogățitul de război Prisac, al cărui argat era pe-atunci Ion, venea la Vadul Vechi cu ginduri necurate. Se gîndea să speculeze mizeria consătenilor pe care nu-i mai văzuse de cîțiva ani, de cînd și-a părăsit nevasta și copiii.

Faima tristă a lui Prisac era binecunoscută sătenilor : în lipsa lui nevasta se spînzurase iar copiii plecaseră în lume. Dar acest om care tocmai descărca din căruță semințe, alimente, îi uimea pe toți. Ei încep să creadă într-o comoară pe care Prisac ar stăpîni-o.

Impreună cu Ion, Prisac începe să are pămîntul uscat de secetă. El urmărește să obțină o recoltă mănoasă pe care apoi s-o speculeze în împrejurările grele prin care trecea satul. Truda lui se vădește a fi zadarnică. Dar Prisac nu se lasă.

Ion, gîndea să-l părăsească pe Prisac. Dar dragostea ce-i încolțise în suflet pentru Anița, îi ținea la Vadul Vechi. Cînd îșî dă seama că Prisac pusese ochii pe Anița, Ion simți că-l urăște de-a binelea pe acest om cu chip de fiară.

Amăgindu-l și pe Ion ca și pe ceilalți oameni, Prisac urmărește să devină stăpînul satului.

Intr-o bună zi, însă, sosește aici comunistul Zamfir, soțul Mariei, care era ceferist. El îi arată lui Ion drumul pe care trebuie să meargă pentru a-l sili pe Prisac să-i plătească drepturile și cum să lupte împotriva exploatării.

La Borza sosesc primele ajutoare pentru țăranii flămînziți. Prisac încearcă din răsputeri să-i împiedice să intre în posesia lor. El pune la cale un plan îngrozitor : îl sechestrează în grajd pe ceferistul bolnav care a sosit împreună cu Maria, cu căruța de alimente, lăsîndu-l să moară și, totodată, împrăștie zvonul că alimentele sînt contaminate.

In fața nemaipomenitei ticăloșii, Ion ridică întreg satul. El înțelege acum, pe deplin, că Prisac nu este de neînvins ci, dimpotrivă, înverșunarea lui e tocmai semnul sfîrșitului lumii vechi — care nu mai poate opri izbînda noilor așezări.

Moment din spectacolul „Alo ! La telefon revista", pus în scenă de Teatrul de estradă din Ploiești
Fotografia : Ion POPOVICI

O CRONICA TEATRALĂ O CRONICA TEATRALĂ

TEATRUL NAȚIONAL „I.L. CARAGIALE"

„Patima de sub ulmi"

de Eugen O'Neill

Sînt aproape douăzeci de ani de cînd **Fatima de sub ulmi** a fost pentru prima dată reprezentată în țara noastră, cu un tot atît de mare succes ca și acela, înregistrat cu foarte puțin timp înainte, de tragedia neo-clasică **Din jale se întrupează Electra**, și de **Anna Christie**. Dar au trecut aproape tot douăzeci de ani. de cînd Eugen O'Neill n-a mai fost reprezentat pe scenele noastre. În acest răstimp, în care o nouă generație și un nou public au început să umple sălile teatrelor, au fost reprezentați diferiți dramaturgi nord-americani, printre care unii dintre cei mai celebri și mai reputați. Cu ajutorul editurilor, care au publicat unele traduceri de drame, publicul nostru și-a îmbogățit cunoștințele despre dramaturgia nord-americană a momentului actual.

O'Neill este părintele dramaturgiei americane moderne, dramaturgii americani actuali sînt moștenitorii cărei opera fiecărula dintre ei, dintre cei mai buni, nu este decît recolta obținută pe o fișie, rezultată din împărțirea, între urmași, a ceea ce a fost imensul său domeniu. După anumite înclinații și puteri, unul a luat adîncu și neostoitatoarea analiză psihologică, altul s-a mulțumit cu portiunea măsținoasă a sexualității, un al treilea ară, seamănă și culege sub semnul străvechi al unei grele apăsări a destinului ; și așa mai departe. Astfel despărțit, fiecare din coordonatele operei lui O'Neill își arată și mai limpede limitele, fără a reflecta acea frămîntare pe care o primea din fuziunea vie a tuturor într-unul dintre cele mai intense, mai patetice sentimente ale vieții, ca și într-unul dintre cele mai perseverente și îndrăznețe eforturi de a-i descoperi sensurile și adevărurile, oricît de crude, din cîte s-au exprimat în literatura burgheză a acestui veac.

Aceasta este într-adevăr caracteristica operei lui O'Neill : o sumbră și patetică măreție izvorîtă din cutezanța cu care scriitorul a privit în față drama vieții societății sale, din setea de a o cuprinde în întregime și de a o pătrunde în esență, din sinceritatea gravă cu care a încercat s-o analizeze prin toate mijloacele ce i-au stat la îndemînă, fără false menajamente. Ca toți cei lipsiți de o concepție științifică cuprinzătoare, s-a împiedicat de pragul mecanismului social și a singerat asupra atrocelor descoperiri făcute **dineoace** de acest prag lipsit, prin lipsa perspectivei **de dincolo** de consolare și de speranță. A observat cu o rară acuitate adversitățile ce-l întîmpină pe om din toate direcțiile orînduirii sociale, și a relevat cu forță efectul lor asupra sufletului omenesc, dar nu a înțeles obiectiva lor determinare și transformare dialectică. A văzut și a denunțat dezastrele proprietății, ale setei de înavuțire, ale exploatării, ale însingurării egoiste, individualiste, ale familiei întemeiate și conduse de interesul material, ale religiei etc., dar i s-a părut că ele sînt reflexul unor fatalități ale naturii umane, care le răspunde cu lăcomie nesățioasă, cu putere crudă, cu oarbă sexualitate, cu incapacitate a înțelegerii și a comunicării etc. Insuportabil de tristă i-a apărut viața, dominată de esecurile umane în toate tentativele și în toate sensurile. S-a lăsat, cu timpul, dominat de credința unui destin, la modul antic, pe care nu l-a văzut funcționînd prin realitățile cele mai moderne ale vieții și conștiinței, de la gigantismul anarhic al individualismului, pînă la sumbrele obsesii freudiste. Onoarea lui este de a nu se fi împăcat moralmente niciodată cu acest destin neînțeles, ci de a fi clocotit de revoltă în fața înfringerii generale pe care i se părea că o vede înscrisă în toate încercările omului de a se elibera.

O'Neill nu a înțeles condițiile și posibilitățile acestei izbînzi, dar condițiile în ca re produce înfringerea le-a descris ca nici un alt dramaturg american al acestei epoci.

Toate cele spuse mai sus, și mai ales sensul tragic al societății burgheze din ultimul secol, se reflectă în **Patima de sub ulmi**, în care ni se înfățișează o adevărată furie a posesiunii, cu conștiința patimilor care se nasc din solul proprietății individuale, întredevorîndu-se și, finalmente, devorîndu-l pe om. Bătrînul fermier Ephraim Cabot este omul cărula posesiunea îi dă mîndrie și siguranță socială, iar religia îi furnizează nemurmărate argumente pentru a-și disprețui și uri fiii-argați, care la rîndul lor îl tem și îl urăsc. Setea de proprietate și munca orientată exclusiv spre posesiune și înavuțire au spulberat orice afecțiune de o parte și de alta, schimbînd condiția umană cînd spre un tiranism sălbatec, cînd spre animalitate grotească și naivă. Petru și Simion, fiii cei mari, părăsesc casa părintească împroșcînd-o cu pietre și sculpat, pornind halucinați spre California auriferă. A fi de nevoie, este legea existenței lui Ephraim Cabot, dar piatra geme sinistru de singurătate. O femeie tînără, a treia nevastă, Abbie, adusă în casă, duce la paroxism ura și spaimele celui de al treilea fiu, Eben, imediat extinse și asupra ei. Din sordidul calcul de asigurare a posesiunii se naște incestul, dintre incest, nu numai copilul, viitor moștenitor, dar și neașteptata, sincera iubire între cei doi. Iubirea e roasă la rădăcină de intențiile inițiale : Fedra-Abbie devine pruncucigașe, pentru a cîștiga încrederea iubitului său. Crima reabilitează și purifică iubirea, dar aduce pedeapsa, moartea prin spînzurătoare a celor doi. Cabot rămîne proprietar al „pietrei". În singurătate și sterilitate absolută. Deci, toți au eșuat, totul este eșec

Cu toate că, scrisă în prima fază a creației lui O'Neill, nu are măreția și perfecția de construcție a operelor de mai tîrziu, **Patima de sub ulmi** atinge cel mai înalt nivel prin intuirea citorva din cele mai subtile și adînci trăsături ale psihologiei proprietății și ale falimosului fermier, visionier american, prin apăsarea colpeșitoare a atmosferei ce se degajă din convietuirea și conflictul acestor temperamente vrăjmașe, prin complexitatea și logica dinamismului sufletesc, și mai ales prin forța situațiilor dramatice care marchează, în scară vertiginoasă, actele doi și trei.

...Spectacolul de vizibilă osîrdie și minuțiozitate, are trăsături care caracterizează, în general, regia lui Horea Popescu. Tot ceea ce e bolovănos, brutal, direct în tragedia lui O'Neill, s-a realizat, poate chiar cu un plus ponderabil, ceea ce face ca prima parte, cea mai reușită, să cuprindă cîteva neașteptate momente de comic, absolut inadecvate. Apăsarea s-a produs în direcția unui anumit verism de nuanță hollywoodiană, dar scena plecării celor doi frați a fost pe deplin reușită. În partea a doua, în care Cabot, soț și tată, rămîne singur cu cei doi inamici — amanți-rivali — s-a simțit lipsa complexității psihologice și a tensiunii interioare, bază a atmosferei tragice care trebuie să preceadă și să succedeze, să învăluie faptele. Fără a precipita dezvoltarea epică, regizorul nu a lucrat cu pauza psihologică hipertensivă și vuietul interior care se exprimă în vorbe atît de simple, și poate nu integral, nu s-a auzit în totdeauna. Ceea ce a lipsit trebuie să vină dinăuntru, și nu poate în nici un caz veni din afară, cum a încercat să vină pe calea ferestrelor și ușilor care se închid și se deschid, impinse de o forță misterioasă.

Interpretarea încredințată unei distribuții de titluri și forțe remarcabile, a cuprins pe : Ștefan Ciubotărașu în rolul bătrînului Cabot, pe Marcela Rusu în Abbie și pe Emanoil Petruț în Eben. Ciubotărașu a fost masiv prin fizic și prezentă, dar a stilizat excesiv, realizînd în mod paradoxal, dar nu lipsit de interes, un Cabot mitic, apropape hieratic, de înțeles simbolic și oarecum vidat de forța vieții ; în același timp, ondulația nu s-a realizat a rolului. a adus momente eminente ca acele din actul trei. Marcela Rusu a jucat în contrast — apăsate, fiecare avînd efectul său, dar desprinse prin salt, nu coexistente în mod obscur, nu desfășindu-se suficient unul dintr-altul, unul purtînd și eliminînd, apoi, progresiv, zgura celuilalt. Cel mai intins efort de interpretare complexă l-a furnizat Em. Petruț, care a făcut să se simtă o multilaterală și contradictorie solicitare sufleteaască, nu însă cu echilibrul cel mai fericit și sigur al accentelor. Simion și Petru au fost interpretați de Matei Alexandru și C. Rautiți într-un mod care a fost foarte satisfăcător și care va deveni excelent dacă ei vor estompa grotescul comic presărat în rolurile lor. Textul s-a jucat în vechea traducere a lui Petru Comarnescu, care se dovedește plină de calități ce ar putea pentru a mai înfrunta încă mulți, mulți ani.

Radu POPESCU

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII · Nr. 369 — SÎMBĂTĂ 31 OCTOMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

FANTEZIE ȘI ȘTIINȚĂ

● Energia celulei vii ● Un mecanism extrem de economic ● Pile electrice acționate de... microbi ● Șoarecele devine... dinam ● Lumină rece „organică"

Electricitatea vieții

Laboratorul era plin de recipiente de sticlă, în care se aflau zeci de broaște.

— Pentru experiențe ?

— Da ! Minunată ființă broasca — spuse visător profesorul. Ar trebui să i se ridice un monument cum i s-a ridicat și cîinelui lui Pavlov.

— De ce ?

— Amintiți-vă că broasca i-a ajutat pe Galvani și pe Volta să descopere electricitatea ! Dar broasca ne mai rezervă multe surprize... Cum vi se pare lumina din acest laborator ?

— Foarte plăcută. Parcă e naturală...

— E chiar „naturală" !

— Cum așa ? Sînt doar aprinse atîtea becuri ! ?

— Becuri, acționate cu ajutorul electricității biologice furnizată de broaște. După utilizarea plantelor și animalelor inferioare ca sursă de energie electrică, ne ocupăm acum de cele superioare. În laboratorul de alături, generatorul electric îl formează șoarecii, în celălalt cîinii...

...Ceea ce am văzut după aceia a fost pur și simplu uluitor ; mi se părea că nimerisem într-o lume de basm, în care elementele fotoelectrice creșteau în răzoare, electrozi sensibili erau cultivați în ghivece, iar firele electrice care alimentau aparatele de laborator erau conectate de tulpina unor mesteceni sau pini...

Biologia la întrecere cu tehnica

Această scenă este desigur extrasă dintr-o povestire științifico-fantastică. Perspectiva prezentată este însă reală. Știința contemporană a făcut de pe acum progrese extraordinare, care fac probabile asemenea previziuni cu privire la utilizarea electricității biologice în scopuri practice.

Se știe de mai mult timp că celulele din organismele vii produc curenți electrici (biocurenți) și că ansamblul acestor celule formează un adevărat generator electric. Acești biocurenți au putut fi interceptați și înregistrați în afara organismului cu ajutorul unor aparate dintre care cele mai cunoscute sînt electroencefalograful (pentru creier), electrocardiograful (pentru inimă), electromiograful (pentru mușchi).

Dar studiile efectuate în ultimii ani au demonstrat că celulele vii ale unor plante și animale pot constitui și o sursă ieftină și comodă de energie electrică.

Transformarea unei forme de energie în alta, este realizată de mașinile cunoscute, cu un

Dr. E. ROȘIANU

(Continuare în pag. a 4-a)

Fotografii realizate cu ajutorul luminii produse de „Pyrophorus noctilucus" (gîndacii fosforescenți aflați în borcanul de sticlă)

LA HIDROCENTRALA DE PE ARGEȘ

Instantanee de pe șantier

Sus, la baraj, pe muntele Vidraru, sau jos în Cheile Argeșului, în imensa sală subterană a viitoarei centrale, pe loturile de la Aref, Rotunda, Cernat, Bradu și Vilsan, constructorii hidrocentralei „16 Februarie" își sporesc eforturile pentru a da viață sarcinii trasate de cel de-al III-lea Congres al P.M.R., ridicînd din fier și beton o nouă și măreață cetate a luminii.

Acest important obiectiv hidroenergetic al șesenalului, care va produce anual 400 000 000 kWh, adică o treime din producția centralelor electrice existente în Romînia anului 1938, capătă acum contururi precise.

Barajul, uriașa construcție care va ține piept la peste o jumătate de miliard de mc de apă, se întrece de pe acum în semeție cu crestele munților care-l înconjoară. În corpul lui s-au turnat pînă de curînd peste 130 000 mc de beton. Betoniști ca Alex. Ajoc

P. ZARNESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

INVITAȚI LA REDACȚIE

Roger Keyes, secretar general al A. I. U. DESPRE UNIVERSITĂȚI ȘI UNIVERSITARI

Dl. H. M. R. Keyes, secretar general al Asociației Internaționale a Universităților, ne-a vizitat țara cu prilejul centenarului Universității bucureștene. După cum se știe, din Asociația creată în 1950, fac parte numeroase universități din peste 80 de țări ale lumii.

— Putem spune, așadar, *ne declară dl. Keyes*, că Asociația noastră constituie o mare familie a universitarilor care — fără deosebire de credințe politice, ideologice sau religioase — și-au dat mîna în scopul nobil de a sprijini dezvoltarea învățămîntului superior în lume.

— *Care sînt, după părerea dumneavoastră, problemele esențiale care stau azi pe plan mondial în fața universităților și universitarilor ?*

— Fenomenul principal căruia îi sîntem martori astăzi, pe plan mondial, este expansiunea universităților, crearea de noi universități, creșterea numărului studenților. Se poate spune cu adevărat că acesta este un fenomen universal.

— *Universal dar — după cum observăm din chiar documentele și studiile publicate de Asociația Internațională a Universităților — oarecum inegal. Cum vă explicați această inegalitate ?*

— Într-adevăr, trebuie să constatăm că în învățămîntul universitar rămîn încă o seamă de inegalități regretabile chiar dacă creșterea numărului studenților are loc în interiorul fiecărei țări. Desigur, nu putem accepta, nu putem crede că există popoare inteligente și altele mai puțin dotate. Inteligența este, desigur,

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

O PUNTE DE OȚEL STRĂBATE ORAȘUL

În această primăvară, reșițenii au văzut, într-o bună dimineață, ridicîndu-se dintre case suporturi de oțel, care se întreceau parcă, în înălțime, cu profilurile bine cunoscute ale coșurilor combinatului. Deși materia primă le era familiară, totuși nu mai văzuseră o asemenea construcție și cu atît mai puțin, în mijlocul orașului.

— Un pod ? se întrebau unii.

— O cale ferată aeriană ? se gîndeau alții.

— Un nou drum de acces spre oraș ? bănuiau vizitatorii.

Tuturor acestor presupuneri le-au dat un răspuns clar lucrătorii Întreprinderii de construcții și montaje metalurgice din Reșița, în lunile următoare.

Am revenit în orașul oțelarilor, în această toamnă. Coborînd din tren, ne-a apărut în față, la o înălțime impunătoare, un pod metalic argințiu, așezat pe pilonii ridicați în primăvară. El leagă cele două dealuri — Dealul Mare și Dealul Gol — cu o punte trainică aruncată peste oraș.

— Un pod ?

— Da, pe care va circula un funicular de mare capacitate.

— O cale ferată aeriană ?

Tudor GHEORGHIU
Eugen ATANASIU

(Continuare în pag. a 3-a)

„Bombyx mori" și asaltul chimiei

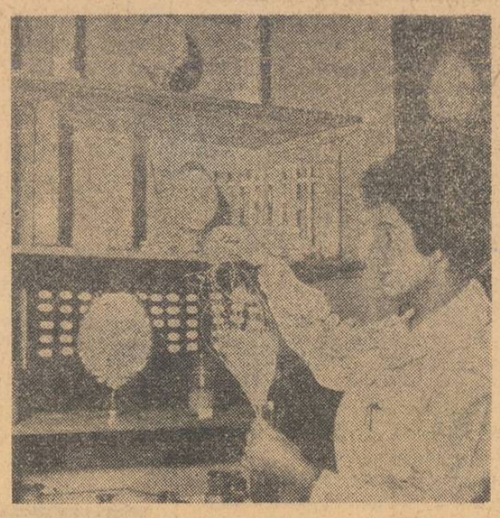

Ing. Cleopatra Preadcencu selecționează gogoșile de mătase aparținînd diferitelor rase, în vederea studierii lor.

• Stațiunea de la kilometrul 9 • Într-un gram — 3 000 metri de fire • Noi linii de viermi de mătase • Ocupație care își pierde caracterul sezonier • Razele ultraviolete și sericicultura

Stația I.T.B. „Sericicola". La prima vedere, existența acestei denumiri, de care poți afla la km. 9 de pe șoseaua București-Ploiești, ar părea anacronică. Sîntem mai receptivi la asaltul chimiștilor, făuritorii fibrelor sintetice, decît la strădania, puțin spectaculoasă, a generațiilor de „Bombyx mori". Și totuși, fibrele textile naturale își păstrează importanța economică. (aș îndrăzni să spun chiar sporită). Dovada cea mai bună este activitatea Stațiunii centrale de apicultură și sericicultură de la kilometrul 9.

Ca să dăm de capăt... firului de mătase, am solicitat sprijinul *ing. I. BARAC, directorul acestei stațiuni.*

— *Cercetările în domeniul sericiculturii* — ne-a spus inginerul Barac — *se desfășoară în laboratoarele ce poartă denumirile de „Creșterea și ameliorarea viermilor de mătase", „Cultura dudului", „Tehnologia sericicolă". Laboratorul de „Prevenire și de combatere a bolilor" și cel de „Radioizotopi" au înscrise în planul lor tematic probleme care privesc atît sericicultura cît și apicultura*.

Micile viețăți aduse, cu secole în urmă, pe ascuns, după atîtea peripeții, din Orientul Extrem, în bastoane scobite, se deosebesc întrucîtva de cele de astăzi. Este și firesc să fie așa. De-a lungul vremii, sericicultorii au creat rase de viermi de mătase mai productive, cu calități superioare. În ultimii ani, cercetă-

Th. MARCAROV

(Continuare în pag. a 3-a)

DIN SUMAR:

EUGEN FRUNZĂ: **Prin Suceava de azi** (Pagina a 3-a)

LUCIAN ZATTI: **Autumnală** (Pagina a 4-a)

DAN DEȘLIU: **Puteam face mai mult !** (Pagina a 5-a)

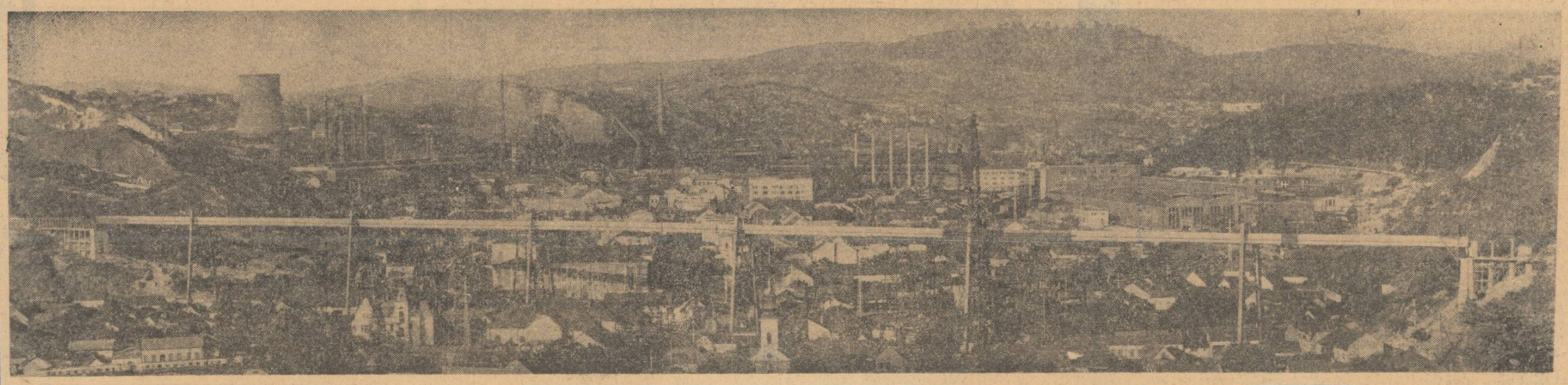

PREZENȚE

Cineaști romîni la cel de-al XVIII-lea Congres și Festival al Asociației internaționale de cinematografie științifică

Intîlnit în studio, regizorul Ion Bostan întrerupe o vreme montajul noului documentar la care lucrează, pentru a înfățișa cititorilor cîteva „secvențe" dintr-o călătorie întreprinsă recent la Atena, unde a participat — în cadrul unei delegații de cineaști din care au făcut parte Aristide Moldovan, directorul Studioului „Alexandru Sahia" și dr. D. Nanu, directorul Centrului de documentare sanitară — la cel de-al XVIII-lea Congres și Festival al Asociației internaționale de cinematografie științifică.

Primul „tur de manivelă" al interviului aparține, firește, regizorului, care, în calitatea sa de secretar onorific al secției de știință popularizată a Asociației, ne pune în temă :

— Fondată cu ani în urmă (se împlinesc în curînd douăzeci), Asociația numără printre membri numeroși cineaști și oameni de știință din întreaga lume. Președintele este un cunoscut specialist american, prof. Randall Whaley — printre membrii consiliului se numără cineaști din U.R.S.S., Anglia, Franța, Italia, Belgia, R.D. Germană, R.F. Germană, Olanda, Polonia, Rominia și din numeroase alte țări.

Scopul ei ? Fiind o asociație profesională, ea înlesnește un vast schimb de experiență, la un înalt nivel, cineaștilor care acționează în cele trei secții : cercetare științifică, învățămînt și știință popularizată. O vastă cinematecă și un centru de informare reunesc la Bruxelles diferite documentații cu filmele științifice cele mai apreciate. Adică acelea care sînt distinse la congrese cu diploma de onoare.

— Înseamnă că filmul realizat de dumneavoastră va pleca spre Bruxelles...

— Da, după ce a fost premiat la Atena. „Sub aripa vulturului" urmează să plece la cinematica din Belgia, împreună cu un film medical, apreciat de congresiști. („Sub aripa vulturului" va mai străbate însă un traseu : spre Londra, unde a fost solicitat de B.B.C. pentru posturile de televiziune). Ele se alătură, astfel, unor filme științifice romînești care au primit diploma la congresele anterioare : „Cocsul" al regizorului Mircea Popescu, „Semiconductorii" — Paul Cojocaru, „Pelicanii", regizat de mine.

Dar să ne reîntoarcem la problemele înscrise în cadrul dezbaterilor. Demn de reținut mi se pare marea importanță acordată de participanți, alături de filmul de știință popularizată, filmului de învățămînt superior și celui de cercetare. În veacul nostru, pelicula devine tot mai mult un martor ocular al cercetării : aparatul de filmat poate fi utilizat efectiv ca instrument de investigație științifică. Interesantă mi s-a părut și dezbaterea pe marginea rețelei dintre filmul de cercetare și filmul de știință popularizată. Colocviul pe această temă va continua cu prilejul celui de-al XIX-lea Congres ale cărui lucrări se vor desfășura, la propunerea delegației romîne, în București.

— Revenind la spectatorii romîni : ce filme le pregătiți ?

— „Callatis", un film despre unele valori de artă ale antichității, se află aici, pe masa de montaj. Și... cine știe ? Poate că nordicele păsări migratoare care iernează în deltă și pe malurile Siut-Ghiolului, la Mamaia, își vor lua zborul de pe una din peliculele mele...

Graziela VÎNTU

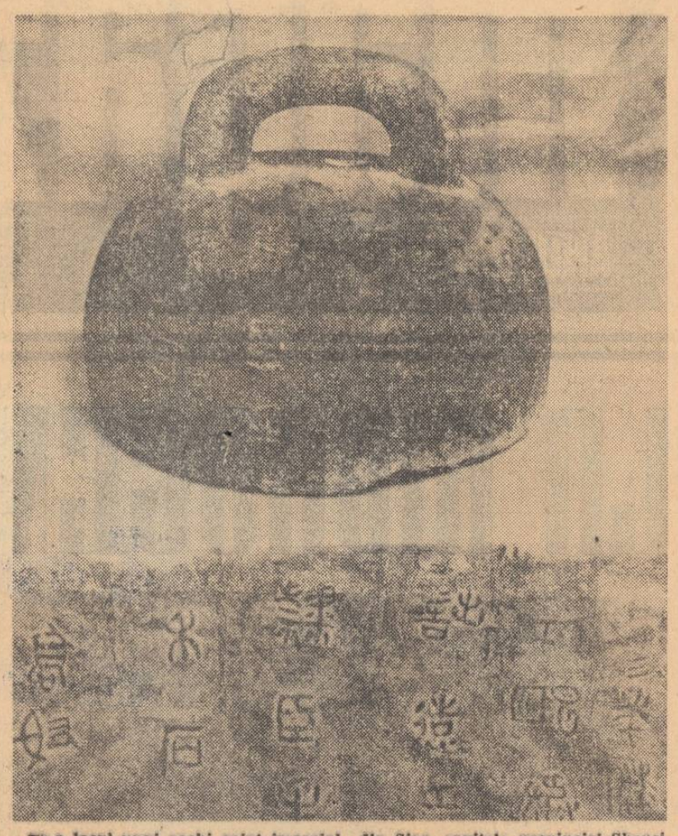

Pe locul unui vechi palat imperial din Sian, capitala provinciei Shensi, (nord-vestul R.P. Chineze) a fost descoperită de curînd, o greutate (de cîntărit) din bronz, datînd din secolul al III-lea i.e.n. Palatul, pe nume O-Fang, a fost construit în timpul domniei împăratului Chin Shih Huang Ti (246—207 i.e.n.). Greutatea de bronz, care se vede în fotografie, cîntărește 30,5 kilograme și are o înălțime de 17,2 centimetri, iar de jur împrejur, o inscripție cuprinzînd 119 caractere. Această inscripție (o parte din ea se vede în fotografie) este cea mai lungă dintre toate inscripțiile care s-au găsit vreodată pe o greutate de bronz din China. Inscripția precizează că această greutate aparține secolului al III-lea i.e.n. în timpul domniei lui Chin Shih Huang Ti care a unificat măsurile și greutățile pe scară națională. După aprecierile arheologilor chinezi această descoperire este foarte valoroasă, deoarece ea va permite specialiștilor să studieze sistemul de greutăți (pentru cîntărit) și caligrafia acelor timpuri.

Micuțul Frédéric d'Orcino, din satul Aurel, departamentul Vaucluse (Franța), în vîrstă de numai 3 ani, fiu și nepot de pictor, este deja artist. Primul lui tablou a și fost vîndut. Din banii obținuți, părinții micuțului artist i-au cumpărat acestuia un șevalet pe măsura lui. Iată-l pe Frédéric la lucru, pe o colină din apropierea satului natal. El pictează muntele Ventoux.

ÎNTÎLNIRI PE VLTAVA

INSTANTANEE PRAGHEZE

Mă plimbam prin Praga învăluită în pulberea de argint a toamnei, cu dorința nelămurită de a desluși pe caldarîmul rece, în colbul timpului mort, pașii de-acum un veac și ceva ai scriitorului nostru Nicolae Filimon. Citisem mai de mult într-o „Cronică a optimistului" a maestrului George Călinescu, schița acestui itinerar învăluit în penumbra incertitudinilor. Din memorialul de călătorie, cu excelente pagini de reportaj, al lui Nicolae Filimon, reiese că în 1858 creatorul lui Dinu Păturică a tras la hotelul „Calul Negru".

Dar unde să fie oare ? Hotelul „Calul Negru" a dispărut de mult și după primele supoziții s-ar părea că ar fi fost situat nu departe de vestitul palat Wallenstein în Mala Strana sub Hradcany. George Călinescu — după o laborioasă cercetare, cu marea sa pasiune de biograf — a elucidat pînă la urmă locașul praghez al lui N. Filimon. El se afla pe Kolowrat, pe bulevardul Na Prikope, cu un capăt în Vaclavske Namesti iar cu celălalt în apropierea Turnului Pulberăriei.

Mă plimbam, așadar, prin Praga căutînd să reconstitui vag pașii lui N. Filimon și m-am oprit îndelung lîngă Turnul Pulberăriei să admir portalul său fastuos ornamentat, solitară mărturie din secolul al XV-lea a zidurilor care înconjurau cetatea. Arta lui Rejsek, sculptor remarcabil al Renașterii, se desfășoară aici plină de rafinată măiestrie, în ornamentele turnului pierdut parcă în fumul nostalgic al toamnei. Mă gîndeam că din acest loc, acum o sută și ceva de ani, Filimon a ascultat glasul de cleștar al celor 27 de clopote din Turnul Loretei, bănuind în depărtare catedrala cu același nume construită în cel mai autentic stil baroc.

N-am dat de urma ilustrului nostru călător și, în timp ce dinspre Vltava să lăsau pîclele înserării, am zărit pe un panou, un afiș care mi-a atras atenția asupra unei prezențe romînești contemporane în capitala Cehoslovaciei. Cîțiva trecători praghezi tocmai luau cunoștință despre spectacolul dat pe scena teatrului „Smetana" de balerinii Teatrului de Operă și Balet din București. De la ei am aflat că pentru spectacolul din seara aceea nu se mai găseau bilete. Am plecat să hoinăresc mai departe pe sub ziduri fermecate de trecerea îndelungată a istoriei.

O surpriză mi-a ieșit în drum pe negîndite. În Piața Republicii un panou vestea că Praga găzduiește, sub auspiciile UNESCO, o expoziție de desene ale copiilor din mai multe țări ale lumii. În sălile mari, alături de alți vizitatori, am urmărit cu emoție liniile radiind de sensibilitate și uneori de stîngăcie plină de fermecătoare candoare, ale desenelor sosite de pe atîtea meridiane. Se spune că în Egiptul antic, desenele și picturile copiilor împodobeau pereții marilor palate ca un simbol de prospețime. Acolo, în palatul din Praga, copiii de pretutindeni se întîlneau, pe o uriașă coală de hîrtie, povestindu-și de departe, cu creioanele în mînă, crîmpeie din viața lor atît de felurită. Micul Albert Ethoula, din Congo, elev la școala din Mossaka, a trimis un desen înfățișînd o colibă cu pereții străvezii din bambus, iar Eladon Goloway din Canada, de pe o paralelă cu iarnă multă, a înfățișat un zîmbitor om de zăpadă, cu nasul cîrn confecționat dintr-un etern cărbune.

Ei, asta-i bună ! Ia te uită chiar blocul turn de la noi din București și, în ii naționale, cîteva colectiviste de undeva de pe meleagurile Bărăganului. Ce mai vorbă, asta-i chiar grădina de la Palatul Pionierilor din Cotroceni... Într-una din sălile palatului din Praga erau acolo și copiii noștri, prezenți cu desenele lor, departe de țară. Semnau Constantin Dănescu, Aurel Dumitru, Mircea Baicu și mulți alți elevi care culegeau aici admirația praghezilor. Am simțit o căldură tainică zvîcnind năvalnic în obraji.

...Cînd am ieșit pe stradă, noaptea învăluise de mult orașul de aur, dar parcă simțeam că merg cu copiii noștri alături.

D. TABACU

DE CE A FOST RĂPIT „JOE BANANAS" ?

Puțin după miezul nopții, la începutul săptămînii trecute, un taxi a oprit în fața locuinței avocatului William Maloney situată în Park Avenue, într-unul din cartierele centrale ale New Yorkului. Din mașină a coborît avocatul urmat imediat de o altă persoană. Dar în momentul cînd aceasta din urmă abia făcuse cîțiva pași, din umbră și-au făcut apariția doi indivizi înarmați. „Vino cu noi Joe, șeful meu vrea să-ți vorbească" — au fost singurele cuvinte rostite de unul dintre ei care au putut fi auzite de Maloney. Mai înainte ca Joe să fi putut schița vreun gest de împotrivire, el a fost îmbrîncit într-un alt automobil care a pornit în viteză. Răpitorii au mai avut grijă să tragă cîteva focuri de avertisment în direcția avocatului stupefiat. O oră mai tîrziu, posturile de radio newyorkeze și primele ediții ale ziarelor de dimineață anunțau că Joseph „Joe Bananas" Bonano, unul din cei mai cunoscuți șefi ai „sindicatului crimei" din S.U.A., cunoscut sub denumirea de „Cosa Nostra" și considerat drept o filială a celebrei Mafia siciliene, dispăruse fără urme.

„Lichidat" sau numai ascuns ?

Răpirea lui „Joe Bananas" a dat naștere la tot felul de presupuneri. Pentru a doua zi, el fusese citat ca martor în fața unui tribunal federal care desfășoară o anchetă asupra activității lumii interlope americane. Tocmai de aceea el se și întîlnise, la un local, cu avocatul său Maloney, pentru a discuta aspectele juridice ale viitoarelor sale depoziții. „Autoritățile — a scris ziarul „New York Herald Tribune" — primiseră informații asupra ultimelor activități ale gangsterilor și se crede că ele ar fi dorit să-l chestioneze pe Bonano cu privire la știrile, potrivit cărora, în prezent, are loc un război între diferitele bande de gangsteri". Ziarul subliniază că această părere se întemeiază pe faptul că în ultima vreme, au fost uciși, în condiții misterioase, Carlo Gambino, șeful uneia din aceste bande precum și Thomas „Three Finger Brown" Luchese, șeful unei alte „familii" a „Cosei Nostra".

Dar pentru ce se punea atîta preț pe mărturiile lui Bonano ? După cum scrie „New York Herald Tribune" Joseph Bonano „a fost descris de Biroul federal de investigații (F.B.I.) drept unul dintre cei mai temuți șefi ai Mafiei americane. El a făcut parte din grupul șefilor de bandă descoperit de poliție la Appalachia, în timp ce participau la un „Congres al lumii interlope" în anul 1957. Trimis în judecată sub învinuirea de „activitate conspirativă" el a suferit un atac de inimă... cu o zi înaintea deschiderii procesului. Prima arestare a lui Bonano datează din anul 1930 cînd a fost prins transportînd arme automate pentru banda lui Al Capone, la Chicago. Banda lui Bonano era activă îndeosebi în traficul de stupefiante, controlul asupra tripourilor, șantaje".

Potrivit unor păreri „Joe Bananas" a fost răpit și este ținut ascuns pentru a nu apare în fața tribunalului unde fusese citat. Avocatul Maloney, a exclus ipoteza că răpirea a fost „aranjată" cu știrea clientului său. „Poate au făcut-o alții, cărora le este teamă ca Joe să nu vorbească" — a declarat el. Dar la sediul central al poliției newyorkeze cîștigă teren o altă ipoteză. „Poliția — scrie ziarul „New York Times" — se teme ca Bonano să nu fi fost executat de o altă bandă rivală, posibil chiar de cei doi indivizi care l-au răpit". Nu m-ar mira — a declarat inspectorul șef adjunct de poliție, Walter Henning — dacă fi vom găsi cadavrul undeva, pe malul unui rîu". „Se exprimă părerea — a relatat agenția „Associated Press" — că șefii „Cosei Nostra" au ordonat executarea lui Bonano întrucît au aflat că acesta ar intenționa să preia controlul asupra tuturor celor cinci „familii" din New York".

Ancheta desfășurată de poliție nu a dus, pînă acum, la vreun rezultat. Singurul element important care a fost consemnat este dispariția fiului lui Bonano, Salvatore, în ziua răpirii tatălui său. Procurorul general al S.U.A., Robert Morgenthau a ordonat intensificarea cercetărilor în timp ce senatorul John McCellan, președintele Comisiei senatoriale pentru cercetarea activității lumii interlope, a declarat că problema va fi examinată îndeaproape de comisia pe care o conduce. Ca o primă măsură, s-a dispus ca poliția să vegheze cu strictețe la viețile tuturor membrilor acestei comisii despre care se consideră că sînt la fel de amenințate ca și aceea a lui „Joe Bananas".

I. ȘTEFAN

Pe firul evenimentelor

INTRE LONDRA ȘI SALISBURY

Dialogul, redus la forma cea mai simplă, s-ar fi putut desfășura astfel :

— Vino la Londra să discutăm în prealabil.

— Nu vin decît după ce te pun în fața faptului îndeplinit.

— Asta-i rebeliune ! Trădare ! Vom lua măsuri.

— Mă amenințI — dar eu voi face după cum mă taie capul.

Ce-i drept, dialogul nu a avut loc exact în acest fel dar schimbul de scrisori și declarații oficiale dintre primul ministru englez Harold Wilson și premierul ultracolonialist Ian Smith din colonia engleză Rhodesia de sud s-a bazat în esență pe schimbul de idei de mai sus.

De mult timp acțiunea înverșunată a minorității coloniale din această țară care vrea să-și impună domnia asupra populației locale, dă bătaie de cap guvernului din metropolă. Asistăm la o repetare, la altă scară și cu alte personaje, a conflictului care a opus guvernul francez colonilor din Algeria.

Venirea la putere a unui nou guvern în Anglia a precipitat lucrurile. În capitala engleză au început să sosească tot mai multe semne din capitala sud-rhodesiană Salisbury, care arătau că Ian Smith pregătește febril o acțiune unilaterală. Două din ele au fost considerate hotărîtoare : refuzul premierului de a da curs invitației de a vizita Londra și demiterea comandantului forțelor armate, generalul Anderson, care acționînd conform instrucțiunilor de la Londra, a adoptat o atitudine de împotrivire față de planurile colonilor.

Reacția guvernului englez a fost rapidă și categorică : O declarație guvernamentală care amenință cu contramăsuri drastice orice pas contrar poziției guvernului englez. In declarație se vorbește numai de contramăsuri economice și politice, dar la sfîrșitul săptămînii observatorii din capitala britanică subliniau că nu pot fi excluse nici acțiuni cu caracter militar, deși ele nu au fost menționate în mod oficial. „Va interveni guvernul englez militarmente — se întreabă corespondentul londonez al ziarului „Figaro" — așa cum i-o vor cere fără îndoială guvernele țărilor afro-asiatice din Commonwealth?".

Un editorial apărut în „Sunday Times" constituie un îndemn direct la o asemenea acțiune. Săptămînalul scrie : „Dacă celelalte mijloace nu mai folosesc, rămîne o singură resursă pentru a anticipa o lovitură de stat. Guvernatorul, în calitate de reprezentant al reginei, nu trebuie să aștepte placid propria sa încarcerare". Demisul general Anderson, la o conferință de presă a declarat că poziția sa împotriva actelor unilaterale ale guvernului Smith se bucură „de sprijinul unor membri ai celorlalte servicii armate și ale forțelor de securitate". Bazîndu-se probabil pe această declarație și pe alte date, săptămînalul laburist „Sunday Mirror" a făcut afirmația că Smith va avea de luptat pe două fronturi întrucît se observă „diviziune în rîndul serviciilor sale armate și creșterea îndoielilor în aparatul administrativ".

Riposta vehementă a guvernului laburist față de planurile coloniilor din Rhodesia de sud este explicabilă dacă ne gîndim la obiectivele generale ale guvernului englez în privința relațiilor cu țările în curs de dezvoltare. Spre deosebire de guvernul conservator, guvernul laburist consideră că începe guvernarea cu mîinile curate și dorește să transforme vechile legături ale imperiului într-un atu în politica sa internațională. În acest sens poate fi citată declarația noului ministru de externe Gordon Walker că noul guvern „eliberat de greaua povară a Suezului este gata pentru relații mai bune cu statele arabe". S-au făcut de asemenea promisiuni politicienilor socialiști din Aden, iar la O.N.U. se scontează pe mai multă bunăvoință din partea țărilor afro-asiatice. Or, aceste tendințe pot fi compromise de asocierea cu colonii din Rhodesia de sud. Țările în curs de dezvoltare au lăsat clar să se înțeleagă că ele vor face din atitudinea guvernului englez în această problemă un test al noii sale profesiuni de credință.

Confruntarea din Rhodesia de sud ar putea fi plină de consecințe pentru evoluția evenimentelor și în alte regiuni africane. Dialogul nepoliticos dintre Londra și Salisbury arată în definitiv două lucruri : că relațiile coloniale sînt iremediabil compromise și că exasperarea colonialiștilor este mai pregnant ca niciodată o expresie a slăbiciunii finale.

N. LUPU

De pretutindeni

DE PRETUTINDENI

RECENT, Christine Kyle, din Paisley, în Scoția, a primit o scrisoare și un colet poștal în care se afla poșeta pe care o pierduse acum 12 ani într-o cabină telefonică. Poșeta conținea suma de 11 lire, ce se găsea într-însa în ziua în care a fost pierdută.

●

UN TEXT de „reclamă", vechi de vreo 25 de secole, a fost descoperit cu ocazia unor săpături efectuate la Memfis, în Egipt. Acesta glăsuiește : „Eu — Rino din Creta, din îndemnul zeilor tălmăcesc vise".

●

ÎN LOCALITATEA engleză Pinchbeck disproporția dintre bărbați și femei este catastrofală pentru cei dintîi — 6 : 1. Unul tînăr de 30 de ani, care nu mai ajunsese să-și găsească o tovarășă de viață, i-a venit o idee ingenioasă. A încredințat valurilor Mării Nordului 1 282 de borcane în care se aflau tot atîtea... cereri de căsătorie. A primit peste 380 de răspunsuri și și-a oprit, drept aleasă a inimii sale, o tînără suedeză.

●

UN FUNCȚIONAR al poștei daneze a inventat o tablă de șah circulară, făcînd posibilă o serie de noi combinații. Ea cuprinde patru cercuri concentrice care conțin, la rîndul lor, 4, 12, 20 și 28 de cîmpuri. La folosirea tablei de șah circulare se schimbă, însă, în mod esențial funcțiunile nebunului și ale calului.

●

ÎN ORAȘUL vestgerman Helmstadt există un club al bărbaților amatori de tricotat. Membrii acestui club tricotează zilnic cîteva ore în timpul liber. Unii entuziaști pot fi văzuți tricotînd chiar în stațiile de autobuz.

●

ÎN APROPIEREA lacului Borovoi, în R.S.S. Kazahstan, o expediție arheologică a descoperit o pereche de patine, confecționate din oasele unui cal, după cum presupun cercetătorii. Patinele au fost confecționate cu zeci de secole înaintea erei noastre.

●

ÎN ORAȘUL italian Parma unde se produce renumitul parmezan, există cîțiva specialiști care au o profesiune foarte neobișnuită. Ei „ascultă" brînza. Într-adevăr, simțul auzului acestor specialiști este într-atît de dezvoltat încît lovind cu un ciocănaș de argint rotocolul de brînză ei își dau seama, după sunet, dacă brînza este sau nu „coaptă".

●

JOHN JOHNS a fost angajat de un cetățean din Morrington (statul Arcansas) să semene pe un lot de pămînt gazon. Întrucît nu a primit plata pentru munca efectuată, Johns a tăiat brazde de pe lotul respectiv, și le-a încărcat într-un autocamion transportîndu-le frumos acasă.

●

LUCY SEVE, din Franța în vîrstă de 77 de ani, este probabil cea mai bătrînă femeie conducătoare auto. Permisul ei de conducere datează din 1903. Interesant este titlul pe care îl poartă acest permis : „Certificat cu privire la priceperea de dirijare a unei mașini care gonește cu ajutorul gazului lampant" (viteza automobilelor în acea vreme nu depășea 20-30 km.). Nu mai puțin interesant este faptul că ea nu a încălcat încă niciodată regulile de circulație.

●

NEÎNDUPLECATA luptă împotriva mușteloi la forme din cele mai variate. În Franța, de pildă, s-a obținut un nou fel de vopsea, conținînd o puternică otravă, inofensivă pentru oameni și animale, dar extrem de vătămătoare pentru insecte. Această vopsea alcătuiește pe suprafața unui tablou o pojghiță subțire, invizibilă pentru ochiul liber. Mușteie, zăbovind în jurul tabloului mai mult de 15 secunde, mor otrăvite.

●

IATĂ CE SCRIE pe panoul aflat la bariera unui oraș din Texas (S.U.A.) „Anul trecut gazul a omorît în orașul nostru 159 de persoane. Nouă dintre ele s-au apropiat de el cu un chibrit aprins, 11 l-au inhalat, iar o sută treizeci și nouă de persoane au apăsat prea mult pe accelerator".

●

ZIARUL englez „Times" a publicat într-unul din numerele sale un anunț foarte neobișnuit : „Căutăm — spunea anunțul — un hoț de buzunare retras din afaceri, pentru a servi drept consultant tehnic la realizarea unor filme. Numele angajatului, se specifica în anunțul amintit, va fi tratat cu cea mai mare discreție".

●

INGINERUL italian Bruno Cirelli a construit o casă înzestrată cu utilaj electronic. Aceasta permite ca întreaga clădire să se învîrtească în jurul unei axe astfel încît fațada casei este întotdeauna îndreptată spre soare.

●

PENTRU a doua oară, din 1959 încoace, lacul din Bonverans (Franța) a... dispărut subit într-o noapte. Lacul, care în mod normal are o suprafață de 200 de hectare, e adîncime de 2 pînă la 10 m și un volum de circa 5 milioane m.c., s-a redus în cursul unei singure nopți la dimensiunea de 1 ha și adîncimea de 50 cm. Se consideră că acest fenomen se datorește unei surpări de teren de pe fundul lacului, ceea ce a determinat ca apa să se scurgă în adîncimi formînd o pînză subterană.

●

ANNA ROBINS, o fermieră din Kankakee (Illinois-S.U.A.), a reclamat poliției un caz puțin obișnuit de furt. În locul unui porc îngrășat și a 15 găini bine dezvoltate care i-au dispărut din ogradă, a găsit un porc slab și 15 găini costelive.

●

SE PARE că artiștii englezi nu se bucură de prea mare considerație în rîndurile unor proprietari de imobile din Anglia. Unul din aceștia din urmă, dorind să închirieze o cameră într-un imobil al său din Chelsea, a afișat următorul anunț : „Cameră de închiriat. Fără baie. Ar putea conveni unui artist"...

●

INSPIRAT, în cursul nopților de insomnie petrecute în diferite hoteluri, de zgomotele produse de instalațiile sanitare, un voiajor comercial din Anglia a compus o lucrare muzicală intitulată de autor „Simfonia sifonului" (de la cuvetă — n.n.). După părerea unora această „simfonie" are toate șansele să dobîndească un premiu internațional datorită... originalității ei.

DE PRETUTINDENI

De pretutindeni

EUGEN FRUNZĂ

PRIN SUCEAVA DE AZI

Am intrat în Suceava ca un vechi cunoscut. Imaginea oraşului o păstram în amintire nu doar dintr-un fugar contact excursionist. Au fost luni şi ani cînd am bătut străzile sale chircite şi înguste, încremenite în alte veacuri.

Şi iată-mă din nou în Suceava! Mă uit în jur şi nu recunosc mai nimic. Privirea se dilată de uimire. Pasul şovăie. De fapt, unde mă aflu? Pe un vast perimetru se înalţă un oraş nou, modern, într-o armonie verticală şi multicoloră. Blocul turn, magistrala, străzile asfaltate, largi, elegante, străjuite de vitrine scînteietoare, piaţa centrală pardosită cu mozaic — remarcabilă operă de artă sugestivă şi de bun gust — palatul administrativ, hotelul, clădirea Institutului pedagogic, complexele şcolare, spitalul, şirurile lungi de blocuri însumînd circa 3 600 apartamente şi atîtea şi atîtea încă — mă copleşesc prin ineditul şi tinereţea lor şi fac să-mi joace în amintire, reale şi descumpănite, imaginile gîrbove ale trecutului.

Mă găsesc într-o postură ciudată. O localitate unde totul îmi era familiar, fiecare uliţă şi fiecare cotlon, îmi impune astăzi serviciile unui ghid. Altminteri, cu greu m-aş putea descurca în această nouă clădire a Sucevei sub zodia socialismului. Aflu, între altele, că nu numai pe sol, dar şi în adîncul lui s-au petrecut fapte mari: lucrările de canalizare a oraşului au dus la o considerabilă îmbunătăţire a alimentării cu apă. Intru într-o clădire nouă şi descopăr un musafir nebănuit altădată: caloriferul. Mă plimb pe străzi şi mă frapează circulaţia intensă a maşinilor. De vechile birje vopsite cu noroi nici pomeneală! Mă opresc lîngă spaţiile verzi, multe şi frumoase, peste care cerul fluturã transparent ca un baldachin odihnitor. Acolo e raiul copiilor. Glasurile lor suie în văzduh, strălucitoare şi cad ca o risipă de argint.

Mai încolo, pe o largă arie, continuă construcţia. Oraşul nu-şi leapădă nici o clipă hainele de şantier.

M-am deplasat pînă aici, la Suceava, pe o şosea nouă, de asfalt şi părăsesc oraşul după un popas la cele două combinate — unul de celuloză şi hîrtie, celălalt de industrializare a lemnului — două ansambluri de mari proporţii, vlăstare şi ele ale socialismului. Stau faţă în faţă ca nişte gemeni uriaşi, dominînd acest tărîm de miază-noapte, cu desăvîrşire absent altădată pe harta industrială a ţării.

Amurgul coboară de pe coline, auriu, peste vestigiile bătrînei cetăţi, în timp ce oraşul nou, scăldat în lumină fluorescentă, îmi pare o navă albastră navigînd spre viitor.

CEEA CE NU SE VEDE

Tot ceea ce nu se vede trebuie să funcţioneze în aşa fel încît ceea ce se vede, să se vadă cît mai bine.

Poate că din punct de vedere stilistic această afirmaţie a tînărului inginer nu are o sonoritate adecvată dar în ea se oglindeşte cît se poate de bine, o situaţie de fapt.

Despre ce e vorba? Este vorba despre ceva drag şi apropiat fiecăruia din noi, despre nişte clădiri şi terenuri care au devenit prin ceea ce prezintă, prin sentimentele înălţătoare ce ni le creează un simbol al Romîniei de azi: Expoziţia realizărilor economiei naţionale.

Sute şi sute de mii de oameni au vizitat-o şi continuă în şuvoi neîntrerupt să-i parcurgă pavilioanele şi aleile, oprindu-se îndelung în faţa exponatelor, recunoscînd uneori o părticică a propriei munci, comentînd, făcînd planuri şi propuneri, admirînd şi găsind noi idei pentru viitor. Cine sînt cei care prin activitatea lor dau la tot ce se vede pe cei aproape 100 000 metri pătraţi, strălucire şi perfecţiune tehnică şi estetică?

...Cînd se aprind seara luminile şi ne amintim de cei ce alimentează expoziţia cu aproape 10 000 kW-amperi, de lucrătorii staţiilor de transformare Grivita şi Casa Scînteii, de cei care au grijă ca totul să fie luminat, (de la frumoasă cupolă pînă la ultimul beculeţ de pe instalaţia de foraj), ca totul să aibă energie (de la uriaşa turbină din pavilionul central, pînă la infimul releu din maşina electronică de calcul, de la macaraua ce instalează apartamente sub privirile noastre, pînă la ochiul magic al aparatului de radio Electronica).

...Cînd auzim şi privim maşinile în funcţiune, cînd urmărim cu interes explicaţiile ghizilor, care-ţi vorbesc despre tehnica nouă ce-şi întinde stăpînirea asupra industriei noastre, să ne gîndim o clipită şi la cei ce asigură debitul de aer pentru cele mai felurite instalaţii. Într-una din camerele ce nu sînt trecute în itinerarele vizitatorilor, se urmăreşte apariţia şi dispariţia orară a celor 270 metri cubi de aer comprimat, produşi tot de instalaţii romîneşti fabricate la Uzinele „Timpuri Noi".

Sînt multe locuri şi lucruri de care au grijă cei pe care noi nu îi vedem. Probabil că numeroşi vizitatori s-au oprit în faţa televizorului în culori şi au urmărit imaginile ce iau forma unor table de şah, bare sau puncte. Undeva într-unul din laboratoarele Facultăţii de electronică, tehnicienii de serviciu lucrează în fiecare după-amiază la staţia de emisie, trimiţînd aceste imagini prin spaţiu pînă la televizorul înconjurat de ochi curioşi (o noutate: se lucrează în prezent la posibilitatea transmiterii unor fotografii).

Parcurgem standurile industriei alimentare şi ne oprim în faţa produselor proaspete: sînt schimbate cu regularitate de lucrătorii de la marile fabrici „Mistreţul" şi „Avîntul".

La standurile sectorului agricol ne plac fructele prezentate (salariaţii „Aprozarului" ar avea numai de cîştigat, învăţînd de aici cum se pot expune merele ori strugurii). În fiecare zi aproape, înainte ca noi să pătrundem în expoziţie, vin coşuri de fructe de la staţia experimentală Greaca şi de la GOSTAT Drăgăşani sau Pucioasa, institutul de cercetări pentru cereale şi plante tehnice de la Fundulea trimite ştiuleţi cît mai frumoşi de porumb; prospeţimea şi gingăşia permanentă a florilor este asigurată de transporturile ce sosesc de la Intreprinderea horticolă „1 Mai", de la staţia experimentală hortiviticolă de la Cluj şi din alte locuri.

O dată pătrunşi în incinta expoziţiei, intrăm parcă într-o lume aparte a sunetelor. Staţia de radio a expoziţiei cu redactori, tehnicieni şi crainic, emite 10 ore pe zi. Pe kilometri de bandă de magnetofon sînt înregistrate 40 de ore de program. Cu regularitate aflăm tot ce ne interesează despre strungul Carusel ori despre vibrosonetă, despre carte or despre Combinatul siderurgic din Hunedoara. Muzica şi vorba ne însoţesc permanent, ne înveselesc ori ne îmbogăţesc cunoştinţele.

Pe drept cuvînt se spune că expoziţia este un oraş. Ca oricărui oraş nu-i lipseşte nici ziarul local.

Şase confraţi într-ale reportajului au înregistrat în 52 de buletine (16 000 exemplare) pulsul zilnic al expoziţiei: s-au luat sute de interviuri oaspeţilor din străinătate, în buletinele în patru limbi ce pornesc în patru colţuri de lume s-au inserat nenumărate ştiri care vorbesc despre realizările noastre şi despre oglindirea lor în pavilioane şi platforme.

Viaţa expoziţiei continuă să se desfăşoare în ritmul ei obişnuit.

...Cînd privim frumuseţea ţesăturilor expuse să ne gîndim şi la cei care, în liniştea dimineţii, le aranjează faldurile, mîngîindu-le parcă, să ne gîndim şi la cei ce întreţin strălucirea mobilei şi albeaţa instalaţiilor „Tehnofrigului", la cei care în 18 puncte sanitare sînt gata să lupte cu vreo migrenă, ori durere apărute nu prea la timp, la cei care ne impun respectul şi disciplina prin curăţenia întîlnită la fiecare pas şi... sub fiecare pas.

Să ne gîndim la acei pe care nu îi vedem şi fac în aşa fel încît ceea ce se vede să se vadă mai frumos, să le adresăm tuturor un gînd bun şi mulţumiri!

Alexandru STARK

Instantanee de pe şantier

La hidrocentrala de pe Argeş

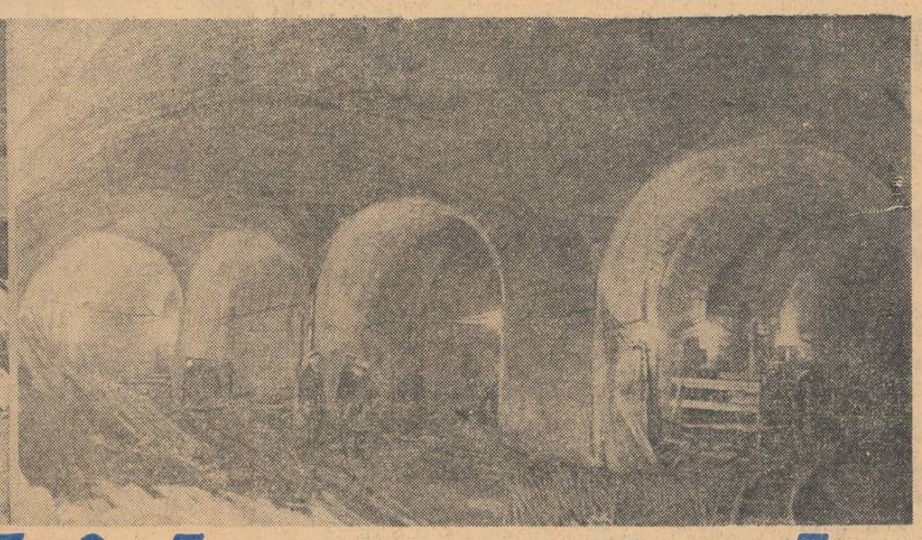

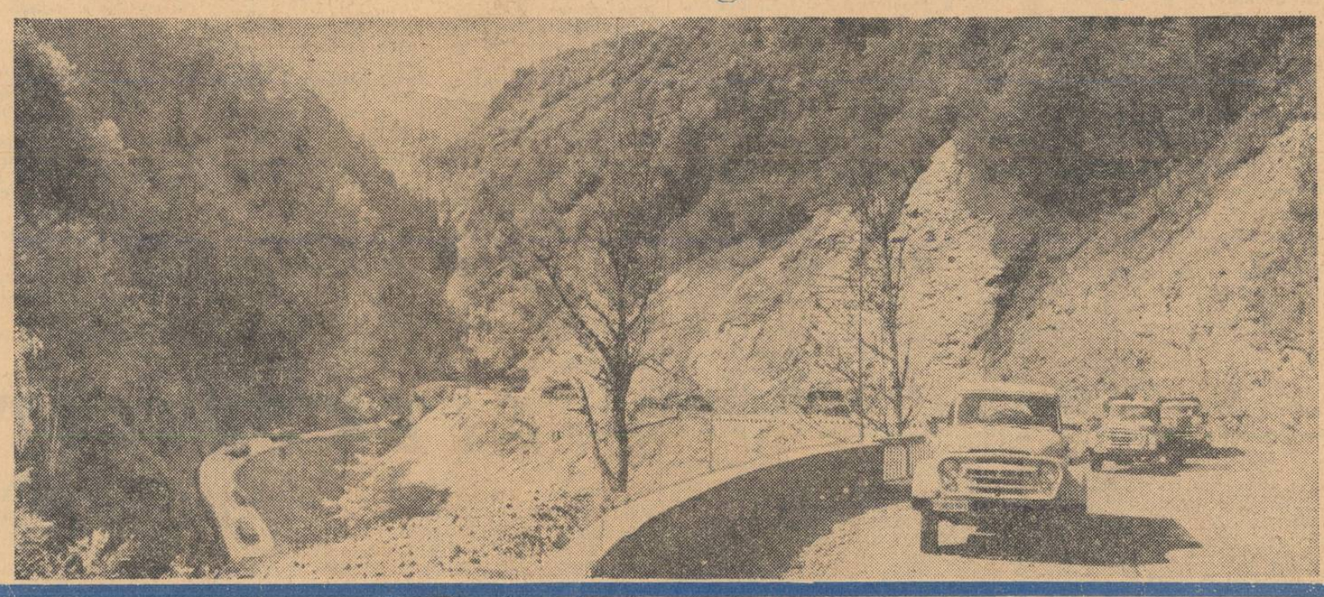

(Urmare din pag. 1)

şi Mihai Alupoaie, cunoscuţi pentru priceperea şi hărnicia lor pe întregul şantier, pun noi şi noi aşternuturi de beton.

Aceeaşi hărnicie o întîlnim peste tot, pe întregul şantier. Jos, pe verticală, la peste 100 de metri sub albia Argeşului alţi constructori, mineri şi betonişti, mecanici şi instalatori dau formă definitivă imensei săli a turbinelor şi platformelor de montaj.

Zile de însufleţită întrecere cunosc deopotrivă constructorii de la sectoarele „Galeriei de fugă", la marea balastieră organizată în aer liber, de-a lungul şoselei ce trece peste stînci, unde şirul sutelor de basculante, „cărăbuşi" şi autocamioane transportă ritmic tonele de balast, ciment, fier beton şi alte materiale.

Fotocronica noastră înfăţişează un fragment din activitatea de astăzi a şantierului, a miilor de constructori care vor smulge Argeşului fluvii de lumini şi imense energii.

P. ZĂRNESCU
Fotografii: Nicu VASILE

Expoziţia realizărilor economiei naţionale a R. P. Romîne

„BOMBYX MORI" ŞI ASALTUL CHIMIEI

(Urmare din pag. 1)

torii romîni au creat, prin selecţie şi încrucişare, rase şi linii noi, corespunzătoare condiţiilor de creştere din ţara noastră. „Galben centurat de Băneasa", „Alb de Băneasa", „Alb de Orşova", „Alb de Cislău" s-au înmulţit şi răspîndit în producţie. Vă interesează, bunăoară, ce calităţi are rasa de viermi de mătase „Alb de Băneasa"? Lungimea firului unei singure gogoaşe este de peste 1 000 de metri. În ceea ce priveşte fineţea, o cifră este destul de semnificativă: 3 000 de metri de fire cîntăresc abia un gram. Anul trecut, la gramul de ouă crescut s-au obţinut producţii mari de gogoşi crude, la rasele create de staţiune: 2,700 kg la „Alb de Băneasa" şi 3 kg la „Galben centurat de Băneasa".

Lucrările de îmbunătăţire a raselor create şi de formare a noi linii de viermi de mătase continuă. Am aflat că la Centrul experimental Cislău se lucrează la îmbunătăţirea rasei „Alb de Cislău" prin selecţia pe familii, în vederea ridicării conţinutului de mătase al gogoşilor. La Centrul experimental Orşova — în urma lucrărilor de ameliorare la care a fost supus hibridul China 1 X Azerbaidjan — s-au creat noi linii de viermi de mătase, cu caracteristici şi însuşiri superioare raselor şi hibrizilor răspîndiţi în această parte a ţării. Linia 9, de pildă, a dat o producţie de gogoşi la gramul de ouă crescut de aproape 3 kg, lungimea firului fiind de aproape 1 150 de metri.

Am reţinut o experienţă interesantă: încrucişarea în interiorul liniei 31 între descendenţii crescuţi în zonele de şes şi cei de deal (staţiunea Băneasa şi centrul Orşova). Prin ridicarea capacităţii biologice a liniilor, s-a reuşit să se depăşească simţitor la unii indici, forma hibridă care a servit ca material iniţial.

Pînă acum se ştia că sericicultura poate fi o ocupaţie sezonieră, deoarece eclozionarea seminţei de viermi de mătase are loc o dată pe an, în primăvară. Cercetătorii de la staţiunea pe care am vizitat-o s-au străduit să infirme... tradiţia. Şi trebuie să precizăm, în folosul acestei importante ramuri de producţie agricolă. Ei au elaborat o metodă a cărei aplicare dă posibilitatea să se obţină în cursul aceluiaşi an mai multe recolte de gogoşi de mătase. La gospodăria colectivă din Vipereşti, raionul Cislău, s-a reuşit într-un singur an să se obţină o producţie de 2 kg de gogoşi crude la gramul de sămînţă crescut la seriile I şi a III-a şi de 1,500 kg la seria a II-a.

Dar cercetătorii n-au acţionat numai în direcţia creşterilor repetate. Aşa, de pildă, folosirea razelor ultraviolete a dus la scurtarea perioadei de incubaţie a seminţei cu 1-3 zile. S-a stabilit că aceleaşi raze au efect stimulator asupra larvelor, determinînd depăşiri de circa 20 la sută la indicii tehnologici ai gogoşii şi ai fibrei de mătase. Scurtarea perioadei creşterii larvei cu 10-12 zile este posibilă prin reglarea temperaturii şi a umidităţii, în încăperile de creştere.

În curtea staţiunii există o frumoasă cultură de duzi din cele mai diverse soiuri, plantaţi după diferite sisteme. Aici se obţin nu numai frunzele de dud, necesare creşterii viermilor din loturile experimentale, dar se şi cercetează cele mai economice sisteme de plantaţii şi de executare a tăierilor.

Staţiunea centrală de la Băneasa are şi un „sector de producţie". Acesta, aşa cum ne-a spus directorul staţiunii, asigură, împreună cu cele două centre — Cislău şi Orşova — sămînţă de cea mai bună calitate, necesară creşterii viermilor de mătase în întreaga ţară.

★

Ne-am oprit doar cîteva ore la km 9 de pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti. Cu ajutorul acestei staţiuni ştiinţifice, ca şi datorită diferitelor măsuri luate de stat, o străveche îndeletnicire a poporului nostru, capătă, în zilele noastre, noi orizonturi, firul de borangic rezistînd încă multă vreme asaltului chimiştilor.

Th. MARCAROV
Fotografii: Mihai POPESCU

Asigurarea unităţilor cu seminţe de viermi de mătase de calitate superioară este una din sarcinile Staţiunii centrale de la Băneasa. În clişeu: un aspect din hala de producere a seminţei de „Bombyx mori".

O punte de oţel străbate oraşul

(Urmare din pag. 1)

— Da, pentru corfele ce vor veni încărcate din Valea Domanului spre fabrica de aglomerare a combinatului.
— Un nou drum de acces?
Într-adevăr, noul drum al calcarului.

Unic în felul său

Poduri de acest fel, pentru funicular, nu s-au mai construit în ţară. Dacă vreţi însă, el se poate asemăna cu punţile peste ape. Numai întrucîtva. Căci un pod peste o apă, oricît de învolburat i-ar fi cursul, este cu totul altceva decît să străbaţi o aşezare omenească densă, aflată zi şi noapte în plină şi necontenită efervescenţă. Aşa se explică justificata mîndrie a constructorilor care au reuşit să asigure pe tot timpul lucrărilor — după cum sublinia inginerul CONSTANTIN GANCEA, directorul I.C.M.M.R. — patru condiţii esenţiale de care depindea succesul deplin al obiectivului: asigurarea celor care construiesc, a celor care circulă pe sub el, a celor care locuiesc în raza construcţiei şi însăşi a constructiilor.

Amploarea construcţiei este, aşadar, evidentă.

Dar cărei necesităţi îi răspunde ea?

Cîteva amănunte sînt demne de reţinut. Încă şi astăzi, de la cariera din Valea Domanului, calcarul străbate, pînă la fabrica de aglomerare a minereurilor de la Mociur, din cadrul Combinatului siderurgic-Reşiţa, mai bine de zece kilometri. Această materie primă indispensabilă furnalelor, e transportată cu trenul de linie îngustă, de-alungul unui traseu complicat care parcurge atît combinatul cît şi oraşul, născînd nu puţine perturbări în transporturi. Aceste considerente i-au determinat pe specialişti să ia în considerare posibilitatea aprovizionării Reşiţei cu calcar pe un alt traseu, mai scurt, mai economic.

Aşa s-a născut ideea funicularului.

S-au emis ipoteze, s-au făcut studii. Trebuia ales drumul cel mai scurt. Ori, această cerinţă impunea — în ultimă analiză — traversarea oraşului pe o distanţă de circa jumătate de kilometru. Evitarea traversării oraşului însemna o lungire a traseului funicularului cu 17 kilometri.

Startul era logic.

O concentrare de concepţie

Oraşul îşi continua nestingherit viaţa. De altfel, nici nu avea motiv să şi-o întrerupă. Cei care elaborau planurile — proiectanţi de la I.P.R.O.M.E.T. într-o colaborare activă cu constructorii — se integrau acestei condiţii majore. După studierea mai multor variante a fost adoptată o structură interesantă care evidenţiază concepţia originală a proiectanţilor. Pe planşetele lor se născuse, în urmă cu un an, un pod de traversare alcătuit dintr-o grindă — cheson compusă din table sudate, situat la 40 de metri înălţime, o construcţie zveltă, din oţel, ce va cîntări circa 800 de tone. Pe şinele situate în părţile laterale ale acestui pod de traversare, vor circula corfele funicularului.

Acesta a fost proiectul.

Materializarea unei asemenea idei îndrăzneţe a solicitat, la rîndu-i, metode ingenioase de înfăptuire. Constructori de furnale, de cuptoare Martin, de hale industriale sau baraje aveau de rezolvat practic, de astădată, o lucrare fără precedent.

— Soluţia a avut ca prim criteriu, modul de montaj — ne spune MIRCEA GORA, inginerul şef adjunct de concepţie. În acest scop, pe tot parcursul definitivării proiectului de execuţie, proiectanţii s-au deplasat la faţa locului şi am colaborat îndeaproape. Era nevoie ca podul să fie realizat din elemente care să poată fi lansate de pe o platformă unde se făcea asamblarea lor. Lansarea urma să aibă loc pe deschideri mari pentru a elimina eşafodaje provizorii, deobicei necesare în astfel de lucrări, în acest caz — peste case şi peste arterele de circulaţie ale oraşului.

...Aşa se face că, în altă zi, reşiţenii au fost martorii unui spectacol neobişnuit: un convoi lung de trailere remorcate de tractoare puternice intra pe porţile oraşului. Acest convoi de platforme uriaşe transporta de la Uzina de construcţii metalice de la Bocşa viitorul pod. Elementele lui, încă nemontate, ajungeau, fiecare, pînă la o lungime de douăzeci de metri şi cîntăreau vreo treizeci de tone...

În răstimpul acesta, constructorii îi pregăteau locul de lansare: la circa 40 de metri înălţime, spre unul din capetele podului, o platformă de montaj aştepta sosirea elementelor.

Lansarea

Odată intrate în oraş, tronsoanele aveau de străbătut partea cea mai dificilă a drumului lor: drumul vertical, spre înălţimi. Dar cum să le ridici mai uşor? Accesul întregului convoi pe deal însemna în primul rînd amenajarea unui drum de coastă şi deci prelungirea duratei execuţiei.

S-ar fi putut folosi un sistem de funiculare de şantier care să ridice, din şosea, la înălţimea platformei, grinzile viitorului pod. Dar şi aceasta ar fi însemnat o construcţie prealabilă.

Căutările s-au soldat cu adoptarea celei mai practice formule: braţul puternic al unei macarale Derick trebuia să ridice direct din convoi tronsoanele podului pe platforma de montaj. Astfel s-au dovedit roadele participării constructorilor la munca de concepţie, alături de proiectanţi.

Lansarea propriu-zisă a început în ziua de 6 iunie, prin ridicarea primului tronson pe platforma de montaj. Bălan, Kilvania, Logofătu, Baierle, Udroiu — se aflau cu echipele lor, la posturi. Tot astfel cum, cu cîteva zile înainte, se aflaseră la posturi — atunci în faţa unei machete care reproducea întocmai detaliile fiecărei operaţii de montaj. Şcoala machetei asigura acum primul succes. Fiecărui om îi devenise limpede atît ansamblul cît şi detaliul.

Totuşi, întîia lansare a necesitat o pregătire de şase zile. Experienţa se acumula însă rapid. Cunoştinţelor dobîndite cu temeinicie li se adăuga ambiţia şi entuziasmul. Ele făceau să înainteze cu fiecare oră, cu fiecare zi capătul liber al podului către Dealul Mare. Astfel ceea ce prefigurase, pînă atunci, imaginaţia — devenea sub cerul liber, de-asupra cotidianului dinamic al oraşului, o impresionantă realitate. Peste curţi şi case, proteguite prin concepţia iniţială a proiectanţilor şi constructorilor, peste drumuri şi reţele electrice, o panglică uriaşă de oţel îşi croia drum.

În ziua de 6 august — exact după 60 de zile şi nu 105 cît prevăzuse iniţial un grafic zgîrcit — un convoi lung de 400 metri şi greu de 600 tone s-a deplasat pe ultimii şase metri, încheind lansarea podului peste oraş.

— Aşezarea podului pe ultima culee a constituit un motiv de satisfacţie generală, o adevărată sărbătoare pentru întregul colectiv care dusese la bun sfîrşit această lucrare îndrăzneaţă — ne-a spus inginerul ALEXANDRU DANCIU STĂNOIU, şeful de şantier care a încercat nu puţine momente grele. Ele însă au dat o binemeritată greutate bucuriei finale.

Pe drumul corfelor

Am plecat în Valea Stîrnicului, nu departe de oraş. Din cariera deschisă aici se aprovizionează acum Combinatul cu calcar. Escavatoare electrice, funiculare pendulare, staţii de încărcare, benzi transportoare, agregate de concasare, bazine de spălare — iată replica zilelor noastre dată vechilor exploatări de acest gen.

Drumul nostru începe de la staţia de expediţie de unde, în curînd, cu viteza de 2,5 metri pe secundă, corfele pline cu calcar se vor îndrepta spre destinaţie. O porţiune mergem pe lîngă vechea linie ferată îngustă. Constructorii întind, în preajma noastră, cabluri lungi şi trainice de oţel pe care vor rula corfele.

Şi iată-ne ajunşi la... podul peste oraş. Pe de-asupra capetelor noastre se anunţă un du-te-vino, la înălţime. Destinaţia: Fabrica de aglomerare a minereurilor de la Mociur. Ultima etapă: staţia de primire şi distribuţie a calcarului. Alte ramificaţii: fabrica de aglomerare, fabrica de var sau direct la furnale. Dintr-o cabină de comandă, amplasată în mijlocul unui adevărat carusel, se va indica, prin simpla apăsare a butoanelor, distribuţia şi descărcarea automată a corfelor.

Aici se încheie noul drum al calcarului.

Dar constructorii nu şi-au terminat încă misiunea. De cîteva zile ei au intrat în faza finală a lucrării. S-a început întinderea cablurilor de oţel care vor susţine plasele de protecţie.

★

Un om, călător neobosit pe traiectoria argintie a podului, supraveghează drumul neîntrerupt al corfelor. Din cabina de întreţinere, care circulă pe calea de rulare, el priveşte calm panorama oraşului. În faptul serii, atunci cînd luminile podului vor adăuga noi ghirlande fluorescente celor care scaldă acum oraşul, călătorul nostru îi va putea descoperi şi mai bine farmecul cetăţii căreia în pragul dublului ei centenar, metalul şi făuritorii lui îi dau o nouă tinereţe.

Tudor GHEORGHIU
Eugen ATANASIU

PE MICUL ECRAN

1 NOIEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar :** Aventurile echipajului Val-Vîrtej : Continentul scufundat (reluare). **10.30 Rețeta gospodinei. 11.00 Emisiunea pentru sate. 19.00 Jurnalul televiziunii** 19.10 Filmul : **Vînătoare în junglă. 19.35 Totul pentru viață.** Documentarul prezintă cîteva din realizările în domeniul medicinii și asistenței medicale. **20.00 Operete-Portret.** Nemuritoare melodii din operete. **20.40 Protecție de Wladzimierz Perzynski,** schiță în ecranizarea lui Anton Iordache. **21.00 Festival de muzică ușoară.** Transmisiune de la Praga.

2 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii și tineret : **Foc și apă** (II). O nouă vizită la Muzeul pompierilor, însoțită de alte aspecte ale luptei omului cu... focul. 19.40 Filmul : **Mizerabilii** (partea I). **21.10 Ecouri de madrigal.** Emisiune muzical-coregrafică cu Emilia Petrescu-Cironeanu, artistă emerită, Martha Kessler, Else Hubert, Victoria Roman, un grup de balerini de la Teatrul de operă și balet al Republicii Populare Romîne. Coregrafia : Gelu Matei. **21.50 Telesport.**

3 NOIEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Chimizarea țițeiului de ing. **Vladimir Mociarov. 19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii : **„Poze din albumul unui... leu"** de **Maria Moscu.** 19.35 Emisiune de știință : **Energia în slujba progresului. 19.55 Muzică ușoară interpretată de soliști sovietici. 20.15 Mizerabilii** (partea a II-a). **21.45 O voce de neuitat : N. Leonard.**

5 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar : **Știți cum se tipărește o carte ?** O vizită cu carul de reportaj la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". 19.40 Filmul : **„Serbarea" cu Abbot și Costello. 20.05 Orașul Barnaul.** Imagini noi ale orașului unde s-a născut Alexandru Matrosov. **20.25 Moment literar : Dimitrie Anghel. 21.00 Simfonia a IV-a de Brahms** — interpretează **Orchestra simfonică a Radioteleviziunii.** Dirijor : **Emanuel Elenescu,** artist emerit. Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii.

6 NOIEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Principiile de funcționare a instalațiilor de automatizare (I) de ing. **Gh. Tunsoiu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru tineretul școlar : **Ore de antrenament.** Scrimă și tenis de masă, cu participarea juniorilor de la clubul sportiv „Progresul". **19.40 Carnet plastic. 20.00 Săptămîna. 21.00 Galina Ulanova.** Episoade din viața și creația cunoscutei balerine sovietice.

7 NOIEMBRIE

În jurul orei 9.30 — Aspecte de la Parada militară și demonstrația oamenilor muncii cu prilejul zilei de 7 Noiembrie. Transmisiune de la Moscova. **19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.10 Album muzical : **Tineri interpreți.** Program prezentat de elevi ai Școlii de muzică nr. 1 din București. **19.40 Uzina „Farul".** Reportaj la uzina de aparate optice de înaltă precizie din Leningrad. **20.00 Muzică populară românească.** 20.35 Filmul : **Tinerețea lui Maiakovski. 21.55 Muzică distractivă.** Zilnic, în încheierea programului : **Buletin de știri și Buletin meteorologic.**

Prietena mea, cartea

„Povestiri" de Alecu Ivan Ghilia

Cititorului care a parcurs atîtea povestiri de război, volumul lui Ghilia le mai adaugă cîteva. Și dacă nu va pierde prea mult cititorul trecînd peste „Refugiul" sau „Moartea bunicului", îl sfătuim însă să se oprească neapărat la cîteva dintre povestirile aflate în acest volum și în primul rînd la foarte scurta, dar emoționanta schiță „Plutonul de execuție" ca și la povestirea ce poartă titlul „Armele la pămînt", episod al insurecției armate. Și mai ales la „Negustina" îl sfătuim să se oprească. Drama femeii care-și zidește bărbatul iubit într-un perete pentru a-l feri de urgia războiului, îi prilejuiește lui Ghilia posibilitatea de a demonstra talentul său de povestitor. Sobru, concis, repudiind vorbăria, scriitorul reliefează puternic situația dramatică la care sînt împinși cei doi îndrăgostiți, hotărîți să supraviețuiască războiului, o dată cu dragostea lor.

Pe aceiași linie de cercetare și definire a eroilor săi, de pătrundere în structura lor intimă și de dezvăluire a zbuciumului, frămîntărilor lor, Ghilia realizează în acest volum numeroase pagini emoționante. Cele mai multe dintre personajele sale reține atenția nu pentru că autorul le-ar pune în centrul unor evenimente spectaculoase (deși pe alocuri se observă tendința), ci pentru că de cele mai multe ori autorul se ferește de asemenea situații, povestirile lui emoționînd prin veridicitatea situațiilor, prin caldul umanism care le străbate, prin firul lor epic dens.

„Acceleratul de noapte" se înscrie printre aceste reușite ale scriitorului. Confruntarea dintre mecanicul de locomotivă și natura vrăjmașe, topește încetul cu încetul zgura aparențelor, dezvăluind structura intimă, nebănuit de frumoasă a bătrînului. Structura morală a omului muncii este aici adînc prospectată și redată apoi cititorului cu o gradație fin nuanțată.

Aceleași lucruri bune se pot spune despre „Calcul greșit". Deși situația în care-și pune eroul ni se pare oarecum exagerată, modalitatea în care scriitorul îi cercetează greșala și originile ei ni se pare interesantă, iar concluzia autorului fundamentată.

La rîndul lor cei „Doi oameni frumoși" ne emoționează prin resursele lor sufletești, prin capacitatea lor de dăruire. Scrisă parcă în joacă (ca o stenogramă a unei discuții), povestirea se remarcă prin aceeași densitate a substanței, prin dialogul alert și profunzimea analizei.

Procedînd așa cum fac adeseori gazdele care păstrează pentru sfîrșitul mesei felul cel mai reușit, Ghilia își încheie volumul cu o splendidă povestire : „Vîrful cîmpului", în care se face o analiză subtilă a relațiilor dintre contemporanii noștri, a confruntării caracterelor lor și mai presus de toate — prin concluziile ei — un omagiu adus omului nostru socialist. Iată motive suficiente, pentru a îndemna cititorii să caute volumul.

M. RADIAN

Noutăți în librării

Un om umblat

de KARIKAS FRIGYES

Volumul cuprinde 14 nuvele ale scriitorului maghiar, la vremea sa fruntaș al mișcării muncitorești din Ungaria. Nuvelele se inspiră din evenimentele din viața poporului maghiar în perioada dintre cele două războaie, inclusiv momente din lupta Armatei roșii maghiare pentru apărarea republicii proletare, în 1919.

Notariatul de Stat

— de A. HILSENRAD, D. RIZEANU, C. ZIRRA

Volumul conține o prezentare sistematizată a Notariatului de Stat și a activității acestuia, a modului de organizare și de funcționare a organelor care îndeplinesc activitatea notarială, precum și a diferitelor proceduri notariale. Lucrarea se adresează lucrătorilor din Notariatul de Stat și alte organe de stat cu atribuții notariale, instanțelor judecătorești chemate să controleze legalitatea activității notariale și în general practicienilor și cercetătorilor dreptului.

Făgăduielile

de LUCIA DEMETRIUS

Culegere de nuvele a căror tematică îmbrățișează probleme de etică ale contemporanilor noștri : Salonul, Tinerețea e încă aici, Cînd bate luna în fereastră, Destăinuirea, Spectacolul, tată cîteva dintre sugestivele subtitluri ale volumului.

Analiza rentabilității întreprinderilor

de AL. GHEORGHIU

Volumul se ocupă de natura economică a rentabilității în economia socialistă, de factorii care influențează asupra rentabilității și corelația dintre ei. Un capitol este dedicat metodologiei separării influenței factorilor care acționează asupra beneficiului și ratei rentabilității. Lucrarea se adresează economiștilor din producție și cercetătorilor în probleme economice, cadrelor didactice și studenților.

Hotarul

de VACLAV REZAC

Raportul dintre artist și opera sa pe de o parte și viața poporului în mijlocul căruia trăiește, pe de altă parte, sînt analizate în romanul său de către scriitorul ceh, unul din prozatorii de frunte ai Cehoslovaciei. „Hotarul" reprezintă de fapt delimitarea dintre două concepții de viață și artă care conduc pe cei doi eroi principali.

AUTUMNALĂ

Toamna începe în strofele lui Topîrceanu cu alai de frunze moarte, cu suavul regret al cîntărețului pentru gîzele și florile întîrziate cărora le așterne cîte o strofă lirică.

Dar la Piscul Sadovei, iată toamna începe cu alaiul cîntecelor aduse de culegători în vii, cu freamătul poetic și totuși industrial de la cramă și cu fumul înțepător de pastramă rumenită pe jeratec pripit.

Cîndva, aci la Ogrin, creșteau cîțiva salcîmi sufocați de dunele de nisip purtate de vînturi de la Dunăre spre dealuri sau invers. Localnicii se încumetau să cultive la adăpostul dealurilor sau al salcîmilor cîte un petec de secară, tutun și pepeni. Cei mai cutezători au înfipt adînc în pămînt cîteva vițe de vie reușind să culeagă în toamnă struguri pentru o butie de vin înghesuită într-un fund de beci sărac. Vînturile, arșița din timpul verii și nisipurile le-au purtat vrăsmășie oamenilor sute de ani. De la Bratovoești și pînă departe spre Corabia, zona nisipoasă din preajma Dunării a fost socotită multă vreme o adevărată „Sahară" a Olteniei.

Dar iată că în anii revoluției socialiste interesul se îndreaptă și spre aceste meleaguri aride de pe care multe sate și-au mutat vetrele, gonite de spulberările vînturilor. Cercetătorii au înființat la Timburești un uriaș laborator în aer liber pe cîteva zeci de hectare. Cu îngrășăminte chimice și organice, cu plante care acumulează azot în nodozitățile rădăcinilor, cu rădăcinile salcîmilor și ale pomilor fructiferi s-a încercat fixarea dunelor de nisip și fertilizarea lor. Succesele s-au adăugat unele la altele.

Laboratorul de la Timburești s-a lărgit pe vastitatea terenurilor nisipoase din Cîmpia Dunării. De la Bratovoești și pînă departe în satele corăbiene cresc și rodesc astăzi livezi de pomi fructiferi, viță de vie. Apele dirijate de oameni sporesc fertilitatea pămînturilor din grădini, iar pădurile de porumbi își pleacă rodul în fața vînturilor învinse. „Sahara" Olteniei a fost înundată de vegetație. Iar în inima ei, aici la Ogrin, lucrătorii gospodăriei de stat Piscul Sadovei culeg în această toamnă belșugul viilor care se întind pe o suprafață de 300 ha.

La culesul viilor, mai mult ca la orice treabă din cîmp, oamenii au sentimentul că noțiunile care sugerează belșugul, plinătatea traiului, se materializează. Sînt mai veseli și, din privirile lor, din gesturile și vorbele lor, radiază optimism. Iată, Marin Săvulețe, Marin Filișen și alți culegători din brigada 6-a, condusă de Constantin Sîrbu — dar mai cu seamă fetele — vor să termine de cules o parcelă de fetească în cîteva ore. Printre frunzele îngălbenite de toamnă și de răcoarea nopților nu rămîne nici un ciorchine. În timpul verii ei au stropit via și au prășit-o de 7 ori.

La crama construită cu cîțiva ani în urmă e un du-te vino neîntrerupt de care și autocamioane. Zdrobitoarele mecanice transformă boabele chihlimbarii în cascade dulci și înspumate. Pompe speciale împing mustul printr-un labirint de conducte spre cele 32 de cisterne din cramă. În fiecare din aceste cisterne de sticlă îmbrăcate cu beton, intră cîte un vagon și jumătate de must. Alte zeci de butoaie de lemn așteaptă producția de „riesling" a anului 1964 să o îmbătrînească, să-i dea tărie și buchet.

Oenologul Gheorghe Stratan — ca un bun și vechi conducător al treburilor din cramă, urmărește procesele de vinificație, pe cele de fermentare, decantările. Îmbrăcat în halat alb, el așază din cînd în cînd cîte un ciorchine pe talerul cîntarului. Sînt exemplare ce cîntăresc cîte un kilogram și jumătate. Producția de „afuz-ali" înregistrează pe unele parcele cîte 16 000 kg. la ha.

Sus la Ogrin, culesul viilor e în toi.

Care și autocamioane coboară din vii spre cramă. Pompele împing cascadele dulci în budane. Ciorchinii grei așteaptă în coșuri să înceapă metamorfoza pentru care s-au pregătit trei anotimpuri...

Lucian ZATTI

ELECTRICITATEA VIEȚII

(Urmare din pag. 1)

randament foarte puțin economic. Cel mai bun bec electric transformă în lumină nu mai mult de 7 la sută din energia primită, restul de 93 la sută pierzîndu-se din punct de vedere al efectului util, transformîndu-se în căldură.

Celula vie operează aceste transformări mult mai economic, utilizarea fiecărei calorii de energie fiind foarte bine chibzuită. Celulele vii evită de obicei, etapa calorică a energiei, așa cum se întîmplă în mod obligatoriu în tehnică. Acest fenomen duce la o utilizare optimă a energiei. Să luăm un exemplu : mușchii scoicilor. Aceștia întrec din punct de vedere al randamentului orice motor modern, deoarece transformă în lucru mecanic 80 la sută din energia primită. Comparați această cifră cu randamentul locomotivei = 9 la sută, sau al motoarelor cu ardere internă = 30 la sută !

De la celula biochimică la „pila" biosolară

Primele experiențe pentru utilizarea energiei biologice au fost făcute cu organisme dintre cele mai simple : bacterii și ciuperci. De pildă bacteria sulfului („Bacteria chromaticum") poate furniza curent electric în cantitate relativ mare dacă este cultivată pe un mediu adecvat. La fel de dotați sînt o serie întreagă de microbi care trăiesc în apă. Aceștia pot furniza electricitate dacă sînt integrați într-un circuit suigeneris numit „celulă biochimică".

Principiul acestei „celule" amintește de cea a pilelor de combustibil, cu deosebirea că aici electricitatea este generată de reacția biochimică dintre bacterii și materia organică respectivă.

O pilă electrică cu bacterii constă dintr-un dispozitiv cu două compartimente : primul este sediul reacției și conține apă, materii organice și bacterii. În al doilea compartiment se află apă și oxigen. În fiecare din cele două compartimente se află cîte un electrod iar în conductorul care îi unește este prezent curentul electric.

Primele pile experimentale de acest fel, au fost construite în laboratoarele americane „Magna Products-Inc". Ele sînt destul de puternice pentru a alimenta aparate de radio, lămpi pentru semnalizatoare maritime și alte aparate electrice.

Oamenii de știință susțin că în locul bacteriilor pot fi folosite și anumite alge care în afară de electricitate furnizează și oxigen. Firește că acest sistem nu poate funcționa decît fiind expus la soare, care asigură procesul de fotosinteză. Este vorba deci de o pilă „biosolară". Ea funcționează un timp practic nelimitat, fără să fie reîncărcată, putînd fi utilizată, de pildă, pentru echiparea viitoarelor nave cosmice.

Legat de această descoperire, s-a întocmit un proiect pentru utilizarea apei din canalele de scurgere, bogată în microorganisme, ca sursă de energie electrică. Cercetările au arătat că într-o ladă de gunoi de mărime obișnuită există suficiente microorganisme pentru a produce energie necesară iluminării unui apartament timp de cîteva ore !

„Lampa de bacterii"

După cum ne informează revista „Science et vie" există și unele proiecte pentru utilizarea combinată a energiei biologice din apele mărilor și a energiei solare. După părerea specialiștilor americani acest nou tip de energie ar putea alimenta viitoarele submarine, cu un randament mai economic chiar decît cel al energiei atomice.

O specie de bacterii care populează mlaștinile din Florida deține recordul în această privință. Înmulțindu-se prin diviziune la fiecare jumătate de oră, descendenții unui singur individ, pus în condiții favorabile, ar putea ajunge în cîteva zile să alimenteze o uzină destul de mare.

În ce privește utilizarea organismelor superioare, cercetările făcute la „General Electric Company" (S.U.A.), au arătat că șoarecele poate constitui un „biogenerator" elementar ideal. Introducîndu-se un electrod sub pielea unui șoarece și un al doilea electrod printr-o mică operație chirurgicală în abdomen, s-a obținut un curent de 155 de microwați, suficient pentru funcționarea unui mic emițător radio.

Puterea acestui curent poate fi mărită prin montarea mai multor „generatori vii" în serie. Experiențele făcute după o săptămînă sau chiar mai multe luni de repaus, au arătat că potențialul nu a scăzut.

În sfîrșit, să amintim de cercetările care se fac pentru folosirea „directă" a unor plante și animale emițătoare de lumină. „Lumina vie" e formată aproape numai din raze reci, prototipul acestui gen de generator fiind licuriciul. Există însă și numeroase plante (bacterii, alge, ciuperci) care produc lumină „rece". Culturile de bacterii „Photobacterium" produc o lumină destul de puternică, putînd servi ca lampă de cameră („lampa de bacterii") și la care se pot face fotografii reușite.

Animale fosforescente se găsesc îndeosebi printre pești, crustacei și insecte. În regiunile tropicale trăiește „pyrophorus", o insectă extrem de luminoasă, care e prinsă în pungulițe de pînză foarte subțire și folosită pentru iluminat.

Aceste originale „becuri vii" sînt studiate în prezent în laboratoare și nu este exclus ca în viitor ele să fie utilizate pe scară largă ca sursă de lumină.

Dr. E. ROȘIANU

NOTE DE TELESPECTATOR

Se cuvine salutat modul cum Televiziunea a reflectat manifestările prilejuite de Centenarul învățămîntului superior de artă. În afara reportajelor filmate cuprinse în Jurnalul cotidian, camerele de luat vederi au fost instalate în cocheta sală de spectacole a Conservatorului „Ciprian Porumbescu", unde un colectiv de interpreți, ales dintre studenții acestei instituții de învățămînt, în scenografia, regia și conducerea muzicală proprii, a prezentat un spectacol reușit cu „Căsătoria secretă" a lui Cimarosa.

În interpretarea ansamblului Conservatorului din București, lucrarea lui Cimarosa și-a găsit strălucirea care i-a făcut celebritatea. Contribuția orchestrei dirijată de Grigore Iosub s-a aflat, fără îndoială, pe același plan cu aceea a grupului de interpreți — voci bune, frumos cultivate și joc de scenă corespunzător, toate confirmînd reputația pe care și-a cîștigat-o prima instituție de învățămînt muzical a țării, școala românească de canto, în general.

★

Transmisia din sala Conservatorului ne reamintește, totuși, că studioul de televiziune datorează iubitorilor teatrului liric transmisia a cel puțin unuia dintre spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R., cu care nu ne-a învrednicit încă, în această primă parte a stagiunii artistice bucureștene.

★

Regretabil este că, din nou la scurt interval de timp, populara emisiune de „Varietăți" a fost departe de nivelul mediu al „varietăților" difuzate de la înființarea acestei emisiuni. E cu atît mai regretabil, cu cît această emisiune este întotdeauna așteptată cu interes și, în general, cu multă disponibilitate de voie bună din partea telespectatorilor. Cu cîteva excepții (vom sublinia, în primul rînd, apariția artistei emerite Elena Zamora, care a cîntat și a interpretat cu sensibilitate un buchet de melodii românești și de șansonete pariziene), „Varietățile" de duminica trecută au păcătuit prin lipsă de antren și de vervă, prin insuficienta lor pregătire (unul dintre interpreți, tînărul actor Petre Popa, a avut chiar, din această cauză, un accident cu totul neplăcut : și-a uitat complet rolul), prin monotonie și repetare. În general emisiunea a stat puternic sub pecetea improvizației și a lipsei de inspirație.

St. RADU

(Urmare din pag. 1-a)

egal răspîndită printre tinerii aparținînd tuturor claselor sociale și tuturor popoarelor. Ceea ce îi diferențiază se pare este posibilitatea de a se cultiva. Marea sarcină pe care o ridică viața universitară în fața tuturor este lichidarea acestei nedreptăți, intolerabilă pentru spiritul universitar și folosirea acestui potențial uman la întreaga sa capacitate, pentru ridicarea tuturor regiunilor. Cu atît mai mult este indezirabilă această situație cu cît chiar sistemul de gîndire modern nu-l acceptă. Dacă se poate spune că lumea este dominată din ce în ce mai mult de spiritul necesității unei dreptăți sociale, atunci este și normal ca și acestei nedreptăți să i se găsească o soluție echitabilă.

— Vorbeați despre anumite inegalități existente în învățămîntul superior din lume. La care anume vă referiți, în mod special, și care credeți că este originea lor ?

— Inegalitățile se datoresc discriminărilor încă existente. Chiar și în țările unde este stabilit de multă vreme un sistem de învățămînt, se constată inegalități în primul rînd în legătură cu accesul în universități și ideea care face un progres continuu în lume este aceea că, accesul în învățămîntul superior trebuie să fie posibil pentru toți, pentru bărbați și pentru femei. Aceasta presupune lupta împotriva oricărei discriminări care face din accesul la învățămîntul superior o sursă de inegalități.

Există, astfel, discriminări de culoare, de religie, de ideologie, discriminări financiare mai ales, ca și acele discriminări care se pot naște din cauză că într-o regiune anumită sau într-o țară nu există condițiuni egale pentru a se dezvolta învățămîntul

— Aminteați despre necesitatea de a se asigura posibilități egale de instrucțiune superioară atît bărbaților cît și femeilor. Se manifestă discriminarea în acest domeniu ca o problemă acută pe plan mondial ?

— Există o asemenea problemă chiar dacă în țările mai avansate ea este în parte rezolvată. Constatarea la care ajungi pe baza oricărui studiu realist este aceea că există o mare inegalitate în privința accesului femeilor în universități. Putem afirma, fără rezerve, că într-o seamă de țări ale lumii ele pătrund greu în universități și ca atare sînt lăsate deoparte în viața statului respectiv. Concluzia este că resursa cea mai neglijată în societate, la ora actuală, este capacitatea intelectuală a femeii, fapt care reprezintă un nonsens într-o lume în care toate forțele trebuie concentrate pentru rezolvarea nevoilor și aspirațiilor.

— Ați studiat această problemă în țara noastră ? Ea v-ar putea, credem, furniza date interesante.

— La dumneavoastră există un procentaj mult mai mare de femei în universități ca și în alte domenii ale vieții publice, decît la noi. În general, situația femeii în țările socialiste este din acest punct de vedere mai avansată, dacă nu ținem seama de cei care afirmă că promovarea femeii în viața publică reprezintă o nenorocire pentru ea. Cred că acest lucru vă face onoare și mai cred că statul are mult de profitat de pe urma activizării acestei energii uriașe pe care o reprezintă femeia. De altfel, există în întreaga lume tendința de a se pune capăt discriminării între sexe. Țările arabe care își făuresc istoria lor modernă, fac eforturi vizibile în acest sens.

În continuare, dl. Keyes ne vorbește despre alte aspecte ale vieții universitare.

— În multe țări există opinii care intră în conflict, mă refer la opiniile universitarilor și cele ale unor guverne. Acestea din urmă, cer o anumită politică, iar universitarii preconizează o altă politică. Sînt guverne care au tendința de a ridica producția, productivitatea și, în general, de a ridica economia, și care sînt gata să dea credite pentru tot ce poate da un randament imediat dar care neglijează învățămîntul superior care este, e adevărat, o investiție de mai lungă durată. Universitățile, la rîndul lor, cer bani pentru un proiect sau altul, pentru dezvoltarea lor, pentru crearea de noi catedre, lucru absolut necesar în condițiile noi în care se găsește știința. Universitățile cer aceste condiții, dar sînt de multe ori departe de a le căpăta. Cunoaștem cazuri cînd proiecte și programe împlinesc 20 de ani, nefiind realizate pentru că ministerele de finanțe n-au onorat sumele cuvenite. Un fenomen destul de des întîlnit este acela că ministrii învățămîntului sînt considerați rudele sărace, spre deosebire de miniștrii apărării, care sînt un fel de rude bogate.

Desigur, situația nu mai este aceeași ca acum 20 de ani, bunăoară. Economiștii au lansat ideea că banii cheltuiți pentru învățămîntul superior sînt o investiție rentabilă și nu un act de caritate și nu odată au demonstrat că nu există o înțelegere superioară pentru folosirea fondurilor disponibile din bugetele acelor țări. Unul din punctele programului U.N.E.S.C.O. și ale Organizației Internaționale a Universităților este acela de a ajuta guvernele și organizațiile universitare să găsească o cale comună Este o chestiune care se rezolvă și care se va rezolva, probabil, foarte greu și pentru că unele universități nu vor să facă o seamă de reforme strict necesare pe care opinia publică și guvernele le doresc, dar în care unele conduceri universitare opun rezistență. Este vorba, în primul rînd, de reorganizarea în direcția tehnicizării învățămîntului.

— În țara noastră, după cum desigur ați observat, situația se prezintă în mod cu totul diferit.

— Ceea ce se face la dumneavoastră este o planificare socialistă în care sînt puse de acord necesitățile cu posibilitățile. Am fost la Cluj, la Iași și în alte orașe ale țării. Acum am venit cu ocazia aniversării Centenarului și în București, și deci mi se conturează clar politica guvernului dumneavoastră față de învățămîntul superior, importanța acordată de guvern și opinia publică, învățămîntului superior. Am asistat la unele din seminariile organizate și am fost frapat de faptul că Universitatea n-a fost preocupată să facă numai o sărbătorire strălucitoare, dar și de grija de a realiza o asemenea sesiune științifică, care mărturisește potențele mari ale acestei instituții. Am putut observa că există un efort de a se crea în toate regiunile țării centre de învățămînt. Fenomenul se petrece și în alte țări ale lumii, numai că, continuă să existe regiuni înapoiate de care nimeni nu se ocupă. La dumneavoastră există o grijă echitabilă pentru toate regiunile, aș spune că există o nouă cartografie educațională.

Vizitele pe care le-am făcut în țara dumneavoastră, în universități, în cămine, în cantinele studențești, discuțiile pe care le-am avut cu cadrele didactice universitare, ca și cifrele alocate în bugetul Romîniei pentru învățămînt, îmi permit ca atare să afirm că prezența conducătorilor dumneavoastră, în frunte cu dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej la ceremonia aniversării Centenarului, n-a fost numai simbolică, ci că ea corespunde politicii permanente de susținere substanțială a învățămîntului superior de către regimul dumneavoastră. Există în țara dumneavoastră o înțelegere superioară a necesității și utilității învățămîntului superior, a aprecierii eficacității sale. Desigur, ideea că trebuie să se acorde învățămîntului superior mai multe posibilități, ar trebui să devină universală. Există și părerea că învățămîntul superior costă prea scump. Părerea mea este că, într-adevăr, învățămîntul superior costă scump, dar trebuie înțeles că societatea modernă presupune neapărata dezvoltare a lui. Să recunoaștem că există încă state în care cheltuielile efectuate pentru înarmare sînt disproporționat de mari în raport cu cele afectate învățămîntului. Spre deosebire de asemenea situații, am aflat că în bugetul țării dumneavoastră sînt alocate pentru apărare circa 4,5 la sută față de 22,5 la sută cît se alocă pentru sectorul cultural-social, sau 6,8 la sută cît reprezintă alocația pentru învățămînt. Lucrul mi se pare foarte bun și cred că și alte popoare ar trebui să urmeze acest drum.

Pe de altă parte, cred că situația învățămîntului, ca și alte necesități ale omenirii, impun statelor necesitatea de a grăbi realizarea dezarmării și de a încheia cu succes tratativele ce se duc în această direcție. Este cunoscută în acest sens poziția guvernului dumneavoastră și a reprezentanților dv. în diferite organisme internaționale. Important este că — și acest lucru l-am putut constata din întrevederile avute cu personalități din țara dv., ca și cu profesori și studenți — acestei poziții constructive îi corespunde dorința de pace și de prietenie a celor mai largi cercuri din țara dv.

Convorbirea cu interlocutorul nostru încheie și numeroase alte aspecte. Înainte de a ne despărți, oaspetele nostru, referindu-se la impresiile pe care le-a cules din țara noastră, ne-a declarat :

— Aș vrea să vă redau încă o impresie personală : poporul romîn mi se pare deosebit de dotat și cu o capacitate mare de a asocia căldura omenească, entuziasmul, cu hotărîrea de a continua munca uriașă de transformare pe care am observat-o în țară, pe care o observ în jurul meu, aici în București. Acestui popor, pe care-l caracterizează hotărîrea și entuziasmul, vă rog să-i transmiteți cele mai călduroase salutări.

ROGER KEYES

DESPRE UNIVERSITĂȚI ȘI UNIVERSITARI

MICA BIBLIOTECA „MAGAZIN"

Un soț care a fost cu adevărat fericit

de DAVID KELLER (S. U. A.)

Nu încăpea îndoială : era în mod vădit un caz de sinucidere. Missis Harker putea primi condoleanțe. Rolul ei de văduvă neconsolată începu cu monologul în fața celor două prietene, care din cînd în cînd își suflau nasul.

— Dumnezeule, și cum s-a putut hotărî John la acest pas ? Eram atît de fericiți. Niciodată el nu ar fi putut să-mi reproșeze ceva : toată viața i-am fost o soție credincioasă și devotată. Mai mult, un adevărat înger păzitor. Să luăm, de pildă, casa noastră. Ar fi putut John s-o achite fără mine ? Niciodată ! Din prima săptămînă de cînd ne-am luat, convingîndu-mă că-i face plăcere să-mi aducă flori, am hotărît să mă ocup eu de bugetul familiei. Firește, îi dădeam în fiecare sîmbătă ceva mărunțiș de buzunar, iar în fiecare seară îi cumpăram ziarul de dimineață. Astfel, îmi revenea de trei ori mai ieftin. Ce-i drept, dînsul zicea că ar vrea să citească ziarul dimineața, în tren, însă în tren este atîta înghesuială încît, desigur că l-ar fi șifonat, iar eu obișnuiam ziarele vechi să le vînd.

Slavă domnului, n-aveam copii, altfel n-aș fi putut să depun toate străduințele pentru el și pentru gospodărie. Cîtă grijă purtam sănătății sale ! Într-un rînd s-a plîns că îl strînge gulerul cămășii De atunci am încetat să-i mai cumpăr cămăși și îi prefăceam doar cămăși vechi, astfel încît să se simtă mai lejer. În afară de aceasta, am cumpărat la un telal cîteva cărți despre alimentația justă și vă spun cu jurămînt, toată viața lui, John n-a luat o înghițitură în plus. Mă îngrijeam în mod deosebit să fie îmbrăcat călduros. Fără impermeabil și fără galoși nu-l lăsam să plece nici vara. Vremea e atît de schimbătoare !...

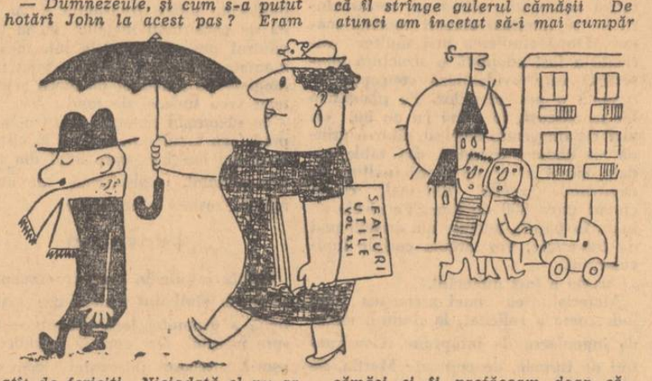

Dar grija pentru curățenie ! Vă asigur, nu era de loc o treabă ușoară, mai ales cînd e vorba de un om neglijent ca John. Mi-au trebuit doi ani de zile pînă să-l deprind să intre în casă pe scara de servici, să-și aranjeze încălțămintea în dulapul din perete, să-și pună cipicii și abia atunci să vină în bucătărie. Ca să păstrez curat covorul din camera de oaspeți, am pus deasupra un linoleum. Cînd el primea vizita unor prieteni și întrecea măsura ajungînd pînă acolo încît își aprindea un trabuc, imediat îngenunchiam la picioarele lui și îi așterneam o bucată de linoleum.

Știam desigur că niciodată nu se va plictisi de mine. Dar bărbatul e bărbat, trebuie și el să se distreze uneori O dată pe an îi dădeam voie să meargă la o întîlnire cu camarazii săi de regiment și pînă tîrziu îl așteptam. Și nu degeaba Se întorcea atît de afumat încît trebuia ca amîndoi să curățăm cu lavandă costumul său, deși aceasta se întîmpla de obicei noaptea tîrziu. Cred că a povestit prietenilor săi despre grija mea pentru dînsul, deoarece la înmormîntare au trimis o splendidă coroană de flori, pe panglica căreia se putea citi : „Găsească-și liniștea". Mișcător, nu-i așa ?

Totul s-a petrecut într-un mod de neînțeles. Trebuie să vă spun că și patul lui l-am acoperit cu un linoleum iar pe noptieră am lăsat o tabletă de gumă de mestecat — bărbații sînt așa de pofticioși. În seara aceea îi comunicasem o veste plăcută : hotărîsem ca de acum înainte să înlocuiesc cafeaua de dimineață cu o fiertură de cicoare, iar cu vei trei dolari economisiți să cumpăr pentru el o bucată mare de linoleum colorat. Desenul acestuia era foarte drăguț : pe un fond violet, un cupidon roz se pregătește să slobozească o săgeată într-o căprioară înfiorată. Spre dezamăgirea mea, John a dat doar din cap și s-a închis în sine Apoi am auzit comutatorul răsucindu-se, iar el mi-a urat noapte bună. Am înțeles de îndată că nu-i în apele lui, deoarece îi învățasem să spună „Noapte bună, draga mea", ultimele două cuvinte rostite cu voce șoptită. Mi s-a părut apoi că parcă plînge cineva. „John, am țipat eu, nu cumva ai uitat să închizi robinetul de la baie ?". Dar el n-a răspuns decît cu un rîs straniu și mi-a spus să dormi liniștită

A doua zi l-am găsit mort. Își tăiase venele Dumnezeule ! Cît de mîhnită am fost : și-a rămas credincios lui însuși și a pătat cu sîngele său tot parchetul, deși lîngă el chiar, era o fișie de linoleum.

Rugbi-ul romînesc în fața unor importante confruntări internaționale

ROMÎNIA — R.F.G. 15 XI
ROMÎNIA — Franța 29 XI

Ne-am obișnuit cu faptul că de cîțiva ani încoace rugbiștii noștri fruntași susțin toamnă de toamnă cîte un serios examen internațional. Este vorba de partidele cu națională Franței, partide de tradiție, pe care spre bucuria tuturor amatorilor de rugbi din țara noastră — XV-le romînesc le-a absolvit cu un frumos succes. Dar mai presus de rezultatele tehnice în sine, meciurile dintre rugbiștii francezi și romîni au fost întotdeauna prilej de satisfacție pentru amatorii jocului cu balonul oval; disputa dintre reprezentanții rugbiului din cele două țări s-a ridicat la un bun nivel tehnic. Totodată, au constituit și pentru specialiști prilej de reflecții și analize științifice.

Anul acesta este rîndul capitalei noastre să găzduiască meciul Romînia-Franța. La 29 noiembrie, la fluierul arbitrului irlandez Kevin Dominik se vor alinia pe gazonul Stadionului „23 August" cele mai în formă selecționate ale rugbiului francez și romînesc. De fapt, însă nu acesta va fi primul joc internațional din luna noiembrie al națională noastre: cu două săptămîni înaintea confruntării amintite — adică la 15 noiembrie — pe același stadion, XV-le Romîniei va primi replica reprezentativei R. F. Germane, țară în care rugbiul a atins un nivel superior.

Iată, cu titlu informativ, cîteva din preocupările forului nostru de resort, ale antrenorilor desemnați să se ocupe de pregătirea selecționabililor, precum, firește, și ale jucătorilor din lotul reprezentativ.

Campionatul încheiat duminica trecută, dar mai ales meciurile din returul competiției, au furnizat specialiștilor federației o serie de date privind forma jucătorilor, perspectivele ce le au tinerii rugbiști, adaptarea echipelor la noile modificări ale regulamentului de joc. „Antrenorii noștri — ne spunea secretarul general al F.R.R. — au discutat îndelung modalitățile de selecție a echipei pentru meciurile internaționale din luna noiembrie. S-a convenit pînă la urmă ca în lot să fie introduși jucători dintre cei mai experimentați, cu o bună pregătire, dar și elemente tinere, valoroase, chiar dacă acestea nu au experiența jocurilor de talia celui cu Franța. Lotul la început mai larg are acum 24 de jucători. Iată numele lor și echipele în care activează: Baciu (Dinamo), Iordăchescu (Dinamo), Drobotă (C.S.M.S. Iași), Șerban (Steaua) Preda (Steaua), Rusu M. (Grivița roșie), Demian (Grivița roșie), Moraru (Grivița roșie), Tuțuianu (Dinamo), Zlătoianu (Dinamo), Rusu V. (Dinamo), Teofilovici (Constructorul), Stoica (Dinamo), Stănescu (Grivița roșie), Mateescu (Steaua), Chiriac (Steaua), Giugiuc (Dinamo), Dragomirescu-Rahtopol (Dinamo), Nica (Dinamo), Wusek (Grivița roșie), Irimescu (Grivița roșie), Ciobănel (Steaua), Dragomir (Dinamo), Penciu (Steaua).

La rîndul lor antrenorii francezi pregătesc (și au și anunțat) pentru jocul de la București o formație înnoită și mai ales întinerită față de precedentele echipe opuse rugbiștilor noștri. La începutul acestei săptămîni, în urma unei ultime verificări în compania selecționatei de rugbi a Insulelor Fidji — pe care au întrecut-o cu 21-3 (3-3) — a fost alcătuită, sub rezerva unor eventuale retușări, echipa pentru partida de la București. Cei opt înaintași sînt: Berejnoi (Tulle), Menthilier (Romans), Graurin (Toulon), Spangherro (Narbonne), Duga (Mont-de-Marsan), Lira (La Voulte), Herrero (Toulon), Crauste (Lourdes). Mijlocași — la grămadă Lilian Camberabero, iar la deschidere Guy Camberabero (ambii de la Voulte). Linia de trei-sferturi va fi alcătuită din Gachassin (Lourdes), Capdouze (P.A.U.), Pique (P.A.U.), Darrouy (Mont-de-Marsan). Fundaș: Dedieu (Bèziers).

Dar să revenim la întrebarea noastră. Lotul celor 24 prezintă cîteva atu-uri pe care antrenorii sînt îndreptățiți să le susțină: experiența bogată a majorității selecționaților, omogenitatea lotului (jucătorii se cunosc bine între ei, au mai jucat împreună), forma bună manifestată în timpul campionatului. Iar în ce privește vîrsta celor mai cunoscuți dintre rugbiștii aflați în lot — ne spunea cu cîtva timp în urmă antrenorul emerit, prof. Nicolae Pădureanu — n-aș putea afirma că este înaintată; avem de-a face mai degrabă cu cazuri de longevitate sportivă la Moraru și la Chiriac, la Teofilovici ca și la alții din generația lor. Desigur, încă nu putem anticipa ce formă va atinge fiecare din cei 24 de componenți ai lotului. Fiți siguri însă că atît pentru meciul cu echipa vest-germană cît și pentru cel cu echipa Franței vom alcătui o formație solidă, cu jucătorii cei mai bine pregătiți, capabili să lupte cu toate forțele pentru a apăra și a întări prestigiul rugbiului din țara noastră".

Pînă la meciurile menționate spectatorilor nu le rămîne decît să aștepte, iar rugbiștilor... să se pregătească cu toată seriozitatea, fără să-și menajeze forțele. Examenele de la 15 și 29 noiembrie sînt prea dificile pentru a le „asalta" bazați numai pe cunoștințele și pregătirile de pînă acum...

Ion DAMIAN

O fază din meciul Romînia—Franța, disputat anul trecut

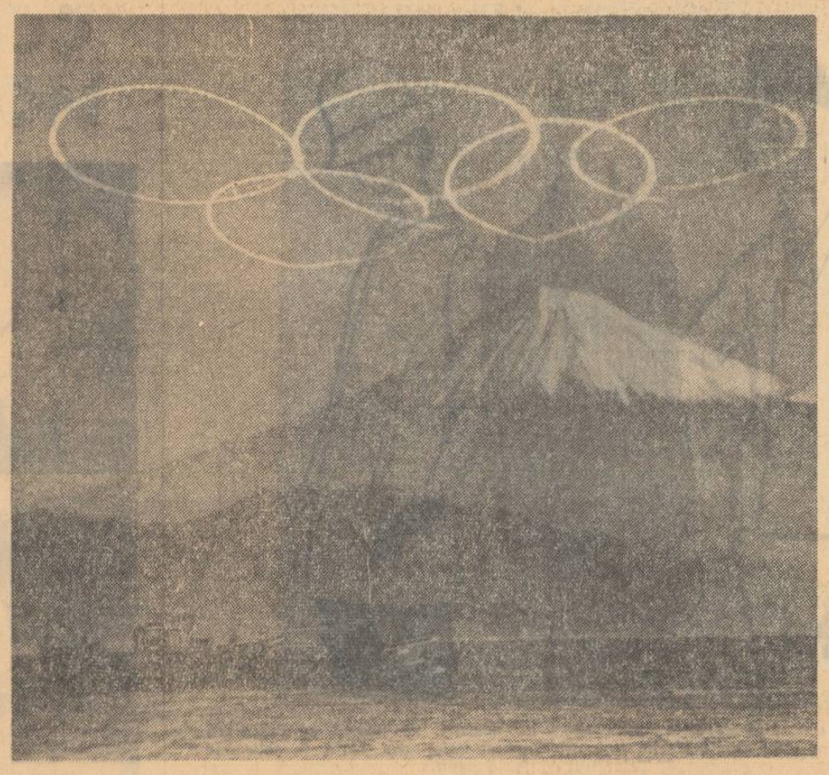

„FUJI NOSHIRA YUKI"

— Corespondență specială pentru „Magazin" primită din Tokio —

Luni dimineața, înainte de a părăsi Japonia, o parte din sportivii participanți la Olimpiadă și corespondenții de presă s-au îmbarcat în 25 de autobuze care au pornit spre Muntele Fuji, situat la 150 km de Tokio. O excursie așteptată cu nerăbdare de toți. Vom putea privi astăzi acest munte celebru, considerat simbolul Japoniei și pe care l-am văzut multiplicat în milioane de exemplare pe cărțile ilustrate. Cînd am ieșit din Tokio, orașul încă dormea sub o perdea groasă de nori. Zi rece și mohorîtă de octombrie. Străbăteam în goană plantații în fața cărora țăranii cu șorțuri albastre și batiste albe legate în jurul capului, string ultima recoltă de orez, înaintînd în lanurile scunde cu secere ca niște săbii de samurai. În zare, se văd șirurile albastre ale munților. Case mărunte acoperite cu olane sau stuf defilează prin fața noastră. În unele sate, sub streșinile caselor, atîrnă șiruleți de porumb legați ca în satele noastre. Prin livezile mici și cochete ca niște scuaruri, prunii își întind crengile desfrunzite și doar arborele de „kaki", încă verde, ascunde sub frunzele sale lucioase fructe mari, rotunde și galbene ca niște gutui. După trei ore de drum, facem un popas pe malul lacului Yamanaka, înconjurat de stejari și mesteceni. Pescarii de aici au tras bărcile la mal și au aprins un foc de vreascuri la care se încălzesc fumînd din pipe de lemn. Luăm o cafea caldă pe terasa restaurantului. Ni se oferă sake și mitsumitse, un amestec de fructe de pădure, portocale și fistic, foarte dulce, plăcut la gust. Pornim mai departe printr-o pădure falnică de cedri seculari. Se pare că ne apropiem de țința călătoriei. Interpreta din autobuzul nostru cîntă cu glas subțire și tremurat „Fuji noshira yuki" (zăpezile albe de pe Muntele Fuji), anunțîndu-le astfel că am ajuns la poalele muntelui, ascuns însă privirilor noastre de valuri dese de ceață și nori albicioși. Nu vedem decît serpentinele amețitoare, panglica albă de asfalt, brazii smulși din rădăcini de ultimul taifun și mări de lavă pe marginea drumului. Suim mereu. Avem senzația că sîntem în avion. Ne vîjîie urechile. Deodată, o priveliște uluitoare... Prin fereastra mașinii vedem un soare orbitor și cerul senin pe care se profilează conul imens, vinăt-roșiatic, al Muntelui Fuji. La 2500 de metri sîntem deasupra norilor care acoperă ca o plapumă albă cîmpia. Oprim pe un platou în mijlocul unui pitoresc bazar. Se vînd suveniruri pentru participanții la Olimpiadă, păpuși sculptate, bastoane de munte, pălării din pai de orez, miniaturi sculptate în lemn. Localnicii se fotografiază împreună cu sportivii, le oferă alune, mici daruri. Australianca Betti Cuthbert se pozează lîngă un urșuleț. Boxerul negru Frazier, împreună cu cîțiva sportivi japonezi pornesc spre vîrful muntelui, dar se lasă repede păgubași. Pînă sus mai este o bucată bună. Fuji se înalță la 3776 m. Cineva cîntă din nou Sayonara, melodia care-i obsedează pe toți. Urcăm în mașini și coborîm cu privirile întoarse spre Fuji, muntele magic, imensă pagodă, vînătă în acest crepuscul de toamnă. La întoarcere, prin satele și orașele din prefectura Yamanashi ne întîmpină o mulțime entuziastă, cu steguțe și flori, cu pancarte pe care este scris: „La revedere, sportivi ai Olimpiadei. Japonia v-a dăruit inima ei". Emoționantă este trecerea prin orașul Fujiyoshikawa. Pe o distanță de cîțiva kilometri sînt înșirați copii și elevi. Fac o larmă asurzitoare, flutură steguțe, strigă mereu Sayonara, opresc mașinile și oferă sportivilor buchete de flori, coli de hîrtie colorată, bomboane, ciocolată, ilustrate și chiar scrisori adresate campionilor olimpici. În mașina noastră au aruncat cîteva steguțe pe care sînt scrise, cu caractere japoneze, urări de fericire. Elevul Takedo Watanabe a desenat pe steagul său Muntele Fuji și cercurile olimpice sub care se află adresa și rugămintea de a i se scrie o scrisoare. Yakawa Kuniko, de la Școala din Shumoiasida, pe o hîrtie înfășurată pe un bețișor de bambus, scrie că îl iubește pe toți sportivii pe care i-a văzut la televizor, și adaugă deviza olimpică: „Important la Jocurile Olimpice este să participi nu să învingi".

Au ieșit în stradă și bătrînii care ne salută zîmbind. Mașinile înaintează greu prin șuvoiul mulțimii. Acești oameni care nu au privit Olimpiada decît la televizor, se despart atît de greu de noi. Ajungem seara tîrziu la Tokio, după o călătorie de 12 ore, obosiți, amețiți, cu un noian de amintiri și de impresii. Sîntem emoționați cu toții. Recordurile Olimpiadei înseamnă poate mai puțin decît sentimentele profunde manifestate aici, în Japonia la întîlnirea tinerilor veniți din 94 de țări ale lumii.

Ilie GOGA

DAN DEȘLIU

Puteam face mai mult!

Așteptată cu mult interes în lumea sportivă internațională, Olimpiada 1964 a justificat în genere această atmosferă, atît prin performanțele de înaltă valoare definite în limbajul cifrelor, cît și prin lupta pasionantă pentru supremație în majoritatea disciplinelor programate. Neîndoielnic, abia de azi încolo vom avea prilejul să ascultăm opiniile specialiștilor, să urmărim tabelele comparative, să aflăm detalii revelatorii. Ceea ce se poate spune cu destulă siguranță încă de pe acum, este că evoluția reprezentanților noștri la ediția recent încheiată a fost, în ansamblu sub așteptări.

Am deplasat în Japonia una din cele mai numeroase delegații sportive pe care le-am aliniat vreodată într-o competiție peste hotare, ca să înregistrăm o recoltă de medalii destul de anemică, în comparație cu Melbourne și — ținînd seama de anumite date ale problemei — chiar în ediția de la Roma. Inegalabila Iolanda Balaș și uimitoarea Mihaela Peneș ne-au adus singurele mari satisfacții, fiind secondate cu succes de Hilde Lauer, Ion Tripșa, Valeriu Bularca și Andrei Igorov. Dintre cele șase „bronzuri", unele aveau suficiente premise să aspire la o calitate superioară. În rest „ploaia" de locuri în primii 6 constituie o slabă consolare. Dacă în cîteva cazuri (Baroga, de pildă) rezultatele sînt valoroase, ne vine greu să elogiem comportarea voleibaliștilor, depășiți net în partidele decisive, a fotbaliștilor, care puteau aspira, fără exagerare, la titlul olimpic, a gimnastelor și scrimerelor, clasate mai prost ca oricînd, a lui Monea, Mariuțan, Fiți Balaș, Sidorov, Olărescu, Ana Sălăgean, Ion Cosma etc.

Exemplele de mai sus — care s-ar putea înmulți — pun sub semnul întrebării fie seriozitatea selecției, fie competența îndrumării de specialitate la fața locului. Ne întrebăm, în acest sens, ce rost avea să aliniem la startul unei Olimpiade care nu se ține chiar peste drum, oameni cu șanse minime sau inexistente, ca luptătorii la libere, gimnaștii, sabrerii, vîslașii (canotaj academic) și chiar anumiți pugiliști? Ca să învețe? Dar „învățătura" are și ea o logică: înainte de universitate trebuie să termini, parcă, școala medie și încă vreo cîteva clase... Cu alte cuvinte, în disciplinele care n-au atins încă un nivel remarcabil, s-ar cuveni să ne perfecționăm prin participarea la competiții mai restrînse și mai la îndemînă.

N-ar fi fost oare mai logic să prezentăm la Tokio o echipă hipică în frunte cu Pinciu și Langa, aureolați de atîtea victorii prestigioase, preferînd caii autentici celor de pe pereți?

În legătură cu competența anumitor tehnicieni, voi da un singur exemplu, de altfel strigător la cer: deși a ratat un penalti în meciul cu Mexic, într-o situație simplă, cînd victoria era asigurată, Constantin a fost pus (sau lăsat) să execute o lovitură similară într-un moment psihologic, de cumplită tensiune, în care am pierdut, poate, șansa cea mare...

P.S. Cineva observa o neconcordanță între atitudinea critică a sus-semnatului față de rezultatele mediocre de la Tokio, și „indulgența" manifestată față de caiaciști și canotori. M-am străduit să sugerez că aceștia din urmă beneficiază de unele circumstanțe atenuante: diferența de climă, în condițiile specifice disciplinei respective, joacă — după mine — un rol cu mult mai important decît la box sau la lupte clasice.

Din 64 de meciuri nici unul pierdut!

Un mic club de fotbal din orașul belgian Hollogne, de lîngă Liège, și-a cîștigat o celebritate puțin obișnuită. Această formație n-a pierdut nici un meci din anul 1956, deși a susținut 64 de întîlniri!

Recent, conducerea clubului a făcut cunoscut presei că în viitorul sezon nu va mai activa, deoarece terenul lor de fotbal a intrat într-o zonă de expropriere în vederea unor construcții.

În prezent se depun demersuri ca echipa aceasta de fotbal, autoarea unui asemenea original record, să primească un loc de teren în altă parte a orașului.

INTER-MILANO

Așadar, sorții s-au arătat, ca de obicei, capricioși: după Sliema din La Valetta, Internazionale din Milano. Adică de la o extremă la alta! De data aceasta, în turul al doilea, Dinamo va lupta cu însăși campioana mondială pe cluburi.

La sfîrșitul lui 1963, cînd revista sovietică „Futbol" a întreprins o anchetă, la întrebarea „Care este cel mai bun club de fotbal?", doar veteranul antrenorilor, Sepp Herberger, a răspuns: „Inter". Pe atunci aceasta nu cucerise nici Cupa europeană, nici pe cea intercontinentală! Iată însă că acum în toamnă, după marile performanțe, au rămas puțini acei care să nu recunoască valoarea maximă atinsă de Inter. Revista britanică de fotbal „World Soccer", publicînd recent obișnuita listă a celor mai bune formații pentru 1963—1964, plasează în frunte echipa italiană. O urmează Santos și Independiente. Adversara lui Dinamo din ultima ediție a C.C.E., Real Madrid, ocupă locul al 5-lea.

Inter-campion

După ce și-a prins în piept insigna de lider italian, Inter, în toamna lui '63, și-a făcut debutul printre campionii țărilor europene, în C.C.E. Variind tactica în funcție de adversar, teren de dispută și disponibilități proprii, Herrera a făurit totuși, de la bun început, o apărare din asbest care a rezistat focului tuturor înaintărilor. Iar contraatacul Interului, declanșat la momentele decisive, a avut sarcina de a pune mat, în puține și fulgerătoare mișcări, toate apărările întîlnite. I-au trebuit echipei milaneze opt meciuri pentru a da piept cu Real Madrid. Din sacul cu noroc al sorților, au apărut numai formații valoroase și dificile. Lista celor care au capotat în fața italienilor, cuprinde pe Everton și Monaco, pe Borussia și Partizan-Belgrad. Al nouălea meci a fost finala de la Viena. Atacul bătrînilor madrileni n-a reușit să se descurce prin apărarea aglomerată a lui Inter. Deabia, deabia, Gento, Di Stefano, Puskaș și compania, au înscris un gol. Au primit în schimb trei și s-au întors acasă învinși.

Dar Herrera vroia pentru Inter o podoabă și mai de preț pe care o purtaseră doar Real, Penarol și Santos. Pentru aceasta a poposit timp îndelungat în Argentina, acolo unde Independiente, după ce făcuse din River Plata și Boca Juniors niște simpli secundanți, maltratase echipa lui Pele, Santos, și bătuse în finală pe uruguaienii de la Nacional. Finala finalelor, între Inter și campioana sud-americană, a început pe Avellaneda din Buenos Aires și a continuat pe San-Siro Milano și Barnabeu Madrid, durînd 300 de minute.

Inter—H. H.

Peste tot în lume, unde se joacă fotbal, numele lui Pele și Di Stefano este arhi-cunoscut. Dar cîți sînt aceia care cunosc numele antrenorilor lui Santos și Real? Cercuri, fără discuție,

Mazzola

restrînse. Singurul antrenor care și-a transformat numele în renume, este Don Helenio Herrera — H. H.

Dacă Herrera este un bun antrenor, să lăsăm faptele să vorbească. Mai întîi să selectăm cîteva din Spania, înainte de a veni la Milano. Cu Atletico Madrid, de două ori consecutiv campion al Spaniei. Repetă performanța cu Barcelona, detronînd pe Real! Apoi în Italia: H. H. în primul an = Inter locul 3; al doilea an = Inter locul 2; al treilea an = Inter locul 1; al patrulea an = Inter campion european și intercontinental pe cluburi. De aprecierea de care se bucură să dăm cuvîntul patronului clubului, unde H. H are mînă liberă și bani berechet: „Am schimbat de treisprezece ori antrenorul în cinci ani. H. H. este la noi de patru ani. Această precizare n-are nevoie de nici un comentariu. Nu există decît un singur H. H.!". Este adevărul de necontestat că de cînd a venit la Milano, H. H., Inter s-a transformat treptat într-o mare echipă. Cauza nu trebuie căutată în minge sau altele, ci în talent, pricepere și muncă. Fiorentina, Roma, Juventus, Bologna, sînt doldora de bani și vedete, dar rezultatele lor sînt în ultimii patru ani cu totul mediocre. Secretul lui H. H. ni-l dezvăluie el însuși: „S-a lansat vorba că H. H. este un vrăjitor. Realitatea e că întreaga mea forță magică constă în aceea că mă consacru total echipei. Totul este să-ți cunoști meseria și să o iubești".

Inter—stele

Constelația interistă este bogată în stele de diverse mărimi. În toamnă li s-au mai adăugat trei: Peiro, Domenghini și Malatrasi. În schimb Herrera s-a dispensat de mulți jucători din lot (nici unul titular) printre care și internaționalul german Szymaniak. Părerea lui este că „arta antrenorului este diversă. Cel care consideră că e destul să cunoști teoria și practica jocului, se înșală. E foarte puțin. Trebuie să știi să alegi jucători buni". Aș adăuga că în Italia este nevoie și de tare mulți bani! Iar Herrera are și bani la dispoziție, are și „ochi" să aleagă pe acei capabili să se integreze în concepția lui de joc. Așa a ajuns după ani de căutări, la următoarea formație standard: Sarti — Burgnich, Facchetti — Malatrasi, Guarnieri, Picchi — Jair, Mazzola, Milani, Suarez, Corso. În afară de Malatrasi, toți au brevetul de internaționali în buzunar, desigur Jair în echipa Braziliei, iar Suarez în cea a Spaniei. Se pot ridica de pe banca rezervelor, cu pretenții de titularizare, internaționalul spaniol Peiro Domenghini și el internațional italian, Tagnin. Lotul mai cuprinde de ajunși jucători, majoritatea tineri, încă neafirmați. După cum se vede H. H. a ales în poartă un jucător care nu face spectacol, Sarti, dar care se arată cel mai constant și mai sigur. În fața lui este amplasată o apărare dură, înaltă, masivă și totodată rapidă, în frunte cu căpitanul echipei, Picchi. Apărătorul central, Guarnieri are un excelent joc de cap, lunganul Facchetti este, prin contraatacurile și șuturile sale, mai primejdios decît un înaintaș. Organizarea jocului echipei cade în sarcina unuia dintre cei mai buni jucători europeni, spaniolul Luisito Suarez, care intuiește idees antrenorului mai bine ca oricine și pe care Herrera l-a adus cu el de la Barcelona, acum patru ani. Al doilea „creier" este jucătorul cu numărul 11, Mario Corso, favoritul publicului milanez. El activează mult retras, organizînd fulgerătoare contraatacuri. Uluitoare este viteza, fantezia și puterea de realizare a lui Jair, despre care se spune că singur poate decide rezultatul. Dar constanța în formă nu este prima lui calitate. Despre Aurelio Milani, care joacă cel mai avansat, se credea că a ajuns la plafonare. H. H. l-a luat de la Fiorentina și i-a redat încrederea. Milani

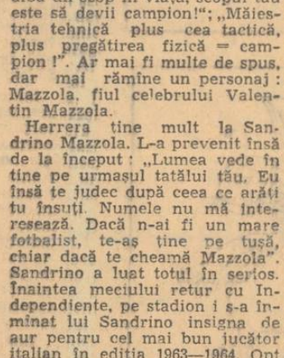

muncește enorm pentru a hărțui apărarea adversă, fiind și un tunar de temut.

Avînd atîtea vedete în echipă, H. H. se pricepe mai întîi să le pună la punct pornind de la faptul că „succesele nu vin singure. Primul lor vestitor este disciplina. O disciplină de fier înainte de toate!". Apoi Herrera le cere tuturor maximum de efort în pregătire și joc, indiferent de nume și renume. Nu întîmplător toți jucătorii lui Inter sînt luptători pînă la ultima picătură de energie. Pentru a atinge această țintă H. H. nu s-a sfiit să atîrne pe pereții vestiarului, lozinci. Merită citate măcar trei dintre ele: „În fotbal, cine nu dă totul, nu dă nimic!"; „Oricine trebuie să aibă un scop în viață, scopul tău este să devii campion!"; „Măiestria tehnică plus cea tactică, plus pregătirea fizică = campion!". Ar mai fi multe de spus, dar mai rămîne un personaj: Mazzola, fiul celebrului Valentin Mazzola.

Herrera ține mult la Sandrino Mazzola. L-a prevenit însă de la început: „Lumea vede în tine pe urmașul tatălui tău. Eu însă te judec după ceea ce arăți tu însuți. Numele nu mă interesează. Dacă n-ai fi un mare fotbalist, te-aș tine pe tușă, chiar dacă te cheamă Mazzola". Sandrino a luat totul în serios. Înaintea meciului retur cu Independiente, pe stadion i s-a înmînat lui Sandrino insigna de aur pentru cel mai bun jucător italian în ediția 1963—1964. Opt minute după începerea meciului, plasa porții, apărată de argentinianul Santoro, primea un cadou neplăcut și violent: un balon expediat la semiînălțime de Mazzola. Era primul din acelea care aveau să-i aducă lui Inter trofeul mondial...

V. MIRON

MOZAIC

● *LA PROPUNEREA federației poloneze de ciclism, forul internațional de specialitate studiază în prezent proiectul unei competiții „Cupa Europei", rezervată echipelor de amatori la următoarele discipline olimpice: viteză, urmărire individuală, urmărire pe echipe, tandem etc.*

● *SIR STANLEY ROUS, președintele F.I.F.A. a primit recent o medalie la un concurs internațional de... flori pentru realizarea unui trandafir în două culori.*

● *DUPĂ CALCULE STATISTICE, competițiile de baseball din S.U.A. atrag anual peste 70 de milioane de spectatori situîndu-se în fruntea tuturor disciplinelor sportive. În prezent la Houston (Texas) se construiește cel mai mare stadion din S.U.A., rezervat special întîlnirilor de baseball.*

● *DUPĂ DATELE STATISTICE, strînse de un specialist rezultă că un număr de 162 de boxeri profesioniști din toate timpurile au deținut sau interpretat diferite roluri în filme.*

● *SINGURUL înotător din lume care a reușit să realizeze traversarea Canalului Mînecii — tur-retur — (în 43 ore și 10 minute) este argentinianul Tonio Abertondo. Recent o încercare asemănătoare făcută de americanul Ted Erickson a eșuat.*

● **FAPT RELATAT** de presa franceză:

Cu ocazia campionatelor mondiale disputate la Sallanches, un ciclist și-a lăsat bicicleta de curse într-un loc mai puțin prielnic pentru parcat. Pentru „securitate" el a atîrnat alături următorul anunț: „Această bicicletă aparține unui campion de box! Eventuali „amatori", feriți-vă!".

Cînd s-a întors să-și ia bicicleta, ciclistul respectiv nu și-a mai găsit-o, în schimb era atîrnat un alt bilet, cu următorul conținut: „Acum bicicleta aparține unui campion de „urmărire". Ajunge-l dacă poți!"

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

ȘAH

Luni începe Olimpiada de șah

Luni, la Tel Aviv, începe cea de-a XVI-a ediție a Olimpiadei de șah. Echipa țării noastre, care a părăsit ieri capitala, este formată din Ghițescu, Gheorghiu, Ciocîltea și Radovici, plus, ca rezerve, Mititelu și Botez. Reprezentativa noastră este condusă de profesorul universitar emerit Ion Gudju și însoțită de antrenorul Veniamin Urseanu.

La ultimele olimpiade, echipa R. P. Romîne a reușit să obțină rezultate meritorii, calificîndu-se în finală, între primele 12 echipe din lume, dovedind astfel nivelul ridicat al șahului din țara noastră. Adresăm echipei noastre tradiționala urare de succes, dorindu-i și la această Olimpiadă partide cît mai frumoase și un loc cît mai fruntaș!

Problemă... olimpică!

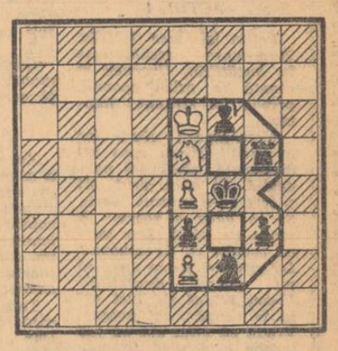

Lucrarea de mai sus aparține genului de probleme simbol. Autorul ei, problemistul MIHAI PETRESCU din București, a căutat să compună o lucrare în care așezarea pieselor să formeze inițiala B, a campioanei noastre olimpice Iolanda Balaș, căreia i-o dedică.

Enunțul problemei: mat ajutor în 2 mutări. Soluția: 1.Tg4, Rd5 2.Ng5, Cg6 mat.

Trifunovici a muncit degeaba

La ultimul turneu interzonal de la Amsterdam, în runda a 19-a, s-au întîlnit Gligorici, cu albele, și Bilek. Partida a fost foarte însuflețită, întrîndu-se într-un final de dame și pioni. După orele reglementare de joc, partida s-a întrerupt în poziția de mai jos, în care Bilek a dat mutarea în plic.

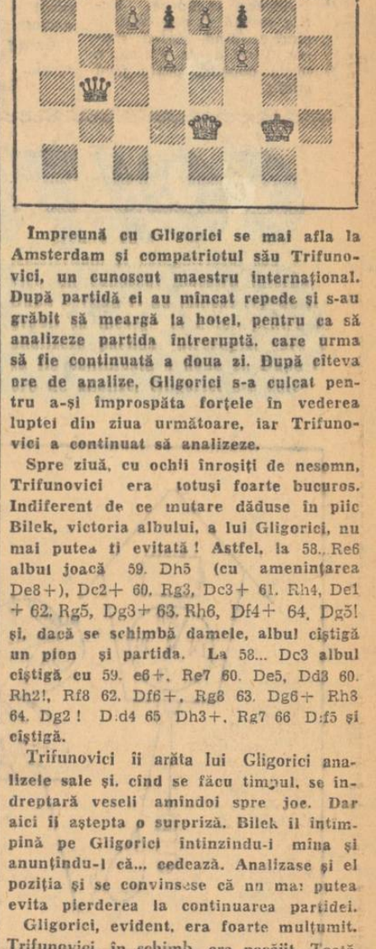

Împreună cu Gligorici se mai afla la Amsterdam și compatriotul său Trifunovici, un cunoscut maestru internațional. După partidă ei au mîncat repede și s-au grăbit să meargă la hotel, pentru ca să analizeze partida întreruptă, care urma să fie continuată a doua zi. După cîteva ore de analize, Gligorici s-a culcat pentru a-și împrospăta forțele în vederea luptei din ziua următoare, iar Trifunovici a continuat să analizeze.

Spre ziuă, cu ochii înroșiți de nesomn, Trifunovici era totuși foarte bucuros. Indiferent de ce mutare dăduse în plic Bilek, victoria albului, a lui Gligorici, nu mai putea fi evitată! Astfel, la 58... Re6 albul joacă 59. Dh5 (cu amenințarea De8+), Dc2+ 60. Rg3, Dc3+ 61. Rh4, De1 + 62. Rg5, Dg3+ 63. Rh6, Df4+ 64. Dg5! și, dacă se schimbă damele, albul cîștigă un pion și partida. La 58... Dc3 albul cîștigă cu 59. e6+, Re7 60. De5, Dd3 60. Rh2!, Rf8 62. Df6+, Rg8 63. Dg6+ Rh8 64. Dg2! D:d4 65 Dh3+, Rg7 66 D:f5 și cîștigă.

Trifunovici îi arăta lui Gligorici analizele sale și, cînd se făcu timpul, se îndreptară veseli amîndoi spre joc. Dar aici îi așteptă o surpriză. Bilek îl întîmpină pe Gligorici întinzîndu-i mîna și anunțîndu-i că... cedează. Analizase și el poziția și se convinsese că nu mai putea evita pierderea la continuarea partidei.

Gligorici, evident, era foarte mulțumit. Trifunovici, în schimb, era necăjit. Toată analiza lui de o noapte fusese zadarnică...

Partidă

UNZICKER (R.F. Germană) — DONNER (Olanda).

1. e4,e6	16. e:f6,D:f6
2. d4,d5	17. Dh6,D:h6
3. Cc3,Cf6	18. T:h6,Re7
4. Ng5,Ne7	19. Cf4 !,Tag8
5. e5,Cfd7	20. Cg:e6,Tg4
6. h4,N:g5 ?	21. f3,N:e6
7. h:g5, D:g5	22. T:e6,Rd7
8. Ch3,De7	23. f:g,T:h7
9. Cf4,Cc6 !	24. 0-0-0,Tf7
10. Dd2 !,Cb6	25. g3,T:f4
11. Ch5,Tg8	26. T:c6 !,T:4
12. Nd3,Nd7	27. Tc3,Cc4
13. N:h7,Th8	**28. Thl și negrul cedează.**
14. C:g7,Rd8	
15. Ce2 !,f6	

Clasamentul turneului:
R. F. Germană 12 puncte, Olanda 11,5, Austria 11, Spania 10,5, Elveția 10, Italia 5.

O fetiță, un pisoi și un șoarece... inexistent

— Piesetă în patru acte —

Camera de zi a unei locuințe oarecare. Personajele sînt patru. In ordine ierarhică: tata — 40 de ani; mama — 35 de ani; bunica — fără vîrstă; fetița — 11 ani. In casă mai trăiește un suflet — motanul — tînăr, neastîmpărat și răsfățat.

ACTUL I

Fetița își face lecțiile. Mam-mare trebăluiește în bucătărie. Urechea ei atentă la orice zgomot, prinde un strănut: hapciu!

Mam-mare: *Na! Iar ai răcit! Ți-am spus azi dimineață să-ți iei pardesiul. Și n-ai vrut. Ai plecat ca-n miezul verii. Și ce dacă e soare? E soare cu dinți. Dar parcă asculți tu de cineva? De cîte ori ți-am spus să nu dormi dezvelită? M-am sculat de trei ori să te acopăr, azi noapte. Vreau să știu, am să fac treaba asta pînă te măriți? Și-atîtea ori ți-am spus să nu bei apă rece. Alergi prin curte fără rost, și pe urmă dă-i cu apă... Și nu numai că răcești, dar vii și într-un hal... Uită-te la pantofii tăi. Aștia-s pantofi de copil civilizat? Și te rog să nu răspunzi! Că la răspunsuri știu eu că te pricepi, da să pui mîna să-ți cureți pantofii nu știi. Ar trebui să-i faci pe toți. Da, da, la toți din casă... Și să nu fii obraznică! Ai 11 ani și n-ai învățat să respecți omul bătrîn... Care te-a crescut... Și te-a vegheat. ...Las' că te spun eu maică-tii. Vedem noi ce părere are ea. Na! Iar ai strănutat! Îți fac un ceai și-ți dau o aspirină. Nu vrei? Dacă te îmbolnăvești, la spital cu tine. Să stai acolo singură pînă-ți vine mintea la cap. Poate așa ai să înveți și tu să asculți. Că altfel...*

Cortina cade peste o bunică ce freacă maioneza și o fetiță care se vede de părăsită pe un pat de spital. Reflectează și începe să plîngă...

ACTUL II

Aceeași încăpere. Fetița învață și din cînd în cînd suspină. Intră mama. Vine de la slujbă, e puțin obosită, puțin fără chef:

Mama: *De ce plîngi? Te-a certat mam-mare? Ce-ai mai făcut iar? Pentru ce să stai în spital? Pentru că ai strănutat? Așa... Dacă ai să te îmbolnăvești... Of, doamne! Lecțiile le-ai făcut? Nu? Dar cum ți-ai petrecut timpul pînă la ora asta? La lecții? Patru ore? Mai bine spune că ai stat cu ochii pe pereți. Că ești distrată! Sau că nu te organizezi cum trebuie. La treci la control și cu ghiozdanul. Eram sigură! Asta-i ordine? Ți-am spus de-o mie de ori: cărțile deoparte caietele de alta. Și ce caută sugativa pe bufet? Și cu lama ce faci? De ce ți-am cumpărat șapte ascuțitori — și rață, și mașină, și avion, și cățel și tot ce-ai visat noaptea? Ca să te tai cu lama, nu? Cînd, mă rog, ai să-mi faci favoarea să mă asculți? Îți trec vorbele mele în cap ca ploaia pe geam. Uite — creioanele vraiște, lucrul mototolit... Ce fel de fetiță ordonată ești tu? Așa te-am învățat eu? Vrei să-mi fie rușine că ești copilul meu? Bine că plîngi! Atîta știi. Las-că mă duc eu la școală și-am să-i spun tot tovarășei diriginte! Să știe toți ce fel de copil ești tu!*

Cortina cade peste o mamă supărată și o fetiță care plînge în hohote.

ACTUL III

Aceeași cameră din care a plecat mama. Fetița privește la televizor emisiunea „Cum vă creșteți copiii" și în răstimpuri icnește scuturată de cîte un suspin. Intră tata. E foarte obosit și foarte enervat.

Tata: *Bună seara, domnișoară! Ce, nu s-aude? Dar ae ce ești necăjită? Te-a certat mama mare? Și mama? De ce? Ai strănutat? Și-ai întîrziat cu lecțiile? Păi de ce strănuți? Și unde s-a pomenit să stai la lecții o zi întreagă? Are dreptate mama! În loc să înveți îți pierzi timpul la televizor. Ce-ți trebuie să te uiți la o emisiune ca asta? Asta-i pentru părinți, nu pentru copii. Închide televizorul! Cum, „lasă tată" ...Închide televizorul cînd îți spun, că acum vorbim altfel, n-o să-ți placă. Și te rog să te bagi în pat, dar imediat!*

Cortina cade peste un tată amenințător și o fetiță care a amuțit cu lacrimile pe obraz.

ACTUL IV

Fetița se pregătește de culcare. Își scoate pantofiorii, ciorapii... Motanul pîndește și fură ciorăpelul. Fetița sare spre pisoi, și în fine, se descarcă: „Fir-ai afurisit, Bonțică! Toată ziua mă-mpiedic de tine, toată ziua strîng după tine, ce mai belea ești!... Ori te faci pisoi serios, ori te-arunc de la etaj..."

Cortina cade peste un pisoi ce miorlăie jalnic, ascunzîndu-se sub pat.

Caută probabil un șoricel...

Alice MIHALCEA

TAIOARE

1) Taior din stofă ecosez la două rînduri de nasturi, se poartă cu fustă uni; 2) Costum taior din material uni; 3) Costum taior din stofă în șevroane; 4) Taior uni cu fustă pepit.

Desene de Ecaterina MALEK

MODA

La mijloc, fusta-pantalon pe care încă nu o apreciază motociclistele (conducătoare sau pasagere) la justa ei valoare. Al doilea și ultimul model sînt fustele comode și practice, ambele evazate jos, una cu *tablier* și nasturi, cealaltă cu cute mari duble și cu garnituri de tigheluri.

Desene de Tanți PFENNINGS

Bluza mai groasă — din stofă mai subțire sau din jerseu — se cere completată de o fustă corespunzătoare ca material și croială. Cum se vede în schițe, cele drepte (cu sau fără fentă) — prima și a patra — se fac din material uni.

COAFURI MODERNE

Fotografii: Mihai POPESCU

Sala Floreasca — arhiplină. Un amplu podium și peste 40 de concurenți, emoționați și mai cu seamă nerăbdători. Un scurt semnal sonor și întrecerea întru fantezie și îndemînare a debutat. Așadar, primul concurs internațional de coafură de la București. Participanți: coafori și frizeri din opt țări — R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.S.F. Iugoslavia, R.P. Polonă, R.P. Ungară, Franța și R.P. Romînă.

Șase probe, patru la coafuri-femei și două la tunsori-bărbați înseamnă un veritabil tur de forță atît pentru concurenți cît și pentru spectatori. În orice caz, merită. Și unii și alții au atîtea de văzut și de învățat.

Dar echipa noastră? Talent și iscusință din belșug. De fapt, au fost două echipe, una inclusă în concurs, cealaltă suplimentară, de tineret, care s-a pregătit aici pentru... viitorul concurs internațional. În orice caz, punctată laolaltă cu ceilalți concurenți, echipa a demonstrat reale potențe, deși majoritatea membrilor săi nu depășesc vîrsta de 20 de ani.

Foarte inspirat s-a arătat și tînărul Gheorghe Jäger, mezinul echipei de concurs, care are numai 20 de ani. Clasamentele arată că s-a numărat între cei mai buni. Și iată acum rezultatele finale: primele locuri pe echipe, în ordine: R.P. Ungară, R.P. Romînă, R.D. Germană. În clasamentele individuale pe probe, locurile fruntașe și le-au împărțit francezul André Guy și Cristel Müller din R.D.G. Aceștia s-au făcut remarcați prin linia deosebit de simplă și în același timp elegantă a coafurilor executate ca și prin îndemînarea foarte vizibilă. Mulți dintre spectatori au admirat la Cristel Müller prinderea și originalitatea în alegerea coafurilor potrivite pentru prezentatoare, care nu e alta decît sora ei geamănă. La probele de tunsori pentru bărbați primele locuri au fost disputate între reprezentanții R.P. Romîne și R.P. Ungare. Prin urmare, concurenții noștri au dobîndit la acest concurs internațional un palmares care le face cinste.

Ce se poate spune despre tendința liniei modei în coafură și tunsori, remarcată la concursul internațional de la București? Această linie este în general simplă, urmărind să sublinieze trăsăturile feței. Părul se poartă mai scurt, la bărbați tuns plastic, la femei mai lung în părți și la spate ușor buclat, astfel încît coafura să poată fi și estetică și comodă, avînd în vedere că în anotimpul rece se vor purta haine cu guler amplu.

Un ultim amănunt. Modelele prezentate la concurs au fost fotografiate în studioul improvizat la Sala Floreasca, așa că elementele interesante, inedite, vor fi pe larg cunoscute atît de către specialiști cît și de către cetățeni.

Cornelia PREDA

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Ciorbă de carne; mîncare de conopidă cu carne; struguri.

— Salată orientală; budincă de legume cu clătite; mere în albuș.

— Ciorbă de perișoare; carne de porc cu varză; compot de gutui.

— Spanac cu ochiuri; cartofi cu brînză; pandișpan.

— Salată de țelină cu maioneză; pirjoale cu cartofi piure; struguri.

— Ciorbă de fasole; tăieței cu varză dulce; strudel de mere.

— Ciuperci la tavă; cotlete la grătar — varză roșie; cornulețe cu migdale.

Deserturi din mere

— MERE CU OREZ —

Se fierb 25 g. de orez cu lapte, 1 lingură de zahăr, puțină coajă de lămîie. După ce orezul este fiert se lasă să se răcorească puțin și apoi îi adăugăm 2 gălbenușuri de ou. Separat batem albușurile cu 2 linguri de zahăr. La ele mai punem 2-3 mere rase și stoarse de zeamă. Ungem o tavă cu puțin unt, în ea deșertăm orezul iar pe deasupra adăugăm albușurile bătute și amestecate cu mere. Se lasă la cuptor pînă se rumenește, după care se taie bucăți nu prea mari.

— MERE ÎN ALUAT —

Dintr-un pahar mare de făină (250 g.) 4 linguri untdelemn, 1 lingură zahăr, 2-3 linguri apă călduță cu sare, 1 pachețel de vanilie, se prepară un aluat bine lucrat care se împarte în 6 părți egale. Separat luăm 6 mere potrivit de mari, la care le scobim mijlocul și în locul căsuței punem nuci pisate, amestecate cu zahăr și scorțișoară. Din cele 6 aluaturi întindem 6 foi, nu prea subțiri, cu care învelim bine merele. Așezăm apoi merele într-o tavă, le băgăm la cuptor să se coacă. Dacă avem 2 albușuri de prisos le batem cu puțin zahăr, le turnăm peste merele gata coapte și le băgăm din nou în cuptor pînă se întărește bine albușul.

— MERE ÎN ALBUȘ —

Curățăm 6 mere potrivite, le scobim mijlocul și le punem să fiarbă într-un sirop slab timp de cîteva minute. Merele trebuie să rămînă întregi. Separat batem 4 albușuri cu 200 g. zahăr pînă devin spumă. Merele scurse de sirop le așezăm într-un vas rezistent la foc, nu prea aproape unul de altul. În scobitura fiecărui măr punem 2-3 vișine din dulceață sau alte fructe din dulceață și cu cornetul îmbrăcăm fiecare măr în parte cu albușul bătut spumă. Se țin la cuptor, la foc mic, pînă se întărește albușul. Se pot servi și calde și reci.

Zgomotul și sănătatea

Din cele mai vechi timpuri oamenii s-au ferit de zgomot, presimțind că acest factor de mediu contribuie la apariția multor suferințe ale organismului.

Astăzi e un fapt pe deplin dovedit că zgomotul influențează starea sănătății, avînd efecte traumatizante asupra urechii și, în general, asupra sistemului nervos central. Mulți din cei care sînt nevoiți să suporte acțiunea prelungită a zgomotelor neplăcute prezintă stări de iritabilitate, modificări de caracter, oboseală, scăderea capacității de concentrare și uneori chiar simptome incipiente de nevroză astenică.

Zgomotele neplăcute pot avea repercusiuni serioase asupra sănătății, deoarece în timpul lucrului obligă sistemul nervos la o suprasolicitare pentru menținerea atenției, iar în stare de repaus tulbură odihna și somnul.

Chiar relațiile între oameni suferă uneori de pe urma zgomotului.

Nu ne referim, bineînțeles, la zgomotele care exercită o acțiune calmantă asupra sistemului nervos, cum ar fi zgomotul mării, al torentelor de munte, al izvoarelor sau al ploii, ci la zgomotele stridente și puternice care nu ne lasă să ne odihnim sau să ne concentrăm, cum sînt bunăoară, bocăniturile la un etaj superior, recepțiile radiofonice prea puternice ale vecinilor sau ale noastre la ore nepotrivite, gălăgia copiilor din stradă în timpul destinat odihnei de după amiază, strigătele cheflîilor în timpul nopții, pocnetele unor motociclete, țipetele unora care nu se pot înțelege decît în acest mod.

Rămîne ca fiecare dintre noi să ajutăm să se pună capăt zgomotelor din interiorul locuințelor, și celor existente de pe stradă, spre a menaja cît mai mult sănătatea celor din jur și totodată să fim noi înșine feriți de efectele atît de dăunătoare ale zgomotului.

Dr. I. LEONESCU

Să ne pregătim organismul pentru a-l apăra de frig

Apropierea anotimpului rece face actuală împrospătarea și aplicarea cunoștințelor necesare apărării corpului față de temperaturile scăzute. Aceste zile oferă posibilitatea călirii din timp contra frigului.

Cînd temperatura înconjurătoare scade în limite reduse, adaptarea realizată reflex se produce fără ca organismul să sesizeze conștient fenomenul. *Antrenamentul la rece intensifică fenomenele complexe de compensare termică.* Pe această observație se sprijină procesul de călire la frig.

Expunerea zilnică a pielii corpului — timp de cîteva minute — la contactul cu apa rece (duș răcit progresiv, apă de la robinet, de la izvor, de la fîntînă etc), folosită cu un burete, cu mîna, cu un prosop și aplicată pe tot corpul, urmată de ștergerea viguroasă (cu ajutorul unui prosop uscat și aspru) a pielei, realizează călirea. Asemenea gimnasticii, călirea zilnică constituie un act necesar păstrării și întăririi sănătății.

Baia de aer rece constînd în expunerea corpului gol la aerul proaspăt timp de 5-10', expunerea progresivă la vînt, scufundarea sistematică în apă rece întregesc actul fiziologic al călirii.

Se recomandă ca venirea iernii să ne găsească în plin exercițiu zilnic de adaptare la frig. În funcție de vîrstă, de situația fiziologică a organelor noastre, procedurile de călire vor fi diferite. Sub îndrumarea diferențiată a cabinetelor de cultură fizică, existente pe lîngă policlinicile teritoriale, călirea va fi continuată perseverent zilnic.

Adaptarea la variațiile de temperatură și de umiditate ale sezonului rece va fi completată cu îmbrăcămintea potrivită. Progresiv și în funcție de răcirea timpului, ciorapii și încălțămintea, rufele, hainele se vor confecționa din bumbac, lînă, fibre sintetice din ce în ce mai călduroase.

Astfel se vor întregii individual și conștient măsurile profilactice de masă, care duc continuu la scăderea morbidității prin bolile generate de frig.

D. A. SANDU

E bine de știut

● CEI CARE UZEAZĂ des de cărbune medicinal sau consumă în mod repetat alimente prea arse, riscă să capete tulburări caracteristice lipsei vitaminei din grupul B. În asemenea cazuri carența vitaminică se datorește acțiunii de absorbție și de eliminare pe care cărbunele o exercită asupra vitaminelor din alimentele ingerate.

● ULEIUL DE PARAFINĂ care se utilizează de către suferinzii de constipație cronică, nu e bine să fie luat după mese, deoarece acest produs sustrage de la absorbție o cantitate importantă de vitamine conținute în alimente. Din această cauză e preferabil ca uleiul de parafină să se ia cu 2—3 ore înainte de masă.

● UTILIZAREA repetată a benzinei la spălarea mîinilor de către cei ce lucrează cu substanțe uleioase sau motorină este dăunătoare. Benzina contribuie la uscarea și crăparea pielii, favorizînd prin aceasta apariția diverselor infecții cutanate. Spălarea prelungită cu apă caldă și săpun e preferabilă pentru că asigură o mai bună protecție a pielii.

● LA LUCRĂRILE unui simposion ce a avut loc la San Francisco s-a afirmat că cei care fumează timp îndelungat în medie 20 de țigări pe zi, își scurtează viața cu aproximativ 7 ani. Aceasta, pe lîngă multe alte neajunsuri provocate de tutun în timpul vieții.

● CÎND SE RESPIRĂ pe nas se introduce în plămîni cu 25% mai mult aer decît atunci cînd se respiră pe gură.

● CITITUL în timpul mesei, certurile și orice alte preocupări în afară de mîncare favorizează apariția diverselor tulburări de ordin digestiv.

Dr. I. LEGIC

CLIMACTERIUL

Prin climacteriu se înțelege o anumită perioadă de transformări care au ca element principal încetarea menstruației (menopauza). Ea apare între 45—55 ani. In acest complex de modificări morfologice și funcționale de vîrstă, este interesat în primul rînd sistemul central nervos, hipofiza și ovarul. Ca expresie a dezechilibrului neuro-hormonal creat, este apariția regresiei ovarului, manifestată printr-o scădere progresivă a hormonilor ovarieni. Cu timpul se creează un nou echilibru neuro-hormonal, iar o dată cu el dispar toate tulburările menopauzei. Deși considerăm menopauza ca o consecință a modificărilor de vîrstă numeroși factori o pot influența:

Schimbările de anotimp sau clima. În climele calde ea apare mai devreme ca în cele temperate.

Preocupările intelectuale, interesul pentru munca pe care o face, o viață psihică echilibrată contribuie la instalarea ei mai tîrzie. În schimb, chiuretajele numeroase, infecțiile cronice ale aparatului genital sau ale întregului organism, favorizează instalarea menopauzei precoce (sub 40 ani). De asemenea, s-a observat că traumele psihice, suprasolicitările, bolile nervoase au produs apariția ei precoce.

Primele semne ale menopauzei sînt deobicei tulburările ciclului menstrual. Ele constau fie din menstre abundente cu caracter hemoragic ce survin mai devreme, la 21 zile, sau scăderea progresivă a fluxului, cu perioade lungi de amenoree (lipsa menstrei). La unele femei apar numeroase și variate tulburări ca: valurile de căldură (bufeuri) întovărășite de vijîieli, amețeli, transpirații, valuri de frig, ce apar brusc în cursul zilei și nopții. Uneori durerile de cap se însoțesc de senzația de nod în gît, sufocări, palpitații, dureri precordiale sau chiar hipertensiunea oscilantă. Datorită tocmai acestei labilități a sistemului vascular nu rareori apare o hipotensiune, întovărășită de senzație de slăbiciune, leșinuri. Tulburările psihice sînt de mare intensitate și variabilitate. Femeia devine nervoasă, susceptibilă, depresivă, nesociabilă, obsedată uneori de ideea că a îmbătrînit.

Climaxul prin numeroasele sale perturbări favorizează: tulburări hepatice atonia (lenevirea) veziculei biliare ce produce senzație de gură amară, grețuri, constipație, alteori pregătește terenul reumatismului, obezității sau diabetului.

Profilaxia tulburărilor de climax începe printr-o igienă psihonervoasă a femeii. Vom lămuri și combate anxietatea ei la apropierea acestei epoci, explicîndu-i amănunțit toate manifestările ca fenomene fiziologice ale unei anumite etape și asigurînd-o că unele tulburări care pot apare au un caracter trecător.

Se impune crearea unui climat favorabil în familie, o permanentă activitate fizică și intelectuală, alternînd cu odihna bine chibzuită, constînd din somnul necesar și plimbări în aer liber. Gimnastica este necesară căci pe lîngă că menține o stare de tonicitate bună a musculaturii, combate și obezitatea ce deformează corpul femeii. Regimul alimentar nu e diferit de alimentația omului sănătos, totuși evitarea consumului grăsimilor, dulciurilor și a alimentelor prea sărate este de dorit, iar dacă e posibil o dată pe săptămînă să se instituie cura de legume-fructe crude.

Nu putem vorbi de tratamentul menopauzei pentru că nu e o boală ci mai de grabă de o corectare a unor tulburări ale acesteia. Medicul va prescrie cînd este necesar un tratament sedativ constînd din Bromur Ca, Bromoval, Panfloral sau hipnotice pentru ameliorarea somnului (Valenal, Luminal), fie medicamente tranchilizante (Carbaxin). Asocierea unor vitamine ca Vitamina E, A, complex B, poate fi folositoare. Tratamentul hormonal trebuie indicat de medic numai după ce s-a stabilit balanța hormonală a femeii. In concluzie, putem sublinia că examenul periodic medical și ginecologic al femeii în această epocă este nu numai recomandabil dar chiar absolut necesar.

COLȚUL celor mici

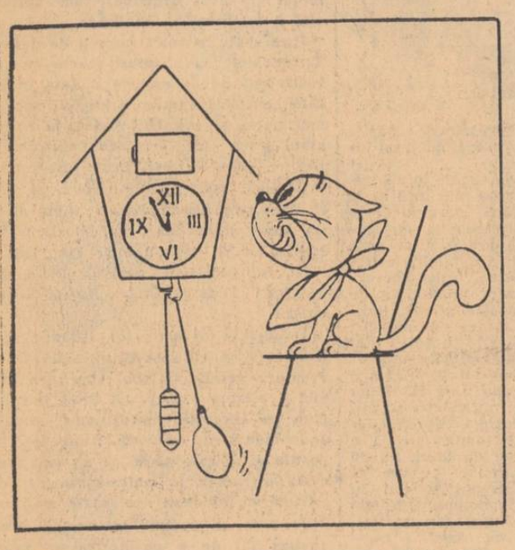

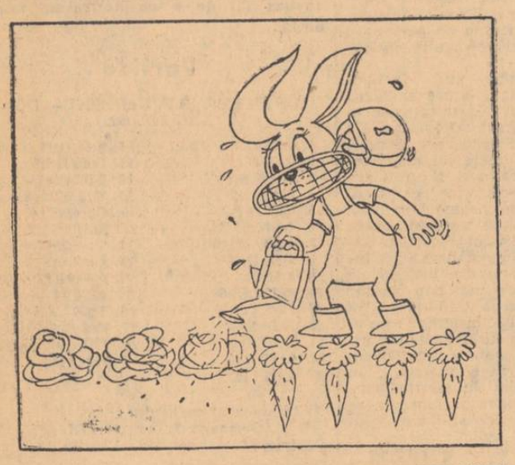

Desene de Simion ALEXANDRESCU

MEDICUL vă sfătuiește